

**ENGLANTILAISEN KOULUN
PERUSOPETUKSEN
OPETUSSUUNNITELMA 2016**

1. [Englantilaisen koulun arvoperusta ja oppimiskäsitys](#)
 - 1.1. [Koulun arvoperusta](#)
 - 1.2 [Koulun toiminta-ajatus](#)
 - 1.3 [Oppimiskäsitys](#)
2. [Perusopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet](#)
 - 2.1 [Perusopetuksen tehtävä](#)
 - 2.2 [Koulun toiminta-ajatus ja kasvatustavoitteet](#)
 - 2.3 [Opetuksen ja kasvatuksen valtakunnalliset tavoitteet](#)
 - 2.4 [Laaja-alainen osaaminen](#)
 - [Ajattelu ja oppimaan oppiminen \(L1\)](#)
 - [Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu \(L2\)](#)
 - [Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot \(L3\)](#)
 - [Monilukutaito \(L4\)](#)
 - [Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen \(L5\)](#)
 - [Työelämätaidot ja yrittäjyys \(L6\)](#)
 - [Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen \(L7\)](#)
3. [Yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuri](#)
 - 3.1 [Toimintakulttuurin merkitys ja kehittäminen](#)
 - 3.2 [Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet](#)
 - 3.3 [Oppimisympäristöt ja työtavat](#)
 - 3.4 [Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet](#)
4. [Oppimista ja hyvinvointia edistävän koulutyön järjestäminen](#)
 - 4.1 [Yhteinen vastuu koulupäivästä](#)
 - 4.2 [Yhteistyö](#)
 - 4.3 [Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö](#)
 - 4.4 [Opetuksen järjestämistapoja](#)
 - 4.5 [Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta](#)
5. [Oppimisen arviointi](#)
 - 5.1 [Arvioinnin tehtävät ja oppimista tukeva arviointikulttuuri](#)
 - 5.2 [Arvioinnin luonne ja yleiset periaatteet](#)
 - 5.3 [Arvioinnin kohteet](#)
 - 5.4 [Opintojen aikainen arviointi](#)
 - 5.5 [Perusopetuksen päättöarviointi](#)
 - 5.6. [Perusopetuksessa käytettävät todistukset ja todistusmerkinnät](#)
6. [Oppimisen ja koulunkäynnin tuki](#)
 - 6.1 [Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet](#)
 - 6.2 [Oppimisen ja koulunkäynnin tuki siirtymävaiheissa](#)
 - 6.3 [Ohjaus oppimisen ja koulunkäynnin tuen aikana](#)
 - 6.4 [Kodin ja koulun yhteistyö tuen aikana](#)
 - 6.5 [Tehostettu tuki](#)
 - 6.6 [Erityinen tuki](#)
 - 6.7 [Pidennetty oppivelvollisuus \(??\)](#)
 - 6.8 [Toiminta-alueittain järjestettävä opetus](#)
 - 6.9 [Perusopetuslaissa säädetyt tukimuodot](#)
 - 6.10 [Esiopetus](#)
7. [Oppilashuolto](#)

- [7.1 Monialainen oppilashuollon yhteistyö](#)
- [7.2 Yksilökohtainen oppilashuolto](#)
- [7.3 Oppilashuoltosuunnitelmat](#)
- [7.4 Esiopetus](#)
- 8. [Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä](#)
 - [8.1 Monikieliset oppilaat](#)
- 9. [Kaksikielinen opetus](#)
 - [9.1 Meille tärkeää kaksikielisessä opetuksessa](#)
 - [9.2 Kaksikielisen opetuksen tavoitteet ja opetuksen järjestämisen lähtökohtia](#)
- 10. [Valinnaisuus perusopetuksessa](#)
 - [10.1 Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit](#)
 - [10.2 Valinnaiset aineet](#)
 - [10.3 Vieraiden kielten vapaaehtoiset ja valinnaiset oppimäärät](#)
- 11. [Vuosiluokkakokonaisuudet esiopetus \(Preschool 1 ja Preschool 2\)](#)
 - [11.1 Esiopetus Englantilaisessa koulussa](#)
 - [11.1.2 Esiopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet](#)
 - [11.1.3 Kasvua ja oppimista tukeva toimintakulttuuri](#)
 - [11.1.4 Esiopetuksen toteuttamisen periaatteet](#)
 - [11.2 Esiopetuksen yhteiset tavoitteet](#)
 - [11.2.1 Ilmaisun monet muodot/Expression in different forms](#)
 - [11.2.2 Kielen rikas maailma/Wealth of Language](#)
 - [11.2.3 Minä ja meidän yhteisömme/Me and our environment](#)
 - [11.2.4 Tutkin ja toimin ympäristössäni/I investigate and act](#)
 - [11.2.5 Kasvan ja kehityn/I grow and develop](#)
 - [11.2.6 Lapsen kasvun ja oppimisen tuki](#)
 - [11.2.7 Oppilashuolto](#)
- 12. [Vuosiluokkakokonaisuudet 1-2](#)
 - [12.1 Koululaiseksi kasvamisen](#)
 - [12.1.1 Siirtyä Englantilaisen koulun esiopetuksesta \(Primary 2\) opetuksesta perusopetukseen](#)
 - [12.1.2 Vuosiluokkien 2 ja 3 välinen siirtymävaihe](#)
 - [12.2 Laaja-alainen osaaminen vuosiluokilla 1-2](#)
 - [12.3 Oppiainetavoitteet ja sisällöt vuosiluokilla 1-2](#)
 - [12.3.1 Äidinkieli ja kirjallisuus](#)
 - [12.3.2 Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus](#)
 - [12.3.3 English Language](#)
 - [12.3.4 Matematiikka](#)
 - [12.3.5 Ympäristöoppi](#)
 - [12.3.6 Uskonto](#)
 - [12.3.7 Elämäkatsomustieto](#)
 - [12.3.8 Musiikki](#)
 - [12.3.9 Kuvataide](#)
 - [12.3.10 Käsityö](#)
 - [12.3.11 Liikunta](#)
 - [12.3.12 Oppilaan ohjaus](#)
- 13. [Vuosiluokat 3-6](#)
 - [13.1 Vuosiluokkien 2 ja 3 välinen siirtymävaihe](#)
 - [13.2 Oppijana kehittyminen](#)
 - [13.3 Vuosiluokkien 6 ja 7 välinen siirtymävaihe](#)
 - [13.4 Laaja-alainen osaaminen vuosiluokilla 3-6](#)

12.5 Laaja-alaisen osaamisen alueet

13.6 Oppiaineet

13.6.1 Äidinkieli ja kirjallisuus vuosiluokat 3-6

Suomen kieli ja kirjallisuus vuosiluokat 3-6

13. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus

13.6.2 English Language grades 3-6

13.6.3 Vieraat kielet ja toinen kotimainen kieli

Toinen kotimainen kieli, ruotsi, B1-oppimäärä vuosiluokka 6

13.6.4 Mathematics grades 3-6

13.6.5 Environmental Studies grades 3-6

13.6.6 Uskonto

13.6.7 Ethics grades 3-6

13.6.8 History grades 5-6

13.6.9 Social Studies grade 4-6

13.6.10 Music grades 3-6

13.6.11 Kuvataide vuosiluokilla 3-6

13.6.12 Crafts grades 3-6 Curriculum

13.6.13 Liikunta vuosiluokat 3-6

14. Vuosiluokat 7-9

14.1 Yhteisön jäsenenä kasvaminen

14.2 Vuosiluokkien 6 ja 7 välinen siirtymävaihe

14.3. Perusopetuksen päättäminen ja seuraavaan koulutusvaiheeseen siirtyminen

14.4. Laaja-alainen osaaminen vuosiluokilla 7-9

14.5. Oppiaineet

14.5.1 Äidinkieli ja kirjallisuus vuosiluokat 7- 9

Suomen kieli ja kirjallisuus vuosiluokilla 7 - 9

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus

14.5.2 English, grades 7-9

14.5.3 Toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet

Vieraan kielen A-oppimäärä vuosiluokilla 7-9

Toinen kotimainen kieli, ruotsi, B1-oppimäärä vuosiluokat 7-9

Ranskan ja saksan kielet, B2-oppimäärä, vuosiluokat 8-9

14.5.4 Mathematics grades 7-9

14.5.5 Biologia vuosiluokat 7-9

14.5.6 Maantieto vuosiluokat 7-9

14.5.7 Fysiikka vuosiluokat 7-9

14.5.8 Kemia vuosiluokat 7-9

14.5.9 Terveystieto vuosiluokilla 7 - 9

14.5.10 Uskonto vuosiluokat 7-9

14.5.11 Ethics grades 7-9

14.5.12 History grades 7-9

14.5.13 Yhteiskuntaoppi vuosiluokat 7-9

14.5.14 Musiikki vuosiluokilla 7 - 9

14.5.15 Kuvataide vuosiluokilla 7-9 4 vvt

14.5.16 Crafts grades 7-8

14.5.17 Liikunta vuosiluokat 7-9

14.5.18 Home Economics grades 7-8

14.5.19 Oppilaanohjaus vuosiluokat 7-9

1. Englantilaisen koulun arvoperusta ja oppimiskäsitys

1.1. Koulun arvoperusta

(Teksti työstetty oppilaiden vanhemmilta ja henkilökunnalta 2014-2015 kerätyn aineiston pohjalta.)

Koulumme arvoperusta pohjautuu kristillisiin arvoihin, jotka ohjaavat meitä tarkastelemaan ihmisyyttä ja ihmistä. Ihmiselle on annettu taito ajatella ja taito pyrkiä hyvään. Kunnioitamme suhdetta Jumalaan. Kristittynä oleminen ja eläminen muita näkemyksiä arvostaen on arvokasta. Katsomuksesta riippumatta omantunnon kehittäminen ja kasvattaminen sekä sen mukaan eläminen on tärkeää. Lähimmäisen rakkaus, myötätunto ja hyväksyvä, rakastava asenne itseä ja kanssaihmissä kohtaan toimivat kasvun aineksina kohti hyvää ihmisyyttä. Hyvä ihmisyyys sisältää vastuulliseksi yhteiskunnan jäseneksi kasvamisen, yhteiskunnan kehittämisen ja yhteisesti sovittujen oikeuksien ja velvollisuuksien mukaan toimimisen. Ihmisyyteen ja yhteiskunnan jäsenyyteen kasvetaan perheen jäsenyyden kautta. Perhe ja perheen arvot antavat pohjan kasvuille. Oman historian, kulttuurin ja niiden toimintaa ohjaavien arvojen tunteminen luovat yksilön arvotietoisuuden ja identiteetin pohjan ja antavat ainekset itsetuntemukselle ja itsetunnolle.

Kouluympäristö laajentaa ja lisää kasvun mahdollisuuksia. Suuremmassa yhteisössä erilaisuuden määrä lisääntyy ja tarvitaan suurempaa määrää suvaitsevaisuutta ja erilaisuuden hyväksyntää, kunnioittamista, arvostamista. Oikeudenmukaisuuden puolustaminen ja itsensä ja toisten hyvä kohtelu toimivat luonnollisena kiusaamisen vastaisena työnä. Kunnioitetaan toista ja hänelle kuuluvaa. Kunnioitusta rakennamme tiedolla ja ymmärryksellä muista kulttuureista ja sillä, että eri kulttuurit ovat luonnollinen osa arkeamme ja juhla-kulttuuriamme. Kun maailma avautuu ja yhteiskunnat kansainvälistyvät muuttuvat kansalaisuuden ja kansallisuuden merkitykset. Maailman kansalainen ajattelee laajasti ja tulee osalliseksi koko maailmaa koskevista haasteista. Ymmärrys siitä, miten yhteiskunta ja yhteiskunnat toimivat, mitä yhteiset varat ovat ja mistä ne tulevat, ympäristön ja luonnon kunnioitus ja arvostus ovat osa globaalia ihmisyyttä. Opitaan arvostamaan sitä, mitä yhteiskunta tarjoaa, ja halutaan tehdä työtä paremman yhteiskunnan hyväksi. Taloudellisuus ja kohtuullisuus ovat osa toimintaamme, jossa ekologisuus ja kestävät arvot korostuvat.

Englantilaisessa koulussa kansainvälinen henkilökunta ja monikulttuurinen oppilaskunta antavat konkreettiset puitteet kulttuurien väliselle yhteistyölle ja kasvuille. Monikulttuurisuus ja eri yksilöiden ja perheiden kultturaatiostrategiat tiedostetaan osaksi yhteisömme rakentumista. Suvaitsevaisuus ja kyky toimia toisten kanssa edellyttää avarakatseisuutta ja avoimuutta. Koulumme kahdessa kielikulttuurissa opiskelu ja niiden mukaisten maailman ymmärryksen rakentaminen antavat lähtökohdat tulkinnalle ja näkemykselle siitä, miten erilaiset yhteiskunnat muodostuvat ja kehittyvät ja miten niiden kautta yksilö voi osallistua yhteisten asioiden hoitamiseen. Toisten kunnioittaminen välittyy arjen käyttäytymisestä. Meille on tärkeää sosiaaliset taidot, joihin sisältyy itsesäätely, tunneälykyys, hyvät ja kohteliaat käytöstavat, jotka kaikki luovat pohjan kiusaamisen nollatoleranssille. Pidämme huolta yhteisestä omaisuudesta. Tämä näkyy myös ympäristön siisteytenä. Yhteisöllisyystaitojamme ovat kyky vuorotella ja jakaa. Parhaimmillaan yhteisöllisyys ilmenee toisen kannustamisena, joka tähtää toisen kukoistuksen tukemiseen. Kouluyhteisössämme tehdään työtä positiivisella asenteella, kannetaan vastuu omasta toiminnasta ja jaetaan vastuuta.

Sivistys koulussamme on erilaisuuden, erilaisten näkemysten, mielipiteiden ja elämäkatsomusten kunnioittamista. Sivistyneisyyttä on sydämen sivistys, inhimillisyys ja elämän merkitysten löytäminen itselle tärkeistä asioista. Sivistykseen kuuluvat ekososiaalinen sivistys ja globaali systeemiajattelu kestävän kehityksen periaattein. Sivistys on myös yhteisen ympäristön vaalimista. Työskentelemme tasa-arvoisesti ja edistämme työskentelyllämme tasa-arvoa. Lähtökohtana tasa-arvoiselle työskentelylle on kulttuurien, näkemysten, ikä- ja sukupuolten välinen sekä alueellinen tasa-arvoisuus.

Elinikäinen oppiminen perustuu oppimiseen ja opiskeluun sekä haluun kehittää itseä. Ilo oppimisessa ja sen ylläpito motivoivat tekemään työtä tavoitteiden eteen ja löytämään itselle parhaimmat oppimisen ja opiskelun tavat. Oppimista tuetaan laaja-alaisen ihmiskäsityksen kautta. Oppimiseen kuuluvat innovatiivinen ajattelu, tuttujen kaavojen murtaminen, ja luovaan hullutteluun, normit rikkovaan ajatteluun pyrkiminen ja kannustaminen. Elämässä tarpeelliset tiedot ja taidot määrittelemme opetussuunnitelmassa. Pyrkimys kriittisen tietopääoman ja ajattelun kehittämiseen ilmentää pyrkimystämme totuuteen.

Oppimisen edellytys on yksilöllisen opiskelun ja työnteon lisäksi myös hyvä opetus. Oppilaalla on oikeus hyvään opetukseen. Hyvä opetus perustuu opetussuunnitelmaan. Hyvä opetus on innostavaa ja inspiroivaa ja oppilaiden tarpeet ja kehitystason huomioivaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti yksilö- ja ryhmätyöskentelytapoja. Hyvää opetusta voi kuvata joustavaksi ja jämäkäksi. Opetus on käytännöllistä, hyödyntää todellisen elämän tilanteita ja kokemuksia sekä valmistaa oppijat soveltamaan teorioita. Ajanmukaisten oppimisympäristöjen ja -välineiden käyttö kuvastavat hyvää opetusta. Lukutaidon kehittäminen, lukeneisuus ja monipuoliset tekstit ovat luonnollinen osa hyvää opetusta ja edellytys elinikäisen oppimisen valmiuksille. Opetus kannustaa ja rohkaisee asettamaan tavoitteet korkealle. Hyvässä opetuksessa sovelletaan tutkittua tietoa oppimisesta ja opetuksesta. Kaksikielisessä opetus- ja oppimisympäristössä opettajalla on kielitietoinen ja kielipedagoginen ote eri oppiaineiden opetuksessa. Työnteko, opiskelu ja oppiminen ovat minuuden kehittämistä ja ihmiselle annettujen valmiuksien vaalimista. Arvostamme opetuksessa ja opiskelussa laatua ja sen mukana tulevaa kauneutta.

Arvojemme toteutumisen seuranta ja arviointi

Arvojen toteutumista seuraavat koulun henkilökunta, oppilaat, huoltajat, johtokunta ja säätiö. Arvoja toteuttavat kaikki toimintaan osallistuvat. Arvojen toteutumista arvioidaan erilaisin menetelmin arviointisuunnitelman¹ mukaan. Arvot toteutuvat arjen toiminnassa ja niitä kuvastavat myös koulutyön mahdollistavat ja sitä säätelevät koulun järjestyssäännöt. Kristillisyyden koulussamme ilmentyy hyvekasvatuksena. Hengellisyys harjoittaminen toteutuu yhteistyössä seurakunnan kanssa. Seurakunnan aamunavauksissa ja lukuvuoden jumalanpalveluksissa opetetaan kristillisiä perinteitä. Katsomuksellinen kasvatus ja opetus rakentuu opetussuunnitelman mukaisesti oppilaiden ja opettajien yhteistyössä. Järjestetään kristittyjen ja ei-kristittyjen yhteisiä eettisiä tilaisuuksia. Oppilaat perehdytetään vapaaehtoistyöhön, pidetään vapaaehtoistyön kurssi. Kaverin tukeminen ja mentorointi nostetaan esille arvokkaana oppijana olemisen ja yhteisöllisyyden ominaisuutena. Annetaan vastuuta, kannetaan vastuuta ja arvioidaan, miten vastuuta on kannettu. Vastuun kantaminen omista tehtävistä ilmenee oman toiminnan kautta, josta esimerkkinä ovat läksyjen tekeminen ajallaan, omista tehtävistä ja tavaroista huolehtiminen, omien jälkien siivous ja ympäristöstä huolehtiminen.

¹ Englantilaisen koulun arviointisuunnitelma Liite XXX

1.2 Koulun toiminta-ajatus

Englantilaisen koulu (The English School) on Englantilaisen koulun säätiön ylläpitämä kristillisiä arvoja kunnioittaen toimiva oppilaitos, johon kuuluvat kaksivuotinen esikoulu, perusopetuksen luokat 1-9 ja lukio. Koulu voi järjestää myös perusopetuslaissa tarkoitettua aamu- ja iltapäivätoimintaa. Koulu toimii Helsingissä, ja sen päätoimipaikka on osoitteessa Mäntytie 14, Helsinki ja sivutoimipaikka osoitteessa Valimotie 17-19, Helsinki. Koulun erityinen koulutustehtävä on englannin ja suomen kielin ja kielialueiden kulttuureihin painottuva opetus. Koulun tavoitteena on oppilaiden kasvattaminen vastuulliseen ihmisyyteen, suvaitsevaisuuteen ja monikulttuurisuuteen. Koulun opetuskielinä ovat englanti ja suomi. Suomalaisille lapsille opetetaan äidinkielenä suomea. Koulussa noudatetaan valtioneuvoston päättämää tuntijakoa opetuksen järjestämisluvasta ilmenevin poikkeuksin ja opetushallituksen opetussuunnitelman perusteista antaman päätöksen mukaista opetussuunnitelmaa, jotka sisältävät myös määräykset kodin ja koulun yhteistyöstä sekä oppilas- ja opiskelijahuollon järjestämistavasta.

1.3 Oppimiskäsitys

Tiedot, taidot ja kyvyt eivät ole myötäsyttyisiä vaan ne opitaan. Oppiminen on mahdollisuus, joillekin jopa intohimo, joka tuo mielihyvää ja näkyy tiedonjanona. Oppiminen on myös velvollisuus. Oppiminen voi kohdistua uuteen tai sen avulla voidaan vahvistaa vanhaa. Koska maailma muuttuu, oppimista tarvitaan koko ajan ja uudestaan. Meidän koulussa oppiminen on monikielinen vuorovaikutteinen prosessi, jossa opitaan ajattelutaitoja, työskentelytaitoja ja tietoja maailmasta, muista ihmisistä sekä itsestä ja omista kiinnostuksen kohteista. Opetussuunnitelma määrittelee mitä opiskellaan. Myös omat mielenkiinnon kohteet ovat tärkeitä. Opiskelu ja oppiminen saa tapahtua niiden arvojen ja sääntöjen mukaisesti, jotka on yhteisesti sovittu.

Oppiminen perustuu aktiiviseen ja luovaan toimintaan, joskus jopa yllätykseen, oivaltamiseen tai siihen, että on pakko. Aktiivinen oppija on kiinnostunut asioista. Hän haastaa itsensä, kerää tietoa eri aisteillaan, lukee, kirjoittaa, kysyy, keskustelee, etsii vastauksia, ratkaisee ongelmia, soveltaa tietoa ja rakentaa ymmärrystään asioista itsenäisesti ja yhteistyössä muiden oppilaiden ja opettajien kanssa. Mallistakin voi oppia. Aktiivinen oppija ottaa vastuuta omasta oppimisestaan. Aktiivinen oppija etsii vastausta kysymykseen, miksi minä opiskelen ja miten voin käyttää oppimaani omassa elämässäni. Onnistumiset ja virheistä oppiminen mielletään molemmat arvokkaaksi osaksi oppimisprosessia. Joskus virhe voi olla paras opettaja. Oppiminen ei aina ole helppoa. Aktiivinen ja luova oppija etsii keinoja sietää oppimiseen liittyvää epämukavuutta, epävarmuutta ja turhautumista. Pitkäjänteisyyttä ja sinnikkyyttä tarvitaan joskus onnistumiseen. Onnistumiset rakentavat itseluottamusta. Onnistuminen palkitsee oppijaa ja tuo halua oppia lisää.

Oppimista voidaan ajatella tiedon rakentamisena erilaisia tiedonhankintaväyliä käyttäen. Tiedonhaun taidon lisäksi opitaan käsittelemään ja arvioimaan tietoa kriittisesti. Tiedon rakentamiseen vaikuttavat oppijan taustatekijät, oppimisprosessi, tulokset ja näiden kaikkien yhteinen vuorovaikutus (Tynjälä, P. (2004, 17). Oppimisen kokonaismalli). Oppimisen taustatekijöitä ovat oppijan henkilökohtaiset ominaisuudet ja kodin antama tuki. Oppimisprosessissa oppijan motivaatiolla, tunteilla, havainnoilla, muistilla ja tulkinnoilla taustatekijöistä ja oppimisesta on tärkeä tehtävä. Oppimisprosessissa oppija rakentaa ymmärrystään oppimisen kohteena olevasta asiasta. Opitaan muistamaan asioiden perusteet, niihin liittyvät käsitteet ja palauttamaan näitä mieleen. Opitaan etsimään tietoa, soveltamaan tietoja ja taitoja, näkemään asiat laajassa yhteydessä ja erottamaan olennainen epäolennaisesta. Tärkeää on oppia näkemään asioiden yhteydet eri oppiaineiden ja aiheiden välillä. Tiedon käyttäminen, soveltaminen ja asioiden toistaminen

lisäävät muistamista ja ymmärtämistä. Oppimistehtävien prosessointitavat ja oppimisorientaatiot ovat erilaisia eri oppijoilla. Kokemukset erilaisista työskentelytavoista, opetusmenetelmistä ja -välineistä opettavat ymmärtämään itseä oppijana ja löytämään oman oppimistyylin. Tietoisuus omasta oppimisesta ohjaa tekemään hyviä oppimisen valintoja. Oppimisympäristö ja opetus vaikuttavat tiedon rakentamiseen. Opetussuunnitelma, oppiaineet, opettaja, opetusmenetelmät ja arviointimenetelmät ovat tärkeä osa onnistunutta oppimisprosessia. Oppimisen ja opiskelun ympäristönä voi koulun lisäksi olla muu ympäristö. Turvallinen, työrauhainen, levollinen, kannustava, virikkeinen, esteettinen ja hyvin varusteltu ympäristö, jossa saa olla oma itsensä, edistää oppimista. Yhteinen oppimisympäristö opitaan kuitenkin jakamaan niin, että kaikkien oppiminen on mahdollista. Oppiminen on ajallista. Siihen vaikuttaa aikaisemmin opittu, se tapahtuu nykyisyydessä ja se tähtää tulevaisuuteen. Joskus oppiminen vie vähän aikaa ja joskus se vie paljon aikaa. Joskus annettu aika ei riitä siihen.

Oppimiseen kuuluu oppimansa ja osaamisensa ilmaiseminen. Oppiminen näkyy tiedon lisääntymisenä ja taitojen kehittymisenä. Osaaminen myös tuntuu hyvän olon tunteena. Omasta ja muiden osaamisesta saa nauttia ja niistä saa tuntea ylpeyttä. Oppiminen on parhaimmillaan, kun on mahdollista tehdä itselle sopivan haastavia tehtäviä. Oppimisvaikeuksiin saadaan apua ja ne huomioidaan opetuksessa ja opiskelussa. Oppiminen ja opiskelu eri kehitysvaiheissa on erilaista. Vapaus tehdä päätöksiä omasta oppimisesta ja vastuun kantaminen oppimisesta lisääntyy iän ja kehityksen myötä. Oppiminen tähtää tietoihin ja taitoihin elämää varten. Se on myös tie yleissivistykseen, älykkyyteen ja viisauteen.

(Aineistona käytetty koulun oppilailta, vanhemmilta ja henkilökunnalta yhteisissä OPS-tilaisuuksissa ja OPS-koulutuksissa 2015 kerättyä materiaalia *Mitä oppiminen on? Mitä tarvitaan, että voi tulla parhaaksi mahdolliseksi oppijaksi?*)

Esiopetuksessa meille on tärkeää

Esiopetuksessa meille on tärkeää lapsilähtöisyys. Jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja arvokas juuri sellaisena kuin hän on. Kannustava palaute ja oikeudenmukainen kohtelu kuuluvat hyvään esiopetukseen. Lasta kannustetaan kokeilemaan, yrittämään ja erehtymään sekä havaitsemaan asioiden positiivisia puolia. Häntä kannustetaan uteliaisuuteen ja innostetaan tutkimaan ja kokeilemaan uusia asioita leikkien, liikkuen ja tutkien. Lasten tulee saada ilmaista omia näkemyksiään ja mielipiteitään ja lasten ideoita ja aloitteita otetaan huomioon toiminnassa.

Lapsella tulee olla tilaisuuksia monipuoliseen vuorovaikutukseen ja sosiaalisten taitojensa vahvistamiseen. Oppimistilanteet ovat vuorovaikutteisia ja niissä opitaan yhdessä toisilta lapsilta ja aikuisilta. Keskinäinen kunnioitus, huolenpito ja välittämisen asenne toisia ja ympäristöä kohtaan näkyvät toiminnassa. Jokaisella lapsella on oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi, huomioonotetuksi ja ymmärretyksi yksilönä ja yhteisönä jäsenenä.

Alakoulussa meille on tärkeää oppimisen ilo, joka tekee tavoitteiden saavuttamisesta helpompaa. Oppiminen perustuu oppilaan ja opettajan panokseen. Opettajan ohjaus ja tehtävänanto sekä koulun säännöt antavat raamit oppimiselle koulussa. Syöminen ja nukkuminen on tärkeää oppimiselle. Opiskelu etenee, kun sitä ohjaa oma tahto ja halukkuus oppia. Halukkuus ja tahtoisuus tulee esille siinä, että asettaa itselle tavoitteita, tekee työtä oppimisen eteen, haluaa harjoitella, käyttää oppitunnit viisaasti hyödyksi ja on järjestelmällinen. Halu oppia näkyy myös niin, että on aloitteellinen, pyytää apua tarvittaessa, kokeilee, etsii itselle parhaimman tavan oppia ja tavoittelee oppimisessa asioiden ymmärtämistä. On tärkeää löytää itselle sopivat oppimisen välineet ja keinot ja kehittää oppimisen osaamista. Oppija miettii myös, kuinka hyödyntää kotitehtäviä oppimisessa. Oppimisessa on oivaltavaa suunnata tarkkaavaisuus oppitunnin

tärkeisiin asioihin, keskittyä, kuunnella ja kerätä tietoa. Tiedon ajattelu ja yhdistäminen aikaisempaan tietoon johtaa ymmärtämiseen. Opiskelussa auttavat itseluottamus, itsekuri, sinnikkyys, avoin mieli, päättäväisyys ja kunnianhimo. Hyvä oppiminen alkaa ihmettelystä. Näistä kaikista muodostuu oppimaan oppimisen tiedolliset, taidolliset ja toiminnalliset piirteet. Ympäristössä, jossa vallitsee työrauha, on oppiminen onnistuvaa.

Yläkoulussa ymmärrys omasta oppimistyylistä on kasvanut. Aiempaa enemmän korostuu oppimisen yksilöllisyys, henkilökohtaiset valinnat ja oppimistyyli ja vapaus valita opiskelumenetelmiä. Oppiminen perustuu yhä omalle halukkuudelle ja opiskelua ohjaavalle motivaatiolle. Parhaansa yrittäminen yhdistyy päättäväisyyteen. Oppimiseen tarvitaan vielä opettajan ja opiskelijan panosta. Motivoituneet opettajat ja vaihtelevat opetusmenetelmät johdattavat onnistuvaan oppimiseen. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti vuorovaikutteista oppimista, ryhmitöitä, yhdessä oppimista, "learning by doing", opiskelu erilaisissa koulun ulkopuolisissa ympäristöissä, "hands-on experiences" ja oppimisen iloa. Opettajan yhteistyö oppilaan kanssa ja hänen antamansa tuki ja kannustus oppimiselle on tärkeää. Palaute ja keskustelut oppimisen edistymisestä ohjaavat oppimista. Itsearviointi ohjaa oppilaan työskentelyä kokonaisarvioinnin osana. Ympäristö, joka on turvallinen, oppimista tukeva, kunnioittava, positiivinen ja fyysisesti hyvä on tärkeä. Monipuoliset uudenaikaiset resurssit, opetus- ja oppimismateriaalit, tietolähteet, joihin on helppo päästä käsiksi kirjojen lisäksi, edistävät oppimista. Vapaus, joustavuus ja palaute käsi kädessä vastuullisuuden kanssa antavat onnistuvan oppimisen kokemuksia

Oppimaan voi oppia. Hyvä oppija osaa opiskella hyvin. Ohjeita hyvään opiskeluun²:

1. Valmistaudu koulupäivää varten. Tee kotitehtävät. Syö ja nuku hyvin. Ole ajoissa.
2. Löydä oma sisäinen motivaatio. Osallistu. Ole aloitteellinen. Osoita kiinnostusta opittavaa kohtaan.
3. Asenne. Uskalla uusia asioita, etsi tietoa, kysy kysymyksiä, ole positiivinen ja kiinnostu uudesta. Älä stressaa.
4. Aseta tavoitteita, joita voit saavuttaa. Tee töitä oppimisen eteen ja yritä parhaasi. Tee muistiinpanoja. Harjoittele. Tavoittele ymmärtämistä. Opettele ajattelemaan. Ajattele ja löydä "outside the box". Etsi ja löydä oma oppimistyyli. Hyödynnä tietoa omasta oppimisestasi.
5. Käytä oppitunti järkevästi. Kehitä itsellesi hyvä keskittymisen taito. Tee yhteistyötä opettajien kanssa. Kysy, jos et ymmärrä. Pyydä apua tarvittaessa. Kunnioita luokkatovereitasi, muita aikuisia ja opettajia.
6. Vuorovaikutustaidot. Sano ei kiusaamiselle. Anna työrauha. Ole koulussa kaveri muille. Ole muille ystävällinen. Opettele pois ujoudesta. Opettele pois meluamisesta.
7. Järjestä omat tavarasi.
8. Tasapaino elämään.

Ohjeita hyvään opetukseen³:

1. Hyvä opetussuunnitelma takaa edellytykset tulla hyväksi oppijaksi.
2. Oppimisen ilo, hauskat ja jännittävät oppitunnit.
3. Learning by doing, kokeilu, soveltaminen.

² Perustuu koulun oppilailta ja vanhemmilta 2015 kerättyyn materiaaliin *What is needed in order to become the best possible learner?*

³ Perustuu koulun oppilailta ja vanhemmilta 2015 kerättyyn materiaaliin *What is needed in order to become the best possible learner?*

4. Yksinkertaista mutta haastavaa.

Arvopohjan ja oppimiskäsityksen toteutumisen seuranta ja arviointi

Arvopohjan ja oppimiskäsityksen toteutumista seuraavat koulun henkilökunta, oppilaat, huoltajat, johtokunta ja säätiö. Oppimiskäsityksen mukaisen oppimisen ja opiskelun ja arvojen toteutumista arvioidaan erilaisin menetelmin arviointisuunnitelman mukaisesti. Oppimisessa ja opiskelussa painottuu digitalisoituminen ja oppimisympäristöjen fyysinen, psyykinen ja vuorovaikutuksellinen kehittäminen.

2. Perusopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet

2.1 Perusopetuksen tehtävä

Englantilaisen koulun perusopetuksessa oppilas jatkaa esikoulussa alkanutta oppimispolkuaan. Perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuden laajan yleissivistyksen perustan muodostamiseen ja oppivelvollisuuden suorittamiseen. Se antaa valmiudet ja kelpoisuuden toisen asteen opintoihin.

Koululla on sekä opetus- että kasvatustehtävä. Tämä tarkoittaa oppilaiden oppimisen, kehityksen ja hyvinvoinnin tukemista yhteistyössä kotien kanssa. Opetuksen tehtävä on tukea oppilaiden monipuolista oppimista ja myönteisen omakuvan kehittymistä ihmisenä, oppijana ja yhteisön jäsenenä. Opetus edistää oppilaiden osallisuutta ja kestäväää elämäntapaa sekä kasvua demokraattisen yhteiskunnan jäsenyyteen. Perusopetus kasvattaa oppilaita ihmisoikeuksien tuntemiseen, kunnioittamiseen ja puolustamiseen.

Perusopetuksen yhteiskunnallisena tehtävänä on edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta. Opetuksen tehtävänä on ehkäistä eriarvoistumista ja syrjäytymistä, sekä edistää sukupuolten tasa-arvoa. Koulussa oppilaita autetaan tunnistamaan omat mahdollisuutensa ja heitä rohkaistaan valitsemaan opintoja ilman sukupuoleen sidottuja roolimalleja.

Perusopetuksen kulttuuritehtävänä on lisätä oppilaiden tietoja, ymmärrystä ja kokemuksia omasta ja muista kulttuureista, edistää heidän taitojaan toimia omassa kulttuurissaan ja vuorovaikutuksessa muiden kulttuurien edustajien kanssa. Opetuksen tavoitteena on lisätä kulttuuriperinnön arvostamista sekä tukea oppilaita oman kulttuuri-identiteetin rakentamisessa

Perusopetus opettaa ymmärtämään ja arvioimaan kriittisesti ympäröivän maailman muutoksia ja harjoittaa oppilasta ottamaan vastuuta tulevaisuutta rakentavista valinnoista. Koulun opetukseen sisältyvä kansainvälisyyskasvatus antaa oppilaille valmiuksia oikeudenmukaisen ja kestävän kehityksen tarpeen ymmärtämiseen ja kehityksen edistämiseen YK:n asettamien tavoitteiden suuntaisesti.

2.2 Koulun toiminta-ajatus ja kasvatustavoitteet

Englantilainen koulu on laajamittaista kaksikielistä opetusta tarjoava koulu, jonka toiminta-ajatus perustuu kristillisiin arvoihin. Koulun erityisenä koulutustehtävänä on englannin ja suomen kieliin ja kielialueiden kulttuureihin painottuva opetus. Koulun tavoitteena on tarjota oppilaille mahdollisuus täydelliseen kaksikieliseen opiskeluun, niin että sekä suomen että englannin kieltä käytetään tasavertaisesti ja oppilaat oppivat ja käyttävät molempia kieliä äidinkielenomaisesti.

Koulun opetussuunnitelma noudattaa perusopetuksen kansallisen opetussuunnitelman perusteita opetusministeriön koululle myöntämin poikkeuksin painottaen englannin ja suomen kielen opiskelua.

Keskeisenä tavoitteena on kasvattaa oppilaat toisten ihmisten arvostamiseen ja ihmisarvon kunnioitukseen sekä vastuullisuuteen. Ihmisten välinen kunnioitus tarkoittaa toisen arvostamista ja luottamusta toisen hyvään tahtoon ja velvollisuudentuntoon ja se on edellytys ihmisenä ja yhteiskunnan jäsenenä kasvamiselle. Kasvatus hyviin tapoihin ja kristillisen perinteen tuntemiseen toteutuu koulun arjessa ja koulutyöhön kuuluvissa perinteisissä juhlissa ja tapahtumissa.

Koulun kansainvälinen, monista eri kulttuuritaustoista tuleva oppilas- ja opettajakunta tukevat oppilaiden kasvua eri kulttuurien tuntemukseen ja arvostamiseen, kulttuurien kohtaamiseen ja vuorovaikutukseen ja suvaitsevaisuuteen.

2.3 Opetuksen ja kasvatuksen valtakunnalliset tavoitteet

Opetussuunnitelma noudattaa perusopetuslaissa sekä valtioneuvoston asetuksessa määritellyjä opetuksen ja kasvatuksen valtakunnallisia tavoitteita.

Kasvu ihmisyyteen ja yhteiskunnan jäsenyyteen

Keskeisenä tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuulliseen yhteiskunnan jäsenyyteen ja tasapainoisiksi ja terveen itsetunnon omaaviksi ihmisiksi. Opetus edistää kulttuurien sekä aatteellisten, maailmankatsomuksellisten ja uskonnollisten, kuten kristillisten, perinteiden sekä länsimaisen humanismin perinteen tuntemista ja ymmärtämistä. Elämän, toisten ihmisten ja luonnon kunnioittamisen rinnalla korostetaan ihmisarvon loukkaamattomuutta, ihmisoikeuksien kunnioittamista ja suomalaisen yhteiskunnan demokraattisia arvoja, kuten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Sivistykseen nähdään kuuluvaksi myös yhteistyö ja vastuullisuus, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, kasvu hyviin tapoihin sekä kestävän kehityksen edistäminen.

Tarpeelliset tiedot ja taidot

Opetuksen keskeisenä tavoitteena on luoda perusta oppilaan laajan yleissivistyksen muodostumiselle sekä maailmankuvan avartumiselle. Tähän tarvitaan sekä eri tiedonalojen tietoja ja taitoja että eri tiedonaloista koostuvaa yhdistävää osaamista. Keskeistä on taitojen omaksuminen. Opetus perustuu tieteelliseen tietoon.

Sivistyksen, tasa-arvoisuuden ja elinikäisen oppimisen edistäminen

Koulun toiminta vahvistaa koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä parantaa oppimaan oppimisen taitoja ja edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen. Opetus tapahtuu oppimisympäristöissä, joissa vuorovaikutus on keskeisellä sijalla. Koulun ulkopuolella tapahtuvalla oppimisella on tärkeä osuus opetuksessa.

Kaikessa koulun toiminnassa pyritään edistämään kasvua ja oppimista. Oppilashuollon avulla koulussa edistetään oppilaan hyvää oppimista ja hyvinvointia.

Opetus rakentaa tässä ajassa tarvittavaa yleissivistystä ja luo pohjaa elinikäiselle oppimiselle. Oppiainekohtaisen osaamisen lisäksi tarvitaan oppiainerajat ylittävää laaja-alaista osaamista. Opetusta eheyttää eri oppiaineita yhdistävien ilmiöiden opiskelu monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa. Opettajat suunnittelevat opetusta ja arvioivat opetuksen tavoitteiden toteutumista yhteistyössä.

2.4 Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisella osaamisella tarkoitetaan tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostamaa kokonaisuutta. Osaaminen tarkoittaa kykyä käyttää tietoja ja taitoja tilanteen edellyttämällä tavalla. Siihen, miten oppilaat käyttävät tietojään ja taitojaan, vaikuttavat oppilaiden omaksumat arvot ja asenteet sekä tahto toimia. Laaja-alaisen osaamisen lisääntynyt tarve nousee ympäröivän maailman muutoksista. Ihmisenä kasvaminen, opiskelu, työnteko sekä kansalaisena toimiminen nyt ja tulevaisuudessa edellyttävät tiedon- ja taidonalat ylittävää ja yhdistävää osaamista tiedon- ja taidonalat ylittävää ja yhdistävää osaamista.

Arvot, oppimiskäsitys ja toimintakulttuuri luovat perustan osaamisen kehittymiselle. Kukin oppiaine hyödyntää oman tiedon- ja taidonalansa sisältöjä ja menetelmiä. Osaamisen kehittymiseen vaikuttavat sekä ne sisällöt, joiden parissa työskennellään että erityisesti se, miten työskennellään ja miten oppijan ja ympäristön vuorovaikutus toimii.

Laaja-alaisen osaamiskokonaisuuksien yhteisenä tavoitteena on tukea ihmisenä kasvamista sekä edistää demokraattisen yhteiskunnan jäsenyyden ja kestävä elämäntavan edellyttämää osaamista oppilaiden ikäkausi huomioiden. Erityisen tärkeää on rohkaista oppilaita tunnistamaan oma erityislaatusa, omat vahvuutensa ja kehittymismahdollisuutensa sekä arvostamaan itseään.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet täsmennetään vuosiluokkakokonaisuuksittain. Tavoitteet on otettu huomioon oppiaineiden tavoitteiden ja keskeisten sisältöalueiden määrittelyssä. Oppiaineiden kuvauksissa osoitetaan oppiaineiden tavoitteiden yhteys laaja-alaiseen osaamiseen.

Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)

Ajattelun ja oppimisen taidot luovat perustaa muun osaamisen kehittymiselle ja elinikäiselle oppimiselle. Ajattelun taitoja oppilas tarvitsee tiedon hallintaan, käyttämiseen, soveltamiseen sekä uuden tiedon luomiseen, ongelman ratkaisuun, päättelyyn ja päätöksentekoon. Oppilasta ohjataan tekemään havaintoja ja hakemaan, arvioimaan, muokkaamaan, tuottamaan sekä jakamaan tietoa ja ideoita. Oppilaita ohjataan huomaamaan, että tieto voi rakentua monella tavalla, esimerkiksi tietoisesti päättelöllä tai intuitiivisesti, omaan kokemukseen perustuen. Tutkiva ja luova työskentelyote, yhdessä tekeminen sekä mahdollisuus syventymiseen ja keskittymiseen edistävät ajattelun ja oppimaan oppimisen kehittymistä.

Oppilaita ohjataan käyttämään tietoa itsenäisesti ja vuorovaikutuksessa toisten kanssa ongelmanratkaisuun, argumentointiin, päättelyyn ja johtopäätösten tekemiseen sekä uuden keksimiseen. Oppilaita rohkaistaan uutta luovaan ajatteluun ja käyttämään kuvittelukykyään, niin että he oppivat näkemään vaihtoehtoja ja yhdistelemään näkökulmia ennakkoluulottomasti. Leikit, pelillisuus, fyysinen aktiivisuus, kokeellisuus, väittelyt ja muut toiminnalliset työtavat sekä taiteen eri muodot edistävät oppimisen iloa ja vahvistavat edellytyksiä luovaan ajatteluun ja oivaltamiseen. Ajattelun taidot kehittyvät, kun oppilaat oppivat näkemään asioiden välisiä vuorovaikutussuhteita ja keskinäisiä yhteyksiä myös oppiaineiden välillä, sekä hahmottamaan kokonaisuuksia.

Oppilasta autetaan tunnistamaan oma tapansa oppia ja kehittämään oppimisstrategioitaan ja häntä ohjataan ikäkaudelleen sopivalla tavalla asettamaan tavoitteita, suunnittelemaan työtään, arvioimaan edistymistään sekä hyödyntämään teknologisia ja muita apuvälineitä opiskelussaan. Ajattelun ja oppimaan oppimisen taitojen karttumisen kannalta olennaista on, että oppilas saa jatkuvaa ja monipuolista palautetta kehittymisestään.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)

Oppilaat kasvavat maailmaan, joka on kulttuurisesti, kielellisesti, uskonnollisesti ja katsomuksellisesti moninainen. Kulttuurisesti kestävä elämäntapa ja monimuotoisessa ympäristössä toimiminen edellyttävät ihmisoikeuksien kunnioittamiselle perustuvaa kulttuurista osaamista, arvostavan vuorovaikutuksen taitoja ja keinoja ilmaista itseään ja näkemyksiään.

Koulun kansainvälinen, monista eri kulttuuritaustoista tuleva oppilas- ja opettajakunta tukevat oppilaiden kasvua eri kulttuurien tuntemukseen ja arvostamiseen, kulttuurien kohtaamiseen ja vuorovaikutukseen ja suvaitsevaisuuteen.

Oppilaat oppivat tuntemaan ja arvostamaan elinympäristöään ja sen kulttuuriperintöä sekä omia sosiaalisia, kulttuurisia, uskonnollisia, katsomuksellisia ja kielellisiä juuriaan. Heitä kannustetaan pohtimaan oman taustansa merkitystä ja paikkaansa sukupolvien ketjussa. Oppilaita ohjataan arvostamaan kulttuurien moninaisuutta, tunnistamaan, miten kulttuurit, uskonnot ja katsomukset vaikuttavat yhteiskunnassa ja arjessa, miten media muokkaa kulttuuria sekä pohtimaan myös, millaisia asioita ei voida ihmisoikeuksien vastaisena hyväksyä. Kouluyhteisössä ja koulun ulkopuolella tehtävässä yhteistyössä oppilaat oppivat havaitsemaan kulttuurisia erityispiirteitä ja toimimaan joustavasti eri ympäristöissä. Heitä kasvatetaan kohtaamaan arvostavasti muita ihmisiä sekä noudattamaan hyviä tapoja. Oppilaat saavat mahdollisuuksia kokea ja tulkita taidetta, kulttuuria ja kulttuuriperintöä. He oppivat myös välittämään, muokkaamaan ja luomaan kulttuuria ja perinteitä ja huomaamaan niiden merkityksen hyvinvoinnille.

Kouluyhteisössä kehittävät sosiaalisia taitojaan, oppivat ilmaisemaan itseään eri tavoin ja esiintymään eri tilanteissa. Opetuksessa tuetaan oppilaiden kasvua monipuolisiksi ja taitaviksi kielenkäyttäjiksi sekä äidinkielellään että muilla kielillä. Oppilaita rohkaistaan vuorovaikutukseen ja itsensä ilmaisemiseen. Oppilaat harjaantuvat argumentoimaan, esittämään mielipiteensä rakentavasti ja toimimaan eettisesti. He osaavat asettua toisen asemaan ja tarkastella asioita eri näkökulmista. Koulutyössä edistetään ihmisoikeuksien, erityisesti lapsen oikeuksien tuntemista ja arvostamista sekä niiden mukaista toimintaa. Kunnioitusta ja luottamusta muita ihmisryhmiä ja kansoja kohtaan vahvistetaan kaikessa toiminnassa, myös kansainvälistä yhteistyötä tehden.

Oppilaat oppivat käyttämään matemaattisia symboleita, kuvia ja muuta visuaalista ilmaisua, draamaa sekä musiikkia ja liikettä vuorovaikutuksen ja ilmaisun välineinä. Koulutyöhön sisältyy monipuolisia mahdollisuuksia käsillä tekemiseen. Oppilaita ohjataan arvostamaan ja hallitsemaan omaa kehoaan ja käyttämään sitä tunteiden ja näkemysten, ajatusten ja ideoiden ilmaisemiseen. Koulutyössä rohkaistaan mielikuvituksen käyttöön ja kekseliäisyyteen. Oppilaita ohjataan edistämään toiminnallaan esteettisyyttä ja nauttimaan sen eri ilmenemismuodoista.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)

Elämässä ja arjessa selviäminen edellyttää yhä moninaisempia taitoja. Kyse on terveydestä, turvallisuudesta ja ihmissuhteista, liikkumisesta ja liikenteestä, arjen vaatiman teknologian hallitsemisesta, sekä oman talouden hallinnasta ja kuluttamisesta, jotka kaikki vaikuttavat kestäväan elämäntapaan.

Kouluyhteisö ohjaa ymmärtämään, että jokainen vaikuttaa toiminnallaan niin omaan kuin toistenkin hyvinvointiin, terveyteen ja turvallisuuteen. Oppilaita kannustetaan huolehtimaan itsestä ja toisista, harjoittelemaan oman elämän ja arjen kannalta tärkeitä taitoja sekä lisäämään ympäristönsä hyvinvointia.

Oppilaat oppivat perusopetuksen aikana tuntemaan ja ymmärtämään hyvinvointia ja terveyttä edistävien ja sitä haittaavien tekijöiden sekä turvallisuuden merkityksen ja hakemaan niihin liittyvää tietoa. Oppilaat kasvavat huomaamaan ihmissuhteiden ja keskinäisen huolenpidon tärkeyden. He saavat mahdollisuuden kantaa vastuuta niin omasta kuin yhteisestä työstä sekä kehittää tunnetaitojaan ja sosiaalisia taitojaan.

Oppilaat oppivat myös ajanhallintaa, joka on tärkeä osa arjenhallintaa ja itsesääätelyä. He saavat tilaisuuksia harjoitella toimimaan omasta ja muiden turvallisuudesta huolehtien eri tilanteissa, myös liikenteessä. Heitä ohjataan ennakoimaan vaaratilanteita ja toimimaan niissä tarkoituksenmukaisesti. Heitä opetetaan tunnistamaan keskeiset turvallisuuteen liittyvät symbolit sekä suojaamaan yksityisyyttään ja henkilökohtaisia rajojaan.

Oppilaat saavat perustietoa teknologiasta ja sen kehityksestä sekä vaikutuksista eri elämänalueilla ja ympäristössä sekä opastusta järkeviin teknologisiin valintoihin omassa elämässään. Oppilaita ohjataan teknologian vastuulliseen käyttöön ja pohditaan siihen liittyviä eettisiä kysymyksiä.

Oppilaita opastetaan kehittämään kuluttajataitojaan sekä edellytyksiään omasta taloudesta huolehtimiseen ja talouden suunnitteluun. Oppilaat saavat ohjausta kuluttajana toimimiseen, mainonnan kriittiseen tarkasteluun sekä omien oikeuksien ja vastuiden tuntemiseen ja eettiseen käyttöön. Heitä kannustetaan kohtuullisuuteen, jakamiseen ja säästäväisyyteen. Oppilaat harjaantuvat kestäväan elämäntavan mukaisiin valintoihin ja toimintatapoihin.

Monilukutaito (L4)

Monilukutaidolla tarkoitetaan monenlaisten viestien tulkitsemisen, tuottamisen ja arvottamisen taitoja, jotka auttavat oppilaita ymmärtämään monimuotoisia kulttuurisia viestinnän muotoja sekä rakentamaan omaa identiteettiään. Peruslukutaidon ja kirjoitustaidon lisäksi monilukutaitoon sisältyy matemaattisen, kuvallisen, auditiivisen ja digitaalisen tiedon lukutaito, kinesteettisten

symbolijärjestelmien ja näiden yhdistelmien lukutaito ja medialukutaito. Viestejä voidaan tulkita ja tuottaa esimerkiksi kirjoitetussa, puhutussa, painetussa, audiovisuaalisessa tai digitaalisessa muodossa.

Monilukutaito on kykyä hankkia, muokata, tuottaa, esittää ja arvioida tietoa eri muodoissa, eri ympäristöissä ja tilanteissa sekä erilaisten välineiden avulla. Monilukutaito tukee kriittisen ajattelun ja oppimisen taitojen kehittymistä. Monilukutaidon kehittämiseen kuuluu aina myös eettisten kysymysten tarkastelua ja pohdintaa kulttuurisesti moninaisessa maailmassa.

Oppilaiden monilukutaitoa kehitetään kaikissa oppiaineissa arkikielestä kohti eri tiedonalojen kielen ja esitystapojen hallintaa. Oppiminen edellyttää rikasta tekstiympäristöä, sitä hyödyntävää pedagogiikkaa sekä oppiaineiden yhteistyötä. Oppimateriaalina hyödynnetään ilmaisultaan monimuotoisia tekstejä ja mahdollistetaan niiden kulttuuristen yhteyksien ymmärtäminen. Opetuksessa tarkastellaan oppilaille merkityksellisiä, autenttisia tekstejä sekä niistä nousevia tulkintoja maailmasta. Oppilaat voivat hyödyntää opiskelussa vahvuuksiaan ja itseään kiinnostavia sisältöjä ja käyttää niitä myös osallistumisessa ja vaikuttamisessa.

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)

Tieto- ja viestintäteknologinen (tv) osaaminen on tärkeä kansalaistaito sekä itsessään että osana monilukutaitoa. Se on oppimisen kohde ja väline. Perusopetuksessa huolehditaan siitä, että kaikilla oppilailla on mahdollisuudet tieto- ja viestintäteknologisen osaamisen kehittämiseen. Tieto- ja viestintäteknologiaa hyödynnetään suunnitelmallisesti perusopetuksen kaikilla vuosiluokilla, eri oppiaineissa ja monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa sekä muussa koulutyössä.

Tieto- ja viestintäteknologista osaamista kehitetään neljällä pääalueella:

- 1) Oppilaita ohjataan ymmärtämään tieto- ja viestintäteknologian käyttö- ja toimintaperiaatteita ja keskeisiä käsitteitä sekä kehittämään käytännön tv-taitojaan omien tuotosten laadinnassa.
- 2) Oppilaita opastetaan käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa vastuullisesti, turvallisesti ja ergonomisesti.
- 3) Oppilaita opetetaan käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedonhallinnassa sekä tutkivassa ja luovassa työskentelyssä.
- 4) Oppilaat saavat kokemuksia ja harjoittelevat tv:n käyttämistä vuorovaikutuksessa ja verkostoitumisessa.

Työskentelyssä tuetaan oppilaan oma aktiivisuutta ja mahdollisuutta luovuuteen sekä itselle sopivien työskentelytapojen ja oppimispolkujen löytämiseen. Yhdessä tekemisen ja oivaltamisen ilo lisää opiskelumotivaatiota.. Tieto- ja viestintäteknologian avulla oppilas voi tehdä omia ajatuksiaan ja ideoitaan näkyväksi monin eri tavoin ja näin kehittää ajattelun ja oppimisen taitojaan.

Oppilaat oppivat tuntemaan tv:n erilaisia sovelluksia ja käyttötarkoituksia sekä niiden merkitystä arjessa ja ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa ja vaikuttamisen keinona. Pohditaan, miksi tieto- ja viestintäteknologiaa tarvitaan opiskelussa, työssä ja yhteiskunnassa ja miten näistä taidoista on tullut osa yleisiä työelämätaitoja. Oppilaat oppivat arvioimaan tieto- ja viestintäteknologian vaikutusta kestäväan kehityksen näkökulmasta ja toimimaan vastuullisina kuluttajina. Pohditaan tieto- ja viestintäteknologian merkitystä globaalissa maailmassa.

Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)

Perusopetus antaa oppilaille yleisiä valmiuksia, jotka edistävät kiinnostusta ja myönteistä asennetta työtä ja työelämää kohtaan ja jotka auttavat oivaltamaan työn ja yritteliäisyyden merkityksen, sekä oman vastuun yhteisön ja yhteiskunnan jäsenenä. Koulutyössä oppilaat voivat kartuttaa työelämäntuntemustaan, oppia yrittäjämäistä toimintatapaa ja oivaltaa koulussa ja vapaa-ajalla hankitun osaamisen merkityksen oman työuran kannalta.

Oppilaat tutustuvat lähialueen elinkeinoelämän erityispiirteisiin ja keskeisiin toimialoihin. Perusopetuksen aikana oppilaat tutustuvat työelämään ja saavat kokemuksia työnteosta sekä yhteistyöstä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Oppilaat harjoittelevat työelämässä tarvittavia yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja ja kommunikointia koulun opetuskielillä.

Koulu etsii aktiivisesti yhteistyökumppaneita yrityselämästä ja on avoin liike-elämästä tuleville yhteistyöaloitteille. Näin oppilaille tarjoutuu monipuolisia mahdollisuuksia tutustua yrittäjyyteen.

Koulussa opetellaan työskentelemään itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa sekä toimimaan järjestelmällisesti ja pitkäjänteisesti. Toiminnallisissa opiskelutilanteissa oppilaita ohjataan suunnittelemaan työprosesseja, kokeilemaan erilaisia vaihtoehtoja ja tekemään johtopäätöksiä. He harjoittelevat työn vaatiman ajan arviointia, joustavuutta ja luovuutta tilanteiden muuttuessa sekä vaikeuksien ja epäonnistumisten kohtaamista. Oppilaita kannustetaan viemään työ sisukkaasti loppuun ja työn tulosten arvostamiseen.

Oppilaita tuetaan tunnistamaan omia ammatillisia kiinnostuksen kohteita sekä tekemään jatko-opintovalintansa perustellusti ja omista lähtökohdistaan.

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)

Perusopetuksessa luodaan edellytykset oppilaiden kiinnostukselle kouluyhteisön ja yhteiskunnan asioita kohtaan. Kouluyhteisössä oppilaat oppivat ja harjoittelevat yhteiskunnallisen osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja sekä vastuullista suhtautumista tulevaisuuteen. Opetus luo perustaa oppilaiden kasvuille. Koulun tehtävänä on vahvistaa jokaisen oppilaan osallisuutta, niin että oppilaalle syntyy luottamus omiin vaikutusmahdollisuuksiin ja motivaatio toimia demokraattisia oikeuksia ja vapauksia vastuullisesti käyttävänä, aktiivisena kansalaisena.

Oppilaita ohjataan ymmärtämään omien valintojen, elämäntapojen ja tekojen merkitys paitsi itselle, myös lähiyhteisöille, yhteiskunnalle ja luonnolle. Oppilaat saavat valmiuksia sekä omien että yhteisön ja yhteiskunnan toimintatapojen ja -rakenteiden arviointiin ja muuttamiseen kestävää tulevaisuutta rakentaviksi.

Oppilaat osallistuvat oman opiskelunsa, yhteisen koulutyön ja oppimisympäristön suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Opetus tarjoaa mahdollisuuden luovuuteen ja uusien innovaatioiden ja ideoiden kehittelyyn ja niiden toteutukseen. Oppilaat saavat tietoa ja kokemuksia kansalaisyhteiskunnan osallistumis- ja vaikuttamisjärjestelmistä ja keinoista. Kokemusten kautta oppilaat oppivat vaikuttamista, päätöksentekoa ja vastuullisuutta. Oppilaita kannustetaan pohtimaan ehdotuksiaan eri osapuolten yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon sekä oikeudenmukaisen

kohtelun näkökulmista. Kestävän tulevaisuuden oppimisympäristö kehittää oppilaan ympäristöherkkyyttä.

Kestävän tulevaisuuden rakentamisessa keskeistä on yhteinen ja yksilön oma vastuunotto itsestään, toisista ja maailmasta ympärillään. Ekososiaaliseen sivistykseen, kestävän tulevaisuuden taitoihin kuuluu taito elää muuttuvassa ja epävarmassa maailmassa. Tähän liittyy muutokseen sopeutumisen kyky, uusien ratkaisujen etsiminen ja joustavan ajattelun ja toiminnan taito. Kestävän tulevaisuuden kasvatus rakentaa oppilaan kokemusta oman elämän merkityksellisyydestä ja ymmärrystä niistä asioista, joista hyvä ja merkityksellinen elämä koostuu.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutuminen

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet sisältyvät kaikkiin oppiaineisiin ja niiden toteutumisesta huolehditaan oppiaineelle ja tieteenalalle ominaiseen tapaan. Laaja-alaisen osaamisen alueet ovat lähtökohtana koulun monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteutuksessa. Nämä määritellään tarkemmin vuosittain koulun toimintasuunnitelmassa. Toimintasuunnitelmassa määritellään myös ne tavat, joilla laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista arvioidaan vuosittain.

3. Yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuri

3.1 Toimintakulttuurin merkitys ja kehittäminen

Perusopetus jäsenyyksiä esiopetukseen ja vuosiluokkien 1–2, 3–6 sekä 7–9 muodostamiin vuosiluokkakokonaisuuksiin. Englantilainen koulu on yhtenäiskoulu, joka koostuu kaksivuotisesta esikoulusta, perusasteesta ja lukioda. Englantilaisen koulun perusopetus muodostaa opetuksellisesti yhtenäisen ja kasvatuksellisesti johdonmukaisen jatkumon koulun esiopetuksen kanssa. Perusopetus toimii kiinteässä yhteistyössä Englantilaisen koulun lukion kanssa.

Koulutyö on tavoitteisiin sitoutunutta ja se perustuu yhteiseen arvoperustaan ja oppimiskäsitykseen. Kouluyhteisön käytännöissä näkyväksi tuleva toimintakulttuuri tulee tukea opetus- ja kasvatustyölle asetettuja tavoitteita. Sen tulee edistää oppimista, osallisuutta, hyvinvointia ja kestävä elämäntapaa. Toimintakulttuuriin kehittämisen perusedellytys on toisia arvostava, avoin ja vuorovaikutteinen sekä kaikkia yhteisön jäseniä osallistava ja luottamusta rakentava keskustelu. Koulumme toimintakulttuuria arvioidaan ja kehitetään yhteistyössä henkilökunnan, oppilaiden ja huoltajien kanssa.

3.2 Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet

Tavoitteena on luoda koulun toimintakulttuuria, joka edistää oppimista, osallisuutta, hyvinvointia ja kestävä elämäntapaa. Toimintakulttuurin kehittämisessä tarvitaan yhteistyötä huoltajien ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa sekä oppilaiden osallistumista yhteisön kehittämiseen.

Koulun toimintakulttuurin ytimenä on ajatus siitä, että koulu toimii oppivana yhteisönä. Oppiva yhteisö on kaikkia oppimaan kannustava ja osallistava. Oppivassa yhteisössä opitaan yhdessä tehden ja toinen toisiltaan. Se rohkaisee tutkimaan ja kokeilemaan, innostaa oppimaan ja tuottaa onnistumisen kokemuksia. Oppiva yhteisö arvostaa työhön syventymistä, oppimisessa tarvittavaa ponnistelua ja työn loppuunsaattamista ja rohkaisee jäseniään yrittämään ja oppimaan myös virheistä. Se antaa sopivia haasteita ja tukee jokaisen vahvuuksien löytämistä ja hyödyntämistä.

Yhteisön jäsenenä oppilaat voivat luoda myönteisen ja realistisen käsityksen itsestään ja kehittää luontaista kokeilun ja tutkimisen haluaan. Oppimisen kannalta tärkeää on asettaa tavoitteita ja arvioida omaa työtä. Kiireettömyys edistää oppimista. Sitä tukee myös kodeilta ja muilta yhteistyökumppaneilta saatu palaute, samoin kuin kehittämistyöstä, arvioinneista ja tutkimuksesta saadun tiedon hyödyntäminen.

Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä

Koulu toimii oppivana yhteisönä ja kannustaa kaikkia jäseniään oppimiseen. Oppiva yhteisö kehittyy dialogin avulla. Yhdessä tekeminen ja osallisuuden kokemukset vahvistavat yhteisöä. Tavoitteiden pohdinta, oman työn säännöllinen arviointi ja kiireettömyys edistävät yhteisön oppimista. Sitä tukee kodeilta ja muilta yhteistyökumppaneilta saatu palaute. Oppimista edistää myös kehittämistyöstä, arvioinneista ja tutkimuksesta saadun tiedon hyödyntäminen. Pedagogisen ja jaetun johtamisen merkitys korostuu, ja johtaminen kohdistuu erityisesti oppimisen edellytyksistä huolehtimiseen.

Oppiva yhteisö luo edellytyksiä yhdessä ja toinen toisiltaan oppimiseen. Se luo edellytyksiä myös tutkimiseen ja kokeilemiseen sekä innostumisen ja onnistumisen kokemuksiin. Yhteisö rohkaisee jokaista jäsentään yrittämään ja oppimaan myös virheistä. Se antaa sopivia haasteita ja tukee vahvuuksien löytämistä ja hyödyntämistä. Yhteisön jäsenenä oppilaat voivat luoda myönteisen ja realistisen käsityksen itsestään ja kehittää luontaista kokeilun ja tutkimisen haluaan. Oppivassa yhteisössä ymmärretään fyysisen aktiivisuuden merkitys oppimiselle ja irrottaudutaan istuvasta elämäntavasta. Siinä arvostetaan työhön syventymistä, oppimisessa tarvittavaa ponnistelua ja työn loppuunsaattamista.

Hyvinvointi ja turvallinen arki

Oppivan yhteisön rakenteet ja käytännöt edistävät hyvinvointia ja turvallisuutta ja luovat siten edellytyksiä oppimiselle. Nämä näkökulmat ulottuvat kaikkeen koulutyöhön ja ohjaavat jokaisen työskentelyä. Toiminnassa otetaan huomioon yhteisön jäsenten yksilöllisyys ja tasa-arvoisuus sekä yhteisön tarpeet. Koulun käytännöt ovat joustavia ja mahdollistavat monipuolisen toiminnan. Liikkuminen sekä mielen hyvinvointia edistävät yhteiset toiminnot ovat luonteva osa jokaista koulupäivää. Yhteisöllinen oppilashuolto on tärkeä osa toimintakulttuuria.

Oppilailla on yhdenvertainen mahdollisuus saada ohjausta sekä tukea kehitykseensä ja oppimiseensa sekä yksilöinä että ryhmän jäsenenä. Yhteisössä arvostetaan hyvántahtoisuutta ja ystävällisyyttä. Kiusaamista, väkivaltaa, rasismia tai muuta, esimerkiksi sukupuoleen liittyvää syrjintää ei hyväksytä ja epäasialliseen käytökseen puututaan. Koulutyössä pyritään arjen ennakoitavuuteen ja kiireettömyyteen. Kuulluksi tuleminen ja oikeudenmukaisuuden kokemus rakentavat luottamusta. Rauhallinen ja hyväksyvä ilmapiiri, hyvät sosiaaliset suhteet sekä ympäristön viihtyisyys edistävät työrauhaa.

Vuorovaikutus ja monipuolinen työskentely

Vuorovaikutus, yhteistyö ja monipuolinen työskentely ovat yhteisön kaikkien jäsenten oppimista ja hyvinvointia edistäviä tekijöitä. Oppiva yhteisö tunnistaa oppimisen ja tiedon rakentumisen moninaisuuden ja toimii joustavasti. Se rohkaisee kokeilemiseen ja antaa tilaa eri ikäkausille ja oppijoille tunnusomaiselle toiminnallisuudelle, luovalle työskentelylle, liikkumiselle, leikille ja elämyksille.

Koulutyössä hyödynnetään suunnitelmallisesti eri työtapoja ja oppimisympäristöjä ja työskentelyä pyritään säännöllisesti viemään ulos luokkahuoneesta. Luodaan mahdollisuuksia projektimaiseen työskentelyyn ja kokonaisuuksien opiskeluun sekä yhteistyöhön koulun sisällä ja koulun

ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Koulun aikuisten keskinäinen yhteistyö sekä vuorovaikutus ympäröivän yhteiskunnan kanssa tukevat oppilaiden kasvua hyvään vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön. Yhdessä tekeminen edistää oman erityislaadun tunnistamista ja taitoa työskennellä rakentavasti monenlaisten ihmisten kanssa. Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään edistämään vuorovaikutusta sekä työskentelyn moniaistisuutta ja monikanavaisuutta.

Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

Koulu oppivana yhteisönä on osa kulttuurisesti muuntuvaa ja monimuotoista yhteiskuntaa, jossa paikallinen ja globaali limittyvät. Erilaiset identiteetit, kielet, uskonnot ja katsomukset elävät rinnakkain ja ovat vuorovaikutuksessa keskenään. Oppivassa yhteisössä kotikansainvälisyys on tärkeä voimavara. Yhteisö arvostaa ja hyödyntää maan kulttuuriperintöä ja kansalliskieliä sekä omaa ja ympäristön kulttuurista, kielellistä, uskonnollista ja katsomuksellista monimuotoisuutta. Se tuo esiin saamelaiskulttuurin ja eri vähemmistöjen merkityksen Suomessa. Se kehittää yksilöiden ja ryhmien välistä ymmärrystä ja kunnioitusta sekä vastuullista toimintaa. Yhteisössä tunnustetaan, että oikeus omaan kieleen ja kulttuuriin on perusoikeus. Kulttuuritraditioihin tutustutaan, erilaisista ajattelu- ja toimintatavoista keskustellaan rakentavasti ja luodaan uusia tapoja toimia yhdessä.

Yksi kulttuurisen moninaisuuden ilmentymä on monikielisyys. Jokainen yhteisö ja yhteisön jäsen on monikielinen. Eri kielten käyttö rinnakkain koulun arjessa nähdään luontevana ja kieliä arvostetaan. Kielitietoisessa yhteisössä keskustellaan kieliin ja kieliyhteisöihin kohdistuvista asenteista ja ymmärretään kielen keskeinen merkitys oppimisessa, vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä sekä identiteettien rakentumisessa ja yhteiskuntaan sosiaalistumisessa. Jokaisella oppiaineella on oma kielensä, tekstikäytäntönsä ja käsitteistönsä. Englannin, suomen ja muiden kielten lisäksi myös matematiikka, musiikki ja taide ovat kieliä, joilla voi ilmaista itseään ja ymmärtää ympäröivää maailmaa. Opetuksessa edetään arkikielestä käsitteellisen ajattelun kieleen. Koulussa jokainen aikuinen on kielellinen malli ja myös opettamansa oppiaineen kielen opettaja.

Osallisuus ja demokraattinen toiminta

Oppivan yhteisön toimintatavat rakennetaan yhdessä. Osallisuutta edistävä, ihmisoikeuksia toteuttava ja demokraattinen toimintakulttuuri luo perustan oppilaiden kasvuksi aktiivisiksi kansalaisiksi.

Oppilaat osallistuvat oman kehitysvaiheensa mukaisesti toiminnan suunnitteluun, kehittämiseen ja arviointiin. He saavat kokemuksia kuulluiksi ja arvostetuiksi tulemisesta yhteisön jäsenenä. Yhteisö kannustaa demokraattiseen vuoropuheluun ja osallistumiseen sekä luo niille toimintatapoja ja rakenteita. Oppilaskuntatoiminta tarjoaa yhden tärkeän väylän oppilaiden osallistumiselle. Muut toimintamuodot kuten tukioppilas- ja kummitoiminta, vapaaehtoistyö tai erilaiset kestävän kehityksen toiminnot täydentävät sitä. Samalla ne vahvistavat yhteistyötä ja vuorovaikutusta koko kouluyhteisössä. Yhteistyö eri hallinnonalojen, seurakuntien, järjestöjen, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa syventää käsityksiä yhteiskunnasta ja kansalaisyhteiskunnassa toimimisesta. Yhteydet eri maissa toimivien koulujen kanssa lisäävät globalisoituneessa maailmassa toimimisen taitoja.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Oppiva yhteisö edistää yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Yhteisön jäsenet tulevat kohdatuiksi ja kohdelluiksi samanarvoisina riippumatta mistään henkilöön liittyvästä tekijästä. Samanarvoisuus ei merkitse samanlaisuutta. Yhdenvertainen kohtelu edellyttää sekä perusoikeuksien ja

osallistumisen mahdollisuuksien turvaamista kaikille että yksilöllisten tarpeiden huomioon ottamista.

Peruskouluaikana oppilaiden käsitys omasta sukupuoli-identiteetistä ja seksuaalisuudesta kehittyy. Oppiva yhteisö edistää arvoillaan ja käytänteillään sukupuolten tasa-arvoa ja tukee oppilaita oman identiteetin rakentumisessa. Opetus on lähestymistavaltaan sukupuolitietoista. Yhteisö rohkaisee oppilaita tunnistamaan omat mahdollisuutensa sekä suhtautumaan eri oppiaineisiin, tekemään valintoja ja sitoutumaan opiskeluun ilman sukupuoleen sidottuja roolimalleja. Oppimisympäristöjä, työtapoja ja opetusmateriaaleja valitsemalla ja kehittämällä luodaan näkyvyyttä inhimillisen moninaisuuden arvostamiselle.

Vastuu ympäristöstä ja kestäväan tulevaisuuteen suuntautuminen

Koulu ottaa kaikessa toiminnassaan huomioon kestäväan elämäntavan välttämättömyyden. Arjen valinnoillaan ja toimillaan koulu ilmentää vastuullista suhtautumista ympäristöön. Koulussa pyritään säästämään energiaa, välttämään ruuan pois heittämistä, kierrättämään ja lajittelemaan jätteitä. Oppilaat ovat keskeisesti mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa kestäväa arkea. Koulutyössä tehdään näkyväksi kestäväa kehitystä edistävien aineettomien tekijöiden merkitys hyvinvoinnille. Antamalla oppilaille vastuuta ja vaikutusmahdollisuuksia omasta ympäristöstä huolehtimiseen ja auttamalla heitä näkemään miten omat valinnat vaikuttavat laajemmin yhteisössä, yhteiskunnassa ja globaalilla tasolla, tuetaan heidän kasvuaan tulevaisuuteen optimistisesti katsoviksi, vastuullisiksi yhteiskunnan jäseniksi, jotka ovat motivoituneita toimimaan kestäväan tulevaisuuden aikaansaamiseksi.

3.3 Oppimisympäristöt ja työtavat

Oppimisympäristöt

Koulun oppimisympäristöön kuuluvat kaikki tilat ja paikat sekä yhteisöt ja toimintakäytännöt, joissa opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Siihen kuuluvat myös välineet, palvelut ja materiaalit, joita opiskelussa käytetään. Hyvät oppimisympäristöt tukevat ja edistävät yksilön ja yhteisön kasvua, oppimista, vuorovaikutusta ja osallisuutta. Yhteistyö koulun ulkopuolisten yhteisöjen tai asiantuntijoiden kanssa monipuolistaa koulun oppimisympäristöjä.

Koulu pyrkii kehittämään oppimisympäristöjä niin, että ne muodostavat pedagogisesti monipuolisen ja joustavan kokonaisuuden eri oppiaineiden erityistarpeet huomioon ottaen. Oppimisympäristöjen tulee tarjota mahdollisuuksia luoviin ratkaisuihin sekä asioiden tarkasteluun ja tutkimiseen eri näkökulmista. Myös koulun ulkopuoliset ympäristöt ovat oppimisympäristöjä.

Perusopetuksen tilaratkaisujen kehittämisessä, suunnittelussa, toteutuksessa ja käytössä otetaan huomioon ergonomia, ekologisuus, esteettisyys, esteettömyys ja akustiset olosuhteet sekä tilojen valaistus, sisäilman laatu, viihtyisyys, järjestys ja siisteys. Koulun tilaratkaisuilla kalusteineen, varusteineen ja välineineen on mahdollista tukea opetuksen pedagogista kehittämistä ja oppilaiden aktiivista osallistumista. Tilat, välineet ja materiaalit sekä kirjastopalvelut pyritään saamaan oppilaan käyttöön niin, että ne antavat mahdollisuuden myös itsenäiseen opiskeluun. Koulun sisä- ja ulkotilojen lisäksi eri oppiaineiden opetuksessa hyödynnetään luontoa ja rakennettua ympäristöä. Kirjastot, liikunta-, taide- ja luontokeskukset, museot ja monet muut yhteistyötahot tarjoavat monimuotoisia oppimisympäristöjä.

Tieto- ja viestintäteknologia on olennainen osa monipuolisia oppimisympäristöjä. Sen avulla vahvistetaan oppilaiden osallisuutta ja yhteisöllisen työskentelyn taitoja sekä tuetaan oppilaiden

henkilökohtaisia oppimispolkuja. Oppimisympäristöjen kehittämisessä otetaan huomioon monimuotoinen mediakulttuuri. Uusia tieto- ja viestintäteknologisia ratkaisuja otetaan käyttöön oppimisen edistämiseksi ja tukemiseksi. Koulussa kaikilla oppilailla on mahdollisuus tieto- ja viestintäteknologian käyttöön. Oppilaita kannustetaan käyttämään omia tietoteknisiä laitteita sekä koulussa että kotona yhdessä huoltajien kanssa sovitulla tavalla.

Onnistumisen kokemukset ja elämykset erilaisissa ympäristöissä ja oppimistilanteissa innostavat oppilaita oman osaamisensa kehittämiseen. Oppilaat osallistuvat oppimisympäristöjen kehittämiseen. Oppimisympäristöjen suunnittelussa otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset tarpeet. Näin voidaan ehkäistä oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarvetta. Tuen tarpeen mukaan räätälöidyt oppimisympäristöt voivat olla osa oppilaan suunnitelmallista tukea.

Oppimisympäristöjen kehittämisessä otetaan huomioon kouluyhteisön ja jokaisen oppilaan kokonaisvaltainen hyvinvointi. Ympäristöjen tulee olla turvallisia ja terveellisiä ja edistää oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaista tervettä kasvua ja kehitystä. Oppilaita ohjataan vastuulliseen ja turvalliseen toimintaan kaikissa oppimisympäristöissä. Hyvä työrauha sekä ystävällinen ja kiireetön ilmapiiri tukevat oppimista.

Työtavat

Työtapojen valinnan lähtökohtana ovat opetukselle ja oppimiselle asetetut tavoitteet sekä oppilaiden tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet. Työtapojen vaihtelu tukee ja ohjaa koko opetusryhmän ja jokaisen oppilaan oppimista. Opetuksessa käytetään eri ikäkausiin sekä erilaisiin oppimistilanteisiin soveltuvia työtapoja. Työtapojen ja arviointimenetelmien monipuolisuus antaa oppilaalle mahdollisuuden osoittaa osaamistaan eri tavoin. Työtapojen valinnassa kiinnitetään huomiota myös sukupuolittuneiden asenteiden ja käytänteiden tunnistamiseen ja muuttamiseen.

Monipuoliset työtavat tuovat oppimiseen iloa ja onnistumisen kokemuksia sekä tukevat eri ikäkausille ominaista luovaa toimintaa. Kokemukselliset ja toiminnalliset työtavat sekä eri aistien käyttö ja liikkuminen lisäävät oppimisen elämyksellisyyttä ja vahvistavat motivaatiota. Työtavat, jotka tukevat itseohjautuvuutta ja ryhmään kuulumisen tunnetta vahvistavat motivaatiota. Draamatoiminta sekä muut taiteelliset ilmaisukeinot edistävät oppilaiden kasvua itsensä tunteviksi, itsetunnoltaan terveiksi ja luoviksi ihmisiksi. Tällöin oppilaat pystyvät ilmaisemaan itseään monipuolisesti ja toimimaan rakentavassa vuorovaikutuksessa erilaisten ihmisten ja ryhmien kanssa. Työtapojen valinnalla voidaan tukea myös yhteisöllistä oppimista, jossa osaamista ja ymmärrystä rakennetaan vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Oppilaita ohjataan toimimaan erilaisissa rooleissa, jakamaan tehtäviä keskenään ja olemaan vastuussa sekä henkilökohtaisista että yhteisistä tavoitteista.

Työtapojen valinnassa otetaan huomioon eri oppiaineiden ominaispiirteet sekä laaja-alaisen osaamisen kehittäminen. Oppiaineille ominaisten työtapojen käyttö edistää sekä jäsentyneiden tietorakenteiden muodostumista että taitojen omaksumista. Oppimisen kannalta tärkeitä ovat tiedon hankkimisen, käsittelyn, analysoimisen, esittämisen, soveltamisen, yhdistelemisen, arvioinnin ja luomisen taidot. Tutkiva ja ongelmalähtöinen työskentely, leikki, mielikuvituksen käyttö ja taiteellinen toiminta edistävät käsitteellistä ja menetelmällistä osaamista, kriittistä ja luovaa ajattelua sekä taitoa soveltaa osaamista.

Opetuksen eriyttäminen ohjaa työtapojen valintaa. Eriyttäminen perustuu oppilaantuntemukseen ja on kaiken opetuksen pedagoginen lähtökohta. Se koskee opiskelun laajuutta ja syvyyttä, työskentelyn rytmiä ja etenemistä sekä oppilaiden erilaisia tapoja oppia. Eriyttäminen perustuu

oppilaan tarpeille ja mahdollisuuksille suunnitella itse opiskeluaan, valita erilaisia työtapoja ja edetä yksilöllisesti. Työtapojen valinnassa otetaan huomioon myös oppilaiden väliset yksilölliset ja kehitykselliset erot. Eriyttämällä tuetaan oppilaan itsetuntoa ja motivaatiota sekä turvataan oppimisen rauhaa. Eriyttämällä myös ehkäistään tuen tarpeen syntymistä.

Myös opetuksen eheyttäminen ohjaa työtapojen valintaa. Monipuolinen ja tarkoituksenmukainen tieto- ja viestintäteknologian käyttö lisää oppilaiden mahdollisuuksia kehittää työskentelyään ja verkostoitumistaitojaan. Siten valmiudet tiedon omatoimiseen, vuorovaikutteiseen ja kriittiseen hankintaan, käsittelyyn ja luovaan tuottamiseen karttuvat. Työtapojen valinnassa hyödynnetään pelien ja pelillisyyden tarjoamat mahdollisuudet.

Opettaja valitsee työtavat vuorovaikutuksessa oppilaiden kanssa ja ohjaa oppilaita erityisesti uusien työtapojen käytössä itseohjautuvuutta vahvistaen. Oppimaan oppimisen taidot kehittyvät parhaiten silloin, kun opettaja ohjaa oppilaita myös suunnittelemaan ja arvioimaan työskentelytapojaan. Tämä motivoi ja auttaa oppilaita ottamaan vastuuta oppimisesta ja työskentelystä kouluyhteisössä. Yhteinen tavoitteiden ja arviointiperusteiden pohdinta sitouttaa tavoitteiden mukaiseen työskentelyyn.

3.4 Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

Opetuksen eheyttäminen on tärkeä osa perusopetuksen yhtenäisyyttä tukevaa toimintakulttuuria. Eheyttämisen tavoitteena on tehdä mahdolliseksi opiskeltavien asioiden välisten suhteiden ja keskinäisten riippuvuuksien ymmärtäminen. Se auttaa oppilaita yhdistämään eri tiedonalojen tietoja ja taitoja sekä jäsentämään niitä mielekkäiksi kokonaisuuksiksi vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Kokonaisuuksien tarkastelu ja tiedonaloja yhdistelevät, tutkivat työskentelyjaksot ohjaavat oppilaita soveltamaan tietojaan ja tuottavat kokemuksia osallistumisesta tiedon yhteisölliseen rakentamiseen. Oppilaat voivat näin hahmottaa koulussa opiskeltavien asioiden merkitystä oman elämän ja yhteisön sekä yhteiskunnan ja ihmiskunnan kannalta. Samalla he saavat aineksia maailmankuvansa laajentamiseen ja jäsentämiseen.

Opetuksen eheyttäminen edellyttää sekä opetuksen sisältöä että työtapoja koskevaa pedagogista lähestymistapaa, jossa kunkin oppiaineen opetuksessa ja erityisesti oppiainerajat ylittäen tarkastellaan todellisen maailman ilmiöitä tai teemoja kokonaisuuksina. Eheyttämisen tapa ja kesto voi vaihdella oppilaiden tarpeista ja opetuksen tavoitteista riippuen. Eheyttämistä voidaan toteuttaa mm:

- rinnastamalla eli opiskelemalla samaa teemaa kahdessa tai useammassa oppiaineessa samanaikaisesti
- jaksottamalla eli järjestämällä samaan teemaan liittyvät asiat peräkkäin opiskeltaviksi
- toteuttamalla toiminnallisia aktiviteetteja kuten teemapäiviä, erilaisia tapahtumia, kampanjoita, opintokäyntejä ja leirikouluja
- suunnittelemalla monialaisia, pitempiketoisia oppimiskokonaisuuksia, joiden toteuttamiseen osallistuu useampia oppiaineita ja joihin voi sisältyä edellä mainittuja eheyttämistapoja
- muodostamalla oppiaineista integroituja kokonaisuuksia
- kokonaisopetuksena, jossa kaikki opetus toteutetaan eheyttynä kuten esiopetuksessa.

Jotta voidaan turvata kaikkien oppilaiden mahdollisuus kokonaisuuksien tarkasteluun ja oppilaita kiinnostavaan tutkivaan työskentelyyn, opetuksen järjestäjä huolehtii siitä, että oppilaiden opintoihin sisältyy vähintään yksi monialainen oppimiskokonaisuus lukuvuodessa.

Oppimiskokonaisuudet suunnitellaan riittävän pitkäkestoisiksi siten, että oppilailla on aikaa syventyä oppimiskokonaisuuden sisältöön ja työskennellä tavoitteellisesti, monipuolisesti ja pitkäjänteisesti.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet edistävät perusopetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja erityisesti laaja-alaisen osaamisen kehittymistä.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteuttamisessa hyödynnetään paikallisia voimavaroja ja mahdollisuuksia. Oppimiskokonaisuudet tarjoavat hyvän tilaisuuden koulun ja muun yhteiskunnan väliselle yhteistyölle. Käsiteltävien asioiden paikallisuus, ajankohtaisuus ja yhteiskunnallinen merkittävyys luovat lisämotivaatiota sekä opettajille että oppilaille. Oppilaiden osallistuminen suunnitteluun on välttämätöntä. Oppimiskokonaisuuksien tarkoituksena on käsitellä toiminnallisesti oppilaiden kokemusmaailmaan kuuluvia ja sitä avartavia asioita, jolloin tavoitteena on

- vahvistaa oppilaiden osallisuutta ja tarjota mahdollisuuksia olla mukana opiskelun tavoitteiden, sisältöjen ja työskentelytapojen suunnittelussa
- nostaa esiin oppilaiden merkityksellisiksi kokemia kysymyksiä sekä luoda tilaisuuksia niiden käsittelyyn ja edistämiseen
- lisätä mahdollisuuksia opiskella erilaisissa ja eri-ikäisten oppilaiden ryhmissä ja työskennellä useiden eri aikuisten kanssa
- tarjota mahdollisuuksia yhdistää koulun ulkopuolinen oppiminen koulutyöhön
- antaa tilaa älylliselle uteliaisuudelle, elämyksille ja luovuudelle sekä haastaa monenlaisiin vuorovaikutus- ja kielenkäyttötilanteisiin
- vahvistaa tietojen ja taitojen soveltamista käytäntöön sekä harjaannuttaa kestävän elämäntavan mukaista toimijuutta
- innostaa oppilaita toimimaan yhteisöä ja yhteiskuntaa rakentavalla tavalla.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelu ja toteuttaminen edellyttävät yhteistyötä eri lähestymistapoja edustavien oppiaineiden kesken sekä koulun muun toiminnan hyödyntämistä. Kaikki oppiaineet ovat vuorollaan mukana oppimiskokonaisuuksien toteuttamisessa kulloisenkin kokonaisuuden edellyttämällä tavalla. Oppimiskokonaisuuksien sisällöiksi etsitään toimintakulttuurin periaatteiden mukaisia, oppilaita kiinnostavia sekä oppiaineiden ja opettajien väliseen yhteistyöhön soveltuvia teemoja. Niiden opiskelussa käytetään eri oppiaineille ominaisia tarkastelutapoja, käsitteitä ja menetelmiä.

Oppilaille annetaan palautetta työskentelystään oppimiskokonaisuuden aikana ja oppilaan osoittama osaaminen otetaan huomioon oppiaineissa annettavaa sanallista arviota tai arvosanaa muodostettaessa.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet ovat opetusta eheyttäviä ja oppiaineiden yhteistyöhön perustuvia opiskelujaksoja. Niissä ilmentäyvät koulun arvot ja oppimiskäsitys. Oppimiskokonaisuudet konkretisoivat perusopetuksen toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavia periaatteita ja tukevat laaja-alaisen osaamisen kehittymistä.

Jokaisen oppilaan opintoihin sisältyy vähintään yksi monialainen oppimiskokonaisuus lukuvuodessa.

Oppimiskokonaisuuksien tarkemmasta sisällöstä ja toteutuksesta päätetään tarkemmin koulun lukuvuosisuunnitelmassa, jossa määritellään vuosittain oppimiskokonaisuuksien laajuus, mukana

olevat tavoitteet ja sisällöt ja arviointikäytännöt. Vuosittain seurataan oppimiskokonaisuuksien tavoitteiden ja arvioinnin toteutumista ja kehitetään työskentelyä.

4. Oppimista ja hyvinvointia edistävän koulutyön järjestäminen

4.1 Yhteinen vastuu koulupäivästä

Kouluyhteisössämme pidämme tärkeinä seuraavia arvoja hyvän ja turvallisen työskentelyilmapiirin luomiseksi ja ylläpitämiseksi: molemminpuolinen kunnioitus, oppimisen ilo, korkea työmoraali, rehellisyys, vastuuntunto, lojaalisuus, anteeksianto ja avuliaisuus.

Koulutyön lähtökohtana on yhteinen vastuu ja huolenpito jokaisen hyvästä ja turvallisesta koulupäivästä. Kasvatustyö ja hyvinvoinnin edistäminen kuuluu koulun kaikille aikuisille. Koulutyön järjestämisessä otetaan huomioon kaikkien oppilaiden tarpeet, edellytykset ja vahvuudet. Huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävä yhteistyö tukee tässä onnistumista.

Opetussuunnitelman mukainen opetus, ohjaus, oppilashuolto ja tuki kaikkina koulupäivinä sekä turvallinen oppimisympäristö ovat jokaisen oppilaan oikeus.

Opettajan tehtävään kuuluu oppilaiden oppimisen, työskentelyn ja hyvinvoinnin seuraaminen ja edistäminen, jokaisen oppilaan arvostaminen ja oikeudenmukainen kohtelu, mahdollisten vaikeuksien varhainen tunnistaminen sekä oppilaiden ohjaaminen ja tukeminen. Työssään opettaja toimii vuorovaikutuksessa oppilaiden ja huoltajien kanssa, ja tekee yhteistyötä muiden opettajien ja erityisesti oppilashuollon henkilöstön kanssa.

Oppilailla on kouluyhteisön jäsenenä oma vastuunsa. Oppilaan tulee osallistua säännöllisesti koulutyöhön, kohdella koulutovereita ja koulun aikuisia reilusti ja arvostavasti ja noudattaa koulun sääntöjä. Oppilaan tulee kunnioittaa toisten ihmisten loukkaamattomuutta sekä työtä ja työrauhaa ja hänen tulee huolehtia sovituista tehtävistä. Laki velvoittaa oppilaan osallistumaan perusopetukseen ja suorittamaan tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytymään asiallisesti. Koti ja koulu yhdessä ohjaavat ja tukevat oppilaita näiden koulutyössä. Koulun tehtävänä on puuttua poissaoloihin ja auttaa oppilaita onnistumaan koulutyössään.

4.2 Yhteistyö

Oppilaiden osallisuus

Koulussa oppilaat saavat mahdollisuuden osallistua ja vaikuttaa koulutyöhön. He osallistuvat ikätasonsa mukaisesti oman koulutyönsä ja ryhmänsä toiminnan suunnitteluun. Näin oppilaat saavat kokemuksia yhteistyöstä ja yhteiseen päätöksentekoon osallistumisesta. Oppilaiden tulee saada kokea, että heitä kuullaan ja heitä arvostetaan kouluyhteisömme jäsenenä. Oppilaille tarjotaan tilaisuuksia ja heitä rohkaistaan osallistumaan koulun yhteisen toiminnan ja kouluympäristön suunnitteluun ja kehittämiseen. He ovat mukana koulussa toteutettavien monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa. Oppilaille järjestetään mahdollisuuksia

osallistua opetussuunnitelman ja siihen liittyvien suunnitelmien sekä koulun järjestyssäännön valmisteluun.

Mahdollisuuksien mukaan koulu järjestää oppilaille tilaisuuksia osallistua yhteistyöhön koulun ulkopuolisten tahojen kanssa, sekä koulun lähiympäristössä että kauempana. Oppilaat voivat osallistua esim. hyväntekeväisyyskampanjoihin, yhteistyöprojekteihin muiden kotimaisten tai ulkomaisten oppilaitosten, organisaatioiden tai yritysten kanssa.

Kaikki koulun oppilaat kuuluvat oppilaskuntaan. Oppilaskunta valitsee keskuudestaan vuosittain vaaleilla oppilaskunnan hallituksen. Koulussamme toimii erikseen 1-6 -luokkalaisten ja 7-9 -luokkalaisten oppilaskuntien hallitukset. Oppilaskunnan hallituksen tehtävänä on osallistua kouluyhteisön kehittämiseen ja viedä oppilaiden tärkeitä asioita eteenpäin. Lisäksi hallitus ideoi ja järjestää oppilaiden yhteisiä tapahtumia. Oppilaskunta toimii nimetyn opettajan ohjauksessa.

Osallistumalla koulutyön suunnitteluun, kehittämiseen ja arviointiin oppilaat saavat kokemuksia demokraattisesta toiminnasta, vaikuttamistavoista ja vastuunottamisesta. Oppilaiden osallisuus koulutyön suunnitteluun lisää yhteisöllisyyttä ja oppilaiden hyvinvointia.

Kodin ja koulun yhteistyö

Huoltajalla on ensisijainen vastuu lapsensa kasvatuksesta. Hänen on myös huolehdittava siitä, että lapsen oppivelvollisuus tulee suoritettua. Koulu tekee huoltajien kanssa yhteistyötä ja tukee huoltajia heidän kasvatustyössään. Valitessaan Englantilaisen koulun lastensa kouluksi huoltajat hyväksyvät koulun toimintaperiaatteet ja sitoutuvat osaltaan koulun järjestyssääntöihin.

Yhteistyö huoltajien kanssa edistää oppilaiden hyvinvointia ja koulutyön sujumista. Koulu antaa huoltajille säännöllisesti ja riittävästi tietoa lapsen edistymisestä koulutyössä, sekä opinnoissa että sosiaalisessa vuorovaikutuksessa kouluyhteisön jäsenenä. Koulumme pyrkii ylläpitämään ja edistämään huoltajien ja opettajien läheistä yhteistyötä. Opettaja ottaa yhteyttä vanhempiin kokiessaan sen tarpeelliseksi oppilaan koulutyön kannalta. Huoltajia rohkaistaan olemaan yhteydessä kouluun ja opettajiin aina kun he tuntevat siihen tarvetta. Ensisijainen päivittäisen yhteydenpidon väline on Wilma -oppilastietojärjestelmä, jonka kautta huoltajat ja koulun henkilökunta voivat viestiä keskenään. Wilman kautta koulu lähettää huoltajille tiedotteet koulutyöskentelyyn liittyvistä asioista ja opettajat kirjaavat poissaolot ja muut tuntimerkinnot huoltajien nähtäviksi. Huoltajien oletetaan seuraavan Wilmaa säännöllisesti. Huoltajan tehtävä on selvittää oppilaan poissaolot Wilman kautta.

Yhteydenotot sähköpostilla tai puhelimitse ovat myös mahdollisia. Henkilökohtaisia tapaamisia koululla huoltajien ja opettajien, rehtorin, tai muun henkilökunnan kesken järjestetään tarpeen mukaan huoltajien tai koulun aloitteesta.

Englantilainen koulu järjestää vuosittain vanhempainiltoja joissa huoltajilla on mahdollisuus saada tietoa koulutyöhön liittyvistä ajankohtaisista asioista, tavata lapsen opettajia ja koulun muuta henkilökuntaa ja keskustella oppilaan koulutyöhön liittyvistä asioista. Vuosiluokilla 1 - 7 luokanopettaja / luokanvalvoja järjestää vuosittain vanhempainvartteja, joihin osallistuu oppilas, hänen huoltajansa ja luokanopettaja tai luokanvalvoja ja tarvittaessa/toivottaessa aineenopettaja.

Koulu kutsuu huoltajat tutustumaan ja osallistumaan koulutyöhön koulun avointen ovien päivänä. Koulussa vuosittain järjestettävänä kodin ja koulun päivänä huoltajat saavat mahdollisuuden yhdessä oppilaiden ja opettajien kanssa pohtia koulumaailman ajankohtaisia asioita ja osallistua koulutyön suunnitteluun. Huoltajat ovat tervetulleita osallistumaan koulun järjestämiin tilaisuuksiin kuten esimerkiksi erilaisiin juhliin, urheilupäiviin ja jumalanpalveluksiin.

Eri yhteydenpidon muodoilla koulu pyrkii tekemään koulun ja huoltajien välisen kasvatusyhteistyön mahdollisimman helpoksi ja toimivaksi.

Koulussamme toimii aktiivinen vanhempainyhdistys "The Friends of the English School", johon vanhempia kannustetaan liittymään. Vanhempainyhdistyksen työ oppilaiden hyväksi on merkittävää. Vanhempainyhdistyksen varainkeruu tekee mahdolliseksi monia koulun opetustyön kannalta tärkeitä hankintoja. Vanhempainyhdistys järjestää myös vanhempaintapaamisia, joissa on mahdollista keskustella koulutyöhön liittyvistä asioista.

Huoltajien välinen yhteistyö koulun tilaisuuksissa ja vanhempainyhdistyksessä lisää yhteisöllisyyttä ja tukee vanhemmuutta ja koulun kasvatustyötä. Vanhempien osallistumisella ja työllä on suuri merkitys kerätessä varoja luokkaretkiin ja leirikouluihin.

Kodin ja koulun yhteistyötä kehitetään huoltajilta ja henkilökunnalta saadun palautteen perusteella. Vuosittain huoltajien ja henkilökunnan kokemuksia ja mielipiteitä kerätään kyselyjen avulla. Tuloksista tiedotetaan koteihin ja koulussa ja niiden perusteella kehitetään koulun käytäntöjä siten että yhteistyö kotien ja koulun välillä olisi mahdollisimman toimivaa.

Koulun sisäinen yhteistyö ja yhteistyö muiden tahojen kanssa

Koulumme henkilöstö tekee tiivistä yhteistyötä koulun kasvatus- ja opetustavoitteiden toteuttamiseksi. Koulun toiminta opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti oppivana yhteisönä samoin kuin opetuksen eheyttäminen ja integrointi edellyttävät opettajien yhteistyötä ja opetuksen yhteissuunnittelua. Opettajat tekevät yhteistyötä monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteuttamisessa, oppimisen arvioinnissa ja tuessa sekä oppilashuollon toteuttamisessa. Opettajien yhteistyölle varattuja tilaisuuksia ovat opettajainkokoukset ja koulun VESO-päivät. Tärkeä yhteistyön muoto on koulutyön arjessa tapahtuva ajatusten ja kokemusten vaihto.

Englantilainen koulu on yhtenäiskoulu johon kuuluu kaksivuotinen esikoulu, perusaste ja lukio. Yhteistyö eri kouluasteiden välillä on tiivistä. Osin samat opettajat opettavat oppilaita sekä alaluokilla, yläluokilla, että lukiossa. Opettajat tekevät läheistä yhteistyötä lasten siirtyessä varhaiskasvatuksesta alkuopetukseen oppilaan yhtenäisen oppimispolun turvaamiseksi.

Englantilainen koulu tekee yhteistyötä muiden koulujen kanssa ennenkaikkea yksityiskoulujen liiton kautta. Henkilökunnalla on mahdollisuus osallistua yksityiskoulujen liiton järjestämiin koulutustilaisuuksiin, ja tätä kautta kehittää ammattitaitoaan, osaamistaan ja opetustaan.

Koulu toimii yhteistyössä Helsingin kaupungin liikunta- ja kulttuuritoimen kanssa käyttäessään kaupungin liikunta- ja kulttuuripalveluja. Koulu tekee yhteistyötä lähiseurakuntien kanssa. Koululla on yhteistyötä myös poliisin ja paikallisten järjestöjen kanssa. Järjestöjen ja paikallisten yritysten kanssa tehdään yhteistyötä erilaisten koulutyöhön kuuluvien teemapäivien ja projektien järjestämisessä. Opetuksessa hyödynnetään paikallisia museoita, luontokohteita ja muita vierailukohteita.

Koulu järjestää yhteistyössä paikallisten yritysten kanssa 8. ja 9. luokkien oppilaiden työelämään tutustumisjakson.

Kansainvälisyys ja kulttuurien kohtaaminen on keskeinen lähtökohta Englantilaisen koulun toiminnassa. Koululla on yhteistyökumppaneina ulkomaisia oppilaitoksia. Yhteistyö toteutuu opettaja- ja oppilasvaihtona /vierailuina ja yhteistyöprojekteina koulujen välillä.

4.3 Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö

Oppilailla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Koulumme opetussuunnitelma ja koulun järjestyssäännöt on laadittu turvallisen opiskeluympäristön luomiseksi ja ylläpitämiseksi. Niiden kautta pyritään ehkäisemään kiusaaminen ja häiritsevä tai väkivaltainen käyttäytyminen. Koululla on oikeus käyttää työrauhan turvaamiseksi ja epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumiseksi kasvatuskeskustelua ja erilaisia kurinpitokeinoja.

Kasvatuskeskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Keskustelun tarkoituksena on yhdessä oppilaan kanssa yksilöidä toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti, kuulla oppilasta, selvittää laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä pohtia keinot tilanteen korjaamiseksi. Menettelyn tavoitteena on löytää myönteisiä keinoja koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi.

Mikäli opetusta häiritsevä oppilas ei opettajan kehoituksesta huolimatta lopeta häiritsevää toimintaa, opettaja voi määrätä oppilaan poistumaan luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun tilaisuudesta. Lisäksi työrauhan turvaamiseksi oppilaan oikeus osallistua opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan koulupäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan tai muun henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.

Rehtorilla tai opettajalla on oikeus työpäivän aikana ottaa oppilaalta haltuunsa esine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista. Häirintään käytetty esine luovutetaan oppilaalle opitunnin tai koulun tilaisuuden päättymisen jälkeen tai viimeistään työpäivän päättyessä.

Kotitehtävänsä laiminlyönyt oppilas voidaan määrätä koulupäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään. Mikäli opettaja määrää oppilaan jäämään kouluun varsinaisen koulupäivän jälkeen, asiasta ilmoitetaan huoltajalle.

Mikäli häiritsevä käyttäytyminen jatkuu, koulu järjestää tapaamisen, jossa ovat läsnä oppilas, huoltajat, oppilaan luokanvalvoja, oppilashuoltoryhmän edustajia tarvittaessa rehtori mukaan lukien.

Koulunkäynnin laiminlyönti ja vakavat käyttäytymisongelmat ovat merkkejä siitä, että oppilas tarvitsee tukea. Koulun oppilashuoltoryhmän tehtävänä on tarjota tukea oppilaille, huoltajille ja opettajille ja ohjata oppilas perheineen koulun ulkopuolisen tukea tarjoavien tahojen puoleen.

Koulun kurinpidollisia keinoja ovat perusopetuslain mukaan jälki-istunto, kirjallinen varoitus ja määräaikaerottaminen. Ennen kurinpidorangaistuksen antamista oppilasta on kuultava ja hänen huoltajallaan on oltava mahdollisuus tulla kuulluksi.

Epäasiallisesti käyttäytyvä oppilas voidaan määrätä enintään kahden tunnin jälki-istuntoon. Jälki-istunnossa voidaan oppilaalla teettää tehtäviä, jotka ovat kasvatusta, opetusta ja kehitystä tukevia, ja oikeassa suhteessa oppilaan tekoon tai laiminlyöntiin ja oppilaan ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle sopivia.

Jos oppilas syyllistyy vakavaan rikkomukseen (POL § 36), asia viedään Englantilaisen koulun säätiön johtokunnan käsittelyyn. Johtokunta päättää annetaanko vakavaan rikkomukseen syyllistyneelle oppilaalle kirjallinen varoitus vai erotetaanko hänet koulusta määräajaksi. Vakammissa rikkomuksissa konsultoidaan aina poliisia ja lastensuojelua.

Koulun kurinpidolliset keinot on määriteltä perusopetuslaissa. Englantilaisen koulun kurinpitosuunnitelmassa (liite) täsmennetään kasvatustieteiden ja kurinpitomenettelyjen käytännöt koulussamme. Kurinpitosuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa, esim. opettajilta tai oppilailta tulleen palautteen johdosta. Suunnitelmaa päivitetessä kuullaan koulun henkilökuntaa ja oppilaskuntaa.

4.4 Opetuksen järjestämistapoja

Opetus erityisissä tilanteissa

Oppilaan sairastuessa vakavasti tai vaikeassa elämäntilanteessa perusopetusta voidaan tällöin järjestää muun muassa sairaalaopetuksena. Sairaalan sijaintikunta on velvollinen järjestämään sairaalassa potilaana olevalle oppilaalle tai muulle erikoissairaanhoidossa olevalle oppivelvolliselle oppilaalle opetusta ja tukea opetusta siinä määrin kuin se oppilaan terveys huomioon ottaen on mahdollista. Koulu ja sairaalan sijaintikunta sopivat ja järjestävät moniammatillisessa yhteistyössä siirtymisen kannalta välttämättömän tuen sairaalaopetukseen tai sieltä takaisin omaan kouluun siirtyvälle oppilaalle. Sairaalaopetuksessa voidaan hyödyntää myös etäyhteyksien kautta tapahtuvaa opetusta.

4.5 Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta

Koulun kerhotoiminta

Koulussa toimii suomen- ja englanninkielinen iltapäiväkerho, johon voivat osallistua koulun ensimmäisen ja toisen luokan oppilaat. Helsingin kaupungin opetusvirasto tekee päätöksen iltapäivätoimintapaikasta hakuaikana tulleiden hakemusten perusteella. Iltapäiväkerho toimii lukukausien aikana arkipäivisin koulupäivinä, mutta ei lauantaikoulupäivinä. Oppilas siirtyy kerhoon varsinaisen koulupäivän päätyttyä ja kerhotoimintaa on tarjolla kello 17 asti. Kerhossa oppilailla on mahdollisuus ohjattuun ja valvottuun kotitehtävien tekemiseen, leikkiin, kuvataiteisiin ja askarteluun, pelien pelaamiseen, liikuntaan ja ulkoiluun. **Liite: aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnitelma.**

Oppilailla on mahdollisuus osallistua erilaisiin kerhoihin, jotka toimivat koululla aamulla ennen varsinaisten oppituntien alkua tai iltapäivällä oppituntien jälkeen. Kerhot tarjoavat oppilaille mahdollisuuksia tutustua erilaisiin harrastuksiin. Mahdollisista kerhoista tiedotetaan oppilaille lukuvuoden alkaessa. Kerhot vaihtelevat aiheeltaan ja kestoaltaan.

Koulun kirjastotoiminta

Koulussamme on koulukirjasto, jonka toiminnasta vastaa kirjastovirkailija. Kirjaston kokoelmiin kuuluu monipuolisesti suomen- ja englanninkielisiä eri ikätasoille suunnattuja kaunokirjallisia teoksia ja tietokirjoja samoin kuin eri alojen aikakauslehtiä. Kirjasto on avoinna eri luokkien oppilaille erikseen ilmoitettuina aikoina. Kirjastovirkailija auttaa ja ohjaa oppilaita kirjaston käytössä. Oppilaat voivat lainata kirjastosta teoksia ja viettää aikaa kirjastossa teoksiin tutustuen ja tietoa etsien. Opettajat hyödyntävät opetuksessaan kirjaston teoksia. Kirjastossa oppilailla on myös mahdollisuus käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa.

Kouluruokailu

Koulu tarjoaa oppilaille päivittäin riittävän, ravintoarvoltaan monipuolisen koululounaan. Koululounas on maksuton. Kouluruokailun tehtävänä on oppilaiden terveen kasvun ja kehityksen, sekä opiskelukyvyyn tukeminen. Kouluruokailu on myös kasvatusta hyviin tapoihin. Se tapahtuu ohjatusti opettajan valvomana. Kouluruokailun tavoitteena on edistää oppilaiden ruokaan liittyvää osaamista. Koulussa oppilaita ohjataan siihen, että ruokaa ei heitetä pois, vaan jokainen ottaa vain sen verran kuin syö. Oppilaita ohjataan ymmärtämään oma vastuunsa ruokahävikin vähentämisessä. Näin pyritään kasvattamaan oppilait vastuulliseen kuluttamiseen ja edistämään kestävästä kehityksestä. Vaihtelevan ruokalistan kautta oppilaat tutustuvat uusiin makuihin ja eri kulttuurien ruokiin.

Kouluruokailu on oppilaille tärkeä osa koulupäivää. Koulun pyrkimyksenä on tarjota oppilaille kiireetön, viihtyisä ja virkistävä ruokailuhetki koulupäivän keskellä. Oppilailla on mahdollisuus antaa palautetta kouluruokailusta ja esittää toiveita sen suhteen.

Ruokailusta vastaava henkilöstö ja koulun henkilöstö tekevät yhteistyötä kouluruokailun järjestämisessä ja toiminnan kehittämässä. Päivittäin on tarjolla myös kasvisruokavaihtoehto. Erityisruokavaliota noudattavien oppilaiden huoltajien tulee toimittaa tieto erityisruokavaliosta koululle. Erityisruokavaliointiin tulee olla näkemyksellinen tai lääketieteellinen syy, jossa tapauksessa lääkärintodistus tulee toimittaa koululle.

Koulupäivän jatkuessa pidempään oppilailla on iltapäivällä mahdollisuus ostaa välipalaa. Tavoitteena on tarjota oppilaille terveellisiä välipalavaihtoehtoja.

Välitunnit, päivänavaukset ja muut koulun yhteiset tapahtumat

Perusopetusasetuksen mukaan opetukseen tulee käyttää tuntia kohti vähintään 45 minuuttia ja opetukseen käytettävä aika jaetaan tarkoituksenmukaisiksi opetusjaksoiksi. Osa työajasta voidaan käyttää työelämään tutustuttamiseen sekä lukuvuoden päättäjäisiin ja muihin yhteisiin tapahtumiin. Päivän työ aloitetaan lyhyellä päivänavauksella, joka pidetään joko omassa luokassa, keskusradion kautta tai yhteisenä tilaisuutena. Oppilaita rohkaistaan päivänavauksen pitoon.

Välituntien aikana oppilailla on mahdollisuus virkistymiseen oppituntien välissä. Pitempien välituntien aikana oppilaat ulkoilevat koulun pihalla tai viettävät aikaa koulun sisätiloissa opettajan valvomana. Osa päivän välitunneista on lyhyitä siirtymävälitunteja oppitunnilta seuraavalle.

Koulumme yhteisiä tapahtumia ovat muun muassa koulun juhlat, kuten lukuvuoden päättäjäiset, joulujuhla ja itsenäisyyspäivän juhla. Koulussa vietetään erilaisia teemapäiviä, esimerkiksi syys- ja talviurheilupäiviä. Juhlat ja teemapäivät voivat koskea koko koulua tai vain yhtä tai muutamaa

luokkaa. Oppilaat osallistuvat juhlien ja teemapäivien suunnitteluun ja niiden ohjelmien toteuttamiseen.

Yhdessä lähiseurakuntien kanssa koulu järjestää koululaisjumalanpalveluksia, johon osallistuvat kristillisiin kirkkokuntiin kuuluvat oppilaat. Muille oppilaille järjestetään jumalanpalvelusten sijaan vaihtoehtoista toimintaa.

Koulupäiviin sisältyy myös opintokäyntejä läheisiin kohteisiin kuten esim. museoihin, teattereihin, näyttelyihin tai konsertteihin. Kerran vuodessa voidaan toteuttaa myös koko päivän kestävä opintoretki (luokkaretki). Oppilaat osallistuvat retkikohteen valintaan ja retkiohjelman suunnitteluun. Lukuvuosisuunnitelman mukaisesti koulutyöhön voi sisältyä myös pitempiä opintoretkiä ja leirikouluja. Nämä retket voivat suunnitelman mukaisesti suuntautua kotimaisten kohteiden ohella myös ulkomaille. Oppilaiden huoltajat osallistuvat retkien kustannuksiin. Luokat voivat kerätä varoja retkiin vanhempien avustuksella esim. järjestämällä myyjäisiä. Tavoitteena on, että kaikki oppilaat pääsevät osallistumaan retkiin. Mikäli oppilas ei jostain syystä voi osallistua opintokäynnille tai retkelle, koulu järjestää hänelle vaihtoehtoista toimintaa.

Koulun ohjelmaan kuuluu 4.-luokkalaisten kolmipäiväinen leirikoulu kotimaan kohteeseen ja 6.-luokkalaisten viikon mittainen leirikoulu Englantiin. Huoltajat ja vanhemmat hoitavat leirikoulumatkojen varainkeruun. Luokanopettaja vastaa neljännen luokan leirikoulohjelman järjestelyistä. Kuudennen luokan leirikoulun suunnittelusta ja järjestelyistä vastaavat vanhemmat, tehtävään nimetty opettaja ja rehtori. Kuudennen luokan aikana oppilaat etsivät taustatietoa tutustumiskohteista tutkimusprojektien avulla.

Yhteisten tapahtumien, opintokäyntien ja retkien tavoitteena on tukea, rikastaa ja syventää oppilaiden oppimista, tarjota monipuolisia oppimisympäristöjä ja autenttisia oppimistilanteita ja yhteistyömahdollisuuksia. Niiden avulla tuodaan vaihtelua koulupäivään sekä edistetään sosiaalisia suhteita, yhteishenkeä ja viihtyvyyttä. Näiden tapahtumien kautta edistetään laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Opetusta eheyttäviä monialaisia oppimiskokonaisuuksia voidaan rakentaa juhlien, teemapäivien ja opintoretkien ympärille tai näitä tilaisuuksia voidaan hyödyntää osana monialaisia oppimiskokonaisuuksia.

8. ja 9. luokkalaisten opiskeluun sisältyy työelämään tutustumisjakso (TET) jonka tarkoitus on antaa oppilaalle käytännön kokemusta eri ammateista ja työelämässä toimimisesta.

Koulumatkat

Englantilaisen koulun oppilaat tulevat laajalta alueelta. Suuri osa oppilaista kulkee koulumatkat joukkoliikennevälineitä käyttäen. Varsinkin alaluokilla oppilaita opastetaan huolehtimaan omasta ja muiden turvallisuudesta ja käyttäytymään matkaa tehdessään hyvin. Liikennekäyttäytymistä ja joukkoliikennevälineiden käyttöä harjoitellaan opettajan johdolla siirryttäessä esim. koululta liikuntapaikoille.

Koulumatka on osa koulupäivää ja sitä koskevat samat toimintaperiaatteet kuin koulutyötäkin.

5. Oppimisen arviointi

5.1 Arvioinnin tehtävät ja oppimista tukeva arviointikulttuuri

Perusopetuslain mukaan oppilaan arvioinnin tehtävänä on ohjata ja kannustaa opiskelua sekä kehittää oppilaan edellytyksiä itsearviointiin. Oppilaan oppimista, työskentelyä ja käyttäytymistä arvioidaan monipuolisesti. Painopiste on oppimista edistävässä arvioinnissa.

Monipuolinen arviointi ja siihen perustuvan ohjaavan palautteen antaminen ovat opettajien keskeisiä pedagogisia keinoja oppilaiden koko kehityksen ja oppimisen tukemiseen. Kouluissa kehitetään arviointikulttuuria, jonka keskeisiä piirteitä ovat:

- rohkaiseva ja yrittämään kannustava ilmapiiri
- oppilaiden osallisuutta edistävä, keskusteleva ja vuorovaikutteinen toimintatapa
- oppilaan tukeminen oman oppimisprosessinsa ymmärtämisessä sekä oppilaan edistymisen näkyväksi tekeminen koko oppimisprosessin ajan
- arvioinnin oikeudenmukaisuus ja eettisyys
- arvioinnin monipuolisuus
- arvioinnin avulla saadun tiedon hyödyntäminen opetuksen ja muun koulutyön suunnittelussa.

Suuri osa arvioinnista on opettajien ja oppilaiden välistä vuorovaikutusta. Opettajat huolehtivat siitä, että oppilaat saavat alusta lähtien oppimista ohjaavaa ja kannustavaa palautetta sekä tietoa edistymisestään ja osaamisestaan. Onnistumisen kokemukset kannustavat oppimaan lisää, mutta myös epäonnistumiset tai virheelliset ratkaisut ovat osa oppimisprosessia. Niitä hyödynnetään opetuksessa oppimista edistävällä ja oppilaita kunnioittavalla tavalla. Oppilaita ohjataan havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä ja antamaan rakentavaa palautetta toisilleen ja opettajille. Tämä luo edellytyksiä oppilaiden itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin taitojen kehittymiselle perusopetuksen aikana.

Yhteistyö kotien kanssa on tärkeää. Huoltajien kanssa keskustellaan koulutyön tavoitteista ja koulun arviointikäytännöistä. Oppilaan opintojen edistymisestä sekä oppilaan työskentelystä ja käyttäytymisestä annetaan vähintään kerran lukukaudessa tietoa oppilaalle itselleen ja huoltajalle. Oppilaalla ja huoltajalla on oikeus saada tietoa arviointiperusteista ja niiden soveltamisesta oppilaan arviointiin.

Arvioinnilla saatu tieto auttaa opettajia suuntaamaan opetustaan oppilaiden tarpeiden mukaisesti. Opetuksen järjestäjä seuraa oppimisen arvioinnin periaatteiden toteutumista koulussa ja tukee arvioinnin kehittämistä.

5.2 Arvioinnin luonne ja yleiset periaatteet

Perusopetuksessa oppimisen arviointi jaetaan arviointiin opintojen aikana sekä päättöarviointiin. Sekä opintojen aikaisessa että päättöarvioinnissa noudatetaan arvioinnin yleisiä periaatteita.

Arviointi perustuu tavoitteisiin ja kriteereihin

Oppimisen, työskentelyn ja käyttäytymisen arvioinnin sekä palautteen antamisen oppilaille perustuu opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin ja koulun opetussuunnitelmassa tarkennettuihin tavoitteisiin. Oppilaita ja heidän suorituksiaan ei verrata toisiinsa eikä arviointi kohdistu oppilaiden persoonaan, temperamenttiin tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Opettajat huolehtivat, että tavoitteet ja arviointiperusteet ovat oppilaiden tiedossa. Tavoitteiden pohtiminen ja oman oppimisen edistymisen tarkastelu suhteessa tavoitteisiin on tärkeä osa oppilaan itsearviointitaitojen kehittämistä.

Todistusten antamiseen liittyvässä oppilaan osaamisen arvioinnissa käytetään tavoitteista johdettuja arviointikriteereitä. Ne on laadittu 6. ja 7. luokan nivelvaiheeseen sekä päättöarviointiin tukemaan opettajien työtä ja yhtenäistämään arviointia. Kriteerit eivät ole oppilaille asetettuja tavoitteita, vaan ne määrittelevät hyvää osaamista kuvaavaan sanalliseen arvioon tai arvosanaan 8 vaadittavan tason.

Oppilaiden ikäkauden ja edellytysten huomioon ottaminen sekä monipuoliset arviointikäytännöt

Arviointikäytännöt ja palautteen antaminen tapahtuu oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti. Palautetta annettaessa kiinnitetään huomiota oppilaiden onnistumisiin ja oppimisen edistymiseen suhteessa aiempaan osaamiseen.

Arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä. Opettaja kokoaa tietoa oppilaiden edistymisestä oppimisen eri osa-alueilla ja erilaisissa oppimistilanteissa. Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset tavat oppia ja työskennellä ja huolehditaan siitä, ettei edistymisen ja osaamisen osoittamiselle ole esteitä. Erilaisissa arviointi- ja näyttötilanteissa varmistetaan, että kukin oppilas ymmärtää tehtävänannon ja saa riittävästi aikaa tehtävän suorittamiseen. Lisäksi huolehditaan mahdollisuuksista hyödyntää tarvittaessa tieto- ja viestintäteknologiaa ja antaa suullisia näyttöjä. Myös oppilaiden mahdollisesti tarvitsemien apuvälineiden saatavuudesta sekä tarvittavista avustajapalveluista huolehditaan. Oppilaiden oppimisvaikeudet ja mahdollisesti puutteellinen kielitaito huomioidaan arviointi- ja näyttötilanteita suunniteltaessa ja toteutettaessa. Samoin otetaan huomioon oppilaiden opiskelua varten mahdollisesti määritellyt opetuksen erityiset painoalueet.

Maahanmuuttajataustaisten ja vieraskielisten oppilaiden arvioinnissa otetaan huomioon kunkin oppilaan kielitausta sekä kehittyvä suomen tai englannin kielen taito. Jotta oppilas voi osoittaa edistymistään ja osaamistaan mahdollisista suomen tai englannin kielen puutteista huolimatta, arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota oppilaan tilanteeseen sovitettuihin, monipuolisiin ja joustaviin arviointitapoihin.

Itsearviointin edellytysten kehittäminen

Opetuksessa kehitetään oppilaiden edellytyksiä itsearviointiin. Itsearviointitaitoja kehitetään ohjaamalla oppilaita niin yksilöinä kuin ryhmänä havainnoimaan oppimistaan ja sen edistymistä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä. Opettajat auttavat oppilaita ymmärtämään tavoitteet ja etsimään niiden saavuttamiseksi parhaita toimintatapoja.

Alemmilla vuosiluokilla itsearviointitaitoja kehitetään auttamalla oppilaita tunnistamaan onnistumisiaan ja vahvuuksiaan koulutyössä sekä ymmärtämään työlle soveltavia tavoitteita. Opetusryhmässä käydään yhteistä arviointikeskustelua. Oppilaille annetaan myönteistä palautetta ja osoitetaan, miten työssä voi onnistua monin eri tavoin.

Ylemmillä luokilla huomion kiinnittäminen onnistumisiin ja vahvuuksiin on edelleen tärkeää, mutta omaa oppimista ja opintojen edistymistä tarkastellaan analyttisemmin. Oppilaita ohjataan toimimaan entistä itseohjautuvammin. Oppilaiden keskinäistä arviointikeskustelua eli vertaisarviointia kehitetään osana ryhmän työskentelyä. Näin oppilailla on mahdollisuus oppia antamaan ja saamaan rakentavaa palautetta. Itsearviointin ja vertaisarviointin avulla jokainen oppilas voi tulla tietoisiksi edistymisestään ja ymmärtää, miten itse voi vaikuttaa oppimiseensa ja koulutyössä onnistumiseen.

5.3 Arvioinnin kohteet

Arviointi kohdistuu oppilaan oppimiseen, työskentelyyn ja käyttäytymiseen. Luotettava arviointi edellyttää näiden osa-alueiden monipuolista havainnointia ja dokumentointia.

Oppiminen arvioinnin kohteena

Oppimisen arviointi sisältää opinnoissa edistymisen ja osaamisen tason arviointia sekä palautteen antamista niistä. Edistymistä tarkastellaan suhteessa aiempaan osaamiseen ja asetettuihin tavoitteisiin. Oppimisen edistymisen huolellinen seuranta on tarpeen koko perusopetuksen ajan, jotta opetuksen, ohjauksen ja tuen keinoin voidaan huolehtia siitä, että oppilaalla on edellytykset opinnoissa etenemiseen.

Osaamisen tasolla tarkoitetaan oppilaan eri tavoin osoittamaa osaamista suhteessa asetettuihin tavoitteisiin oppilaan suoritusten perusteella arvioituna. Osaamisen tason arvioimiseksi oppilaan työn tuloksia tai suorituksia tarkastellaan mahdollisimman monipuolisesti. Tiedollisen ja taidollisen osaamisen tason arvioinnissa hyödynnetään valtakunnallisesti määriteltyjä arviointikriteerejä. Osaamisen kehittyminen nähdään koko perusopetuksen ajan vahvistuvana, kumuloituvana prosessina.

Oppilaita ohjataan sekä itsenäisesti että ryhmänä tarkastelemaan edistymistään ja työnsä tuloksia suhteessa tavoitteisiin ja niihin onnistumisen kriteereihin, joista on yhdessä keskustellen sovittu työtä aloitettaessa.

Työskentely arvioinnin kohteena

Oppilaiden työskentelytaitojen kehittäminen on yksi perusopetuksen keskeisistä tavoitteista. Opetuksessa tuetaan oppilaiden itsenäisen ja yhdessä työskentelyn taitoja. Työskentelytaitoihin sisältyvät myös taito suunnitella, säädellä ja arvioida omaa työtään, taito toimia vastuullisesti ja parhaansa yrittäen sekä taito toimia rakentavassa vuorovaikutuksessa.

Työskentelytaitoja harjoitellaan eri oppiaineissa, monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa ja koulun muussa toiminnassa. Opettajat ohjaavat oppilaita sekä yksilöinä että ryhmänä suunnittelemaan työtään ja käyttämään oppimista edistäviä työskentelytapoja. Oppilaita ohjataan tarkastelemaan suunnitelmien toteutumista sekä arvioimaan työskentelyn onnistumista ja siihen vaikuttaneita tekijöitä.

Työskentelyn arviointi on osa oppiaineissa tehtävää arviointia ja arvosanan muodostamista. Arviointi perustuu oppiaineiden ja monialaisten oppimiskokonaisuuksien tavoitteiden sisältämiin työskentelyn tavoitteisiin. Työskentelyä koskeva monipuolinen palaute kaikissa opiskelutilanteissa edistää oppilaiden mahdollisuuksia tarkastella omaa työskentelyään ja kehittyä työskentelytaidoissa.

Käyttäytyminen arvioinnin kohteena

Käyttäytymisen ohjaus sekä käyttäytymiseen liittyvien tietojen ja taitojen opettaminen ovat osa koulun kasvatustehtävää. Oppilaita ohjataan ottamaan huomioon muut ihmiset ja ympäristö sekä noudattamaan yhteisesti sovittuja toimintatapoja ja sääntöjä. Heille opetetaan koulun erilaisissa vuorovaikutustilanteissa asiallista, tilanteeseen sopivaa käyttäytymistä ja hyviä tapoja.

Käyttäytymisen arvioinnissa tärkeää on oppilaan itsearviointi ja arviointikeskustelut luokanopettajan/luokanvalvojan, oppilaan ja huoltajan kesken. Käyttäytymistä arvioidaan ja oppilaille annetaan käyttäytymisestä ohjaavaa palautetta suhteessa koulun opetussuunnitelmassa käyttäytymiselle asetettuihin tavoitteisiin. Käyttäytymisen tavoitteet perustuvat koulun kasvatustavoitteisiin, kouluyhteisön toimintakulttuuria määrittäviin linjauksiin ja järjestyssääntöihin. Oppilaan käyttäytymistä arvioivat kaikki oppilasta opettavat opettajat. Oppilaille ja huoltajille on järjestetty mahdollisuus osallistua koulun kasvatustavoitteita ja käyttäytymiselle asetettuja tavoitteita koskevaan keskusteluun ja tavoitteiden määrittelyyn opetussuunnitelmatyötä tehtäessä.

Käyttäytymisen tavoitteet:

Kasvatuksessa ja opetuksessa tavoitteena on aina, että oppilaat

- toimivat vastuuntuntoisesti ja käyvät koulua säännöllisesti
- huolehtivat tunnollisesti kaikista koulutyössä esiin tulevista tehtävistä ja velvoitteista
- ovat rehellisiä ja luotettavia
- ottavat huomioon toisen ihmisen
- kunnioittavat ihmisen perusoikeuksia
- ovat oikeudenmukaisia
- ovat yhteistyöhaluisia ja yhteisvastuullisia
- ylläpitävät työrauhaa
- ovat huomaavaisia ja auttavaisia
- ovat oma-aloitteisia
- suhtautuvat vastuuntuntoisesti työ- ja elinympäristöönsä
- huomioivat työssään tekijänoikeudet
- ottavat huomioon sekä oman että muiden kouluyhteisön jäsenten turvallisuuden

Arvosanojen kuvaukset:

Käyttäytymisen arvostelussa pyritään huomioimaan oppilaan kehitysvaihe sekä mahdolliset poikkeukselliset tapahtumat tai muutokset elinoloissa. Arvosanoina käytetään 4-10.

10 - Oppilas on saavuttanut erinomaisesti käyttäytymisen tavoitteet. Hän edistää aktiivisesti omalla toiminnallaan hyvää käyttäytymistä.

9 - Oppilas on saavuttanut kiitettävästi käyttäytymisen tavoitteet. Oppilaan käytös on lähes aina tavoitteiden mukaista.

8 - Oppilas on saavuttanut hyvin käyttäytymisen tavoitteet. Hän suhtautuu koulunkäyntiin, kouluyhteisöön ja yhteiseen omaisuuteen yleensä myönteisesti. Hänen käytökseensä ja kielenkäyttöönsä on jouduttu puuttumaan satunnaisesti.

7- Oppilas on saavuttanut tyydyttävästi käyttäytymisen tavoitteet. Hän suhtautuu koulunkäyntiin, kouluyhteisöön ja yhteiseen omaisuuteen vaihtelevasti. Hän häiritsee välillä opiskelua eikä noudata aina koulun järjestyssääntöjä. Hänen käytökseensä ja kielenkäyttöönsä on jouduttu puuttumaan puhuttelemalla ja/tai mahdollisesti muilla toimenpiteillä.

6 - Oppilas on saavuttanut kohtalaisesti käyttäytymisen tavoitteet. Hän suhtautuu koulunkäyntiin, kouluyhteisöön tai yhteiseen omaisuuteen kielteisesti. Hän häiritsee opiskelua ja rikkoo

järjestyssääntöjä. Hänen käytöksensä ja kielenkäyttönsä on epäasiallista ja loukkaavaa. Hänen käyttökseen on puututtu usein kurinpidollisin toimin.

5 - Oppilas on saavuttanut välttävästi käyttäytymisen tavoitteet. Hän rikkoo koulun järjestyssääntöjä jatkuvasti ja tietoisesti. Hänen käytöksensä ja kielenkäyttönsä on erittäin epäasiallista ja loukkaavaa. Hänen käyttökseen on puututtu erittäin usein kurinpidollisin toimin. Oppilas tarvitsee valvontaa selviytyäkseen koulutyöstä.

4 - Oppilas ei ole koulun kurinpitokeinoin ojennettavissa ja on vaaraksi kouluyhteisölle.

Käyttäytymisen arvioinnissa arviointi ei kohdistu oppilaan persoonaan, temperamenttiin eikä muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Käyttäytyminen arvioidaan todistuksissa omana kokonaisuutena, eikä se vaikuta oppiaineesta saatavaan arvosanaan tai sanalliseen arvioon. Päättö- ja erotodistukseen käyttäytymisen arviota ei merkitä.

5.4 Opintojen aikainen arviointi

Opintojen aikaisella arvioinnilla tarkoitetaan ennen päättöarviointia toteutettavaa arvioinnin ja palautteen antamisen kokonaisuutta. Opintojen aikainen arviointi on kaikilla vuosiluokilla pääosin oppimisen ohjaamista suullisen ja kirjallisen palautteen avulla. Sen keskeisenä tehtävänä on ohjata ja kannustaa opiskelua ja tukea oppimista sekä edistää itse- ja vertaisarvioinnin taitoja. Siihen sisältyy oppilaiden edistymisen ja osaamisen tason kuvaamista keskusteluin, arviointitiedottein ja todistuksin tiettyinä ajankohtina, niin että oppilas ja huoltaja saavat tietoa opintojen edistymisestä, työskentelystä ja käyttäytymisestä riittävän usein.

Arviointi lukuvuoden aikana

Opintojen aikainen arviointi on valtaosin luonteeltaan oppimista edistävää, formatiivista. Arviointi ja siihen perustuva palautteen antaminen toteutetaan lukuvuoden aikana osana päivittäistä opetusta ja vuorovaikutteista työskentelyä. Opetustilanteissa harjoitellaan myös kuuluu myös vertaisarvioinnin ja itsearvioinnin taitoja..

Opettajan tehtävänä on auttaa oppilaita hahmottamaan ja ymmärtämään, mitä heidän on tarkoitus oppia, mitä he ovat jo oppineet ja miten he voivat edistää omaa oppimistaan ja parantaa suoriutumistaan.

Ohjaavassa palautteessa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset tavat oppia ja työskennellä. Ohjaava palaute tekee oppimisprosessia näkyväksi ja auttaa opiskeltavien asioiden jäsentymistä tieto- ja taitokokonaisuuksiksi. Palaute ohjaa oppilasta pohtimaan omaa oppimisprosessiaan ja löytämään itselle parhaita opiskelu- ja työtapoja tavoitteiden saavuttamiseksi.

Arviointi lukuvuoden päättyessä

Opintojen aikaiseen arviointiin kuuluu oppimisprosessin jälkeen tehtävä, oppilaiden osaamisen summatiivinen arviointi. Oppilaat saavat arvioinnin todistuksissa. Perusopetusasetuksen mukaisesti lukuvuoden päättyessä oppilaalle annetaan lukuvuositolustus, joka sisältää sanallisesti tai numeroin ilmaistut arviot siitä, miten oppilas on kyseisenä lukuvuonna saavuttanut tavoitteet opinto-ohjelmaansa kuuluvissa oppiaineissa tai opintokokonaisuuksissa. Lukuvuoden päätteeksi tehtävä arviointi on kokonaisarvio oppilaan koko lukuvuoden edistymisestä ja suoriutumisesta.

Lukuvuositolodistukseen sisältyy myös käyttäytymisen arviointi. Lukuvuositolodistus on samalla päätös oppilaan siirtymisestä seuraavalle luokalle tai hänen jättämisestä luokalle.

Englantilaisessa koulussa vuosiluokkien 1 - 4 oppilaat saavat sanallisen arvioinnin. Vuosiluokilla 5 - 9 arviointi on numeroarviointia. Sanallista arviointia voidaan käyttää päättöarviointia lukuun ottamatta myös niiden oppilaiden arvioinnissa, joiden äidinkieli on muu kuin opetuksessa käytettävä kieli.

Lukuvuositolodistuksen lisäksi vuosiluokkien 3 - 6 oppilaat saavat syyslukukauden päätteeksi väliarvioinnin, joka kolmannella ja neljännellä luokalla on sanallinen ja vuosiluokilla 5 - 9 numeroarviointi. Vuosiluokilla 1-2 syyslukukauden oppimisen tulokset välitetään huoltajille kevätlukukauden alussa käytävissä arviointikeskusteluissa. Myös vuosiluokilla 3 - 7 luokanopettaja/luokanvalvoja, oppilas ja huoltaja käyvät arviointikeskustelun, jossa oppilas ja huoltaja saavat palautetta opinnoissa edistymisestä.

Opinnoissa eteneminen perusopetuksen aikana

Opetus ja arviointikäytännöt suunnitellaan ja toteutetaan siten, että oppilaalla on riittävästi monipuolisia mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan. Oppilaalla on oikeus saada tarvitsemaansa tukiopestusta, osa-aikaista erityisopetusta, ohjausta ja muuta tukea tilanteessa, jossa hän sairauden, oppimisvaikeuksien, vaikeasta elämäntilanteesta johtuvien poissaolojen tai muun syyn vuoksi on jäänyt tai on vaarassa jäädä jälkeen opinnoissaan. Mikäli oppilaan koko vuosiluokan suoritus jossakin oppiaineessa on vaarassa tulla hylätyksi, tulee asiasta keskustella hyvissä ajoin lukuvuoden aikana huoltajan ja oppilaan kanssa sekä sopia toimenpiteistä oppimisen tukemiseksi.

Opinnoissa eteneminen vuosiluokittain

Oppilas, joka on saanut vuosiluokan oppimäärään sisältyvissä oppiaineissa vähintään välttäviä tietoja ja taitoja osoittavan numeron tai vastaavan sanallisen arvion, siirtyy seuraavalle vuosiluokalle.

Oppilas voi myös siirtyä seuraavalle vuosiluokalle, vaikka hänen vuosiluokan suorituksensa jossakin oppiaineessa olisi hylätty, jos arvioidaan, että hän kykenee selviytymään seuraavan vuosiluokan opinnoista hyväksytysti.

Oppilas voidaan jättää vuosiluokalle, jos hänen lukuvuotta koskeva suorituksensa yhdessä tai useammassa vuosiluokan oppimäärään kuuluvassa oppiaineessa on hylätty. Ennen luokalle jättämistä oppilaalle tulee varata mahdollisuus opetukseen osallistumatta erillisessä kokeessa osoittaa saavuttaneensa hyväksyttävät tiedot ja taidot. Mahdollisuuksia voidaan antaa paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla yksi tai useampia lukuvuoden aikana tai lukuvuoden koulutyön päätyttyä. Erillinen koe voi sisältää monipuolisesti erilaisia suullisia, kirjallisia ja muita näyttömahdollisuuksia, joilla oppilas parhaiten kykenee osoittamaan osaamisensa.

Jos suoritusmahdollisuus annetaan lukuvuoden koulutyön päätyttyä, luokalle jättämisestä voidaan koulutyön päättyessä tehdä lukuvuositolodistuksessa ehdollinen päätös. Päätöksessä mainitaan ne vuosiluokan oppimäärän osa-alueet, joiden hyväksytty suorittaminen erillisessä kokeessa on vuosiluokalta siirtymisen edellytys.

Oppilas voidaan myös jättää luokalle, vaikka hänellä ei ole hylättyjä suorituksia, jos sitä on pidettävä hänen yleisen koulumenestyksensä vuoksi tarkoituksenmukaisena. Oppilaan huoltajalle tulee tällöin varata mahdollisuus tulla kuulluksi ennen päätöksen tekemistä.

Vuosiluokalle jäävän oppilaan suoritukset asianomaiselta luokalta raukeavat.

Arviointi nivelkohdissa

Valtioneuvoston asetuksessa säädetty tuntijako määrittää nivelkohdat, joiden mukaisesti perusopetus jakautuu esiopetukseen, vuosiluokkien 1-2, 3-6 sekä 7-9 muodostamiin kokonaisuuksiin.

Esiopetuksen päätteeksi tehtävä arviointi

Esiopetuksen toisen vuoden keväällä esioppilaat osallistuvat kielitasokokeeseen englannin kielessä. Kielitasokokeen hyväksyttävästi suorittaminen (vuosittain määriteltävällä pistemäärällä) on edellytys perusopetuksen ensimmäiselle vuosiluokalle siirtymiselle ja oppilaaksiotolle. Yleisten esiopetuksen tavoitteiden saavuttaminen arvioidaan Englantilaisen koulun esiopetuksen opetussuunnitelmassa määriteltujen tavoitteiden mukaisesti.

Toisen vuosiluokan päätteeksi tehtävä arviointi

Toisen vuosiluokan lopulla oppimisen arvioinnin pääpaino on oppimisen edistymisen arvioinnissa. Oppilaalle annetaan lukuvuositodistuksen lisäksi myös muuta ohjaavaa palautetta. Arvioinnissa tuodaan esille oppilaan vahvuuksia oppijana ja vahvistetaan oppilaan itsetuntoa ja oppimismotivaatiota. Tarvittaessa arvioidaan ja suunnitellaan oppilaan tarvitsemaa ohjausta ja tukea yhteistyössä opettajan, oppilaan ja huoltajan kesken. On tärkeää, että oppilaan omat arviot ja toiveet sekä huoltajan näkemykset tulevat kuulluiksi. Tähän pyritään arviointikeskusteluilla.

Oppilaan oppimisprosessin kannalta keskeisiä, laaja-alaisen osaamisen tavoitteisiin perustuvia näkökulmia, joihin opettaja kiinnittää huomiota arvioidessaan oppilaan edistymistä ja antaessaan siitä palautetta oppilaalle ja huoltajalle ovat:

- edistyminen kielellisissä valmiuksissa, sekä suomen kielessä että englannin kielessä. Erityisesti kiinnitetään huomiota kysymisen ja kuuntelemisen taitoihin, vuorovaikutustaitoihin ja itseilmaisun taitoihin.
- edistyminen työskentelytaidoissa, erityisesti taito työskennellä itsenäisesti ja ryhmässä
- edistyminen taidossa huolehtia omista ja yhteisesti sovituista tehtävistä

Lisäksi annetaan palautetta oppilaan opiskelun etenemisestä eri oppiaineissa. Lukuvuositodistuksessa ilmaistaan, onko oppilas saavuttanut kunkin oppiaineen tavoitteet hyväksyttävästi.

Kuudennen vuosiluokan päätteeksi tehtävä arviointi

Kuudennen vuosiluokan lopulla oppilaalle ja huoltajalle annetaan lukuvuositodistuksen lisäksi myös muuta ohjaavaa palautetta mm. arviointikeskusteluissa. Palautteessa kiinnitetään huomiota erityisesti työskentelytaitojen ja oppimisen taitojen kehittymiseen. Oppilaalle annetaan tietoa hänen edistymisestään oppiaineissa ja laaja-alaisessa osaamisessa. Arviointikäytännöt ja palautteen antaminen suunnitellaan niin, että oppilas ja huoltaja saavat monipuoliseen tietoon perustuvan käsityksen oppilaan oppimisen edistymisestä. Erityistä huomiota kiinnitetään opiskelumotivaation tukemiseen.

Kuudennen vuosiluokan lukuvuositolustuksessa annettavaa arviointia varten kaikkiin yhteisiin oppiaineisiin on määritelty tavoitteista johdetut arviointikriteerit hyvälle osaamiselle, numeroarvosanalle kahdeksan (8). Kriteerit eivät ole oppilaille asetettuja tavoitteita, vaan arvioinnin apuvälineitä, joita opettajan tulee käyttää. Oppilas saa hyvää osaamista merkitsevän arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin oppiaineen eri kriteerien kuvaamaa osaamista. Tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

5.5 Perusopetuksen päättöarviointi

Päättöarviointi ajoittuu oppiaineesta ja koulun opetussuunnitelmaratkaisusta riippuen vuosiluokille 7, 8 tai 9. Päättöarviointiin johtavien arviointikäytäntöjen tulee olla oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisia.

Päättöarvioinnin tehtävänä on määritellä, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut oppiaineen oppimäärän tavoitteet. Arvioinnin tuloksena annettava numeroarvosana tai sanallinen arvio kuvaa oppilaan suoriutumisen tasoa suhteessa kunkin oppiaineen oppimäärän tavoitteisiin ja päättöarvioinnin kriteereihin.

Päättöarvioinnin lähestyessä opettajien tehtävänä on lukuvuoden vielä ollessa käynnissä antaa oppilaille paitsi tietoa suoriutumisen nykytilasta ja -tasosta myös oppimista eteenpäin ohjaavaa arviointipalautetta. Samoin tulee huolehtia siitä, että oppilaat ja huoltajat ovat tietoisia tavoitteista, arviointiperusteista ja päättöarvioinnin kriteereistä. Palautteen ja ohjauksen tulee olla riittävän yksityiskohtaista ja yksilöllistä.

Päättöarvosanan muodostaminen

Perusopetuksen päättöarvosanojen tulee olla annettu yhdenvertaisin perustein. Päättöarvosanan muodostamista varten on opetussuunnitelman perusteissa määritelty kaikkiin yhteisiin oppiaineisiin sekä vapaaehtoisen kielen A-oppimäärään valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit sekä päättöarvosanan muodostamisen periaatteet.

Perusopetuksessa oppilaan päättöarvosanaa ei muodosteta suoraan oppilaan aiempien kurssi-, jakso- tai lukuvuovuositolustusten arvosanoista lasketun keskiarvon perusteella. Koska osaamisen kehittyminen on aina kumuloituvaa, päättöarvosanan muodostamisen tulee perustua oppilaan opintojen päättyessä osoittamaan osaamisen tasoon suhteessa oppimäärän tavoitteisiin ja päättöarvioinnin kriteereihin.

Päättöarvioinnin kriteerit määrittelevät numeroarvosanaan kahdeksan (8) vaadittavan tieto- ja taitotason kussakin oppiaineessa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin oppiaineen eri kriteerien kuvaamaa osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta. Oppilas on saavuttanut perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaiset tavoitteet oppiaineessa välttävästi (5) mikäli hän osoittaa jossakin määrin oppiaineelle asetettujen tavoitteiden mukaista osaamista. Tällöin oppilas on suorittanut yleisen oppimäärän ko. oppiaineessa hyväksytysti. Arvosanan muodostaminen perustuu myös tässä tapauksessa oppilaan osoittamaan keskimääräiseen osaamiseen, eli välttävän tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida hylätyn (4) suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Perusopetuksen päättöarvioinnissa numeroin arvioitavat yhteiset oppiaineet ovat äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli, vieraat kielet, matematiikka, fysiikka, kemia, biologia, maantieto, terveystieto, uskonto tai elämäncatsomustieto, historia, yhteiskuntaoppi, musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta sekä kotitalous. Äidinkielessä ja kirjallisuudessa oppilas on voinut opiskella kahta tähän oppiaineeseen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyä oppimäärää. Tällöin arvioidaan molemmat oppilaan suorittamat äidinkieli ja kirjallisuus- oppiaineen oppimäärät.

Mikäli oppilas on perusopetuslain 18 §:ssä tarkoitettulla päätöksellä vapautettu kokonaan jonkin perusopetuksen oppimäärään kuuluvan oppiaineen opiskelusta, ei tätä oppiainetta arvioida.

Jos oppilas on vaihtanut äidinkielen ja kirjallisuuden, toisen kotimaisen tai vieraiden kielten oppimäärää, arvioidaan päättöarvioinnissa se oppimäärä, jota hän on viimeksi opiskellut. Samoin menetellään, jos oppilas on vaihtanut katsomusaineesta tai sen oppimäärästä toiseen.

Ne valinnaiset aineet, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän, arvioidaan numeroin. Oppimäärältään alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet ja tällaisista oppimääristä koostuvat kokonaisuudet arvioidaan sanallisesti. Mikäli sanallisesti arvioitu valinnainen aine katsotaan jonkin yhteisen aineen syventäviksi opinnoiksi, sen suoritus voi korottaa kyseisen oppiaineen arvosanaa.

Koulun erityistehtävä, painotus ja päättöarviointi

Englantilaisen koulun erityistehtävänä on englannin ja suomen kieliin ja näiden kielialueiden kulttuuriin painottuva opetus. Koulun opetuskielet ovat suomi ja englanti. Englannin kieltä opiskellaan äidinkielenomaisesti. Koulun tavoite on, että peruskoulun päättyessä oppilas on aidosti kaksikielinen: "truly bilingual". Tämä tavoite koskee sekä suomen että englannin kieltä. Tavoitteen saavuttamiseksi oppiminen yläkoulussa tapahtuu molemmilla kielillä tasavertaisesti. Muissa aineissa kuin kielissä, asioita opiskellaan suomen kielellä silloin kuin se on sisällön kannalta luontevaa ja englannin kielellä samoin. Tärkeää oppilaan kannalta on se, että hänellä on valmius jatkaa opintojaan peruskoulun jälkeen joko englannin tai suomen kielellä. Perusopetuksen päättöarvosanat tulee antaa valtakunnallisesti yhdenmukaisin perustein oppilaiden yhdenvertaisuuden turvaamiseksi kaikissa oppiaineissa. Englannin kielessä oppilaiden suoriutumista arvioidaan perusopetuksen päättyessä suhteessa valtakunnallisiin tavoitteisiin ja osaamisen tason määrittämisessä käytetään päättöarvioinnin kriteerejä. Tässä apuna ovat jokakeväiset 9. luokan valtakunnalliset kokeet.

Perusopetuksen päättötodistukseen liitetään merkintä koulun opetuskielistä ja painotuksesta.

5.6. Perusopetuksessa käytettävät todistukset ja todistusmerkinnät

Perusopetuksessa käytettävät todistukset ovat:

1. Lukuvuositodistus
2. Välitodistus
3. Erotodistus
4. Päättötodistus

Lukuvuositodistus

Oppilaalle annetaan lukuvuositolustus lukuvuoden päättyessä. Todistukseen merkitään oppilaan opinto-ohjelma ja oppiaineittain sanallinen arvio tai numeroarvosana siitä, miten oppilas on saavuttanut asetetut tavoitteet lukuvuoden aikana.

Sanallista arviota koulussamme käytetään todistuksissa vuosiluokilla 1 - 4. Sanalliseen arvioon liittyy tieto siitä, onko oppilas suoriutunut hyväksytysti lukuvuoden opinnoista kussakin opinto-ohjelmaansa kuuluvassa oppiaineessa.

Numeroarviointia käytetään kaikissa oppiaineissa vuosiluokilla 5 - 9. Merkittäessä arvio todistukseen numerona, todistukseen merkitään myös perusopetusasetuksen 10 §:n mukainen arviointiasteikko. Muissa todistuksissa kuin päättötodistuksessa voidaan numeroarvosanaa aina täydentää sanallisilla arvioilla ja näin antaa palautetta sekä osaamisen tasosta että edistymisestä.

Lukuvuositolustuksissa ja mahdollisissa välitolustuksissa käyttäytymisen numeroarvosana merkitään todistukseen. Silloin kun käyttäytymisestä kirjoitetaan sanallinen arvio, arvio annetaan aina todistuksen liitteellä.

Uskonnon ja elämäntutkimustiedon arvio tai arvosana merkitään lukuvuositolustukseen ja mahdollisiin välitolustuksiin muodossa "uskonto/elämäntutkimustieto" erittelemättä sitä, kumpaa oppiainetta oppilas on opiskellut. Oppilaan opiskelemaa uskonnon oppimäärää ei merkitä todistuksiin. Jos oppilas saa oman uskonnon opetusta, hänen saamansa arvio merkitään todistukseen, mikäli kyseinen opetus on perusopetuksen järjestäjän antamaa. Uskonnollisen yhdiskunnan antamasta opetuksesta mahdollisesti saatua arvosanaa ei merkitä todistukseen.

Lukuvuositolustukseen merkitään:

- todistuksen nimi
- opetuksen järjestäjän ja koulun nimi
- oppilaan nimi ja syntymäaika
- todistuksen antamispäivä
- opetusryhmästä vastaavan opettajan tai rehtorin allekirjoitus
- oppilaan opinto-ohjelma ja sanalliset arviot tai numeroarvosanat siitä, miten oppilas on saavuttanut tavoitteet
- arvio oppilaan käyttäytymisestä
- oppiaineista, joissa on useampia oppimääriä (äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet) merkitään oppilaan opiskelema oppimäärä tai oppimäärät
- luokalta siirtyminen tai mahdollinen luokalle jättäminen
- merkintä, että todistus on Opetushallituksen 22.12.2014 hyväksymien opetussuunnitelman perusteiden mukainen.

Englantilaisen koulun todistuksissa on lisäksi maininta siitä, että osa opetuksesta on tapahtunut englannin kielellä.

Välitolustus

Lukuvuoden aikana vuosiluokkien 3 - 9 oppilaille annetaan välitolustus syyslukukauden päätteeksi. Välitolustus annetaan samoin periaattein kuin lukuvuositolustus lukuunottamatta merkintää luokalta siirtämisestä tai luokalle jättämisestä.

Erillinen välitolustus annetaan tarvittaessa yhdeksännen luokan oppilaalle jatko-opintoihin pyrkimistä varten. Tätä erillistä välitolustusta varten oppilaan osaaminen arvioidaan samoin

perustein kuin päättöarvioinnissa. Arviota oppilaan käyttäytymisestä ei merkitä 9. vuosiluokalla annettavaan välitodistukseen.

Erotodistus

Erotodistus annetaan oppilaalle, joka vaihtaa toiseen kouluun tai eroaa perusopetuksesta tai ei ole saanut oppivelvollisuutta suoritetuksi oppivelvollisuutensa aikana. Erotodistuksen liitteenä tulee olla koulussa noudatettu tuntijako sekä selvitys opetuksen mahdollisista painotuksista.

Erotodistus annetaan samoin periaattein kuin lukuvuositodistus koskien sanallisen tai numeroarvosanan käyttöä, uskonnon ja elämäncatsomustiedon arviointimerkintää, opetuskieltä sekä yksilöllisten oppimäärien mukaista opiskelua. Erotodistukseen ei merkitä käyttäytymisen arvioita. Erotodistuksen allekirjoittaa rehtori.

Perusopetuksen päättötodistus

Perusopetuksen päättötodistus annetaan oppilaalle, jonka suoriutuminen suhteessa oppiaineiden oppimäärien tavoitteisiin on hyväksytty kaikissa hänen opinto-ohjelmaansa kuuluvissa oppiaineissa. Numeroarvosanoja käytettäessä tämä merkitsee vähintään todistusarvosanaa viisi (5) ja sanallisesti arvioitavissa oppiaineissa arviota ”hyväksytty”.

Päättötodistukseen merkitään samat tiedot kuin muihin perusopetuksen aikana käytettäviin todistuksiin seuraavin täsmennyksin:

- oppilaan koko nimi ja henkilötunnus
- rehtorin allekirjoitus
- yhteisten oppiaineiden ja numeroin arvioitavien valinnaisten aineiden arviointi numeroin (5-10) ja sanoin (välttävä – erinomainen)
- oppiaineista, joissa on useampia oppimääriä (äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet) merkitään suoritettu oppimäärä tai oppimäärät
- maininta siitä, että oppilaan opinto-ohjelmaan on kuulunut oppilaanohjausta ja työelämään tutustumista.

Arviota oppilaan käyttäytymisestä ei merkitä päättötodistukseen.

Englantilaisen koulun perusopetuksen päättötodistuksessa on maininta siitä, että osa opetuksesta on tapahtunut englannin kielellä.

Niistä valinnaisista aineista, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän, merkitään todistukseen numeroarvosana. Numeroin arvioitavista valinnaisista aineista merkitään todistukseen nimi, vuosiviikkotuntimäärä ja annettu arvosana. Kaikki yhteisiin oppiaineisiin liittyvät oppilaan suorittamat valinnaiset aineet merkitään päättötodistukseen välittömästi kyseisen oppiaineen alle.

Oppimäärältään alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävistä valinnaisista aineista ja tällaisista oppimääristä koostuvista kokonaisuuksista merkitään todistuksiin sanallinen arvio. Sanallisesti arvioitavan valinnaisen aineen nimen kohdalle tulee merkintä ”valinnaiset opinnot”, sen jälkeen kaikkien yhteen yhteiseen aineeseen liittyvien sanallisesti arvioitavien aineiden yhteenlaskettu vuosiviikkotuntimäärä sekä merkintä ”hyväksytty”.

Ne valinnaisena opiskeltavat vieraat kielet ja muut valinnaiset aineet, jotka eivät liity mihinkään yhteiseen oppiaineeseen merkitään päättötodistukseen otsikon ”muut valinnaiset aineet” alle. Aineesta mainitaan nimi, vuosiviikkotuntimäärä, mahdollinen oppimäärä sekä arvio joko numeroin tai merkinnällä ”hyväksytty”.

Mikäli oppilas vaihtaa valinnaisen aineen toiseen joko omassa koulussaan tai koulun vaihdon yhteydessä, päättötodistukseen merkitään molempien valinnaisaineiden nimet. Kesken jäänyt valinnaisaine arvioidaan numeroin, mikäli oppilas on ehtinyt suorittaa kyseisestä aineesta vähintään kahden vuosiviikkotuntin laajuisen osuuden. Mikäli osuus on alle kaksi vuosiviikkotuntia, kesken jääneen valinnaisaineen kohdalle tulee merkintä ”osallistunut”. Kesken jääneestä valinnaisesta aineesta merkitään todistukseen myös oppilaan suorittama tuntimäärä. Uudesta valinnaisesta aineesta tulee todistukseen joko numeroarvosana tai sanallinen arvio ”hyväksytty” riippuen siitä, minkä laajuiseksi kyseinen valinnainen aine on koulun opetussuunnitelmassa määritelty sekä merkintä opetussuunnitelman mukaisesta tuntimäärästä.

Mikäli oppilaan huoltaja pyytää kirjallisesti, ettei oppilaan päättötodistukseen merkitä numeroarvosanaa valinnaisena aineena opiskeltavasta kielestä, arvosana jätetään pois ja todistukseen tulee merkintä ”hyväksytty”. Toista kotimaista kieltä opetetaan kuitenkin yhteisenä oppiaineena ja se arvioidaan numeroin.

Uskonnon ja elämäntiedon arvosana merkitään päättötodistukseen muodossa ”uskonto/elämäntieto” erittelemättä sitä, kumpaa oppiainetta oppilas on opiskellut. Oppilaan opiskelemaa uskonnon oppimäärää ei merkitä päättötodistukseen. Jos oppilas saa oman uskonnon opetusta, hänen saamansa arvio merkitään päättötodistukseen, mikäli kyseinen opetus on perusopetuksen järjestäjän antamaa. Uskonnollisen yhdyskunnan antamasta opetuksesta mahdollisesti saatua arvosanaa ei merkitä päättötodistukseen.

Päättötodistukseen voi kuulua liitteitä, esimerkiksi arvio oppilaan käyttäytymisestä ja työskentelystä sekä sanallinen liite alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävistä valinnaisista aineista. Jokaisesta liitteestä tulee ilmetä oppilaan tunnistetiedot. Päättötodistuksen liitteistä ei tule mainintaa päättötodistukseen.

Jos perusopetuksen koko oppimäärä on suoritettu erityisessä tutkinnossa, annetaan todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta.

Todistuksiin merkitään samat yleistiedot kuin päättötodistukseen. Suoritetuista oppiaineista merkitään oppiaineen nimi, oppimäärä sekä arvosana. Yhteisten oppiaineiden laajuutta vuosiviikkotunteina ei merkitä.

Oppivelvollisen on suoritettava hyväksytysti kaikki perusopetuksen oppimäärään kuuluvat yhteiset oppiaineet saadakseen todistuksen perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta.

6. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Tässä luvussa kuvataan koulun oppimisen ja koulunkäynnin tuki. Luvussa käydään läpi siirtymät esiopetuksesta alakouluun, alakoulusta yläkouluun ja yläkoulusta lukioon. Tuki toteutetaan

pääsääntöisesti kolmiportaisen tuen mallin mukaisesti, lukuunottamatta erityisen tuen porrasta, mikä johtuu koulun kielipainotteisesta opetussuunnitelmasta. Lisäksi tässä kuvataan Englantilaisen koulun pedagogisten asiakirjojen laatimista ja päivittämistä koskevat vastuut. Oppimisen ja koulunkäynnin tukea tarjotaan myös, kun luokalle tulee uusi oppilas tai tehostetun ja erityisen tuen oppilas siirtyy toiseen kouluun. Käsitteellä luokan vastuuopettaja viitataan tässä tekstissä nivelvaiheista puhuttaessa luokka-asteesta riippuen sekä luokanopettajaan että luokanvalvojaan.

6.1 Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet

Opetuksen ja oppilaan tuen toteuttamisen lähtökohtana on jokaisen oppilaan oikeus onnistua oppimisessa, kehittyä oppijana sekä kasvaa ja sivistyä ihmisenä omista lähtökohdistaan ja osana yhteisöä. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki muodostuu yleisestä, tehostetusta ja erityisestä tuesta. Laatimisen kaikissa vaiheissa edellytetään tiivistä yhteistyötä huoltajien kanssa, ja myös oppilas osallistuu aina omien asioiden käsittelemiseen oman ikätasonsa mukaisesti. Oppilaan saama tuki on joustavaa, pitkäjänteisesti suunniteltua ja tarpeen mukaan muuttuvaa. Tukea annetaan niin kauan sekä sen tasoisena ja muotoisena kuin se on tarpeellista ja heti tuen tarpeen ilmetessä. Oppilas tai huoltaja ei voi kieltäytyä perusopetuslaissa säädetyn tuen vastaanottamisesta.

Opetuksen ja tuen järjestämisen lähtökohtana ovat jokaisen oppilaan ja opetusryhmän vahvuudet sekä oppimis- ja kehitystarpeet. Huomiota kiinnitetään oppimisen esteettömyyteen sekä oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen tunnistamiseen. Oppimisen ja koulunkäynnin tuen toteuttaminen edellyttää sekä yhteisöllisiä ja oppimisympäristöön liittyviä ratkaisuja että oppilaiden yksilöllisiin tarpeisiin vastaamista. Tuen tarvetta arvioitaessa tarkastellaan käytössä olevia toimintatapoja, opetusjärjestelyjä ja oppimisympäristöjä sekä niiden soveltuvuutta oppilaalle. Tarkastelun pohjalta arvioidaan, voidaanko näitä muuttamalla toteuttaa oppilaalle aikaisempaa paremmin sopivia pedagogisia ratkaisuja. Opetusta ja tukea suunniteltaessa otetaan huomioon, että tuen tarve voi vaihdella tilapäisestä jatkuvaan, vähäisestä vahvempaan tai yhden tukimuodon tarpeesta useamman tukimuodon tarpeeseen.

Tuen tehtävänä on ehkäistä ongelmien monimuotoistumista ja syvenemistä sekä pitkäaikaisvaikutuksia. Koulun tehtävänä on huolehtia oppilaan mahdollisuuksista saada onnistumisen kokemuksia oppimisessa ja ryhmän jäsenenä toimimisessa. Tavoitteena on, että oppilaan myönteinen käsitys itsestään ja koulutyöstä vahvistuu. Pedagoginen asiantuntemus ja opettajien sekä muiden tuen ammattihenkilöiden monialainen yhteistyö on tärkeää tuen tarpeen havaitsemisessa, arvioinnissa sekä tuen suunnittelussa ja toteuttamisessa. Yhteistyöhön kulloinkin osallistuvat ammattihenkilöt harkitaan tapauskohtaisesti.

Tuki annetaan oppilaalle ensisijaisesti omassa luokassa ja koulussa erilaisin joustavin järjestelyin, ellei oppilaan etu tuen antamiseksi välttämättä edellytä oppilaan siirtämistä toiseen opetusryhmään tai kouluun.

Tuen jatkumiseen kiinnitetään erityisesti huomiota lapsen siirtyessä esiopetuksesta perusopetukseen sekä oppilaan siirtyessä perusopetuksesta toiselle asteelle tai perusopetuksessa koulusta toiseen. Esiopetuksen ja perusopetuksen välinen yhteistyö on kuvattu kasvun ja oppimisen polkuna esiopetuksessa. Perusopetuksen ja toisen asteen tiedonsiirrossa korostuu ohjaus sekä avoin yhteistyö oppilaan ja huoltajan kanssa.

6.2 Oppimisen ja koulunkäynnin tuki siirtymävaiheissa

Ensimmäisen luokan alkamista edeltävänä keväänä tulevat 1. luokan opettajat ja esiopetuksen opettajat kokoontuvat nivelpalaveriin koululle. Läsnä tapaamisessa ovat ainakin koulun esiopetuksen edustaja, rehtori tai apulaisrehtori, alakoulun erityisopettaja, tuleva luokanopettaja ja mahdollisesti koulupsykologi. Tarvittaessa tapaamiseen kutsutaan myös muita asianosaisia henkilöitä. Palaverissa käydään läpi yksilöllisesti ensimmäisen luokan oppilaat, tähän on pyydetty vanhemmilta kirjallinen tiedonsiirtolupa. 6. luokalta 7. luokalle siirtyvien nivelpalaveri pidetään koulussa 6. luokan keväällä. Koulun sisäiseen nivelpalaveriin osallistuvat rehtori, luokanopettaja, luokan tuleva luokavalvoja ja erityisopettaja. Tarvittaessa nivelpalaveriin kutsutaan myös koulupsykologi, koulukuraattori ja terveydenhoitaja. Koko luokkia koskevien nivelpalavereiden lisäksi voidaan tarvittaessa pitää yksittäisen oppilaan siirtymistä koskeva palaveri. Jos esimerkiksi yläkouluun siirtyvällä yksittäisellä oppilaalla on ollut suuria vaikeuksia matematiikassa, nivelpalaveriin pyydetään tällöin aiemmin mainittujen henkilöiden lisäksi tuleva matematiikan opettaja. Vastuupettaja kutsuu huoltajat paikalle yksilöpalaveriin silloin, kun se on tarpeen. Kun Englantilaisen koulun jonkin luokan vastuupettaja saa opetettavakseen uuden luokan tai hänen luokalleen tulee uusi oppilas joko siirryttäessä alakoulun sisällä luokalta toiselle tai alakoulusta yläkouluun, huolehtii hän siitä, että tuen tarpeessa olevien oppilaiden tuki jatkuu saumattomasti nivelvaiheen jälkeenkin. Jo ennen kuin työskentely uuden luokan kanssa alkaa, perehtyy uusi vastuupettaja tulevan luokkansa pedagogisiin asiapapereihin Wilmassa. Mikäli luokan vastuupettaja ei pääse lukemaan tulevien oppilaidensa asiakirjoja, hän ottaa itse yhteyttä rehtoriin, joka antaa hänelle valtuudet päästä asiakirjoihin käsiksi. Vastuupettaja pyytää huoltajilta tiedonsiirtoon tarvittavat luvat, mutta opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömän tiedon voi siirtää aina ilman huoltajan lupaakin. Kun erityisen tuen tarpeessa oleva oppilas siirtyy toiseen kouluun, pidetään uuden koulun kanssa tarvittaessa nivelpalaveri. Kun erityisen tuen oppilas siirtyy toiseen kouluun yleisopetuksen luokalle tai erityisluokalle, pidetään aina nivelpalaveri, ellei sille ole ilmeistä estettä. Nivelpalaveriin osallistuvat ainakin lähettävän koulun erityisopettaja, joku vastaanottavan koulun edustaja (erityisluokanopettaja, laaja-alainen erityisopettaja, rehtori) ja siirtyvä oppilas huoltajineen. Tarvittaessa nivelpalaveriin kutsutaan muitakin osallistujia. Vastuu oppilaan ja huoltajan kutsumisesta on lähettävällä koululla.

6.3 Ohjaus oppimisen ja koulunkäynnin tuen aikana

Jokaisen opettajan tehtävänä on ohjata tukea tarvitsevaa oppilasta koulunkäynnissä ja eri oppiaineiden opiskelussa. Ohjaus liittyy kaikkiin opetustilanteisiin, oppiaineisiin ja oppilaalle annettavaan arviointipalautteeseen. Ohjauksen tavoitteena on, että tukea tarvitsevan oppilaan itseluottamus, itsearviointitaidot ja oppimaan oppimisen taidot sekä kyky suunnitella tulevaisuuttaan vahvistuvat. Huomiota kiinnitetään oppilaan arjenhallinnassa, opintojen suunnittelu- ja opiskelutaidoissa tai yhteistyötilanteissa mahdollisesti ilmeneviin tuen tarpeisiin. Näitä taitoja vahvistetaan tarkoituksenmukaisilla ohjauksellisilla toimintatavoilla. Ohjauksella pyritään siihen, että oppilas oppii asettamaan tavoitteita oppimiselleen ja ottamaan vastuuta opiskelustaan.

Ohjauksen näkökulma otetaan huomioon arvioitaessa oppilaan tarvetta sekä tehostettuun että erityiseen tukeen. Osana pedagogista arviota tai pedagogista selvitystä arvioidaan oppilaan aikaisemmin saaman ohjauksen riittävyys ja vaikutus sekä oppilaan tarpeet ohjaukseen jatkossa. Oppimissuunnitelmaan kirjataan myös oppilaan ohjaukseen liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet.

Ohjauksellista tukea suunniteltaessa tehdään tiivistä yhteistyötä oppilaan ja huoltajan kanssa sekä hyödynnetään myös oppilashuollon ja oppilasta mahdollisesti avustavan henkilöstön asiantuntemusta.

Päättövaiheen ohjauksessa etsitään yhdessä oppilaalle soveltuvia jatko-opintomahdollisuuksia ja selvitetään oppilaan tarvitseman tuen jatkuminen toisella asteella. Perusopetuksen päättövaiheessa tukea tarvitsevalle oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa ja mahdollisuus keskustella oppilaanohjaajan ja oppilashuollon eri asiantuntijoiden kanssa oppilaan jatkokoulutukseen liittyvistä erityisistä kysymyksistä.

Pedagogisten asiakirjojen päivitysten ja laatimisen kanssa toimitaan Englantilaisessa koulussa seuraavasti:

Nivelpalaverin ja asiakirjoihin perehtymisen jälkeen luokan vastuuopettaja ohjeistaa tuettavia oppilaita opettavat opettajat oppilaiden tarvitsemista tukitoimista ja kerää tietoa oppilaan oppimisen edistymisestä kohdennetusti oppilaan opettajilta Wilma-viestillä. Vastuuopettaja kirjaa oppilaiden oppimissuunnitelmat, ja ne päivitetään aina uuden lukuvuoden alussa.

6.4 Kodin ja koulun yhteistyö tuen aikana

Kodin ja koulun yhteistyön merkitys korostuu silloin, kun oppilaalla on tuen tarvetta. Yhteistyötapoja ja toimintamalleja kehitetään koko perusopetuksen ajan ja erityisesti koulunkäynnin nivelvaiheisiin. Huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä korostuu luottamuksellisuus. Huoltajille annetaan tietoa tuen eri muotoihin liittyvistä säädöksistä ja määräyksistä ja niiden soveltamisesta koulun arjessa, esimerkiksi oppilasta koskevien asioiden käsittelystä, tietojensaannista ja niiden luovuttamisesta sekä salassapidosta. Koulun henkilöstö on yhteydessä kotiin heti, kun oppilaalla ilmenee oppimisen tai koulunkäynnin ongelmia tai hänen hyvinvointinsa on vaarantumassa.

Oppilaille ja huoltajille annetaan tietoa tuen saannin mahdollisuuksista, tuen eri muodoista ja tasoista sekä käytettävissä olevista tukimuodoista. Oppilaan edistymisen ja tuen tarpeen arviointi sekä tuen suunnittelu on osa kodin ja koulun säännöllistä yhteistyötä. Tavoitteena on toimia yhteisymmärryksessä oppilaan ja huoltajan kanssa. Huoltajia kannustetaan tukemaan osaltaan lapsensa tavoitteellista oppimista ja koulunkäyntiä.

Kolmiportainen tuki

Yleinen tuki

Yleinen tuki on kaikkien oppilaiden oppimisen ja hyvinvoinnin edistämistä. Yleinen tuki on ensimmäinen keino vastata lapsen tuen tarpeeseen, ja tämä tarkoittaa yleensä yksittäisiä tukitoimia, joilla tilanteeseen vaikutetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tuen aloittaminen edellyttää erityisiä tutkimuksia tai päätöksiä. Hyvä, toimiva ja laadukas perusopetus mahdollistaa kaikkien oppilaiden oppimisen ja kasvun. Opetuksessa opettajat ottavat huomioon sekä ryhmän että yksittäisen oppilaan tarpeet. Keskeistä on vuorovaikutteisen ilmapiirin luominen ja edistäminen kouluyhteisössä. Oppilaat tulevat kohdatuksi ja kuulluksi sekä voivat osallistua toimintakulttuurin ja -ympäristön luomiseen ja kehittämiseen. Oppilaan itsetuntoa, opiskelumotivaatiota ja mahdollisuutta kokea onnistumisen ja oppimisen iloa vahvistetaan. Samoin tuetaan oppilaan osallisuutta ja vastuunottoa opiskelusta.

Tuen tarpeiden arviointi ja tarvittavan tuen antaminen kuuluvat kaikkiin kasvatus- ja opetustilanteisiin. Tuki järjestetään opettajien ja muun henkilöstön yhteistyönä heti oppilaan tuen tarpeen ilmetessä. Oppilaan ja huoltajan kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä. Yleisen tuen aikana voidaan käyttää kaikkia perusopetuksen tukimuotoja lukuun ottamatta erityisen tuen päätöksen perusteella annettavaa erityisopetusta ja oppiaineiden oppimäärien yksilöllistämistä. Oppilaan tuen

tarpeisiin vastataan ensisijaisesti oppimisympäristön kehittämisellä ja joustavilla opetusjärjestelyillä sekä ohjauksen keinoin.

Oppimissuunnitelmaa voidaan tarvittaessa käyttää osana yleistä tukea. Tällöin oppimissuunnitelma sisältää soveltuvien osien samoja osa-alueita kuin tehostettua tukea varten laadittava oppimissuunnitelma. Opetus voidaan järjestää myös vuosiluokkiin sitomattomasti. Jos opetus järjestetään vuosiluokkiin sitomattomasti, oppilaan oppimissuunnitelmaan kirjataan opintokokonaisuudet, joiden mukaan opetus etenee. Pidemmälle edistyneen oppilaan opiskelua voidaan syventää ja laajentaa oppimissuunnitelman avulla.

Englantilaisessa koulussa vastuu oppilaan oppimissuunnitelmien laatimisesta ja päivittämisestä on luokan vastuuopettajalla kuitenkin siten, että jokainen aineenopettaja kirjoittaa tuen tarpeessa olevan oppilaan oppimissuunnitelmaan oman oppiaineensa osuuden. Vastuuopettajan tehtävänä on huolehtia, että oppimissuunnitelmat tulevat päivitetyn ajallaan ja että opettajat ovat tietoisia päivitysaikataulusta. Oppimissuunnitelma laaditaan ja päivitetään moniammatillisessa yhteistyössä konsultoiden erityisopettajaa, koulukuraattoria, koulupsykologia, kouluterveydenhoitajaa ja mahdollista koulun ulkopuolista tahoa (esim. lastensuojelu, erikoissairaanhoido). Luokan kanssa työskentelevä erityisopettaja on mukana oppimissuunnitelman laatimisessa ja päivittämisessä pyydettyä.

6.5 Tehostettu tuki

Tehostettu tuki on oppilaan tarpeista lähtevää, suunniteltua ja ennaltaehkäisevää. Tehostettua tukea annetaan niin kauan, kun oppilas sitä tarvitsee. Sen vaikuttavuutta arvioidaan säännöllisesti. Tehostetun tuen tehtävänä on ehkäistä ongelmien kasvamista, monimuotoistumista ja kasautumista. Oppilaan itsetuntoa, opiskelumotivaatiota ja mahdollisuutta kokea onnistumisen ja oppimisen iloa vahvistetaan. Oppilaan osallisuutta ja vastuunottoa opiskelusta tuetaan.

Oppilas alkaa saada tehostettua tukea, kun hän tarvitsee oppimisessaan tai koulunkäynnissään säännöllistä tukea sekä samanaikaisesti useita tukimuotoja suunnitelmallisesti. Tehostettu tuki perustuu pedagogiseen arvioon, joka käsitellään koulussa moniammatillisesti. Tehostetun tuen aikana voidaan käyttää kaikkia perusopetuksen yhteisiä opetusjärjestelyjä ja tukimuotoja lukuun ottamatta erityisen tuen päätöksen perusteella annettavaa kokoaikaista erityisopetusta ja oppiaineen oppimäärän yksilöllistämistä. Oppimisympäristön muokkaaminen on keinoista merkittävin ja ensisijainen. Suunnitellut tuen muodot opettaja kirjaa oppimissuunnitelmaan, jossa pedagogiseen arvioon perustuen kuvataan annettava tehostettu tuki. Oppilaan opetus voidaan järjestää myös vuosiluokkiin sitomattomasti. Jos opetus järjestetään vuosiluokkiin sitomattomasti, oppilaan oppimissuunnitelmaan kirjataan opintokokonaisuudet, joiden mukaan opetus etenee.

Tehostetun tuen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa oppilaan ja huoltajan osallistumista vahvistetaan ja korostetaan. Oppilashuollon osuutta oppilaan hyvinvoinnin edistäjänä ja ylläpitäjänä vahvistetaan. Oppilashuollon ammattilaisten työskentelyssä korostuu kaikille tarjottava yhteisöllinen oppilashuollon tuki. Oppilaalla on tarvittaessa oikeus saada yksilökohtaisia oppilashuollon palveluja.

Pedagoginen arvio

Tehostetun tuen aloittaminen perustuu pedagogiseen arvioon. Pedagogisessa arviossa kuvataan oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tilanne kokonaisuutena koulun, oppilaan sekä huoltajan näkökulmasta:

- oppilaan saama yleinen tuki, ja arvio eri tukimuotojen vaikutuksista

- oppilaan vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet, oppilaan oppimisvalmiudet sekä oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvät erityistarpeet
- koulun arvio siitä, millaisilla pedagogisilla, oppimisympäristöön liittyvillä, oppilashuollollisilla tai muilla tukijärjestelyillä oppilasta tulisi tukea
- koulun arvio tehostetun tuen tarpeesta

Pedagogisen arvion laativat oppilaan opettaja tai opettajat yhdessä. Tarvittaessa käytetään myös muita asiantuntijoita. Yhteistyö oppilaan ja huoltajan kanssa on tärkeää sekä tuen tarpeiden selvittämisen että tuen suunnittelun ja onnistuneen toteuttamisen kannalta, joten oppilas ja huoltaja ovat mukana laatimassa pedagogista arviota. Pedagogisen arvion laatimisessa hyödynnetään oppilaalle mahdollisesti osana yleistä tukea laadittua oppimissuunnitelmaa. Myös oppilaan kuntoutussuunnitelmaa voidaan hyödyntää huoltajan luvalla.

Tehostetun tuen aloittaminen, järjestäminen sekä tuen tarpeen arvioiminen jatkossa käsitellään pedagogiseen arvioon perustuen moniammatillisesti yhteistyössä oppilashuollon henkilöstön kanssa. Tämä käsittely kirjataan pedagogiseen arvioon. Jos käsittelyssä päädytään oppimisen tuen tehostamiseen, tehostettu tuki suunnitellaan ja kirjataan oppilaalle laadittavaan tehostetun tuen oppimissuunnitelmaan. Käsittelyssä voidaan päätyä myös ratkaisuun, jossa yleinen tuki todetaan riittäväksi tuen muodoksi oppilaalle.

Englantilaisessa koulussa vastuu pedagogisten arvioiden laatimisesta on oppilaan kanssa työskentelevällä erityisopettajalla, joka laatii ne yhdessä luokan vastuuopettajan kanssa.

Oppimissuunnitelma tehostetun tuen aikana

Oppimissuunnitelma on oppilaan opiskelua ja oppimisen tavoitteita koskeva suunnitelma, jonka tehtävänä on tukea oppilaan kasvua ja kehitystä. Oppimissuunnitelma laaditaan heti, kun on sovittu tehostetun tuen aloittamisesta, ja sitä tarkistetaan aina tarvittaessa ja vähintään kerran lukuvuodessa. Oppimissuunnitelmaan kirjataan suunnitelma oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tavoitteista, tarvittavista opetusjärjestelyistä sekä oppilaan tarvitsemasta tuesta ja ohjauksesta. Suunnitelma antaa pohjan oppilaan edistymisen arvioinnille.

Oppimissuunnitelma perustuu pedagogisessa arviossa tuotettuun tietoon, mahdollisesti esiopetuksen aikana tai osana yleistä tukea laadittuun oppimissuunnitelmaan sekä mahdolliseen kuntoutussuunnitelmaan. Oppimissuunnitelman tavoitteena on turvata oppilaalle hyvät edellytykset edetä opinnoissaan. Oppimissuunnitelman laativat opettajat yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Laatimiseen osallistuu tarvittaessa myös muita asiantuntijoita. Oppilas osallistuu oman oppimissuunnitelman tekemiseen edellytysten mukaan. Oppimissuunnitelma on käytännön työväline opettajan oman työn suunnittelulle. Oppimissuunnitelman laatimisen yhteydessä sovitaan tavoitteiden toteutumisen seurannasta ja suunnitelman tarkistamisen aikataulusta.

Englantilaisessa koulussa vastuu tehostetun tuen oppimissuunnitelmien laatimisesta ja päivittämisestä on luokan vastuuopettajalla kuitenkin siten, että jokainen aineenopettaja kirjoittaa tuen tarpeessa olevan oppilaan oppimissuunnitelmaan oman oppiaineensa osuuden. Vastuuopettajan tehtävänä on huolehtia, että oppimissuunnitelmat tulevat päivitettyksi ajallaan ja että opettajat ovat tietoisia päivitysaikataulusta. Oppimissuunnitelma laaditaan ja päivitetään moniammatillisessa yhteistyössä siten, että tarvittaessa konsultoidaan koulukuraattoria, koulupsykologia, kouluterveydenhoitajaa ja mahdollista koulun ulkopuolista tahoa (esim. lastensuojelu, erikoissairaanhoido). Luokan kanssa työskentelevä erityisopettaja on mukana oppimissuunnitelman laatimisessa ja päivittämisessä pyydettyä.

6.6 Erityinen tuki

Oppilas saa erityistä tukea, kun hänen kasvunsa, kehityksensä tai oppimisensa tavoitteiden saavuttaminen ei toteudu riittävästi muuten ja tehostettu tuki ei riitä. Erityinen tuki muodostuu erityisen tuen päätökseen perustuvasta erityisopetuksesta sekä muista perusopetuksen tukimuodoista. Erityisen tuen päätös tai sen muutos edellyttää aina pedagogisen selvityksen laatimista. Englantilaisen koulun säätiö yksityisen opetuksen järjestäjänä ei tee erityisen tuen päätöksiä. Päätöksen oppilaalle järjestettävästä erityisestä tuesta opetuksen järjestäjän esityksestä tekee oppilaan asuinkunta.

6.7 Perusopetuslaissa säädetty tukimuodot

Tukiopetus

Oppilaalla, joka on tilapäisesti jäänyt jälkeen opinnoissaan tai muutoin tarvitsee oppimisessaan lyhytaikaista tukea, on oikeus saada tukiopetusta. Se perustuu ensisijaisesti opettajan tekemään arvioon oppilaan oppimisesta ja mahdollisesta tuen tarpeesta, mutta myös oppilas tai huoltaja voi olla aloitteellinen tukiopetuksen tarpeesta. Tukiopetusta pyritään järjestämään yhteisymmärryksessä oppilaan ja huoltajan kanssa. Heille annetaan tietoa tukiopetuksen toteuttamistavoista ja merkityksestä oppimiselle ja koulunkäynnille, sekä oppilaan velvollisuudesta osallistua hänelle järjestettyyn tukiopetukseen.

Oppilaalla on oikeus saada tukiopetusta heti tuen tarpeen ilmetessä. Koulutyö suunnitellaan siten, että oppilailla on tukiopetusta tarvitessaan mahdollisuus osallistua siihen niin usein ja laajasti kuin on tarpeen. Tukiopetuksella voidaan ehkäistä vaikeuksia ennakolta, jotta oppilas ei jäisi pysyvästi jälkeen opinnoissaan.

Tukiopetuksen tavoitteena on vahvistaa perustaitojen ja -tavoitteiden saavuttamista, ennaltaehkäistä oppimisvaikeuksien muodostumista, tukea oppimaan oppimistaitoja ja vahvistaa myönteistä minäkuvaa oppijana.

Tukiopetus voidaan järjestää esim. samanaikaisopetuksena oppitunnilla, pienryhmässä tai yksilöllisesti oppituntien aikana tai niiden ulkopuolella. Erilaisia joustavia ryhmittelyjä voidaan käyttää tukiopetuksen toteuttamiseksi oppituntien aikana. Tukiopetuksessa käytetään oppilaiden yksilölliset tarpeet huomioiden monipuolisia menetelmiä ja materiaaleja.

Tukiopetusta voidaan antaa tuen kaikilla tasoilla. Osana pedagogista arviota arvioidaan oppilaan aikaisemmin saaman tukiopetuksen riittävyys ja vaikutus sekä oppilaan tarpeet tukiopetukseen jatkossa. Oppimissuunnitelmaan kirjataan myös tukiopetuksen tavoitteet ja toteuttaminen.

Englantilaisessa koulussa tukiopetusta antavat ensisijaisesti luokanopettajat ja aineenopettajat.

Osa-aikainen erityisopetus

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan osana yleistä ja tehostettua tukea. Se on tarkoitettu oppilaille, joilla on vaikeuksia yksittäisessä oppiaineessa, keskittymisessä, sosiaalisissa taidoissa tai opiskelutaidoissa tai koulunkäynnissään. Osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan oppimisedellytyksiä ja ehkäistä oppimisen ja koulunkäynnin vaikeuksia.

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan samanaikaisopetuksena, pienryhmässä tai yksilöopetuksena. Osa-aikaisen erityisopetuksen tuki kohdennetaan ryhmän ja oppilaan tarpeen

mukaan pedagogisesti tarkoituksenmukaisesti. Osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteet ja sisällöt niveltävät oppilaan muuhun opetukseen ja tukevat oppimisvalmiuksien, oppimaan oppimistaitojen ja myönteisten strategioiden kehitystä. Opetuksessa käytetään monipuolisia työtapoja ja menetelmiä huomioiden ryhmän ja oppilaan tarpeet. Opetus suunnitellaan ja arvioidaan yhteistyössä opettajien ja tarvittaessa oppilashuollon palveluista vastaavien kanssa.

Osa-aikaista erityisopetusta pyritään järjestämään yhteisymmärryksessä oppilaan ja huoltajan kanssa. Heille annetaan tietoa sen toteuttamistavoista ja merkityksestä oppimiselle ja koulunkäynnille, sekä oppilaan velvollisuudesta osallistua siihen.

Osana pedagogista arviota arvioidaan oppilaan aikaisemmin saaman osa-aikaisen erityisopetuksen riittävyys ja vaikutus sekä oppilaan tarpeet osa-aikaiseen erityisopetukseen jatkossa. Oppimissuunnitelmaan kirjataan myös osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteet ja antaminen.

6.8 Esiopetus

Lapsen kasvun ja oppimisen tuki

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa käytetään perusopetuslain mukaisesta oppimisen ja koulunkäynnin tuesta esiopetukseen paremmin sopivaa nimitystä kasvun ja oppimisen tuki. Kasvun ja oppimisen tuki ja oppilashuolto muodostavat kokonaisuuden.

Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet

Esiopetukseen osallistuvat lapset kuuluvat perusopetuslain mukaisen kasvun ja oppimisen tuen piiriin. Lain mukaan lapsilla on oikeus saada riittävää tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Lapsen kasvun ja oppimisen tuen tasot Englantilaisessa koulussa ovat yleinen ja tehostettu tuki. Lapsen saaman tuen tulee olla joustavaa, pitkäjänteisesti suunniteltua ja tuen tarpeen mukaan muuttuvaa. Tukea annetaan niin kauan sekä sen tasoisena ja muotoisena kuin se on tarpeellista. Varhaisen tunnistamisen sekä kasvun ja oppimisen tuen tehtävänä on ehkäistä oppimisvaikeuksia sekä ongelmien monimuotoistumista ja syvenemistä.

Kasvun ja oppimisen tuen järjestämisen lähtökohtana ovat kunkin lapsen ja lapsiryhmän vahvuudet sekä oppimis- ja kehitystarpeet. Esiopetuksessa huolehditaan siitä, että kaikki lapset saavat onnistumisen kokemuksia oppimisessa ja ryhmän jäsenenä toimimisessa. Näin tuetaan lasten myönteistä käsitystä itsestään. Monipuolista palautetta ja oppimisesta koottua tietoa käytetään suunnitelmallisesti lasten kannustamiseen ja ohjaamiseen. Tällä tehdään oppimisen edistymisen lapsille näkyväksi.

Kasvun ja oppimisen tukeminen merkitsee yhteisöllisiä ja oppimisympäristöihin liittyviä ratkaisuja sekä lasten yksilöllisiin tarpeisiin vastaamista. Huomiota kiinnitetään erityisesti esteettömyyteen, oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen tunnistamiseen. Opettajien ja esiopetuksen muun henkilöstön sekä muiden tuen ammattihenkilöiden monialainen yhteistyö lasten tuen tarpeen havaitsemisessa sekä tuen suunnittelussa ja toteuttamisessa on tärkeää. Yhteistyöhön kulloinkin osallistuvat ammattihenkilöt harkitaan tapauskohtaisesti.

Periaatteena on, että tuen tarve arvioidaan, ja sitä koskevat ratkaisut ja perusopetuslain mukaiset päätökset tehdään mahdollisimman pian esiopetuksen alettua. Esiopetuksen, lapsen aiemman varhaiskasvatuksen, neuvolan ja huoltajien yhteistyöllä turvataan lapsen hyvinvoinnin ja oppimisen

jatkumoa. Tietoa lapsen mahdollisesti ennen esiopetusta saamista tukitoimista hyödynnetään esiopetuksessa.

Tuen tarvetta arvioitaessa ensimmäiseksi tarkastellaan käytettyjä toimintatapoja, opetusjärjestelyjä ja oppimisympäristöjä sekä niiden soveltuvuutta lapselle. Tarkastelun pohjalta arvioidaan, voidaanko näitä muuttamalla toteuttaa lapselle paremmin sopivia pedagogisia ratkaisuja. Tuki annetaan lapselle ensisijaisesti omassa esiopetusryhmässä erilaisin joustavin järjestelyin. Mikäli lapsi käyttää esiopetuksen lisäksi muita varhaiskasvatuspalveluja, esiopetuksen ja muun varhaiskasvatuksen henkilöstö tekee yhteistyötä lapsen kasvun ja oppimisen tukeen liittyvissä asioissa. On tärkeää, että tieto lapsen tuen tarpeesta ja esiopetuksen aikana saamasta tuesta siirtyy myös perusopetukseen. Opetuksen järjestäjät vastaavat sujuvista tiedon siirron käytäntöjen luomisesta ja kehittämisestä.

Yhteistyö huoltajan kanssa tuen aikana

Opetus ja kasvatus tulee järjestää yhteistyössä huoltajien kanssa siten, että jokainen lapsi saa oman kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaista opetusta, ohjausta ja tukea. Kaikille huoltajille on hyvä kertoa tuen mahdollisuudesta ja sen keskeisistä periaatteista. Lapset osallistuvat yhteistyöhön tarkoituksenmukaisella, heille sopivalla tavalla.

Esiopetuksen henkilöstön on tärkeää olla yhteydessä huoltajaan heti, kun lapsella ilmenee kehityksen tai oppimisen ongelmia tai hänen hyvinvointinsa on vaarantumassa. Huoltajalle annetaan riittävästi tietoa esimerkiksi lasta koskevien asioiden käsittelystä, tietojen saannista ja niiden luovuttamisesta sekä salassapidosta. Huoltajaa kannustetaan tukemaan osaltaan lastaan tavoitteiden saavuttamisessa. Tavoitteena on toimia yhteisymmärryksessä lapsen ja huoltajan kanssa. Huoltajien on hyvä tietää, että he tai lapsi eivät voi kieltäytyä kasvun ja oppimisen tuen vastaanottamisesta, eikä heidän suostumustaan tarvita tuen tarpeen arviointiin ja tuen suunnitteluun. Lapsi voi tarvita myös yksilökohtaisen oppilashuollon tukea. Tämä perustuu vapaaehtoisuuteen ja edellyttää huoltajan suostumusta.

Kolmiportainen tuki

Yleinen tuki

Laadukas esiopetus on perusta lapsen kasvuille, oppimiselle ja hyvinvoinnille. Vaikeuksia ehkäistään ennakolta esimerkiksi erilaisilla työtavoilla ja pedagogisilla menetelmillä, ryhmiä joustavasti muuntelemalla sekä opettajien keskinäisellä ja muun henkilöstön yhteistyöllä. Opetuksessa otetaan huomioon sekä ryhmän että yksittäisen lapsen tarpeet. Yleinen tuki on ensimmäinen keino vastata lapsen tuen tarpeeseen. Tämä tarkoittaa yleensä yksittäisiä tukitoimia, joilla tilanteeseen vaikutetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Yleistä tukea annetaan heti tuen tarpeen ilmetessä, eikä tuen aloittaminen edellytä erityisiä tutkimuksia tai päätöksiä.

Tuen tarpeiden arviointi ja tarvittavan tuen antaminen kuuluvat kaikkiin kasvatus- ja opetustilanteisiin. Tuki järjestetään esiopetuksen opettajien ja muun henkilöstön yhteistyönä. Huoltajan ja lapsen kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä. Yleisen tuen aikana lapsen tuen tarpeisiin vastataan käyttämällä esimerkiksi hänen yksilöllisiin tarpeisiinsa soveltuvia materiaaleja ja välineitä, esiopetukseen soveltuvia opetusohjelmia ja osa-aikaista erityisopetusta. Oppimissuunnitelmaa voidaan käyttää yleisen tuen aikana.

Tehostettu tuki

Lapselle, joka tarvitsee säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, on pedagogiseen arvioon perustuen annettava tehostettua tukea hänelle laaditun oppimissuunnitelman mukaisesti. Tehostettua tukea annetaan silloin, kun yleinen tuki ei riitä, niin kauan kuin lapsi sitä tarvitsee. Lapsen tehostettu tuki suunnitellaan kokonaisuutena. Se on luonteeltaan vahvempaa ja pitkäjänteisempää kuin yleinen tuki. Lapsi tarvitsee yleensä myös useampia tukimuotoja. Tehostetun tuen aikana voidaan käyttää kaikkia esiopetuksen tukimuotoja lukuun ottamatta erityisen tuen päätöksen perusteella annettavaa erityisopetusta. Tuki järjestetään opettajien ja muun henkilöstön yhteistyönä. Opettaja antaa palautetta lapselle ja huoltajalle lapsen edistymisestä sekä kuuntelee ja ottaa huomioon heidän näkemyksensä asiasta. Opettaja seuraa lapsen oppimista ja hyvinvointia säännöllisesti yhteistyössä huoltajan kanssa tehostetun tuen aikana. Mikäli arvioinnin perusteella todetaan tuen tarpeen muuttuneen tai annettu tuki ei hyödytä lasta, päivitetään oppimissuunnitelma vastaamaan uutta tilannetta.

Pedagoginen arvio

Tehostetun tuen aloittaminen perustuu pedagogiseen arvioon.

- Kirjallisessa pedagogisessa arviossa kuvataan:
- lapsen kasvun ja oppimisen kokonaistilanne esiopetuksen henkilöstön, huoltajan ja lapsen näkökulmista
- lapsen saama yleinen tuki ja arvio eri tukimuotojen vaikutuksista
- lapsen kiinnostuksen kohteet, kasvuun ja oppimiseen liittyvät vahvuudet, oppimisvalmiudet ja erityistarpeet
- arvio siitä, millaisilla pedagogisilla, oppimisympäristöön liittyvillä, ohjauksellisilla, oppilashuollollisilla tai muilla tukijärjestelyillä lasta voidaan tukea
- arvio tehostetun tuen tarpeesta.

Yhteistyö lapsen ja huoltajan kanssa on tärkeää sekä lapsen tarpeiden selvittämisen että tuen suunnittelun ja onnistuneen toteuttamisen kannalta. Opettaja tai opettajat laativat yhdessä kirjallisen pedagogisen arvion. Tarvittaessa arvion laatimisessa käytetään muita asiantuntijoita. Mikäli lapsella on varhaiskasvatussuunnitelma, kuntoutussuunnitelma tai muita lapsen esiopetuksen toteuttamista tukevia suunnitelmia, hyödynnetään niitä huoltajan luvalla. Tehostetun tuen aloittaminen, järjestäminen ja tarvittaessa palaaminen takaisin yleisen tuen piiriin, käsitellään pedagogiseen arvioon perustuen moniammatillisesti yhteistyössä oppilashuollon ammattihenkilöiden kanssa. Tähän käsittelyyn ei tarvita huoltajan suostumusta. Käsittelyä koskevat tiedot kirjataan opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla, esimerkiksi kirjallisesti laadittuun pedagogiseen arvioon.

Oppimissuunnitelma tehostetun tuen aikana

Tehostetun tuen aikana lapselle järjestettävä tuki kirjataan lapsen oppimissuunnitelmaan. Oppimissuunnitelma on hyväksyttyyn opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma lapsen kasvun ja oppimisen tavoitteista, tarvittavista opetusjärjestelyistä sekä lapsen tarvitsemasta tuesta ja ohjauksesta.

Tavoitteena on turvata lapsen edellytykset saavuttaa hänelle asetetut tavoitteet. Tehostettua tukea varten tehtävä oppimissuunnitelma perustuu pedagogisessa arviossa tuotettuun tietoon. Oppimissuunnitelma on laadittava, ellei siihen ole ilmeistä estettä, yhteistyössä lapsen ja huoltajan kanssa. Laatimiseen osallistuvat tarvittaessa myös muut asiantuntijat. Mikäli lapsella on

varhaiskasvatussuunnitelma, kuntoutussuunnitelma tai muita lapsen esiopetuksen toteuttamista tukevia suunnitelmia, hyödynnetään niitä huoltajan luvalla. Oppimissuunnitelman laatimisen yhteydessä sovitaan tavoitteiden toteutumisen seurannasta ja suunnitelman tarkistamisen aikataulusta. Lisäksi oppimissuunnitelma tarkistetaan vastaamaan tuen tarvetta aina lapsen tilanteen muuttuessa. Tehostettua tukea varten laadittavan oppimissuunnitelman tulee sisältää seuraavat tiedot sen mukaan kuin lapsen esiopetuksen ja tuen järjestäminen edellyttää:

Lapsen hyvinvointiin, kasvuun ja oppimisen liittyvät tavoitteet

- lapsen näkemys tavoitteistaan ja kiinnostuksen kohteistaan
- lapsen kasvuun ja oppimiseen liittyvät vahvuudet, oppimisvalmiudet ja erityistarpeet
- lapsen oppimiseen, työskentely- ja vuorovaikutustaitoihin liittyvät tavoitteet

Pedagogiset ratkaisut

- oppimisympäristöihin liittyvät ratkaisut
- lapsen tukeen liittyvät ratkaisut, kuten joustavat ryhmittelyt, samanaikaisopetus, opetusmenetelmät, työskentelytavat ja kommunikointitavat
- lapselle tarjottava osa-aikainen erityisopetus
- lapsen ohjaukseen liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet

Tuen edellyttämä yhteistyö ja palvelut

- oppilashuollon ja muiden asiantuntijoiden antama tuki ja eri toimijoiden vastuunjako
- esiopetukseen osallistumisen edellyttämät perusopetuslain mukaiset tulkitsemis- ja avustajapalvelut, muut opetuspalvelut, erityiset apuvälineet sekä eri toimijoiden vastuunjako
- yhteistyön toteuttaminen lapsen ja huoltajan kanssa, huoltajan tarjoama tuki
- lapsen mahdollinen osallistuminen muuhun varhaiskasvatukseen ja kuvaus yhteistyöstä toiminnan järjestäjän kanssa

Tuen seuranta ja arviointi

- oppimissuunnitelman tavoitteiden toteutumisen seuranta, toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointi sekä arviointiajankohdat
- oppimissuunnitelman tarkistaminen ja sen ajankohta
- suunnitelman laatimiseen osallistuneet henkilöt
- Oppimissuunnitelmassa ei kuvata lapsen henkilökohtaisia ominaisuuksia.

Perusopetuslaissa säädetty tukimuodot

Osa-aikainen erityisopetus

Lapsella, jolla on vaikeuksia oppimisessaan tai koulunkäynnissään, on oikeus saada osa-aikaista erityisopetusta muun esiopetuksen ohessa. Osa-aikaista erityisopetusta annetaan lapsille, joilla on esimerkiksi kielellisiin, matemaattisiin tai motorisiin taitoihin liittyviä vaikeuksia, vaikeuksia oman toiminnan ohjauksessa, tarkkaavaisuudessa tai vuorovaikutustaidoissa. Osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteena on vahvistaa lapsen oppimisedellytyksiä ja ehkäistä kehityksen ja oppimisen vaikeuksia. Osa-aikaista erityisopetusta annetaan yleisen ja tehostetun tuen tasoilla.

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan joustavin järjestelyin samanaikaisopetuksena, pienryhmässä tai yksilöopetuksena. Osa-aikaisen erityisopetuksen toteuttamistavoista esiopetuksessa tiedotetaan kaikille huoltajille. Sen toteuttamista suunnitellaan ja sen tarvetta ja vaikutuksia

arvioidaan opettajien keskinäisenä yhteistyönä sekä yhdessä lapsen ja huoltajan kanssa. Osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteet ja sisällöt nivelletään lapsen saamaan muuhun opetukseen.

Opetukseen osallistumisen edellyttämät palvelut ja erityiset apuvälineet

Lapsella on oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämät tulkitsemis- ja avustajapalvelut, muut opetuspalvelut ja erityiset apuvälineet kaikilla tuen tasoilla. Tarkoituksena on turvata lapselle kasvun ja oppimisen perusedellytykset, esteettömyys ja mahdollisuus vuorovaikutukseen kaikissa oppimisympäristöissä.

Tehostettua tukea saavan lapsen palveluiden ja apuvälineiden tarve arvioidaan pedagogisessa arviossa. Erityistä tukea saavan lapsen palveluiden ja erityisten apuvälineiden tarve arvioidaan pedagogisessa selvityksessä ja niistä päätetään erityisen tuen päätöksessä, jonka tekee lapsen asuinkunta yksityisen opetuksen järjestäjän suosituksesta. Yleistä ja tehostettua tukea saavalle lapselle tehdään lapsen tarvitsemista palveluista ja erityisistä apuvälineistä hallintopäätös. Palveluiden ja apuvälineiden käyttö kuvataan oppimissuunnitelmassa.

7. Oppilashuolto

Lasten ja nuorten kehitysympäristön ja koulun toimintaympäristön muuttuessa oppilashuollosta on tullut yhä tärkeämpi osa koulun perustoimintaa. Oppilashuolto liittyy läheisesti koulun kasvatus- ja opetustehtävään. Oppilashuoltotyössä otetaan huomioon lapsen edun ensisijaisuus.

Oppilaalla on oikeus saada maksutta sellainen oppilashuolto, jota opetukseen osallistuminen edellyttää. Oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa kouluyhteisössä. Oppilashuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja koko kouluyhteisöä tukevana yhteisöllisenä oppilashuollona. Tämän lisäksi oppilailla on lakisääteinen oikeus yksilökohtaiseen oppilashuoltoon. Monialainen yhteistyö on oppilashuollossa keskeistä. Oppilashuoltotyötä ohjaavat luottamuksellisuus, kunnioittava suhtautuminen oppilaaseen ja huoltajaan sekä heidän osallisuutensa tukeminen.

7.1 Monialainen oppilashuollon yhteistyö

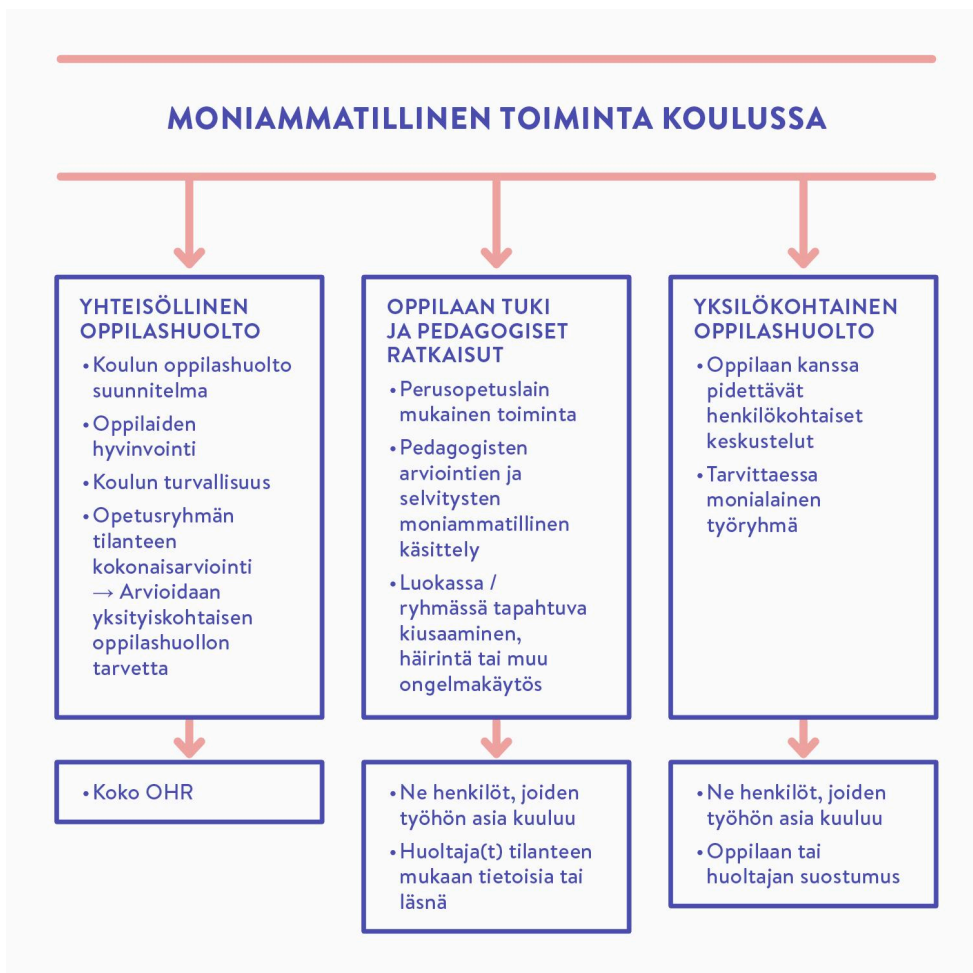
Oppilashuolto järjestetään monialaisessa yhteistyössä Englantilaisen koulun ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa siten, että siitä muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Oppilashuolto on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien ja oppilashuoltopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtävä. Ensisijainen vastuu kouluyhteisön hyvinvoinnista on koulun henkilökunnalla. Oppilashuollon palveluja ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä kouluterveydenhuolto. Nämä asiantuntijat toimivat yhteistyössä sekä yksilöiden että yhteisön kanssa. Englantilaisessa koulussa Helsingin opetustoimi järjestää kuraattori- ja psykologipalvelut, ja työntekijät toimivat koulujen toimipisteissä eri päivinä ja ovat näin asiakkaiden saavutettavissa.

Oppilashuoltoa toteutetaan ja ratkaisuja etsitään yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa ottaen huomioon oppilaan ikä ja edellytykset. Tarvittaessa yhteistyötä tehdään myös muiden toimijoiden kanssa. Palvelut järjestetään lain edellyttämässä määräajassa.

Oppilaille ja heidän huoltajilleen annetaan tieto käytettävissä olevasta oppilashuollosta ja heitä ohjataan hakemaan tarvitsemiaan oppilashuollon palveluja. Oppilaan ja huoltajan osallisuus oppilashuollossa, suunnitelmallinen yhteistyö ja oppilashuollosta tiedottaminen lisää oppilashuollon tuntemusta ja edesauttaa palveluihin hakeutumista. Eri ammattiryhmiin kuuluvien työntekijöiden keskinäinen konsultaatio on oppilashuoltotyössä keskeinen työmenetelmä.

Oppilashuollon tavoitteet, tehtävät ja toteuttamisen periaatteet muodostavat esiopetuksesta lukioon asti ulottuvan jatkumon. Eri kouluasteiden vuorovaikutus on olennaista pohdittaessa oppilashuollon toimintaa kokonaisuutena. Yhtenäiset käytännöt tukevat eri kehitysvaiheissa oppilaan terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Oppilashuollon monialaisen yhteistyön rakenteita, muotoja ja toimintatapoja kehitetään kouluyhteisössä ja eri yhteistyötahojen kanssa.

Koulussa tehtävän oppilashuoltotyön monialaisuutta ja -ammattillisuutta voidaan kuvata oheisen kaavion avulla.



Yhteisöllinen oppilashuolto

Yhteisöllisessä oppilashuoltotyössä seurataan, arvioidaan ja kehitetään kouluyhteisön ja oppilasryhmien hyvinvointia. Tällöin voidaan arvioida myös yksittäisen luokan pedagogista tilannetta. Yksittäistä oppilasta koskevat asiat käsitellään yksilökohtaisessa oppilashuollossa.

Lisäksi huolehditaan kouluympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä. Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä tehdään yhteistyötä oppilaiden, huoltajien sekä muiden lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Oppilaiden ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen on yhteisöllisessä oppilashuollossa tärkeää ja hyvinvointia vahvistavaa. Oppilaiden osallisuuden edistäminen on opetuksen järjestäjän tehtävä. Oppilashuolto luo kouluyhteisössä edellytyksiä yhteenkuuluvuudelle, huolenpidolle ja avoimelle vuorovaikutukselle. Osallisuutta lisäävät toimintatavat edesauttavat myös ongelmien ennalta ehkäisyä, niiden varhaista tunnistamista ja tarvittavan tuen järjestämistä.

Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Siihen kuuluu fyysinen, psyykkinen ja sosiaalinen turvallisuus. Kouluissa pyritään tietoisesti oppilaiden ja henkilöstön turvallisuuden tunteen lisäämiseen. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on oppilaiden ja henkilökunnan turvallisuuden varmistaminen kaikissa tilanteissa. Rauhallinen ilmapiiri edistää työrauhaa. Koulun järjestyssäännöt lisäävät kouluyhteisön turvallisuutta, viihtyisyyttä ja sisäistä järjestystä. Koulussa laaditaan suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.

Koulurakennuksesta sekä opetustiloista ja -välineistä huolehtiminen on osa ympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta. Eri oppiaineiden opetukseen laadittuja turvallisuusohjeita noudatetaan. Varmistetaan, että oppilaan oppimisympäristö työelämään tutustumisen aikana on turvallinen. Kouluympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta sekä kouluyhteisön hyvinvointia edistetään ja seurataan jatkuvasti. Turvallisuutta edistävät toimintatavat koskevat myös tapaturmien ennaltaehkäisyä ja tietoturvallisuutta.

7.2 Yksilökohtainen oppilashuolto

Yksilökohtaisella oppilashuollolla tarkoitetaan yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista työskentelyä, oppilaalle annettavia kouluterveydenhuollon palveluja sekä oppilashuollon psykologija kuraattoripalveluja. Kouluterveydenhuollossa toteutettavat laajat terveystarkastukset sekä muut määräaikaistarkastukset ovat osa yksilökohtaista oppilashuoltoa. Yksilökohtaisesta oppilashuollosta saatavat yhteenvedot tuottavat tietoa myös yhteisöllisen oppilashuollon toteuttamiseen.

Yksilökohtaisen oppilashuollon tavoitteena on seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Varhaisen tuen turvaaminen ja ongelmien ehkäisy on tärkeää. Oppilashuollon tuen suunnittelussa ja koulutyössä otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet. Oppilaan osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet ovat tärkeitä. Oppilaan ikä, kehitystaso ja muut henkilökohtaiset edellytykset otetaan huomioon. Vuorovaikutus on avointa, kunnioittavaa ja luottamuksellista. Oppilaan on tultava kuulluksi. Tätä edistää, että hän kokee tilanteen kiireettömänä. Oppilashuoltotyössä noudatetaan tietojen luovuttamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä.

Asian käsittely oppilaan tueksi koottavassa asiantuntijaryhmässä ja ryhmän kokoonpano perustuvat oppilaan tai tarvittaessa huoltajan suostumukseen. Oppilaan tai huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia oppilashuollon yhteistyötahoja tai oppilaan läheisiä. Ryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa oppilaan asiassa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta. Tehostettuun ja erityiseen tukeen liittyvää moniammatillista työtä on kuvattu tarkemmin oppimisen ja koulunkäynnin tukitoimissa.

Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelystä asiantuntijaryhmässä laaditaan oppilashuoltokertomus. Ryhmän vastuuhenkilö kirjaa yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot oppilashuoltokertomukseen. Kirjauksia voivat tehdä myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet. Kertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, joka etenee aikajärjestyksessä. Kertomukseen kirjataan seuraavat asiat:

- yksittäisen oppilaan nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen oppilaan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot,
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa,
- kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa,
- asian aihe ja vireille panija,
- oppilaan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet kuten arviot, tutkimukset ja selvitykset,
- toteutetut toimenpiteet kuten yhteistyö eri tahojen kanssa sekä aiemmat ja nykyiset tukitoimet,
- tiedot asian käsittelystä ryhmän kokouksessa, tehdyt päätökset ja niiden toteuttamissuunnitelma sekä
- toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot.

Jos sivulliselle annetaan oppilashuoltokertomukseen sisältyviä tietoja, on asiakirjaan kirjattava kenelle, mitä ja mistä syystä tietoja on luovutettu.

Oppilashuoltokertomukset sekä muut oppilashuollon tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä oppilasta koskevat asiakirjat tallennetaan ja tiedot, jotka koskevat yksittäistä oppilasta tai muuta yksityistä henkilöä, ovat salassa pidettäviä.

Kouluterveydenhuollon henkilöstö ja psykologit kirjaavat yksilökohtaisen oppilashuoltotyön potilaskertomukseen ja muihin potilasasiakirjoihin. Vastaavasti oppilashuollon kuraattorit kirjaavat asiakastiedot kuraattorin asiakaskertomukseen.

Oppilaan yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä oppilashuollosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Lisäksi heillä on oikeus saada ja luovuttaa toisilleen sekä oppilaan opettajalle, rehtorille ja opetuksen järjestäjälle oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot. Tiedon luovuttaja joutuu harkitsemaan esimerkiksi sitä, onko kysymys sellaisesta tiedosta, joka on välttämätön oppilaan tai muiden oppilaiden turvallisuuden varmistamiseksi.

Luovutettava tieto voi koskea muun muassa sellaista oppilaan sairautta, joka tulee ottaa opetustilanteissa huomioon. Vaikka tiedon luovuttamiselle olisikin lain tarkoittama peruste, yhteistyön ja luottamuksen turvaamiseksi pyritään aina ensisijaisesti hankkimaan oppilaan tai huoltajan suostumus salassa pidettävän tiedon luovuttamiseen.

Jos oppilas siirtyy toisen opetuksen järjestäjän opetukseen, aikaisemman opetuksen järjestäjän on pyydettävä oppilaan tai tarvittaessa hänen huoltajansa suostumus siihen, että uudelle opetuksen järjestäjälle voidaan siirtää oppilashuollon asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia oppilashuollon jatkuvuuden kannalta. Sen sijaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot toimitetaan salassapidon estämättä viipymättä toiselle opetuksen järjestäjälle tai lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjälle. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden opetuksen tai koulutuksen järjestäjän pyynnöstä.

7.3 Oppilashuoltosuunnitelmat

Englantilaisessa koulussa noudatetaan koulukohtaista oppilashuoltosuunnitelmaa, joka laaditaan oppilashuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten. Suunnitelma laaditaan yhteistyössä koulun henkilöstön, oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Suunnitelma tarkistetaan määräajoin.

Oppilashuoltosuunnitelmaa laadittaessa sovitaan menettelytavoista, joilla koulun henkilöstö, lapset ja huoltajat sekä tarvittavilta osin yhteistyötahot perehdytetään suunnitelmaan. Samalla sovitaan suunnitelmasta tiedottamisesta edellä mainituille.

7.4 Esiopetus

Oppilashuolto

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa käytetään oppilas- ja opiskelijahuoltolain käsitteistön sijasta esiopetuksen opiskeluhuollosta nimitystä oppilashuolto, opiskelijasta käsitettä lapsi, oppilaitoksesta nimitystä esiopetusyksikkö tai esiopetus. Koulutuksen järjestäjään viitataan käsitteellä opetuksen järjestäjä.

Lasten kehitysympäristön ja esiopetuksen toimintaympäristön muutosten myötä oppilashuollosta on tullut yhä tärkeämpi osa esiopetuksen perustoimintaa. Oppilashuolto liittyy kiinteästi esiopetuksen tehtävään edistää lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen edellytyksiä. Oppilashuoltotyötä ohjaa lapsen edun ensisijaisuus. Lapsella on oikeus saada maksutta oppilashuolto, jota opetukseen osallistuminen edellyttää. Esiopetuksen oppilashuolto koskee myös pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevia lapsia. Oppilashuollolla tarkoitetaan lapsen hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa esiopetusyhteisössä. Oppilashuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko esiopetusyhteisöä tukevana yhteisöllisenä oppilashuoltona. Tämän lisäksi lapsilla on oikeus yksilökohtaiseen oppilashuoltoon. Monialainen yhteistyö on oppilashuollossa keskeistä. Oppilashuoltotyötä ohjaavat luottamuksellisuus, kunnioittava suhtautuminen lapseen ja huoltajaan sekä heidän osallisuutensa tukeminen.

Monialainen oppilashuollon yhteistyö

Oppilashuolto järjestetään monialaisessa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa siten, että siitä muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä lapsen ja hänen huoltajansa kanssa ottaen huomioon lapsen ikä ja edellytykset. Esiopetusyhteisön tai lasten hyvinvoinnissa havaittuihin huolenaiheisiin etsitään ratkaisuja yhdessä huoltajan kanssa.

Esiopetuksessa oppilashuolto on esiopetusyhteisössä työskentelevien ja oppilashuoltopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtävä. Ensisijainen vastuu esiopetusyhteisön hyvinvoinnista on esiopetuksen henkilökunnalla. Oppilashuollon palveluita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä terveydenhoitopalvelut, jotka järjestetään terveydenhuoltolain mukaisina ikäryhmälle suunnattuina neuvolapalveluina ensimmäisen vuoden esioppilaille. Toisen vuoden esioppilaat käyttävät Englantilaisen koulun terveydenhoitajan palveluja. Näiden asiantuntijoiden tehtävät liittyvät niin lapseen, lapsen kehitysympäristöihin kuin yhteistyöhön. Palveluja tarjotaan siten, että ne ovat

helposti saatavilla. Palvelut järjestetään lain edellyttämässä määrääjassa. Lapsen huoltajalle annetaan tieto käytettävissä olevasta oppilashuollosta ja heitä ohjataan hakemaan tarvitsemiaan oppilashuollon palveluja. Lapsen ja huoltajan osallisuus oppilashuollossa, suunnitelmallinen yhteistyö ja oppilashuollosta tiedottaminen lisäävät oppilashuollon tuntemusta ja edesauttavat palveluihin hakeutumista. Eri ammattiryhmiin kuuluvien työntekijöiden keskinäinen konsultaatio on tärkeä työmenetelmä oppilashuollossa. Oppilashuollon tavoitteet, tehtävät ja toteuttamisen periaatteet muodostavat esiopetuksesta toisen asteen koulutukseen ulottuvan jatkumon. Esiopetuksen ja muun varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen välinen vuorovaikutus on tärkeää pohdittaessa oppilashuollon toimintaa. Yhtenäiset käytännöt tukevat eri kehitysvaiheissa lapsen terveyttä, hyvinvointia ja oppimista.

Oppilashuoltoryhmät

Opetuksen järjestäjä asettaa oppilashuollon ohjausryhmän ja yksikkökohtaiset oppilashuoltoryhmät. Yksittäistä lasta koskevat asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä. Jokaisella kolmella ryhmällä on omat tehtävät ja niiden perusteella määräytyvä kokoonpano. Kaikki oppilashuoltoryhmät ovat monialaisia, mikä tarkoittaa että ryhmässä on opetushenkilöstön lisäksi ikäryhmälle suunnattuja terveydenhoitopalveluja sekä psykologi- ja kuraattoripalveluja edustavia jäseniä sen mukaan kuin käsiteltävä asia edellyttää. Oppilashuollon ohjausryhmä vastaa opetuksen järjestäjäkohtaisen oppilashuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Sille asetetut tehtävät voi hoitaa myös muu tehtävään soveltuva ryhmä. Ohjausryhmä voi olla myös kahden tai useamman opetuksen järjestäjän yhteinen. Sama ryhmä voi olla myös useamman koulutusmuodon, kuten esi- ja perusopetuksen, yhteinen.

Yksikkökohtainen oppilashuoltoryhmä vastaa esiopetuksen oppilashuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Koska Englantilaisen koulun esiopetus järjestetään koulun yhteydessä, toimii koulukohtainen oppilashuoltoryhmä myös esiopetuksen oppilashuoltoryhmänä. Ryhmää johtaa opetuksen järjestäjän nimeämä edustaja. Opetuksen järjestäjä ja oppilashuollon palveluja tuottavat tahot päättävät yhdessä ryhmän kokoonpanosta, tehtävistä ja toimintatavoista. Oppilashuoltoryhmä voi tarvittaessa kuulla asiantuntijoita. Ryhmän keskeinen tehtävä on yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen oppilashuollon toteuttaminen ja kehittäminen. Asiantuntijaryhmä kootaan yksittäisen lapsen tai lapsiryhmän tuen tarpeen selvittämiseksi ja oppilashuollon palvelujen järjestämiseksi. Ryhmän kokoa se esiopetushenkilöstön tai oppilashuollon palveluiden edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Ryhmän monialainen kokoonpano perustuu tapauskohtaiseen harkintaan ja käsiteltävään asiaan. Ryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Asiantuntijoiden nimeäminen ryhmän jäseniksi ja muiden yhteistyötahojen tai lapsen läheisten osallistuminen ryhmän työskentelyyn edellyttää huoltajan suostumusta.

Yhteisöllinen oppilashuolto

Oppilashuolto on tärkeä osa esiopetuksen toimintakulttuuria. Yhteisöllisessä oppilashuoltotyössä seurataan, arvioidaan ja kehitetään esiopetusyhteisön ja ryhmien hyvinvointia. Lisäksi huolehditaan esiopetusympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä. Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä tehdään yhteistyötä varhaiskasvatuksen, neuvolan sekä muiden kunnan lasten hyvinvointia edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Lasten ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen on yhteisöllisessä oppilashuollossa tärkeää ja hyvinvointia vahvistavaa. Yhteisöllinen oppilashuolto luo esiopetuksessa edellytyksiä

yhteenkuuluvuudelle, huolenpidolle ja avoimelle vuorovaikutukselle. Osallisuutta lisäävät toimintatavat edesauttavat myös ongelmien ennalta ehkäisyä, niiden varhaista tunnistamista ja tarvittavan tuen järjestämistä.

Lapsella on oikeus turvallisiin oppimisympäristöihin, joihin kuuluvat niin fyysinen, psyykkinen kuin sosiaalinenkin turvallisuus. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on lasten ja henkilökunnan turvallisuuden varmistaminen kaikissa tilanteissa. Rauhallinen ilmapiiri edistää työrauhaa. Opetuksen järjestäjä laatii suunnitelman lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä osana yksikkökohtaista oppilashuoltosuunnitelmaa. Opettaja tai rehtori ilmoittaa esiopetuksessa tai matkalla esiopetukseen tai kotiin tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta tilanteeseen osallistuneiden huoltajille.

Rakennuksesta sekä opetustiloista ja -välineistä huolehtiminen ylläpitää ympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta. Turvallisuuden edistämiseen kuuluvat myös esiopetuksen kuljetuksia, tapaturmien ehkäisyä ja tietoturvallisuutta koskevat toimintatavat. Kun esiopetus järjestetään koulussa, otetaan myös esiopetus huomioon kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa.

Yksilökohtainen oppilashuolto

Yksilökohtaisella oppilashuollolla tarkoitetaan

- lapselle annettavia terveydenhoitopalveluja, jotka järjestetään terveydenhuoltolain mukaisina ikäryhmälle suunnattuina neuvolapalveluina
- oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja
- yksittäistä lasta koskevaa monialaista oppilashuoltoa.

Yksilökohtaisen oppilashuollon tavoitteena on seurata ja edistää lapsen hyvinvointia ja oppimista sekä kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja terveyttä. Esiopetuksen oppilashuollolla on tärkeä merkitys varhaisen tuen turvaamisessa ja ongelmien ehkäisyssä. Lasten yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon sekä oppilashuollon tuen rakentamisessa että esiopetuksen arjessa.

Yksilökohtainen oppilashuolto esiopetuksessa perustuu aina huoltajan suostumukseen. Huoltajan osallisuutta tuetaan ja mielipiteitä kuullaan lapsen yksilökohtaisen oppilashuollon toteuttamisessa. Lapsen osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja edellytystensä mukaisesti. Vuorovaikutus on avointa, kunnioittavaa ja luottamuksellista. Oppilashuoltotyö järjestetään niin, että lapsi voi kokea tilanteen kiireettömänä ja hän tulee kuulluksi. Työssä noudatetaan tietojen luovuttamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä. Asian käsittely myös yksittäisen lapsen tueksi koottavassa asiantuntijaryhmässä ja ryhmän kokoonpano perustuu huoltajan suostumukseen. Huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia oppilashuollon yhteistyötahoja tai lapsen läheisiä. Ryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa lapsen asiassa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta. Yksittäistä lasta koskevan asian käsittelystä asiantuntijaryhmässä laaditaan oppilashuoltokertomus. Ryhmän vastuuhenkilö kirjaa yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot oppilashuoltokertomukseen. Kirjauksia voivat tehdä myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet. Kertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, joka etenee aikajärjestyksessä.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki edellyttää, että kertomukseen kirjataan seuraavat asiat:

- yksittäisen lapsen nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa
- kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa
- asian aihe ja vireille panija
- lapsen tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet kuten arviot, tutkimukset ja selvitykset
- toteutetut toimenpiteet kuten yhteistyö eri tahojen kanssa sekä aiemmat ja nykyiset tukitoimet
- tiedot asian käsittelystä ryhmän kokouksessa, tehdyt päätökset ja niiden toteuttamissuunnitelma
- toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot.

Jos sivulliselle annetaan oppilashuoltokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä, mitä tietoja, kenelle ja millä perusteella tietoja on luovutettu. Oppilashuoltokertomukset sekä muut oppilashuollon tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä lasta koskevat asiakirjat tallennetaan oppilashuoltorekisteriin. Opetuksen järjestäjä vastaa henkilötietojen käsittelystä ja ylläpitää edellä mainittua rekisteriä. Oppilashuoltorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä lasta tai muuta yksityistä henkilöä, ovat salassa pidettäviä.

Terveystieteiden henkilöstö ja psykologit kirjaavat yksilökohtaisen oppilashuoltotyön säädetysti potilaskertomukseen ja muihin potilasasiakirjoihin. Oppilashuollon kuraattorit kirjaavat asiakastiedot kuraattorin asiakaskertomukseen.

Lapsen yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä oppilashuollosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Lisäksi heillä on oikeus saada ja luovuttaa toisilleen sekä lapsen opettajalle, rehtorille tai päiväkodin johtajalle ja opetuksen järjestäjälle lapsen opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot. Tiedon luovuttaja joutuu harkitsemaan esimerkiksi sitä, onko kysymys sellaisesta tiedosta, joka on välttämätön lapsen tai muiden lasten turvallisuuden varmistamiseksi. Luovutettava tieto voi koskea muun muassa sellaista lapsen sairautta, joka tulee ottaa opetustilanteissa huomioon. Vaikka tiedon luovuttamiselle olisikin edellä todettu lain tarkoittama peruste, yhteistyön ja luottamuksen turvaamiseksi pyritään aina ensisijaisesti hankkimaan huoltajan suostumus salassa pidettävän tiedon luovuttamiseen. Jos lapsi siirtyy toisen opetuksen järjestäjän opetukseen, aikaisemman opetuksen järjestäjän on pyydettävä lapsen huoltajan suostumus siihen, että uudelle opetuksen järjestäjälle voidaan siirtää oppilashuollon asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia oppilashuollon jatkuvuuden kannalta. Sen sijaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot toimitetaan salassapidon estämättä viipymättä toiselle esi- tai perusopetuksen järjestäjälle. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden esi- tai perusopetuksen järjestäjän pyynnöstä.

8. Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä

8.1 Monikieliset oppilaat

Monikielisten oppilaiden opetuksessa erityisenä tavoitteena on tukea oppilaiden monikielisyyttä sekä identiteetin ja itsetunnon kehittymistä. Siten oppilaat saavat valmiudet tasapainoiseen ja aktiiviseen yhteiskunnan jäsenyyteen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden taustat ja lähtökohdat kuten äidinkieli ja kulttuuri sekä maassaoloaika.

Valtioneuvoston asetuksen mukaan koulun opetuskielen mukaan määräytyvän äidinkielen ja kirjallisuuden sijasta maahanmuuttajille voidaan opettaa joko kokonaan tai osittain suomen erityisen maahanmuuttajille tarkoitetun oppimäärän mukaisesti. Koulussamme oppilas opiskelee suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan, jos oppilaan suomen kielen peruskielitaidossa on puutteita yhdellä tai usealla kielitaidon osa-alueella, jolloin hänen osaamisensa ei ole riittävää yhdenvertaiseen kouluyhteisön jäsenenä toimimiseen päivittäisessä vuorovaikutuksessa ja koulutyöskentelyssä tai oppilaan suomen kielen taito on muutoin riittämätön suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opiskeluun (katso myös Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus).

Oppilaan oman äidinkielen ja suomen kielen opetuksen ohella oppilaille annetaan tarvittaessa tukea myös muilla oppimisen osa-alueilla tasavertaisten oppimisvalmiuksien saavuttamiseksi.

9. Kaksikielinen opetus

Englantilaisen koulun erityistehtävänä on englannin ja suomen kielten ja näiden kielialueiden kulttuurien opetus. Koulussa opetus tapahtuu suomeksi ja englanniksi. Opetus toteutetaan laajamittaisena kaksikielisenä opetuksena. Tavoitteena on toimiva kaksikielisyys. Englantia opetetaan äidinkielenomaisesti. Englannin kieli on samalla oppilaan ensimmäinen vieras kieli (A1-kieli). Kodin ja koulun yhteistyön turvaamiseksi huoltajille tarkoitettu tiedotus ja keskeiset asiakirjat ovat saatavina sekä englanniksi että suomeksi.

9.1 Meille tärkeää kaksikielisessä opetuksessa⁴

Kaksikielisyys tarkoittaa koulussamme kahden kielen ja kahdella kielellä oppimista. Kielten oppiminen ja käyttö on erilaista kielten ainutlaatuisuudesta johtuen. Opiskelun tavoitteena on kyky ajatella kahdella kielellä ja kyky ilmaista ajatuksia kahdella kielellä niin, että pystyy ilmaisussaan hyödyntämään molempien kielten ja kulttuurien ominaispiirteitä. Työskentely tavoittelee aitoa kaksikielisyyttä. Käyttämämme kielet ovat tasa-arvoisia. Suomea ja englantia harjoitellaan, puhutaan ja kirjoitetaan tasapuolisesti. Opiskelun tavoitteena on uskallus käyttää useampaa kuin yhtä kieltä huomioiden, että oppilaalla voi kotikielenä olla vielä muitakin kieliä. Kahden kielimaailman ja kulttuurin edustamaa maailmankuvaa pyritään käsitteellistämään ikätasoisesti.

Kieliin liittyvä kulttuuri ja tavat laajasti ymmärrettynä ovat meille tärkeitä. Kirjallisuus ja erilaiset tekstit ja niiden työstäminen, tiedonhankinta, analysointi ja johtopäätökset, soveltaminen, mediakriittisyys on arvokasta kielten opiskelussa. Kieli vuorovaikutuksen ja kommunikaation välineenä painottuu siinä, että pidämme tärkeänä esitysten pitämistä ja esiintymistaidon kehittymistä, kykyä ilmaista mielipiteitä ja käydä väittelyä kuitenkin unohtamatta kieleen liittyviä oikeinkirjoitus- ja kielioppisääntöjä. Kielten ja kulttuurien opiskeluun sisältyy laulaminen suomeksi ja englanniksi. Koska opetus eri oppiaineissa on välillä suomeksi ja välillä englanniksi, opetellaan oppiaineiden käsitteet molemmilla kielillä.

⁴ Aineisto kerätty vanhemmilta syksyllä 2014 ja henkilökunnalta tammikuussa 2015

Kaksikielistä oppimisympäristöä kuvaavat tietotekniikan älysovellukset, verkon luonteva käyttö ja oppikirjat englanniksi ja suomeksi. Syntyperäiset opettajat ovat tärkeitä: he tuovat autenttisuutta kielenkäyttötilanteisiin ja heidän mukanaan välittyy kulttuuriin liittyviä asioita. Kielen opiskelu ei saa olla pelkkää ulkolukua ja pönttäämistä. Tavoitteellinen työskentely projekteissa edistää kielitaitoa.

Kokeilu ja tekeminen, kova työnteko ja täsmällisyys ovat meille tärkeää samoin selkeät kuviot siitä, milloin puhutaan suomea ja milloin englantia. Oppimaan oppimisen taitojen ja tekniikoiden kehittäminen erityisesti kielten oppimiseen painottuu. Kielen opiskelu on monipuolista - ja sitä kuvaa oppilaan aktiivisuus sekä toiminta muun muassa projekteissa.

On tärkeää, että vanhemmat ja oppilaat sekä opiskelijat saavat säännöllisesti tietoa ja palautetta kielitaidon tasosta ja kehityksestä. Mahdollisuus molempien kielten yksilölliseen tukiopetukseen on taattu.

9.2 Kaksikielisen opetuksen tavoitteet ja opetuksen järjestämisen lähtökohtia

Kaksikielisessä opetuksessa pyritään saavuttamaan hyvä ja monipuolinen kielitaito molemmissa kielissä. Kaksikielisen opetuksen pitkän tähtäimen tavoitteena on perustan luominen elinikäiselle kielten oppimiselle sekä kielten ja kulttuurien moninaisuuden arvostamiselle. Tavoitteeseen pyritään järjestämällä suomen kielen ja kirjallisuuden sekä englannin kielen opetuksen lisäksi eri oppiaineiden opetusta kummallakin kielellä ja hyödyntämällä molempia kieliä koulun arjessa myös opetuksen ulkopuolella. Näin oppilaille tarjotaan autenttinen kielenkäyttöympäristö. Opetuksessa toteutetaan yhdistelmää kielikylypöpetuksesta ja CLIL-pedagogiikasta (content and language integrated learning).

Englannin kielen opetuksen lisäksi englanti on opetuskielenä kaikissa muissa oppiaineissa paitsi äidinkielessä ja kirjallisuudessa, katsomusaineissa, toisen kotimaisen ja valinnaisten vieraiden kielten opetuksessa. Englanninkielisen opetuksen osuus on suurin esiopetuksessa ja vuosiluokilla 1 - 4. Viidennellä ja kuudennella luokalla sekä yläkoulussa suomenkielisen opetuksen osuus kasvaa. Tällä painotuksella taataan käsitteiden hallinta eri oppiaineissa molemmilla kielillä.

Englannin kielen opetuksessa koulun omat tavoitteet ylittävät valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteiden tavoitteet. Kaikissa muissa oppiaineissa tavoitteet ovat opetussuunnitelman perusteiden mukaiset

Kaksikielisessä opetuksessa painottuu luonnollinen viestintä ja vuorovaikutus, toiminnallisuus ja oppilaiden aktiivinen kielenkäyttö. Oppilaan mahdollisuuksia käyttää suomea ja englantia eri oppiaineissa tuetaan tietoisesti. Suomi ja englanti muodostavat kokonaisuuden, ja molempien kielten oppimista tuetaan yhteistyössä kotien ja huoltajien kanssa. Kaksikielinen opetus heijastuu koko koulun toimintakulttuuriin. Kouluyhteisössä kummatkin kielet ovat käytössä myös oppituntien ulkopuolella. Opetus suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä eri oppiaineita opettavien opettajien ja myös koulun muun henkilöstön kesken. Siirtymävaiheissa esiopetuksesta ensimmäiselle luokalle, toiselta kolmannelle ja kuudennelta seitsemännelle luokalle kaksikielisen opetuksen jatkumo ja opetuksen asettamat erityisvaatimukset otetaan suunnitelmallisesti huomioon.

Englantilaisen koulun kaksikielinen opetus on tarkoitettu lapsille, joilla on riittävä englannin ja suomen kielen taito ja jotka saavuttavat riittävän pistemäärän Englantilaisen koulun esiopetuksen päätteeksi järjestettävissä soveltuvuuskokeissa. Vapaana olevien oppilaspaikkojen täyttämiseksi koulu kutsuu oppilaspaikkajonossa olevat lapset soveltuvuuskokeisiin. Päätös oppilaaksiottamisesta perustuu riittävään menestykseen soveltuvuuskokeessa.

Englannin kielen opetus

Englannin kielen tuntimäärät eri vuosiluokilla on esitetty tämän opetussuunnitelman liitteenä olevassa tuntijakotaulukossa.

Englannin kielen opetuksen tavoitteet ja sisällöt eri vuosiluokilla on määritelty opetussuunnitelman ainekohtaisessa osuudessa (luku 11). Lähtökohtana on että englannin kieltä opiskellaan äidinkielenomaisesti kautta koko perusopetuksen.

Tavoitteiden asettamisessa on hyödynnetty Kielitaidon tasojen kuvausasteikkoa. Englannin kielen opetuksessa kehitetään oppilaiden kielitaitoa monipuolisesti ja samalla otetaan huomioon eri oppiaineiden asettamat vaatimukset kielitaidolle.

Oppiaineiden opetuksen muuttuessa käsitteellisemmäksi tarvitaan myös vaativamman asiatekstin tuottamis- ja ymmärtämistaitoja sekä taitoa keskustella vaativista aiheista. Myös oikeakielisyyteen kiinnitetään huomiota lisääntyvässä määrin. Englannin kielen kehittymistä tuetaan tarvittaessa yleisen ja tehostetun tuen periaattein ja seurataan oppilaan näyttöjen perusteella.

Muiden oppiaineiden opetus englannin kielellä

Eri oppiaineita englannin kielellä opettavilta opettajilta edellytetään kielitietoista ja kielipedagogista otetta sekä riittävää kielenhallintaa. Yhteisesti pohditaan, millaiset kielenkäytön tavat ja millaiset tekstit ovat millekin oppiaineelle tyypillisiä. Näin määritellään kielellisiä tavoitteita eri oppiaineissa. Opetuksessa korostuu havainnollisuus ja konkreettisuus, oppilaskeskeiset työtavat ja vuorovaikutteisuus. Oppilaat käyttävät englantia eri oppiaineiden sisältöjä opiskeltaessa. Tavoitteena on, että oppilaat ovat samanaikaisesti sekä kielen oppijoita että kielen käyttäjiä. Oppilaiden englannin tuottamista tuetaan opettajan ja muiden oppilaiden vertaistuellalla.

Muiden oppiaineiden opetus suomen kielellä

Lukuunottamatta englantia osa kaikkien oppiaineiden sisällöistä opetetaan suomen kielellä vähintään 25%. Vuosiluokilla 5. -9. eri oppiaineiden englanninkielisessä opetuksessa voidaan käyttää suomenkielisiä oppimateriaaleja. Näin opetuksessa varmistetaan, että oppilaiden suomenkielisten käsitteiden hallinta sekä tekstien ymmärtäminen ja tuottaminen kehittyvät ikäkauden mukaiselle tasolle myös eri oppiaineiden opetuksessa. Myös suomenkielellä annettavassa opetuksessa edellytetään opettajalta kielitietoista ja kielipedagogista otetta.

Aineen opetuskieli ja oppimateriaalin kieli on valittu opettajien yhteissuunnitteluna oppiaineen sisältöjen ja oppilaiden kielitaidon kehittymisen perusteella. Koulun lukuvuosisuunnitelmassa tarkistetaan ja vahvistetaan vuosittain oppiaineiden opetuskieli eri vuosiluokkatasoilla.

Seurannan ja arvioinnin erityispiirteet kaksikielisessä opetuksessa

Arvioinnin tulee antaa opettajalle, oppilaalle ja huoltajille monipuolisesti palautetta oppilaiden aineenhallinnan ja kielitaidon kehittymisestä suhteessa opetukselle määriteltyihin tavoitteisiin. Oppilaan kielitaidon kehittymistä molemmissa kielissä seurataan eri oppiaineissa sekä kaikkien opettajien yhteistyönä että oppilaiden itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin avulla. Tässä voidaan hyödyntää esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua. Eri oppiaineiden arvioinnissa noudatetaan perusopetuksen yleisiä arviointiperusteita riippumatta siitä, millä kielellä niitä on opetettu. Arvioinnissa huomioidaan myös oppiainekohtaisen kielen kehittyminen.

Perusopetuksen päättöarvioinnissa englannin kielen tavoitteiden saavuttaminen arvioidaan A1-kielen päättöarvioinnin kriteereiden mukaisesti. Näin menetellään oppilaiden yhdenvertaisuuden turvaamiseksi toisen asteen opintoihin hakeuduttaessa. Mahdollisuuksien

mukaan arviointi tehdään yhteistyössä eri oppiaineita opettavien opettajien kesken. Päätötdistuksesta ilmenee oppilaan osallistuminen kaksikieliseen opetukseen.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki kaksikielisessä opetuksessa

Tukitoimissa (yleinen ja tehostettu tuki) huomioidaan kaksikielinen kielenkehitys ja pohditaan millä kielellä ja millaista tukea voidaan antaa. Oppilaalla on oikeus saada ohjausta ja riittävää tukea oppimiseensa ja koulunkäyntiin heti, kun tarvetta ilmenee. Oppilaan tuen tarvetta seurataan säännöllisesti, ja tukea annetaan tarpeen mukaan. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki suunnitellaan yhteistyössä opettajien, oppilaan ja oppilaan huoltajien sekä oppilashuollon kesken.

Mikäli 6. luokan nivelkohdassa tai 7. - 9. luokkien aikana näyttää siltä, ettei suomenkielinen jatko-opintokelpoisuus toteudu oppilaan kohdalla, laaja-alainen erityisopettaja ja oppilaanohjaaja käyvät keskustelua oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa oppilaan vaihtoehtoista jatko-opintojen suhteen.

10. Valinnaisuus perusopetuksessa

Perusopetuksen valinnaisten opintojen yhteisenä tehtävänä on syventää oppimista, laajentaa opintoja ja vahvistaa jatko-opintovalmiuksia. Valinnaiset opinnot tarjoavat oppilaille mahdollisuuden kehittää osaamistaan kiinnostuksensa suunnassa. Valinnaisuus tukee opiskelumotivaatiota ja kartuttaa valintojen tekemisen taitoja.

10.1 Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit

Valtioneuvoston asetuksessa vuosiluokille 1-6 ja vuosiluokille 7-9 osoitetaan kullekin taide- ja taitoaineelle (musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta, kotitalous) kaikille yhteisen opetuksen vähimmäistuntimäärä. Lisäksi näiden oppiaineiden opetukseen osoitetaan sekä 1-6 vuosiluokille että vuosiluokille 7-9 viikkotunteja, joista tuntijaossa käytetään nimeä taide- ja taitoaineiden valinnaiset. Englantilaisen koulun opetuksenjärjestämisluvan mukaisesti koululla on oikeus poiketa valtakunnallisesta valinnaisten tuntien määrästä. Valinnaiset tunnit ovat osa yhteisinä oppiaineina opettavien taide- ja taitoaineiden opetusta ja ne myös arvioidaan osana tätä opetusta. Valinnaisten tuntien käyttö eri taide- ja taitoaineissa käy ilmi tämän opetussuunnitelman liitteenä olevasta tuntijakotaulukosta.

10.2 Valinnaiset aineet

Valinnaisten aineiden tehtävänä on syventää ja laajentaa oppilaan osaamista oppilaan valinnan mukaisesti. Englantilaisella koululla on opetuksenjärjestämisluvassa myönnetty oikeus poiketa valtakunnallisesta valinnaisten aineiden minimituntimäärästä. Valinnaisiin aineisiin osoitettuja vuosiviikkotunteja käytetään englannin ja äidinkielen ja kirjallisuuden painotetun opetuksen järjestämiseen.

Valinnaisena aineena voidaan tarjota perusopetuksen yhteisten aineiden syventäviä ja soveltavia opintoja tai useasta aineesta muodostettuja oppiainekokonaisuuksia. Valinnaisten aineiden tulee edistää perusopetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Syventävät valinnaiset aineet syventävät ja/tai laajentavat yhteisten oppiaineiden tavoitteita ja sisältöjä. Soveltavat valinnaiset aineet voivat sisältää aineksia useasta eri oppiaineesta tai laaja-alaisesta osaamisesta. Soveltavilla valinnaisilla aineilla voidaan edistää oppiaineiden yhteistyötä esimerkiksi taide- ja taitoaineiden opinnoissa, tieto- ja viestintäteknologiassa, kuluttaja- ja talouskasvatuksessa, globaalikasvatuksessa tai draamaopinnoissa.

Koulussa tarjottavat valinnaisaineet käyvät ilmi liitteenä olevasta tuntijakotaulukosta.

10.3 Vieraiden kielten vapaaehtoiset ja valinnaiset oppimäärät

Opetussuunnitelmassa on määritelty A2- ja B2-kielinä opetettavien vapaaehtoisten ja valinnaisten vieraiden kielten tavoitteet ja keskeiset sisällöt.

Vapaaehtoisen A-kielen (A2-kieli) laajuus on 12 vuosiviikkotuntia. Vapaaehtoisen A-kielen vuosiviikkotunnit jaetaan vuosiluokille tuntijakotaulukon osoittamalla tavalla (liitteenä). Tavoitteet ja päättöarvioinnin kriteerit ovat samat kuin kaikille yhteisessä A-kielessä.

Valinnaisen B-kielen (B-kieli) laajuus on neljä vuosiviikkotuntia.

11.2.4 Tutkin ja toimin ympäristössäni/I investigate and act

Preschool 1		
Educational objective Opetuksen tavoitteet	Subject content Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
Mathematics: T1 Introduce the concepts of highlighting and describing properties, opposites and comparisons T2 Introduce classification, finding recurrence, continuing a series T3 Introduce spatial awareness (following instructions in 3D space, 2D plane) T4 Establish one-to-one counting skills (1-10) T5 Introduce number sequence skills (1-5) T6 Introduce combining amounts, and numerals	Mathematics: S1 Through games, activities and play, provide learning opportunities using concrete materials to explore concepts S2 Provide activities to demonstrate concepts of classification, finding recurrence and continuing a series and provide opportunities for students to demonstrate understanding S3 Teach the meaning of <i>forward, backward, left, right, up, down, in, out, on, off</i> and <i>through</i> S4 Skills to be introduced through songs, games, hands-on activities and group lessons S5 Provide activities that give students the opportunity to demonstrate sequencing knowledge S6 Teach the terms <i>plus</i> and <i>add</i>. Introduce the concept using concrete materials, encouraging numerical representation when appropriate	Mathematics: L1,L4 L1,L4 L1 L1,L4 L1,L4 L1,L4

T7 Introduce reducing amounts, and numerals	S7 Teach the terms <i>take away</i> and <i>minus</i> . Introduce the concept using concrete materials, encouraging numerical representation when appropriate	L1,L4
T8 Introduce concepts of comparison (as many/same, fewer, more)	S8 Demonstrate and consolidate the concepts using hands-on, play-based activities	L1,L4
T9 Introduce principles of measurement	S9 Provide activities that involve informal units of measurements. Introduce ruler as a concept, extend understanding if appropriate	L1
T10 Introduce chronological order	S10 Teach concepts of <i>earlier</i> , <i>before</i> , <i>next</i> , <i>after</i> . Provide visually-based activities and opportunities for students to demonstrate understanding	L1,L3,L4
T11 Relate mathematics to their life and the world around them	S11 Day-to-day, informal discussion of mathematical elements in their lives (e.g. time left for activities, amounts of food taken, number of students present etc)	L1,L3
T12 Learn through play based, hands-on activities	S12 As much as possible, activities contain concrete materials and are open-ended in nature	L1,L2
Environment Education T13 Provide opportunities to explore the local and natural environments, according to their interests	Environment Education S13 Classes are taken on trips throughout the year, experiencing the realities of moving transport (i.e. walking, public transport etc)	Environment Education L1,L2,L3,L7
T14	S14 Provide educational experiences that stimulate the various senses, as appropriate	

Provide multi-sensory experiences (using different tools) T15 Introduce the concept of environmental mindedness (food, paper, respect, “leave only footprints”) Technology T16 Introduce the concept of technological advancement coming from the design cycle	S15 Explicitly teach and informally reinforce positive ecological habits (e.g. rubbish in the bin, recycle paper, eat the food you take etc) Technology S16 Explore the technology students encounter daily, provide snapshot of historical context	L1,L2,L3,L7 L1,L2,L3,L7 Technology: L1,L2,L5,L7

Preschool 2		
Teacher’s task Opetuksen tavoitteet	Student’s task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
Mathematics: T1 Develop skills of highlighting and describing properties, opposites and comparisons T2 Continue to develop classification, finding recurrence, continuing a series T3 Continue to develop spatial awareness (following	Mathematics: S1 Through games, activities and play, provide learning opportunities using concrete materials to consolidate concepts S2 Provide activities to further demonstrate, consolidate and extend concepts of classification, finding recurrence and continuing a series and provide opportunities for students to demonstrate understanding S3 Review the meaning of <i>forward, backward, left, right,</i>	Mathematics: L1,L4 L1,L4 L1

instructions in 3D space, 2D plane)	<i>up, down, in, out, on, off</i> and <i>through</i> . Introduce compass points (only <i>north, south, east, west</i>). Extend if appropriate	
T4 Continue to develop one-to-one counting skills (1-20)	S4 Skills to be reviewed, consolidated and extended through songs, games, hands-on activities and group lessons	L1,L4
T5 Continue to develop number sequence skills (1-10)	S5 Provide activities that give students the opportunity to demonstrate sequencing knowledge	L1,L4
T6 Continue to develop combining amounts, numerical and numerals	S6 Teach the terms <i>plus</i> and <i>add</i> . Introduce the concept using concrete materials, encouraging numerical representation when appropriate	L1,L4
T7 Continue to develop reducing amounts, and numerals	S7 Review and consolidate the terms <i>take away</i> and <i>minus</i> . Introduce the concept using concrete materials, encouraging numerical representation when appropriate	L1,L4
T8 Continue to develop concepts of comparison (as many/same, fewer, more)	S8 Demonstrate and consolidate the concepts using hands-on, play-based activities	L1,L4
T9 Continue to develop principles of measurement	S9 Provide activities that involve informal units of measurements. Review ruler as a concept and demonstrate its use. Provide activities that give opportunities with interaction with it	L1
T10 Continue to develop chronological order	S10 Review and consolidate concepts of <i>earlier, before, next, after</i> . Provide visually-based activities and	L1,L3,L4

T11 Continue to develop the awareness of mathematics' relationship to their life and the world around them T12 Continue to emphasise learning through play based, hands-on activities Environment Education T13 Provide opportunities to explore the local and natural environments, according to their interests T14 Provide multi-sensory experiences (using different tools) T15 Continue to develop the concept of environmental mindedness (food, paper, respect, "leave footprints") Technology T16 Through play and experimentation with different materials, explore the design process (plan-test-reflect-plan again)	opportunities for students to demonstrate understanding S11 Continue day-to-day, informal discussion of mathematical elements in their lives (e.g. time left for activities, amounts of food taken, number of students present etc) S12 As much as possible, activities contain concrete materials and are open-ended in nature Environment Education S13 Classes are taken on trips throughout the year, experiencing the realities of moving transport (i.e. walking, public transport etc) S14 Provide further educational experiences that stimulate the various senses, as appropriate S15 Continue to explicitly teach and informally reinforce positive ecological habits (e.g. rubbish in the bin, recycle paper, eat the food you take etc) Technology S16 Further explore the technology students encounter daily, providing a broader view of historical context. Investigate an invention's design process.	L1,L3 L1,L2 Environment Education L1,L2,L3,L7 L1,L2,L3,L7 L1,L2,L3,L7 Technology L1,L2,L5,L7

11.2.5 Kasvan ja kehityn/ grow and develop

Preschool 1		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 Introduce children to moving in various ways through play and games T2 Introduce children to the concept of teamwork T3 Children practise their basic motor skills regularly T4 Children start to develop their balance skills T5 Introduce children to basic gross motor skills T6 Start developing equipment handling skills T7 Activate fine motor skills T8 Promote children's participation and experiencing a feeling of achievement T9 Introduce positive and healthy eating habits, including good manners T10 Introduce children to Finnish and international food culture and eating habits	S1 Daily opportunities for guided and non-guided movement indoors and outdoors S2 Introduce children to team games S3 Include motor skill exercises daily S4 Practising basic balance exercises, games and obstacle courses S5 Exercises that include rolling, climbing, running and jumping S6 Experimenting with various exercise equipment S7 Board games, play, arts and crafts T8 Provide opportunities of working together and succeeding S9 Ensure that shared eating times are positive and pleasant with guidance to good table manners S10	L1, L2, L3, L7

.	Provide opportunities to taste various Finnish and international dishes	

Preschool 2		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 Encourage children to move in versatile ways and experience the joy of movement T2 Improve children's ability to work together as a group through playful movements T3 Children practise their basic motor skills regularly T4 Children develop their balance T5 Improve children's agility T6 Children practise their equipment handling skills T7 Develop fine motor skills T8 To give children the opportunity to participate and experience success T9	S1 Daily opportunities for guided and non-guided movement indoors and outdoors S2 Playing team games S3 Offering age-appropriate tasks that stimulate both gross and fine motor skills S4 Balance exercises, games and obstacle courses S5 Exercises that include rolling, climbing, running and jumping S6 Pushing, pulling and throwing by using various exercise equipment S7 Board games, play, arts and	L1, L2, L3, L4, L5, L6 and L7

Promote positive and healthy eating habits, including good manners T10 Introduce children to Finnish and international food culture and eating habits T11 Guide the pupils to understand the importance of healthy living as the basis of their well-being T12 To create trusting relationships T13 Teach children concepts of personal hygiene T14 Make the pupils aware of their right for safety and being treated respectfully T15	crafts S8 Ensure that shared eating times are positive and pleasant with guidance to good table manners S9 Discuss healthy eating and wellbeing with the children S10 Make use of any knowledge of different food cultures S11 Discuss the importance of sleep and exercise and how they affect the pupils' daily energy levels S12 Create opportunities for the pupils to include others and recognise their own and others' feelings S13 Practise basic hygiene skills as part of the daily school routines S14 Observe and discuss situations that might present a physical or psychological threat to pupils S15 Encourage children to seek adults' help when faced with problems or with bullying	

11.2.6 Lapsen kasvun ja oppimisen tuki

Lapsen kasvun ja oppimisen tuki esiopetuksessa on määritelty tarkemmin omassa erillisessä luvussa.

11.2.7 Oppilashuolto

Esiopetuksen oppilashuolto on määritelty tarkemmin omassa **erillisessä luvussa**.

12 Vuosiluokkakokonaisuudet 1-2

12. 1 Koululaiseksi kasvaminen

Englantilaisen koulun vuosiluokkien 1-2 erityinen tehtävä on englannin kielen ja suomen kielen sekä näiden kielialueiden kulttuurin tuntemuksen edistäminen. Tähän sisältyy lukemaan ja kirjoittamaan oppiminen sekä kommunikointi kahdella kielellä, englanniksi ja suomeksi. Kielitaidon kehittymistä havainnoidaan arjessa. Luku- ja kirjoitustaidon kehittymistä seurataan oppilaan koulu- ja kotitehtävien avulla. Tämän lisäksi käytetään monipuolisia luku- ja kirjoitustaitoa mittaavia testejä, joiden tuloksista keskustellaan oppilaan kanssa ja joista huoltajia tiedotetaan säännöllisesti. Tammikuussa pidettävissä vanhempainvarteissa huoltajilla on mahdollisuus keskustella lapsensa kielitaidon, luku- ja kirjoitustaidon sekä työskentelytaitojen kehittymisestä.

Vuosiluokkien 1-2 opetuksessa otetaan huomioon esiopetuksen ja sitä edeltäneen varhaiskasvatuksen antamat valmiudet. Vuosiluokkien 1-2 erityisenä tehtävänä on luoda perusta oppilaiden myönteiselle käsitykselle itsestä oppijana ja koululaisena sekä kehittää valmiuksia myöhempää työskentelyä ja oppimista varten. Perusopetuksen alussa jokaisen oppilaan edistymisen huolellinen seuranta on erityisen tärkeää, jotta voidaan huolehtia siitä, että oppilaalla on edellytykset opinnoissa etenemiseen.

On tärkeää, että jokainen oppilas saa rohkaisevaa palautetta ja tilaisuuksia uusien asioiden oppimisesta nouseville ilon ja onnistumisen kokemuksille. Oppilaita kannustetaan tuomaan esiin kiinnostuksen kohteensa ja löytämään uusia. Opetus suunnitellaan riittävän haasteelliseksi kunkin oppilaan tarpeita ajatellen. Koulussa ei sallita minkäänlaista kiusaamista eikä syrjivää käyttäytymistä. Oppilaita ohjataan yhdessä toimimiseen, omatoimisuuteen ja vastuunottoon omista koulutehtävistä. Kielellisten, sosiaalisten sekä motoristen taitojen ja muistin kehittymiseen samoin kuin kunkin omaan kehityksensä kiinnitetään erityistä huomiota. Tavoitteena on, että kehitykseen ja oppimiseen liittyvät vaikeudet tunnistetaan varhain ja tuki annetaan oikea-aikaisesti. Työtavoissa korostuvat havainnollisuus ja toiminnallisuus, leikki ja pelillisuus sekä mielikuvitus ja tarinallisuus. Koulun aloitusta ja koululaiseksi kasvamista tuetaan yhdessä kotien kanssa.

Esiopetuksen oppimiskokonaisuudet muuttuvat vuosiluokilla 1-2 oppiaineiksi, mutta opetus voi olla edelleen pääosin eheytettyä. Oppilaiden omatoimisuutta, yhdessä tekemisen taitoja sekä asioiden välisten yhteyksien ymmärtämistä edistetään toteuttamalla monialaisia oppimiskokonaisuuksia. Tällöin tarjoutuu myös enemmän tilaisuuksia yhteistyöhön niin esiopetuksen kuin ylempien vuosiluokkien kanssa.

12.1.1 Siirtymä Englantilaisen koulun esiopetuksesta (Primary 2) opetuksesta perusopetukseen

Ensimmäiselle luokalle siirtyminen edellyttää riittäviä kielellisiä valmiuksia ja sosiaalisia taitoja, jotka testataan pääsykokeessa. Pääsykokeessa on saavutettava riittävä pistemäärä. Lapsen siirtyessä Preschool 2 -opetuksesta perusopetukseen pitää Preschool 2 ja alkuopetuksen henkilöstö siirtopalaverin, jossa oppilaan vanhempien luvalla siirtyä tarvittava tieto lapsen kehityksestä ja oppimisesta alkuopetuksen henkilökunnalle. Vastuu siirtopalaverin järjestämisestä on Preschool 2

opettajilla. Yhteistyö huoltajien kanssa ja keskinäisen luottamuksen rakentaminen on tärkeää. Lapsia kannustetaan olemaan ylpeitä esiopetuksen aikana opituista taidoista. Heitä rohkaistaan liittymään uuteen ryhmään ja toimimaan uudessa ympäristössä kohtaamiensa aikuisten kanssa.

12.1.2 Vuosiluokkien 2 ja 3 välinen siirtymävaihe

Siirtymävaiheessa varmistetaan kaksikielisen opiskelun edellyttämien perustaitojen hallinta luetun ymmärtämisen testeillä ja muilla toisen luokan tai erityisopettajan pitämällä testeillä ja monipuolisella arvioinnilla. Arviointi tukee myös kunkin oppilaan itseluottamusta koululaisena. Oppilaita tuetaan erityisesti lukemisen, kirjoittamisen sekä matematiikan valmiuksissa ja opiskelutaidoissa. Myös itsenäisen ja ryhmässä työskentelyn taitojen vahvistaminen sekä vastuullisuuteen oppiminen tulevat entistä tärkeämmiksi. Oppilaille ja huoltajille annetaan tietoa koulun tarjoamasta kieliohjelmasta ja opintojen järjestelyistä, alkavista uusista oppiaineista sekä mahdollisista valinnaisista tai vapaaehtoisista opinnoista. Heidän kanssaan pohditaan kaksikielisen opiskelun asettamia vaatimuksia ja mahdollisesti uuteen ryhmään liittymistä. Oppilaan siirtyessä kolmannelle luokalle Englantilaisessa koulussa vastaavat 2. luokan opettajat siirtopalaverin järjestämisestä kolmannen luokan opettajien kanssa.

Lain edellyttämä erityisen tuen päätöksen tarkistaminen tehdään ennen kolmannen vuosiluokan opintojen alkamista. Englantilaisessa koulussa ei tehdä erityisen tuen päätöksiä koulun erityisen kasvatustehtävän vuoksi. Erityistä tukea tarvitsevat oppilaat ohjataan erityisen tuen piiriin omaan kotikuntaan.

12.2 Laaja-alainen osaaminen vuosiluokilla 1-2

Laaja-alaisen osaamisen perusta luodaan esiopetuksessa ja sitä edeltävässä varhaiskasvatuksessa sekä perusopetuksen ensimmäisten vuosien aikana. Tavoitteena on, että oppilaan osaamisen kehittyminen vahvistaa edellytyksiä itsensä tuntemiseen ja arvostamiseen, oman identiteetin muotoutumiseen sekä kestävään elämäntapaan. Alusta lähtien on tärkeää, että koulu tarjoaa jokaiselle oppilaalle vuorovaikutteisen ja kannustavan yhteisön, jossa oppilas voi tuntea tulevansa kuulluksi, nähdyksi ja arvostetuksi. Kestävään elämäntapaan koulu kasvattaa eniten omalla esimerkillään. Kestävän elämäntavan edistämisessä korostuvat erityisesti yhdessä toimimisen taidot, lähiyhteisön kulttuurisen monimuotoisuuden havainnoiminen sekä luonnossa liikkuminen ja luontosuhteen vahvistaminen.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Työskentelyn lähtökohtana ovat oppilaiden omat kokemukset, havainnot ja kysymykset. Ihmettelylle, oivaltamiselle, uuden löytämiselle ja keksimiselle, mielikuvitukselle sekä oppimisen ilolle on tilaa. Oppilaita kannustetaan kysymään ja kuuntelemaan, tekemään tarkkoja havaintoja, etsimään tietoa sekä tuottamaan ja kehittämään yhdessä ideoita ja esittämään työnsä tuloksia. Tutustutaan tiedon prosessoinssin vaiheisiin liittyviin toimintoihin: vireys, tarkkaavuus, havaintotoiminnot, muistitoiminnot, käsitteellistäminen ja kielelliset käsitteet suunnittelun, ongelmanratkaisun, päätöksenteon ja ajattelutoimintojen pohjana. Rakennetaan tietoisuutta itsestä oppijana osana motivaatiota ja itsetuntoa. Ikäkaudelle sopivien ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtävien avulla viritetään uteliaisuutta ja kiinnostusta ympäröivän maailman ilmiöitä kohtaan sekä vahvistetaan taitoa nimetä ja kuvailla ympäristöä sekä jäsentää sitä vertailemalla, luokittelemalla ja erilaisten sääntöjen mukaan sarjoittamalla. Oppilaita rohkaistaan myös kyseenalaistamaan havaitsemiaan asioita ja huomaamaan, että tieto voi olla joskus ristiriitaista ja epäselvää.

Oman ja yhteisen työn suunnittelemista, tavoitteiden asettamista ja työskentelyn arviointia harjoitellaan. Yhteisöllisen työn perustana on itsesääntely ja vuorottelun ja jakamisen oppiminen. Opitaan oppimaan luokka- ja kouluyhteisössä. Yhdessä pohditaan, milloin työssä on onnistuttu ja mistä sen tietää. Oppilaita ohjataan havaitsemaan edistymistään, tunnistamaan omat vahvuutensa oppijoina ja iloitsemaan onnistumisistaan. Heidän kanssaan keskustellaan opintoihin liittyvistä mahdollisista valinnoista ja autetaan ymmärtämään erilaisten vaihtoehtojen merkitys. Tarkastellaan oppiaineiden oppimista, ajattelun taitoja ja uskomuksia itsestä oppijana osana oppimaan oppimista.

Monipuolinen liikkuminen ja motoriset harjoitukset tukevat ajattelun kehittymistä ja oppimista. Muistin, mielikuvituksen sekä eettisen ja esteettisen ajattelun kehittymistä tuetaan satujen ja tarinoiden, pelien, lorujen, laulujen ja leikkien, taiteen eri muotojen sekä monipuolisen vuorovaikutuksen avulla.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Oppilaita rohkaistaan ja ohjataan myönteiseen vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön. Oppitunnit, juhlat, leikit, pelit, ruokailuhetket sekä yhteistyö koulussa ja koulun ulkopuolella tarjoavat tilaisuuksia harjoitella toimimista monenlaisten ihmisten kanssa. Oppilaita kohdellaan arvostavasti ja ohjataan ystävällisyyteen ja hyviin tapoihin.

Oppilaita ohjataan arvostamaan oman perheensä ja yhteisönsä sekä muiden perinteitä ja tapoja. Koulutyössä tutustutaan läheiseen kulttuuriympäristöön sekä sen kulttuuriseen monimuotoisuuteen. Oppilaille avataan mahdollisuuksia tutustua kulttuuriperintöön sekä taiteeseen ja muuhun kulttuuritarjontaan ja saada kokemuksia myös kansainvälisyydestä. Tärkeätä on pohtia yhdessä, miten omaan ympäristöön ja sen kulttuuriin voi vaikuttaa. Oppilaat oppivat tuntemaan Lapsen oikeuksien sopimuksen pääperiaatteet ja pohtivat, mitä ne tarkoittavat heidän elämässään ja toiminnassaan.

Koulutyössä oppilaat voivat ilmaista itseään ja itselleen merkityksellisiä asioita monipuolisia esittämisen tapoja käyttäen. Oppilaita kannustetaan nauttimaan käden ja koko kehon taitojen kehittymisestä ja harjoittelemaan monenlaista esiintymistä. Mielikuvitus, kekseliäisyys ja ilmaisutaidot kehittyvät muun muassa leikkien, seikkailujen, musiikin, draaman, saduttamisen, mediaesitysten, kuvallisen ja käsityöllisen ilmaisun sekä rakentelun ja muiden käden töiden keinoin.

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Koulun aloittaminen edellyttää uudenlaisia itsestä huolehtimisen taitoja ja itsenäisyyden lisääntymistä. Koulutyöhön kuuluu oppilaiden ikäkaudelle sopivista vastuutehtävistä huolehtiminen luokka- ja kouluyhteisössä. Yhteisten pelisääntöjen, hyvien tapojen sekä kannustavan palautteen merkitys korostuu. Oppilaita ohjataan hahmottamaan aikaan ja paikkaan liittyviä käsitteitä ja niiden käytännön merkitystä. He harjoittelevat omien tunteiden tunnistamista ja ilmaisemista ja esimerkiksi leikkien ja draaman avulla kehittävät tunnetaitojaan.

Koulussa opitaan omaan ja yhteiseen hyvinvointiin, turvallisuuteen ja arjen sujumiseen liittyviä perusasioita. Huomiota kiinnitetään itsenäiseen ja turvalliseen liikkumiseen lähiympäristössä, turva- ja suojavälineiden käyttöön sekä omien tietojen ja taitojen kehittämiseen kävelijänä ja pyöräilijänä. Myös erilaisissa vaaratilanteissa tarvittavan toiminnan ja avun hakemisen taitoja harjoitellaan. Oppilaiden kanssa tutkitaan arjen teknologiaa ja sen merkitystä päivittäisessä elämässä sekä opitaan, mitä teknisten laitteiden turvallinen käyttö edellyttää. Oppilaiden muotoutuvista kulutustottumuksista keskustellaan, opitaan tarkastelemaan mainontaa ja median vaikutuksia sekä pohditaan mahdollisuuksia oman rahankäytön suunnitteluun. Oppilaita ohjataan kriittiseen kuluttajuuteen ja mietitään, mitä taloudellisuus, kohtuullisuus ja ympäristön huomioon ottaminen tarkoittavat kuluttajan valinnoissa ja mitä ne merkitsevät omassa toiminnassa.

L4 Monilukutaito

Oppilaita ohjataan monilukutaitoisiksi, monenlaisten, ikäkaudelle ominaisten tekstien tulkitsijoiksi, tuottajiksi ja arvioijiksi. Teksteillä tarkoitetaan tässä sanallisten, kuvallisten, auditiivisten, numeeristen ja kinesteettisten symbolijärjestelmien sekä näiden yhdistelmien avulla ilmaista tai ilmenevää tietoa. Englantilaisessa koulussa monilukutaito tarkoittaa myös englannin kielellä ja suomen kielellä lukemista. Monilukutaidon kehittymistä tuetaan perustamalla opetus moniaistisuudelle, kokonaisvaltaisuudelle ja ilmiökeskeisyydelle. Oppilaita kannustetaan käyttämään ja tuottamaan erilaisia tekstejä, nauttimaan niistä sekä ilmaisemaan itseään niiden avulla. Kirjoitettujen tekstien perusluku- ja kirjoitustaito kehittyy ja sujuvoituu. Samoin kehittyy taito käsitellä arkeen liittyen numeerista informaatiota, kuten lukumäärien eroja. Oppilaita ohjataan kehittämään kuvanlukutaitoa kokeilemalla kuvallisia ilmaisutapoja sekä tarkastelemaan visuaalisen vaikuttamisen keinoja lähiympäristössä.

Oppilaita ohjataan hankkimaan tietoa erilaisista lähteistä ja välittämään tietoa muille. Heitä ohjataan pohtimaan kuvitteellisen ja todellisen maailman suhdetta sekä myös sitä, että jokaisella tekstillä on tekijänsä ja tarkoituksensa. Näin opetuksessa tuetaan kriittisen ajattelun kehittymistä.

Monilukutaitoiseksi kehittyäkseen oppilaat tarvitsevat sekä rikasta tekstiympäristöä että suojaavaa tukea median käytössä. Opetuksessa käytetään ikäkauden tarpeisiin soveltuvia tekstejä, kuten lehtiä, kirjoja, pelejä, elokuvia ja musiikkia sekä monimuotoisen ympäristön havainnointia ja oppilaiden tekemiä ja valitsemia sisältöjä. Tuottamisen taitoja kehitetään tulkitsemisen ja arvottamisen taitojen rinnalla. Oppilaille luodaan runsaasti tilaisuuksia kysyä ja ihmetellä, kertoa tarinoita, esittää näkemyksiään ja jakaa kokemuksiaan monenlaisia välineitä ja ilmaisun keinoja käyttäen.

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Opetuksessa hyödynnetään esiopetuksen aikana ja koulun ulkopuolella oppilaille karttuneita tieto- ja viestintäteknologian (tv) tietoja ja taitoja. Leikkiin perustuva työskentely on edelleen keskeistä. Tieto- ja viestintäteknologian perustaitoja harjoitellaan ja opitaan käyttämään niitä opiskelun välineinä. Samalla opitaan keskeistä käsitteistöä. Oppilaat pohtivat myös, mihin tarkoituksiin tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään lähiympäristössä ja mikä sen merkitys on arjessa.

Käytännön taidot ja oma tuottaminen: Koulutyössä harjoitellaan laitteiden, ohjelmistojen ja palveluiden käyttöä ja opetellaan niiden keskeisiä käyttö- ja toimintaperiaatteita. Samoin harjoitellaan näppäintaitoja sekä muita tekstin tuottamisen ja käsittelyn perustaitoja. Oppilaat saavat ja jakavat keskenään kokemuksia digitaalisen median parissa työskentelystä sekä ikäkaudelle sopivasta ohjelmoinnista. Pelillisyyttä hyödynnetään oppimisen edistäjänä.

Vastuullinen ja turvallinen toiminta: Oppilaiden kanssa keskustellaan ja luodaan yhdessä tv:n turvallisia käyttötapoja ja hyviä käytöstapoja. Oppilaita ohjataan tv:n vastuulliseen käyttöön sekä tekijänoikeuksien peruseräilyä tuntemiseen ja noudattamiseen. Huomiota kiinnitetään terveellisiin työasentoihin sekä sopivan pituisten työjaksojen merkitykseen hyvinvoinnille.

Tiedonhallinta sekä tutkiva ja luova työskentely: Oppilaita opastetaan käyttämään keskeisiä hakupalveluita, kokeilemaan eri työvälineitä ja tekemään pienimuotoisia tiedonhankintatehtäviä eri aihepiireistä ja itseä kiinnostavista asioista. Heitä kannustetaan toteuttamaan tv:n avulla ideoitaan yksin ja yhdessä toisten kanssa.

Vuorovaikutus ja verkostoituminen: Oppilaat saavat kokemuksia oppimista tukevien yhteisöllisten palveluiden käytöstä ja harjoittelevat käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

Koulutyössä oppilaat saavat monimuotoisia tilaisuuksia oppia työskentelemään yksin ja yhdessä toisten kanssa. Heitä ohjataan harjoittelemaan ryhmässä toimimista ja yhteistyötä, omien ideoiden sovittamista yhteen toisten kanssa sekä ikäkaudelle sopivaa vastuunkantoa. Oppilaita kannustetaan tutkimaan uusia asioita ja miettimään, missä itse on erityisen hyvä ja mitä voisi tehdä toisten hyväksi koulussa ja

kotona. Heitä rohkaistaan toimimaan uusissa tilanteissa itseensä luottaen. Oppilaita opastetaan tutustumaan eri ammatteihin koulussa ja koulun ulkopuolella ja ymmärtämään niiden ja yleensä työn merkitys yhteiskunnassa, erityisesti perheiden arjen ja toimeentulon kannalta. Yhteistyö huoltajien ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa rikastaa työskentelyä.

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Ensimmäisestä luokasta lähtien oppilaat ovat mukana pohtimassa ja suunnittelemassa omaa opiskeluaan ja oman ryhmänsä työn tavoitteita ja toimintatapoja, työskentelytilojen järjestämistä ja viihtyisyyttä sekä ruokailuun, välitunteihin, juhliin ja retkiin sekä koulun muihin tapahtumiin liittyviä asioita. Oppilaiden kanssa keskustellaan, mitä oikeudenmukaisuus, yhdenvertaisuus ja vastavuoroisuus merkitsevät. Omien kokemusten kautta oppilaat tutustuvat demokraattisen toiminnan sääntöihin ja toteutumiseen käytännössä. Oppilaat kuuluvat oppilaskuntaan ja voivat osallistua itseään koskevista asioista päättämiseen ikätasonsa ja edellytystensä mukaisesti. Oppilaiden kanssa pohditaan, mitä heille merkitsee oikeudenmukainen ja kestävä tulevaisuus omassa maassa ja maailmassa ja mitä he voivat itse tehdä sen puolesta.

12.3 Oppiainetavoitteet ja sisällöt vuosiluokilla 1-2

12.3.1 Äidinkieli ja kirjallisuus

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden kieli-, vuorovaikutus- ja tekstitaitoja ja ohjata heitä kiinnostumaan kielestä, kirjallisuudesta ja muusta kulttuurista ja tulemaan tietoisiksi itsestään viestijöinä ja kielenkäyttäjinä. Oppilaiden arjen kieli- ja tekstitaitoja laajennetaan niin, että he saavat valmiuksia havaintojen ja ilmiöiden käsitteellistämiseen, ajattelunsa kielentämiseen ja luovuutensa kehittämiseen.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetus vastaa yhteistyössä muiden oppiaineiden ja kotien kanssa oppilaiden kielikasvatuksesta ja auttaa heitä rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä monikulttuurisessa ja medioituneessa yhteiskunnassa. Äidinkieli ja kirjallisuus on monitieteinen taito-, tieto- ja kulttuuriaine. Opetus perustuu laajaan tekstikäsitteeseen. Keskeisiä ovat monimuotoisten tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen sekä tiedon hankinnan ja jakamisen taidot. Ikäkaudelle ja kielitaidolle soveltuva kirjallisuus vahvistaa luovuuden ja mielikuvituksen monipuolista kehittymistä ja laajentaa oppilaiden käsitystä oman kielellisen ilmaisunsa mahdollisuuksista. Kirjallisuus yhdistää oppilaan kulttuuriinsa ja avartaa käsitystä muista kulttuureista.

Oppilaita rohkaistaan rakentamaan ja vastuulliseen vuorovaikutukseen erilaisissa viestintäympäristöissä. Osana eettistä kasvatusta oppilaita ohjataan ymmärtämään omien kielellisten ja viestinnällisten valintojen vaikutuksia toisiin ihmisiin. Metakognitiivisista taidoista äidinkielen opetuksessa painottuvat tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen strategiset taidot. Kielitiedon opetuksen tehtävänä on tukea ja kehittää kielitietoisuutta ja kielen havainnoinnin taitoja. Opetus perustuu yhteisölliseen ja funktionaaliseen näkemykseen kielestä: kielen rakenteita opiskellaan ikäkaudelle tyypillisten kielenkäyttötilanteiden ja tekstilajien yhteydessä. Opetuksessa edetään portaittain oppilaiden kehitysvaiheen mukaan.

Opetus tutustuttaa moniin kulttuurisisältöihin, joista keskeisiä ovat sanataide, media, draama, teatteritaide sekä puhe- ja viestintäkulttuurit. Sanataiteeseen kuuluu kaunokirjallisten tekstien kirjoittaminen ja tulkitseminen. Kirjallisuuden opetuksen tehtävänä on lukemiseen innostaminen, elämysten saaminen ja jakaminen, kulttuurintuntemuksen syventäminen, eettisen kasvun tukeminen sekä oppilaiden kielen ja mielikuvituksen rikastaminen. Draama vahvistaa oppiaineen toiminnallista, kokemuksellista, elämyksellistä ja esteettistä luonnetta. Mediakasvatus tähtää mediasisältöjen

tulkittamiseen ja tuottamiseen ja niiden ymmärtämiseen kulttuurisena ilmiönä. Puhe- ja viestintäkulttuurien opetus vahvistaa vuorovaikutus- ja viestintätaitoja.

Keskeisiä motivaatiotekijöitä äidinkielen ja kirjallisuuden oppimisessa ovat opittavien asioiden merkityksellisyys oppilaille ja osallisuuden kokemukset. Oppilaiden kiinnostusta vahvistetaan luomalla mahdollisuuksia aktiiviseen toimijuuteen ja omiin valintoihin sekä ottamalla huomioon oppilaiden tekstimaailma ja kokemukset sekä laajentamalla niitä. Opetuksessa, oppimisympäristön luomisessa ja opetusmenetelmien valinnassa otetaan huomioon oppilaiden erilaisuus, yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo ja tuetaan niin edistyneitä kuin oppimisvaikeuksien kanssa ponnistelevia. Äidinkielen oppimäärät tekevät yhteistyötä.

Oppimäärän erityinen tehtävä vuosiluokilla 1-2:

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen erityisenä tehtävänä on edistää oppilaiden yksilöllisten edellytysten pohjalta itsensä ilmaisemisen ja vuorovaikutuksen taitoja, kielellistä tietoisuutta sekä kehittää kuuntelemisen, puhumisen, lukemisen ja kirjoittamisen perustaitoja. Opetuksen tehtävänä on kiinnostuksen ja innostuksen vahvistaminen kielelliseen ilmaisuun, draamaan, kaunokirjallisuuteen ja monimuotoisten tekstien tulkittamiseen ja tuottamiseen. Opetuksessa huolehditaan oppimisprosessin jatkumosta esiopetuksesta kouluun niin äidinkielen perustaitojen kuin laaja-alaisen osaamisen osalta.

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2:

Äidinkielen ja kirjallisuuden oppimisympäristö rakennetaan monipuoliseksi teksti- ja kieliympäristöksi. Saatavilla tulee olla paljon oppilaita kiinnostavaa kirjallisuutta ja monimuotoisia tekstejä. Tekstejä tuotetaan yksin ja yhdessä ja niitä julkaistaan luokassa ja lähipiirissä. Kieltä tutkitaan leikinomaisesti, esimerkiksi rooli-, draama- ja teatterileikin keinoin. Opetusta eheytetään niin, että äidinkielen taitojen oppiminen nivoutuu ilmiöiden kielelliseen hahmottamiseen eri oppiaineiden yhteydessä. Koulu- tai lähikirjaston toimintaan ja erilaisiin lasten kulttuuritapahtumiin tutustuminen laajentavat oppimisympäristöä luokan ulkopuolelle. Lisäksi hyödynnetään lähiympäristön ja median kulttuurista monimuotoisuutta. Opetuksessa korostuvat kokemusten ja elämysten jakaminen sekä taitojen harjoittelu yhdessä ja yksin, myös viestintäteknologiaa hyödyntäen. Draamaa integroidaan kirjallisuuteen ja muihin oppiaineisiin, esimerkiksi musiikkiin, liikuntaan ja ympäristöoppiin.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki äidinkieli ja kirjallisuus-oppiaineessa vuosiluokilla 1-2:

Tavoitteena on tukea oppilaiden kielellistä kehitystä ja vuorovaikutustaitoja sekä luku- ja kirjoitustaidon oppimista yhteistyössä kotien kanssa. Kielellisiä vaikeuksia puheen, lukemisen ja kirjoittamisen alueella pyritään tunnistamaan mahdollisimman varhain. Opettaja mallintaa sanojen, virkkeiden ja tekstien lukemista ja ymmärtämistä sekä kirjoittamisen tapoja. Oppilaita ohjataan käyttämään mediavälineitä monipuolisesti ja turvallisesti. Kielellisesti taitavia oppilaita ohjataan haastavampien tehtävien, materiaalien ja tekstiympäristöjen pariin. Tekstit ja työtavat valitaan niin, että oppilaiden yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo toteutuu.

Oppilaan oppimisen arviointi äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 1-2:

Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Yhteisen pohdinnan sekä palautteen antamisen ja saamisen avulla opettaja ohjaa niin koko opetusryhmän kuin yksittäisen oppilaan oppimista ja edistymistä. Vuosiluokilla 1–2 oppimisen arvioinnin päätehtävänä on tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla. Opettaja pyrkii saamaan kokonaiskuvan kunkin oppilaan kielellisestä kehityksen edistymisestä. Arviointiin perustuvan palautteen kautta oppilaat saavat tietoa kielitaitonsa vahvuuksista sekä edistymisestään opiskelemansa kielen oppijana. Oppilaat saavat

myös monipuolisesti palautetta siitä, miten he ymmärtävät ja käyttävät kieltä, ilmaisevat itseään, osallistuvat yhteiseen keskusteluun sekä tuottavat ja tulkitsevat tekstejä. Laadukas ja kannustava palaute osaamisen eri alueilta on tärkeää. Se auttaa oppilaita huomaamaan onnistumisiaan ja edistymistään sekä motivoi suuntaamaan työskentelyään kielellisen kehityksen kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Arviointi tuottaa tietoa myös opetuksen suunnittelua varten sekä auttaa havaitsemaan mahdollisia tuen tarpeita oppilaiden kielellisessä kehityksessä.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita äidinkielen ja kirjallisuuden eri oppimäärissä ovat

- edistyminen itsensä ilmaisemisessa ja vuorovaikutustaidoissa, sana- ja käsitevarannon karttuminen
- edistyminen lukutaidossa sekä tekstien ymmärtämisessä ja lukemisen harrastamisessa
- edistyminen tekstin tuottamisessa, erityisesti käsin kirjoittamisen ja näppäintaitojen kehittyminen
- edistyminen kielen ja kulttuurin ymmärtämisessä, erityisesti havaintojen tekeminen sanojen merkityksestä ja arjen kielenkäyttötilanteista.

Oppimäärän erityinen tehtävä

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on kehittää oppilaiden suomen kielen, moniluku- sekä vuorovaikutustaitoja ja tutustuttaa kirjallisuuteen ja kulttuuriin. Opetus tukee oppilaiden monilukutaidon, kielitietoisuuden ja kielellisen identiteetin rakentumista. Opetuksessa ohjataan oppilaita ymmärtämään suomen kielen, kirjallisuuden ja muun kulttuurin merkitystä ja asemaa monikulttuurisessa ja monikielisessä yhteiskunnassa. Oppilaita ohjataan huomaamaan koulun ulkopuolella opitun kieli-, media- ja kulttuuritietouden merkitys suomen kielen oppimisen tukena.

Opetuksessa otetaan huomioon suomen ja ruotsin kielten asema kansalliskielinä ja suomen asema enemmistökielenä ja pääasiallisena opetuksen kielenä. Suomen kieli on paitsi opetuksen kohde myös väline muiden oppiaineiden opiskelussa, ja opetuksessa vahvistuvat keskeiset oppimaan oppimisen ja ajattelun taidot. Tehdään yhteistyötä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän ja muiden äidinkieli ja kirjallisuus -oppimäärien kanssa.

Äidinkieli ja kirjallisuus vuosiluokat 1 - 2

Oppimäärän erityinen tehtävä vuosiluokilla 1-2:

opetuksen painopiste on luku- ja kirjoitustaitojen perustan luomisessa sekä oppimaan oppimisen ja vuorovaikutuksen taitojen kehittämisessä. Opetuksen tehtävänä on herättää kiinnostusta kieleen, ilmaisuun ja erilaisten tekstien tuottamiseen ja tulkitsemiseen.

Oppiaineen tavoitteet

T1 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoaan toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa

T2 opastaa oppilasta kehittämään kieltään ja mielikuvitustaan sekä vuorovaikutus- ja yhteistyötaitojaan tarjoamalla mahdollisuuksia osallistua erilaisiin ryhmäviestintätilanteisiin ja tutustua niiden käytänteisiin

T3 tukea oppilasta vahvistamaan ilmaisurohkeuttaan ja ohjata häntä ilmaisemaan itseään

kokonaisvaltaisesti, myös draaman avulla

T4 ohjata oppilasta rakentamaan viestijä kuvaansa ja ymmärtämään, että ihmiset viestivät eri tavoin.

T5 ohjata ja innostaa oppilasta lukutaidon oppimisessa ja tekstien ymmärtämisen taitojen harjoittelussa sekä auttaa häntä tarkkailemaan omaa lukemistaan

T6 ohjata oppilasta tarkastelemaan monimuotoisten tekstien merkityksiä ja rakenteita sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan tekstien tarkastelun yhteydessä

T7 ohjata oppilasta hakemaan tietoa eri tavoin

T8 kannustaa oppilasta kiinnostumaan lastenkirjallisuudesta, mediateksteistä ja muista teksteistä luomalla myönteisiä lukukokemuksia ja elämyksiä sekä tarjoamalla mahdollisuuksia tiedonhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen

T9 rohkaista ja innostaa oppilasta kertomaan tarinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan kokemuksiaan puhumalla, kirjoittamalla ja kuvien avulla

T10 ohjata oppilasta tuottamaan yksinkertaisia kertovia, kuvaavia ja muita tekstejä, myös monimediaisissa ympäristöissä

T11 opastaa oppilasta harjaannuttamaan käsikirjoittamisen taitoa ja näppäintaitoja sekä ohjata oppilasta vähitellen tekstien suunnitteluun ja rakentamiseen sekä tuntemaan oikeinkirjoituksen perusasioita ja kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia

T12 kannustaa oppilasta kehittämään kielitietoisuuttaan ja kielen peruskäsitteiden tuntemusta sekä ohjata tekemään havaintoja puhutusta ja kirjoitetusta kielestä sekä auttaa huomaamaan, että omalla kielenkäytöllä on vaikutusta toisten käyttäytymiseen

T13 innostaa oppilasta kuuntelemaan ja lukemaan lapsille suunnattua kirjallisuutta ja valitsemaan itseään kiinnostavaa luettavaa, kehittämään lukuharrastustaan sekä ohjata oppilasta kirjaston käyttöön

T14 ohjata oppilasta arvostamaan omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä kulttuurista moninaisuutta, tutustuttaa joihinkin lastenkulttuurin muotoihin ja innostaa niiden käyttäjäksi sekä kannustaa tuottamaan omaa kulttuuria yhdessä muiden kanssa

Oppimäärän tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1-2:

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Harjoitellaan ympäristön kielellistä jäsentämistä ja nimeämistä, kuuntelemista, kysymistä, vastaamista ja kertomista. Harjoitellaan ryhmäviestinnän käytänteitä erilaisissa kasvokkain tapahtuvissa vuorovaikutustilanteissa. Havainnoidaan erilaisia viestintätapoja. Käsitellään erilaisten vuorovaikutusharjoitusten, keskustelujen ja draaman avulla lastenkirjallisuutta, satuja, kertomuksia, loruja, tietotekstejä, mediatekstejä ja pelejä.

S2 Tekstien tulkitseminen

Opetellaan lukemaan ja harjoitellaan siinä tarvittavia käsitteitä äänne, kirjain, tavu, sana, virke, lopetusmerkki, otsikko, teksti ja kuva. Tuetaan tekstinymmärtämisen taitoja ja harjoitellaan tekstinymmärtämisen strategioita. Havainnoidaan ja tulkitaan monimuotoisia ympäristön tekstejä, niiden merkityksiä ja rakenteita sekä työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Pohditaan sanojen ja sanontojen merkityksiä sekä sananvalintoja teksteissä ja laajennetaan käsittevarantoa. Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa erityisesti kertovissa, kuvaavissa ja ohjaavissa teksteissä sekä opitaan käyttämään kerronnan peruskäsitteitä, kuten päähenkilö, tapahtumapaikka ja -aika ja juoni. Jaetaan lukukokemuksia eri tavoin, keskustellaan tekstien sisällöistä ja harjoitellaan tekstin kertomista omin sanoin. Harjoitellaan tiedon etsintää tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille.

S3 Tekstien tuottaminen

Harjoitellaan tuottamaan tekstejä, käyttämään mielikuvitusta, kertomaan tarinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan omia kokemuksia, havaintoja ja ajatuksia puhumalla, kirjoittamalla ja kuvien avulla yksin ja yhdessä. Tarkastellaan puhutun kielen muuntamista kirjoitetuksi kieleksi ja harjoitellaan tekstin suunnittelua. Tutustutaan kertomiselle ja kuvaamiselle tyypillisiin tekstuaalisiin ja kielellisiin piirteisiin, esimerkiksi ajan ja paikan ilmaisutapoihin ja kertomuksen perusrakenteeseen, ja harjoitellaan niiden käyttämistä omissa teksteissä. Opetellaan isojen ja pienten tekstauskirjainten piirtämistä sekä niillä kirjoittamista ja näppäintaitoja. Tuetaan oikeinkirjoitustaidon kehittymistä fonologisen tietoisuuden harjoitteiden ja lukemisen avulla. Harjoitellaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita ja joitakin kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia, kuten sanaväli, tavutus, virke ja sen lopetusmerkit, iso alkukirjain virkkeen alussa ja tutuissa erisnimissä.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Vahvistetaan kielellistä tietoisuutta tekemällä havaintoja puhutusta kielestä ja tutustumalla kirjoitettuun kieleen kuunnellen ja lukien. Tehdään havaintoja eri puhetavoista, koulussa ja vapaa-ajalla esillä olevista kielistä sekä kielenkäytön vaikutuksesta muihin. Pohditaan yhdessä sanoja, sanontoja ja ilmaisutapoja, leikitellään kielellä lorujen, runojen ja sanaleikkien avulla. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja herätetään kiinnostusta lukuharrastukseen. Tutustutaan kuunnellen ja lukien monimuotoisiin teksteihin, kuten lapsille suunnattuun kirjallisuuteen ja mediateksteihin, ja käytetään niitä ilmaisun virikkeenä ja keskustellaan niiden merkityksestä omassa arjessa. Tutustutaan yhdessä kirjastoon ja sen käyttöön. Tutustutaan lastenkulttuuriin ja tapakulttuuriin omassa lähiympäristössä, juhlaperinteisiin sekä joihinkin kansanperinteen muotoihin ja osallistutaan yhdessä esitysten tai muiden kulttuurituotteiden tekemiseen.

Vuosiluokka 1

Suomen kieli ja kirjallisuus vuosiluokka 1		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoaan toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	Harjoitellaan ympäristön kielellistä jäsentämistä ja nimeämistä, kuuntelemista, kysymistä, vastaamista ja kertomista.	L1
T2 opastaa oppilasta kehittämään kieltään ja mielikuvitustaan sekä vuorovaikutus- ja yhteistyötaitojaan tarjoamalla mahdollisuuksia osallistua erilaisiin ryhmäviestintätilanteisiin ja tutustua niiden käytänteisiin	Harjoitellaan ryhmäviestinnän käytänteitä erilaisissa kasvokkain tapahtuvissa vuorovaikutustilanteissa. Havainnoidaan erilaisia viestintätapoja.	L1, L3
T3 tukea oppilasta vahvistamaan ilmaisurohkeuttaan ja ohjata häntä ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti, myös draaman avulla	Käsitellään erilaisten vuorovaikutusharjoitusten, keskustelujen ja draaman avulla lastenkirjallisuutta, satuja, kertomuksia, loruja, tietotekstejä, mediatekstejä ja pelejä. Juhlatapahtumien esiintymiset lukuvuoden aikana. Halloween juhlat, itsenäisyysjuhlat, vappujuhlat, lukudiplomi- juhla, kevätjuhlat ja muut vastaavat juhlatapahtumat. Kiva-koulu koulutus.	L1,L3, L7
T4 ohjata oppilasta rakentamaan viestijä kuvaansa ja ymmärtämään, että ihmiset viestivät eri tavoin.		
T5 ohjata ja innostaa oppilasta lukutaidon oppimisessa ja tekstien ymmärtämisen taitojen harjoittelussa sekä auttaa häntä tarkkailemaan omaa lukemistaan.	Opetellaan lukemaan ja harjoitellaan siinä tarvittavia käsitteitä äänne, kirjain, tavu, sana, virke, lopetusmerkki, otsikko, teksti ja kuva. Tuetaan tekstinymmärtämisen taitoja ja harjoitellaan tekstinymmärtämisen strategioita.	L1
T11 opastaa oppilasta harjaannuttamaan käsinkirjoittamisen taitoa ja näppäintaitoja sekä ohjata oppilasta vähitellen tekstien	Havainnoidaan ja tulkitaan monimuotoisia ympäristön	

suunnitteluun ja rakentamiseen sekä tuntemaan oikeinkirjoituksen perusasioita ja kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia T13 innostaa oppilasta kuuntelemaan ja lukemaan lapsille suunnattua kirjallisuutta ja valitsemaan itseään kiinnostavaa luettavaa, kehittämään lukuharrastustaan sekä ohjata oppilasta kirjaston käyttöön	tekstejä, niiden merkityksiä ja rakenteita sekä työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Lukudiplomityöskentely ja muu prosessilukeminen	L1; L 4 L1, L2

Vuosiluokka 2

Suomen kieli ja kirjallisuus vuosiluokka 2		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
Ohjata oppilasta vahvistamaan taitoaan toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa T6 ohjata oppilasta tarkastelemaan monimuotoisten tekstien merkityksiä ja rakenteita sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan tekstien tarkastelun yhteydessä T7 ohjata oppilasta hakemaan	Harjoitellaan ryhmäviestinnän käytänteitä erilaisissa kasvokkain tapahtuvissa vuorovaikutustilanteissa. Havainnoidaan erilaisia viestintätapoja. Havainnoidaan ja tulkitaan monimuotoisia ympäristön tekstejä, niiden merkityksiä ja rakenteita sekä työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa.	L1 L1, L4, L5

tietoa eri tavoin T8 kannustaa oppilasta kiinnostumaan lastenkirjallisuudesta, mediateksteistä ja muista teksteistä luomalla myönteisiä lukukokemuksia ja elämyksiä sekä tarjoamalla mahdollisuuksia tiedonhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen T9 rohkaista ja innostaa oppilasta kertomaan tarinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan kokemuksiaan puhumalla, kirjoittamalla ja kuvien avulla T10 ohjata oppilasta tuottamaan yksinkertaisia kertovia, kuvaavia ja muita tekstejä, myös monimediaisissa ympäristöissä T11 opastaa oppilasta harjaannuttamaan käsikirjoittamisen taitoa ja näppäintaitoja sekä ohjata oppilasta vähitellen tekstien suunnitteluun ja rakentamiseen sekä tuntemaan oikeinkirjoituksen perusasioita ja kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia T12 kannustaa oppilasta kehittämään kielitietoisuuttaan ja kielen peruskäsitteiden tuntemusta sekä ohjata tekemään havaintoja puhutusta ja kirjoitetusta kielestä sekä auttaa huomaamaan, että omalla	Lukudiplomityöskentely ja muu prosessilukeminen Jaetaan lukukokemuksia eri tavoin, keskustellaan tekstien sisällöistä ja harjoitellaan tekstin kertomista omin sanoin. Harjoitellaan tiedon etsintää tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille. Omien kirjojen kirjoittaminen eri aiheista käsin ja koneella. Tekstauskirjoitus, käsialakirjoitus, konekirjoitus. Pohditaan sanojen ja sanontojen merkityksiä sekä	L1, L2, L3 L1, L3 L1, L5 L1, L2, L5 L1

käyttöä tutkitaan ja opitaan analysoimaan. Kielitaitoa kehitetään kaikilla kielen käytön osa-alueilla, joita ovat kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen. Ymmärtämis- ja tuottamistaitojen kehittyminen nivoutuvat toisiinsa. Oppilaiden kielen osaaminen laajenee arkielämän konkreettisesta kielestä käsitteellisen ajattelun kieleen. He saavat valmiudet havaintojen ja ilmiöiden sekä oman ajattelunsa, tunteidensa ja mielipiteidensä ilmaisemiseen tilanteeseen sopivalla tavalla. Opetuksessa arvostetaan ja hyödynnetään oppilaiden osaamia kieliä.

Kunkin oppilaan tarpeen suomi toisena kielenä -oppimäärään määrittävät oppilasta opettavat opettajat yhdessä. Oppilaan huoltaja päättää oppimäärää koskevista valinnoista. Koska opetus tulee järjestää oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti, oppimäärän valinnassa on keskeistä, että oppilas saa hänelle parhaiten soveltuvan oppimäärän mukaista opetusta. Oppilas voi opiskella suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää, jos hänen äidinkieltensä ei ole suomi, ruotsi tai saame tai hänellä on muutoin monikielinen tausta. Oppimäärän tarpeen selvittämisessä huomioidaan myös seuraavat näkökulmat:

- oppilaan suomen kielen peruskielitaidossa on puutteita jollakin tai joillakin kielitaidon osa-alueilla, jolloin oppilaan osaaminen ei anna vielä edellytyksiä yhdenvertaiseen kouluyhteisön jäsenenä toimimiseen päivittäisessä vuorovaikutuksessa ja koulutyöskentelyssä tai
- oppilaan suomen kielen taito ei anna vielä edellytyksiä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opiskeluun.

Kun oppilas opiskelee suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan, hänelle opetetaan suomea toisena kielenä joko kokonaan tai osittain suomen kielen ja kirjallisuuden opetuksen sijaan. Opetusjärjestelyiden lähtökohtana ovat oppilaan oppimistarpeet ja kielenoppimisen vaihe. Mikäli oppilaan oppimääräksi on valittu suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, hänen edistymistään ja suoriutumistaan arvioidaan suhteessa tämän oppimäärän tavoitteisiin ja kriteereihin riippumatta siitä, minkä opetusryhmän yhteydessä kyseinen opetus on järjestetty. Tärkeää on, että oppilas tulee osalliseksi samoista teksteistä ja tekstilajeista kuin luokkatasonsa muutkin oppilaat. Kesken perusopetuksen Suomeen muuttaneiden oppilaiden opetuksen tavoitteiden asettamisessa ja sisältöjen valinnassa tulee ottaa huomioon oppilaan kielitaito sekä aiemmin opitut tiedot ja taidot. Tarvittaessa laaditaan oppimissuunnitelma. Opetuksessa hyödynnetään tavoitteellisesti erilaisia oppimisympäristöjä, jotka tukevat kielitaidon monipuolista kehittymistä sekä koulussa että sen ulkopuolella. Oppilas voi siirtyä opiskelemaan suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan, jos hänellä on riittävät edellytykset sen tavoitteiden mukaiseen opiskeluun.

Oppimäärän erityinen tehtävä vuosiluokilla 1-2:

Vuosiluokilla 1-2 opetuksen painopiste on suomen kielen ja sen luku- ja kirjoitustaitojen perustan luomisessa sekä oppimaan oppimisen ja vuorovaikutuksen taitojen kehittämisessä. Opetuksen tehtävänä on herättää kiinnostusta kieleen ja ilmaisuun sekä

erilaisten tekstien tuottamiseen ja tulkitsemiseen.

--- suomen kielen sanaston ja rakenteiden oppiminen!!!

Oppimäärän tavoitteet vuosiluokilla 1-2:

Vuorovaikutuksessa toimiminen

T1 rohkaista oppilasta harjoittamaan vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja erilaisissa koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa sekä vahvistamaan kuuntelun ja kuullun ymmärtämisen taitojaan

T2 harjaannuttaa ja rohkaista oppilasta kertomaan ajatuksistaan ja tunteistaan ja keskustelemaan erilaisista aiheista sekä vahvistamaan niissä tarvittavaa sanastoa ja ilmaisua

T3 kannustaa oppilasta vahvistamaan kielellistä ja kehollista ilmaisurohkeutta ja mielikuvitusta ohjaamalla oppilasta osallistumaan ja ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti, myös draaman keinoin

Tekstien tulkitseminen

T4 innostaa ja ohjata oppilasta lukutaidon oppimiseen ja sana- ja käsitevarannon kartuttamiseen

T5 kannustaa oppilasta lukemaan ikäkaudelle ja kielitaidolle sopivia tekstejä ja kirjallisuutta ja keskustelemaan lukemastaan

Tekstien tuottaminen

T6 ohjata oppilasta harjoittelemaan eri tekstilajien ja niissä tarvittavan sanaston ja kieliopillisten rakenteiden tuottamista

T7 ohjata oppilasta harjoittelemaan käsin kirjoittamisen taitoa ja näppäintaitoja sekä tekstien suunnittelun ja tuottamisen taitoja

T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan oikeinkirjoituksen perusasioita

Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

T9 innostaa oppilasta edistämään kielitietoisuuttaan tekemällä havaintoja erilaisista puhetavoista omassa lähipiirissään sekä auttaa oppilasta huomaamaan, että omalla kielenkäytöllä on vaikutusta toisten kielelliseen käyttäytymiseen

T10 innostaa oppilasta kuuntelemaan ja lukemaan ikäkaudelle ja kielitaidolle sopivaa kirjallisuutta ja ohjata oppilasta valitsemaan häntä itseään kiinnostavaa luettavaa sekä opastaa kirjaston käyttöön ja lastenkulttuuriin tutustumiseen

T11 ohjata oppilasta tunnistamaan ja arvostamaan eri kieliä ja kulttuureita omassa ympäristössään ja eläytymään erilaisten ihmisten asemaan ja elämäntilanteisiin

Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

T12 auttaa oppilasta rakentamaan myönteistä käsitystä itsestä viestijänä, lukijana, tekstien tuottajana sekä kielenoppijana

T13 ohjata oppilasta kehittämään kielitaitoaan eri oppiaineissa ja perehtymään koulussa tärkeisiin tekstilajeihin ja niiden ominaispiirteisiin

T14 ohjata oppilasta havainnoimaan itseään kielenkäyttäjänä sekä arvioimaan omaa kielenoppimistaan

Oppimäärän tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1-2:

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen: Harjoitellaan kohteliasta kielenkäyttöä, kysymistä, vastaamista, pyytämistä, kertomista, mielipiteen ilmaisua ja tunteista kertomista arjen ja koulun kielenkäyttötilanteissa. Opetellaan huomaamaan, miten kieli toimii eri tilanteissa: kohteliaat ilmaukset, mielipide- ja tunneilmaukset, kysymysten rakentaminen, nykyhetki ja mennyt aika kerronnassa. Harjoitellaan ääntämistä, kuullun ymmärtämistä, toisten kuuntelemista ja toisilta viestijöiltä oppimista. Hyödynnetään rooli- ja teatterileikkejä sekä muita vuorovaikutusharjoituksia satujen, tarinoiden, lorujen ja tietotekstien käsittelyssä.

S2 Tekstien tulkitseminen: Edistetään lukemaan oppimista ja tekstin merkitysten ymmärtämistä hyödyntäen käsitteitä teksti, kuva, otsikko, kappale, virke, lopetusmerkki, sana, tavu, kirjain ja äänne Harjoitellaan yhteisten ja oman kiinnostuksen mukaisten kaunokirjallisten ja tietotekstien lukemista, tutkitaan niiden merkityksiä ja rakenteita, luetun liittämistä omiin kokemuksiin sekä lukukokemusten jakamista. Työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa erityisesti kertovissa ja kuvaavissa teksteissä. Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita, laajennetaan sana- ja käsitevarantoa sekä opitaan tunnistamaan kerronnan peruskäsitteitä (päähenkilö, tapahtumapaikka, -aika ja juoni).

S3 Tekstien tuottaminen: Tutustutaan eri tekstilajeihin ja niiden piirteisiin, kuten sanastoon ja fraseologiaan sekä kieliopillisiin rakenteisiin. Harjoitellaan erilaisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstilajien tuottamista yksin ja ryhmässä. Harjoitellaan käsin kirjoittamista ja näppäintaitoja.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen: Pohditaan kielen ja kulttuurin merkitystä erilaisissa koulun vuorovaikutustilanteissa ja monenlaisissa kuulluissa ja luetuissa teksteissä ja havainnoidaan eri kieliä ja puhetapoja koulussa, medioissa ja vapaa-ajan tilanteissa. Opiskellaan keskustelussa tarvittavia kielitiedon käsitteitä. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa. Tutustutaan eri kulttuurien kertomuksiin, leikkeihin ja juhliin.

S5 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena: Tarjotaan erilaisia malleja kouluun ja oppimiseen liittyvistä kielenkäyttötilanteista ja tutustutaan eri oppiaineiden teksteihin. Tehdään yksinkertaisia eri oppiaineisiin liittyviä tiedonhankintatehtäviä itsenäisesti ja ryhmässä tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille. Harjoitellaan tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämistä tiedonhankinnassa, oppimisessa ja oman oppimisen arvioinnissa. Hyödynnetään oppilaiden omaa äidinkielen taitoa oppimisen tukena.

Vuosiluokka 1

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 1:

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus vuosiluokka 2		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutuksessa toimiminen: T1 rohkaista oppilasta harjoittamaan vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja sekä vahvistamaan kuuntelun ja kuullun ymmärtämisen taitojaan T2 harjaannuttaa ja rohkaista oppilasta kertomaan ajatuksistaan ja tunteistaan ja keskustelemaan erilaisista aiheista sekä vahvistamaan niissä tarvittavaa sanastoa ja ilmaisua T3 kannustaa oppilasta vahvistamaan kielellistä ja kehoallista ilmaisurohkeutta ja mielikuvitusta ohjaamalla oppilasta osallistumaan ja ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti, myös draaman keinoin Tekstien tulkitseminen: T4 innostaa ja ohjata oppilasta lukutaidon	S1 Harjoitellaan kohteliaasta kielenkäyttöä, kysymistä, vastaamista, pyytämistä, kertomista, mielipiteen ilmaisua ja tunteista kertomista erilaisissa kielenkäyttötilanteissa. Opetellaan kohteliaita ilmauksia, mielipide- ja tunneilmauksia, kysymysten rakentamista, nykyhetken ja menneen ajan ilmaisemista kerronnassa. Harjoitellaan ääntämistä, kuullun ymmärtämistä, toisten kuuntelemista ja toisilta viestijöiltä oppimista. Hyödynnetään rooli- ja teatterileikkejä sekä muita vuorovaikutusharjoituksia satujen, tarinoiden, lorujen ja tietotekstien käsittelyssä. S2 Edistetään lukemaan oppimista ja tekstin merkitysten ymmärtämistä hyödyntäen käsitteitä teksti, kuva, otsikko, kappale, virke, lopetusmerkki, sana,	L1, L2, L3, L4, L5, L6 ja L7

T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan oikeinkirjoituksen perusasioita Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen: T9 auttaa oppilasta huomaamaan, että omalla kielenkäytöllä on vaikutusta toisten kielelliseen käyttäytymiseen T10 innostaa oppilasta kuuntelemaan ja lukemaan ikäkaudelle ja kielitaidolle sopivaa kirjallisuutta ja ohjata oppilasta valitsemaan häntä itseään kiinnostavaa luettavaa sekä opastaa kirjaston käyttöön ja lastenkulttuuriin tutustumiseen T11 ohjata oppilasta tunnistamaan ja arvostamaan eri kieliä ja kulttuureita omassa ympäristössään ja eläytymään erilaisten ihmisten asemaan ja elämäntilanteisiin Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena: T12 auttaa oppilasta rakentamaan myönteistä käsitystä itsestä viestijänä, lukijana, tekstien tuottajana sekä kielenoppijana T13 ohjata oppilasta kehittämään kielitaitoaan eri oppiaineissa ja	S4 Pohditaan kielen ja kulttuurin merkitystä erilaisissa koulun vuorovaikutustilanteissa ja monenlaisissa kuulluissa ja luetuissa teksteissä ja havainnoidaan eri kieliä ja puhetapoja koulussa, medioissa ja vapaa-ajan tilanteissa. Opiskellaan keskustelussa tarvittavia kielitiedon käsitteitä. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa. Tutustutaan eri kulttuurien kertomuksiin, leikkeihin ja juhliin. S5 Tarjotaan erilaisia malleja kouluun ja oppimiseen liittyvistä kielenkäyttötilanteista ja tutustutaan eri oppiaineiden teksteihin. Tehdään yksinkertaisia eri oppiaineisiin liittyviä tiedonhankintatehtäviä itsenäisesti ja ryhmässä tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille. Harjoitellaan tieto- ja	

perehtymään koulussa tärkeisiin tekstilajeihin ja niiden ominaispiirteisiin T14 ohjata oppilasta havainnoimaan itseään kielenkäyttäjänä sekä arvioimaan omaa kielenoppimistaan	viestintäteknologian hyödyntämistä tiedonhankinnassa, oppimisessa ja oman oppimisen arvioinnissa. Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena.	

Vuosiluokka 2

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 2:

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus vuosiluokka 2		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 rohkaista oppilasta harjoittamaan vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja sekä vahvistamaan kuuntelun ja kuullun ymmärtämisen taitojaan T2 harjaannuttaa ja rohkaista oppilasta kertomaan ajatuksistaan ja tunteistaan ja keskustelemaan erilaisista aiheista sekä vahvistamaan niissä tarvittavaa sanastoa ja ilmaisua T3 kannustaa oppilasta vahvistamaan kielellistä ja	S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen: Harjoitellaan kohteliasta kielenkäyttöä, kysymistä, vastaamista, pyytämistä, kertomista, mielipiteen ilmaisua ja tunteista kertomista arjen ja koulun kielenkäyttötilanteissa. Opetellaan huomaamaan, miten kieli toimii eri tilanteissa: kohteliaat ilmaukset, mielipide- ja tunneilmaukset, kysymysten rakentaminen, nykyhetki ja mennyt aika kerronnassa. Harjoitellaan ääntämistä, kuullun ymmärtämistä, toisten kuuntelemista ja toisilta viestijöiltä oppimista.	L1, L2, L3, L4, L5, L6 ja L7

kehollista ilmaisurohkeutta ja mielikuvitusta ohjaamalla oppilasta osallistumaan ja ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti, myös draaman keinoin T4 innostaa ja ohjata oppilasta lukutaidon oppimiseen ja sana- ja käsitevarannon kartuttamiseen T5 kannustaa oppilasta lukemaan ikäkaudelle ja kielitaidolle sopivia tekstejä ja kirjallisuutta ja keskustelemaan lukemastaan T6 ohjata oppilasta harjoittelemaan eri tekstilajien ja niissä tarvittavan sanaston ja kielipiillisten rakenteiden tuottamista T7 ohjata oppilasta harjoittelemaan käsin kirjoittamisen taitoa ja näppäintaitoja sekä tekstien suunnittelun ja tuottamisen taitoja T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan oikeinkirjoituksen perusasioita T9 innostaa oppilasta edistämään kielitietoisuuttaan tekemällä havaintoja erilaisista puhetavoista omassa lähipiirissään sekä auttaa oppilasta huomaamaan,	Hyödynnetään rooli- ja teatterileikkejä sekä muita vuorovaikutusharjoituksia satujen, tarinoiden, lorujen ja tietotekstien käsittelyssä. S2 Tekstien tulkitseminen: Edistetään lukemaan oppimista ja tekstin merkitysten ymmärtämistä hyödyntäen käsitteitä teksti, kuva, otsikko, kappale, virke, lopetusmerkki, sana, tavu, kirjain ja äänne Harjoitellaan yhteisten ja oman kiinnostuksen mukaisten kaunokirjallisten ja tietotekstien lukemista, tutkitaan niiden merkityksiä ja rakenteita, luetun liittämistä omiin kokemuksiin sekä lukukokemusten jakamista. Työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa erityisesti kertovissa ja kuvaavissa teksteissä. Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita, laajennetaan sana- ja käsitevarantoa sekä opitaan tunnistamaan kerronnan peruskäsitteitä (päähenkilö, tapahtumapaikka, -aika ja juoni). S3 Tekstien tuottaminen: Tutustutaan eri tekstilajeihin ja niiden piirteisiin, kuten sanastoon ja fraseologiaan sekä kielipiillisiin rakenteisiin. Harjoitellaan erilaisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstilajien tuottamista yksin ja	

että omalla kielenkäytöllä on vaikutusta toisten kielelliseen käyttäytymiseen T10 innostaa oppilasta kuuntelemaan ja lukemaan ikäkaudelle ja kielitaidolle sopivaa kirjallisuutta ja ohjata oppilasta valitsemaan häntä itseään kiinnostavaa luettavaa sekä opastaa kirjaston käyttöön ja lastenkulttuuriin tutustumiseen T11 ohjata oppilasta tunnistamaan ja arvostamaan eri kieliä ja kulttuureita omassa ympäristössään ja eläytymään erilaisten ihmisten asemaan ja elämäntilanteisiin T12 auttaa oppilasta rakentamaan myönteistä käsitystä itsestä viestijänä, lukijana, tekstien tuottajana sekä kielenoppijana T13 ohjata oppilasta kehittämään kielitaitoaan eri oppiaineissa ja perehtymään koulussa tärkeisiin tekstilajeihin ja niiden ominaispiirteisiin T14 ohjata oppilasta havainnoimaan itseään kielenkäyttäjänä sekä arvioimaan omaa kielenoppimistaan	ryhmässä. Harjoitellaan käsin kirjoittamista ja näppäintaitoja. S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen: Pohditaan kielen ja kulttuurin merkitystä erilaisissa koulun vuorovaikutustilanteissa ja monenlaisissa kuulluissa ja luetuissa teksteissä ja havainnoidaan eri kieliä ja puhetapoja koulussa, medioissa ja vapaa-ajan tilanteissa. Opiskellaan keskustelussa tarvittavia kielitiedon käsitteitä. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa. Tutustutaan eri kulttuurien kertomuksiin, leikkeihin ja juhliin. S5 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena: Tarjotaan erilaisia malleja kouluun ja oppimiseen liittyvistä kielenkäyttötilanteista ja tutustutaan eri oppiaineiden teksteihin. Tehdään yksinkertaisia eri oppiaineisiin liittyviä tiedonhankintatehtäviä itsenäisesti ja ryhmässä tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille. Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä tiedonhankinnassa, oppimisessa ja oman oppimisen arvioinnissa. Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena.	

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden kieli-, vuorovaikutus- ja tekstitaitoja ja ohjata heitä kiinnostumaan kielestä, kirjallisuudesta ja muusta kulttuurista ja tulemaan tietoisiksi itsestään viestijöinä ja kielenkäyttäjinä. Oppilaiden arjen kieli- ja tekstitaitoja laajennetaan niin, että he saavat valmiuksia havaintojen ja ilmiöiden käsitteellistämiseen, ajattelunsa kielentämiseen ja luovuutensa kehittämiseen.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetus vastaa yhteistyössä muiden oppiaineiden ja kotien kanssa oppilaiden kielikasvatuksesta ja auttaa heitä rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä monikulttuurisessa ja medioituneessa yhteiskunnassa. Äidinkieli ja kirjallisuus on monitieteinen taito-, tieto- ja kulttuuriaine. Opetus perustuu laajaan tekstikäsitteeseen. Keskeisiä ovat monimuotoisten tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen sekä tiedon hankinnan ja jakamisen taidot. Ikäkaudelle ja kielitaidolle soveltuva kirjallisuus vahvistaa luovuuden ja mielikuvituksen monipuolista kehittymistä ja laajentaa oppilaiden käsitystä oman kielellisen ilmaisunsa mahdollisuuksista. Kirjallisuus yhdistää oppilaan kulttuuriinsa ja avartaa käsitystä muista kulttuureista.

Oppilaita rohkaistaan rakentamaan ja vastuulliseen vuorovaikutukseen erilaisissa viestintäympäristöissä. Osana eettistä kasvatusta oppilaita ohjataan ymmärtämään omien kielellisten ja viestinnällisten valintojen vaikutuksia toisiin ihmisiin. Metakognitiivisista taidoista äidinkielen opetuksessa painottuvat tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen strategiset taidot. Kielitiedon opetuksen tehtävänä on tukea ja kehittää kielitietoisuutta ja kielen havainnoinnin taitoja. Opetus perustuu yhteisölliseen ja funktionaaliseen näkemykseen kielestä: kielen rakenteita opiskellaan ikäkaudelle tyypillisten kielenkäyttötilanteiden ja tekstilajien yhteydessä. Opetuksessa edetään portaittain oppilaiden kehitysvaiheen mukaan.

Opetus tutustuttaa moniin kulttuurisisältöihin, joista keskeisiä ovat sanataide, media, draama, teatteritaide sekä puhe- ja viestintäkulttuurit. Sanataiteeseen kuuluu kaunokirjallisten tekstien kirjoittaminen ja tulkitseminen. Kirjallisuuden opetuksen tehtävänä on lukemiseen innostaminen, elämysten saaminen ja jakaminen, kulttuurintuntemuksen syventäminen, eettisen kasvun tukeminen sekä oppilaiden kielen ja mielikuvituksen rikastaminen. Draama vahvistaa oppiaineen toiminnallista, kokemuksellista, elämyksellistä ja esteettistä luonnetta. Mediakasvatus tähtää mediasisältöjen tulkitsemiseen ja tuottamiseen ja niiden ymmärtämiseen kulttuurisena ilmiönä. Puhe- ja viestintäkulttuurien opetus vahvistaa vuorovaikutus- ja viestintätaitoja.

Keskeisiä motivaatiotekijöitä äidinkielen ja kirjallisuuden oppimisessa ovat opittavien asioiden merkityksellisyys oppilaille ja osallisuuden kokemukset. Oppilaiden kiinnostusta vahvistetaan luomalla mahdollisuuksia aktiiviseen toimijuuteen ja omiin valintoihin sekä ottamalla huomioon oppilaiden tekstimaailma ja kokemukset sekä laajentamalla niitä. Opetuksessa, oppimisympäristön luomisessa ja opetusmenetelmien valinnassa otetaan huomioon oppilaiden erilaisuus, yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo ja tuetaan niin edistyneitä kuin oppimisvaikeuksien kanssa ponnistelevia. Äidinkielen oppimäärät tekevät yhteistyötä.

12.3.3 English Language

Specific task of English in grades 1-2:

Objectives for learning environments and work methods in grades 1-2:

Guidance, differentiation and support in grades 1-2:

Assessments of student's learning in grades 1-2:

Objectives of English Language in grades 1-2:

Essential contents derived from the objectives of English Language in grades 1-2:

Grade 1

Overview of objectives and contents in grade 1:

In grade 1 the main objective is to work on basic reading and writing skills and to learn interaction and learning to learn skills. The teaching should cultivate an interest in language and expression as well as an interest in producing and interpreting different types of texts.

English Language in Grade 1		
Teacher's task	Student's task	Transversal competence
Interaction skills		
T1 to guide the student to grow in confidence in various situations of social interaction	S1	L1, L2, L3
T2 to guide the students to develop their language skills and imagination as well as their social interaction and cooperation skills by offering them opportunities to take part in different group communication situations	S1	L1, L2, L7
T3 to help the students gain courage to express themselves and to guide them to express themselves holistically, also through the use of drama	S1	L1, L2, L7
Interpreting texts		
T4 to guide and inspire the student to learn reading skills and practice reading comprehension skills.	S2	L1, L4, L5
	S2	L2, L4, L5

T5 to encourage interest in children's literature, media texts, and other texts by providing the students with positive reading experiences		
Producing texts		
T6 to encourage the student to share their stories and opinions and to describe their experiences through speech, writing, and pictures	S3	L1, L4, L5, L7
T7 to guide the student to work on their handwriting and typing skills as well as basic spelling.	S3	L1, L4, L5
Understanding language, literature, and culture		
T8 to encourage the student to listen to and read children's literature, to choose books to read that interest them and to guide to student to use the library	S4	L2, L3, L4
T9 to guide the student to appreciate their own language and culture and cultural versatility. To acquaint the student with some forms of children's culture and to encourage the student to produce their own culture together with others	S4	L2, L4, L7

S1 Interaction skills: The students learn to analyze their surroundings linguistically, to listen, ask, answer, and tell. The students practice the conventions of communication in different situations and observe different means of communicating. The students get acquainted with children's literature, stories, poems, informational texts, media texts, and games through different interaction activities, discussion, and drama.

S2 Interpreting texts: The students practice reading and concepts such as phone, letter, syllable, word, sentence, punctuation, heading, text and picture. The students learn to blend letter sounds through synthetic phonics.

S3 Producing texts: The students practice producing texts, use their imagination, tell stories, share their experiences, and describe their experiences, observations, and thoughts by speaking, writing, and using pictures. The students observe how spoken language becomes written language and they practice planning their texts. They get acquainted with typical textual and linguistic features of narrative and descriptive text, for example ways to express time and place and the basic structure of a narrative and practice using these skills in their own texts. The students learn to draw upper and lower case letters and typing skills. Correct spelling skills are supported through developing awareness of phonics and through reading. The students practice the basics of correct spelling in their own texts. They also learn about some conventions of written text, such as the gap between words, a sentence, punctuation, and a capital letter at the beginning of sentences and names.

S4 Understanding language, literature, and culture: Linguistic awareness is strengthened by making observations on spoken language and getting acquainted with written language through listening and reading. Observations are made on different ways of speaking, languages the students encounter at school and in their free time and on the effects of language usage on others. The students discuss the meaning of words and idiomatic expressions and play with language.

Grade 2

Overview of objectives and content in grade 2:

In grade 2 the main objective is to keep on strengthening reading and writing skills as well as interaction and learning to learn skills. The teaching should cultivate an interest in language and expression as well as producing and interpreting different types of texts.

English Language in Grade 2		
Teacher's task	Student's task	Transversal competence
Interaction skills		
T1 to guide the student to grow in confidence in various situations of social interaction	S1	L1, L2, L3

T2 to guide the students to develop their language skills and imagination as well as their social interaction and cooperation skills by offering them opportunities to take part in different group communication situations	S1	L1, L2, L7
T3 to help the students gain courage to express themselves and to guide them to express themselves holistically, also through the use of drama	S1	L1, L2, L7
Interpreting texts		
T4 to guide the students to gain understanding of themselves as communicators and to understand that different people communicate in different ways	S2	L1, L2, L7
T5 to keep working on reading and reading comprehension skills. The students learn to observe their own reading and learn about how the genre affects how the text should be read.	S2	L1, L4, L5
T6 to guide the student to observe the meaning and structures of a broad variety of texts. To help them to broaden their vocabulary through examining the texts.	S2	L1, L2, L4
T7 to guide the student to find information in different ways	S2	L1, L4, L5
T8 to encourage interest in children's literature, media texts, and other texts by providing the students with positive reading experiences as well as to provide them with the opportunity to satisfy their thirst for knowledge and the opportunity to share their reading experience with others.	S2	L2, L4, L5
Producing texts		
T9 to encourage the student to share their stories and opinions and to describe their experiences through speech, writing, and pictures	S3	L1, L4, L5, L7
T10 to encourage the students to produce simple narrative, descriptive, and other types of texts, also in a multimedia environment	S3	L2, L4, L5

T11 to guide the student to work on their handwriting, spelling and typing skills. To guide the student to plan and write texts and to be acquainted with basic rules of written language. Understanding language, literature, and culture T12 to encourage the student to develop their language awareness and knowledge of basic language terminology (???). To guide them to make observations on spoken and written language and to help them to notice how the way they use language affects the behavior of others T13 to encourage the student to listen to and read children's literature, to choose books to read that interest them and to guide to student to use the library T14 to guide the student to appreciate their own language and culture and cultural versatility. To acquaint the student with some forms of children's culture and to encourage the student to produce their own culture together with others	S3 S4 S4 S4	L1, L4, L5 L2, L4, L7 L2, L3, L4 L2, L4, L7

S1 Interaction skills: Same as grade 1.

S2.2 Interpreting texts: The students continue to work on skills learned in grade 1. In addition to this they practice reading comprehension strategies. The students observe and interpret different types of texts and their structures. They also work with pictures, children's literature, simple informational texts, and media texts. The students reflect on the meaning of different words and sayings and word choices in texts and learn new concepts. The students get acquainted with different ways to express time, order, and location especially in narrative and descriptive texts and learn to use basic narrative concepts such as main character, setting, moment in time, and plot. The students share their reading experiences in different ways, discuss the contents of the texts and practice telling the text in their own words. The students practice finding information and sharing it with others. The students are encouraged to complete a reading diploma.

S3 Producing texts: Same as grade 1. In addition to this, the students learn how to use a comma in lists.

S4 Understanding language, literature, and culture: Same as grade 1.

12.3.4 Matematiikka

Matematiikan oppiminen esiopetuksesta vuosiluokille 1-2 muodostaa jatkumon.

Oppiaineen erityinen tehtävä vuosiluokilla 1-2

Vuosiluokkien 1–2 matematiikan opetuksessa oppilaille tarjotaan monipuolisia kokemuksia matemaattisten käsitteiden ja rakenteiden muodostumisen perustaksi. Opetuksessa hyödynnetään eri aisteja. Opetus kehittää oppilaiden kykyä ilmaista matemaattista ajatteluaan konkreettisin välinein, suullisesti, kirjallisesti ja piirtäen sekä tulkiten kuvia. Matematiikan keskeiset käsitteet opetellaan suomeksi ja englanniksi. Matematiikan opetus luo vahvan pohjan lukukäsitteen ja kymmenjärjestelmän ymmärtämiseksi sekä laskutaidolle.

Oppiaineen oppimisympäristöön ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Opetuksen lähtökohtana käytetään oppilaille tuttuja ja kiinnostavia aiheita ja ongelmia. Tavoitteena on luoda oppimisympäristö, jossa matematiikkaa opiskellaan toiminnallisesti ja välineiden avulla. Opetuksessa käytetään vaihtelevia työtapoja. Oppilaat tottuvat työskentelemään sekä itsenäisesti että yhdessä. Pedagogisesti ohjatut leikit ja pelit ovat tärkeä työtapo. Opetuksessa ja opiskelussa käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki oppiaineessa vuosiluokilla 1-2

Koulun alkaessa selvitetään, mitä oppilaat jo osaavat ja millaisia eroja osaamisessa on. Kumulatiivisena oppiaineena matematiikan perusasioiden hallinta on välttämätön edellytys uusien sisältöjen oppimiselle. Oppilaille tarjotaan tukea puutteellisten, aiemmin opittujen tietojen ja taitojen täydentämiseen sekä uusien sisältöjen oppimiseen. Oppimista tuetaan systemaattisesti. Oppilaiden matematiikan osaamista ja taitojen kehittymistä seurataan jatkuvasti. Oppilaille tarjotaan sopivia välineitä oppimisen tueksi ja luodaan mahdollisuuksia oivaltaa ja ymmärtää itse. Taitaville oppilaille tarjotaan mahdollisuus syventää vuosiluokkien 1-2 sisältöjen ymmärtämistä. Sisältöalueita voivat olla esimerkiksi luonnollisten lukujen ominaisuudet, erilaiset lukujonot, geometria, luova ongelmanratkaisu ja vaativammat peruslaskutoimitusten sovellukset.

Oppilaan oppimisen arviointi oppiaineessa vuosiluokilla

Vuosiluokilla 1-2 oppimisen arvioinnin päätehtävänä lukuvuoden aikana on tukea ja edistää oppilaiden matemaattisen ajattelun ja osaamisen kehittymistä kaikilla tavoitealueilla. Matematiikan oppimisen arviointi ja palaute on kannustavaa. Oppilaita rohkaistaan vahvuuksien ylläpitämiseen ja kehittymässä olevien taitojen harjoitteluun. Oppilaita ohjataan huomaamaan oman oppimisensa eteneminen.

Oppilaiden matematiikan ymmärtämisen ja osaamisen tasoa voidaan selvittää puheen, välineiden, piirtämisen tai kirjallisen työskentelyn avulla. Oppilailla tulee olla mahdollisuus osoittaa edistymistään eri tavoin. On tärkeää arvioida ratkaisujen oikeellisuuden lisäksi tekemisen tapaa ja sujuvuutta.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita matematiikassa ovat

- edistyminen lukukäsitteen ymmärtämisessä ja lukujonotaidoissa
- edistyminen kymmenjärjestelmän ymmärtämisessä

- edistyminen laskutaidon sujuvuudessa
- edistyminen kappaleiden ja kuvioiden luokittelun taidoissa
- Edistyminen käsitteiden hallinnassa ja käytössä sekä suomeksi että englanniksi
- edistyminen matematiikan käyttämisessä ongelmanratkaisussa.

Matematiikan tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1-2

S1 Ajattelun taidot

Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Vertaillaan, luokitellaan ja asetetaan järjestykseen sekä havaitaan syy- ja seuraussuhteita. Harjoitellaan tarkastelemaan matemaattisia tilanteita eri näkökulmista. Tutustuminen ohjelmoinnin alkeisiin alkaa laatimalla vaiheittaisia toimintaohjeita, joita myös testataan.

S2 Luvut ja laskutoimitukset

Laskutoimituksissa käytetään luonnollisia lukuja. Varmistetaan, että oppilaat hallitsevat lukumäärän, lukusanan ja numeromerkinnän välisen yhteyden. Ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen. Tutkitaan lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamista. Perehdytään lukujen 1 – 10 hajotelmiin.

Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa, lukumäärän, järjestyksen ja mittaustuloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa.

Perehdytään kymmenjärjestelmän periaatteeseen konkreettisten mallien avulla.

Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja ensin lukualueella 0 – 20 ja sitten lukualueella 0 – 100. Harjoitellaan erilaisia päässälaskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa. Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa.

Ohjataan oppilaita ymmärtämään kertolaskun käsite konkretian avulla ja opetellaan kertotaulut 1-5 ja 10. Luodaan pohja ymmärtää jakolasku sekä kerto- ja jakolaskun yhteys. Hyödynnetään vaihdannaisuutta kertolaskussa ja tutustutaan kertolaskun liitännäisyyteen.

Pohjustetaan murtoluvun käsitettä jakamalla kokonainen yhtä suuriin osiin.

S3 Geometria ja mittaaminen

Kehitetään oppilaiden taitoa hahmottaa kolmiulotteista ympäristöä ja havaita siinä tason geometriaa. Harjoitellaan suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä.

Tutkitaan yhdessä kappaleita ja tasokuvioita. Tunnistamisen lisäksi rakennetaan ja piirretään. Ohjataan oppilaita löytämään ja nimeämään ominaisuuksia, joiden mukaan kappaleita ja tasokuvioita myös luokitellaan.

Harjoitellaan mittaamista ja ohjataan oppilaita oivaltamaan mittaamisen periaate. Käsitellään suureita pituus, massa, tilavuus ja aika sekä harjoitellaan niihin liittyvien mittayksiköiden käyttöä. Keskeisiä mittayksiköitä ovat metri ja senttimetri, kilogramma ja gramma sekä litra ja desilitra. Harjoitellaan kellonaikoja ja ajanyksiköitä.

S4 Tietojenkäsittely ja tilastot

Pohjustetaan oppilaiden taitoja kerätä ja tallentaa tietoja kiinnostavista aihepiireistä. Laaditaan ja tulkitaan yksinkertaisia taulukoita ja pylväsdiagrammeja.

Matematiikan ensimmäisen luokan tavoitteet

Mathematics in Grade 1		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
Merkitys, arvot ja asenteet T1 (S1, S2, S3, S4) (L1,L3,L5) tukea oppilaan innostusta ja kiinnostusta matematiikkaa kohtaan sekä myönteisen minäkuvan ja itseluottamuksen kehittymistä Työskentelyn taidot T2 (S1, S2, S3, S4) (L4) ohjata oppilasta kehittämään taitoaan tehdä havaintoja matematiikan näkökulmasta sekä tulkita ja hyödyntää niitä eri tilanteissa T3 (S1, S2, S3, S4) (L2,L4,L5) kannustaa oppilasta esittämään ratkaisujaan ja päättelmiään konkreettisin välinein, piirroksin, suullisesti ja kirjallisesti myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen T4 (L1, L3, L5) ohjata oppilasta kehittämään päättely- ja ongelmanratkaisutaitojaan	Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Vertaillaan, luokitellaan ja asetetaan järjestykseen sekä havaitaan syy- ja seuraussuhteita. Tutustuminen ohjelmoinnin alkeisiin alkaa laatimalla vaihteittaisia toimintaohjeita, joita myös testataan. S2 Laskutoimituksissa käytetään luonnollisia lukuja. Varmistetaan, että oppilaat hallitsevat lukumäärän, lukusanan ja numeromerkinnän välisen yhteyden. Ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla	

T5 (S1,S2, S3, S4) (L1,L4) ohjata oppilasta ymmärtämään matemaattisia käsitteitä ja merkintätapoja T6 (S2) (L1,L4) tukea oppilasta lukukäsitteen kehittämisessä ja kymmenjärjestelmän periaatteen ymmärtämisessä T7 (S2) (L1,L4) perehdyttää oppilasta peruslaskutoimitusten periaatteisiin ja tutustuttaa niiden ominaisuuksiin T8 (S2) (L1,L4) ohjata oppilasta kehittämään sujuvaa peruslaskutaitoa luonnollisilla luvuilla ja käyttämään erilaisia päässälaskustrategioita T9 (S3) (L1,L4,L5) tutustuttaa oppilas geometrisiin muotoihin ja ohjata havainnoimaan niiden ominaisuuksia T10 (S3) (L1,L4) ohjata oppilasta ymmärtämään mittaamisen periaate T11 (S4) (L4,L5) tutustuttaa oppilas taulukoihin ja diagrammeihin T12 (S1) (L1,L2,L4,L5) harjaannuttaa oppilasta laatimaan vaihteellaisia toimintaohjeita ja toimimaan ohjeen mukaan	ja asettaa lukuja järjestykseen. Tutkitaan lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamista. Perehdytään lukujen 1 – 10 hajotelmiin. Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa, lukumäärän, järjestyksen ja mittaustuloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa. Perehdytään kymmenjärjestelmän periaatteeseen konkreettisten mallien avulla. Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja ensin lukualueella 0 – 20 ja sitten lukualueella 0 – 100. Harjoitellaan erilaisia päässälaskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa. Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa. S3 Kehitetään oppilaiden taitoa hahmottaa kolmiulotteista ympäristöä ja havaita siinä tason geometriaa. Tutkitaan yhdessä tasokuvioita. Tunnistamisen lisäksi piirretään. Ohjataan oppilaita löytämään ja nimeämään ominaisuuksia, joiden mukaan tasokuviota luokitellaan. Harjoitellaan mittaamista ja ohjataan oppilaita oivaltamaan mittaamisen periaate. Tutustutaan eri suureisiin, kuten pituus, massa ja tilavuus, sekä aika. Keskeisiä mittayksiköitä ovat metri ja senttimetri. Harjoitellaan kellonaikoja ja ajanyksiköitä. S4 Pohjustetaan oppilaiden taitoja kerätä ja tallentaa tietoja. Laaditaan ja tulkitaan yksinkertaisia taulukoita ja pylväsdiagrammeja.	

Toisen luokan tavoitteet

Overview of objectives and content in grade 2:

Mathematics in Grade 2		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
Merkitys, arvot ja asenteet T1 (S1, S2, S3, S4) (L1,L3,L5) tukea oppilaan innostusta ja kiinnostusta matematiikkaa kohtaan sekä myönteisen minäkuvan ja itseluottamuksen kehittymistä Työskentelyn taidot T2 (S1,S2, S3, S4) (L4) ohjata oppilasta kehittämään taitoaan tehdä havaintoja matematiikan näkökulmasta sekä tulkita ja hyödyntää niitä eri tilanteissa T3 (S1,S2, S3, S4) (L2,L4,L5) kannustaa oppilasta esittämään ratkaisujaan ja päätelmiään konkreettisin välinein, piirroksin, suullisesti ja kirjallisesti myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen T4 (S1,S2, S3, S4) (L1,L4,L6) ohjata oppilasta kehittämään päättely- ja ongelmanratkaisutaitojaan	S1 Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Vertaillaan, luokitellaan ja asetetaan järjestykseen sekä havaitaan syy- ja seuraussuhteita. Harjoitellaan tarkastelemaan matemaattisia tilanteita eri näkökulmista. Jatketaan tutustumista ohjelmoinnin alkeisiin. Harjoitellaan tarkkojen toimintaohjeiden laatimista ja tutustutaan ohjelmointiin yksinkertaisten harjoitusten avulla myös tietokoneella. S2 Ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen. Tutkitaan lukujen ominaisuuksia kuten	

T5 (S1,S2, S3, S4) (L1,L4) ohjata oppilasta ymmärtämään matemaattisia käsitteitä ja merkintätapoja T6 (S2) (L1,L4) tukea oppilasta lukukäsitteen kehittämisessä ja kymmenjärjestelmän periaatteen ymmärtämisessä T7 (S2) (L1,L4) perehdyttää oppilasta peruslaskutoimitusten periaatteisiin ja tutustuttaa niiden ominaisuuksiin T8 (S2) (L1,L4) ohjata oppilasta kehittämään sujuvaa peruslaskutaitoa luonnollisilla luvuilla ja käyttämään erilaisia päässälaskustrategioita T9 (S3) (L1,L4,L5) tutustuttaa oppilas geometrisiin muotoihin ja ohjata havainnoimaan niiden ominaisuuksia T10 (S3) (L1,L4) ohjata oppilasta ymmärtämään mittaamisen periaate T11 (S4) (L4,L5) tutustuttaa oppilas taulukoihin ja diagrammeihin T12 (S1) (L1,L2,L4,L5) harjaannuttaa oppilasta laatimaan vaihteittaisia toimintaohjeita ja toimimaan ohjeen mukaan	parillisuutta, monikertoja ja puolittamista. Vahvistetaan lukujen 1-10 hajotelmien sujuvaa osaamista. Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa, lukumäärän, järjestyksen ja mittaustuloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa. Jatketaan kymmenjärjestelmään tutustumista konkreettisten mallien ja laskutehtävien avulla. Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja ensin lukualueella 0 – 20 ja sitten lukualueella 0 – 1000. Harjoitellaan erilaisia päässälaskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa. Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa. Ohjataan oppilaita ymmärtämään kertolaskun käsite konkretian avulla ja opetellaan kertotaulut 1-5 ja 10. Luodaan pohja ymmärtää jakolasku sekä kerto- ja jakolaskun yhteys. Hyödynnetään vaihdannaisuutta kertolaskussa ja tutustutaan kertolaskun liitännäisyyteen. Pohjustetaan murtoluvun käsitettä jakamalla kokonainen yhtä suuriin osiin. S3 Kehitetään oppilaiden taitoa hahmottaa kolmiulotteista ympäristöä ja havaita siinä tason geometriaa. Harjoitellaan suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä. Tutkitaan yhdessä kappaleita ja tasokuvioita. Tunnistamisen lisäksi rakennetaan ja piirretään. Ohjataan oppilaita löytämään ja nimeämään ominaisuuksia, joiden mukaan kappaleita ja tasokuvioita myös luokitellaan. Vahvistetaan jo opittuja mittaamisen taitoja ja ymmärrystä. Käsitellään suureita pituus, massa, tilavuus ja aika sekä harjoitellaan niihin liittyvien mittayksiköiden käyttöä. Keskeisiä mittayksiköitä ovat metri ja senttimetri, kilogramma ja gramma sekä litra ja desilitra. Jatketaan kellonaikojen ja ajanyksiköiden harjoittelua. S4	

	Vahvistetaan oppilaiden taitoja kerätä ja tallentaa tietoja. Laaditaan ja tulkitaan yksinkertaisia taulukoita ja pylväsdiagrammeja. . .	

12.3.5 Ympäristöoppi

Oppiaineen tehtävä

Ympäristöoppi on biologian, maantiedon, fysiikan, kemian ja terveystiedon tiedonaloista koostuva integroitu oppiaine, jonka opetukseen sisältyy kestävän kehityksen näkökulma. Ympäristöopissa yhdistyy sekä luonnon- että ihmistieteellisiä näkökulmia. Ympäristöopissa oppilaat nähdään osana ympäristöä, jossa he elävät. Lähtökohtana on luonnon kunnioittaminen ja ihmisoikeuksien mukainen arvokas elämä.

Ympäristöopin opetus tukee oppilaiden ympäristösuhteen rakentumista, maailmankuvan kehittymistä sekä kasvua ihmisenä. Ympäristöopin opetuksen tavoitteena on ohjata oppilaita tuntemaan ja ymmärtämään luontoa ja rakennettua ympäristöä, niiden ilmiöitä, itseään ja muita ihmisiä sekä terveyden ja hyvinvoinnin merkitystä. Ympäristöopin monitieteinen perusta edellyttää, että oppilaat harjaantuvat hankkimaan, käsittelemään, tuottamaan, esittämään, arvioimaan ja arvottamaan tietoa erilaisissa tilanteissa. Tieteellistä tietoa käytetään opetuksen perustana^[1] ja kriittisen ajattelun kehittämiseen kiinnitetään huomiota. Ympäristöopissa kiinnitetään huomiota kestävän kehityksen ekologiseen, kulttuuriseen, sosiaaliseen ja taloudelliseen ulottuvuuteen. Ympäristöopin keskeisenä tavoitteena on ohjata ymmärtämään ihmisten tekemien valintojen vaikutuksia elämälle ja ympäristölle nyt sekä tulevaisuudessa.

Ympäristöopissa rakennetaan perustaa ympäristöopin eri tiedonalojen osaamiselle. Tavoitteena on tunnistaa niiden merkitys ympäristössä, teknologiassa, jokapäiväisessä elämässä, ihmisessä ja ihmisen toiminnassa. Biologian kannalta keskeistä on oppia tuntemaan ja ymmärtämään luonnonympäristöä, ihmistä, elämää, sen kehittymistä ja reunaehtoja maapallolla. Maantiedon kannalta keskeistä on tutkia omaa lähiympäristöä sekä ymmärtää erilaisia alueita maapallolla, niillä esiintyviä ilmiöitä ja alueilla asuvien ihmisten elämää. Fysiikan kannalta keskeistä on ymmärtää luonnon perusrakenteita ja ilmiöitä, ja selittää näitä ilmiöitä käyttäen myös omissa tutkimuksissa saatavaa tietoa. Kemian kannalta keskeistä on havaita erilaisia aineita ympärillämme sekä tutkia, kuvailla ja selittää niiden ominaisuuksia, rakenteita ja niissä tapahtuvia muutoksia. Terveystiedon kannalta keskeistä on oppia ymmärtämään terveyttä tukevia ja suojaavia tekijöitä ympäristössä ja ihmisten toiminnassa, ja edistää terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta tukevaa osaamista.

Opetuksen tavoitteena on herättää ja syventää oppilaiden kiinnostusta ympäristöopin eri tiedonaloja kohtaan. Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa edistetään tarjoamalla jokaiselle oppilaalle mahdollisuuksia tutustua monipuolisesti kaikkiin ympäristöopin tiedonaloihin sekä niihin liittyvään teknologiaan ja koulutuspolkuihin.

Vuosiluokilla 1-2 ympäristöopin opetus jäsennetään kokonaisuuksiksi, joissa tarkastellaan oppilaiden omaa ympäristöä sekä oppilaita ja heidän toimintaansa yhteisön jäsenenä. Leikkiin perustuvien ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtävien avulla viritetään uteliaisuutta ja kiinnostusta ympäristön ilmiöitä kohtaan. Lisäksi harjoitellaan ympäristön jäsentämistä ja nimeämistä sekä omaan hyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyviä asioita.

Ympäristöopin opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Merkitys, arvot ja asenteet		
T1 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia toteuttaa luontaista uteliaisuuttaan ja auttaa oppilasta kokemaan ympäristöopin asiat merkitykselliseksi itselleen	S1-S6	
T2 kannustaa oppilasta iloitsemaan ympäristöopin oppimisesta, omasta osaamisesta ja uusista haasteista sekä harjoittelemaan pitkäjänteistä työskentelyä	S1-S6	L1, L6
T3 tukea oppilaan ympäristöherkkyyden kehittymistä ja ohjata oppilasta toimimaan kestävällä tavalla lähiympäristössä ja kouluyhteisössä	S1-S6	L3, L7
Tutkimisen ja toimimisen taidot		
T4 ohjata oppilasta tutkimaan ja toimimaan sekä liikkumaan ja retkeilemään lähiympäristössään	S2-S4, S6	L3
T5 kannustaa oppilasta ihmettelemään ja kyselemään sekä käyttämään yhteisiä pohdintoja pienten tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohtana	S1-S6	L1, L7
T6 ohjata oppilasta tekemään havaintoja ja kokeiluja koulussa ja lähiympäristössä eri aisteja ja yksinkertaisia tutkimusvälineitä käyttäen sekä esittelemään tuloksiaan eri tavoin	S1-S6	L1, L4
T7 ohjata oppilasta kuvailemaan, vertailemaan ja luokittelemaan monipuolisesti eliöitä, elinympäristöjä, ilmiöitä, materiaaleja ja tilanteita sekä nimeämään niitä	S1-S6	L1, L4
T8 opastaa oppilasta toimimaan turvallisesti, noudattamaan annettuja	S1-S6	L3

ohjeita ja hahmottamaan niiden perusteluita		
T9 ohjata oppilasta tutustumaan monipuolisesti arjen teknologiaan sekä innostaa oppilaita kokeilemaan, keksimään, rakentamaan ja luomaan uutta yhdessä toimien	S2, S4, S6	L3, L1
T10 ohjata oppilasta harjoittelemaan ryhmässä toimimisen taitoja ja tunnetaitoja sekä vahvistamaan itsensä ja muiden arvostamista	S1-S6	L2, L3
T11 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon hankkimisessa sekä havaintojen taltioimisessa ja esittämisessä	S1-S6	L5, L4
Tiedot ja ymmärrys		
T12 ohjata oppilasta jäsentämään ympäristöä, ihmisten toimintaa ja niihin liittyviä ilmiöitä ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteiden avulla	S1-S6	L1
T13 ohjata oppilasta ymmärtämään yksinkertaisia kuvia, malleja ja karttoja ympäristön kuvaajina	S1-S6	L4, L1
T14 rohkaista oppilasta ilmaisemaan itseään ja harjoittelemaan näkemystensä perustelemista	S1-S6	L2, L4
T15 ohjata oppilasta pohtimaan kasvua ja kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia tukevia tekijöitä sekä elämän perusedellytyksiä	S1, S5	L3

Ympäristöopin tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1-2

Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat tavoitteiden saavuttamista ja hyödyntävät paikallisia mahdollisuuksia. Sisältöalueista muodostetaan kokonaisuuksia eri vuosiluokille. Sisältöjen valinnassa huomioidaan koulumme kaksikielinen erityistehtävä. Ympäristöopin tulee tukea molempien kielten oppimista ja käsitteiden omaksumista sekä suomeksi että englanniksi.

S1 Kasvu ja kehitys: Sisältöjä valitaan siten, että oppilaalle muodostuu ymmärrys ihmisen kehon osista ja elintoiminnoista sekä elämänculusta ja oman ikäkauden kasvusta ja kehityksestä pääpiirteissään. Harjoitellaan tunnetaitoja ja mielen hyvinvoinnin edistämistä kuten itsensä ja muiden arvostamista ikäkauden mukaisesti.

S2 Kotona ja koulussa toimiminen: Oppimistehtäviä ja sisältöjä valitaan siten, että ne liittyvät kotona ja koulussa toimimiseen. Havainnoidaan oppimisympäristöjä turvallisuuden kannalta. Harjoitellaan turvallista toimimista lähiympäristössä ja liikenteessä. Perehdytään turvataitoihin sekä turvallisuusohjeisiin ja niiden perusteluihin. Käytetään ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteitä kuvaamaan ilmiöitä ja teknologiaa sekä arjen tilanteita ja toimintaa kuten säänmukaista pukeutumista. Harjoitellaan yhteistyötaitoja ja erilaisissa ryhmissä toimimista. Lisäksi harjoitellaan arjen käyttäytymistapoja erilaisissa tilanteissa, fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista, kiusaamisen ehkäisyä, arjen pieniä itsehoitotaitoja ja avun hakemista.

S3 Lähiympäristön ja sen muutosten havainnointi: Havainnointia ja luonnossa tutkimisen ja toimimisen taitoja harjoitellaan koulun lähellä erilaisissa luonnonympäristöissä ja rakennetuissa ympäristöissä. Tunnistetaan maastossa yleisimpiä eliölajeja ja niiden elinympäristöjä sekä rakennetun ympäristön kohteita. Havainnoidaan luonnon ominaispiirteitä, ilmiöitä ja ominaisuuksia kaikkina vuodenaikoina. Ympäristöä ja sen ilmiöitä kuten säätä kuvataan ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteiden avulla. Harjoitellaan pihakartan laatimista tutusta ympäristöstä sekä opitaan ymmärtämään kartan idea.

S4 Tutkiminen ja kokeileminen: Sisällöksi valitaan luontoon, rakennettuun ympäristöön, arjen ilmiöihin ja teknologiaan sekä ihmiseen ja ihmisen toimintaan liittyviä ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtäviä. Tehtävien avulla harjoitellaan tutkimuksen tekemisen eri vaiheita. Arjen pulmiin kokeillaan ja keksitään yhdessä vaihtoehtoja ja ratkaisuja. Havainnoidaan liikettä ja pohditaan syitä liikkeen muutoksiin. Pienimuotoisia kokeiluja ja tutkimuksia tehdään myös lähiympäristössä sekä kasveja kasvattamalla.

S5 Elämän perusedellytysten pohtiminen: Perehdytään elämän perusedellytyksiin ravinnon, veden, ilman, lämmön ja huolenpidon osalta. Tutustutaan ravinnontuotantoon ja juomaveden alkuperään. Perehdytään arjen terveystottumuksiin ja harjoitellaan niihin liittyviä taitoja. Pohditaan, mitkä asiat tuottavat ihmiselle hyvää mieltä ja iloa. Koulupäivän toimintatapoja kehitetään yhdessä terveyden, hyvinvoinnin ja oppimisen kannalta.

S6 Kestävän elämäntavan harjoittelemine: Sisältöjä valitaan monipuolisesti kestävän kehityksen eri osa-alueilta: ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen osa-alue. Omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista harjoitellaan. Omalla toiminnalla vähennetään syntyvää jätettä sekä opitaan kierrättämään tavaroita ja lajittelemaan jätteitä. Tutustutaan omaan kotiseutuun ja sen merkitykseen. Osallistutaan oman lähiympäristön tilan sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämiseen. Pohditaan omien tekojen merkitystä itselle, muille ihmisille sekä omalle lähiympäristölle.

Ympäristöopin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Työtapojen ja oppimisympäristöjen valinnan lähtökohtana ovat oppilaiden omat kokemukset ihmiseen, ympäristöön, ihmisen toimintaan ja arkeen liittyvistä asioista, ilmiöistä ja tapahtumista. Oppimisympäristöjä ja työtapoja valitessa otetaan huomioon toiminnallisuus, kokemuksellisuus, elämyksellisyys, draaman ja tarinoiden käyttö sekä ympäristöopin monitieteinen perusta. Ympäristöopin eri tiedonalojen ilmiöitä pyritään tutkimaan luonnollisissa tilanteissa ja ympäristöissä. Oppimisympäristöinä käytetään koulun tilojen ja opetusryhmän lisäksi monipuolisesti lähiluontoa ja rakennettua ympäristöä, erilaisia yhteisöjä ja vuorovaikutustilanteita, tieto- ja viestintäteknologisia ympäristöjä sekä paikallisia mahdollisuuksia kuten yhteistyötä luontokoulujen, museoiden, yritysten, kansalaisjärjestöjen, luonto- ja tiedekeskusten kanssa. Tavoitteiden kannalta keskeistä on oppilaiden osallisuus ja vuorovaikutus yksinkertaisten tutkimusten suunnittelussa ja toteuttamisessa sekä erilaisten näkökulmien ja ratkaisujen pohtimisessa. Oppilaiden aktiivinen työskentely opiskeltavan ilmiön, teeman tai ajankohtaisen ongelman parissa tukee ympäristöopin tavoitteiden mukaista oppimista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki ympäristöopissa vuosiluokilla 1-2

Ympäristöopin tavoitteiden kannalta keskeistä on ohjata oppilaita käyttämään monipuolisesti erilaisia opiskelutapoja. Ohjausta tarvitaan erityisesti turvalliseen ja muut huomioivaan toimimiseen eri oppimisympäristöissä. Opetuksessa ja työtapojen valinnassa otetaan huomioon oppilaiden aikaisemmat tiedot ja taidot sekä kehitykseen, elämäntilanteeseen ja kulttuuriin liittyvät erityistarpeet. Oppilaita ohjataan kunnioittamaan jokaisen oikeutta yksityisyyteen itseään koskevissa henkilökohtaisissa asioissa. Tutkimuksellinen työskentely ja eri ajattelutaitojen tasoilla olevat harjoitukset voivat tukea eriyttämistä yksilöllisten tarpeiden mukaan. Yhteisönä toimiminen tukee yhdessä oppimista ja erilaisten vahvuuksien hyödyntämistä. Ohjaus ja tuki, työtapojen valinta sekä onnistumisen kokemukset tukevat oppilaiden oppijaminäkuvan vahvistumista ympäristöopissa. Oppilaille annetaan mahdollisuus myös syventymiseen ja rauhoittumiseen.

Oppilaan oppimisen arviointi ympäristöopissa vuosiluokilla 1-2

Opittavien asioiden jakaminen kokonaisuuksiksi, joilla on omat tavoitteensa ja arviointiperusteensa, tukee monipuolista arviointia. Työskentelyn etenemistä ohjataan rakentavan palautteen, kysymysten ja konkreettisten kehittämis ehdotusten avulla. Myönteinen palaute ja kannustaminen tukevat erityisesti tutkimisen taitojen ja motivaation kehittymistä. Oppilaat voivat ilmaista osaamistaan kirjoitetun tekstin sijaan myös toimintana ja muuna ilmaisuna, joten oppilaille tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia osoittaa oppimistaan. Kokonaisuuksien lopussa arvioidaan sovittujen tavoitteiden saavuttamista. Oppilaat harjoittelevat tunnistamaan omaa oppimistaan ja toimintaansa. Arvioinnin kohteena eivät ole oppilaiden arvot, asenteet, terveyskäyttäytyminen, sosiaalisuus, temperamentti tai muut henkilökohtaiset ominaisuudet.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita ympäristöopissa ovat

- edistyminen lähiympäristössä tutkimisessa sekä toimimisessa ja liikkumisessa
- edistyminen havaintojen tekemisessä
- edistyminen turvallisen toimimisen taidoissa
- edistyminen ryhmässä toimimisessa

Oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokalla 1

Sisältöjä valitaan siten, että oppilaalle muodostuu ymmärrys ihmisen kehon osista ja elintoiminnoista sekä elämänculusta ja oman ikäkauden kasvusta ja kehityksestä pääpiirteissään. Harjoitellaan tunnetaitoja ja mielen hyvinvoinnin edistämistä kuten itsensä ja muiden arvostamista ikäkauden mukaisesti.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
	S1 Kasvu ja kehitys • kehon osat • 7-vuotiaan kasvu ja kehitys • tunteet ja niiden hallinta esimerkiksi Kiva-kouluohjelman avulla • Itsensä ja muiden arvostus S2 Kotona ja koulussa toimiminen • Turvallinen toiminta lähiympäristössä ja liikenteessä • Turvallinen luokka, piha ja koulu S3 Lähiympäristön ja sen muutosten havainnointi • Havainnointia ja luonnossa tutkimisen ja toimimisen taitoja koulun lähellä erilaisissa luonnonympäristöissä • Tunnistetaan maastossa yleisimpiä eliölajeja ja niiden elinympäristöjä • Vuodenaikojen ominaispiirteet	

	• Harjoitellaan pihakartan laatimista tutusta ympäristöstä sekä opitaan ymmärtämään kartan idea. • Sään kuvaaminen eri käsittein S4 Ympäristön tutkiminen • Tutkimuksen tekemisen eri vaiheet luontoon ja arjen ilmiöihin liittyvissä tutkimustehtävissä • Pienimuotoisia kokeiluja ja tutkimuksia lähiympäristössä S5 Elämän perusedellytysten pohtiminen: • Perehdytään elämän perusedellytyksiin ravinnon, veden, ilman, lämmön ja huolenpidon osalta. • Pohditaan, mitkä asiat tuottavat ihmiselle hyvää mieltä ja iloa. S6 Kestävän elämäntavan harjoitteleminen • Omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista harjoitellaan. • Jätteiden lajittelu • Ekologinen kestävä elämäntapa - luonnonympäristön säilyminen terveenä ja toimivana • Sosiaalinen kestävä elämäntapa - Kaiken elämän arvostaminen, tasa-arvoisuus ja hyvinvointi • Osallistutaan oman lähiympäristön tilan sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämiseen. • Pohditaan omien tekojen merkitystä itselle, muille ihmisille sekä omalle lähiympäristölle.	

Oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokalla 2

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
	S1 Kasvu ja kehitys • keskeiset kehon elimet ja elintoiminnot • elämänkulku ja ihmisen elämänvaiheet • 8-vuotiaan kasvu ja kehitys • itsensä ja muiden arvostaminen • Mielen hyvinvoinnin edistäminen S2 Kotona ja koulussa toimiminen • Perehtyminen turvataitoihin, turvallisuusohjeisiin ja niiden perusteluihin. • Arjen käyttäytymistavat erilaisissa tilanteissa • Fyysisen koskemattomuuden kunnioittaminen • Kiusaamisen ehkäisy • Arjen pienet itsehoitotaidot ja avun hakeminen S3 Lähiympäristön ja sen muutosten havainnointi: • Havainnointia ja tutkimisen ja toimimisen taitoja koulun lähellä erilaisissa rakennetuissa ympäristöissä • Vuodenaikojen ilmiöt • Suomen kartta • Sään kuvaaminen ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteiden avulla.	L1, L2, L3, L4, L5, L6 or L7

	S4 Ympäristön tutkiminen • Tutkimuksen eri vaiheet teknologiaan sekä ihmiseen ja ihmisen toimintaan liittyvissä ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtävissä. • Pienimuotoisia kokeiluja ja tutkimuksia kasveja kasvattamalla. • Liikkeen havainnointi ja liikkeen muutoksien syiden pohdinta S5 Elämän perusedellytysten pohtiminen • Tutustutaan ravinnontuotantoon ja juomaveden alkuperään. • Perehdytään arjen terveystottumuksiin ja harjoitellaan niihin liittyviä taitoja. • Koulupäivän toimintatapoja kehitetään yhdessä terveyden, hyvinvoinnin ja oppimisen kannalta. S6 Kestävän elämäntavan harjoitteleminen • Omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista harjoitellaan. • Taloudellinen elämäntapa - Luonnonvarojen säästäminen, kestävä käyttö ja tarpeeton kulutus • Tavaroiden kierrätys • Kulttuurinen elämäntapa - kulttuurien arvostus, kulttuurien säilyminen, kotiseutu ja sen merkitys • Osallistutaan oman lähiympäristön tilan sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämiseen.	

	• Pohditaan omien tekojen merkitystä itselle, muille ihmisille sekä omalle lähiympäristölle.	

12.3.6 Uskonto

Perusopetuslain 11§:n mukaan perusopetuksessa oppiaineena on uskonto tai elämänkatsomustieto. Uskonto toteutetaan saman lain 13§:n mukaan oppilaiden uskonnollisen yhdyskunnan mukaisesti oman uskonnon opetuksena erillisten oppimäärien mukaan. Oppiaineen yhtenäisyyden takaamiseksi kaikille oman uskonnon opetuksen muodoille on laadittu yhteiset tavoitteet ja keskeiset sisällöt.

Eri uskontojen oppimääräkuvauksissa tarkennetaan kaikille yhteisiä sisältöjä oppilaan oman uskonnon luonteen mukaisesti. Englantilaisessa koulussa ihmisyyttä, eettistä kasvua ja kehitystä tuetaan hyvekasvatuksella.

Oppiaineen tehtävä

Uskonnon opetuksen tehtävänä on antaa oppilaille laaja uskonnollinen ja katsomuksellinen yleissivistys. Opetus perehdyttää oppilaita opiskeltavaan uskontoon ja sen monimuotoisuuteen. Se tutustuttaa uskonto- ja katsomusperinteisiin Suomessa sekä uskontoihin ja katsomuksiin muualla maailmassa. Oppiaine edistää uskonnon ja kulttuurin välisen suhteen ymmärtämistä sekä uskontojen ja katsomusten monilukutaitoa. Opetus antaa monipuolista tietoa uskonnoista ja auttaa ymmärtämään niistä käytävää keskustelua. Oppilaita ohjataan kriittiseen ajatteluun sekä tarkastelemaan uskontoja ja katsomuksia eri näkökulmista. Opetuksessa pohditaan uskon ja tiedon suhdetta sekä uskonnoille ominaista kieltä, symboliikkaa ja käsitteistöä. Uskonnon opetus antaa valmiuksia uskontojen ja katsomusten dialogiin, jota käydään sekä katsomusten sisällä että niiden välillä. Opetus kannustaa oppilaita kunnioittamaan elämää, ihmisarvoa sekä omaa ja toisen pyhää.

Opetuksessa tutustutaan opiskeltavan uskonnon ja muiden uskontojen sekä katsomusten eettiseen ajatteluun ja rohkaistaan oppilaita pohtimaan omakohtaisesti eettisiä kysymyksiä. Opetus tukee oppilaan itsetuntemusta, itsensä arvostamista ja elämäntaitojen kehittymistä koko perusopetuksen ajan. Opetus antaa oppilaalle aineksia oman identiteetin, elämänkatsomuksen ja maailmankatsomuksen rakentamiseen ja arviointiin. Uskonnon opetus tukee oppilaan kasvua yhteisön ja demokraattisen yhteiskunnan vastuulliseksi jäseneksi ja maailmankansalaiseksi.

Specific task of *subject* in grades 1-2 :

Vuosiluokilla 1-2 uskonnon opetuksen tehtävänä on ohjata oppilaita tuntemaan ja arvostamaan omaa uskonnollista ja katsomuksellista taustaansa sekä kohtaamaan arvostavasti uskonnollista ja katsomuksellista moninaisuutta omassa luokassa ja koulussa sekä lähiympäristössä. Tähän opetus antaa perustietoja ja -taitoja sekä ajattelun välineitä. Oppilaita rohkaistaan tunnistamaan ja ilmaisemaan tunteitaan ja omia mielipiteitään sekä harjaantumaan toisten tunteiden tunnistamisessa ja mielipiteiden huomioon ottamisessa. Oppilaita kannustetaan ihmettelemään, kyselemään ja osallistumaan keskusteluun. Oppilaita ohjataan toimimaan vastuullisesti ja oikeudenmukaisesti.

Objectives for learning environments and work methods in grades 1-2:

Opetuksessa pyritään kiireettömyyteen ja avoimen, luottamuksellisen keskusteluilmapiiirin luomiseen. Opetuksessa on tärkeää, että jokainen oppilas tulee kuulluksi omine havaintoineen ja kokemuksineen. Oppilaita rohkaistaan vuorovaikutukselliseen oppimiseen, keskusteluun ja omien mielipiteiden perusteluun sekä erilaisuuden hyväksymiseen. Opetuksessa keskeistä on oppilaslähtöisyys ja oppilaan oman kokemusmaailman kunnioittaminen etenkin eettisiä kysymyksiä tarkasteltaessa. Luovat, toiminnalliset ja elämykselliset menetelmät, projektit ja keskustelut tukevat oppilasta kokonaisvaltaisena, kaikkia aistejaan oppimisessa hyödyntävänä vuorovaikutustaitoisena ja aktiivisena oppijana. Opetuksessa voidaan toteuttaa yksilö- tai ryhmäprojekteja myös oppiaineen eri oppimäärien kesken sekä oppiainerajat ylittäen. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti ja vuorovaikutteisesti tieto- ja viestintäteknologiaa. Kertomuksia, musiikkia, kuvataidetta, leikkiä, draamaa sekä vierailijoita ja vierailuja eri kohteisiin käytetään tukemaan monipuolista työskentelyä ja oppimisen iloa.

Guidance, differentiation and support in grades 1-2:

Uskonnon eri oppimäärien opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset tarpeet ja taustat kuten kielitaito ja kulttuuritausta. Keskeisiä käsitteitä pohditaan ja avataan niin, että niiden ymmärtäminen on mahdollista kaikille oppilaille. Käytettävät työtavat sovitetaan ikäkauteen. Opetuksessa luodaan oppimista ja osallisuutta edistäviä yhteisiä tilanteita sekä ohjataan ja vahvistetaan oppilaan opiskelutaitoja ja oma- aloitteisuutta.

Assessments of student's learning in grades 1-2:

Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Monipuolinen palaute rakentuu osaksi työskentelyä ja yhteisiä keskusteluja. Palaute ohjaa oppilaita yhteistyötaidoissa ja rohkaisee ilmaisemaan ajatuksiaan. Opetuksessa annetaan tilaa ja oppilaita kannustetaan ihmettelyyn, kysymiseen sekä omien mielipiteiden perusteluun ja toisten näkemysten kuunteluun. Monipuoliset työtavat luovat oppilaille mahdollisuuksia osoittaa ja itse huomata edistymistään ja osaamistaan.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita uskonnon osassa ovat:

- edistyminen lähiympäristön katsomuksellisten ilmiöiden tunnistamisessa ja nimeämisessä
- edistyminen ryhmässä toimimisen taidoissa
- edistymien ajatusten ilmaisemisessa ja toisten kuuntelemisessa.

Objectives of subject in grades 1-2:

T1 herättää oppilaassa mielenkiinto uskonnon opiskelua kohtaan ja opastaa tuntemaan oman perheen uskonnollista ja katsomuksellista taustaa

T2 ohjata oppilasta tutustumaan opiskeltavan uskonnon keskeisiin käsitteisiin, kertomuksiin ja symboleihin

T3 ohjata oppilasta tutustumaan opiskeltavan uskonnon vuodenkiertoon, juhliin ja tapoihin

T4 kannustaa oppilasta tutustumaan luokan, koulun ja lähiympäristön uskontojen ja katsomusten tapoihin ja juhlaperinteisiin

T5 rohkaista oppilasta tunnistamaan ja ilmaisemaan omia ajatuksiaan ja tunteitaan

T6 ohjata oppilasta toimimaan oikeudenmukaisesti, eläytymään toisen asemaan sekä kunnioittamaan toisen ihmisen ajatuksia ja vakaumusta sekä ihmisoikeuksia

T7 ohjata oppilaita eettiseen pohdintaan sekä hahmottamaan, mitä tarkoittaa vastuu itsestä, yhteisöstä, ympäristöstä ja luonnosta

T8 luoda oppilaalle tilaisuuksia harjoitella omien mielipiteiden esittämistä ja perustelemista sekä erilaisten mielipiteiden kuuntelemista ja ymmärtämistä

Essential contents derived from the objectives of the subject in grades 1-2:

Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat oppiaineen yleisten tavoitteiden saavuttamista Sisältöjen valinnassa hyödynnetään paikallisia mahdollisuuksia. Sisältöalueista muodostetaan kokonaisuuksia eri vuosiluokille. Oppilaiden kokemusmaailma huomioidaan sisältöjen valinnassa ja niiden tarkemmassa käsittelyssä.

S1 Suhde omaan uskontoon: Opetus aloitetaan tutustumalla oppilaan perheeseen: suku, historia, uskonto tai katsomus sekä erilaiset perheet. Tärkeitä opetuksen sisältöjä ovat oman uskonnon juhlat ja pyhät ajat sekä erilaisten juhlien sisältö, merkitys ja viettotavat. Opetuksen sisällöksi valitaan myös oman uskonnon kertomuksia, perinteitä ja tapoja. Tarkastellaan oman uskonnon keskeisiä käsitteitä ja symboleita sekä uskonnon monimuotoisuutta.

S2 Uskontojen maailma: Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaan kouluyhteisön sekä lähiympäristön uskonnot ja niiden keskeiset tavat ja juhlat. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon myös uskonnottomuus.

S3 Hyvä elämä: Opetuksessa tarkastellaan ihmisen syntymään ja kuolemaan liittyviä elämänkysymyksiä sekä elämän kunnioittamista. Keskeisiä sisältöjä ovat oppilaan omat teot ja niiden seuraukset, vastuu toisista ihmisistä, ympäristöstä ja luonnosta sekä toisen asemaan eläytyminen, ihmisarvo ja yksilöllisyys. Tutustutaan alustavasti lapsen oikeuksiin ja merkitykseen. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja ihmisen kokonaisvaltainen hyvinvointi. Sisällöt tukevat oppilaan tunnetaitojen kehittymistä.

Uskonnon opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1 herättää oppilaassa mielenkiinto uskonnon opiskelua kohtaan ja opastaa	S1, S2, S3	L2, L4

tuntemaan oman perheen uskonnollista ja katsomuksellista taustaa		
T2 ohjata oppilasta tutustumaan opiskeltavan uskonnon keskeisiin käsitteisiin, kertomuksiin ja symboleihin	S1	L1
T3 ohjata oppilasta tutustumaan opiskeltavan uskonnon vuodenkiertoon, juhliin ja tapoihin	S1	L2, L7
T4 kannustaa oppilasta tutustumaan luokan, koulun ja lähiympäristön uskontojen ja katsomusten tapoihin ja juhlaperinteisiin	S2	L2, L3, L7
T5 rohkaista oppilasta tunnistamaan ja ilmaisemaan omia ajatuksiaan ja tunteitaan	S1, S3	L2, L6, L7
T6 ohjata oppilasta toimimaan oikeudenmukaisesti, eläytymään toisen asemaan sekä kunnioittamaan toisen ihmisen ajatuksia ja vakaumusta sekä ihmisoikeuksia	S1, S2, S3	L2, L6, L7
T7 ohjata oppilaita eettiseen pohdintaan sekä hahmottamaan, mitä tarkoittaa vastuu itsestä, yhteisöstä, ympäristöstä ja luonnosta	S3	L3, L7
T8 luoda oppilaalle tilaisuuksia harjoitella omien mielipiteiden esittämistä ja perustelemista sekä erilaisten mielipiteiden kuuntelemista ja ymmärtämistä	S1, S3	L1, L5, L6, L7

Luterilainen uskonto

Tässä oppimääräkuvauksessa tarkennetaan kaikille yhteisiä uskonnon sisältöjä. Paikalliset opetussuunnitelmat laaditaan uskonnon yhteisten tavoitteiden ja sisältökuvausten sekä eri uskontojen tarkennettujen oppimääräkuvauksen perustalle.

S1 Suhde omaan uskontoon: Opetuksessa lähdetään liikkeelle oppilaan perheen ja suvun historiasta, uskonnoista ja katsomuksista. Opetuksessa huomioidaan erilaiset perhemuodot. Tutustutaan kirkkovuoden keskeisiin juhliin jouluun ja pääsiäiseen sekä niihin liittyviin Raamatun kertomuksiin ja perinteisiin. Opetuksessa käsitellään myös kristilliseen elämäntapaan liittyviä

juhlia, niiden sisältöä ja merkitystä. Tarkastellaan perheiden erilaisia tapoja viettää vuodenkiertoon ja elämänkaareen liittyviä juhlia. Opiskellaan kirkkovuoteen ja lapsuuteen liittyviä virsiä ja musiikkia. Tutustutaan kristinuskoon ja seurakuntaan liittyviin keskeisiin käsitteisiin ja symboleihin. Tutustutaan kristilliseen jumalakäsitykseen ja kirkkorakennukseen.

S2 Uskontojen maailma: Tutustutaan kouluyhteisössä ja koulun lähiympäristössä läsnä oleviin uskontoihin, niiden keskeisiin juhliin ja tapoihin. Otetaan huomioon myös kristinuskon monimuotoisuus sekä uskonnottomuus.

S3 Hyvä elämä: Opetuksessa käsitellään elämän kunnioittamisen, ihmisarvon ja lasten oikeuksien merkitystä. Opetuksessa aloitetaan oppilaan elämäkysymysten pohdinta ja avataan kristillistä näkökulmaa niihin. Keskeisiä sisältöjä ovat eettinen pohdinta, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja Kultainen sääntö. Pohditaan oppilaiden arjesta nousevia kysymyksiä ja yhdistetään niitä valittuihin Raamatun kertomuksiin. Rohkaistaan oppilasta tunnistamaan ja ilmaisemaan tunteitaan sekä eläytymään toisen asemaan ja hyväksymään erilaisuutta. Pohditaan omia tekoja ja niiden seurauksia sekä vastuuta toisista ihmisistä, ympäristöstä ja luonnosta.

Ortodoksinen uskonto

Tässä oppimääräkuvauksessa tarkennetaan kaikille yhteisiä uskonnon sisältöjä. Paikalliset opetus suunnitelmat laaditaan uskonnon yhteisten tavoitteiden ja sisältökuvausten sekä eri uskontojen tarkennettujen oppimääräkuvausten perustalle.

S1 Suhde omaan uskontoon: Opetuksessa otetaan huomioon perheiden erilaisuus, yhteys ortodoksisuuteen ja muihin kirkkoihin tai katsomuksiin. Opetuksessa aloitetaan mysteerioiden tarkastelu osana perheen ja lapsen omaa elämää. Tutustutaan alustavasti oman uskonnon piirteisiin ja kirkon keskeisiin käsitteisiin, sanastoon ja symboleihin sekä erilaisiin jumalanpalveluksiin. Tutkitaan kirkkoa rakennuksena. Tutustutaan omaan seurakuntaan sekä ortodoksisen kirkkovuoden keskeisiin juhliin vuoden kristillisen juhlakierron mukaisesti. Tarkastelussa otetaan huomioon kirkkovuoden juhlien perinteet ja tavat sekä joitakin niihin liittyviä pyhiä ihmisiä. Tutustutaan oppilaan omaan nimikkopyhään.

S2 Uskontojen maailma: Tutustutaan oman luokan oppilaiden, koulun ja lähiympäristön uskontoihin, katsomuksiin ja uskonnottomuuteen koulun arjen tapahtumien ja juhlien yhteydessä. Opetuksessa huomioidaan juhlien sisällöissä tai kirkollisissa tapahtumissa mahdollinen ortodoksinen näkökulma. Tutustutaan oppilaan ortodoksiseen perinnetaustaan osana monikulttuurista ortodoksisuutta.

S3 Hyvä elämä: Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksiseen ihmiskäsitykseen liittyvä opetus vapaudesta ja vastuusta sekä ihmisen kokonaisvaltainen hyvinvointi. Perehdytään vastuuseen ympäristöstä ja luonnosta sekä tunnistetaan elämän ainutkertaisuus. Pyritään eläytymään toisen asemaan ja pohditaan ihmiselämään liittyviä kysymyksiä kuten toisesta välittäminen, anteeksiantaminen, rehellisyys, huolenpito, rakkaus niin perheessä kuin kouluyhteisössäkin. Selvitetään YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkitystä oppilaan omassa elämässä. Tarkastellaan elämää ja kuolemaa sekä eettisiä kysymyksiä Vanhan ja Uuden Testamentin kertomusten ja arjen esimerkkien avulla.

Katolinen uskonto

Tässä oppimääräkuvauksessa tarkennetaan kaikille yhteisiä uskonnon sisältöjä. Paikalliset opetussuunnitelmat laaditaan uskonnon yhteisten tavoitteiden ja sisältökuvausten sekä eri uskontojen tarkennettujen oppimääräkuvausten perustalle.

S1 Suhde omaan uskontoon: Tutustutaan katoliseen uskontoon oppilaan perheen kautta. Keskeisiä sisältöjä ovat kirkon jäsenyys, kaste ja pyhä messu, ristinmerkki, Pyhä Kolminaisuus, Jeesus Kristus ja Jeesuksen elämän päätapaukset. Tutustutaan keskeisiin katolisen uskonnon päivittäisiin rukouksiin. Tutkitaan Raamatun kuvausta elämän synnystä. Opetuksessa tutustutaan Raamatun asemaan pyhänä kirjana sekä kirkkovuoden suuriin juhliin. Tutustutaan omaan seurakuntaan ja kirkkorakennukseen sekä tarkastellaan Neitsyt Mariaa ja joitakin pyhiä ihmisiä.

S2 Uskontojen maailma: Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden oma tausta ja sen mahdollinen monikulttuurisuus ja moniuskontoisuus. Tutustutaan oman luokan, oman koulun ja lähiympäristön uskontoihin, katsomuksiin sekä uskonnottomuuteen osana arkea ja juhlaa. Tutkitaan katolisen perinteen yhtäläisyyksiä muiden uskontojen ja katsomusten kanssa.

S3 Hyvä elämä: Opetuksessa pohditaan Vanhan testamentin ja Uuden testamentin kertomusten avulla hyvän ja pahan tunnistamista ja erottamista. Pohditaan toisista välittämisen ja rehellisyyden merkitystä. Perehdytään vastuuseen luonnosta ja maailmasta sekä tarkastellaan vastuuta luomiskertomuksen antamana tehtävänä. Selvitetään YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkitystä oppilaan omassa elämässä. Opiskellaan alustavasti uskonnon keskeiset käsitteet kuten syntiinlankeemus, anteeksisaaminen ja -antaminen, oma ja yhteinen hyvä sekä näihin liittyvät keskeiset käskyt.

Islam

Tässä oppimääräkuvauksessa tarkennetaan kaikille yhteisiä uskonnon sisältöjä. Paikalliset opetussuunnitelmat laaditaan uskonnon yhteisten tavoitteiden ja sisältökuvausten sekä eri uskontojen tarkennettujen oppimääräkuvausten perustalle.

S1 Suhde omaan uskontoon: Tutustutaan islamiin oman perheen kautta. Opiskellaan alustavasti islamilaisen kalenterin juhlat sekä ihmisen elämänkaareen liittyvät perinteet. Sisältöjen valinnassa keskeisiä ovat islamin opin perusteet: Jumalan ykseys, profeetat, pyhät kirjat, usko näkymättömään. Tutustutaan alustavasti Koraaniin ja perimätietoon sekä Islamilaiseen yhteisöön. Tarkastellaan islamin monimuotoisuutta ilmiönä sekä moskeijan merkitystä muslimeille. Pohditaan muslimin uskonnollisia velvollisuuksia.

S2 Uskontojen maailma: Tutustutaan kouluyhteisössä ja koulun lähiympäristössä läsnä oleviin uskontoihin, niiden pyhiin rakennuksiin, juhlaperinteisiin sekä uskonnottomaan tapakulttuuriin.

S3 Hyvä elämä: Sisältöjen valinnassa keskeistä on oppilaiden elämänkaari ja siihen liittyvät elämänkysymykset. Keskeisiä sisältöjä ovat elämän kunnioittaminen, ihmisarvo ja lasten oikeudet. Pohditaan toisen asemaan eläytymistä. Tutustutaan islamin oikeuksiin ja velvollisuuksiin perhe-elämässä. Selvitetään YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkitystä oppilaan omassa elämässä. Keskeisinä opittavina sisältöinä ovat hyvän elämän perusteet islamissa. Lisäksi tarkastellaan oman perheen tapakulttuuria ja pohditaan erilaisuuden hyväksymistä.

12.3.7 Elämänkatsomustieto

Specific task of subject in grades 1-2 :

Vuosiluokilla 1-2 elämänkatsomustiedon opetuksen painopiste on oppilaiden yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen, ilmaisun sekä ajattelun ja oppimisen taitojen kehittämisessä. Oppilaan omaa ajattelua ja kokemuksia kuuntelemalla ja arvostamalla vaikutetaan terveen itsetunnon ja myönteisen minäkuvan rakentumiseen.

Objectives for learning environments and work methods in grades 1-2:

Työtapojen valinnassa on oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä luoda turvallinen ja avoin psyykkinen ja sosiaalinen oppimisympäristö, jossa oppilas kokee tulewansa kuulluksi ja arvostetuksi. Työskentelyssä tuetaan oppimisen itsesäätelytaitojen kehittymistä. Fyysistä oppimisympäristöä kehitetään erilaiset oppimisen ja työskentelemisen tavat huomioivaksi ja joustavasti muunneltavaksi. Yhteisiä, opettajan ohjaamia tutkimuskeskusteluja voidaan rikastaa toiminnallisilla aktiviteeteilla, saduilla, kertomuksilla, leikeillä, musiikilla, kuvataiteella ja draamalla. Toiminnassa otetaan huomioon lasten elinympäristön digitalisoituminen.

Guidance, differentiation and support in grades 1-2:

Oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä ohjauksen ja tuen järjestämisessä on vahvistaa oppilaan osallisuuden ja minäpystyvyyden kokemusta. Elämänkatsomustieto oppiaineena tukee oppilaan hyvinvointia, kehitystä ja oppimista tarjoamalla mahdollisuuksia ja käsitteellisiä välineitä tutkia, jäsentää ja rakentaa omaa katsomuksellista identiteettiä yhdessä muiden kanssa. Ohjausta ja tukea tarvitaan erityisesti vuorovaikutus- ja ajattelutaitojen kehittymiseen. Oppilaiden yksilöllisen tuen tarpeet otetaan huomioon työtapojen valinnassa.

Assessments of student's learning in grades 1-2:

Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Monipuolinen palaute rakentuu osaksi työskentelyä ja yhteisiä keskusteluja. Se tukee ja vahvistaa oppilaiden osallisuuden ja minäpystyvyyden kokemusta. Palaute ohjaa oppilaita yhteistyötaitoissa ja rohkaisee ilmaisemaan ajatuksiaan. Opetuksessa annetaan tilaa ja oppilaita kannustetaan ihmettelyyn, kysymiseen sekä omien mielipiteiden perusteluun ja toisten näkemysten kuunteluun. Monipuoliset työtavat luovat oppilaille mahdollisuuksia osoittaa ja itse huomata edistymistään ja osaamistaan.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita elämänkatsomustiedossa ovat

- edistyminen lähiympäristön katsomuksellisten ilmiöiden tunnistamisessa ja nimeämisessä
- edistyminen ryhmässä toimimisen taidoissa
- edistyminen ajatusten ilmaisemisessa ja toisten kuuntelemissa.

Objectives of subject in grades 1-2:

Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat tavoitteiden saavuttamista ja hyödyntävät paikallisia mahdollisuuksia. Sisältöalueista muodostetaan kokonaisuuksia eri vuosiluokille. Oppilaiden kokemusmaailma, ideat ja ajatukset huomioidaan sisältöjen valinnassa ja niiden tarkemmassa käsittelyssä.

Yhdysryhmäopetuksessa, jossa oppitunnilla on esimerkiksi sekä ensimmäisen että toisen vuosiluokan oppilaita noudatetaan pääsääntöisesti vuorokurssiperiaatetta. Opetuksen alkaessa parittomina vuosina (esim. 2017, 2019, 2021) noudatetaan ensimmäisen luokan tavoitteita ja sisältöjä, parillisina alkavina lukuvuosina (esim. 2016, 2018, 2020) noudatetaan taas toisen luokan

tavoitteita ja sisältöjä. Yhdysryhmäopetuksen voi myös järjestää rinnakkais- tai vuosikurssijärjestelmän periaatteiden mukaisesti.

Essential contents derived from the objectives of the subject in grades 1-2:

S1 Kasvaminen hyvään elämään

Harjoitetaan keskustelutaitoja opettelemalla kuuntelemaan toisia kunnioittavasti ja harjoittelemalla selkeää itseilmaisua. Pohditaan yhdessä hyvän, oikean ja väärän merkityksiä ja niiden erottamista sekä ihmisen hyvyttä. Tutkitaan ystävyyden sisältöä ja merkitystä lasten elämässä.

S2 Erilaisia elämäntapoja

Pohditaan kysymystä ”Kuka minä olen?” sekä erilaisia tapoja elää ja ajatella. Tutkitaan erilaisia elämäntapoja liittyen erityisesti oppilaan omaan koti- ja kulttuuritaustaan.

S3 Yhteiselämän perusteita

Perehdytään ihmisten yhteiselämän perusteisiin tutkimalla esimerkiksi säännön, luottamuksen, rehellisyyden ja reiluuden merkityksiä erilaisissa oppilaan elämään liittyvissä arkipäivän tilanteissa ja ympäristöissä. Tutustutaan alustavasti lapsen oikeuksiin ja lapsen asemaan erilaisissa yhteisöissä.

S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus

Tutkitaan erilaisia elämänmuotoja maapallolla pohtien samalla elämän rajallisuutta. Perehdytään kertomuksiin maailman synnystä. Tutkitaan oppilaan omaa lähiympäristöä ja tarkastellaan omien valintojen ja toiminnan vaikutusta siihen. Etsitään luontoon liittyviä merkityksellisiä kokemuksia.

Vuosiluokka 1

Overview of objectives and contents in grade 1:

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1 ohjata oppilasta kuuntelemaan toisten oppilaiden mielipiteitä ja ajattelua	S1 Kasvaminen hyvään elämään S2 Erilaisia elämäntapoja S3 Yhteiselämän perusteita S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
T2 rohkaista oppilasta ilmaisemaan omaa ajatteluaan ja tunteitaan eri tavoin	S2 Erilaisia elämäntapoja	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen
T3 ohjata oppilasta arvostamaan omaa ja muiden ajattelua	S1 Kasvaminen hyvään elämään	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen
T4 edistää oppilaan taitoa tehdä kysymyksiä ja esittää perusteltuja väitteitä	S1 Kasvaminen hyvään elämään S2 Erilaisia elämäntapoja S3 Yhteiselämän perusteita S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen

Grade 2

Tavoitteet ja sisällöt vuosiluokalla 2

Subject in Grade 2		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T5 ohjata oppilasta tunnistamaan kokemiensa arkipäiväisten tilanteiden syitä ja seurauksia sekä eettisiä ulottuvuuksia	S1 Kasvaminen hyvään elämään S2 Erilaisia elämäntapoja S3 Yhteiselämän perusteita S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4 Monilukutaito
T6 rohkaista oppilasta pohtimaan oikean ja väärän eroa sekä hyvyyttä	S1 Kasvaminen hyvään elämään S2 Erilaisia elämäntapoja S3 Yhteiselämän perusteita S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen
T7 opastaa oppilasta tuntemaan lähiympäristön tapakulttuureja	S2 Erilaisia elämäntapoja	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
T8 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisten yhteiselämän perusteita	S1 Kasvaminen hyvään elämään S2 Erilaisia elämäntapoja S3 Yhteiselämän perusteita S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen
T9 ohjata oppilasta kunnioittamaan ja arvostamaan omaa ympäristöään ja luontoa	S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus	L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen

12.3.8 Musiikki

Specific task of *subject* in grades 1-2 :

Vuosiluokkien 1-2 musiikin opetuksessa oppilaat voivat yhdessä havaita ja kokea, kuinka jokainen on musiikissa ainutlaatuinen ja kuinka musiikillinen toiminta luo parhaimmillaan iloa ja yhteenkuuluvuuden tunnetta. Musiikin opetus tukee kinesteettisen ja auditiivisen hahmottamiskyvyn, terveen äänenkäytön sekä myönteisen musiikkisuhteen kehittymistä. Musiikkikäsitteiden ja ilmaisukeinojen oppimisen perustana ovat laulamisen, soittamisen, säveltämisen, musiikkiliikunnan ja kuuntelun yhteydessä saadut kokemukset ja niistä keskusteleminen. Oppilaiden luovaa musiikillista ajattelua sekä esteettistä ja musiikillista ymmärrystä edistetään luomalla tilanteita, joissa oppilaat voivat suunnitella ja toteuttaa erilaisia äänikokonaisuuksia sekä käyttää mielikuvitustaan ja kekseliäisyyttään yksin tai yhdessä muiden kanssa. Musiikillinen toiminta liittyy luontevasti eheyttävään opiskeluun koulun arjessa ja juhlassa.

Objectives for learning environments and work methods in grades 1-2:

Tavoitteena on luoda pedagogisesti monipuolisia ja joustavia musiikin opiskelukokonaisuuksia, joissa musiikin opetuksen erilaiset työtavat ja vuorovaikutustilanteet sekä yhteismusisointi ja muu musiikillinen yhteistoiminta on mahdollista. Oppimisen ilo, luovaan ajatteluun rohkaiseva ilmapiiri sekä myönteiset musiikkikokemukset ja -elämykset innostavat oppilaita kehittämään musiikillisia taitojaan. Opetustilanteissa luodaan mahdollisuuksia tieto- ja viestintätekniikan käyttöön musiikillisessa toiminnassa. Opetuksessa hyödynnetään pääkaupunkiseudun taide- ja kulttuurilaitosten sekä muiden yhteistyötahojen tarjoamia mahdollisuuksia mahdollisuuksien mukaan.

Guidance, differentiation and support in grades 1-2:

Musiikin opetuksessa ja työskentelyn suunnittelussa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet. Niiden pohjalta tehdään muun muassa työtapoja, erilaisten välineiden käyttöä ja oppilaiden ryhmittelyä koskevat ratkaisut niin, että myös oppilaita kuullaan. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisia opetusmenetelmiä, jotka mahdollistavat myös ylöspäin eriyttämisen. Ratkaisuilla luodaan oppimista edistäviä yhteismusisoinnin tilanteita, joihin jokainen oppilas voi osallistua omalla taitotasollaan jo opittua vahvistaen ja uutta oppien. Samalla vahvistetaan jokaisen oppilaan opiskelutaitoja ja oma-aloitteisuutta.

Assessments of student's learning in grades 1-2:

Oppimisen arviointi musiikissa on oppilaita ohjaavaa ja rohkaisevaa. Oppilaalle annetaan palautetta ja mahdollisuuksia oman ja ryhmän toiminnan arviointiin siten, että se kannustaa yrittämiseen ja opittavien taitojen harjoittamiseen. Oppilasta ohjataan arvioimaan itseään aina suhteessa asettamiinsa tavoitteisiin. Erityistä huomiota arvioinnissa kiinnitetään musiikillisten yhteistyötaitojen ja musisointitaitojen edistymiseen. Oppilaan oppimisen arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön. Opetuksessa hyödynnetään vertaisoppimista ja opetellaan antamaan rakentavaa palautetta myös toisen työskentelystä.

Musiikin oppiminen on aina prosessi. Tätä musiikille ominaista prosessioppimisen tapaa voidaan hyödyntää myös ilmiöpohjaisessa opiskelussa yhteistyössä muiden oppiaineiden kanssa. Tämänkaltaisen työskentelyn arvioinnissa käytetään apuna opiskeluprosessin monipuolista tallentamista eri keinoin.

Arvioinnin kohteena ei ole vain lopputulos.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita musiikissa ovat

- edistyminen musiikillisissa yhteistyötaidoissa, erityisesti toimiminen musiikillisen ryhmän jäsenenä
- edistyminen musiikin peruskäsitteiden hahmottamisessa musiikillisen toiminnan kautta
- edistyminen musiikillisen keksinnän ja ilmaisun taidoissa

Oppiainekohtaiset tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Osallisuus

T1 ohjata oppilasta toimimaan musiikillisen ryhmän jäsenenä oppilaan myönteistä minäkuvaa rakentaen

Musisointi ja luova tuottaminen

T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön sekä laulamaan ja soittamaan ryhmän jäsenenä

T3 kannustaa oppilasta kokemaan ja hahmottamaan ääniympäristöä, ääntä, musiikkia ja musiikkikäsitteitä liikkuen ja kuunnellen

T4 antaa tilaa oppilaiden omille musiikillisille ideoille ja improvisoinnille sekä ohjaa heitä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai muita kokonaisuuksia käyttäen äänellisiä, liikunnallisia, kuvallisia, teknologisia tai muita ilmaisukeinoja

Kulttuurinen ymmärrys ja monilukutaito

T5 innostaa oppilasta tutustumaan musiikilliseen kulttuuriperintöönsä leikkien, laulaen ja liikkuen sekä nauttimaan musiikin esteettisestä, kulttuurisesta ja historiallisesta monimuotoisuudesta

T6 auttaa oppilasta ymmärtämään musiikin merkintätapojen perusperiaatteita musisoinnin yhteydessä

Hyvinvointi ja turvallisuus musiikissa

T7 ohjata oppilasta toimimaan vastuullisesti musisoinnissa

Oppimaan oppiminen musiikissa

T8 tarjota oppilaille kokemuksia tavoitteiden asettamisen ja yhteisen harjoittelun merkityksestä musiikin oppimisessa

Tavoitteet ja sisällöt vuosiluokalla 1

Subject in Grade 1		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 ohjata oppilasta toimimaan musiikillisen ryhmän jäsenenä oppilaan myönteistä	S1 Kiinnitetään huomiota ryhmän jäsenenä toimimiseen ja myönteisen yhteishengen luomiseen. Rohkaistutaan olemaan osana	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Vuorovaikutukseen ja musiikin tunneilla toimimiseen ohjaaminen.

minäkuva rakentaen	musiikillista ryhmää omalla äänellä. S2 Tutustutaan käytössä oleviin soittimiin tarkoituksenmukaisesti, opetellaan soittamaan ja käsittelemään ikätasolle sopivia koulusoittimia ja harjoitellaan soittamaan osana ryhmää muut huomioiden. S3 Hahmotetaan peruskäsitteitä kuten taso, kesto, voima ja väri esimerkiksi luovan toiminnan ja musiikillisen keksimisen kautta. S4 Ohjelmistossa hyödynnetään lauluja, leikkejä, loruja, liikuntaa sekä soitto- ja kuuntelutehtäviä huomioiden kouluvuoden kierto ja koulun juhlat. S5 Huomioidaan oppilaiden erilaiset musiikilliset ja kulttuuriset taustat sekä musiikilliset yhteisöt ohjelmistoa valittaessa.	Vuorovaikutukseen rohkaiseminen ja itsensä ilmaiseminen vähäiselläkin kielitaidolla. Lastenmusiikkikulttuuriin ja suomalaisen ja anglosaksiseen kansanmusiikkikulttuuriin tutustuminen sekä konsertti-, ooppera ja balettivierailuja mahdollisuuksien mukaan. L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden vaikuttaminen Mahdollisuus osallistua oppitunneilla musisointiin ja opetuksen suunnitteluun. Musiikillisen ryhmän jäsenenä oleminen niin toimijana kuin kuuntelijana. Välineiden oikeaoppinen käyttö.
T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön sekä laulamaan ja soittamaan ryhmän jäsenenä	S1 Harjoitellaan leikkien äänenkäyttöä, hengitystä, rentoutumista ja laulamista sekä yksin että ryhmän jäsenenä. Tutustutaan omaan ääneen puhuen ja laulaen. Huomioidaan oppilaan ominainen tapa soittaa ja laulaa ja ohjataan tarvittaessa	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen Musiikillisten oivallusten tekeminen sekä syy- ja seuraussuhteiden löytäminen. Musiikillinen kokeilu tiedonrakentumisen välineenä. Epävarmuuden ja keskeneräisyyden sieto

	terveelliseen ja ergonomiseen musisointitapaan. S2 Rohkaistaan oppilasta ilmaisuun ja keksimiseen soittaen ja laulaen. Hyväksytään erilaisia tapoja soittaa ja harjoitellaan soittimelle ominaista soittotapaa ja -asentoa. S3 Harjoitellaan soittimien tarkoituksenmukaista käyttöä ja tunnistetaan erilaisia soittimia. S4 Opetellaan ohjelmistoa monipuolisesti eri aisteja hyödyntäen. S5 Soittaen ja laulaen harjoitellaan musiikillisia peruskäsitteitä kuten taso, kesto, voima ja väri. Ohjelmistossa hyödynnetään lauluja, leikkejä, loruja, liikuntaa sekä soitto- ja kuuntelutehtäviä huomioiden oppilaiden ikä- ja taitotaso. Ohjelmistoa valitessa huomioidaan myös kulttuuriperintö sekä kulttuuriset taustat. Suomen ja englanninkielinen laulusto, jossa myös ulkoa opittuja lauluja.	harjoittelussa ja musiikin tekemisessä. Mahdollistaa onnistumisen kokemuksia. L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Vuorovaikutukseen ja musiikin tunteilla toimimiseen ohjaaminen. Vuorovaikutukseen rohkaiseminen ja itsensä ilmaiseminen vähäiselläkin kielitaidolla. Lastenmusiikkikulttuuriin ja kansanmusiikkikulttuuriin tutustuminen sekä Helsingin tarjoamiin kulttuurimahdollisuuksiin perehtyminen. L4 Monilukutaito Musiikin käsitteisiin ja kieleen tutustuminen englanniksi ja suomeksi ja niiden avulla kommunikoiminen. Musiikin käyttö mielikuvien välineenä.
T3 kannustaa oppilasta kokemaan ja hahmottamaan ääniympäristöä, ääntä, musiikkia ja musiikkikäsitteitä liikkuen ja kuunnellen	S1 Harjoitellaan huomioimaan ja hahmottamaan musiikillisen ryhmän tuottamaa ääntä ja ääniympäristöä. Opetellaan toimimaan osana musiikillista ryhmää soittaen ja laulaen. S2 Harjoitellaan tunnistamaan musiikillisia peruskäsitteitä liikkeen, kuuntelun ja kuvan avulla.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen Musiikillisten oivallusten tekeminen sekä syy- ja seuraussuhteiden löytäminen. Musiikillinen kokeilu tiedonrakentumisen välineenä. Epävarmuuden ja keskeneräisyyden sieto harjoittelussa ja musiikin

	S3 Tutustutaan oppilaita arjessa ympäröiviin ääniympäristöihin. S4 Musiikin opetuksen ohjelmistossa hyödynnetään lauluja, leikkejä, loruja ja liikuntaa. Tutustutaan lastenmusiikkikulttuuriin. Huomioidaan kulttuuriperinnön ja koulun toimintakulttuurin tuomat erityispiirteet ohjelmiston valinnassa.	tekemisessä. Mahdollistaa onnistumisen kokemuksia. L4 Monilukutaito Musiikin käsitteisiin ja kieleen tutustuminen ja niiden avulla kommunikoiminen. Musiikin käyttö mielikuvien välineenä.
T4 antaa tilaa oppilaiden omille musiikillisille ideoille ja improvisoinnille sekä ohjaa heitä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai muita kokonaisuuksia käyttäen äänellisiä, liikunnallisia, kuvallisia, teknologisia tai muita ilmaisukeinoja	S1 Toteutetaan musiikillista keksintää ja ideointia yksin ja ryhmän jäsenenä liikkuen, soittaen ja laulaen. Hyödynnetään improvisoinnissa ja keksinnässä musiikin peruskäsitteitä. S2 Havainnoidaan arjen ääniympäristöjä ja kokemuksia. Hyödynnetään näitä musiikillisessa ideoinnissa ja improvisoinnissa sekä tuotoksissa. S3 Ohjelmistossa huomioidaan valmiin musiikkimateriaalin merkitys musiikillisten ideoiden ja tuotosten tekemisessä. Hyödynnetään oppilaiden omia tuotoksia ohjelmiston osana.	L5 Tieto- ja viestintätekniikka osaaminen Omien tuotosten tallentaminen ja niihin palaaminen. L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys Pitkäjärteisen työskentelyn harjoittelu. Pienimuotoisten tavoitteiden asettaminen ja tavoitteiden toteutumisen eteen työskentely.
T5 innostaa oppilasta tutustumaan musiikilliseen kulttuuriperintönsä leikkien, laulaen ja liikkuen sekä nauttimaan musiikin esteettisestä, kulttuurisesta ja historiallisesta monimuotoisuudesta	S1 Tutustutaan liikkuen ja leikkien, laulaen ja soittaen musiikilliseen kulttuuriperintöön ryhmässä, oppilaiden omat kulttuuriset taustat huomioiden. S2 Havainnoidaan musiikin peruskäsitteitä erilaisten työtapojen avulla. S3 Huomioidaan, että musiikilla on yhteys muihin	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Vuorovaikutukseen ja musiikin tunneilla toimimiseen ohjaaminen. Vuorovaikutukseen rohkaiseminen ja itsensä ilmaiseminen vähäiselläkin kielitaidolla. Lastenmusiikkikulttuuriin ja kansanmusiikkikulttuuriin

	taidelajeihin. S4 Ohjelmiston valinnassa kiinnitetään erityistä huomiota kulttuuriperintöä monipuolisesti edustaviin kappaleisiin. Ymmärretään ohjelmiston valinnassa myös historiallinen ulottuvuus, joka esimerkiksi kansanmusiikilla on.	tutustuminen sekä Helsingin tarjoamiin kulttuurimahdollisuuksiin perehtyminen. L4 Monilukutaito Musiikin käsitteisiin ja kieleen tutustuminen ja niiden avulla kommunikoiminen. Musiikin käyttö mielikuvien välineenä.
T6 auttaa oppilasta ymmärtämään musiikin merkintätapojen peruseriaatteita musisoinnin yhteydessä	S1 Opetellaan toteuttamaan musiikin merkintätapoja ja niiden peruseriaatteita musisoiden yksin ja ryhmän jäsenenä. S2 Tutustutaan peruskäsitteiden hyödyntämiseen omassa musisoinnissa. Ymmärretään musiikista nousevien peruskäsitteiden ja merkintätapojen yhteys soivaan musiikkiin. S3 Sovelletaan musiikillisten merkintätapojen käyttöä ääniympäristöjen havainnoinnissa. S4 Ohjelmistoa tarkastellaan myös merkintätapojen näkökulmasta. Löydetään peruskäsitteiden ja musiikin välinen yhteys. Opetuksessa käytetään lauluja, leikkejä, loruja, liikuntaa sekä soitto- ja laulutehtäviä.	L4 Monilukutaito Musiikin käsitteisiin ja kieleen tutustuminen ja niiden avulla kommunikoiminen. Musiikin käyttö mielikuvien välineenä.
T7 ohjata oppilasta toimimaan vastuullisesti musisoinnissa	S1 Oppilas oppii ymmärtämään oman roolinsa ja vastuunsa musiikillisen ryhmän jäsenenä ja esimerkiksi soittovälineiden käyttäjänä. Havaitaan oman toiminnan merkitys musiikillisten asioiden toteutuksessa ja lopputuloksessa.	L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden vaikuttaminen Mahdollisuus osallistua oppitunneilla musisointiin ja opetuksen suunnitteluun. Musiikillisen ryhmän jäsenenä oleminen niin toimijana kuin

	S2 Harjoitellaan vastuuta ja toisen tuotoksen kunnioittamista ilmaisu- ja improvisointitehtävissä. S3 Havainnoidaan omaa tekemistä suhteessa omaan ääniympäristöön. S4 Hyödynnetään opetuksessa ohjelmistoa, jota toteutetaan monipuolisin työtavoin.	kuuntelijana. Välineiden oikeaoppinen käyttö.
T8 tarjota oppilaille kokemuksia tavoitteiden asettamisen ja yhteisen harjoittelun merkityksestä musiikin oppimisessa	S1 Opetellaan ymmärtämään toiston ja harjoittelun yhteys musiikissa ja musiikillisten taitojen oppimisessa. Harjoitellaan esimerkiksi esityksen valmistamista ryhmänä. Asetetaan yhteinen tavoite. S2 Oivalletaan harjoittelun, asetetun tavoitteen ja musiikillisen keksimisen ero. S3 Ääniympäristöihin tutustuttaessa harjoitellaan oman ääniympäristön tai – maiseman tuottamista. S4 Valitaan ohjelmistoon laulustoa ja soittomateriaalia, joita voidaan harjoitella yhdessä ja työstää musiikin peruskäsitteitä hyödyntäen.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen Musiikillisten oivallusten tekeminen sekä syy- ja seuraussuhteiden löytäminen. Musiikillinen kokeilu tiedonrakentumisen välineenä. Epävarmuuden ja keskeneräisyyden sieto harjoittelussa ja musiikin tekemisessä. Mahdollistaa onnistumisen kokemuksia.

Subject in Grade 2		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 ohjata oppilasta toimimaan musiikillisen ryhmän jäsenenä oppilaan myönteistä minäkuvaa rakentaen	S1-S4 Harjoitellaan leikkien äänenkäyttöä, hengitystä, rentoutumista ja laulamista sekä yksin että ryhmän jäsenenä. Opetellaan muistamaan ja toistamaan laulujen melodioita erilaisten työtapojen avulla. Soitetaan ja lauletaan erilaisissa ryhmissä. Opetellaan ohjelmistoa monipuolisesti eri aisteja hyödyntäen. Harjoitellaan musiikin peruskäsitteitä. Rohkaistaan oppilasta ilmaisuun ja keksimiseen soittaen ja laulaen. Harjoitellaan soittimien tarkoituksenmukaista käyttöä ja laajennetaan soitintuntemusta. Ohjelmistossa hyödynnetään lauluja, leikkejä, loruja, liikuntaa sekä soitto- ja kuuntelutehtäviä huomioiden oppilaiden ikä- ja taitotaso. Ohjelmistoa valitessa huomioidaan myös kulttuuriperintö sekä kulttuuriset taustat.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Vuorovaikutukseen ja musiikin tunneilla toimimiseen ohjaaminen. Vuorovaikutukseen rohkaiseminen ja itsensä ilmaiseminen vähäiselläkin kielitaidolla. Lastenmusiikkikulttuuriin ja kansanmusiikkikulttuuriin tutustuminen sekä pääkaupunkiseudun tarjoamiin kulttuurimahdollisuuksiin perehtyminen. L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden vaikuttaminen Mahdollisuus osallistua oppitunneilla musisointiin ja opetuksen suunnitteluun. Musiikillisen ryhmän jäsenenä olemisen niin toimijana kuin kuuntelijana. Välineiden oikeaoppinen käyttö.
T3 kannustaa oppilasta kokemaan ja hahmottamaan ääniympäristöä, ääntä, musiikkia ja musiikkikäsitteitä liikkuen ja kuunnellen	Opetellaan erottelemaan ääniympäristön elementtejä liikkeen ja kuuntelun avulla. Etsitään ääniympäristöistä musiikin peruskäsitteitä liittäen niitä oppilaiden arjen ääniympäristöihin. Huomioidaan ja hahmotetaan musiikillisen ryhmän	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen Musiikillisten oivallusten tekeminen sekä syy- ja seuraussuhteiden löytäminen. Musiikillinen kokeilu tiedonrakentumisen välineenä.

	tuottamaa ääntä ja ääniympäristöä. Toimitaan osana musiikillista ryhmää soittaen ja laulaen. Musiikin opetuksen ohjelmistossa hyödynnetään lauluja, leikkejä, loruja ja liikuntaa. Tutustutaan lastenmusiikkikulttuuriin. Huomioidaan kulttuuriperinnön ja koulun toimintakulttuurin tuomat erityispiirteet ohjelmiston valinnassa. Musiikillisten tietojen ja taitojen lisäksi käsitellään oppilaiden kokemuksia ja havaintoja niin musiikista kuin arjen eri ääniympäristöistä musiikin merkitystä omissa yhteisöissä.	Epävarmuuden ja keskeneräisyyden sieto harjoittelussa ja musiikin tekemisessä. Mahdollistaa onnistumisen kokemuksia. L4 Monilukutaito Musiikin käsitteiden ja kielen käyttö musiikillisessa toiminnassa. Musiikin käyttö mielikuvien välineenä.
T4 antaa tilaa oppilaiden omille musiikillisille ideoille ja improvisoinnille sekä ohjaa heitä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai muita kokonaisuuksia käyttäen äänellisiä, liikunnallisia, kuvallisia, teknologisia tai muita ilmaisukeinoja	Syvennetään musiikillisen keksinnän ja improvisoinnin taitoja yksin ja ryhmän jäsenenä liikkuen, soittaen ja laulaen. Hyödynnetään improvisoinnissa ja keksinnässä musiikin peruskäsitteitä. Havainnoidaan arjen ääniympäristöjä ja kokemuksia. Hyödynnetään näitä musiikillisessa ideoinnissa ja improvisoinnissa sekä tuotoksissa. Ohjelmistossa huomioidaan muiden oppiaineiden tarjoaman materiaalin merkitys musiikillisten ideoiden ja tuotosten tekemisessä. Hyödynnetään oppilaiden omia tuotoksia ohjelmiston osana.	L5 Tieto- ja viestintätekniinen osaaminen Omien tuotosten tallentaminen ja niihin palaaminen. L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys Pitkäjänteisen työskentelyn harjoittelu. Pienimuotoisten tavoitteiden asettaminen ja tavoitteiden toteutumisen eteen työskentely.
T5	S1-S4	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

innostaa oppilasta tutustumaan musiikilliseen kulttuuriperintönsä leikkien, laulaen ja liikkuen sekä nauttimaan musiikin esteettisestä, kulttuurisesta ja historiallisesta monimuotoisuudesta	Tutustutaan liikkuen ja leikkien, laulaen ja soittaen musiikilliseen kulttuuriperintöön ryhmässä, oppilaiden omat kulttuuriset taustat huomioiden. Laajennetaan musiikin peruskäsitteitä erilaisten työtapojen avulla. Havainnoidaan musiikin ja muiden taidelajien yhteyksiä toisiinsa. Ohjelmiston valinnassa kiinnitetään erityistä huomiota kulttuuriperintöä monipuolisesti edustaviin kappaleisiin. Ymmärretään ohjelmiston valinnassa myös historiallinen ulottuvuus, joka esimerkiksi kansanmusiikilla on.	Vuorovaikutukseen ja musiikin tunneilla toimimiseen ohjaaminen. Vuorovaikutukseen rohkaiseminen ja itsensä ilmaiseminen vähäiselläkin kielitaidolla. Lastenmusiikkikulttuuriin ja kansanmusiikkikulttuuriin tutustuminen sekä Helsingin tarjoamiin kulttuurimahdollisuuksiin perehtyminen. L4 Monilukutaito Musiikin käsitteisiin ja kieleen tutustuminen ja niiden avulla kommunikoiminen. Musiikin käyttö mielikuvien välineenä.
T6 auttaa oppilasta ymmärtämään musiikin merkintätapojen peruseriäotteita musisoimnin yhteydessä	Kerrataan musiikin merkintätapoja ja niiden peruseriäotteita musisoiden yksin ja ryhmän jäsenenä. Tutustutaan tauon käsitteeseen leikkien, laulaen ja soittaen. Hyödynnetään peruskäsitteitä omassa musisoimnissa. Ymmärretään musiikista nousevien peruskäsitteiden ja merkintätapojen yhteys soivaan musiikkiin. Sovelletaan musiikillisten merkintätapojen käyttöä ääniympäristöjen havainnoimnissa. Ohjelmistoa tarkastellaan myös merkintätapojen näkökulmasta. Opetuksessa käytetään lauluja, leikkejä, loruja, liikuntaa sekä soitto- ja laulutehtäviä.	L4 Monilukutaito Musiikin käsitteisiin ja kieleen tutustuminen ja niiden avulla kommunikoiminen. Musiikin käyttö mielikuvien välineenä.

T7 Ohjata oppilasta toimimaan vastuullisesti musisoinnissa	Oppilas ymmärtää oman roolinsa ja vastuunsa musiikillisen ryhmän jäsenenä ja esimerkiksi soittovälineiden käyttäjänä. Havaitaan oman toiminnan merkitys musiikillisten asioiden toteutuksessa ja lopputuloksessa. Otetaan vastuuta ja kunnioitetaan toisen tuotoksia ilmaisu- ja improvisointitehtävissä. Havainnoidaan omaa tekemistä suhteessa omaan ääniympäristöön. Hyödynnetään opetuksessa ohjelmistoa, jota toteutetaan monipuolisin työtavoin.	L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden vaikuttaminen Mahdollisuus osallistua oppitunneilla musisointiin ja opetuksen suunnitteluun. Musiikillisen ryhmän jäsenenä oleminen niin toimijana kuin kuuntelijana. Välineiden oikeaoppinen käyttö.
T8 Tarjota oppilaille kokemuksia tavoitteiden asettamisen ja yhteisen harjoittelun merkityksestä musiikin oppimisessa	Ymmärretään toiston ja harjoittelun yhteys musiikissa ja musiikillisten taitojen oppimisessa. Harjoitellaan esimerkiksi esityksen valmistamista ryhmänä. Asetetaan yhteinen tavoite. Oivalletaan harjoittelun, asetetun tavoitteen ja musiikillisen keksimisen ero. Ääniympäristöihin tutustuttaessa harjoitellaan oman ääniympäristön tai – maiseman tuottamista. Valitaan ohjelmistoon laulustoa ja soittomateriaalia, joita voidaan harjoitella yhdessä ja työstää musiikin peruskäsitteitä hyödyntäen.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen Musiikillisten oivallusten tekeminen sekä syy- ja seuraussuhteiden löytäminen. Musiikillinen kokeilu tiedonrakentumisen välineenä. Epävarmuuden ja keskeneräisyyden sieto harjoittelussa ja musiikin tekemisessä. Mahdollistaa onnistumisen kokemuksia.

12.3.9 Kuvataide

Oppiaineen tehtävä

Kuvataiteen opetuksen tehtävä on ohjata oppilaita tutkimaan ja ilmaisemaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta taiteen keinoin. Oppilaiden identiteettien rakentumista, kulttuurista osaamista ja yhteisöllisyyttä vahvistetaan kuvia tuottamalla ja tulkitsemalla. Oppilaiden omat kokemukset, mielikuvitus ja kokeileminen luovat perustan opetukselle. Kuvataiteen opetus kehittää kykyä ymmärtää taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin ilmiöitä. Oppilaille tarjotaan tapoja arvottaa todellisuutta ja vaikuttaa siihen. Kulttuuriperinnön tuntemusta vahvistamalla tuetaan traditioiden välittymistä ja uudistumista. Opetus tukee oppilaiden kriittisen ajattelun kehittymistä sekä kannustaa heitä vaikuttamaan omaan elinympäristöön ja yhteiskuntaan. Kuvataiteen opetuksessa luodaan perustaa oppilaiden paikalliselle ja globaalille toimijuudelle.

Taiteelle ominainen työskentely harjaannuttaa kokemukselliseen, moniaistiseen ja toiminnalliseen oppimiseen. Oppilaat tarkastelevat kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria historiallisista ja kulttuurisista näkökulmista. Opetuksessa tutustutaan erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä. Oppilaita ohjataan käyttämään monipuolisesti erilaisia välineitä, materiaaleja, teknologioita ja ilmaisun keinoja. Opetuksessa kannustetaan monilukutaidon kehittämiseen hyödyntämällä visuaalisuutta sekä muita tiedon tuottamisen ja esittämisen tapoja. Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin yhteistyössä muun opetuksen ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Opetuksessa tutustutaan museoihin ja muihin kulttuurikohteisiin sekä tarkastellaan kuvataiteen harrastusmahdollisuuksia.

Oppimäärän erityinen tehtävä

Vuosiluokilla 1-2 luodaan perustaa oppilaiden omakohtaiselle suhteelle kuvataiteeseen ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin. Ilmaisun taitojen ja esteettisten valmiuksien kehittymistä tuetaan eri aistien ja koko kehon yhteistyöllä. Oppilaita ohjataan käyttämään mielikuvia, kuvataiteen käsitteistöä ja kuvallisen tuottamisen keinoja. Opetuksessa hyödynnetään toiminnallisuutta ja leikinomaisuutta. Oppilaita kannustetaan pitkäjänteiseen taideoppimiseen. Kuvien tuottamista ja tulkintaa harjoitellaan myös tieto- ja viestintäteknologian ja verkkoympäristöjen avulla. Opetuksessa rohkaistaan toimimaan yhdessä, jakamaan kokemuksia sekä vastaanottamaan ja antamaan palautetta kuvallisesta työskentelystä.

Kuvataiteen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Tavoitteena on tarjota oppimisympäristöjä ja työtapoja, joilla mahdollistetaan monipuolinen materiaalien, teknologioiden ja ilmasukeinojen käyttäminen sekä niiden luova soveltaminen. Opetustilanteissa luodaan aktiiviseen kokeilemiseen ja harjoitteluun rohkaiseva ilmapiiri. Pedagogisilla ratkaisulla tuetaan moniaistista havainnointia, pitkäjänteistä työskentelyä sekä tutkivaa ja tavoitteellista taideoppimista. Opetuksessa otetaan huomioon yksilölliset kuvailmaisun tarpeet ja mahdollistetaan tarkoituksenmukainen työskentely yksin ja ryhmässä. Tavoitteena on luoda oppimiseen ja vuorovaikutukseen kannustava toimintakulttuuri sekä koulussa että koulun ulkopuolisissa ympäristöissä. Vuosiluokilla 1-2 innostetaan leikinomaiseen kokeiluun, tieto- ja viestintäteknologian käyttöön sekä taiteiden väliseen toimintaan. Opetustilanteet toteutetaan kouluympäristön lisäksi erilaisissa rakennetuissa ympäristöissä, luonnon ympäristöissä ja verkkoympäristöissä. Helsingin museot, galleriat ja kulttuurilaitokset ovat tärkeitä kuvataiteen oppimisympäristöjä, jotka mahdollistavat elämyksellisen taidekokemuksen ja aktiivisen yhteistyön visuaalisen alan asiantuntijoiden kanssa.

Ohjaus, tuki ja eriyttäminen oppiaineessa vuosiluokilla 1-2

Tavoitteena ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä on oppilaiden sosiaalisten, psyykkisten ja motoristen lähtökohtien ja taitojen huomioon ottaminen. Taideoppimisen yksilöllinen ja yhteisöllinen luonne

tukee oppilaan identiteettien rakentumista, osallisuutta ja hyvinvointia. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan yksilölliset ohjauksen tarpeet. Opetusta eriytetään tarvittaessa esimerkiksi ilmaisukeinojen, työtapojen ja oppimisympäristöjen valinnoilla. Opetustilanteissa oppilaat voivat hyödyntää vahvuuksiaan, soveltaa erilaisia työtapoja ja käyttää vaihtoehtoisia lähestymistapoja. Taideoppimiselle luodaan turvallinen, moninaisuutta kunnioittava ja itseilmaisuuun rohkaiseva ilmapiiri, jossa oppilaat saavat henkilökohtaista ohjausta ja tukea. Vaihtoehtoisia pedagogisia lähestymistapoja voidaan tarvita erityisesti havaintojen ja tunteiden visuaalisessa ilmaisussa sekä motoristen taitojen kehittämisessä. Ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä voidaan hyödyntää esimerkiksi leikinomaisuutta, pelejä ja eri aistialueisiin liittyviä kokemuksia.

Oppilaan oppimisen arviointi kuvataiteessa vuosiluokilla 1-2

Oppimisen arviointi kuvataiteessa on luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja oppilaan yksilöllisen edistymisen huomioivaa. Arvioinnilla tuetaan kuvan tuottamisen ja tulkinnan taitojen, taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemuksen, pitkäjänteisten työtapojen sekä itsearviointitaitojen kehittymistä. Palaute on monipuolista ja rohkaisee oppilaita omien ajatusten ilmaisemiseen ja toisten näkemysten arvostamiseen. Oppilaat saavat palautetta kaikilla tavoitteissa määritellyillä taideoppimisen alueilla. Arvioinnissa painottuu oppimisprosessi yksittäisten suoritusten sijaan. Oppilaat osallistuvat myös itsearvioinnin suunnitteluun ja toteutukseen.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita kuvataiteessa ovat

- edistyminen tavoitteiden asettamisessa omalle toiminnalle
- edistyminen materiaalien kokeilemisessä ja tekniikoiden harjoittelussa
- edistyminen kuvataiteen ilmaisukeinojen käyttämisessä ja niistä keskustelemisessä
- edistyminen omista ja muiden kuvista keskustelemisessä

Kuvataiteen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1-2

Kuvataiteen opetuksen tavoitteita lähestytään omia kuvakulttuureja, ympäristön kuvakulttuureja ja taiteen maailmoja tutkimalla. Sisältöalueet ovat toisiaan täydentäviä ja opetuksessa tarkastellaan myös niiden välisiä yhteyksiä. Sisältöjen valinnan lähtökohtia ovat oppilaille merkitykselliset taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin teokset, tuotteet ja ilmiöt. Sisällöt rakentavat yhteyksiä oppilaille tutujen ja heille uusien kuvakulttuurien välille. Oppilaita kannustetaan ottamaan osaa opetuksen sisältöjen, tarkasteltavien kuvastojen, työskentelymenetelmien ja välineiden valintaan. Sisältöjen valinnassa hyödynnetään paikallisia mahdollisuuksia.

Englantilaisessa koulussa kuvataiteen opetus on kaksikielistä. Suurin osa opetusmateriaalista sekä tehtävänannot ovat englanniksi. Ryhmän ohjaus tapahtuu samoin englanniksi. Uudet käsitteet nimetään myös suomeksi. Oppilaan yksilöohjaus tapahtuu sillä kielellä, jonka oppilas itse tuntee itselleen luontevaksi. Tavoitteena on, että oppilas oppii ymmärtämään ja käyttämään molempia kieliä opiskellessaan ja keskustellessaan taiteesta ja visuaalisesta kulttuurista.

Vuosiluokka 1. (1 vvt)

”KESKITY, KUVAILE, KUVITTELE”

Kurssilla opitaan katsomaan, kokemaan, keskustelemaan ja keskittymään - Yhdessä leikitään, kuvitellaan ja luodaan uutta. Pääpaino on havainnoinnilla sekä lasten oman kuvakulttuurin piiriin kuuluvien teemojen tutkimisella sekä kuvataiteen perustaitojen harjoittelulla.

Suunnitellaan oppilaille sellaisia oppimiskokemuksia, jotka antavat heidän omille kokemuksille, ajatuksille, muistoille, mielikuville ja haaveille arvon ja merkityksen. Autetaan oppilaita ymmärtämään mitä taitoja ja ymmärrystä kuvataiteen opetuksessa tavoitellaan, miten itse tekemällä ja kokemalla opitaan. Jätetään tehtävänantoihin aina tilaa lapsen omille ratkaisuille!

Kuvataiteen ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteet sekä sisältöalueet

TAVOITTEET	SISÄLLÖT	LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN
Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu - T1 Kannustaa oppilasta havainnoimaan ympäristöä, taidetta ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja kuvia tekemällä - T2 Rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan - T3 Innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan erilaisten kuvallisten tuottamisen tapojen avulla Kuvallinen tuottaminen - T4 Innostaa oppilasta kokeilemaan erilaisia materiaaleja ja tekniikoita sekä harjoittelemaan kuvallisia ilmaisutapoja Visuaalisen kulttuurin tulkinta	S1 Omat kuvakulttuurit - Opetuksen sisällöiksi valitaan oppilaiden tekemiä kuvia ja kuvakulttuureja, joihin he osallistuvat omaehtoisesti. Oppilaita rohkaistaan tutustumaan toistensa kuvakulttuureihin. - Omia kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään omien kuvakulttuurien merkitystä oppilaiden arjessa, lähiympäristössä ja vuorovaikutuksessa. S2 Ympäristön kuvakulttuurit - Opetuksen sisällöt valitaan erilaisista ympäristöistä, esineistä, mediakulttuureista ja virtuaalimaailmoista - Sisältöjä valitaan monipuolisesti rakennetuista ja luonnon ympäristöistä sekä mediasta.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen - Oppilaat tutustuvat taideoppimisen työskentelyprosessiin. - Oppilas tutkii itselle tärkeitä tai yhdessä valittuja lähiympäristön ilmiöitä ja kouluaan erilaisten tiedonhankkimistapojen kautta sekä tunnistaa käsitteitä ja asioita omasta ympäristöstään. - Oppilas opiskelee opiskeluvälineistä huolehtimista. L2 Kulttuurinen osaaminen vuorovaikutus ja ilmaisu - Oppilaat tutustuvat taiteen keinoin oman perheensä ja kouluyhteisönsä perinteisiin ja tapoihin, kulttuuriympäristöön ja kulttuuriseen moninaisuuteen. Työskentely tukee identiteetin kehittymistä ja uskoa kuvailmaisun merkitykseen sekä halua ilmaista omia ajatuksia L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot - Oppilas harjoittelee tunteiden tunnistamista,

• T7 Ohjata oppilasta käyttämään kuvataiteen käsitteistöä sekä tarkastelemaan erilaisia kuvatyyppejä ja niiden esittämisen tapoja • T8 Kannustaa oppilasta tunnistamaan erilaisia taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuotteita lähiympäristössään • T9 Innostaa oppilasta tekemään kuvia oman elinympäristön, eri aikojen ja eri kulttuurien tarkastelun pohjalta	• Ympäristön kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa keskitytään oppilaiden lähiympäristön ja sen medioiden käsittelyyn. Taiteen maailmat • Opetuksen sisällöt valitaan eri aikoina, eri ympäristöissä ja eri kulttuureissa tuotetusta kuvataiteesta. Oppilaat tutustuvat kuvataiteen maailmaan tarkastelemalla erilaisia teoksia, aihepiirejä ja ilmiöitä. • Taideteoksia käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään taideteoksiin ja niiden kokemiseen liittyvää kulttuurista moninaisuutta.	ilmaisemista ja säätelyä. • Oppilas harjoittelee toimimaan ryhmässä ja tiedostamaan oman toiminnan vaikutuksen ja yhteisten pelisääntöjen merkityksen. L4 Monilukutaito • Oppilaat oppivat tulkitsemaan, tuottamaan ja arvioimaan monenlaisia ikäkaudelle sopivia kuvia, esineitä, rakennuksia ja muita visuaalisen kulttuurin ilmenemismuotoja. • Oppimisympäristöjen ja työtapojen valinnoissa tunnistetaan arkinen ympäristö ja oppilaiden siitä tekemät ja valitsemat havainnot ja sisällöt. L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen • Koulutyössä harjoitellaan toiminnallisten, vuorovaikutuksellisten, leikillisten ja pelillisten toimintatapojen avulla eri laitteiden, ohjelmistojen ja palveluiden käyttöä ja opetellaan niiden keskeisiä käyttö- ja toimintaperiaatteita. L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys • Oppilaat saavat monimuotoisia tilaisuuksia työskennellä yksin ja yhdessä toisten kanssa.

		L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen • Oppilaita tuetaan osallistumaan oman oppimisensa ja opiskelunsa ja oppimisympäristön suunnitteluun ja arviointiin.

Vuosiluokka 2. (1 vvt)

“KEKSITÄÄN YHDESSÄ UUTTA!”

Tällä kuvataiteen kurssilla tehdään paljon yhdessä, opitaan yhteistoiminnallisia taitoja, joustavuutta, ryhmässä toimimista, ratkaistaan annettuja visuaalisia ongelmia mielikuvitusta käyttäen. Jaetaan ideat ja opitaan toisiltamme. Yhdessä opitaan myös käyttämään kuvataiteen ja visuaalisen kulttuurin käsitteitä. Edetään työskentelyssä tiedonhankinnan, ideoinnin, luovan työskentelyn eri vaiheiden kautta työn esittelyyn, monipuoliseen arviointiin ja töiden esillepanoon. Annetaan oppilaille mahdollisuus esittää ja esiintyä, kertoa tarinoita eri keinoin. Laajennetaan näkökulmaa minä-keskeisyydestä kouluyhteisöön ja lähiympäristöön. Suunnitellaan tehtävät aina siten, että työskentelyn pääpaino on sisällössä, ei vain tekniikassa!

Kuvataiteen ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteet sekä sisältöalueet

TAVOITTEET	SISÄLLÖT	LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN
Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu • T1 Kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja kuvia tekemällä.	S1 Omat kuvakulttuurit Opetuksen sisällöiksi valitaan oppilaiden tekemiä kuvia ja kuvakulttuureja, joihin he osallistuvat omaehtoisesti. Oppilaita rohkaistaan tutustumaan toistensa kuvakulttuureihin. Omia kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen • Oppilaat tutustuvat taideoppimisen työskentelyprosessiin. • Oppilas tutkii itselle tärkeitä tai yhdessä valittuja lähiympäristön ilmiöitä. Oppilas saa onnistumisen kokemuksia. • Ryhmätyötaidot

• T2 Rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan • T3 Innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan erilaisten kuvallisten tuottamisen tapojen avulla Kuvallinen tuottaminen • T4 Innostaa oppilasta kokeilemaan erilaisia materiaaleja ja tekniikoita sekä harjoittelemaan kuvallisia ilmaisutapoja • T5 Kannustaa oppilasta pitkäjänteiseen kuvalliseen työskentelyyn yksin ja yhdessä muiden kanssa • T6 Kannustaa oppilasta tarkastelemaan kuvallisen vaikuttamisen keinoja omissa ja muiden kuvissa Visuaalisen kulttuurin tulkinta • T7 Ohjata oppilasta käyttämään kuvataiteen käsitteistöä sekä tarkastelemaan erilaisia kuvatyyppejä ja niiden esittämisen tapoja	käsitellään omien kuvakulttuurien merkitystä oppilaiden arjessa, lähiympäristössä ja vuorovaikutuksessa. S2 Ympäristön kuvakulttuurit Opetuksen sisällöt valitaan erilaisista ympäristöistä, esineistä, mediakulttuureista ja virtuaalimaailmoista. Sisältöjä valitaan monipuolisesti rakennetuista ja luonnon ympäristöistä sekä mediasta. Ympäristön kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa keskitytään oppilaiden lähiympäristön ja sen medioiden käsittelyyn. S3 Taiteen maailmat Opetuksen sisällöt valitaan eri aikoina, eri ympäristöissä ja eri kulttuureissa tuotetusta kuvataiteesta. Oppilaat tutustuvat kuvataiteen maailmaan tarkastelemalla erilaisia teoksia, aihepiirejä ja ilmiöitä. Taideteoksia käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään	kehittyvät. L2 Kulttuurinen osaaminen vuorovaikutus ja ilmaisu • Oppilaat tutustuvat taiteen keinoin oman perinteisiin ja tapoihin, kulttuuriympäristöön ja kulttuuriseen moninaisuuteen. Työskentely tukee identiteetin kehittymistä ja uskoa kuvailmaisun merkitykseen sekä halua ilmaista omia ajatuksia. • Oppilaat tutustuvat elinympäristönsä kulttuuriseen moninaisuuteen. L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot • Oppilas harjoittelee toimimaan ryhmässä ja tiedostamaan oman toiminnan vaikutuksen ja yhteisten pelisääntöjen merkityksen. • Oppilas opiskelee opiskeluvälineistä huolehtimista. L4 Monilukutaito • Oppilaat oppivat tulkitsemaan, tuottamaan ja arvioimaan monenlaisia ikäkaudelle sopivia kuvia, esineitä, rakennuksia ja muita visuaalisen kulttuurin ilmenemismuotoja. • Oppilaita kannustetaan erilaisten lukutaitojen ja viestien käyttämiseen ja tuottamiseen.

• T8 Kannustaa oppilasta tunnistamaan erilaisia taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuotteita lähiympäristössään	taideteoksiin ja niiden kokemiseen liittyvää kulttuurista moninaisuutta.	L5 Tieto- ja viestintä teknologinen osaaminen • Opetuksessa hyödynnetään digitaalisia oppimismateriaaleja. • He hyödyntävät luovassa työskentelyssä monipuolisesti digitaalista mediaa. L6 Työelämä taidot ja yrittäjyys • Oppilaat saavat monimuotoisia tilaisuuksia työskennellä yksin ja yhdessä toisten kanssa. L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen • Oppilaita tuetaan osallistumaan oman oppimisensa ja opiskelunsa ja oppimisympäristön suunnitteluun ja arviointiin.

12.3.10 Käsityö

Oppiaineen tehtävä

Käsityön oppiaineen tehtävänä on ohjata oppilaita kokonaiseen käsityöprosessin hallintaan. Käsityö on monimateriaalinen oppiaine, jossa toteutetaan käsityöilmaisuuksiin, muotoiluun ja teknologiaan perustuvaa toimintaa. Tähän kuuluu tuotteen tai teoksen itsenäinen tai yhteisöllinen suunnittelu, valmistus ja oman tai yhteisen käsityöprosessin arviointi. Käsityön tekeminen on tutkivaa, keksivää ja kokeilevaa toimintaa ja siinä toteutetaan ennakkoluulottomasti erilaisia visuaalisia, materiaalisia, teknisiä sekä valmistusmenetelmällisiä ratkaisuja. Käsityössä opetellaan ymmärtämään, arvioimaan ja kehittämään erilaisia teknologisia sovelluksia sekä käyttämään opittuja tietoja ja taitoja arjessa. Käsityössä kehitetään oppilaiden avaruudellista hahmottamista, tuntoaistia ja käsillä tekemistä, jotka edistävät motorisia taitoja, luovuutta ja suunnitteluosaamista. Opetuksella vahvistetaan edellytyksiä monipuoliseen työskentelyyn. Käsityön merkitys on pitkäjänteisessä ja innovatiivisessa työskentelyprosessissa sekä itsetuntoa vahvistavassa, mielihyvää tuottavassa kokemuksessa.

Opetuksessa painotetaan oppilaiden erilaisia kiinnostuksen kohteita ja korostetaan yhteisöllistä toimintaa. Käsityössä lähtökohtana on erilaisten laaja-alaisen teemojen kokonaisvaltainen tarkastelu oppiainerajat luontevasti ylittäen. Ympäröivän materiaallisen maailman tuntemus luo perustaa kestäväälle elämäntavalle ja kehitykselle. Tähän sisältyy myös oppilaiden oma elämänpiiri, paikallinen kulttuuriperintö sekä yhteisön kulttuurinen moninaisuus. Käsityö kasvattaa eettisiä, tiedostavia, osallistuvia sekä osaavia ja yritteliäitä kansalaisia, jotka arvostavat itseään tekijöinä ja joilla on taito käsityöilmaisuuksiin sekä halu ylläpitää ja kehittää käsityökulttuuria. Englantilaisessa koulussa huomioidaan käsityö monikulttuurisesta näkökulmasta ja mahdollistetaan oppimiskokemukset niin anglosaksisen kuin suomalaisen käsityökulttuurin näkökulmasta.

Vuosiluokilla 1-2 käsityön tehtävänä on mahdollistaa oppilaiden käsityön ilmaisun, suunnittelun ja tekemisen tietojen ja taitojen kehittyminen sekä kokemusten karttuminen. Oppilaita rohkaistaan ja ohjataan toimimaan käsityön suunnittelijoina ja valmistajina sekä käyttämään siinä erilaisia materiaaleja. Käsityö kehittää keskittymiskykyä ja aloitteellisuutta. Se kannustaa arvostamaan ja arvioimaan omaa ja toisten työtä ja työskentelyä. Käsityön kasvatustehtävänä on ohjata oppilaita ymmärtämään kulttuurien moninaisuutta ja yhdenvertaisuutta.

Käsityön opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen

T1 rohkaista oppilasta kiinnostumaan ja innostumaan käsin tekemisestä sekä herättää uteliaisuutta keksivään ja kokeilevaan käsityöhön	S1-S4	L1, L2
T2 ohjata oppilas kokonaiseen käsityöprosessiin ja esittämään omia ideoitaan kuvallisesti sekä kertomaan käsityön tekemisestä ja valmiista tuotteesta	S1, S2, S3	L1, L4, L5
T3 ohjata oppilasta suunnittelemaan ja valmistamaan käsityötuotteita tai teoksia luottaen omiin esteettisiin ja teknisiin ratkaisuihinsa	S1 S5	L1, L7
T4 opastaa oppilasta tutustumaan moniin erilaisiin materiaaleihin ja niiden työstämiseen sekä ohjata toimimaan vastuuntuntoisesti ja turvallisesti	S2-S4	L4, L6
T5 tukea oppilaan itsetunnon kehittymistä käsityössä onnistumisen, oivaltamisen ja keksimisen kokemusten kautta	S1-S6	L1, L3

Käsityön tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1-2

Sisällöt valitaan siten, että kokonaisen käsityön prosessi toteutuu ja erilaiset materiaalit ja työtavat tulevat tutuksi. Työskennellään yhteisten ilmiöiden parissa useiden oppiaineiden kanssa.

S1 Ideointi: Suunnittelun lähtökohtana hyödynnetään omia tunteita, tarinoita ja mielikuvitusympäristöä, rakennettua ja luonnonympäristöä sekä apuna käytetään erilaisia visuaalisia ja materiaalisia menetelmiä. Harjoitellaan kehittämään käsityölle muoto, väri ja pinta. Tutkitaan liikettä ja tasapainoa. Pohditaan säilyttämistä ja suojautumista käsityön avulla.

S2 Kokeilu: Tarjotaan mahdollisuuksia monimuotoiseen materiaaliseen ja teknologiseen ympäristöön tutustumiseen. Kokeillaan erilaisia materiaaleja kuten esimerkiksi puuta, metallia, muovia, kuituja, lankaa ja kangasta. Kokeilujen pohjalta ideoidaan ja työstetään tuotetta tai teosta eteenpäin.

S3 Suunnittelu: Työskennellään kokonaisen käsityöprosessin mukaisesti. Harjoitellaan prosessin ja tuotteen kuvailun taitoja.

S4 Tekeminen: Valmistetaan omien tai yhteisöllisten suunnitelmien pohjalta käsityötuotteita tai teoksia. Käytetään erilaisia käsityövälineitä ja laitteita, joilla leikataan, liitetään, yhdistetään, muokataan ja työstetään materiaaleja tarkoituksenmukaisella tavalla.

S5 Dokumentointi: Tieto- ja viestintätekniikan käyttöön tutustutaan ideoinnin, suunnittelun ja dokumentoinnin osana.

S6 Arviointi: Tarjotaan erilaisia tapoja tehdä itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä. Opetellaan antamaan palautetta toisille oppilaille.

Käsityön oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Oppimisympäristö tukee käsityön toiminnallisuutta ja vuorovaikutusta opettajan, vertaisryhmän sekä koulun ulkopuolisten tahojen kanssa. Asianmukaiset ja turvalliset tilat, työvälineet ja materiaalit edistävät tavoitteiden saavuttamista. Oppilaita innostetaan havainnoimaan ja käyttämään havaintojaan käsityötaitojen osana sekä vaikuttamaan ympäristöönsä. Työtapojen valinnoilla oppilaita kannustetaan osallisuuteen, aktiivisuuteen ja itseohjautuvuuteen. Ohjatun suunnittelun ja tekemisen tukena hyödynnetään mielikuvitusta, tarinoita, draamaa, leikkiä, pelejä sekä luonnon- ja rakennettua ympäristöä. Opetuksessa käytetään teknisen työn ja tekstiilityön työtapoja.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki käsityössä vuosiluokilla 1-2

Oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä on luoda pedagogisesti erilaisia työtapoja ja vuorovaikutustilanteita, joilla tuetaan sekä yksilöllistä käsityötaitojen oppimista ja suunnittelua että yhteisöllistä työskentelyä. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset edellytykset ja tarpeet sekä tehdään sen mukaisia eriytettyjä ratkaisuja esimerkiksi käytettävien materiaalien, työtapojen ja oppimistehtävien valinnassa. Käsityön toiminnallinen oppiminen edellyttää riittävästi aikaa, tilaa ja ohjausta.

Oppilaan oppimisen arviointi käsityössä vuosiluokilla 1-2

Oppimisen arvioinnissa kiinnitetään huomiota myönteisen palautteen antamiseen ja kannustamiseen sekä työskentelyn aikana että prosessin lopussa. Monipuolisella arvioinnilla ja palautteella tuetaan laaja-alaisen käsityötiedon ja -taidon kehittymistä. Oppilaille annetaan erilaisia tapoja osoittaa edistymistään ja kannustetaan omien vahvuuksien ylläpitämiseen sekä kehittymässä olevien taitojen harjoitteluun. Ryhmän työskentelyä ja tuotosta voidaan esitellä ja arvioida yhdessä, jolloin oppilaat oppivat esiintymistä ja toisten työskentelyn arvostamista.

Arviointi kohdistuu kokonaiseen käsityöprosessiin ja eri vaiheiden dokumentointi toimii arvioinnin välineenä, joka todentaa oppilaiden edistymistä ja käsityöllisen osaamisen tasoa. Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa oppimistaan ja tarjotaan erilaisia tapoja tehdä itse- ja vertaisarviointia.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita käsityössä ovat

- edistyminen työskentelyn sujuvuudessa
- edistyminen suunnittelun, tekemisen ja arvioinnin taidoissa
- edistyminen tavoitteellisessa toiminnassa
- edistyminen kekseliäiden ratkaisujen tuottamisessa.

12.3.11 Liikunta

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 1-2

”Liikutaan yhdessä leikkien.”

Vuosiluokilla 1-2 opetuksen pääpaino on havaintomotoristen taitojen ja motoristen perustaitojen oppimisessa, yhdessä tekemisessä, sosiaalisten taitojen kehittämisessä sekä liikuntaan liittyvien myönteisten kokemusten vahvistamisessa. Opetuksen avulla tuetaan oppilasta kohtaamaan emotionaalisesti vaihtelevia tilanteita. Oppilaiden mielikuvitusta ja omia oivalluksia hyödynnetään opetuksessa.

Alkuopetuksessa fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn tavoitteet ovat samanlaisia ensimmäisellä ja toisella vuosiluokalla. Sisällöllisesti tehtäviä muunnellaan, sovelletaan ja syvennetään ensimmäiseltä luokalta toiselle siirryttäessä. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet toteutuvat osana monipuolista liikuntakasvatusta.

Liikunnan oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Liikunnan tehtävää ja tavoitteita toteutetaan opettamalla turvallisesti ja monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä oppilaita osallistaen. Opetuksessa huomioidaan vuodenaajat, paikalliset olosuhteet sekä koulun ja ympäristön tarjoamat mahdollisuudet tarkoituksenmukaisella tavalla. Opetuksen yhteydessä korostetaan fyysistä aktiivisuutta ja yhteistoiminnallisuutta ylläpitäviä työtapoja, kannustavaa vuorovaikutusta, toisten auttamista sekä henkisesti ja fyysisesti turvallista toimintaa. Liikuntapaikoille siirtymisessä edistetään turvallista liikennekäyttäytymistä.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki liikunnassa vuosiluokilla 1-2

Kannustava ja hyväksyvä ilmapiiri on edellytys liikunnanopetuksen tavoitteiden saavuttamiselle. Toiminnan tulee antaa kaikille oppilaille mahdollisuus onnistumiseen ja osallistumiseen sekä tukea hyvinvoinnin kannalta riittävää toimintakykyä. Opetuksessa on keskeistä ottaa huomioon oppilaiden yksilöllisyys, turvallinen työskentelyilmapiiri sekä organisoinnin ja opetusviestinnän selkeys. Pätevyydenkokemuksia ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta tuetaan oppilaslähtöisillä ja osallistavilla työtavoilla, sopivilla tehtävillä ja rohkaisevalla palautteella. Vuosiluokilla 1-2 on tärkeää tunnistaa sellaiset motorisen oppimisen vaikeudet, joilla voi olla yhteyttä muihin oppimisen ongelmiin.

Oppilaan oppimisen arviointi liikunnassa vuosiluokilla 1-2

Oppimisen arvioinnilla tuetaan oppilaiden kasvamista liikuntaan ja liikunnan avulla. Arvioinnin tarkoituksena on tukea fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn kehittymistä. Rakentava ja kannustava palaute tukee oppilaan myönteistä käsitystä itsestä liikkujana. Arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön oppilaan oppimisesta, työskentelystä ja edistymisestä.

Arvioinnissa pyritään tunnistamaan oppilaiden yksilölliset vahvuudet ja kehittymistarpeet sekä tukemaan

niitä. Liikunnan opetuksessa ja arvioinnissa huomioidaan oppilaan terveydentila ja erityistarpeet. Arviointi toteutetaan havainnoimalla oppilaiden toimintaa ja työskentelyä sekä ohjaamalla oppilaita itsearviointiin.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita liikunnassa ovat

- edistyminen liikuntatilanteisiin sopivien ratkaisujen löytämisessä
- edistyminen motorisissa perustaidoissa
- edistyminen sovittuihin tehtäviin liittyvässä turvallisessa toiminnassa
- edistyminen yhdessä työskentelyn ja itsenäisen työskentelyn taidoissa

Oppiaineen tavoitteet, sisällöt ja arvioinnin kohteet vuosiluokalla 1

Physical Education in Grade 1		
Opetuksen tavoitteet ja laaja-alaisen osaamisen alueet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Arvioinnin kohteet
Fyysinen toimintakyky		
T1 Kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan itsenäisesti ja yhdessä erilaisia liikuntatehtäviä sekä rohkaista ilmaisemaan itseään liikunnan avulla L1, L3	Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan leikkejä ja tehtäviä sekä liikuntamuotoja, joissa harjoitellaan tasapaino- ja liikkumistaitoja (kuten kiipeilyä, juoksuja ja hyppyjä) ja välineenkäsittelytaitoja (kuten tehtäviä erilaisilla välineillä ja palloleikkejä) erilaisissa oppimisympäristöissä (kuten salissa, luonnossa, lumella ja jäällä). Kehonhallintaa edistetään käyttämällä tehtäviä (kuten voimistelu- ja musiikkileikkejä), joissa harjaannutetaan kehonhahmotusta, ilmaisua ja rytmin mukaan liikkumista	Työskentely ja yrittäminen ohjatuissa oppimistilanteissa Tasapaino-, liikkumis- ja käsittelytaidot Kehonhallinta
T2 Ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja		Järkevien ratkaisujen tekeminen eri liikuntatilanteissa

L1, L3, L4		
T3 Vahvistaa motoristen perustaitojen (tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaidot) oppimista niin, että oppilas oppii soveltamaan niitä eri oppimisympäristöissä, eri tilanteissa ja eri vuodenaikoina L3	Tutustutaan monipuolisiin ja turvallisiin tehtävin liikkumiseen sisällä ja ulkona eri vuodenaikoina eri oppimisympäristöissä	Motoriset perustaidot eri oppimisympäristöissä ja erilaisin välinein
T4 Harjaannuttaa oppilasta liikkumaan turvallisesti erilaisissa ympäristöissä, erilaisilla välineillä ja telineillä L3		Oman työskentelyn kontrollointi ja harkitseva toimintatapa liikuntatunneilla
T5 Tutustuttaa oppilas vesiliikuntaan ja varmistaa alkeisuimataito Oppilas osaa kellua, liukua ja yhdistää potkut liukuun. Oppilas osaa uida koira-, myyrä- tai alkeisselkäuintia L3	Vesiliikunta ja uinti "Uskalla" - vesileikit - veteen totuttelu - kellunnat - liukuminen - potkut - liukujen ja potkujen yhdistäminen - koira-, myyrä- ja alkeisselkäuinti	Alkeisuimataito: Osaako oppilas kellua? Osaako oppilas liukua? Osaako oppilas yhdistää potkut liukuihin? Osaako oppilas koira-, myyrä- tai alkeisselkäuintia?
T6 Ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla L3, L6, L7		Oman työskentelyn kontrollointi ja harkitseva toimintatapa liikuntatunneilla
Sosiaalinen toimintakyky		
T7 Ohjata oppilasta säatelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan vuorovaikutuksellisisa liikuntatilanteissa L2, L3, L6, L7	Opetus sisältää yksinkertaisia liikunnallisia sääntöleikkejä, tehtäviä ja pelejä, joissa oppilaat toimivat yhteistyössä muiden kanssa ja saavat kokemuksia erilaisissa tilanteissa toimimisesta ja muiden auttamisesta	Vuorovaikutus ja työskentelytaidot
T8 Tukea yhdessä työskentelyn taitoja (kuten yhdessä sovittujen		Vuorovaikutus ja työskentelytaidot

sääntöjen noudattamista) ohjaamalla oppilasta ottamaan vastuuta yhteispelien ja -leikkien onnistumisesta L2, L6, L7		
Psyykkinen toimintakyky		
T9 Tukea oppilaan myönteisen minäkäsityksen vahvistumista, ohjata itsenäiseen työskentelyyn sekä monipuoliseen itseilmaisuun L1, L2, L3	Opetukseen valitaan iloa ja virkistystä tuottavia leikkejä ja tehtäviä, joissa koetaan onnistumisia sekä kohdataan tuetusti emotionaalisesti vaihtelevia tilanteita kuten leikeissä, kisailuissa tai peleissä koetut tilanteet	Psyykkisen toimintakyvyn tavoitteiden saavuttaminen
T10 Varmistaa myönteisten liikunnallisten kokemusten saaminen ja oppilaan rohkaiseminen kokeilemaan oman toimintakykynsä rajoja L1, L2		

Oppiaineen tavoitteet, sisällöt ja arvioinnin kohteet vuosiluokalla 2

Physical Education in Grade 2		
Opetuksen tavoitteet ja laaja-alaisen osaamisen alueet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Arvioinnin kohteet
Fyysinen toimintakyky		
T1 Kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan itsenäisesti ja yhdessä erilaisia liikuntatehtäviä sekä rohkaista ilmaisemaan itseään liikunnan avulla L1, L2	Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan leikkejä ja tehtäviä sekä liikuntamuotoja, joissa harjoitellaan tasapaino- ja liikkumistaitoja (kuten kiipeilyä, juoksuja ja hyppyjä) ja välineenkäsittelytaitoja (kuten tehtäviä erilaisilla välineillä ja palloleikkejä) erilaisissa oppimisympäristöissä (kuten	Työskentely ja yrittäminen ohjatuissa oppimistilanteissa Tasapaino-, liikkumis- ja käsittelytaidot

	salissa, luonnossa, lumella ja jäällä). Kehonhallintaa edistetään käyttämällä tehtäviä (kuten voimistelu- ja musiikkileikkejä), joissa harjaannutetaan kehonhahmotusta, ilmaisua ja rytmin mukaan liikkumista	Kehonhallinta
T2 Ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja L1, L3, L4		Järkevien ratkaisujen tekeminen erilaisissa liikuntatilanteissa
T3 Vahvistaa motoristen perustaitojen (tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaidot) oppimista niin, että oppilas oppii soveltamaan niitä eri oppimisympäristöissä, eri tilanteissa ja eri vuodenaikoina L3	Tutustutaan monipuolisiin ja turvallisiin tehtävin liikkumiseen sisällä ja ulkona eri vuodenaikoina eri oppimisympäristöissä	Motoriset perustaidot eri oppimisympäristöissä ja erilaisin välinein
T4 Harjaannuttaa oppilasta liikkumaan turvallisesti erilaisissa ympäristöissä, erilaisilla välineillä ja telineillä L3		Harkitseva työskentelytapa ja oman toiminnan kontrollointi liikuntatunnilla
T5 Tutustuttaa oppilas vesiliikuntaan ja varmistaa alkeisuimataito Oppilas harjaantuu eri uintitekniikoissa: myyrä, alkeisselkäuinti, krooli, alkeisrintauinti. Oppilas osaa sukeltaa ja tehdä yksinkertaisia temppuja veden alla.	Vesiliikunta ja uinti <i>”Pysy pinnalla”</i> - vesileikit - myyräuinti - alkeisselkäuinti - krooli - alkeisrintauinti - sukellukset ja temput veden alla	Alkeisuimataito: Osaako oppilas eri uintitekniikoiden alkeet? Osaako oppilas sukeltaa?

L3		
T6 Ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla L3, L6, L7		Harkitseva ja omaa työskentelyä kontrolloiva työtap
Sosiaalinen toimintakyky		
T7 Ohjata oppilasta säätämään toimintaansa ja tunneilmaisuaan vuorovaikutuksellisissa liikuntatilanteissa L2, L3, L6, L7	Opetus sisältää yksinkertaisia liikunnallisia sääntöleikkejä, tehtäviä ja pelejä, joissa oppilaat toimivat yhteistyössä muiden kanssa ja saavat kokemuksia muiden auttamisesta.	Vuorovaikutus ja työskentelytaidot
T8 Tukea yhdessä työskentelyn taitoja (kuten yhdessä sovittujen sääntöjen noudattamista) ohjaamalla oppilasta ottamaan vastuuta yhteispelien ja -leikkien onnistumisesta L2, L6, L7		Vuorovaikutus ja työskentelytaidot
Psyykinen toimintakyky		
T9 Tukea oppilaan myönteisen minäkäsityksen vahvistumista, ohjata itsenäiseen työskentelyyn sekä monipuoliseen itseilmaisuun L1, L2, L3	S3 Psyykinen toimintakyky Opetukseen valitaan iloa ja virkistystä tuottavia leikkejä ja tehtäviä, joissa koetaan onnistumisia sekä kohdataan tuetusti emotionaalisesti vaihtelevia tilanteita kuten leikeissä, kisailuissa tai peleissä koetut tilanteet	Psyykkisen toimintakyvyn tavoitteiden saavuttaminen
T10 Varmistaa myönteisten liikunnallisten kokemusten saaminen ja oppilaan rohkaiseminen kokeilemaan oman toimintakykynsä rajoja L1, L2		

12.3.12 Oppilaan ohjaus

Oppiaineen tehtävä

Oppilaanohjauksella on keskeinen merkitys sekä oppilaiden, koulun että yhteiskunnan näkökulmasta. Ohjaustoiminnan tulee muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävä, perusopetuksen jälkeisiin opintoihin ulottuva jatkumo. Oppilaanohjauksella edistetään oppilaiden koulutyön onnistumista, opintojen sujumista sekä koulutuksen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta.

Oppilaanohjauksen tehtävänä on edistää oppilaiden kasvua ja kehitystä siten, että jokainen oppilas pystyy kehittämään opiskeluvalmiuksiaan ja vuorovaikutustaitojaan sekä oppimaan elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Oppilaanohjaus tukee oppilaita tekemään omiin valmiuksiinsa, arvoihinsa ja lähtökohtiinsa sekä kiinnostukseensa perustuvia arkielämää, opiskelua, jatko-opintoja sekä tulevaisuutta koskevia päätöksiä ja valintoja. Ohjauksen avulla oppilaat oppivat tiedostamaan mahdollisuutensa vaikuttaa oman elämänsä suunnitteluun ja päätöksentekoon. Oppilaita kannustetaan pohtimaan ja kyseenalaistamaan koulutukseen ja ammatteihin liittyviä ennakkokäsityksiä ja tekemään valintansa omia vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan vastaten. Oppilaanohjausta toteutetaan yhteistyössä huoltajien kanssa.

Koulun **ohjaussuunnitelmassa** kuvataan oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn- ja vastuunjako sekä monialaiset verkostot, joita tarvitaan ohjauksen tavoitteiden toteutumiseksi. Suunnitelmassa kuvataan myös kodin ja koulun ohjausyhteistyö, koulun työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt. Ohjaussuunnitelman tavoitteiden toteutumista arvioidaan systemaattisesti. Oppilaiden opintojen sujuvuutta nivelvaiheissa edistetään perusopetuksen aikana ja jatko-opintoihin siirryttäessä opettajien välisellä ja opinto-ohjaajien keskinäisellä sekä tarvittaessa moniammatillisella yhteistyöllä. Opettajat hyödyntävät työssään ajantasaista tietoa jatko-opinnoista, työelämästä ja työtehtävistä sekä niissä tapahtuvista muutoksista.

Oppilaanohjaus yhdistää koulua yhteiskuntaan ja työelämään. Sen avulla edistetään oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja osallisuuden toteutumista sekä ehkäistään syrjäytymistä koulutuksesta ja työelämästä. Oppilaanohjauksessa kehittyvät tiedot ja taidot edistävät osaltaan osaavan työvoiman saatavuutta sekä osaamisen kysynnän ja tarjonnan yhteensovittamista tulevaisuuden työelämässä.

Oppilaanohjaus vuosiluokilla 1-2

Vuosiluokilla 1-2 oppilaanohjaus toteutuu kiinteänä osana muuta opetusta ja koulun toimintaa. Oppilaanohjauksesta vastaa luokanopettaja yhdessä muiden opettajien kanssa. Ohjauksella edistetään oppilaiden opiskeluvalmiuksien ja -taitojen kehittymistä sekä tuetaan vähitellen kasvavaa vastuunottoa koulutyöstä sekä omista tehtävistä ja tavaroista. Oppilaiden tulee saada ohjausta tavoitteiden asettamisessa sekä kannustavaa ja ohjaavaa palautetta tavoitteiden saavuttamisesta siten, että oppimaan oppimisen taidot vahvistuvat. Oppilaanohjauksen tavoitteiden kannalta on tärkeä valita työtapoja ja palautteen antamisen tapoja, jotka mahdollistavat oppilaiden myönteisen käsityksen muodostumisen itsestään oppijoina ja ryhmän jäseninä. Oppilaita ohjataan vuorovaikutustaitojen harjoitteluun ja ryhmässä toimimiseen. Heitä kannustetaan myös osallisuuteen omassa lähiympäristössään.

Perusopetuksen alkuvaiheessa luodaan pohja kodin ja koulun yhteistyölle oppilaan ohjauksessa. Oppilaanohjauksella tuetaan oppilaita ja huoltajia tekemään ensimmäisiä koulutukseen liittyviä valintoja ja näkemään valintojen merkityksen tulevien opintojen kannalta. Ammatteihin ja työelämään tutustuminen aloitetaan luokan tai koulun sisäisistä tehtävistä sekä oppilaan lähipiirin ammanteista.

13. Vuosiluokat 3-6

13.1 Vuosiluokkien 2 ja 3 välinen siirtymävaihe

Siirtymävaiheessa on tärkeä varmistaa opiskelun edellyttämien perustaitojen hallinta ja vahvistaa kunkin oppilaan itseluottamusta koululaisena. Oppilaita tuetaan erityisesti suomen kielen ja englannin kielen lukemisen ja kirjoittamisen sekä matematiikan valmiuksissa ja opiskelutaidoissa. Itsenäisen ja ryhmässä työskentelyn taitojen kehittäminen sekä vastuullisuuteen oppiminen tulevat entistä tärkeämmiksi. Koulutyön onnistumista tuetaan yhdessä kotien kanssa. Oppilaiden ja huoltajien kanssa pohditaan opiskelun asettamia vaatimuksia ja heille annetaan tietoa koulun tarjoamasta kieliohjelmasta ja opintojen järjestelyistä, alkavista uusista oppiaineista sekä mahdollisista valinnaisista tai vapaaehtoisista opinnoista.

13.2 Oppijana kehittyminen

Vuosiluokkien 3-6 erityisenä tehtävänä on oppimaan oppimisen taitojen kehittäminen sekä omien opiskelutapojen ja -taitojen tunnistaminen ja kehittäminen. Oppilaita rohkaistaan itsensä hyväksymiseen, omien rajojen ja oikeuksien tunnistamiseen ja puolustamiseen sekä omasta turvallisuudesta huolehtimiseen. Heitä ohjataan omien velvollisuuksien ja oman vastuun ymmärtämiseen sekä rakentavaan mielipiteiden ilmaisuun ja vuorovaikutukseen. Minkäänlaista kiusaamista tai syrjivää käyttäytymistä ei sallita. Oppilaiden kiinnostusta eettisiin ja moraalisiin kysymyksiin hyödynnetään luomalla tilaisuuksia keskusteluun ja pohdintaan sekä osallistumisen ja vastuun ottamisen harjoitteluun. Oppilaita kannustetaan tekemään valintoja omista lähtökohdistaan, sukupuolittuneita ratkaisuja välttämällä. Erityistä huomiota kiinnitetään oppilaiden ohjauksen ja tuen tarpeisiin.

Vuosiluokkien 3-6 opetuksessa vahvistetaan ja täydennetään alemmilla vuosiluokilla hankittuja perustaitoja ja opitaan uusia asioita. Oppiaineiden määrä kasvaa. Oppilaiden osuus suunnittelussa vahvistuu. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien avulla vahvistetaan oppiaineiden välistä yhteistyötä ja lisätään työskentelyn toiminnallisuutta sekä tekemällä ja tutkimalla oppimista erilaisissa oppimisympäristöissä. Ne tarjoavat tilaisuuksia yhdessä tekemiseen, omaan ilmaisuun sekä yhteisön kannalta hyödylliseen toimintaan.

13.3 Vuosiluokkien 6 ja 7 välinen siirtymävaihe

Englantilaisessa koulussa suurin osa oppilaista siirtyy oman koulun kuudennelta luokalta seitsemännelle luokalle. Luokka-asteiden opettajien ja henkilökunnan välinen yhteistyö on tiivistä eheän ja yhtenäisen oppimispolun turvaamiseksi. Koulun yhteinen oppilashuoltohenkilökunta varmistaa opetuksen kannalta tarpeellisen tiedon siirtymisen kouluasteelta seuraavalle. Joissakin oppiaineissa samat opettajat opettavat sekä luokka-asteilla 3-6 että 7-9. Kuudennen luokan keväällä oppilaat viettävät tutustumispäivän yläkoulussa.

Kodin ja koulun välinen yhteistyö merkitys korostuu siirtymävaiheessa kuudennelta seitsemännelle luokalle.

Tärkeää on, että kotona ja koulussa huolehditaan oppilaiden mahdollisuudesta tuntea olonsa turvallisiksi samalla kun heitä rohkaistaan uusien asioiden kohtaamiseen. Oppilaan siirtyessä kuudennelta seitsemännelle luokalle vastuu omasta opiskelusta kasvaa ja monet tulevaisuuteen vaikuttavat valinnat tulevat ajankohtaisiksi. On tärkeätä, että oppilaita kuunnellaan ja arvostetaan ja että heillä on mahdollisuus osallistua omista asioista ja valinnoista päättämiseen.

Koulussa ei järjestä erityisen tuen opetusta.

13.4 Laaja-alainen osaaminen vuosiluokilla 3-6

Laaja-alaisen osaamisen kehittämistä jatketaan systemaattisesti. Tavoitteena on, että oppilaan osaamisen kehittyminen vahvistaa edellytyksiä itsensä tuntemiseen ja arvostamiseen sekä oman identiteetin muotoutumiseen. Identiteetti rakentuu vuorovaikutuksessa toisten ihmisten ja ympäristön kanssa. Ystävyyden ja hyväksytyksi tulemisen merkitys on suuri. Ikävuodet ovat erityisen otollisia myös kestävän elämäntavan omaksumiselle ja kestävän kehityksen tarpeen pohtimiselle.

12.5 Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Opetuksessa vahvistetaan taitoa asettaa kysymyksiä ja hakea niihin vastauksia itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa havaintoja tehden sekä erilaisia tietolähteitä ja apuvälineitä hyödyntäen. Samalla kehittyvät oppilaiden edellytykset tunnistaa pohdittavaan asiaan liittyviä erilaisia näkökulmia ja löytää uusia oivalluksia sekä harjaantua vähitellen asioiden kriittiseen tarkasteluun. Oppilaita ohjataan huomaamaan asioiden välisiä vuorovaikutussuhteita ja keskinäisiä yhteyksiä. Heitä kannustetaan kuuntelemaan toisten näkemyksiä ja samalla pohtimaan myös omaa sisäistä tietoaan. Oppilaita ohjataan huomaamaan, että tieto voi rakentua monella tavalla, esimerkiksi tietoisesti päättelemällä tai intuitiivisesti, omaan kokemukseen perustuen. Vertaisoppimista eli parin ja ryhmän kanssa työskentelyä ja oppimiseen tähtäävää vuorovaikutusta käytetään monipuolisesti ja vahvistetaan yhdessä työskentelyn taitoja. Ajattelun taitoja harjoitellaan ongelmanratkaisu- ja päättelytehtävin sekä uteliaisuutta, mielikuvitusta, kekseliäisyyttä ja toiminnallisuutta hyödyntävin ja edistävin työskentelytavoin. Oppilaita rohkaistaan käyttämään kuvittelukykyään luoviin ratkaisuihin ja olemassa olevien rajojen ylittämiseen.

Oppimaan oppimisen taitoja vahvistetaan kaikissa opiskelutilanteissa. Oppilaita ohjataan tunnistamaan itselle luontevimmat tavat oppia ja kiinnittämään huomiota omiin opiskelutapoihin. Työn suunnittelua, tavoitteiden asettamista sekä työskentelyn ja edistymisen arviointia harjoitellaan edelleen. Oppilaita opastetaan huomaamaan säännöllisesti suoritettujen tehtävien vaikutus edistymiseen sekä tunnistamaan vahvuutensa ja kehittämistarpeensa. Heitä autetaan hahmottamaan opintoihinsa liittyviä tavoitteita ja valintoja ja kannustetaan keskustelemaan niistä huoltajiensa kanssa.

to recognise and respond appropriately to a wider range of feelings in others
with support, pupils will set their own learning related goals.

to see own experiences in a wider context (compared to European and Global matters)
begin to question their own and others ideas
recognise own strengths when engaging in problem solving
to set challenging goals for themselves
to show increased concentration
pupils continue to positively address areas they are less comfortable with
to show empathy and offer constructive support
to value learning

to research, discuss and debate topical issues, problems and events
to recognise their personal strengths and how this affects their self- confidence and self-esteem
to recognise some of the ways their brains can trick us (unhelpful thinking- misconceptions/generalisation)
to link their current learning to a future goal

Setting challenging personal goals (including developing strategies to achieve them and knowing when to change them) continue to
enjoy learning inside and outside the classroom
participate during class, contributing to challenges

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Oppilaita ohjataan ihmisoikeuksien kunnioittamiseen sekä tuntemaan ja arvostamaan oman taustansa merkitystä ja paikkaansa sukupolvien ketjussa. Koulutyössä tutustutaan kouluyhteisön ja

kotiseudun kulttuuriin ja kulttuuriympäristöön ennen ja nyt. Oppilaille pyritään tarjoamaan mahdollisuuksia kansainväliseen yhteistyöhön. Tutustumme erilaisiin kulttuureihin ja toimintatapoihin, kuten Suomen ja anglosaksisen alueen kulttuureihin.

Koulutyössä annetaan mahdollisuuksia kokea, tulkita ja luoda taidetta ja kulttuuria. Pohdimme myös mediakulttuuria ja opetlemme tunnistamaan median vaikutuksia. Oppilaita kannustetaan kokeilemaan erilaisia ilmaisutapoja ja nauttimaan tekemisen ja ilmaisun ilosta. Opetuksessa tuetaan kasvua monipuoliseksi ja taitavaksi kielenkäyttäjäksi sekä äidinkielellä että muilla kielillä, erityisesti englannin ja suomen kielillä. Vieraissa kielissä oppilaita rohkaistaan itsensä ilmaisemiseen vähäiselläkin kielitaidolla.

Yhteistyötä ja hyviä tapoja harjoitellaan monipuolisesti. Oppilaita ohjataan asettumaan toisen asemaan ja tarkastelemaan asioita eri näkökulmista. Koulutyössä harjaannutetaan sosiaalisia taitoja, kekseliäisyyttä, suunnittelu- ja ilmaisutaitoja sekä käden taitoja.

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Esikoulussa ja 1.-2. -luokilla oppilaille on jo syntynyt vahva perusta ja tietämys siitä, millaisia käytänteitä, toimintatapoja ja sääntöjä koulussa on. 3.-6.-luokilla tätä osaamista ja ymmärrystä pyritään laajentamaan entisestään ja näitä taitoja harjoitellaan käytännön tilanteissa. Päämääränä on omaksua toimintatapoja, joilla vaikutetaan positiivisesti yhteiseen hyvinvointiin ja turvallisuuteen koulussa. Oppilaat oppivat tuntemaan ja ymmärtämään hyvinvointia ja terveyttä edistävien ja sitä haittaavien tekijöiden merkityksen ja hakemaan niihin liittyvää tietoa.

Tavoitteena on oppia sosiaalista kanssakäymistä niin, että se tuottaa positiivisia kokemuksia kaikille osapuolille. Lisäksi pyritään lisäämään oppilaiden itsetuntemusta ja sitä kautta itsearvostusta sekä tukemaan oman identiteetin muotoutumista ja kehittymistä.

Oppilaita kannustetaan osallistumaan yhteisten sääntöjen ja toimintatapojen kehittämiseen ja päätöksentekoon kouluyhteisössä. Lisäksi opitaan vastuun ottamista oppimisympäristön siisteydestä, viihtyisyydestä ja ilmapiiristä. Vastuun ottaminen ja kantaminen ylipäättään ovat olennaisia asioita, kun puhutaan itsestä huolehtimisesta ja arjen taitojen oppimisesta.

Turvallisuus on tärkeä osa L3- oppimiskokonaisuutta. 3.-6.luokilla opitaan miten edistää omaa ja toisten turvallisuutta. Oppilaat oppivat turva- ja suojavälineiden käyttöä sekä tuntemaan turvallisuuteen liittyvät symbolit. Tavoite on, että oppilaat pääsevät harjoittelemaan tarkoituksenmukaista toimintaa erilaisissa vaaratilanteissa ja oppivat turvallisuuteen liittyviä käytännön asioita. Ikätasolle on ominaista liikkuminen itsenäisesti aiempaa laajemmalla alueella sekä erilaisia joukkoliikennevälineitä käyttäen. Oppilaita perehdytetään liikkumaan jalankulkijana ja pyöräilijänä liikenteessä.

Olennainen asia turvallisten toimintatapojen opettelussa 3.-6.-luokilla on oppia käyttämään teknologiaa turvallisesti, vastuullisesti ja eettisesti. Teknologiset välineet ovat tärkeä osa opiskelua. Oppilaat oppivat hyödyntämään teknologisia välineitä koulutyössään ja arjessaan. Tavoitteena on myös oppia, miten teknologia on kehittynyt vuosien saatossa ja mitkä sen vaikutukset ovat ja tulevat olemaan eri elämänalueilla ja erilaisissa ympäristöissä.

Teknologian turvalliseen käyttöön liittyy vahvasti ajatus yksityisyyden ja henkilökohtaisten rajojen suojaamisen merkityksestä. Yhdessä keskustellen ja harjoitellen opitaan siihen liittyviä hyviä käytänteitä.

Tarkoituksenmukainen teknologian käyttö ja ylipäättään kaikki medioitunut vuorovaikutus edellyttävät käyttäjältään medialukutaitoa ja kykyä kriittiseen ajatteluun. Koulun tehtävä on luoda oppilaille näitä valmiuksia. 3.-6.-luokilla opiskellaan, miten esimerkiksi mainonnalla pyritään voimakkaasti vaikuttamaan ajatteluun ja kulutustottumuksiimme. Oppilaat saavat ohjausta kuluttajana toimimiseen ja samalla oppilaita ohjataan pohtimaan omia valintojaan kestävän tulevaisuuden näkökulmasta. Oppilaat tutustuvat kestävän kuluttamisen käytäntöihin, tutkivat jakamisen, kohtuullisuuden ja säästäväisyyden sekä talouden suunnittelun merkitystä ja harjoittelevat niitä.

Oppiaineista liikunnan, etiikan, uskonnon, tieto- ja viestintäteknologian, äidinkielen ja ilmaisutaidon sekä KiVa-tuntien oppisisällöt ja menetelmät tukevat luontaisesti L3-kokonaisuuden toteutumista. Myös hyve- ja kummityöskentely sekä oppilaskuntatoiminta toteuttavat näitä oppisisältöjä. Lisäksi koulussamme järjestetään erilaisia tapahtumia, juhlia ja retkiä, joiden kautta 3.-6.luokkalaiset pääsevät harjoittelemaan L3- kokonaisuuteen liittyviä taitoja. (urheilupäivä, Unicef-kävely, leirikoulut ja luokkaretket, yrityskylä, pikkuryttäjät, Annantalo, Itsenäisyyspäivän tanssiaiset, aamunavaukset, vierailijat, koulupoliisi...)

L4 Monilukutaito

Oppilaita ohjataan kehittämään monilukutaitoaan ja tulkitsemaan, tuottamaan ja arvioimaan yhä moninaisempia tekstejä erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä. Opetuksessa huomioidaan kulttuurinen, taiteellinen ja visuaalinen monilukutaito. Tavoitteena on, että oppilas tutkii, muokkaa, tulkitsee, arvottaa sekä tuottaa itse monipuolisesti erilaisia viestejä erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä. Oppimisen kohteina ovat erilaiset tekstit, esitykset, esineet, tilat, kuvat, kirjoitukset, musiikki sekä auditiiviset, verbaaliset, kinesteettiset että numeraaliset tekstit ja viestit. Opetuksessa huomioidaan koulun kaksikielisyys, monikulttuurisuus sekä kulttuuripainotus.

Opetuksen sisällöt valitaan erilaisista kulttuuriympäristöistä, esineistä, mediakulttuureista ja virtuaalimaailmoista. Opetuksen sisältöjä valitaan myös vakiintuneita kulttuureja uudistavista kulttuurin ilmiöistä.

Oppilaat ovat aktiivisia toimijoita ja luovat monipuolisesti erilaisia tekstejä. Tiedon etsimisen taitoja harjoitellaan. Digitaalisten laitteiden käyttöä harjoitellaan niin, että käytöstä tulee tuttua ja turvallista. Eri oppiaineiden monilukutaitoon liittyviä perustaitoja harjoitellaan yhteistyössä ja integroidusti eri oppiaineiden välillä. Oppilaat saavat edistymisestään monipuolista, jatkuvaa palautetta. Oppimista tukee tehtävien pohdinta ryhmissä ja oppilaiden itsearviointi.

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Tieto- ja viestintäteknologiaa (tvt) hyödynnetään monipuolisesti eri oppiaineissa ja muussa koulutyössä ja vahvistetaan yhteisöllistä oppimista. Samalla oppilaille luodaan mahdollisuuksia etsiä, kokeilla ja käyttää omaan oppimiseen ja työskentelyyn parhaiten sopivia työtapoja ja -välineitä. Koulussa tutkitaan tieto- ja viestintäteknologian vaikutusta arkeen ja otetaan selvää sen kestävästä käytöstavoista.

Käytännön taidot ja oma tuottaminen: Oppilaat oppivat käyttämään erilaisia laitteita, ohjelmistoja ja palveluita sekä ymmärtämään niiden käyttö- ja toimintalogiikkaa. He harjaantuvat sujuvaan tekstin tuottamiseen ja käsittelyyn eri välineillä ja oppivat myös kuvan, äänen, videon ja animaation tekemistä. Oppilaita kannustetaan toteuttamaan tv:n avulla ideoitaan yksin ja yhdessä toisten kanssa. Ohjelmointia kokeillessaan oppilaat saavat kokemuksia siitä, miten teknologian toiminta riippuu ihmisen tekemistä ratkaisuista. *Vastuullinen ja turvallinen toiminta:* Oppilaita ohjataan tv:n vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön, hyviin käytöstapoihin sekä tekijänoikeuksien peruseräpäätösten tuntemiseen ja

noudattamiseen. Koulutyössä harjoitellaan eri viestintäjärjestelmien sekä opetuskäytössä olevien yhteisöllisten palvelujen käyttöä. Oppilaat saavat tietoa ja kokemusta hyvien työasentojen ja sopivan mittaisten työjaksojen merkityksestä terveydelle. *Tiedonhallinta sekä tutkiva ja luova työskentely:* Oppilaat harjoittelevat etsimään tietoa useammasta eri lähteestä hakupalveluiden avulla. Heitä ohjataan hyödyntämään lähteitä oman tiedon tuottamisessa ja harjoittelemaan tiedon kriittistä arviointia. Oppilaita kannustetaan etsimään itselle sopivia ilmaisutapoja ja käyttämään tv:tä työskentelyn ja tuotosten dokumentoinnissa ja arvioinnissa. *Vuorovaikutus ja verkostoituminen:* Oppilaita ohjataan toimimaan oman roolinsa ja välineen luonteen mukaisesti sekä ottamaan vastuuta viestinnästään. Heitä ohjataan tarkastelemaan ja arvioimaan tv:n roolia vaikuttamiskeinona. Oppilaat saavat kokemuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttämisestä vuorovaikutuksessa koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa myös kansainvälisissä yhteyksissä.

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

Oppilaita ohjataan työskentelemään järjestelmällisesti ja pitkäjänteisesti ja ottamaan kasvavassa määrin vastuuta tekemisestään. Heitä rohkaistaan tunnistamaan vahvuuksiaan ja kiinnostumaan erilaisista asioista. Oppilaita kannustetaan sisukkuuteen työn loppuun saattamisessa ja työn tulosten arvostamiseen. Koulutyössä harjoitellaan projektien toteuttamista, ryhmässä toimimista sekä yhteistyötä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Yhteisissä työskentelytilanteissa oppilaat saavat mahdollisuuden oppia vastavuoroisuutta, neuvottelutaitoja sekä ponnistelua yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi. Oppilaita rohkaistaan tuomaan vapaa-ajalla oppimiaan taitoja koulutyöhön ja opettamaan niitä toisille oppilaille.

Koulutyöhön sisällytetään toimintaa, jossa oppilaat saavat kokemuksia työstä, eri ammateista ja toisten hyväksi toimimisesta. Tällaista voi olla esimerkiksi koulun sisäinen työharjoittelu, yhteistyöhankkeet lähellä toimivien yritysten ja järjestöjen kanssa, kummitoiminta sekä vertaissovittelu tai tukioppilaana toimiminen. Oppilaita kannustetaan aloitteellisuuteen ja yritteliäisyyteen ja ohjataan näkemään työn ja yrittäjyyden merkitys elämässä ja yhteiskunnassa.

Oppilaat voivat osallistua harjoitella suunnittelua, yhdessä työskentelyä ja työnjakoa luokan projektityöskentelyssä, osallistumalla varainkeruukampanjoihin ja koulun kerhoihin. He oppivat käyttämään omia vahvuuksiaan koko ryhmän hyväksi ryhmän yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Oppilaat oppivat arvostamaan projektien ja työn loppuunsaattamista ja he kehittävät työssä vaadittavaa pitkäjänteisyyttään. Ryhmätyössä ryhmän jäsenet arvioivat työskentelyään ja heidän havaintonsa jaetaan yhteisesti, jolloin kaikki voivat oppia kokemuksesta. Harjoitellaan erilaisten mittarien käyttöä, onnistumista arvioidaan. Esimerkiksi oppilaat asettavat projektin alussa alustavat tavoitteet, joiden saavuttamista tai ylittämistä projektin lopuksi tarkastellaan.

Oppilaille annetaan tilaisuus pohtia omia onnistumisen ja epäonnistumisen kokemuksiaan. He voivat harjoitella taitojaan uudestaan käyttäen hyväksi aiempia kokemuksiaan, niin onnistumisia kuin epäonnoistumisiakin. Oppilaat ovat vuorovaikutuksessa koulun ulkopuolisiin toimijoihin kehittääkseen ymmärrystään siitä, miten työyhteisön jäsenet osallistuvat yhteisön toimintaan. Vierailevat luennoitsijat, niin lähialueelta kuin ulkomailtakin, tarjoavat roolimalleja ja antavat näkemystä koulun ulkopuolella tapahtuvasta toiminnasta. Oppilaat voivat tunnistaa, miten tämä liittyy heidän opiskeluunsa ja saada tätä kautta lisää motivaatiota opiskeluunsa.

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Oppilailla on entistä enemmän mahdollisuuksia osallistua oman opiskelunsa suunnitteluun esimerkiksi päättämällä työtavoista. Heitä tuetaan paneutumaan oma-aloitteisesti uusien asioiden opiskeluun valitsemallaan tavalla. Oppilaiden kanssa tutkitaan kestävään kehitykseen, rauhaan, tasa-arvoon ja demokratiaan sekä ihmisoikeuksiin, erityisesti lasten oikeuksiin, liittyviä kysymyksiä

ja tilanteita. Heidän kanssaan mietitään ja harjoitellaan käytännön tekoja, joilla itse voi vaikuttaa myönteisten muutosten puolesta. Oppilaiden kanssa pohditaan sitä, miten suuri vaikutus medialla on yhteiskunnassa. He myös harjoittelevat median käyttöä vaikuttamisen välineenä.

Oppilaat saavat tilaisuuksia harjoitella yhteistyötä, ristiriitojen käsittelyä ja ratkaisujen etsimistä sekä päätöksentekoa niin omassa luokkayhteisössä ja eri opiskelutilanteissa kuin koko kouluyhteisössäkin. Oppilaita ohjataan ymmärtämään oma roolinsa luokan ja kouluyhteisön jäsenenä ja näkemään oma vastuunsa ryhmän oppimisen ja hyvinvoinnin kannalta. Tähän sisältyy se, että he oppivat osallistumaan ja voimaannuttamaan myös muita yhteisön jäseniä. He oppivat työskentelemään yhdessä joustavasti ja muiden mielipiteet huomioon ottaen. Vaikuttaminen ja osallistuminen sekä niistä myönteisten kokemusten saaminen lisäävät yhteisöllisyyden kokemusta koulussa. Kokemukset yhdenvertaisuudesta, osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä rakentavat luottamusta.

Oppilaita kannustetaan oppilaskuntatoimintaan. Projektityöskentelyssä, koulun kerhotoiminnassa ja esimerkiksi kestävän kehityksen ja ympäristön teemapäivinä (esim. Unicef -kävely) oppilaat voivat oppia osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja ja kasvaa vähitellen vastuun kantamiseen. Oppilaiden omakohtaisen luontosuhteen syvenemistä tuetaan järjestämällä opetusta mahdollisimman paljon lähiluonnossa luonnonilmiöitä ja lajistoa havainnoiden ja tutkien. Pohditaan elävän luonnon ja luonnonvarojen merkitystä ihmiselle ja opitaan arvostamaan luonnonympäristöä. Tätä kautta oppilaille avautuu ympäristön suojelemisen merkitys. Oppilaita ohjataan ymmärtämään omien valintojen, elämäntapojen ja tekojen merkitys paitsi itselle, myös lähiyhteisöille, yhteiskunnalle ja luonnolle.

13.6 Oppiaineet

13.6.1 Äidinkieli ja kirjallisuus vuosiluokat 3-6

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden kieli-, vuorovaikutus- ja tekstitaitoja ja ohjata heitä kiinnostumaan kielestä, kirjallisuudesta ja muusta kulttuurista ja tulemaan tietoisiksi itsestään viestijöinä ja kielenkäyttäjinä. Oppilaiden arjen kieli- ja tekstitaitoja laajennetaan niin, että he saavat valmiuksia havaintojen ja ilmiöiden käsitteellistämiseen, ajattelunsa kielentämiseen ja luovuutensa kehittämiseen.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetus vastaa yhteistyössä muiden oppiaineiden ja kotien kanssa oppilaiden kielikasvatuksesta ja auttaa heitä rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä monikulttuurisessa ja medioituneessa yhteiskunnassa. Äidinkieli ja kirjallisuus on monitieteinen taito-, tieto- ja kulttuuriaine. Opetus perustuu laajaan tekstikäsitteeseen. Keskeisiä ovat monimuotoisten tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen sekä tiedon hankinnan ja jakamisen taidot. Ikäkaudelle ja kielitaidolle soveltuva kirjallisuus vahvistaa luovuuden ja mielikuvituksen monipuolista kehittymistä ja laajentaa oppilaiden käsitystä oman kielellisen ilmaisunsa mahdollisuuksista. Kirjallisuus yhdistää oppilaan kulttuuriinsa ja avartaa käsitystä muista kulttuureista.

Oppilaita rohkaistaan rakentamaan ja vastuulliseen vuorovaikutukseen erilaisissa viestintäympäristöissä. Osana eettistä kasvatusta oppilaita ohjataan ymmärtämään omien kielellisten ja viestinnällisten valintojen vaikutuksia toisiin ihmisiin. Metakognitiivisista taidoista äidinkielen

opetuksessa painottuvat tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen strategiset taidot. Kielitiedon opetuksen tehtävänä on tukea ja kehittää kielitietoisuutta ja kielen havainnoinnin taitoja. Opetus perustuu yhteisölliseen ja funktionaaliseen näkemykseen kielestä: kielen rakenteita opiskellaan ikäkaudelle tyypillisten kielenkäyttötilanteiden ja tekstilajien yhteydessä. Opetuksessa edetään portaittain oppilaiden kehitysvaiheen mukaan.

Opetus tutustuttaa moniin kulttuurisisältöihin, joista keskeisiä ovat sanataide, media, draama, teatteritaide sekä puhe- ja viestintäkulttuurit. Sanataiteeseen kuuluu kaunokirjallisten tekstien kirjoittaminen ja tulkitseminen. Kirjallisuuden opetuksen tehtävänä on lukemiseen innostaminen, elämysten saaminen ja jakaminen, kulttuurintuntemuksen syventäminen, eettisen kasvun tukeminen sekä oppilaiden kielen ja mielikuvituksen rikastaminen. Draama vahvistaa oppiaineen toiminnallista, kokemuksellista, elämyksellistä ja esteettistä luonnetta. Mediakasvatus tähtää mediasisältöjen tulkitsemiseen ja tuottamiseen ja niiden ymmärtämiseen kulttuurisena ilmiönä. Puhe- ja viestintäkulttuurien opetus vahvistaa vuorovaikutus- ja viestintätaitoja.

Keskeisiä motivaatiotekijöitä äidinkielen ja kirjallisuuden oppimisessa ovat opittavien asioiden merkityksellisyys oppilaille ja osallisuuden kokemukset. Oppilaiden kiinnostusta vahvistetaan luomalla mahdollisuuksia aktiiviseen toimijuuteen ja omiin valintoihin sekä ottamalla huomioon oppilaiden tekstimaailma ja kokemukset sekä laajentamalla niitä. Opetuksessa, oppimisympäristön luomisessa ja opetusmenetelmien valinnassa otetaan huomioon oppilaiden erilaisuus, yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo ja tuetaan niin edistyneitä kuin oppimisvaikeuksien kanssa ponnistelevia. Äidinkielen oppimäärät tekevät yhteistyötä.

Oppiaineen erityinen tehtävä vuosiluokilla 3-6:

Vuosiluokilla 3–6 opetuksen erityisenä tehtävänä on oppilaiden ilmaisu- ja vuorovaikutustaitojen sekä lukemisen ja tekstien tuottamisen taitojen ja strategioiden sujuvoittaminen ja tekstilajivalikoiman laajentaminen. Oppilaita ohjataan toimimaan tarkoituksenmukaisesti, turvallisesti ja vastuullisesti entistä monipuolisemmissa, myös monimediaisissa vuorovaikutustilanteissa, ja heitä ohjataan tulkitsemaan, tuottamaan ja arvioimaan yhä monimuotoisempia tekstejä osana oppimaan oppimista. Tietoa kielestä, kirjallisuudesta, mediasta ja muusta kulttuurista opitaan kielellisten taitojen kehittämisen ja tekstien merkitysten tarkastelun yhteydessä. Opetuksen tavoitteena on herättää kiinnostus ja antaa välineitä kielen havainnointiin, lukuharrastukseen ja monenlaiseen ilmaisuun sekä tarjota kieleen ja kirjallisuuteen liittyviä elämyksiä.

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6:

Tavoitteena on kielellisesti virikkeinen ja yhteisöllinen oppimisympäristö, jossa oppilaiden näkemyksiä arvostetaan ja jossa on mahdollisuus tarkastella ja tuottaa tekstejä yksin ja yhdessä turvallisesti myös viestintäteknologian avulla. Opetuksessa hyödynnetään oppilaiden itse valitsemia ja heitä kiinnostavia kirjoja ja muita monimuotoisia tekstejä sekä laajennetaan oppilaiden lukukokemuksia. Äidinkielen oppimisympäristöön kuuluu myös koulun ulkopuolinen kulttuuri- ja mediatarjonta. Työtavat valitaan niin, että ne mahdollistavat yhdessä toimimisen ja kokemusten jakamisen sekä oppiaineen sisältöalueiden luontevan integroitumisen. Opetusta eheytetään prosessinomaisen opiskelun ja projektityöskentelyn avulla. Vuorovaikutus- ja draamataitoja

syvennetään erilaisten harjoitusten avulla. Draamaa ja kirjallisuuden opetusta yhdistetään muiden oppiaineiden opetukseen.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki äidinkieli ja kirjallisuus-oppiaineessa vuosiluokilla 3-6:

Tavoitteena on tukea oppilaiden kielellistä kehitystä, sujuvan luku- ja kirjoitustaidon oppimista sekä lukutaidon syvenemistä ymmärtäväksi lukemiseksi. Oppilaita tuetaan sanavarannon laajentamisessa, käsitteiden oppimisessa sekä ajatusten kielentämisessä ja vuorovaikutustaidoissa. Jokaista oppilasta kannustetaan taitotasoaan vastaavan kirjallisuuden ja muiden tekstien lukemiseen ja ohjataan luetun ymmärtämisen strategioiden käyttöön sekä sopivien opiskelustrategioiden kehittämiseen ja omien vahvuuksien tunnistamiseen. Oppilaiden tekstien tuottamisen taitojen sekä oikeinkirjoituksen kehittämiseksi annetaan malleja sekä yhteisöllistä ja yksilöllistä tukea. Myös kielellisesti taitavia oppilaita tuetaan lukuhaasteiden ottamisessa, itselleen soveltuvien työtapojen löytämisessä ja tavoitteiden asettamisessa. Tekstit ja työtavat valitaan niin, että oppilaiden yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo toteutuu.

Oppilaan oppimisen arviointi äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 3-6:

Arviointi ja siihen perustuva palaute on monipuolista, konkreettista ja oppimisen taitoja kehittävää. Arviointi nivotaan kiinteäksi osaksi oppimisprosessia. Arviointi perustuu monipuoliseen dokumentointiin siitä, miten oppilaiden laajenevat kielelliset taidot ja tekstien tuottaminen sekä tulkinta kehittyvät ja mitkä ovat heidän tietonsa kielestä, kirjallisuudesta ja muusta kulttuurista.

Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa ja muiden työskentelyä, ilmaisua ja tuotoksia. Oppimista tukevan, monipuolisen ja erittelevän arvioinnin ja palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan, tiedoistaan ja työskentelyprosesseistaan ja he saavat välineitä niiden kehittämiseen. Omaehtoinen lukeminen on tärkeä tavoite, jota tuetaan ja arvioidaan suhteessa luku- ja kirjoitustaitoon.

Äidinkielen ja kirjallisuuden sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaiden osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellessään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositolusta varten opettaja käyttää valtakunnallisia arviointikriteereitä. Oppimisen edistymisen kannalta keskeisiä ovat äidinkielen ja kirjallisuuden eri tavoitealueiden perustaidot ja niihin johtavat työskentelyprosessit ja oppimisstrategiat.

Suomen kieli ja kirjallisuus vuosiluokat 3-6

Oppimäärän erityinen tehtävä vuosiluokilla 3-6:

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on kehittää oppilaiden suomen kielen, moniluku- sekä vuorovaikutustaitoja ja tutustuttaa kirjallisuuteen ja kulttuuriin. Opetus tukee oppilaiden monilukutaidon, kielitietoisuuden ja kielellisen identiteetin rakentumista. Opetuksessa ohjataan oppilaita ymmärtämään suomen kielen, kirjallisuuden ja muun kulttuurin merkitystä ja asemaa monikulttuurisessa ja monikielisessä yhteiskunnassa. Oppilaita ohjataan huomaamaan koulun ulkopuolella opitun kieli-, media- ja kulttuuritietouden merkitys suomen kielen oppimisen tukena.

Opetuksessa otetaan huomioon suomen ja ruotsin kielten asema kansalliskielinä ja suomen asema enemmistökielenä ja pääasiallisena opetuksen kielenä. Suomen kieli on paitsi opetuksen kohde myös väline muiden oppiaineiden opiskelussa, ja opetuksessa vahvistuvat keskeiset oppimaan oppimisen ja ajattelun taidot. Tehdään yhteistyötä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän ja muiden äidinkieli ja kirjallisuus -oppimäärien kanssa.

Vuosiluokilla 3–6 opetuksen painopiste on oppimaan oppimisen ja vuorovaikutuksen taitojen, lukuharrastuksen sekä sujuvan ja monipuolisen luku- ja kirjoitustaidon vakiinnuttamisessa. Tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen yhteydessä harjaannutaan tarkastelemaan kielen piirteitä ja kirjallisuuden keinoja. Lyhyiden tekstien lukemisesta edetään kokonaisteosten lukemiseen ja lukukokemusten monipuoliseen jakamiseen.

Oppimäärän tavoitteet vuosiluokilla 3-6:

T1 opastaa oppilasta vahvistamaan taitoaan toimia rakentavasti erilaisissa viestintäympäristöissä ja ilmaisemaan mielipiteensä

T2 ohjata oppilasta huomaamaan omien kielellisten ja viestinnällisten valintojensa vaikutuksia ja huomioimaan toisten tarpeita ryhmäviestintätilanteissa

T3 ohjata oppilasta käyttämään luovuuttaan ja ilmaisemaan itseään monipuolisesti erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman avulla

T4 kannustaa oppilasta kehittämään myönteistä viestijäkuvaa sekä halua ja kykyä toimia erilaisissa, myös monimediaisissa vuorovaikutustilanteissa

T5 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tekstin ymmärtämisen strategioita sekä tarkkailemaan ja arvioimaan omaa lukemistaan

T6 opastaa oppilasta kehittämään monimuotoisten tekstien erittelyn, arvioinnin ja tulkitsemisen taitoja ja laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan sekä edistämään ajattelutaitojaan

T7 ohjata oppilasta tiedonhankintaan, monipuolisten tiedonlähteiden käyttöön ja tiedon luotettavuuden arviointiin

T8 kannustaa oppilasta kehittämään kirjallisuudentuntemusta ja kiinnostustaan lapsille ja nuorille tarkoitettua kirjallisuutta, media- ja muita tekstejä kohtaan, luomalla mahdollisuuksia myönteisiin lukukokemuksiin ja -elämyksiin, tiedonhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen, myös monimediaisissa ympäristöissä

T9 rohkaista oppilasta ilmaisemaan kokemuksiaan, ajatuksiaan ja mielipiteitään ja vahvistamaan myönteistä kuvaa itsestään tekstien tuottajana

T10 kannustaa ja ohjata oppilasta kielentämään ajatuksiaan ja harjoittelemaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien tuottamista, myös monimediaisissa ympäristöissä

T11 ohjata oppilasta edistämään käsinkirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja vahvistamaan kirjoitetun kielen, ja tekstien rakenteiden ja oikeinkirjoituksen hallintaa

T12 kannustaa oppilasta kehittämään tekstin tuottamisen prosesseja ja taitoa arvioida omia tekstejä, tarjota mahdollisuuksia tekstien tuottamiseen yhdessä, rakentavan palautteen antamiseen ja saamiseen, ohjata ottamaan huomioon tekstin vastaanottaja sekä toimimaan eettisesti verkossa yksityisyyttä ja tekijänoikeuksia kunnioittaen

T13 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan, innostaa häntä tutkimaan ja tarkkailemaan kieltä ja sen eri variantteja ja harjaannuttaa käyttämään käsitteitä, joiden avulla kielestä ja sen rakenteista puhutaan ja auttaa ymmärtämään kielellisten valintojen vaikutuksia

T14 kannustaa oppilasta laajentamaan tekstivalikoimaansa ja lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuharrastukseen ja lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön

T15 tukea oppilasta kielellisen ja kulttuurisen identiteetin rakentamisessa ja ohjata arvostamaan eri kulttuureja ja kieliä sekä luoda oppilaalle mahdollisuuksia media- ja kulttuuritarjontaan tutustumiseen sekä oman kulttuurin tuottamiseen

Oppimäärän tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 3-6:

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen: Tarjotaan monipuolisia tilaisuuksia harjoitella omien kokemusten, ajatusten ja mielipiteiden jakamista, toisten kuuntelemista ja rakentavan palautteen antamista ja saamista eri viestintäympäristöissä. Harjoitellaan ja havainnoidaan omaa vuorovaikutusta erilaisissa viestintätilanteissa, esimerkiksi tapoja olla kohtelias, toimia tavoitteellisesti ja esittää oma mielipiteensä ja perustella se ottaen toiset huomioon. Harjoitellaan ilmaisukeinoja erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa. Ohjataan kokonaisilmaisuuksiin, hyödynnetään draaman toimintamuotoja erilaisten ajankohtaisten aiheiden, teemojen ja kirjallisuuden käsittelyssä. Tarjotaan mahdollisuuksia osallistua oman luokan ja kouluyhteisön kulttuuritoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen.

S2 Tekstien tulkitseminen: Harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Syvennetään tekstin tulkinnan taitoja tutkimalla ja vertailemalla monimuotoisia tekstejä. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Opitaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Laajennetaan oppilaiden tietoja kielen piirteistä tekstejä tutkimalla. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokat). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Aiemmin opittujen käsitteiden lisäksi opitaan käyttämään käsitteitä kertoja, aihe ja teema. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla. Harjoitellaan arvioimaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta.

S3 Tekstien tuottaminen: Tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Pohditaan kirjoittamisen tarkoitusta ja sitä, miten se näkyy kielellisissä valinnoissa. Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Tutkitaan ja harjoitellaan käyttämään kertomiselle,

kuvaamiselle, ohjaavalle ja kantaa ottavalle ilmaisulle tyypillisiä kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan tekstien otsikointia, rakenteita ja kappalejakoa, sekä opitaan käyttämään niitä omista teksteistä. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä ja tarkastellaan sananvalintojen, sanontojen ja sanajärjestyksen yhteyttä tekstin merkityksiin. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke, päälause ja sivulauseiden selkeät perustyytit sekä lauseen pääjäsenet ja käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Opitaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja tekstien aikasuhteiden ilmaisussa. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omista teksteistä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten muistiinpanojen tekemistä ja tiivistämistä, ja harjoitellaan lähteiden käyttöä ja merkitä sekä tiedostetaan, miten verkossa tulee toimia eettisesti yksityisyyttä kunnioittaen ja tekijänoikeuksia noudattaen.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen: Tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä. Tutkitaan tekstienvälisyyttä monimuotoisissa teksteissä. Tutustutaan oppilaan omaan ja muihin kulttuureihin ja kieliin ja vertaillaan suomea muiden, oppilaille tutujen kielten piirteisiin. Tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin ja niiden jatkajiin nykyculttuurissa. Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museoita. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiötä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykykirjallisuudesta klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.

Vuosiluokka 3

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 3:
Overview of objectives and contents in grade 3:

Opetuksen painopiste on oppimaan oppimisen ja vuorovaikutuksen taitojen, lukuharrastuksen sekä sujuvan ja monipuolisen luku- ja kirjoitustaidon vakiinnuttamisessa. Tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen yhteydessä harjaannutaan tarkastelemaan kielen piirteitä ja kirjallisuuden keinoja. Lyhyiden tekstien lukemisesta edetään kokonaisteosten lukemiseen ja lukukokemusten monipuoliseen jakamiseen.

Suomen kieli ja kirjallisuus vuosiluokka 3		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen

<u>Vuorovaikutustilanteissa toimiminen</u> <u>(S1, L1, L2, L3, L4, L7)</u> T1 opastaa oppilasta vahvistamaan taitoaan toimia rakentavasti erilaisissa viestintäympäristöissä ja ilmaisemaan mielipiteensä. T2 Ohjata oppilasta huomaamaan omien kielellisten ja viestinnällisten valintojen vaikutuksia ja huomioimaan toisten tarpeita ryhmäviestintätilanteissa. T3 ohjata oppilasta käyttämään luovuuttaan ja ilmaisemaan itseään monipuolisesti erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman avulla. <u>Tekstien tulkitseminen (S2, L1, L2, L4, L5)</u> T5 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tekstin ymmärtämisen strategioita sekä tarkkailemaan ja arvioimaan omaa lukemistaan. T7 ohjata oppilasta tiedonhankintaan, monipuolisten tiedonlähteiden käyttöön ja tiedon luotettavuuden arviointiin. T8 kannustaa oppilasta kehittämään kirjallisuudentuntemusta ja kiinnostustaan lapsille ja nuorille tarkoitettua kirjallisuutta, media- ja muita tekstejä kohtaan, luomalla mahdollisuuksia myönteisiin lukukokemuksiin ja -elämyksiin, tiedonhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen. <u>Tekstien tuottaminen</u> <u>(S3, L1,L2, L4, L5, L7)</u> T9 rohkaista oppilasta ilmaisemaan kokemuksiaan, ajatuksiaan ja mielipiteitään ja	<u>S1 Vuorovaikutus-tilanteissa toimiminen:</u> Tarjotaan monipuolisia tilaisuuksia harjoitella omien kokemusten, ajatusten ja mielipiteiden jakamista, toisten kuuntelemista ja rakentavan palautteen antamista ja saamista eri viestintäympäristöissä. Harjoitellaan ja havainnoidaan omaa vuorovaikutusta erilaisissa viestintätilanteissa, esimerkiksi tapoja olla kohtelias, toimia tavoitteellisesti ja esittää oma mielipiteensä ja perustella se ottaen toiset huomioon. Harjoitellaan ilmaisukeinoja erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa. Ohjataan kokonaisilmaisuun, hyödynnetään draaman toimintamuotoja erilaisten ajankohtaisten aiheiden, teemojen ja kirjallisuuden käsittelyssä. Tarjotaan mahdollisuuksia osallistua oman luokan ja kouluyhteisön kulttuuritoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. <u>S2 Tekstien tulkitseminen:</u> Harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä. Laajennetaan oppilaiden tietoja kielen piirteistä tekstejä tutkimalla. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokat). Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla. Harjoitellaan arvioimaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologian osaaminen L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

vahvistamaan myönteistä kuvaa itsestään tekstien tuottajana. T10 kannustaa ja ohjata oppilasta kielentämään ajatuksiaan ja harjoittelemaan kertovien ja kuvaavien tekstien tuottamista. T11 ohjata oppilasta edistämään käsinkirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja vahvistamaan kirjoitetun kielen, ja tekstien rakenteiden ja oikeinkirjoituksen hallintaa. <u>Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (S4, L1, L2, L4, L5, L6, L7)</u> T13 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan, innostaa häntä tutkimaan ja tarkkailemaan kieltä ja sen eri variantteja ja harjaannuttaa käyttämään käsitteitä, joiden avulla kielestä ja sen rakenteista puhutaan ja auttaa ymmärtämään kielellisten valintojen vaikutuksia. T14 kannustaa oppilasta laajentamaan tekstivalikoimaansa ja lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuharrastukseen ja lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön. T15 tukea oppilasta kielellisen ja kulttuurisen identiteetin rakentamisessa ja ohjata arvostamaan eri kulttuureja ja kieliä sekä luoda oppilaalle mahdollisuuksia media- ja kulttuuritarjontaan tutustumiseen sekä oman kulttuurin tuottamiseen.	<u>S3 Tekstien tuottaminen:</u> Tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Pohditaan kirjoittamisen tarkoitusta ja sitä, miten se näkyy kielellisissä valinnoissa. Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Tutkitaan ja harjoitellaan käyttämään kertomiselle, kuvaamiselle, ohjaavalle ja kantaa ottavalle ilmaisulle tyypillisiä kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan tekstien otsikointia ja rakenteita sekä opitaan käyttämään niitä omissa teksteissä. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä ja tarkastellaan sananvalintojen, sanontojen ja sanajärjestyksen yhteyttä tekstin merkityksiin. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Harjoitellaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja tekstien aikasuhteiden ilmaisussa. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita. Ohjataan miten verkossa tulee toimia eettisesti yksityisyyttä kunnioittaen. <u>S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen</u> Tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä. Tutustutaan oppilaan omaan ja muihin kulttuureihin ja kieliin ja vertaillaan suomea muiden, oppilaille tuttujen kielten piirteisiin. Tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin ja niiden jatkajiin nykykulttuurissa. Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museota. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa.	

	Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykykirjallisuudesta klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.	

Vuosiluokka 4

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 4:

Overview of objectives and content in grade 4:

Opetuksen painopiste on oppimaan oppimisen ja vuorovaikutuksen taitojen, lukuharrastuksen sekä sujuvan ja monipuolisen luku- ja kirjoitustaidon vakiinnuttamisessa. Tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen yhteydessä harjaannutaan tarkastelemaan kielen piirteitä ja kirjallisuuden keinoja. Lyhyiden tekstien lukemisesta edetään kokonaisteosten lukemiseen ja lukukokemusten monipuoliseen jakamiseen.

Suomen kieli ja kirjallisuus vuosiluokka 4		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
<u>Vuorovaikutustilanteissa toimiminen</u> <u>(S1, L1, L2, L3, L4, L7)</u> T1 opastaa oppilasta vahvistamaan taitoaan toimia rakentavasti erilaisissa viestintäympäristöissä ja ilmaisemaan mielipiteensä.	S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen: Tarjotaan monipuolisia tilaisuuksia harjoitella omien kokemusten, ajatusten ja mielipiteiden jakamista, toisten kuuntelemista ja rakentavan palautteen antamista ja saamista eri viestintäympäristöissä. Harjoitellaan ja havainnoidaan omaa vuorovaikutusta erilaisissa viestintätilanteissa, esimerkiksi tapoja olla kohtelias, toimia	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

T2 Ohjata oppilasta huomaamaan omien kielellisten ja viestinnällisten valintojen vaikutuksia ja huomioimaan toisten tarpeita ryhmäviestintätilanteissa. T3 ohjata oppilasta käyttämään luovuuttaan ja ilmaisemaan itseään monipuolisesti erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman avulla. T4 kannustaa oppilasta kehittämään myönteistä viestijäkuvaa sekä halua ja kykyä toimia erilaisissa, myös monimediaisissa vuorovaikutustilanteissa. <u>Tekstien tulkitseminen</u> <u>(S2, L1, L4, L5)</u> T5 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tekstin ymmärtämisen strategioita sekä tarkkailemaan ja arvioimaan omaa lukemistaan. T7 ohjata oppilasta tiedonhankintaan, monipuolisen monipuolisten tiedonlähteiden käyttöön ja tiedon luotettavuuden arviointiin. T8 kannustaa oppilasta kehittämään kirjallisuudentuntemusta ja kiinnostustaan lapsille ja nuorille tarkoitettua kirjallisuutta, media- ja muita tekstejä kohtaan, luomalla mahdollisuuksia myönteisiin lukukokemuksiin ja -elämyksiin, tiedonhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen. <u>Tekstien tuottaminen</u> <u>(S3, L1, L2, L4, L5, L7)</u> T9 rohkaista oppilasta ilmaisemaan kokemuksiaan,	tavoitteellisesti ja esittää oma mielipiteensä ja perustella se ottaen toiset huomioon. Harjoitellaan ilmaisukeinoja erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa. Ohjataan kokonaisilmaisemaan, hyödynnetään draaman toimintamuotoja erilaisten ajankohtaisten aiheiden, teemojen ja kirjallisuuden käsittelyssä. Tarjotaan mahdollisuuksia osallistua oman luokan ja kouluyhteisön kulttuuritoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. S2 Tekstien tulkitseminen: Harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Opitaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Laajennetaan oppilaiden tietoja kielen piirteistä tekstejä tutkimalla. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokat). Opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla. Harjoitellaan arvioimaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta. S3 Tekstien tuottaminen: Tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten	L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

ajatuksiaan ja mielipiteitään ja vahvistamaan myönteistä kuvaa itsestään tekstien tuottajana. T10 kannustaa ja ohjata oppilasta kielentämään ajatuksiaan ja harjoittelemaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien tuottamista. T11 ohjata oppilasta edistämään käsinkirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja vahvistamaan kirjoitetun kielen, ja tekstien rakenteiden ja oikeinkirjoituksen hallintaa. <u>Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (S4, L1, L2, L4, L5, L6, L7)</u> T13 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan, innostaa häntä tutkimaan ja tarkkailemaan kieltä ja sen eri variantteja ja harjaannuttaa käyttämään käsitteitä, joiden avulla kielestä ja sen rakenteista puhutaan ja auttaa ymmärtämään kielellisten valintojen vaikutuksia. T14 kannustaa oppilasta laajentamaan tekstivalikoimaansa ja lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuharrastukseen ja lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön. T15 tukea oppilasta kielellisen ja kulttuurisen identiteetin rakentamisessa ja ohjata arvostamaan eri kulttuureja ja kieliä sekä luoda oppilaalle mahdollisuuksia media- ja kulttuuritarjontaan	tekstien pohjalta. Pohditaan kirjoittamisen tarkoitusta ja sitä, miten se näkyy kielellisissä valinnoissa. Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Tutkitaan ja harjoitellaan käyttämään kertomiselle, kuvaamiselle, ohjaavalle ja kantaa ottavalle ilmaisulle tyypillisiä kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan tekstien otsikointia, rakenteita ja kappalejakoa, sekä opitaan käyttämään niitä omissa teksteissä. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä ja tarkastellaan sananvalintojen, sanontojen ja sanajärjestyksen yhteyttä tekstin merkityksiin. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Harjoitellaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja tekstien aikasuhteiden ilmaisussa. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omassa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita. Tiedostetaan, miten verkossa tulee toimia eettisesti yksityisyyttä kunnioittaen ja tekijänoikeuksia noudattaen. S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen: Tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä. Tutustutaan oppilaan omaan ja muihin kulttuureihin ja kieliin ja vertaillaan suomea muiden, oppilaille tuttujen kielten piirteisiin. Tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin ja niiden jatkajiin nykykulttuurissa. Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museota. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykykirjallisuudesta klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.	

tutustumiseen sekä oman kulttuurin tuottamiseen.		

Vuosiluokka 5

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 5:

Opetuksen painopiste on oppimaan oppimisen ja vuorovaikutuksen taitojen, lukuharrastuksen sekä sujuvan ja monipuolisen luku- ja kirjoitustaidon vakiinnuttamisessa. Tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen yhteydessä harjaannutaan tarkastelemaan kielen piirteitä ja kirjallisuuden keinoja. Lyhyiden tekstien lukemisesta edetään kokonaisteosten lukemiseen ja lukukokemusten monipuoliseen jakamiseen.

Suomen kieli ja kirjallisuus vuosiluokka 5		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
<u>Vuorovaikutustilanteissa toimiminen</u> <u>(S1, L1, L2, L3, L4, L7)</u> T3 ohjata oppilasta käyttämään luovuuttaan ja ilmaisemaan itseään monipuolisesti erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman avulla. T4 kannustaa oppilasta kehittämään myönteistä viestijäkuvaa sekä halua ja kykyä toimia erilaisissa, myös monimediaisissa vuorovaikutustilanteissa. <u>Tekstien tulkitseminen</u> <u>(S2, L1, L2, L4, L5)</u> T6 opastaa oppilasta	<u>S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen:</u> Tarjotaan monipuolisia tilaisuuksia harjoitella omien kokemusten, ajatusten ja mielipiteiden jakamista, toisten kuuntelemista ja rakentavan palautteen antamista ja saamista eri viestintäympäristöissä. Harjoitellaan ja havainnoidaan omaa vuorovaikutusta erilaisissa viestintätilanteissa, esimerkiksi tapoja olla kohtelias, toimia tavoitteellisesti ja esittää oma mielipiteensä ja perustella se ottaen toiset huomioon. Harjoitellaan ilmaisukeinoja erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa. Ohjataan kokonaisilmaisuun, hyödynnetään draaman toimintamuotoja erilaisten ajankohtaisten aiheiden, teemojen ja kirjallisuuden käsittelyssä. Tarjotaan mahdollisuuksia osallistua oman luokan ja kouluyhteisön kulttuuritoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. <u>S2 Tekstien tulkitseminen:</u>	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen

kehittämään monimuotoisten tekstien erittelyn, arvioinnin ja tulkittamisen taitoja ja laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan sekä edistämään ajattelutaitojaan. T7 ohjata oppilasta tiedonhankintaan, monipuolisten tiedonlähteiden käyttöön ja tiedon luotettavuuden arviointiin. T8 kannustaa oppilasta kehittämään kirjallisuudentuntemusta ja kiinnostustaan lapsille ja nuorille tarkoitettua kirjallisuutta, media- ja muita tekstejä kohtaan, luomalla mahdollisuuksia myönteisiin lukukokemuksiin ja -elämyksiin, tiedonhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen, myös monimediaisissa ympäristöissä. <u>Tekstien tuottaminen (S3, L1, L2, L4, L5, L6, L7)</u> T10 kannustaa ja ohjata oppilasta kielentämään ajatuksiaan ja harjoittelemaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien tuottamista, myös monimediaisissa ympäristöissä. T12 kannustaa oppilasta kehittämään tekstin tuottamisen prosesseja ja taitoa arvioida omia tekstejä, tarjota mahdollisuuksia tekstien tuottamiseen yhdessä, rakentavan palautteen antamiseen ja saamiseen, ohjata ottamaan huomioon tekstin vastaanottaja sekä toimimaan eettisesti verkossa yksityisyyttä ja tekijänoikeuksia kunnioittaen. <u>Kielen, kirjallisuuden ja</u>	Harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Syvennetään tekstin tulkinnan taitoja tutkimalla ja vertailemalla monimuotoisia tekstejä. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Opitaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Laajennetaan oppilaiden tietoja kielen piirteistä tekstejä tutkimalla. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokat). Opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla. Harjoitellaan arvioimaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta. <u>S3 Tekstien tuottaminen:</u> Tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Pohditaan kirjoittamisen tarkoitusta ja sitä, miten se näkyy kielellisissä valinnoissa. Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Tutkitaan ja harjoitellaan käyttämään kertomiselle, kuvaamiselle, ohjaavalle ja kantaa ottavalle ilmaisulle tyypillisiä kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan tekstien otsikointia, rakenteita ja kappalejakoja, sekä opitaan käyttämään niitä omista teksteistä. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke, päälause ja sivulauseiden selkeät perustyytit sekä lauseen pääjäsenet ja käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Opitaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja tekstien aikasuhteiden ilmaisussa. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien	osaaminen L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

<u>kulttuurin ymmärtäminen</u> <u>(S4, L2, L4, L5, L6, L7)</u> T13 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan, innostaa häntä tutkimaan ja tarkkailemaan kieltä ja sen eri variantteja ja harjaannuttaa käyttämään käsitteitä, joiden avulla kielestä ja sen rakenteista puhutaan ja auttaa ymmärtämään kielellisten valintojen vaikutuksia. T14 kannustaa oppilasta laajentamaan tekstivalikoimaansa ja lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuharrastukseen ja lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön. T15 tukea oppilasta kielellisen ja kulttuurisen identiteetin rakentamisessa ja ohjata arvostamaan eri kulttuureja ja kieliä sekä luoda oppilaalle mahdollisuuksia media- ja kulttuuritarjontaan tutustumiseen sekä oman kulttuurin tuottamiseen.	tuottamisen taitoja, kuten muistiinpanojen tekemistä ja tiivistämistä, ja harjoitellaan lähteiden käyttöä ja merkintää sekä tiedostetaan, miten verkossa tulee toimia eettisesti yksityisyyttä kunnioittaen ja tekijänoikeuksia noudattaen. <u>S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen:</u> Tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä. Tutkitaan tekstienvälisyyttä monimuotoisissa teksteissä. Tutustutaan oppilaan omaan ja muihin kulttuureihin ja kieliin ja vertaillaan suomea muiden, oppilaille tutujen kielten piirteisiin. Tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin ja niiden jatkajiin nykykulttuurissa. Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museoita. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiötä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykykirjallisuudesta klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.	

Vuosiluokka 6

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 6

Opetuksen painopiste on oppimaan oppimisen ja vuorovaikutuksen taitojen, lukuharrastuksen sekä sujuvan ja monipuolisen luku- ja kirjoitustaidon vakiinnuttamisessa. Tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen yhteydessä harjaannutaan tarkastelemaan kielen piirteitä ja kirjallisuuden keinoja. Lyhyiden tekstien lukemisesta edetään kokonaisteosten lukemiseen ja lukukokemusten monipuoliseen jakamiseen.

Suomen kieli ja kirjallisuus vuosiluokka 6		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
<u>Vuorovaikutustilanteissa toimiminen</u> <u>(S1, L1, L2, L3, L4, L7)</u> T3 ohjata oppilasta käyttämään luovuuttaan ja ilmaisemaan itseään monipuolisesti erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman avulla. T4 kannustaa oppilasta kehittämään myönteistä viestijäkuvaa sekä halua ja kykyä toimia erilaisissa, myös monimediaisissa vuorovaikutustilanteissa. <u>Tekstien tulkitseminen</u> <u>(S2, L1, L2, L4, L5)</u> T6 opastaa oppilasta kehittämään monimuotoisten tekstien erittelyn, arvioinnin ja tulkitsemisen taitoja ja laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan sekä edistämään ajattelutaitojaan. T7 ohjata oppilasta tiedonhankintaan, monipuolisten tiedonlähteiden käyttöön ja tiedon luotettavuuden arviointiin T8 kannustaa oppilasta kehittämään kirjallisuudentuntemusta ja kiinnostustaan lapsille ja nuorille tarkoitettua kirjallisuutta, media- ja muita tekstejä kohtaan, luomalla	<u>S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen:</u> Tarjotaan monipuolisia tilaisuuksia harjoitella omien kokemusten, ajatusten ja mielipiteiden jakamista, toisten kuuntelemista ja rakentavan palautteen antamista ja saamista eri viestintäympäristöissä. Harjoitellaan ja havainnoidaan omaa vuorovaikutusta erilaisissa viestintätilanteissa, esimerkiksi tapoja olla kohtelias, toimia tavoitteellisesti ja esittää oma mielipiteensä ja perustella se ottaen toiset huomioon. Harjoitellaan ilmaisukeinoja erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa. Ohjataan kokonaisilmaisuun, hyödynnetään draaman toimintamuotoja erilaisten ajankohtaisten aiheiden, teemojen ja kirjallisuuden käsittelyssä. Tarjotaan mahdollisuuksia osallistua oman luokan ja kouluyhteisön kulttuuritoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. <u>S2 Tekstien tulkitseminen:</u> Syvennetään tekstin tulkinnan taitoja tutkimalla ja vertailemalla monimuotoisia tekstejä ja harjoitellaan käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Laajennetaan oppilaiden tietoja kielen piirteistä tekstejä tutkimalla. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokat). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Aiemmin opittujen käsitteiden lisäksi opitaan käyttämään käsitteitä kertoja, aihe ja teema. Etsitään tietoa eri lähteistä ja	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen

mahdollisuuksia myönteisiin lukukokemuksiin ja -elämyksiin, tiedonhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen, myös monimediaisissa ympäristöissä. <u>Tekstien tuottaminen (S3, L1,L2, L4, L5, L6, L7)</u> T10 kannustaa ja ohjata oppilasta kielentämään ajatuksiaan ja harjoittelemaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien tuottamista, myös monimediaisissa ympäristöissä. T12 kannustaa oppilasta kehittämään tekstin tuottamisen prosesseja ja taitoa arvioida omia tekstejä, tarjota mahdollisuuksia tekstien tuottamiseen yhdessä, rakentavan palautteen antamiseen ja saamiseen, ohjata ottamaan huomioon tekstin vastaanottaja sekä toimimaan eettisesti verkossa yksityisyyttä ja tekijänoikeuksia kunnioittaen. <u>Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (S4, L2, L4, L5, L6, L7)</u> T14 kannustaa oppilasta laajentamaan tekstivalikoimaansa ja lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuharrastukseen ja lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön. T15 tukea oppilasta kielellisen	laajennetaan tietämystä luetun avulla. Harjoitellaan arvioimaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta. <u>S3 Tekstien tuottaminen:</u> Tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Pohditaan kirjoittamisen tarkoitusta ja sitä, miten se näkyy kielellisissä valinnoissa. Tutkitaan ja harjoitellaan käyttämään kertomiselle, kuvaamiselle, ohjaavalle ja kantaa ottavalle ilmaisulle tyypillisiä kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä ja tarkastellaan sananvalintojen, sanontojen ja sanajärjestyksen yhteyttä tekstin merkityksiin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke, päälause ja sivulauseiden selkeät perustyytit sekä lauseen pääjäsenet ja käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Opitaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja tekstien aikasuhteiden ilmaisussa. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten muistiinpanojen tekemistä ja tiivistämistä, ja harjoitellaan lähteiden käyttöä ja merkintää sekä tiedostetaan, miten verkossa tulee toimia eettisesti yksityisyyttä kunnioittaen ja tekijänoikeuksia noudattaen. <u>S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen:</u> Tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä. Tutkitaan tekstienvälisyyttä monimuotoisissa teksteissä. Tutustutaan oppilaan omaan ja muihin kulttuureihin ja kieliin ja vertaillaan suomea muiden, oppilaille tuttujen kielten	

ja kulttuurisen identiteetin rakentamisessa ja ohjata arvostamaan eri kulttuureja ja kieliä sekä luoda oppilaalle mahdollisuuksia media- ja kulttuuritarjontaan tutustumiseen sekä oman kulttuurin tuottamiseen.	piirteisiin. Tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin ja niiden jatkaajiin nykykulttuurissa. Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museoita. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykykirjallisuudesta klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.	

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän arviointikriteerit 6. vuosiluokan päätteeksi hyvää osaamista kuvaavaa sanallista arviota/arvosanaa kahdeksan varten

Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä/arvosanan kahdeksan osaaminen
Puheviestintätilanteissa toimiminen	Oppilas esittää ajatuksiaan ja ilmaisee mielipiteensä itselleen tutuissa viestintäympäristöissä.
Toiminta vuorovaikutustilanteissa	Oppilas hyödyntää äänenkäytön, viestien kohdentamisen ja kontaktinoton taitoja erilaisissa vuorovaikutustilanteissa, osaa muunnella viestintätapaansa tilanteen mukaan ja pyrkii ottamaan muiden näkökulmat huomioon.
Ilmaisukeinojen käyttö	Oppilas osaa käyttää kokonaisilmaisun keinoja omien ideoidensa ja ajatustensa ilmaisemiseen-ryhmässä, osaa pitää lyhyen valmistellun puheenvuoron tai esityksen- sekä osallistuu draamatoimintaan.
Vuorovaikutustaitojen kehittyminen	Oppilas osaa käyttää kokonaisilmaisun keinoja omien ideoidensa ja ajatustensa ilmaisemiseen-ryhmässä, osaa pitää lyhyen valmistellun puheenvuoron tai esityksen- sekä osallistuu draamatoimintaan.
Vuorovaikutustaitojen kehittyminen	Oppilas ottaa vastaan palautetta omasta toiminnastaan ja antaa palautetta muille.

Tekstinymmärtäminen perusstrategioiden hallinta	Oppilas lukee sujuvasti monimuotoisia tekstejä ja käyttää tekstiymmärtämisen perusstrategioita sekä osaa tarkkailla ja arvioida omaa lukemistaan.
Tekstien erittely ja tulkinta	Oppilas tunnistaa joitakin kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Oppilas osaa käyttää tekstien tulkintataitoja oman ajattelunsa sekä sana- ja käsitevarantonsa kehittämiseen.
Tiedonhankintataidot ja lähdekriittisyys	Oppilas käyttää tiedonhankinnassaan mediaa ja eri tekstiympäristöjä sekä tilanteeseen sopivia strategioita ja osaa jossain määrin arvioida tietolähteiden luotettavuutta.
Lapsille ja nuorille tarkoitetun kirjallisuuden ja tekstien tuntemus ja lukukokemusten jakaminen	Oppilas tuntee jonkin verran lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, media- ja muita tekstejä ja osaa jakaa kokemuksiaan, myös monimediaisessa ympäristössä.
Kokemusten ja ajatusten ilmaiseminen	Oppilas ilmaisee kokemuksiaan ja ajatuksiaan monimuotoisten tekstien avulla.
Oman ajattelun kielentäminen ja eri tekstilajien käyttö Kirjoitustaito ja kirjoitetun kielen hallinta	Oppilas osaa ohjatusti käyttää kertomiselle, kuvaamiselle ja yksinkertaiselle kantaaottavalle tekstille tyypillistä kieltä. Oppilas osaa otsikoida tekstinsä, jakaa sen kappaleisiin ja kiinnittää huomiota sananvalintoihin.
Tekstien rakentaminen ja eettinen viestintä	Oppilas kirjoittaa sujuvasti ja selkeästi käsin ja on omaksunut tarvittavia näppäintaitoja. Oppilas tuntee kirjoitetun kielen perusrakenteita ja oikeinkirjoituksen perusasioita ja käyttää niitä oman tekstinsä tuottamisessa.
Kielen tarkastelun kehittyminen ja kielikäsitteiden hallinta	Oppilas tuntee ja osaa kuvailla tekstien tuottamisen perusvaiheita, osaa arvioida omia tekstejään ja tuottaa tekstejä vaiheittain yksin ja muiden kanssa sekä antaa ja vastaanottaa palautetta.

Kirjallisuuden tuntemus	Oppilas osaa merkitä lähteet tekstin loppuun, ymmärtää, ettei saa esittää lainaamaansa tekstiä omanaan ja tietää verkossa toimimisen eettiset periaatteet.
Kielitietoisuuden ja kulttuurin tuntemuksen kehittyminen	Oppilas tekee havaintoja ja osaa kuvailla tekstien kielellisiä piirteitä ja käyttää oppimiaan käsitteitä puhuessaan ja kirjoittaessaan niistä. Oppilas lukee sovitut lapsille ja nuorille suunnatut kirjat, keskustelee ja jakaa kokemuksiaan lukemistaan kirjoista. Oppilas osaa kuvailla havaitsemiaan yhtäläisyyksiä ja eroja eri kielten ja kulttuurien välillä. Oppilas osaa kertoa itseään kiinnostavasta media- ja kulttuuritarjonnasta. Oppilas osallistuu omien esitysten suunnitteluun ja esittämiseen.

13. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus

Tuntijakoasetuksen mukaan koulun opetuskielen mukaan määräytyvän äidinkielen ja kirjallisuuden sijasta maahanmuuttajille voidaan opettaa joko kokonaan tai osittain suomen tai ruotsin kieltä erityisen maahanmuuttajille tarkoitetun oppimäärän mukaisesti¹⁷⁹. Tämän oppimäärän tehtävänä on tukea lapsen ja nuoren kasvua kieliyhteisön täysivaltaiseksi jäseneksi, jolla on kielelliset valmiudet jatko-opintoihin. Opetuksen avulla pyritään monilukutaitoon, jonka avulla oppilas osaa hakea tietoa sekä ymmärtää, tuottaa, arvioi ja analysoi erilaisia puhuttuja ja kirjoitettuja suomenkielisiä tekstejä päivittäisessä vuorovaikutuksessa, koulutyöskentelyssä ja yhteiskunnassa. Opetuksessa tuetaan kielitaidon eri osa-alueiden sekä eri tiedonalojen kielen kehittymistä.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on tukea oppilaan moni- kielisyyden kehittymistä sekä herättää kiinnostus ja tarjota välineitä kielitaidon elinikäiseen kehittämiseen. Yhteistyössä kotien, oman äidinkielen opetuksen sekä muiden oppiaineiden kanssa suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetus auttaa oppilasta rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiään kulttuurisesti monimuotoisessa ja monimediaisessa yhteiskunnassa.

Suomen kielen oppiminen tukee kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetuksen lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ja tarpeelliset tekstilajit ja kielenkäyttötilanteet, joiden avulla kielen muotoja, merkityksiä ja käyttöä tutkitaan ja opitaan analysoimaan. Kielitaitoa kehitetään kaikilla kielen käytön osa-alueilla, joita ovat kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen. Ymmärtämis- ja tuottamistoimen kehittyminen nivoutuvat toisiinsa. Oppilaiden kielen osaaminen laajenee arkielämän konkreettisesta kielestä käsitteellisen ajattelun kieleen. He saavat valmiudet havaintojen ja ilmiöiden sekä oman ajattelunsa, tunteidensa ja mielipiteidensä ilmaisemiseen tilanteeseen sopivalla tavalla. Opetuksessa arvostetaan ja hyödynnetään oppilaiden osaamia kieliä.

Kunkin oppilaan tarpeen suomi toisena kielenä -oppimäärään määrittävät oppilasta opettavat opettajat yhdessä. Oppilaan huoltaja päättää oppimäärää koskevista valinnoista¹⁸⁰. Koska opetus tulee järjestää oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti, oppimäärän valinnassa on keskeistä, että oppilas saa hänelle parhaiten soveltuvan oppimäärän mukaista opetusta¹⁸¹. Oppilas voi opiskella suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää, jos hänen äidinkielsä ei ole suomi, ruotsi tai saame tai hänellä on muutoin monikielinen tausta. Oppimäärän tarpeen selvittämisessä huomioidaan myös seuraavat näkökulmat:

- oppilaan suomen kielen peruskielitaidossa on puutteita jollakin tai joillakin kielitaidon osa-alueilla, jolloin oppilaan osaaminen ei vielä anna edellytyksiä yhdenvertaiseen kouluyhteisön jäsenenä toimimiseen päivittäisessä vuorovaikutuksessa ja koulutyöskentelyssä tai
- oppilaan suomen kielen taito ei vielä anna edellytyksiä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opiskeluun.
- Kun oppilas opiskelee suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan, hänelle opetetaan suomea tai ruotsia toisena kielenä joko kokonaan tai osittain suomen kielen ja kirjallisuuden opetuksen sijaan. Opetusjärjestelyiden lähtökohtana ovat oppilaan oppimistarpeet ja kielenopimisen vaihe. Mikäli oppilaan oppimääräksi on valittu suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, hänen edistymistään ja suoriutumistaan arvioidaan suhteessa tämän oppimäärän tavoitteisiin ja kriteereihin riippumatta siitä, minkä opetusryhmän yhteydessä kyseinen opetus on järjestetty. Tärkeää on, että oppilas tulee osalliseksi samoista teksteistä ja tekstilajeista kuin luokkatasonsa muutkin oppilaat. Kesken perusopetuksen Suomeen muuttaneiden oppilaiden opetuksen tavoitteiden asettamisessa ja sisältöjen valinnassa tulee ottaa huomioon oppilaan kielitaito sekä aiemmin opitut tiedot ja taidot. Tarvittaessa laaditaan oppimissuunnitelma. Opetuksessa hyödynnetään tavoitteellisesti erilaisia oppimisympäristöjä, jotka tukevat kielitaidon monipuolista kehittymistä sekä koulussa että sen ulkopuolella. Oppilas voi siirtyä opiskelemaan suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan, jos hänellä on riittävät edellytykset sen tavoitteiden mukaiseen opiskeluun.

Oppimäärän erityinen tehtävä vuosiluokilla 3-6:

Vuosiluokilla 3–6 erityisenä tehtävänä on tukea suomen kielen taidon kehittymistä sekä luku- ja kirjoitustaidon ja vuorovaikutustaitojen sujuvoitumista ja monipuolistumista. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden kielitaito ja vahvuudet. Tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen yhteydessä harjaannutaan tarkastelemaan kielen piirteitä ja kirjallisuuden keinoja ja edetään laajempien tekstien lukemiseen ja lukukokemusten monipuoliseen jakamiseen.

Oppimäärän tavoitteet vuosiluokilla 3-6:

Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

T1 ohjata oppilasta vahvistamaan ilmaisuvaramiaan ja taitoaan ilmaista mielipiteensä ja toimia rakentavasti koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa

T2 innostaa oppilasta vahvistamaan kasvokkaisen vuorovaikutuksen, opetuspuheen ja kuultujen tekstien kuuntelu- ja ymmärtämistaitojaan

T3 ohjata oppilasta ilmaisemaan itseään monipuolisesti sanallisia ja ei-sanallisia ilmaisukeinoja käyttäen sekä käyttämään luovuuttaan ja ottamaan huomioon myös muut osallistujat

Tekstien tulkitseminen

T4 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tietoaan tekstilajeista tekstien erittelemisessä ja tiedon luotettavuuden arvioinnissa itsenäisesti ja ryhmässä

T5 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä erilaisissa tilanteissa tarkoituksenmukaisia luku- ja ymmärtämisstrategioita käyttäen

T6 ohjata oppilasta päättävään tekstien tulkintaan sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan

Tekstien tuottaminen

T7 innostaa oppilasta edistämään käsikirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja tuottamaan arjessa ja koulussa tarvittavia monimuotoisia tekstejä yksin ja ryhmässä

T8 auttaa oppilasta syventämään taitoaan suunnitella ja tuottaa tekstejä itsenäisesti ja ryhmässä sekä käyttämään monipuolisesti niissä tarvittavaa sanastoa ja kieliopillisia rakenteita

T9 ohjata oppilasta tarkastelemaan ja arvioimaan omia tekstejään sekä kehittämään taitoa antaa ja vastaanottaa palautetta

Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

T10 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan ja havainnoimaan kielenkäytön tilanteista vaihtelua, eri kielten piirteitä ja puhutun ja kirjoitetun suomen säännönmukaisuuksia

T11 innostaa oppilasta tutustumaan monipuolisesti kirjallisuuteen ja kulttuuriin ja kannustaa lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön

T12 ohjata oppilasta havainnoimaan koulun ja muun ympäristön kulttuurista monimuotoisuutta sekä tukea oppilaan monikielistä ja -kulttuurista identiteettiä ja rohkaista hyödyntämään ja kehittämään omaa kielirepertuaaria

Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

T13 innostaa oppilasta vahvistamaan myönteistä käsitystä itsestään kielenkäyttäjänä ja kielenoppijana sekä asettamaan oppimistavoitteita

T14 ohjata oppilasta havaitsemaan, miten kieltä käytetään eri oppiaineissa

T15 kannustaa oppilasta kehittämään tietojaan ja kielellisiä keinojaan itseohjautuvaan työskentelyyn, tiedonhakuun ja tiedon jäsentämiseen itsenäisesti ja ryhmässä

Oppimäärän tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 3-6:

Oppilaan kieli-, vuorovaikutus- ja tekstitaitojen oppiminen tapahtuu kielenkäyttötilanteissa sekä monipuolisessa työskentelyssä kielen avulla. Sisällöt valitaan siten, että oppilas voi laajentaa omaan kieleen, kirjallisuuteen ja muuhun kulttuuriin liittyvää osaamistaan monipuolisesti. Sisällöt tukevat tavoitteiden saavuttamista ja hyödyntävät sekä oppilaiden kokemuksia että paikallisia mahdollisuuksia. Sisältöalueista muodostetaan kokonaisuuksia eri vuosiluokille.

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen: Harjoitellaan kertomista, mielipiteen ilmaisua ja kuvailua yhteisöllisesti erilaisten aihepiirien ja tekstien pohjalta. Ohjataan kokonaisilmaisuun ja hyödynnetään draamatyöskentelyä. Tutkitaan ja käytetään kieltä osana toimintaa (tilannesidon- naiset fraasit ja ilmaukset, ajan ilmaiseminen kerronnassa, modaalisuus, vertaaminen kuvailussa sekä epäsuora esitys ja toisen puheeseen viittaaminen). Harjoitellaan ääntämistä, kuuntelutaitoja ja kuullusta oppimisen taitoja. Osallistutaan oman luokan sekä kouluyhteisön vuorovaikutus- ja kulttuuritoimintaan, niiden suunnitteluun ja niiden toteuttamiseen.

S2 Tekstien tulkitseminen: Harjoitellaan kaunokirjallisuuden ja erilaisten tieto- ja mediatekstien sujuvaa lukemista sekä käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia lukustrategioita. Edistetään tekstilajien piirteiden sekä kirjallisuuden peruskäsitteiden tuntemusta. Opitaan tunnistamaan ker- tovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan mielipiteen ja arvottavien ilmausten erottamista teksteissä sekä selvittämään tiedon lähteen ja arvioimaan tiedon luotettavuutta. Harjoitellaan hahmottamaan virkkeen osien suhteita (lause, lausekkeen pääsanan ja määritteen suhde, lauseenvastike) tekstin ymmärtämisen tukena. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokat). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Harjaannutetaan havaitsemaan, miten persoonaa ja aikaa ilmaistaan tekstissä. Laajennetaan sana- ja käsitevarantoa.

S3 Tekstien tuottaminen: Harjoitellaan sujuvaa kirjoittamista, tekstien tuottamisen ja käsittelyn perustoimintoja ja yleiskielen normeja itsenäisesti ja ryhmässä. Tuotetaan ikäkaudelle sopivia kertovia, kuvaavia, ohjaavia ja yksinkertaisia kantaa ottavia tekstilajeja ja niissä käytettävää sa- nastoa ja fraseologiaa sekä kielipillisiä rakenteita. Tutustutaan kirjoittamisprosessin vaiheisiin ja muokataan tekstejä palautteen perusteella.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen: Tutkitaan tilanteen ja aiheen mu- kaista kielen vaihtelua havainnoimalla koulun ja oppilaiden vapaa-ajan vuorovaikutustilanteita sekä moninaisia kuultuja ja luettuja tekstejä. Pohditaan sanojen, ilmausten ja tekstien ilmentämiä merkityksiä ja tapoja luokitella niitä. Tutustutaan puhutun ja kirjoitetun suomen piirteisiin. Opitaan päättämään keskeisiä säännönmukaisuuksia (sanaluokat ja lausetyypit, nominien ja verbien taiputus, sanojen yhdistäminen ja johtaminen) ja tapoja luoda merkityksiä. Tutustutaan lapsille ja nuorille suunnattuun kauno- ja tietokirjallisuuteen, elokuvaan ja mediateksteihin sekä kirjastoon niitä tarjoavana resurssina. Perehdytään lasten ja nuorten maailmaan liittyviin kansanperinteen lajeihin ja nykyperinteeseen.

S5 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena: Opitaan jäsentämään lukemisen, kirjoittamisen, kuuntelun ja puhumisen prosesseja pienempiin osiin ja harjoitellaan näitä osaitaitoja sekä erilaisia kirjoitus- ja kuuntelutekniikoita. Harjoitellaan eri oppiaineiden tärkeiden käsitteiden ja ilmausten tunnistamista ja niiden omaan käyttöön ottamista. Hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologiaa apuna eri tiedonalojen tiedonhankinnassa, oppimisessa ja oman oppimisen arvioinnissa suhteessa tavoitteisiin. Oppilasta ohjataan toimimaan eettisesti tekijänoikeuksia ja yksityisyyttä kunnioit- taen. Vahvistetaan oppilaan taitoa käyttää omaa äidinkieltään ja muita osaamiaan kieliä kaiken oppimisen tukena.

Vuosiluokka 3

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 3

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus vuosiluokka 3		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 ohjata oppilasta vahvistamaan ilmaisuvarantoaan ja taitoaan ilmaista mielipiteensä ja toimia rakentavasti koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa T2 innostaa oppilasta vahvistamaan kasvokkaisen vuorovaikutuksen, opetuspuheen ja kuultujen tekstien kuuntelu- ja ymmärtämistaitojaan T3 ohjata oppilasta ilmaisemaan itseään monipuolisesti sanallisia ja ei-sanallisia ilmaisukeinoja käyttäen sekä käyttämään luovuuttaan ja ottamaan huomioon myös muut osallistujat. T4 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tietoaan tekstilajeista tekstien erittelemisessä ja tiedon luotettavuuden arvioinnissa itsenäisesti ja ryhmässä. T5 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä erilaisissa tilanteissa tarkoituksenmukaisia luku- ja ymmärtämisstrategioita käyttäen. T6 ohjata oppilasta päättelevään tekstien tulkintaan sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan. T7 innostaa oppilasta edistämään käsinkirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja tuottamaan arjessa ja koulussa tarvittavia monimuotoisia tekstejä yksin ja ryhmässä. T8 auttaa oppilasta syventämään taitoaan suunnitella ja tuottaa tekstejä itsenäisesti ja ryhmässä sekä käyttämään monipuolisesti niissä tarvittavaa sanastoa ja kielipiillisiä rakenteita. T9 ohjata oppilasta tarkastelemaan ja arvioimaan omia tekstejään sekä kehittämään taitoa antaa ja vastaanottaa palautetta. T10 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan ja havainnoimaan	S1 S1 S1 S2 S2 S2 S3 S3 S3	L1, L2, L4 L1, L2, L4 L2 L1, L4 L2, L4 L1, L2, L4 L1, L4, L5 L1, L2, L4 L1, L2, L4 L2, L4

kielenkäytön tilanteista vaihtelua, eri kielten piirteitä ja puhutun ja kirjoitetun suomen säännönmukaisuuksia.	S4	L2
T11 innostaa oppilasta tutustumaan monipuolisesti kirjallisuuteen ja kulttuuriin ja kannustaa lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuelämyksen jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön.	S4	
T12 ohjata oppilasta havainnoimaan koulun ja muun ympäristön kulttuurista monimuotoisuutta sekä tukea oppilaan monikielistä ja -kulttuurista identiteettiä ja rohkaista hyödyntämään ja kehittämään omaa kielirepertuaaria.	S4	L2, L4
T13 innostaa oppilasta vahvistamaan myönteistä käsitystä itsestään kielenkäyttäjänä ja kielenoppijana sekä asettamaan oppimistavoitteita.		L1, L2, L7
T14 ohjata oppilasta havaitsemaan, miten kieltä käytetään eri oppiaineissa.	S5	L4, L7
T15 kannustaa oppilasta kehittämään tietojensa ja kielellisiä keinojaan itseohjautuvaan työskentelyyn, tiedonhakuun ja tiedon jäsentämiseen itsenäisesti ja ryhmässä.	S5	L1, L6, L7
	S5	

Vuosiluokka 4

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 4

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus vuosiluokka 4		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisällöt	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 ohjata oppilasta vahvistamaan ilmaisuväriänsä ja taitoaan ilmaista mielipiteensä ja toimia rakentavasti koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa	S1	L1, L2, L4
T2 innostaa oppilasta vahvistamaan kasvokkaisen vuorovaikutuksen, opetuspuheen ja kuultujen tekstien kuuntelu- ja ymmärtämistaitojaan	S1	L1, L2, L4
T3 ohjata oppilasta ilmaisemaan itseään monipuolisesti sanallisia ja ei-sanallisia ilmaisukeinoja käyttäen sekä käyttämään luovuuttaan ja ottamaan huomioon myös muut osallistujat.	S1	L2
		L1, L4

T4 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tietoaan tekstilajeista tekstien erittelemisessä ja tiedon luotettavuuden arvioinnissa itsenäisesti ja ryhmässä.	S2	L2, L4
T5 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä erilaisissa tilanteissa tarkoituksenmukaisia luku- ja ymmärtämisstrategioita käyttäen.	S2	L1, L2, L4
T6 ohjata oppilasta päättelävään tekstien tulkintaan sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan.	S2	L1, L4, L5
T7 innostaa oppilasta edistämään käsinkirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja tuottamaan arjessa ja koulussa tarvittavia monimuotoisia tekstejä yksin ja ryhmässä.	S3	L1, L2, L4
T8 auttaa oppilasta syventämään taitoaan suunnitella ja tuottaa tekstejä itsenäisesti ja ryhmässä sekä käyttämään monipuolisesti niissä tarvittavaa sanastoa ja kielipillisiä rakenteita.	S3	L1, L2, L4
T9 ohjata oppilasta tarkastelemaan ja arvioimaan omia tekstejään sekä kehittämään taitoa antaa ja vastaanottaa palautetta.	S3	L2, L4
T10 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan ja havainnoimaan kielenkäytön tilanteista vaihtelua, eri kielten piirteitä ja puhutun ja kirjoitetun suomen säännönmukaisuuksia.	S4	L2
T11 innostaa oppilasta tutustumaan monipuolisesti kirjallisuuteen ja kulttuuriin ja kannustaa lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön.	S4	L2, L4
T12 ohjata oppilasta havainnoimaan koulun ja muun ympäristön kulttuurista monimuotoisuutta sekä tukea oppilaan monikielistä ja -kulttuurista identiteettiä ja rohkaista hyödyntämään ja kehittämään omaa kielirepertuaaria.	S4	L1, L2, L7
T13 innostaa oppilasta vahvistamaan myönteistä käsitystä itsestään kielenkäyttäjänä ja kielenoppijana sekä asettamaan oppimistavoitteita.	S5	L4, L7
T14 ohjata oppilasta havaitsemaan, miten kieltä käytetään eri oppiaineissa.	S5	L1, L6, L7
T15 kannustaa oppilasta kehittämään tietojaan ja kielellisiä keinojaan itseohjautuvaan työskentelyyn, tiedonhakuun ja tiedon jäsentämiseen itsenäisesti ja ryhmässä.	S5	

Vuosiluokka 5

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 5

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus vuosiluokka 5		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 ohjata oppilasta vahvistamaan ilmaisuvaramateriaalia ja taitoja ilmaista mielipiteensä ja toimia rakentavasti koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa T2 innostaa oppilasta vahvistamaan kasvokkaisen vuorovaikutuksen, opetuspuheen ja kuultujen tekstien kuuntelu- ja ymmärtämistaitojaan T3 ohjata oppilasta ilmaisemaan itseään monipuolisesti sanallisia ja ei-sanallisia ilmaisukeinoja käyttäen sekä käyttämään luovuuttaan ja ottamaan huomioon myös muut osallistujat. T4 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tietoaan tekstilajeista tekstien erittelemisessä ja tiedon luotettavuuden arvioinnissa itsenäisesti ja ryhmässä. T5 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan tulkita puhuttua ja kirjoitettua tekstejä erilaisissa tilanteissa tarkoituksenmukaisia luku- ja ymmärtämisstrategioita käyttäen. T6 ohjata oppilasta päättelämään tekstien tulkintaan sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan. T7 innostaa oppilasta edistämään käsikirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja tuottamaan arjessa ja koulussa tarvittavia monimuotoisia tekstejä yksin ja ryhmässä. T8 auttaa oppilasta syventämään taitoaan suunnitella ja tuottaa tekstejä itsenäisesti ja ryhmässä sekä käyttämään monipuolisesti niissä tarvittavaa sanastoa ja kielipillisiä rakenteita. T9 ohjata oppilasta tarkastelemaan ja arvioimaan omia tekstejään sekä kehittämään taitoa antaa ja vastaanottaa palautetta. T10 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan ja havainnoimaan kielenkäytön tilanteista vaihtelua, eri kielten piirteitä ja puhutun ja kirjoitetun suomen säännönmukaisuuksia. T11 innostaa oppilasta tutustumaan monipuolisesti kirjallisuuteen ja kulttuuriin ja kannustaa lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston	S1 S1 S1 S2 S2 S2 S3 S3 S3 S4 S4	L1, L2, L4 L1, L2, L4 L2 L1, L4 L2, L4 L1, L2, L4 L1, L4, L5 L1, L2, L4 L1, L2, L4 L2, L4 L2

aktiiviseen käyttöön. T12 ohjata oppilasta havainnoimaan koulun ja muun ympäristön kulttuurista monimuotoisuutta sekä tukea oppilaan monikielistä ja -kulttuurista identiteettiä ja rohkaista hyödyntämään ja kehittämään omaa kielirepertuaaria. T13 innostaa oppilasta vahvistamaan myönteistä käsitystä itsestään kielenkäyttäjänä ja kielenoppijana sekä asettamaan oppimistavoitteita. T14 ohjata oppilasta havaitsemaan, miten kieltä käytetään eri oppiaineissa. T15 kannustaa oppilasta kehittämään tietojaa ja kielellisiä keinojaan itseohjautuvaan työskentelyyn, tiedonhakuun ja tiedon jäsentämiseen itsenäisesti ja ryhmässä.	S4 S5 S5 S5	L2, L4 L1, L2, L7 L4, L7 L1, L6, L7

Vuosiluokka 6

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 6

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus vuosiluokka 6		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 ohjata oppilasta vahvistamaan ilmaisuvarantoaan ja taitoaan ilmaista mielipiteensä ja toimia rakentavasti koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa T2 innostaa oppilasta vahvistamaan kasvokkaisen vuorovaikutuksen, opetuspuheen ja kuultujen tekstien kuuntelu- ja ymmärtämistaitojaan T3 ohjata oppilasta ilmaisemaan itseään monipuolisesti sanallisia ja ei-sanallisia ilmaisukeinoja käyttäen sekä käyttämään luovuuttaan ja ottamaan huomioon myös muut osallistujat. T4 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tietoaan tekstilajeista tekstien erittelemisessä ja tiedon luotettavuuden arvioinnissa itsenäisesti ja ryhmässä. T5 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä erilaisissa tilanteissa tarkoituksenmukaisia luku- ja	S1 S1 S1 S2 S2	L1, L2, L4 L1, L2, L4 L2 L1, L4 L2, L4 L1, L2, L4

ymmärtämisstrategioita käyttäen.		
T6 ohjata oppilasta päättävään tekstien tulkintaan sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan.	S2	L1, L4, L5
T7 innostaa oppilasta edistämään käsinkirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja tuottamaan arjessa ja koulussa tarvittavia monimuotoisia tekstejä yksin ja ryhmässä.	S3	L1, L2, L4
T8 auttaa oppilasta syventämään taitoaan suunnitella ja tuottaa tekstejä itsenäisesti ja ryhmässä sekä käyttämään monipuolisesti niissä tarvittavaa sanastoa ja kielipollisia rakenteita.	S3	L1, L2, L4
T9 ohjata oppilasta tarkastelemaan ja arvioimaan omia tekstejään sekä kehittämään taitoa antaa ja vastaanottaa palautetta.	S3	L2, L4
T10 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan ja havainnoimaan kielenkäytön tilanteista vaihtelua, eri kielten piirteitä ja puhutun ja kirjoitetun suomen säännönmukaisuuksia.	S4	L2
T11 innostaa oppilasta tutustumaan monipuolisesti kirjallisuuteen ja kulttuuriin ja kannustaa lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön.	S4	L2, L4
T12 ohjata oppilasta havainnoimaan koulun ja muun ympäristön kulttuurista monimuotoisuutta sekä tukea oppilaan monikielistä ja -kulttuurista identiteettiä ja rohkaista hyödyntämään ja kehittämään omaa kielirepertuaaria.	S4	
T13 innostaa oppilasta vahvistamaan myönteistä käsitystä itsestään kielenkäyttäjänä ja kielenoppijana sekä asettamaan oppimistavoitteita.		L1, L2, L7
T14 ohjata oppilasta havaitsemaan, miten kieltä käytetään eri oppiaineissa.	S5	L4, L7
T15 kannustaa oppilasta kehittämään tietojaan ja kielellisiä keinojaan itseohjautuvaan työskentelyyn, tiedonhakuun ja tiedon jäsentämiseen itsenäisesti ja ryhmässä.	S5	L1, L6, L7
	S5	

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus oppimäärän arviointikriteerit 6. vuosiluokan päätteeksi hyvää osaamista kuvaavaa sanallista arviota / arvosanaa kahdeksan varten

Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä/arvosanan kahdeksan osaaminen

Tekstin rakentaminen ja tiedonhaku	Oppilas osaa tuottaa sovitusta aihepiiristä hankkimansa tiedon pohjalta jäsennellyn suullisen tai kirjallisen tekstin itsenäisesti tai ryhmässä. Oppilas osaa ohjatusti valita tilanteeseen ja aiheeseen sopivan tavan hankkia tietoa.

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän arviointikriteerit 6. vuosiluokan päätteeksi hyvää osaamista kuvaavaa sanallista arviota/arvosanaa kahdeksan varten

Opetuksen tavoite	Sisältö-alueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä/arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen			
T1 opastaa oppilasta vahvistamaan taitoaan toimia rakentavasti erilaisissa viestintäympäristöissä ja ilmaisemaan mielipiteensä	S1	Puheviestintätilanteissa toimiminen	Oppilas esittää ajatuksiaan ja ilmaisee mielipiteensä itselleen tutuissa viestintäympäristöissä.
T2 ohjata oppilasta huomaamaan omien kielellisten ja viestinnällisten valintojensa vaikutuksia ja huomioimaan toisten tarpeita ryhmäviestintätilanteissa	S1	Toiminta vuorovaikutustilanteissa	Oppilas hyödyntää äänenkäytön, viestien kohdentamisen ja kontaktinoton taitoja erilaisissa vuorovaikutustilanteissa, osaa muunnella viestintätapaansa tilanteen mukaan ja pyrkii ottamaan muiden näkökulmat huomioon.
T3 ohjata oppilasta käyttämään luovuuttaan ja ilmaisemaan itseään monipuolisesti erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman avulla	S1	Ilmaisukeinojen käyttö	Oppilas osaa käyttää kokonaisilmaisun keinoja omien ideoidensa ja ajatustensa ilmaisemiseen ryhmässä, osaa pitää lyhyen valmistellun puheenvuoron tai esityksen sekä osallistuu draamatoimintaan.
T4 kannustaa oppilasta kehittämään myönteistä viestijäkuvaakin sekä halua ja kykyä toimia erilaisissa, myös	S1	Vuorovaikutustaitojen kehittyminen	Oppilas ottaa vastaan palautetta omasta toiminnastaan ja antaa palautetta muille.

monimediaisissa vuorovaikutustilanteissa			
Tekstien tulkitseminen			
T5 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tekstin ymmärtämisen strategioita sekä tarkkailemaan ja arvioimaan omaa lukemistaan	S2	Tekstinymmärtämisen perusstrategioiden hallinta	Oppilas lukee sujuvasti monimuotoisia tekstejä ja käyttää tekstinymmärtämisen perusstrategioita sekä osaa tarkkailla ja arvioida omaa lukemistaan.
T6 opastaa oppilasta kehittämään monimuotoisten tekstien erittelyn, arvioinnin ja tulkitsemisen taitoja ja laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan sekä edistämään ajattelutaitojaan	S2	Tekstien erittely ja tulkinta	Oppilas tunnistaa joitakin kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Oppilas osaa käyttää tekstien tulkintataitoja oman ajattelunsa sekä sana- ja käsitevarantonsa kehittämiseen.
T7 ohjata oppilasta tiedonhankintaan, monipuolisten tiedonlähteiden käyttöön ja tiedon luotettavuuden arviointiin	S2	Tiedonhankintataidot ja lähdekriittisyys	Oppilas käyttää tiedonhankinnassaan mediaa ja eri tekstiympäristöjä sekä tilanteeseen sopivia strategioita ja osaa jossain määrin arvioida tietolähteiden luotettavuutta.
T8 kannustaa oppilasta kehittämään kirjallisuudentuntemusta ja kiinnostustaan lapsille ja nuorille tarkoitettua kirjallisuutta, media- ja muita tekstejä kohtaan, luomalla mahdollisuuksia myönteisiin lukukokemuksiin ja elämyksiin, tiedonhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen, myös	S2	Lapsille ja nuorille tarkoitetun kirjallisuuden ja tekstien tuntemus ja lukukokemusten jakaminen	Oppilas tuntee jonkin verran lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, media- ja muita tekstejä ja osaa jakaa kokemuksiaan, myös monimediaisessa ympäristössä.

monimediaisissa ympäristöissä			
Tekstien tuottaminen			
T9 rohkaista oppilasta ilmaisemaan kokemuksiaan, ajatuksiaan ja mielipiteitään ja vahvistamaan myönteistä kuvaa itsestään tekstien tuottajana	S3	Kokemusten ja ajatusten ilmaiseminen	Oppilas ilmaisee kokemuksiaan ja ajatuksiaan monimuotoisten tekstien avulla.
T10 kannustaa ja ohjata oppilasta kielentämään ajatuksiaan ja harjoittelemaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien tuottamista, myös monimediaisissa ympäristöissä	S3	Oman ajattelun kielentäminen ja eri tekstilajien käyttö	Oppilas osaa ohjatusti käyttää kertomiselle, kuvaamiselle ja yksinkertaiselle kantaaottavalle tekstille tyypillistä kieltä. Oppilas osaa otsikoida tekstinsä, jakaa sen kappaleisiin ja kiinnittää huomiota sananvalintoihin.
T11 ohjata oppilasta edistämään käsikirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja vahvistamaan kirjoitetun kielen ja tekstien rakenteiden ja oikeinkirjoituksen hallintaa	S3	Kirjoitustaito ja kirjoitetun kielen hallinta	Oppilas kirjoittaa sujuvasti ja selkeästi käsin ja on omaksunut tarvittavia näppäintaitoja. Oppilas tuntee kirjoitetun kielen perusrakenteita ja oikeinkirjoituksen perusasioita ja käyttää niitä oman tekstinsä tuottamisessa.
T12 kannustaa oppilasta kehittämään tekstin tuottamisen prosesseja ja taitoa arvioida omia tekstejä, tarjota mahdollisuuksia tekstien tuottamiseen yhdessä, rakentavan palautteen antamiseen ja saamiseen, ohjata ottamaan huomioon tekstin vastaanottaja	S3	Tekstien rakentaminen ja eettinen viestintä	Oppilas tuntee ja osaa kuvailla tekstien tuottamisen perusvaiheita, osaa arvioida omia tekstejään ja tuottaa tekstejä vaihteittain yksin ja muiden kanssa sekä antaa ja vastaanottaa palautetta. Oppilas osaa merkitä lähteet tekstin loppuun, ymmärtää, ettei saa esittää lainaamaansa tekstiä omanaan ja tietää verkossa

sekä toimimaan eettisesti verkossa yksityisyyttä ja tekijänoikeuksia kunnioittaen			toimimisen eettiset periaatteet.
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen			
T13 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan, innostaa häntä tutkimaan ja tarkkailemaan kieltä ja sen eri variantteja ja harjaannuttaa käyttämään käsitteitä, joiden avulla kielestä ja sen rakenteista puhutaan ja auttaa ymmärtämään kielellisten valintojen vaikutuksia	S4	Kielen tarkastelun kehittyminen ja kielikäsitteiden hallinta	Oppilas tekee havaintoja ja osaa kuvailla tekstien kielellisiä piirteitä ja käyttää oppimiaan käsitteitä puhuessaan ja kirjoittaessaan niistä.
T14 kannustaa oppilasta laajentamaan tekstivalikoimaansa ja lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuharrastukseen ja lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön	S4	Kirjallisuuden tuntemus	Oppilas lukee sovitut lapsille ja nuorille suunnatut kirjat, keskustelelee ja jakaa kokemuksiaan lukemistaan kirjoista.
T15 tukea oppilasta kielellisen ja kulttuurisen identiteetin rakentamisessa ja ohjata arvostamaan eri kulttuureja ja kieliä sekä luoda oppilaalle mahdollisuuksia media- ja kulttuuritarjontaan tutustumiseen sekä oman kulttuurin tuottamiseen	S4	Kielitietoisuuden ja kulttuurin tuntemuksen kehittyminen	Oppilas osaa kuvailla havaitsemiaan yhtäläisyyksiä ja eroja eri kielten ja kulttuurien välillä. Oppilas osaa kertoa itseään kiinnostavasta media- ja kulttuuritarjonnasta. Oppilas osallistuu omien esitysten suunnitteluun ja esittämiseen.

13.6.2 English Language grades 3-6

Specific task of *subject* in grades 3-6:

The role of English grows and deepens in grades 3-6. Many new subjects are introduced to the schedule of a student, and almost all of them are taught in English. All aspects of language become more necessary in classes where students are asked to understand and produce many kinds of texts and speech that handle different topics. Most of the learning is done in English, which means more challenges to a student. Communicating is at the core of learning at this stage, but grammar also plays a part. Acquisition of a second language benefits that the student understand the differences between languages, and this can be achieved by comparing the structures behind them.

Learning English at the English school happens in a surrounding where the student comes across English in all aspects of language. The student is immersed in English through two years of preschool, where all instruction is given in English. From grade one onwards the child enters a bilingual environment, when Finnish enters the picture either as a mother tongue or as a second language.

Objectives for learning environments and work methods in grades 3-6:

Language acquisition happens best in a surrounding where the language has actual meaning - this happens everywhere in the English school through contact with teachers and staff that speak English and also in learning situations through coming to contact with different content in English.

The goal is to first teach the child a language, then have him or her learn in that language. Teaching subjects such as science, biology, and history in English not only enables the child to acquire the necessary content from those subjects, but also strengthens the language skills of the pupil. This approach leads to language acquisition in place of language learning. The English skills of a child that has completed our school from Primary to ninth grade are comparable to their skills in their mother tongue.

The kind of acquisition we at the English School strive for fits perfectly with the idea of phenomenon-based learning, which is emphasized in the Finnish national curriculum. The production of speech, writing and research that refers to the seven transversal competencies elevates language learning to an authentic level. Phenomenon-based learning is supported at our school by the fact that most subjects are taught in English, which makes the connections between language learning and researching another subject easy to bring together into projects and entities.

In years three to six the amount of English lessons per week remains a constant five, which on its own creates a language-rich environment for a pupil. When the number of other lessons instructed in English is added, it is evident that the environment for language acquisition is in place already. Together with the child's everyday contact with English in the form of social media, traditional media, literature and culture a strong knowledge of English is a natural result.

The work started in grades one and two continues in grades three to six. Work focuses on aspects of language through various different methods. The main goal of English studies at this stage is to ascertain that the building blocks of language - reading, writing and grammar - are in place, but also to ensure that the child has the tools needed for a more self-guiding and assessing, interest-driven learning process that is required in middle school and later.

- Learn to learn *in* English
- Learning to take responsibility of one's own work
- Working with others in an efficient manner: planning, execution of and assessment of one's own work

Guidance, differentiation and support in grades 3-6:

A very important area of support at this level of schooling is encouraging students to participate in many speaking and listening opportunities. For example developing drama skills when exploring story characters or performing in a celebratory school show nurtures a growing confidence in students.

Assessments of student's learning in grades 3-6:

Assessment of students in grades 3-6 is divided into three categories: teacher's assessment, peer assessment and self-assessment. Teacher assessment is a continuous process that involves work done in the classroom, at home and also formal tests. Peer assessment, together with self-assessment can be done in many ways, one being questionnaires that are collected into folders (portfolios).

Students can also collect any other work that they do in English into their portfolio. All of the work does not necessarily need to be corrected - the student chooses work that they are proud of, in the process taking ownership of their learning.

Objectives of subject in grades 3-6:

Essential contents derived from the objectives of the subject in grades 3-6:

S1 Growth into the cultural diversity and linguistic awareness

Global multilingualism and linguistic rights, studying English as a lingua franca, study English-speaking countries and cultures, the Anglophone world, using linguistic concepts that help students study English and understanding language comparison and varieties of English

S2 [Grammar] Language learning skills

Strengthen the previous skills, practice the varied use of the learning material in many ways, use vocabulary, understand the big picture – grouping, putting things into parts, information gathering and searching, evaluation of reliable information, learning to analyze language in a more theoretical way; understanding structures of texts from phrases and sentences to paragraphs and essays/novels/plays; verb tenses; expressing opinions in different ways; different stylistic registers and vocabulary connotations (style register and how vocabulary ties in with them); learning how to use the standard conventions of written language in writing and editing your texts;

S3 Interaction and Communication skills

Speaking and listening in different situations including brainstorming, problem solving, negotiating, debating. Speaking strategies for different situations (meta-level of previous sentence); theater as an art form and drama as strategies of expression (how storytelling works with drama); expressing your own thoughts and feelings; preparing and giving speeches and analyzing how other people give speeches; evaluation your own interaction and communication skills (self-assessment); teamwork

S4 [Reading and Writing] Developing text-based language skills

Developing language skills and textual interpretation skills, Developing language skills and textual production - writing skills. Fiction, nonfiction and media texts (reading); multi-literacy; working on reading comprehension, interpreting persuasive texts and their strategies: differentiating between opinion and fact, convincing people, etc... (different persuasive and rhetorical strategies); working with texts that include images, writing, and sound (speech/music); purpose of the text, audience of the text, critical reading, reflecting on your own life through what you read and identifying with the text content; shifting from young adult literature to adult literature; literary analysis/interpretation and learning its concepts and terminology; figurative language and research - learning how to find and evaluate information; writing fiction and nonfiction in a multi-media way; process writing;

giving and receiving feedback; practicing how to write different kinds of texts and what kinds of strategies are associated with those (descriptive writing, narrative writing, persuasive etc...); writing for different purposes and audiences; researching, paraphrasing, summarizing, making notes, citing sources, learning about copyright and plagiarism.

Transversal Competencies

- L1. Thinking and learning to learn
- L2. Cultural literacy, interaction, and expression
- L3. Taking care of oneself, everyday life skills, safety
- L4. Multi-literacy
- L5. Digital competence
- L6. Working life skills and entrepreneurship
- L7. Participation, influence, and responsibility for a sustainable future.

Subject in Grade 3-4		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
<i>Interactive situations</i> T1 To guide students to strengthen their skills play a constructive role in various communication environments and to express their views T2 to guide students to become more aware of the effects of linguistic and communicative choices and to take account of the need for others in group work gradually decreases. T3 To guide students to use their creativity and express themselves in a wide range of different communication and presentation situations, including drama T4 Encourages students to develop a positive image as a communicator, as well as the desire and ability to work in different, including cross-media interaction consumption condition	S1 Growth into cultural diversity and linguistic awareness S1 Growth into cultural diversity and linguistic awareness S1 Growth into cultural diversity and linguistic awareness S1 Growth into cultural diversity and linguistic awareness	L1. Thinking and learning to learn L2. Cultural literacy, interaction, and expression L7. Participation, influence, and responsibility for a sustainable future. L1. Thinking and learning to learn L2. Cultural literacy, interaction, and expression L3. Taking care of oneself, everyday life skills, safety L7. Participation, influence, and responsibility for a sustainable future. L1. Thinking and learning to learn L2. Cultural literacy, interaction, and expression everyday life skills, safety L4. Multi-literacy L7. Participation, influence, and responsibility for a sustainable future. L1. Thinking and learning to learn L2. Cultural literacy, interaction, and expression L3. Taking care of oneself, everyday life skills, safety L4. Multi-literacy

----- <i>Interpreting Texts</i> T5 Guide the student to streamline their reading skills and comprehension of the text to use the strategies as well as to monitor and evaluate their own methods T6 will guide students in the development of complex texts, analysis, evaluation and interpretation skills and expand their thinking skills T7 guide the student intelligence, extensive use of information sources and the evaluation of the reliability of data T8 encourages pupils to develop knowledge of the literature and relevant literature for children and young people, media and other texts. Creating opportunities for positive reading experience SEPARATE and similar experiences, to meet the curiosity and reading experience-sharing, including cross-media environments ----- <i>Producing texts</i> T9 encourage students to express their	----- S2 Grammar / Language learning skills S2 Grammar / Language learning skills S2 Grammar / Language learning skills S2 Grammar / Language learning skills S2 Grammar / Language learning skills -----	----- L1. Thinking and learning to learn L4. Multi-literacy L5. Digital competence L1. Thinking and learning to learn L2. Cultural literacy, interaction, and expression L4. Multi-literacy L5. Digital competence L1. Thinking and learning to learn L4. Multi-literacy L5. Digital competence L1. Thinking and learning to learn L4. Multi-literacy L5. Digital competence -----

experiences, ideas and opinions, and to strengthen the positive image of itself as a producer of texts T10 encourage and guide students' thoughts and practicing the narrative, descriptive ability, guiding in simplicity to produce by adopting the texts, including utilising cross-media environment T11 guide the student to promote hand-writing and encourage streamlining and strengthening of the written language, text structures and spell-management T12 encourage students to develop the production processes of the text and the ability to assess your own text, provide opportunities for the production of texts together, provide and to receive constructive feedback, to control one's own writing and take into account the recipient of the text and to act ethically, while respecting online privacy and intellectual property rights ----- <i>Understanding, Language, Literature and Cultures</i> T13 guide the student to	S3 Interaction and Communication skills S3 Interaction and Communication skills S3 Interaction and Communication skills S3 Interaction and Communication skills S3 Interaction and Communication skills -----	L1. Thinking and learning to learn L2. Cultural literacy, interaction, and expression L4. Multi-literacy L7. Participation, influence, and responsibility for a sustainable future. L1. Thinking and learning to learn L4. Multi-literacy L5. Digital competence L7. Participation, influence, and responsibility for a sustainable future. L1. Thinking and learning to learn L4. Multi-literacy L5. Digital competence L2. Cultural literacy, interaction, and expression L4. Multi-literacy L5. Digital competence L6. Working life skills and entrepreneurship -----

confirm language awareness, to inspire him to study and monitor the language and its different variants and train students to use concepts that allow language and its structures to speak and to help understand the effects of linguistic choices	S4 [Reading and Writing] Developing text-based language skills	L1. Thinking and learning to learn L2. Cultural literacy, interaction, and expression L4. Multi-literacy
T14 encourages students to broaden their range of texts and readings of children and youth literature and encourage reading for pleasure and reading experiences for sharing and active use of the library	S4 [Reading and Writing] Developing text-based language skills	L2. Cultural literacy, interaction, and expression L4. Multi-literacy L5. Digital competence L7. Participation, influence, and responsibility for a sustainable future.
T15 support students in building linguistic and cultural identity and to control the value of the various cultures and languages, as well as to create opportunities for the student to produce media and culture, history and its own culture	S4 [Reading and Writing] Developing text-based language skills	L2. Cultural literacy, interaction, and expression L4. Multi-literacy L6. Working life skills and entrepreneurship L7. Participation, influence, and responsibility for a sustainable future.

13.6.3 Vieraat kielet ja toinen kotimainen kieli

**Vieraiden kielten ja toisen kotimaisen kielen oppimäärät
Englantilaisessa koulussa**

Englantilaisessa koulussa vieraiden kielten, muiden kuin englannin, opetus aloitetaan 4., 6. tai 8. vuosiluokalla seuraavasti:

Vuosiluokilla 4-6 kaikilla oppilailla on äidinkielen lisäksi opetusta vähintään kahdessa muussa kielessä: yhteisessä A1-kielessä (aina englanti) sekä B1-kielessä (aina ruotsi, joka alkaa 6. luokalla, laajuus 7 vvkt) ja ryhmien toteutuessa myös A2-kielessä (ranska, saksa, laajuus 10 vvkt), joka alkaa 4. luokalla. Valinnaisen B2-kielen (ranska, saksa) laajuus vuosiluokilla 8-9 on vähintään neljä vuosiviikkotuntia.

Vieras kieli oppiaineena

Kieli on oppimisen ja ajattelun edellytys. Vieraat kielet ovat mukana kaikessa koulun toiminnassa. Eri kielten käyttö rinnakkain koulun arjessa nähdään luontevana ja kieliä arvostetaan.

Kielten opetuksessa edetään arkikielestä käsitteellisen ajattelun kieleen. Opetus vahvistaa oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää niitä rohkeasti. Oppilaita rohkaistaan vuorovaikutukseen ja itsensä ilmaisemiseen vähäiselläkin kielitaidolla. Oppilaille annetaan mahdollisuus edetä yksilöllisesti ja saada tarpeen mukaan tukea oppimiselleen ja opetus järjestetään niin, että myös eri tahdissa etenevät voivat edistyä.

Monilukutaitoa kehitetään käsittelemällä erilaisia tekstityyppejä kuten lehtitekstejä, digitaalista mediaa ja elokuvia. Lasten ja nuorten erilaiset kiinnostuksen kohteet pyritään ottamaan huomioon tekstien valinnassa. Oppilaita ohjataan hakemaan tietoa osaamillaan kielillä ja kannustetaan heitä käyttämään eri kieliä myös vapaa-ajallaan.

Sukupuolten tasa-arvoa kielivalinnoissa vahvistetaan rohkaisemalla oppilaita tekemään aidosti itseään kiinnostavia valintoja sukupuolesta riippumatta. Kielivalintojen tueksi järjestetään esimerkiksi kielten teemapäiviä. Kielten opiskelussa käsitellään

monipuolisesti erilaisia aiheita ja käytetään vaihtelevia ja toiminnallisia työtapoja.

Kielten opiskelu valmistaa oppilaita suunnitelmalliseen ja luovaan työskentelyyn erilaisissa kokoonpanoissa: pareissa, pienryhmissä ja eri ihmisten kanssa. Kielten aihepiirejä opetetaan mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä muiden oppiaineiden kanssa. Oppilaille ja oppilasryhmille luodaan mahdollisuuksia verkostoitumiseen ja yhteydenpitoon ihmisten kanssa myös eri puolilla maailmaa. Tieto- ja viestintäteknologia tarjoaa yhden luontevan mahdollisuuden toteuttaa kieltenopetusta autenttisissa tilanteissa ja oppilaiden viestintätarpeista lähtien. Opetus antaa myös valmiuksia osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen kansainvälisessä maailmassa.

Vieraan kielen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman tilanteeseen sopivaa, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen erityyppisissä oppimisympäristöissä. Monikielisyys- ja kielikasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan opettajien yhteistyötä. Pelillisyyden, musiikin ja draaman avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri oppimisympäristöjä, viestintäkanavia ja -välineitä. Oppilaita ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan Eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla. Oppilaat tutustuvat ympäröivän yhteisön monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen kotikansainvälisyyden avulla. Heille tarjotaan myös mahdollisuuksia harjoitella kansainvälistä yhteydenpitoa. Kohdekieltä käytetään aina kun se on mahdollista. Tukikielenä käytetään suomea ja englantia oppilaiden tarpeiden mukaan.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki kieliaineissa

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Rungas viestinnällinen harjoittelu tukee oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaita kannustetaan opiskelemaan myös muita koulun tarjoamia kieliä. Oppilaille, joilla on kieliin liittyviä oppimisvaikeuksia, tarjotaan tukea. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville tai ruotsin kieltä entuudestaan osaaville oppilaille.

Vieraiden kielten arvioinnista yleisesti

Oppimisen, työskentelyn ja käyttäytymisen arvioinnin sekä palautteen antaminen oppilaille perustuu opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin ja tässä opetussuunnitelmassa tarkennettuihin tavoitteisiin. Oppilaita ja heidän suorituksiaan ei verrata toisiinsa eikä arviointi kohdistu oppilaiden persoonaan, temperamenttiin tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Vieraiden kielten opettajat huolehtivat, että tavoitteet ja arviointiperusteet ovat oppilaiden tiedossa. Tavoitteiden pohtiminen ja oman oppimisen edistymisen tarkastelu suhteessa tavoitteisiin on tärkeä osa myös oppilaan itsearviointitaitojen kehittämistä.

Oppimista arvioidaan monin eri tavoin myös itse- ja vertaisarvioinnin keinoin. Arviointi kohdistuu kaikkiin tavoitteisiin, ja arvioinnissa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa-alueet. Niiden arviointi perustuu Eurooppalaiseen viitekehykseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen.

Arviointi on luonteeltaan kannustavaa ja antaa oppilaille mahdollisuuden tulla tietoisiksi omista taidoistaan, kehittää niitä ja painottaa itselleen luontevia ilmaisumuotoja. Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä, että oppilas itsearvioi oppimistaan ja saa vertaispalautetta. Oppilaat, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat, voivat myös osoittaa osaamistaan, kun arviointi on monipuolista.

Kielen oppimäärän sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaiden osaamista suhteessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain 4–6 kohdennettuihin tavoitteisiin. Lukuvuosiarviointi 6. luokalla perustuu opetussuunnitelmassa kyseiselle vuosiluokalle kohdennettuihin oppiaineen opetuksen tavoitteisiin.

Määritellessään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositolustusta varten opettaja käyttää kunkin oppimäärän valtakunnallisia arviointikriteereitä. Oppilas on saavuttanut kielen oppimäärän tavoitteet arvosanan 5, 7, 8 tai 9 mukaisesti, kun oppilaan osaaminen vastaa pääosin kyseisen arvosanan kriteereissä kuvattua osaamisen tasoa. Arvosanojen 4, 6 ja 10 mukaisen osaamisen kokonaisarviointi muodostetaan oppimäärän tavoitteiden pohjalta ja suhteessa edellä mainittuihin lukuvuosiarvioinnin kriteereihin. Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta. Työskentelyn arviointi sisältyy ruotsin B1-oppimäärän lukuvuosiarviointiin ja siitä muodostettavaan arvosanaan.

Arvioinnissa otetaan huomioon kaikki oppiaineen tavoitteet. Vuorovaikutuksessa toimimisen, tekstien tulkintataitojen ja tekstien tuottamistaitojen arviointi perustuu Eurooppalaiseen viitekehykseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen Kehittyvän kielitaidon asteikko.

Vieraissa kielissä arvioinnin tukena käytetään kielten taitotasoasteikkoa (liitteenä ohessa).

Pyrimme kielissä peruskoulun loppuun mennessä seuraaville taitotasoille:

A2- kielet saksa ja ranska : A2.2 ymmärtäminen & A2.1 tuottaminen

B1- ruotsi : A1.3 ymmärtäminen ja tuottaminen

B2- kielet saksa ja ranska : A1.3 ymmärtäminen & A1.2 tuottaminen

Kuvausasteikko on Suomessa laadittu sovellus asteikoista, jotka sisältyvät Euroopan neuvoston toimesta kehitettyyn Kielten

oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteiseen eurooppalaiseen viitekehykseen.

Taitotaso A1		Suppea viestintä kaikkein tutuimmissa tilanteissa			
		Kuullun ymmärtäminen	Puhuminen	Luetun ymmärtäminen	Kirjoittaminen
A1.1	Kielitaidon alkeiden hallinta	Ymmärtää erittäin rajallisen määrän tavallisimpia sanoja ja fraaseja (tervehdyksiä, nimiä, lukuja, kehoituksia) arkisissa yhteyksissä. Ei edes ponnistellen ymmärrä kuin kaikkein alkeellisinta kieliaineesta. Tarvitsee erittäin paljon apua: toistoa, osoittamista, käännöstä.	Osaa vastata häntä koskeviin yksinkertaisiin kysymyksiin lyhyin lausein. Vuorovaikutus on puhekumppanin varassa, ja puhuja turvautuu ehkä äidinkieleen tai eleisiin. Puheessa voi olla paljon pitkiä taukoja, toistoja ja katkoksia. Ääntäminen voi aiheuttaa suuria ymmärtämiso ngelmia. Osaa hyvin suppean perussanaston ja joitakin opeteltuja	Tuntee kirjainjärjestelmän, mutta ymmärtää tekstistä vain hyvin vähän. Tunnistaa vähäisen määrän tuttuja sanoja ja lyhyitä fraaseja ja osaa yhdistää niitä kuviin. Kyky ymmärtää entuudestaan tuntematon sana edes hyvin ennakoitavassa yhteydessä on erittäin rajallinen.	Osaa viestiä välittömiä tarpeita hyvin lyhyin ilmaisin. Osaa kirjoittaa kielen kirjaimet ja numerot kirjaimin, merkitä muistiin henkilökohtaiset perustietonsa ja kirjoittaa joitakin tuttuja sanoja ja fraaseja. Osaa joukon erillisiä sanoja ja sanontoja. Ei kykene vapaaseen tuotokseen, mutta kirjoittaa oikein muutamia sanoja ja ilmauksia.

			vakioilmaisuja Puhuja ei kykene vapaaseen tuotokseen, mutta hänen hallitsemansa harvat kaavamaiset ilmaisut voivat olla melko virheettömiä.		
A1.2	Kehittyvä alkeiskieli-taito	Ymmärtää rajallisen määrän sanoja, lyhyitä lauseita, kysymyksiä ja kehoituksia, jotka liittyvät henkilökohtaisiin asioihin tai välittömään tilanteeseen. Joutuu ponnistelemaan ymmärtääkseen yksinkertaisiakin lausumia ilman selviä tilannevihjeitä. Tarvitsee paljon apua:	Osaa viestiä suppeasti joitakin välittömiä tarpeita ja kysyä ja vastata henkilökohtaisista perustietoja käsittelevissä vuoropuheluissa. Tarvitsee usein puhekumppanin apua. Puheessa on taukoja ja muita katkoksia. Ääntäminen voi aiheuttaa usein ymmärtämisen ongelmia.	Ymmärtää nimiä, kylttejä ja muita hyvin lyhyitä ja yksinkertaisia tekstejä, jotka liittyvät välittömiin tarpeisiin. Tunnistaa yksinkertaisesta tekstistä yksittäisen tiedon, jos voi lukea tarvittaessa uudelleen Kyky ymmärtää entuudestaan	Osaa viestiä välittömiä tarpeita lyhyin lausein. Osaa kirjoittaa muutamia lauseita ja fraaseja itsestään ja lähipiiristään (esim. vastauksia kysymyksiin tai muistilappuja). Osaa joitakin perussanoja ja sanontoja ja pystyy kirjoittamaan hyvin yksinkertaisia päälauseita. Ulkoa opetellut fraasit voivat olla oikein kirjoitettuja, mutta alkeellisimmassakin

		puheen hidastamista, toistoa, näyttämistä ja käännöstä.	Osaa hyvin suppean perussanaston, joitakin tilannesidonnaisia ilmaisuja ja peruskieliopin aineksia. Alkeellisessakin vapaassa puheessa esiintyy hyvin paljon kaikenlaisia virheitä.	tuntematon sana edes hyvin ennustettavassa yhteydessä on rajallinen.	n vapaassa tuotoksessa esiintyy hyvin paljon kaikenlaisia virheitä.

Taitotaso A1	Suppea viestintä kaikkein tutuimmissa tilanteissa			
	Kuullun ymmärtäminen	Puhuminen	Luetun ymmärtäminen	Kirjoittaminen

A1.3	Toimiva alkeiskielitaito	Ymmärtää yksinkertaisia lausumia (henkilökohtaisia kysymyksiä ja jokapäiväisiä ohjeita, pyyntöjä ja kieltoja) rutiinimaisissa keskusteluissa tilanneyhteyden tukemana. Pystyy seuraamaan yksinkertaisia, välittömiin tilanteisiin tai omaan kokemukseen liittyviä keskusteluja. Yksinkertainen viestin ymmärtäminen edellyttää normaalia hitaampaa ja kuulijalle kohdennettua yleiskielistä puhetta.	Osaa kertoa lyhyesti itsestään ja lähipiiristään. Selviytyy kaikkein yksinkertaisimmista vuoropuheluista ja palvelutilanteista. Tarvitsee joskus puhekumppanin apua. Kaikkein tutuimmat jaksot sujuvat, muualla tauot ja katkokset ovat hyvin ilmeisiä. Ääntäminen voi joskus tuottaa ymmärtämisen ongelmia. Osaa rajallisen joukon lyhyitä, ulkoa opeteltuja ilmauksia, keskeisintä sanastoa ja perustason lauserakenteita.	Pystyy lukemaan tuttuja ja joitakin tuntemattomia sanoja. Ymmärtää hyvin lyhyitä viestejä, joissa käsitellään arkielämää ja rutiinitapahtumia tai annetaan yksinkertaisia ohjeita. Pystyy löytämään tarvitseman yksittäisen tiedon lyhyestä tekstistä (postikortit, säätiedotukset). Lyhyenkin tekstipätkän lukeminen ja ymmärtäminen on	Selviytyy kirjoittamalla kaikkein tutuimmissa, helposti ennakoitavissa arkisiin tarpeisiin ja kokemuksiin liittyvissä tilanteissa. Osaa kirjoittaa yksinkertaisia viestejä (yksinkertaisen postikortin, henkilötiedot, yksinkertainen sanelu). Osaa kaikkein tavallisimpia sanoja ja ilmauksia, jotka liittyvät omaan elämään tai konkreettisiin tarpeisiin. Osaa kirjoittaa muutamia yksilauseisia virkeitä. Alkeellisessakin vapaassa tuotoksessa esiintyy monenlaisia virheitä.

			Alkeellisessakin puheessa esiintyy paljon peruskielioppivirheitä.	hyvin hidasta.	

Ranskan ja saksan kielet, A2-oppimäärä

Ranskan ja saksan kieli, A2-oppimäärä, vuosiluokat 4-6

Vieraan kielen A-oppimäärän opetuksen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 4-6

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen:

Tutustutaan kielten ja kulttuurien monimuotoisuuteen sekä opiskeltavan kielen levinneisyyteen maailmassa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa suhteessa opittavaan kieleen. Verrataan ranskan ja saksan kieliä muihin osaamiimme kieliin ja tutustutaan romaanisten ja germaanisten kielten kieliperheeseen. Tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Harjoitellaan kohteliaita ilmauksia. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

S2 Kielenopiskelutaidot:

Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuissa, muistiinpainamiskeinoja ja tuntemattoman sanan merkityksen päättelystä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen. Tehdään pieniä pari- ja ryhmätöitä, joiden avulla opitaan antamaan ja

ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä:

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä eri aiheista. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan kiinnostavia aiheita yhdessä. Käsitellään arkipäivän tilanteisiin kuuluvia aiheita, kuten tervehtiminen, ostosten teko, tienkysyminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään kohdekielistä aineistoa esimerkiksi verkosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys sekä kielialueen elämänmuoto. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa. Harjoitellaan tunnistamaan ja tuottamaan joitakin opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

A2-oppimäärän tavoitteet vuosiluokilla 4-6

Vieraan kielen opetuksen tavoitteita ovat kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen, kieltenopiskelutaitojen vahvistuminen, taito toimia vuorovaikutuksessa kohdekieltä käyttäen, sekä taito tulkita ja tuottaa tekstejä ja puhetta kohdekielellä. Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman tilanteeseen sopivaa ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen koulussa ja koulun ulkopuolella sekä virtuaalisissa oppimisympäristöissä. Leikin, laulun, pelillisyyden ja draaman avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita eri kieliä tai niiden edustajia kohtaan. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri viestintäkanavia ja -välineitä. Oppilaita

ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan Eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla. Tutustutaan siihen, miten Suomessa voi tutustua Ranskaan ja ranskankielisyyteen sekä saksankielisiin maihin ja saksankielisyyteen tekemällä yhteistyötä esimerkiksi kulttuurikeskusten kanssa. Tarjotaan oppilaille mahdollisuuksia harjoitella kansainvälistä yhteydenpitoa toimimalla yhteistyössä muiden kielten opetusryhmien kanssa. Kohdekieltä käytetään aina kun se on mahdollista.

Opetuksen tavoitteet T1-T11 ja tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet S1-S3 ovat samat vuosiluokilla 4-6. Samat sisältöalueet ja tavoitteet kertautuvat ja niitä syvennetään kielenopiskelun jatkuessa ja oppilaan kielitaidon kehittyessä.

Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen		
T1 ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä opiskeltavan kielen asema siinä	S1	L2

T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista monimuotoisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennakko-oletuksia	S1	L1 L2
T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen uteliaisuuden ja päättelykyvyn kehittymistä	S1	L1 L2
T4 ohjata oppilasta löytämään kohdekielistä aineistoa	S2	L1 L3
Kielenopiskelutaidot		
T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen	S2	L1 L3
T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten	S2	L1 L4 L5 L6
Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa		

T7 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista viestintää ja vuorovaikutusta ...	S3	L2 L4 L5 L7
T8 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä	S 3	L2 L4
T9 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan	S 3	L2 L4
Kehittyvä kielitaito, taito tulkita tekstejä		
T10 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä	S 3	L4
Kehittyvä kielitaito, taito tuottaa tekstejä		
T11 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisimpiin rakenteisiin	S 3	L3 L4 L7

Oppilaan oppimisen arviointi vieraan kielen A-oppimäärässä vuosiluokilla 4-6

Arviointi on luonteeltaan kannustavaa ja antaa oppilaille mahdollisuuden tulla tietoiseksi omista taidoistaan, kehittää niitä ja painottaa itselleen luontevia ilmaisumuotoja tai osoittaa informaalin oppimisen kautta hankittua osaamista. Monipuolinen arviointi tarjoaa mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan myös oppilaille, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat. Arvioinnissa välineenä voidaan käyttää esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua. Määritellessään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositolodistusta varten opettaja käyttää vieraan kielen A2-oppimäärän valtakunnallisia arviointikriteereitä.

Vieraan kielen A2-oppimäärän arviointikriteerit 6. vuosiluokan päätteeksi hyvää osaamista kuvaavaa sanallista arviota/ arvosanaa kahdeksan varten

Opetuksen tavoite	Sisältö -alueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä/arvosanan kahdeksan osaaminen
Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen			
T1 ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä opiskeltavan kielen asema siinä	S1	Kielellisen ympäristön sekä kohdekielen aseman ja merkityksen hahmottaminen	Oppilas tietää, että maailman kielet jakautuvat kielikuntiin ja osaa kertoa, mihin kielikuntaan opiskeltava kieli kuuluu. Oppilas osaa kuvata, mitä kieliä lähiympäristössä puhutaan.

T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista monimuotoisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennakko-oletuksia	S1		Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.
T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen uteliaisuuden ja päättelykyvyn kehittymistä	S1	Kielellinen päättely	Oppilas osaa tehdä havaintoja opiskeltavan kielen ja äidinkiелensä tai muun osaamansa kielen rakenteellisista, sanastollisista tai muista eroista ja yhtäläisyyksistä.
T4 ohjata oppilasta löytämään kohdekielistä aineistoa	S1	Kohdekielisen aineiston löytäminen	Oppilas osaa kertoa, missä opiskeltavaa kieltä voi nähdä tai kuulla.
Kielenopiskelutaidot			
T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen	S2	Tietoisuus tavoitteista ja toiminta ryhmässä	Oppilas osaa kuvata opiskelun tavoitteita ja osallistuu ryhmän yhteisten tehtävien tekemiseen.

T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten	S2	Kielenopiskelutavoitteiden asettaminen ja opiskelutottumusten löytäminen	Oppilas asettaa tavoitteita kielenopiskelulleen, harjoittelee erilaisia tapoja opiskella kieliä käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologiaa sekä harjaannuttaa ja arvioi taitojaan.
Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa			Taitotaso A1.3
T7 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista viestintää ja vuorovaikutusta	S3	Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.
T8 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä	S3	Viestintästrategioiden käyttö	Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee vielä usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella

			minimipalautteella. Oppilas joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.
T9 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan	S3	Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiininomaisissa sosiaalisissa tilanteissa.
Kehittyvä kielitaito, taito tulkita tekstejä			Taitotaso A1.3
T10 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä	S3	Tekstien tulkintataidot	Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.
Kehittyvä kielitaito, taito tuottaa tekstejä			Taitotaso A1.2

T11 oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisimpiin rakenteisiin	S3	Tekstien tuottamistaidot	Oppilas pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuvarastoa ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Oppilas ääntää useimmat harjoitellut ilmaiset ymmärrettävästi. Oppilas hallitsee hyvin suppean perussanaston ja muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen sekä peruskieliopin aineksia.

Vuosiluokka 4

4. luokalla tutustutaan romaanisten ja germaanisten kielten kieliperheisiin ja verrataan opeteltavan kielen sanoja esimerkiksi englannin kieleen ja oppilaan omaan äidinkieleen. (T1, T2, T3) Opitaan tervehtimään, kertomaan itsestä perustietoja sekä hyödyllistä sanastoa ja arkipäivän ilmauksia. Opetellaan työskentelemään pareissa ja pienryhmissä pääosin suullisten harjoitusten parissa. (T5) Tutustutaan ääntämiseen, puherytmiin ja intonaatioon laulujen ja lorujen avulla. Opetuksessa käytetään erilaisia tekstityyppejä ja tietotekniikkaa niin, että jokainen oppilas voi löytää itselleen itselleen mieleisiä tapoja kielenoppimiseen (T4). Opetus perustuu leikillisyydelle ja pelillisyydelle, opetuksen tukena käytetään musiikkia ja draamaharjoituksia. (T6)

Vuosiluokka 5

5. luokan aikana kerrataan edellisenä vuonna opittuja perusilmauksia ja ääntämistä. Opitaan enemmän kohdekielen suhteesta muihin kieliin (T2). Vuoden aikana opetellaan kertomaan itsestä ja harrastuksista perustietoja sekä kohteliaita ilmauksia, joita voi käyttää arkipäivän asiointitilanteissa. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto. Opetellaan ilmaisemaan oma mielipide ja mieltymykset. (T7) Tutustutaan ranskan- ja saksankielisiin maihin esim. ryhmätyön avulla. (T3, T4) Kielen opiskelutaitoja ja ryhmätyöskentelyä kehitetään edelleen koko luokka-asteen ajan. Tutustutaan ranskan ja saksan kieleen myös koulun ulkopuolella esimerkiksi kulttuurikeskusten järjestämissä tilaisuuksissa ja kannustetaan käyttämään kieltä myös luokkatilanteen ulkopuolella.

Opetuksen pääpaino on suullisessa kielitaidossa ja kommunikaatiossa. (T5) Laajennetaan keskeistä sanastoa. Tuntityöskentely on monipuolista, leikitään, pelataan, kuunnellaan musiikkia ja näytellään sekä opetellaan käyttämään tietotekniikkaa kielenoppimisen apuvälineenä. (T6)

Vuosiluokka 6

Opetuksen pääpaino on edelleen suullisessa kommunikaatiossa ja sanastossa. Laajennetaan sanavarastoa ja opetellaan tunnistamaan kielen perusrakenteita. Teemoina on esimerkiksi ravintolassa tai kahvilassa tilaaminen, päivärutiinit ja kellonajat, vaatteet ja ostosten teko. 6. luokan aikana tutustutaan tarkemmin saksankielisiin maihin ja Ranskan eri alueisiin ja suurimpiin kaupunkeihin sekä frankofonia-käsitteeseen (T8). Tehdään esimerkiksi projekti, jossa oppilaat saavat esitellä jonkin kielialueen alueen. (T4, T7, T9) Harjoitellaan arkipäivän elämässä tarvittavia ilmauksia, kuten arkipäivän asiointitilanteet. Opetellaan lisää vuorovaikutustaitoja ja kohteliaita ilmauksia. Pohditaan, mitä voi tehdä jotta viesti on ymmärrettävä. Tehdään monipuolisia harjoituksia myös tietotekniikkaa hyödyntäen niin, että jokainen oppilas löytää itselleen

mielekkäitä työtapoja ja luodaan yhteyksiä kohdekieleen myös oppituntien ulkopuolella. (T9, T10)

Toinen kotimainen kieli, ruotsi, B1-oppimäärä vuosiluokka 6

Oppiaineen tavoitteet ja Arviointi

Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tavoite 1

Opetuksen tavoite

ohjata oppilasta havaitsemaan, että Suomessa on kaksi kansalliskieltä, suomi ja ruotsi, ohjata oppilasta havainnoimaan ja tunnistamaan ruotsin kieltä eri toimintaympäristöissä ja tutustuttaa oppilas suomenruotsalaisen ja ruotsalaisen kulttuurin ominaispiirteisiin ja suomenruotsalaisiin ja ruotsalaisiin kieliympäristöihin sekä Pohjoismaihin.

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii, että Suomessa on kaksi kansalliskieltä, suomi ja ruotsi. Oppilas oppii tunnistamaan ruotsin kieltä eri toimintaympäristöissä. Oppilas tutustuu suomenruotsalaisen ja ruotsalaisen kulttuurin ominaispiirteisiin ja oppii tuntemaan niiden kieliympäristöjä. Oppilas oppii nimeämään ruotsiksi Pohjoismaat ja pohjoismaiset kielet.

Arvioinnin kohde

Suomen ja ruotsin kielen merkityksen tunteminen Suomessa. Kielellisten ja kulttuuristen ominaispiirteiden tunteminen suomenruotsalaisissa ja ruotsalaisissa kieliympäristöissä. Pohjoismaiden ja pohjoismaisten kielten nimeäminen.

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Pohditaan, miksi Suomessa on kaksi kansalliskieltä, suomi ja ruotsi ja miksi ruotsia opiskellaan Suomessa. Tutustutaan yhdessä siihen, missä ruotsia

kuulee ja näkee. Havainnoidaan suomenruotsin ja ruotsinruotsin eroja ja yhtäläisyyksiä sekä kieliympäristöjä. Keskeisiä aiheita ovat suomenruotsalaiset ja ruotsalaiset kieli- ja kulttuuriympäristöt, Pohjoismaat ja niiden kielet. Sisältöjä valittaessa näkökulmana on myös oppilaita kiinnostavat ja oppilaille merkitykselliset aihepiirit. Vahvistetaan oppilaiden kiinnostusta oppia ruotsin kieltä.

Laaja-alainen osaaminen

L2, L5

Osaamisen kuvaus arvosanalle 5

Oppilas osaa nimetä Suomen kansalliskielet. Oppilas osaa antaa esimerkin siitä, missä ruotsin kieltä voi kuulla ja nähdä.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 7

Oppilas osaa nimetä Suomen kansalliskielet sekä nimetä ruotsiksi Pohjoismaat ja joitakin pohjoismaisia kieliä. Oppilas osaa antaa joitakin esimerkkejä siitä, missä ruotsin kieltä voi kuulla ja nähdä. Oppilas osaa antaa jonkin esimerkin suomenruotsalaisen tai ruotsalaisen kieliympäristön ja kulttuurin ominaispiirteistä.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8

Oppilas osaa nimetä Suomen kansalliskielet sekä nimetä ruotsiksi Pohjoismaat ja pohjoismaiset kielet. Oppilas osaa antaa esimerkkejä siitä, missä ruotsin kieltä voi kuulla ja nähdä. Oppilas osaa antaa joitakin esimerkkejä suomenruotsalaisen tai ruotsalaisen kieliympäristön ja kulttuurin ominaispiirteistä.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 9

Oppilas osaa kertoa, miksi Suomessa on kaksi kansalliskieltä sekä nimetä ruotsiksi Pohjoismaat ja pohjoismaiset kielet. Oppilas osaa kertoa, missä ruotsin kieltä voi kuulla ja nähdä. Oppilas osaa kertoa kielellisistä ja kulttuurisista ominaispiirteistä suomenruotsalaisissa tai ruotsalaisissa kieliympäristöissä.

Tavoite 2

Opetuksen tavoite

tukea oppilaan kielellisen uteliaisuuden ja päättelykyvyn kehittymistä sekä rohkaista tekemään havaintoja kielistä ja ohjata oppilasta huomaamaan yhtäläisyyksiä ja eroja suomen ja ruotsin kielen sekä muiden kielten välillä

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii kehittämään kielellistä päättelykykyään. Oppilas oppii havainnoimaan yhtäläisyyksiä ja eroja eri kielten välillä. Oppilas oppii pääättelemään sanojen ja ilmauksien merkityksiä osaamiensa kielten avulla.

Arvioinnin kohde

Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Arvioitava osaaminen sisältyy kehittyvän kielitaidon tavoitteiden osaamisen kuvauksiin.

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Herätellään oppilaiden kielitietoisuutta ja kehitetään oppilaan kielitietoa. Ruotsin kielen sanaston, ilmauksien ja vakiintuneiden sanontojen opiskelu kytketään oppilaiden elämään ja arkeen liittyviin tilanteisiin, jolloin kielitietoa voidaan käyttää monipuolistamaan oppilaiden kielitaitoa. Rohkaistaan oppilasta hyödyntämään hänelle entuudestaan tuttuja kieliä ruotsin kielen oppimisessa. Tarkastellaan ja verrataan ruotsin ja suomen kielen ja oppilaalle entuudestaan tuttujen kielten tärkeimpiä yhtäläisyyksiä ja eroja.

Laaja-alainen osaaminen

L1, L2, L4

Kielenopiskelutaidot

Tavoite 3

Opetuksen tavoite

ohjata oppilasta ottamaan vastuuta ruotsin kielen opiskelustaan ja asettamaan tavoitteita opiskelulle, ohjata oppilasta kokeilemaan monipuolisia tapoja oppia ruotsin kieltä vuorovaikutuksessa muiden kanssa ja kannustaa oppilasta harjaannuttamaan ja kehittämään ruotsin kielen taitoaan monipuolisesti myös tieto- ja viestintäteknologian avulla

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii ottamaan vastuuta ruotsin kielen opiskelustaan ja asettamaan tavoitteita opiskelulle. Oppilas oppii eri tapoja oppia ruotsin kieltä myös vuorovaikutuksessa muiden kanssa ja harjoittelee löytämään itselleen sopivia tapoja. Oppilas oppii käyttämään ja kehittämään ruotsin kielen taitoaan monipuolisesti myös tieto- ja viestintäteknologian avulla.

Arvioinnin kohde

Vastuun ottaminen ruotsin kielen opiskelusta ja monipuolisten ruotsin kielen opiskelustrategioiden löytäminen.

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Harjoitellaan ottamaan vastuuta omasta ruotsin kielen opiskelusta. Käytetään tavoitteelliseen kielenopiskeluun ja monipuoliseen tiedonhankintaan ohjaavia työtapoja. Asetetaan tavoitteita myös yhdessä ja osallistetaan oppilaita eri tavoin oppimistilanteiden suunnittelussa. Harjoitellaan monipuolisesti eri tapoja oppia ruotsin kieltä myös tieto- ja viestintäteknologian avulla. Opetellaan löytämään itselle sopivia tapoja oppia ruotsin kieltä.

Laaja-alainen osaaminen

L1, L3, L5

Osaamisen kuvaus arvosanalle 5

Oppilas ottaa ohjattuna satunnaisesti vastuuta ruotsin kielen opiskelustaan. Oppilas osaa käyttää jotakin tapaa oppiakseen ruotsin kieltä myös vuorovaikutuksessa muiden kanssa.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 7

Oppilas ottaa usein vastuuta ruotsin kielen opiskelustaan. Oppilas osaa käyttää joitakin tapoja oppiakseen ruotsin kieltä myös vuorovaikutuksessa muiden kanssa.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8

Oppilas ottaa pääsääntöisesti vastuuta ruotsin kielen opiskelustaan. Oppilas osaa käyttää useita itselleen sopivia tapoja oppiakseen ruotsin kieltä myös vuorovaikutuksessa muiden kanssa.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 9

Oppilas ottaa vastuuta ruotsin kielen opiskelustaan. Oppilas osaa käyttää monipuolisesti itselleen sopivia tapoja oppiakseen ruotsin kieltä myös vuorovaikutuksessa muiden kanssa.

Tavoite 4

Opetuksen tavoite

kannustaa oppilasta ymmärtämään ruotsin kielen taito tärkeänä osana jatkuvaa oppimista ja oman kielivarannon karttumista ja ohjata oppilasta ruotsinkielisten toimintaympäristöjen löytämiseen ja hyödyntämiseen osana omaa oppimistaan

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii ymmärtämään ruotsin kielen taidon merkityksen osana omaa kielivarantoa ja jatkuvaa oppimista. Oppilas oppii huomaamaan, mitä hyötyä ruotsin kielen taidosta on myös tulevaisuudessa. Oppilas oppii löytämään ja hyödyntämään ruotsinkielisiä toimintaympäristöjä osana omaa oppimistaan.

Arvioinnin kohde

Ruotsin kielen taidon merkityksen ymmärtäminen osana jatkuvaa oppimista ja kielivarantoa.

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Pohditaan ruotsin kielen osaamisen merkitystä osana jatkuvaa oppimista ja omaa kielivarantoa. Selvitetään, missä ruotsin taitoa tarvitaan ja missä sitä voi käyttää nyt ja tulevaisuudessa. Tutustutaan erilaisiin ruotsinkielisiin toimintaympäristöihin. Havainnoidaan ja pohditaan yhdessä, missä ruotsin kieltä käytetään sekä miten ruotsin kieli näkyy erilaisissa tilanteissa ja toimintaympäristöissä.

Laaja-alainen osaaminen

L3, L5

Osaamisen kuvaus arvosanalle 5

Oppilas osaa antaa jonkin esimerkin siitä, missä hän voi käyttää ruotsin kielen taitoaan.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 7

Oppilas osaa antaa joitakin esimerkkejä siitä, missä hän voi käyttää ruotsin kielen taitoaan. Oppilas osaa antaa joitakin esimerkkejä siitä, mitä hyötyä hänelle on ruotsin kielen taidosta nyt ja tulevaisuudessa.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8

Oppilas osaa kertoa, missä hän voi käyttää ruotsin kielen taitoaan. Oppilas osaa kertoa, mitä hyötyä hänelle on ruotsin kielen taidosta nyt ja tulevaisuudessa.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 9

Oppilas osaa pohtia, missä hän voi käyttää ruotsin kielen taitoaan. Oppilas osaa pohtia, mitä hyötyä hänelle on ruotsin kielen taidosta nyt ja tulevaisuudessa.

Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutustilanteissa

Tavoite 5

Opetuksen tavoite

ohjata oppilasta harjoittelemaan erilaisia, erityisesti suullisia viestintätilanteita

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii viestimään erilaisissa, erityisesti suullisissa viestintätilanteissa.

Arvioinnin kohde

Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Vuorovaikutusta harjoitellaan suullisesti ja kirjallisesti monenlaisissa, rutiininomaisissa oppilaan elinpiiriin liittyvissä tilanteissa kuten tervehtiminen, kuulumiset, omasta tai jonkun toisen elämästä kertominen ja erilaiset lyhyet asiointitilanteet. Erilaisia vuorovaikutustilanteita harjoitellaan toiminnallisesti esimerkiksi laulujen, leikkien, draaman ja pelillistämisen avulla. Sisältöjä valittaessa näkökulmana on myös oppilaita kiinnostavat ja oppilaille merkitykselliset aihepiirit.

Laaja-alainen osaaminen

L4

Osaamisen kuvaus arvosanalle 5

Taitotaso esi-A1.1 Oppilas selviytyy ohjattuna ja viestintäkumppanin tukemana jostakin kaikkein yleisimmin toistuvasta ja rutiininomaisesta viestintätilanteesta.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 7

Taitotaso A1.1 Oppilas selviytyy satunnaisesti viestintäkumppanin tukemana muutamasta, kaikkein yleisimmin toistuvasta ja rutiininomaisesta viestintätilanteesta.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8

Taitotaso A1.2 Oppilas selviytyy satunnaisesti yleisimmin toistuvista, rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen vielä enimmäkseen viestintäkumppaniin.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 9 Taitotaso A1.3

Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.

Tavoite 6

Opetuksen tavoite

rohkaista oppilasta käyttämään viestinsä perille saamiseksi monenlaisia, myös ei-kielellisiä keinoja ja pyytämään tarvittaessa toistoa ja hidastusta

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii hyödyntämään viestintästrategioita eri viestintätilanteissa ymmärtääkseen ja saadakseen viestinsä perille.

Arvioinnin kohde

Viestintästrategioiden käyttö

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Harjoitellaan eri tapoja pyytää toistoa, hidastusta ja selvennystä puhekumppanilta sekä eiviestinnällisiä keinoja kuten ilmeitä ja eleitä viestin perille saamiseksi. Harjoitellaan eri tapoja käyttää kompensatiostrategioita kuten kiertoilmauksia. Vahvistetaan oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää vähäistäkin kielitaitoa rohkeasti.

Laaja-alainen osaaminen

L4

Osaamisen kuvaus arvosanalle 5

Taitotaso esi-A1.1 Oppilas tarvitsee erittäin paljon apukeinoja (esimerkiksi eleet, piirtäminen, sanastot, internet) osallistuessaan viestintään.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 7

Taitotaso A1.1 Oppilas tarvitsee paljon apukeinoja (esim. eleet, piirtäminen, sanastot, internet). Oppilas osaa joskus arvailla tai päätellä yksittäisten sanojen merkityksiä asiayhteyden, yleistiedon tai muun kielitaitonsa perusteella. Oppilas osaa ilmaista, onko ymmärtänyt.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8

Taitotaso A1.2 Oppilas tukeutuu viestinnässään kaikkein keskeisimpiin sanoihin ja ilmauksiin. Oppilas tarvitsee paljon apukeinoja ja osaa pyytää toistamista tai hidastamista.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 9

Taitotaso A1.3 Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee edelleen usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin tai muunlaisella minimipalautteella. Oppilas joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.

Tavoite 7

Opetuksen tavoite

ohjata oppilasta harjoittelemaan erilaisia kohteliaisuuden ilmauksia

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii erilaisia kohteliaisuuden ilmauksia.

Arvioinnin kohde

Viestinnän kulttuurinen sopivuus

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Harjoitellaan kohteliasta kielen käyttöä kuten erilaisia kohteliaisuuden ilmauksia viestintätilanteeseen ja kulttuuriin sopivalla tavalla.

Laaja-alainen osaaminen

L4

Osaamisen kuvaus arvosanalle 5

Taitotaso esi-A1.1 Oppilas osaa käyttää jotakin kielelle ja kulttuurille tyypillistä, rutiininomaista kohteliaisuuden ilmausta (tervehtiminen, hyvästely, kiittäminen).

Osaamisen kuvaus arvosanalle 7

Taitotaso A1.1 Oppilas osaa käyttää muutamia kielelle ja kulttuurille tyypillisimpiä kohteliaisuuden ilmauksia (tervehtiminen, hyvästely, kiittäminen) joissakin kaikkein rutiininomaisimmissa sosiaalisissa kontakteissa.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8

Taitotaso A1.2 Oppilas osaa käyttää muutamia kaikkein yleisimpiä kielelle ominaisia kohteliaisuuden ilmauksia rutiininomaisissa sosiaalisissa kontakteissa.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 9

Taitotaso A1.3 Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiininomaisissa sosiaalisissa kontakteissa.

Kehittyvä kielitaito, taito tulkita tekstejä

Tavoite 8

Opetuksen tavoite

rohkaista oppilasta ottamaan selvää tilanneyhteyden avulla helposti ennakoitavasta ja ikätasolleen sopivasta puheesta tai kirjoitetusta tekstistä

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii ymmärtämään erilaisia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä.

Arvioinnin kohde

Tekstien tulkintataidot

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Sanastoa, ilmauksia ja vakiintuneita sanontoja harjoitellaan oppilaiden elämään liittyvien aihepiirien yhteydessä, kuten minä itse, perheeni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto. Sisältöjä valittaessa näkökulmana on myös oppilaita kiinnostavat ja oppilaille merkitykselliset aihepiirit. Harjoitellaan hahmottamaan kohdekielen äänteitä, sanapainoa ja intonaatiota.

Laaja-alainen osaaminen

L4

Osaamisen kuvaus arvosanalle 5

Taitotaso esi-A1.1 Oppilas ymmärtää ohjattuna vähäisen määrän yksittäisiä puhuttuja ja kirjoitettuja sanoja ja ilmauksia.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 7

Taitotaso A1.1 Oppilas ymmärtää vähäisen määrän yksittäisiä puhuttuja ja kirjoitettuja sanoja ja ilmauksia.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8

Taitotaso A1.2 Oppilas ymmärtää harjoiteltua, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää muutaman sanan mittaista kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta. Oppilas tunnistaa tekstistä yksittäisiä tietoja.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 9

Taitotaso A1.3 Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana.

Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.

Kehittyvä kielitaito, taito tuottaa tekstejä

Tavoite 9

Opetuksen tavoite

tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa puhumista ja kirjoittamista

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii ilmaisemaan itseään suullisesti ja kirjallisesti käyttäen kielen keskeistä sanastoa ja keskeisiä rakenteita. Oppilas oppii ääntämään ymmärrettävästi.

Arvioinnin kohde

Tekstien tuottamistaidot

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Sanastoa, ilmauksia, vakiintuneita sanontoja ja rakenteita harjoitellaan erilaisissa luonteissa kielenkäyttötilanteissa sekä suullisesti että kirjallisesti. Sisältöjä valittaessa näkökulmana on oppilaita kiinnostavat ja oppilaille merkitykselliset aihepiirit, kuten minä itse, perheeni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto. Harjoitellaan runsaasti ja monipuolisesti kohdekielen äänteitä, sanapainoa ja intonaatiota. Harjoitellaan hyödyntämään foneettisia merkkejä ääntämisen opetteluissa.

Laaja-alainen osaaminen

L4

Osaamisen kuvaus arvosanalle 5

Taitotaso esi-A1.1 Oppilas osaa ohjattuna sanoa ja kirjoittaa joitakin erillisiä sanoja ja lauseita, jotka liittyvät esimerkiksi omaan itseen, perheeseen ja vapaa-aikaan. Oppilas ääntää joitakin sanoja ymmärrettävästi.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 7

Taitotaso A1.1 Oppilas osaa ilmaista itseään puheessa hyvin suppeasti käyttäen harjoiteltuja sanoja ja opeteltuja vakioilmaisuja. Oppilas ääntää joitakin harjoiteltuja ilmauksia ymmärrettävästi ja osaa kirjoittaa joitakin erillisiä sanoja ja sanontoja.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8

Taitotaso A1.1/A1.2 Oppilas pystyy kertomaan ohjatusti joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuväriä. Oppilas osaa kirjoittaa joitakin sanoja ja lauseita. Oppilas ääntää harjoiteltuja ilmauksia ymmärrettävästi. Oppilas osaa hyvin suppean perussanaston, muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen ja peruskieliopin aineksia.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 9

Taitotaso A1.2 Oppilas pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuväriä ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Oppilas ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi. Oppilas hallitsee hyvin suppean perussanaston ja muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen sekä peruskieliopin aineksia.

13.6.4 Mathematics grades 3-6

Matematiikassa noudatetaan Suomen kansallisen opetussuunnitelman perusteita.

Specific task of *subject* in grades 3-6 :

Vuosiluokkien 3–6 matematiikan opetuksessa tarjotaan kokemuksia, joita oppilaat hyödyntävät matemaattisten käsitteiden ja rakenteiden muodostamisessa. Opetus kehittää oppilaiden taitoja esittää matemaattista ajatteluaan ja ratkaisujaan eri tavoilla ja välineillä. Monipuolisten

ongelmien ratkaisu yksin ja ryhmässä sekä erilaisten ratkaisutapojen vertailu ovat opetuksessa keskeistä. Matematiikan opetuksessa varmennetaan ja laajennetaan oppilaiden lukukäsitteen ja kymmenjärjestelmän ymmärtämistä. Matematiikan keskeiset käsitteet opetellaan koulun molemmilla opetuskielillä. Lisäksi kehitetään laskutaidon sujuvuutta.

Objectives for learning environments and work methods in grades 3-6:

Opetuksen lähtökohtana käytetään oppilaille tuttuja ja kiinnostavia aiheita ja ongelmia. Matematiikkaa opiskellaan edelleen oppimisympäristössä, jossa konkretisointi ja välineet ovat keskeisessä asemassa. Opetuksessa käytetään vaihtelevia työtapoja. "Oppilaita ohjataan valitsemaan tarkoituksenmukaisia ja itselleen sopivia työtapoja" Työskennellään sekä yhdessä että itsenäisesti. Oppimispelit ja -leikit ovat yksi tärkeä ja oppilaita motivoiva työtapo. Tieto- ja viestintäteknologiaa sekä laskinta hyödynnetään opetuksessa ja opiskelussa.

Guidance, differentiation and support in grades 3-6:

Jokaisella oppilaalla on mahdollisuus saada opetusta myös aiempien vuosiluokkien keskeisimmistä sisällöistä, jos hän ei hallitse niitä riittävästi. Lisäksi annetaan ennakoivaa tukea uusien sisältöjen oppimiseksi. Tuki on systemaattista. Oppilaiden matematiikan osaamista ja taitojen kehittymistä seurataan jatkuvasti. Tarjottava tuki antaa oppilaille mahdollisuuden kehittää taitojaan niin, että myönteinen asenne ja kyvykkyyden tunne vahvistuvat. Oppilaille tarjotaan sopivia välineitä oppimisen tueksi ja heille tarjotaan mahdollisuuksia oivaltaa ja ymmärtää itse.

Taitavia oppilaita tuetaan tarjoamalla heille vaihtoehtoisia työskentelymuotoja ja rikastuttamalla käsiteltäviä sisältöjä.

Assessments of student's learning in grades 3-6:

Vuosiluokilla 3-6 oppimisen arvioinnin päätehtävänä lukuvuoden aikana on tukea ja edistää oppilaiden matemaattisen ajattelun ja osaamisen kehittymistä kaikilla tavoitealueilla. Arviointi on monipuolista ja palaute ohjaavaa ja rakentavaa. Ne tukevat oppilaiden matemaattisten taitojen kehittymistä ja rohkaisevat tarvittaessa uuteen yrittämiseen. Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa oppimistaan ja tiedostamaan vahvuuksiaan. Palaute auttaa oppilaita ymmärtämään, mitä tietoja ja taitoja tulisi edelleen kehittää ja miten. Lisäksi oppilaita ohjataan kiinnittämään huomiota tapaansa työskennellä sekä tiedostamaan asennettaan matematiikan opiskelua kohtaan.

Oppilailta edellytetään alaluokkia enemmän matemaattisen ajattelunsa esille tuomista puheen, välineiden, piirtämisen ja kirjallisen työskentelyn avulla. Arvioinnin kohteena ovat tekemisen tapa, ratkaisujen oikeellisuus sekä taito soveltaa opittua.

Oppilaita ohjataan tuotosten ja toiminnan arvioimiseen. Yhdessä työskenneltäessä arvioidaan sekä ryhmän jäsenten että koko ryhmän toimintaa ja tuotosta. Palautteella ohjataan oppilaita ymmärtämään jokaisen ryhmän jäsenen työskentelyn ja kehittymisen merkitys.

Objectives of subject in grades 3-6:

Essential contents derived from the objectives of the subject in grades 3-6

Grade 3

Overview of objectives and contents in grade 3:

Subject in Grade 3		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 (S1, S2, S3, S4, S5) (L1, L3, L5) pitää yllä oppilaan innostusta ja kiinnostusta matematiikkaa kohtaan sekä tukea myönteistä minäkuvaa ja itseluottamusta T2 (S1, S2, S3, S4, S5) (L1, L4) ohjata oppilasta havaitsemaan yhteyksiä oppimiensa asioiden välillä T3 (S1, S2, S3, S4, S5) (L1, L3, L4, L5) ohjata oppilasta kehittämään taitoaan esittää	S1 Ajattelun taidot Kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä. S2 Luvut ja laskutoimitukset Syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrys kymmenjärjestelmästä. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja

kysymyksiä ja tehdä perusteltuja päätelmiä havaintojensa pohjalta T4 (S1, S2, S3, S4, S5) (L1, L2, L4, L5) kannustaa oppilasta esittämään päättelyään ja ratkaisujaan muille konkreettisin välinein, piirroksin, suullisesti ja kirjallisesti myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen T5 (S1, S2, S3, S4, S5) (L1, L4, L5) ohjata ja tukea oppilasta ongelmanratkaisutaitojen kehittämisessä T6 (S1, S2, S3, S4, S5) (L1, L3) ohjata oppilasta kehittämään taitoaan arvioida ratkaisun järkevyyttä ja tuloksen mielekkyyttä T7 (S1, S2, S3, S4, S5) (L1, L4) ohjata oppilasta käyttämään ja ymmärtämään matemaattisia käsitteitä ja merkintöjä T8 (S2) (L1, L4)	luokittelemalla lukuja. Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässä. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskualgoritmeja lukualueella 0-10000, sekä varmistetaan niiden osaaminen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja opitaan kertotaulut 6-9. Varmistetaan kertotaulujen 1-10 osaaminen. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia ja varmistetaan sen osaaminen. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Kaikkia laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen tarvittavia välineitä. . Opitaan murtoluvun käsite. Perekäytetään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää. S3 Algebra Tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan. Tutustutaan tuntemattoman käsitteeseen. Tutkitaan yhtälöä ja etsitään yhtälön ratkaisuja päättelämällä ja kokeilemalla.	kestävän tulevaisuuden rakentaminen

tukea ja ohjata oppilasta vahvistamaan ja laajentamaan ymmärrystään kymmenjärjestelmästä T9 (S2) (L1, L4,) tukea oppilasta lukukäsitteen kehittämisessä positiivisiin rationaalilukuihin T10 (S2) (L41, L3, L6) opastaa oppilasta saavuttamaan sujuva laskutaito päässä ja kirjallisesti hyödyntäen laskutoimitusten ominaisuuksia T11 (S4) (L4, L5) ohjata oppilasta havainnoimaan ja kuvailemaan kappaleiden ja kuvioiden geometrisia ominaisuuksia sekä tutustuttaa oppilas geometrisiin käsitteisiin T12 (S4) (L1, L3, L6) ohjata oppilasta arvioimaan mittauskohteen suuruutta ja valitsemaan mittaamiseen sopivan välineen ja mittayksikön sekä	S4 Geometria ja mittaaminen Rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kappaleita ja kuvioita. Tutustutaan tarkemmin suorakulmaiseen särmiöön, ympyrälieriöön, ympyräpohjaiseen kartioon ja pyramidiin. Luokitellaan tasokuviot monikulmioihin ja muihin kuvioihin sekä tutkitaan niiden ominaisuuksia. Perekdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin. Harjoitellaan kulmien piirtämistä. Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen. Ohjataan oppilaita havainnoimaan sitä ympäristössä esimerkiksi osana taidetta ja luontoa. Harjoitellaan mittaamista ja kiinnitetään huomiota mittaustarkkuuteen, mittaustuloksen arviointiin ja mittauksen tarkistamiseen. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä. Ohjataan oppilaita ymmärtämään, miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä. S5 Tietojenkäsittely, tilastot ja todennäköisyys Kehitetään oppilaiden taitoja	

pohtimaan mittaustuloksen järkevyyttä . T13 (S5) (L4, L5) ohjata oppilasta laatimaan ja tulkitsemaan taulukoita ja diagrammeja s . T14 (S1) (L1, L4, L5 L6) innostaa oppilasta laatimaan toimintaohjeita tietokoneohjelmina graafisessa ohjelmointiympäristössä	kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Tutustutaan todennäköisyyteen arkitilanteiden perusteella pääättelemällä, onko tapahtuma mahdoton, mahdollinen vai varma.	

Grade 4

Overview of objectives and content in grade 4:

Subject in Grade 4		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 (S1, S2, S3, S4, S5) (L1,L3, L5) pitää yllä oppilaan innostusta ja kiinnostusta matematiikkaa kohtaan sekä tukea myönteistä minäkuvaa ja itseluottamusta T2 (S1, S2, S3, S4, S5) (L1, L4)	S1 Ajattelun taidot Vahvistetaan oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä	L1, L2, L3, L4, L5, L6 or L7

ohjata oppilasta havaitsemaan yhteyksiä oppimiensa asioiden välillä T3 (S1, S2, S3, S4, S5) (L1, L3, L4, L5) ohjata oppilasta kehittämään taitoaan esittää kysymyksiä ja tehdä perusteltuja päätelmiä havaintojensa pohjalta T4 (S1, S2, S3, S4, S5) (L1, L2, L4, L5) kannustaa oppilasta esittämään päättelyään ja ratkaisujaan muille konkreettisin välinein, piirroksin, suullisesti ja kirjallisesti myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen T5 (S1, S2, S3, S4, S5) (L1, L4, L5) ohjata ja tukea oppilasta ongelmanratkaisutaitojen kehittämisessä T6 (S1, S2, S3, S4, S5) (L1, L3) ohjata oppilasta kehittämään taitoaan arvioida ratkaisun järkevyyttä ja tuloksen mielekkyyttä T7 (S1, S2, S3, S4, S5) (L1, L4) ohjata oppilasta käyttämään ja ymmärtämään matemaattisia käsitteitä ja merkintöjä T8 (S2) (L1, L4) tukea ja ohjata oppilasta vahvistamaan ja laajentamaan ymmärrystään kymmenjärjestelmästä	matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä. S2 Luvut ja laskutoimitukset Syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrys kymmenjärjestelmästä. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja. Vahvistetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässä. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskualgoritmeja sekä varmistetaan niiden osaaminen. Varmistetaan kertotaulujen 1-10 osaaminen. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia ja varmistetaan sen osaaminen. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Harjoitellaan lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja ja laskemaan likiarvoilla siten, että he oppivat arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Kaikkia laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen tarvittavia välineitä. Pohjustetaan negatiivisen luvun	

T9 (S2) (L1, L4,) tukea oppilasta lukukäsitteen kehittämisessä positiivisiin rationaalilukuihin ja negatiivisiin kokonaislukuihin T10 (S2) (L41, L3, L6) opastaa oppilasta saavuttamaan sujuva laskutaito päässä ja kirjallisesti hyödyntäen laskutoimitusten ominaisuuksia T11 (S4) (L4, L5) ohjata oppilasta havainnoimaan ja kuvailemaan kappaleiden ja kuvioiden geometrisia ominaisuuksia sekä tutustuttaa oppilas geometrisiin käsitteisiin T12 (S4) (L1, L3, L6) ohjata oppilasta arvioimaan mittaushuhteen suuruutta ja valitsemaan mittaamiseen sopivan välineen ja mittayksikön sekä pohtimaan mittaustuloksen järkevyyttä T13 (S5) (L4, L5) ohjata oppilasta laatimaan ja tulkitsemaan taulukoita ja diagrammeja sekä käyttämään tilastollisia tunnuslukuja sekä tarjota kokemuksia	käsite ja laajennetaan lukualuetta negatiivisilla kokonaisluvulla. Vahvistetaan murtolukukäsitteen ymmärtämistä. Harjoitellaan peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Käsitellään desimaalilukuja osana kymmenjärjestelmää ja harjoitellaan peruslaskutoimituksia desimaaliluvulla. Hyödynnetään murtoluvun ja desimaaliluvun välisiä yhteyksiä. S3 Algebra Tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan. Tutkitaan yhtälöä ja etsitään yhtälön ratkaisuja päättelemällä ja kokeilemalla. S4 Geometria ja mittaaminen Rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kappaleita ja kuvioita. Perehdytään tarkemmin kolmioihin, nelikulmioihin ja ympyrään. Harjoitellaan kulmien piirtämistä ja luokittelemista. Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen. Ohjataan oppilaita havaitsemaan symmetriaa omassa	

todennäköisyydestä . T14 (S1) (L1, L4, L5 L6) innostaa oppilasta laatimaan toimintaohjeita tietokoneohjelmina graafisessa ohjelmointiympäristössä . . .	elinympäristössä. Käsitellään koordinaatistosta ensin ensimmäinen neljännes Tutustutaan mittakaavan käsitteeseen. Harjoitellaan mittaamista ja kiinnitetään huomiota mittaustarkkuuteen, mittaustuloksen arviointiin ja mittauksen tarkistamiseen. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioden piirejä. Ohjataan oppilaita ymmärtämään, miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu. Vahvistetaan taitoa tehdä yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä. S5 Tietojenkäsittely, tilastot ja todennäköisyys Kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Käsitellään tilastollisista tunnusluvuista suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppi-arvo. Tutustutaan todennäköisyyteen arkitilanteiden perusteella päättelämällä, onko tapahtuma mahdoton, mahdollinen vai varma.	

Grade 5

Overview of objectives and contents in grade 5:

Subject in Grade 5		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 (S1, S2, S3, S4, S5) (L1, L3, L5) pitää yllä oppilaan innostusta ja kiinnostusta matematiikkaa kohtaan sekä tukea myönteistä minäkuva ja itseluottamusta T2 (S1, S2, S3, S4, S5) (L1, L4) ohjata oppilasta havaitsemaan yhteyksiä oppimiensa asioiden välillä T3 (S1, S2, S3, S4, S5) (L1, L3, L4, L5) ohjata oppilasta kehittämään taitoaan esittää kysymyksiä ja tehdä perusteltuja päätelmiä havaintojensa pohjalta T4 (S1, S2, S3, S4, S5) (L1, L2, L4, L5) kannustaa oppilasta esittämään päättelyään ja ratkaisujaan muille konkreettisin välinein, piirroksin, suullisesti ja kirjallisesti myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen T5 (S1, S2, S3, S4, S5) (L1, L4, L5) ohjata ja tukea oppilasta ongelmanratkaisutaitojen kehittämisessä	S1 Ajattelun taidot Vahvistetaan oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä. S2 Luvut ja laskutoimitukset Syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrys kymmenjärjestelmästä. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja. Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässä. Varmistetaan vähennys- ja yhteenlaskualgoritmien osaaminen. Kerrataan kertolaskualgoritmia ja varmistetaan sen osaaminen. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että	L1, L2, L3, L4, L5, L6 or L7

T6 (S1, S2, S3, S4, S5) (L1, L3) ohjata oppilasta kehittämään taitoaan arvioida ratkaisun järkevyyttä ja tuloksen mielekkyyttä T7 (S1, S2, S3, S4, S5) (L1, L4) ohjata oppilasta käyttämään ja ymmärtämään matemaattisia käsitteitä ja merkintöjä T8 (S2) (L1, L4) tukea ja ohjata oppilasta vahvistamaan ja laajentamaan ymmärrystään kymmenjärjestelmästä T9 (S2) (L1, L4,) tukea oppilasta lukukäsitteen kehittymisessä positiivisiin rationaalilukuihin ja negatiivisiin kokonaislukuihin T10 (S2) (L41, L3, L6) opastaa oppilasta saavuttamaan sujuva laskutaito päässä ja kirjallisesti hyödyntäen laskutoimitusten ominaisuuksia T11 (S4) (L4, L5) ohjata oppilasta havainnoimaan ja kuvailemaan kappaleiden ja kuvioden geometrisia ominaisuuksia sekä	ositusjakotilanteissa. Harjoitellaan lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja ja laskemaan likiarvoilla siten, että he oppivat arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Kaikkia laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen tarvittavia välineitä. Vahvistetaan ymmärrystä negatiivisen luvun käsitteestä ja käytetään negatiivisia lukuja myös laskutoimituksissa. Kerrataan murtoluvun käsite ja harjoitellaan murtolukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Harjoitellaan peruslaskutoimituksia desimaaliluvuilla. Perehdytään prosentin käsitteeseen. Pohjustetaan prosenttiluvun ja -arvon ymmärtämistä ja harjoitellaan niiden laskemista yksinkertaisissa tapauksissa. Hyödynnetään murtoluvun, desimaaliluvun ja prosentin välisiä yhteyksiä. S3 Algebra Tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön	

tutustuttaa oppilas geometrisiin käsitteisiin T12 (S4) (L1, L3, L6) ohjata oppilasta arvioimaan mittauskohteen suuruutta ja valitsemaan mittaamiseen sopivan välineen ja mittayksikön sekä pohtimaan mittaustuloksen järkevyyttä . T13 (S5) (L4, L5) ohjata oppilasta laatimaan ja tulkitsemaan taulukoita ja diagrammeja sekä käyttämään tilastollisia tunnuslukuja sekä tarjota kokemuksia todennäköisyydestä . T14 (S1) (L1, L4, L5 L6) innostaa oppilasta laatimaan toimintaohjeita tietokoneohjelmina graafisessa ohjelmointiympäristössä . . .	mukaan. Jatketaan tutustumista tuntemattoman käsitteeseen. Tutkitaan yhtälöä ja etsitään yhtälön ratkaisuja pääättelemällä ja kokeilemalla. S4 Geometria ja mittaaminen Rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kappaleita ja kuvioita. Perekdytään tarkemmin suorakulmion, suunnikkaan ja kolmion ominaisuuksiin. Harjoitellaan kulmien piirtämistä, mittaamista ja luokittelemista. Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen. Ohjataan oppilaita havaitsemaan myös kierto- ja siirtosymmetrioita ympäristössä esimerkiksi osana taidetta. Harjaannutetaan koordinaatiston kaikkien neljänneksien käyttöä. Harjoitellaan mittaamista ja kiinnitetään huomiota mittaustarkkuuteen, mittaustuloksen arviointiin ja mittauksen tarkistamiseen. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioden piirejä ja pinta-aloja. Ohjataan oppilaita ymmärtämään, miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä.	

	S5 Tietojenkäsittely, tilastot ja todennäköisyys Kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Käsitellään tilastollisista tunnusluvuista suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppi-arvo. Tutustutaan todennäköisyyteen arkitilanteiden perusteella pääättelemällä, onko tapahtuma mahdoton, mahdollinen vai varma. . .	

Grade 6

Overview of objectives and contents in grade 6:

Subject in Grade 6		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 (S1, S2, S3, S4, S5) (L1,L3, L5) pitää yllä oppilaan innostusta ja kiinnostusta matematiikkaa kohtaan sekä tukea myönteistä minäkuvaa ja itseluottamusta T2 (S1, S2, S3, S4, S5)	S1 Ajattelun taidot Edelleen vahvistetaan oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia	L1, L2, L3, L4, L5, L6 or L7

(L1, L4) ohjata oppilasta havaitsemaan yhteyksiä oppimiensa asioiden välillä T3 (S1, S2, S3, S4, S5) (L1, L3, L4, L5) ohjata oppilasta kehittämään taitoaan esittää kysymyksiä ja tehdä perusteltuja päätelmiä havaintojensa pohjalta T4 (S1, S2, S3, S4, S5) (L1, L2, L4, L5) kannustaa oppilasta esittämään päättelyään ja ratkaisujaan muille konkreettisin välinein, piirroksin, suullisesti ja kirjallisesti myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen T5 (S1, S2, S3, S4, S5) (L1, L4, L5) ohjata ja tukea oppilasta ongelmanratkaisutaitojen kehittämisessä T6 (S1, S2, S3, S4, S5) (L1, L3) ohjata oppilasta kehittämään taitoaan arvioida ratkaisun järkevyyttä ja tuloksen mielekkyyttä T7 (S1, S2, S3, S4, S5) (L1, L4) ohjata oppilasta käyttämään ja ymmärtämään matemaattisia käsitteitä ja merkintöjä T8 (S2) (L1, L4) tukea ja ohjata oppilasta vahvistamaan ja laajentamaan ymmärrystään	graafisessa ohjelmointiympäristössä. S2 Luvut ja laskutoimitukset Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja. Vahvistetaan edelleen taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässä. Ohjataan oppilaita käyttämään erilaisia päässä-laskutekniikoita helpottattamaan päässä-laskua. Vahvistetaan monipuolisesti vähennys-, yhteen-, jako- ja kertolaskualgoritmejen osaamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja ja laskemaan likiarvoilla siten, että he oppivat arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Kaikkia laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen tarvittavia välineitä. Vahvistetaan negatiivisen luvun käsitteen ymmärtämistä Kerrataan murtoluvun käsite ja harjoitellaan murtolukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Tutustutaan laventamiseen ja supistamiseen. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Harjoitellaan	

kymmenjärjestelmästä T9 (S2) (L1, L4,) tukea oppilasta lukukäsitteen kehittymisessä positiivisiin rationaalilukuihin ja negatiivisiin kokonaislukuihin T10 (S2) (L41, L3, L6) opastaa oppilasta saavuttamaan sujuva laskutaito päässä ja kirjallisesti hyödyntäen laskutoimitusten ominaisuuksia T11 (S4) (L4, L5) ohjata oppilasta havainnoimaan ja kuvailemaan kappaleiden ja kuvioiden geometrisia ominaisuuksia sekä tutustuttaa oppilas geometrisiin käsitteisiin T12 (S4) (L1, L3, L6) ohjata oppilasta arvioimaan mittauskohteen suuruutta ja valitsemaan mittaamiseen sopivan välineen ja mittayksikön sekä pohtimaan mittaustuloksen järkevyyttä T13 (S5) (L4, L5) ohjata oppilasta laatimaan ja tulkitsemaan taulukoita ja diagrammeja sekä käyttämään tilastollisia tunnuslukuja sekä tarjota kokemuksia todennäköisyydestä T14 (S1)	peruslaskutoimituksia desimaaliluvuilla. Perehdytään syvemmin prosentin käsitteeseen. Pohjustetaan prosenttiluvun ja -arvon ymmärtämistä ja harjoitellaan niiden laskemista yksinkertaisissa tapauksissa. Hyödynnetään murtoluvun, desimaaliluvun ja prosentin välisiä yhteyksiä. S3 Algebra Tutkitaan lukujonon säännönmukaisuutta sekä jatketaan lukujonoa säännön mukaan. Tutustutaan tuntemattoman käsitteeseen. Tutkitaan yhtälöä ja etsitään yhtälön ratkaisuja päättelemällä ja kokeilemalla. S4 Geometria ja mittaaminen Rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kappaleita ja kuvioita. Harjoitellaan nimeämään kappaleiden eri osia. Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen. Ohjataan oppilaita havaitsemaan myös kierto- ja siirtosymmetrioita ympäristössä esimerkiksi osana taidetta. Kerrataan koordinaatiston käyttö. Tutustutaan mittakaavan käsitteeseen ja käytetään sitä suurennoksissa ja pienennöksissä. Ohjataan	

(L1, L4, L5 L6) innostaa oppilasta laatimaan toimintaohjeita tietokoneohjelmina graafisessa ohjelmointiympäristössä . . .	oppilaita hyödyntämään mittakaavaa kartan käytössä. Harjoitellaan mittaamista ja kiinnitetään huomiota mittaustarkkuuteen, mittaustuloksen arviointiin ja mittauksen tarkistamiseen. Mitataan ja lasketaan pinta-aloja ja tilavuuksia. Ohjataan oppilaita ymmärtämään, miten mittayksikköjärjestelmä rakentuu. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä. S5 Tietojenkäsittely, tilastot ja todennäköisyys Kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Kerrataan tilastollisista tunnusluvuista suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppiarvo. Tutustutaan todennäköisyyteen arkitilanteiden perusteella pääättelemällä, onko tapahtuma mahdoton, mahdollinen vai varma.	

The assessment criteria for good performance (grade 8) at the end of grade 6. (What is the object of assessment, description of good performance.)

T1

Matematiikan arviointikriteerit 6. vuosiluokan päätteeksi hyvää osaamista kuvaavaa sanallista arviota / arvosanaa kahdeksan varten

Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
	Ei vaikuta arvion tai arvosanan muodostamiseen. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia

T2

Matematiikan arviointikriteerit 6. vuosiluokan päätteeksi hyvää osaamista kuvaavaa sanallista arviota / arvosanaa kahdeksan varten

Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Opittujen asioiden yhteydet	Oppilas tunnistaa ja antaa esimerkkejä oppimiensa asioiden välisistä yhteyksistä

T3

Matematiikan arviointikriteerit 6. vuosiluokan päätteeksi hyvää osaamista kuvaavaa sanallista arviota / arvosanaa kahdeksan varten

Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kysymysten esittäminen ja päättelytaidot	Oppilas osaa esittää matematiikan kannalta mielekkäitä kysymyksiä ja päätelmiä.

T4

Matematiikan arviointikriteerit 6. vuosiluokan päätteeksi hyvää osaamista kuvaavaa sanallista arviota / arvosanaa kahdeksan varten

Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ratkaisujen ja päätelmien esittäminen	Oppilas esittää ratkaisujaan ja päätelmiään eri tavoin.

T5

Matematiikan arviointikriteerit 6. vuosiluokan päätteeksi hyvää osaamista kuvaavaa sanallista arviota / arvosanaa kahdeksan varten

Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ongelmaratkaisutaidot	Oppilas käyttää ongelmanratkaisussaan erilaisia strategioita.

T6

Matematiikan arviointikriteerit 6. vuosiluokan päätteeksi hyvää osaamista kuvaavaa sanallista arviota / arvosanaa kahdeksan varten

Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Taito arvioida ratkaisua	Oppilas osaa pääsääntöisesti arvioida ratkaisun järkevyyttä ja tuloksen mielekkyyttä.

T7

Matematiikan arviointikriteerit 6. vuosiluokan päätteeksi hyvää osaamista kuvaavaa sanallista arviota / arvosanaa kahdeksan varten

Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Matemaattisten käsitteiden ymmärtäminen ja käyttö	Oppilas käyttää pääsääntöisesti oikeita käsitteitä ja merkintöjä.

T8

Matematiikan arviointikriteerit 6. vuosiluokan päätteeksi hyvää osaamista kuvaavaa sanallista arviota / arvosanaa kahdeksan varten

Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Kymmenjärjestelmän ymmärtäminen	Oppilas hallitsee kymmenjärjestelmän periaatteen, myös desimaalilukujen osalta.

T9

Matematiikan arviointikriteerit 6. vuosiluokan päätteeksi hyvää osaamista kuvaavaa sanallista arviota / arvosanaa kahdeksan varten

Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Lukukäsite	Oppilas osaa käyttää positiivisia rationaalilukuja ja negatiivisia kokonaislukuja.

T10

Matematiikan arviointikriteerit 6. vuosiluokan päätteeksi hyvää osaamista kuvaavaa sanallista arviota / arvosanaa kahdeksan varten

Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Laskutaidot ja peruslaskutoimitusten ominaisuuksien hyödyntäminen	Oppilas laskee melko sujuvasti päässä ja kirjallisesti.

T11

Matematiikan arviointikriteerit 6. vuosiluokan päätteeksi hyvää osaamista kuvaavaa sanallista arviota / arvosanaa kahdeksan varten

Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Geometrian käsitteet ja geometristen ominaisuuksien havainnointi	Oppilas osaa luokitella ja tunnistaa kappaleita ja kuvioita. Oppilas osaa käyttää mittakaavaa sekä tunnistaa suoran ja pisteen suhteen symmetrisiä kuvioita.

T12

Matematiikan arviointikriteerit 6. vuosiluokan päätteeksi hyvää osaamista kuvaavaa sanallista arviota / arvosanaa kahdeksan varten

Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
a	

Mittaaminen	Oppilas osaa valita sopivan mittavälineen, mitata ja arvioida mittaustuloksen järkevyyttä. Oppilas osaa laskea pinta-aloja ja tilavuuksia. Hän hallitsee yleisimmät mittayksikkömuunnokset.

T13

Matematiikan arviointikriteerit 6. vuosiluokan päätteeksi hyvää osaamista kuvaavaa sanallista arviota / arvosanaa kahdeksan varten

Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Taulukoiden ja diagrammien laatiminen ja tulkinta	Oppilas osaa laatia taulukon annetusta aineistosta sekä tulkita taulukoita ja diagrammeja. Oppilas osaa laskea keskiarvon ja määrittää tyyppiä.

T14

Matematiikan arviointikriteerit 6. vuosiluokan päätteeksi hyvää osaamista kuvaavaa sanallista arviota / arvosanaa kahdeksan varten

Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen
Ohjelmointi graafisessa ohjelmointiympäristössä	Oppilas osaa ohjelmoida toimivan ohjelman graafisessa ohjelmointiympäristössä.

13.6.5 Environmental Studies grades 3-6

Ympäristöoppi on biologian, maantiedon, fysiikan, kemian ja terveystiedon tiedonaloista koostuva integroitu oppiaine, jonka opetukseen sisältyy kestävän kehityksen näkökulma. Ympäristöopissa yhdistyy sekä luonnon- että ihmistieteellisiä näkökulmia. Ympäristöopissa oppilaat nähdään osana ympäristöä, jossa he elävät. Lähtökohtana on luonnon kunnioittaminen ja ihmisoikeuksien mukainen arvokas elämä.

Ympäristöopin opetus tukee oppilaiden ympäristösuhteen rakentumista, maailmankuvan kehittymistä sekä kasvua ihmisenä. Ympäristöopin opetuksen tavoitteena on ohjata

oppilaita tuntemaan ja ymmärtämään luontoa ja rakennettua ympäristöä, niiden ilmiöitä, itseään ja muita ihmisiä sekä terveyden ja hyvinvoinnin merkitystä. Ympäristöopin monitieteinen perusta edellyttää, että oppilaat harjaantuvat hankkimaan, käsittelemään, tuottamaan, esittämään, arvioimaan ja arvottamaan tietoa erilaisissa tilanteissa. Tieteellistä tietoa käytetään opetuksen perustana ja kriittisen ajattelun kehittämiseen kiinnitetään huomiota. Ympäristöopissa kiinnitetään huomiota kestävän kehityksen ekologiseen, kulttuuriseen, sosiaaliseen ja taloudelliseen ulottuvuuteen. Ympäristöopin keskeisenä tavoitteena on ohjata ymmärtämään ihmisten tekemien valintojen vaikutuksia elämälle ja ympäristölle nyt sekä tulevaisuudessa.

Ympäristöopissa rakennetaan perustaa ympäristöopin eri tiedonalojen osaamiselle. Tavoitteena on tunnistaa niiden merkitys ympäristössä, teknologiassa, jokapäiväisessä elämässä, ihmisessä ja ihmisen toiminnassa. Biologian kannalta keskeistä on oppia tuntemaan ja ymmärtämään luonnonympäristöä, ihmistä, elämää, sen kehittymistä ja reunaehtoja maapallolla. Maantiedon kannalta keskeistä on tutkia omaa lähiympäristöä sekä ymmärtää erilaisia alueita maapallolla, niillä esiintyviä ilmiöitä ja alueilla asuvien ihmisten elämää. Fysiikan kannalta keskeistä on ymmärtää luonnon perusrakenteita ja ilmiöitä, ja selittää näitä ilmiöitä käyttäen myös omissa tutkimuksissa saatavaa tietoa. Kemian kannalta keskeistä on havaita erilaisia aineita ympärillämme sekä tutkia, kuvailla ja selittää niiden ominaisuuksia, rakenteita ja niissä tapahtuvia muutoksia. Terveystiedon kannalta keskeistä on oppia ymmärtämään terveyttä tukevia ja suojaavia tekijöitä ympäristössä ja ihmisten toiminnassa, ja edistää terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta tukevaa osaamista.

Opetuksen tavoitteena on herättää ja syventää oppilaiden kiinnostusta ympäristöopin eri tiedonaloja kohtaan. Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa edistetään tarjoamalla jokaiselle oppilaalle mahdollisuuksia tutustua monipuolisesti kaikkiin ympäristöopin tiedonaloihin sekä niihin liittyvään teknologiaan ja koulutuspolkuihin.

Specific task of subject in grades 3-6 :

Vuosiluokilla 3-6 ympäristöopin opetus voidaan jäsentää kokonaisuuksiksi, joissa tarkastellaan ympäröivää maailmaa sekä oppilaita ja heidän toimintaansa yhteisön jäsenenä. Oppilaita ohjataan tunnistamaan omaa kasvuaan ja kehitystään. Ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtävien avulla syvennetään kiinnostusta ympäristön ilmiöitä kohtaan. Vuosiluokkakokonaisuuden loppupuolella pohditaan myös eri tiedonalojen ominaispiirteitä.

Objectives for learning environments and work methods in grades 3-6:

Työtapojen ja oppimisympäristöjen valinnan lähtökohtana ovat oppilaiden omat kokemukset ihmiseen, ympäristöön, ihmisen toimintaan ja arkeen liittyvistä asioista, ilmiöistä ja tapahtumista. Oppimisympäristöjä ja työtapoja valitessa otetaan huomioon toiminnallisuus, kokemuksellisuus, elämyksellisyys, draaman ja tarinoiden käyttö sekä ympäristöopin monitieteinen perusta. Ympäristöopin eri tiedonalojen ilmiöitä pyritään tutkimaan luonnollisissa tilanteissa ja ympäristöissä. Oppimisympäristöinä käytetään koulun tilojen ja opetusryhmän lisäksi monipuolisesti lähiluontoa ja rakennettua ympäristöä, erilaisia yhteisöjä ja vuorovaikutustilanteita, tieto- ja viestintäteknologisia ympäristöjä sekä paikallisia mahdollisuuksia kuten yhteistyötä luontokoulujen, museoiden, yritysten, kansalaisjärjestöjen, luonto- ja tiedekeskusten kanssa. Tavoitteiden kannalta keskeistä on oppilaiden osallisuus ja vuorovaikutus yksinkertaisten tutkimusten suunnittelussa ja toteuttamisessa sekä erilaisten näkökulmien ja ratkaisujen pohtimisessa. Oppilaiden aktiivinen työskentely opiskeltavan ilmiön, teeman tai ajankohtaisen ongelman parissa tukee ympäristöopin tavoitteiden mukaista oppimista.

Guidance, differentiation and support in grades 3-6:

Ympäristöopin tavoitteiden kannalta keskeistä on ohjata oppilaita käyttämään monipuolisesti erilaisia opiskelutapoja. Ohjausta tarvitaan erityisesti turvalliseen ja muut huomioivaan toimimiseen eri oppimisympäristöissä. Opetuksessa ja työtapojen valinnassa otetaan huomioon oppilaiden aikaisemmat tiedot ja taidot sekä kehitykseen, elämäntilanteeseen ja kulttuuriin liittyvät erityistarpeet. Oppilaita ohjataan kunnioittamaan jokaisen oikeutta yksityisyyteen itseään koskevissa henkilökohtaisissa asioissa. Tutkimuksellinen työskentely ja eri ajattelutaitojen tasoilla olevat harjoitukset voivat tukea eriyttämistä yksilöllisten tarpeiden mukaan. Yhteisönä toimiminen tukee yhdessä oppimista ja erilaisten vahvuuksien hyödyntämistä. Ohjaus ja tuki, työtapojen valinta sekä onnistumisen kokemukset tukevat oppilaiden oppijaminäkuvan vahvistumista ympäristöopissa. Oppilaille annetaan mahdollisuus myös syventymiseen ja rauhoittumiseen.

Assessments of student's learning in grades 3-6:

Työskentelyn jäsentäminen kokonaisuuksiksi, joilla on omat tavoitteensa ja arviointiperusteensa, tukee monipuolista arviointia. Tutkimuksissa ja projekteissa keskitytään arvioimaan vain muutamaa osa-aluetta asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Oppilaita ohjataan tunnistamaan omia ennakkotietojaan, -taitojaan ja -käsityksiään. Työskentelyn etenemistä ohjataan rakentavan palautteen, kysymysten ja konkreettisten

kehittämisehdotusten avulla. Myönteinen palaute ja kannustaminen tukevat erityisesti tutkimisen taitojen ja motivaation kehittymistä. Oppilaille tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia osoittaa oppimistaan. Arviointi perustuu monimuotoisten tuotosten lisäksi oppilaiden työskentelyn havainnointiin ja keskusteluihin. Sisällön lisäksi arvioidaan olennaisen hahmottamista, tiedonhakua ja ilmaisun selkeyttä. Kokonaisuuksien lopussa arvioidaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Oppilaat harjoittelevat omien vahvuuksien ja kehittämistarpeiden tunnistamista sekä kannustamaan toisiaan oppimisessa. Arvioinnin kohteena eivät ole oppilaiden arvot, asenteet, terveystäyttyminen, sosiaalisuus, temperamentti tai muut henkilökohtaiset ominaisuudet.

Ympäristöopin sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellessään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää ympäristöopin valtakunnallisia arviointikriteereitä. Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä tutkimisen ja toimimisen taitojen lisäksi myös tiedonalojen osaaminen.

Sisältöalueet luokat 3-6:

Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat tavoitteiden saavuttamista ja hyödyntävät paikallisia mahdollisuuksia. Sisältöalueista muodostetaan kokonaisuuksia eri vuosiluokille.

S1 Minä ihmisenä

Sisältöjä valitaan siten, että ne liittyvät ihmisen rakenteeseen ja keskeisiin elintoimintoihin sekä ihmisen kasvun ja kehityksen eri vaiheisiin. Sisällöissä kiinnitetään huomiota kehityksen ajankohtaisiin muutoksiin ja niiden yksilöllisen luonteen ymmärtämiseen. Käsitellään ikäkauden mukaisesti seksuaalista kehitystä ja ihmisen lisääntymistä. Harjoitellaan tunnistamaan oman kehon ja mielen viestejä ja tiedostamaan omia ajatuksia, tarpeita, asenteita ja arvoja. Perehdytään terveyden osa-alueisiin ja voimavaroihin, arjen terveystottumuksiin, mielenterveystaitoihin, sairauksien ehkäisyyn ja itsehoitotaitoihin. Lisäksi harjoitellaan tunteiden tunnistamista, ilmaisua ja säätelyä. Tunnistetaan omaa oppimista tukevia asioita.

S2 Arjen tilanteissa ja yhteisöissä toimiminen

Oppimistehtäviä ja sisältöjä valitaan siten, että ne liittyvät arjen tilanteissa ja yhteisöissä toimimiseen. Harjoitellaan selittämään arjen tilanteita, ilmiöitä ja teknologiaa eri tiedonalojen käsitteillä ja malleilla. Tutkitaan laitteiden toimintaperiaatteita ja erilaisia rakenteita. Harjoitellaan turvallisuuden edistämistä ja turvataitoja esimerkiksi seuraavilla osa-alueilla: liikenne-, palo-, sähköturvallisuus, tapaturmat, myrkytykset, päihteet,

kiusaamisen ehkäisy, fyysinen ja henkinen koskemattomuus sekä toiminta ensiapu- ja vaaratilanteissa. Harjoitellaan toimimista erilaisissa yhteisöissä sekä pohditaan erilaisten vuorovaikutustilanteiden ja yhteisöjen merkitystä hyvinvoinnille.

S3 Löytöretkelle monimuotoiseen maailmaan

Monipuolisten alueellisten esimerkkien ja ajankohtaisten uutisten avulla hahmotetaan Suomen, Pohjoismaiden, Euroopan ja muiden maanosien luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Keskeisiä näkökulmia ovat luonnon ja kulttuurien moninaisuuden arvostaminen sekä globaalin ymmärryksen vahvistaminen. Maailmankuvan ja sen alueellisen viitekehyksen rakentamisessa käytetään monipuolisesti karttoja ja muuta geomediala.

S4 Ympäristön tutkiminen

Sisällöiksi valitaan omaan elinympäristöön liittyviä tutkimustehtäviä. Elinympäristössä kiinnitetään huomiota elolliseen ja elottomaan luontoon, rakennettuun ja sosiaaliseen ympäristöön sekä ympäristön ilmiöihin, materiaaleihin ja teknologisiin sovelluksiin. Tehtävien avulla harjoitellaan tutkimuksen tekemisen eri vaiheita. Tutkitaan säätä sekä maa- ja kallioperää. Tutkimalla kappaleiden liikkeen muutoksia tutustutaan voiman käsitteeseen. Tunnistetaan eliöitä ja elinympäristöjä, laaditaan kasvio ohjatusti sekä tutkitaan kokeellisesti kasvien kasvua. Kotiseudun erilaisten ympäristöjen merkitystä havainnoidaan myös hyvinvoinnin näkökulmasta. Tutustutaan ympäristössä toimimisen oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

S5 Luonnon rakenteet, periaatteet ja kiertokulut

Erilaisten materiaalien ja aineiden avulla tarkastellaan olomuotoja ja aineiden ominaisuuksia. Palaminen, yhteyttäminen ja veden kiertokulku muodostavat pohjan aineen muutosten ja aineen säilymisen periaatteen hahmottamiselle. Lämpötilan mittaamisen, lämpöenergiaan perehtymisen ja energialajien muuntumisen avulla tutustutaan energian säilymisen periaatteeseen. Tutkitaan ääni- ja valoilmioita. Perehdytään lähiavaruuteen, vuodenaikoihin, päivän ja yön vaihteluun sekä maapallon rakenteeseen. Tutkitaan eliöiden ja niiden elinympäristöjen sekä ihmisen toiminnan vuorovaikutussuhteita. Tutustutaan ravintoketjuihin, eläinten ja kasvien lisääntymiseen, ravinnon tuotantoon ja ruoan reitteihin sekä metsien hyötykäyttöön.

S6 Kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Sisältöjä valittaessa otetaan huomioon luonnon monimuotoisuuden vaaliminen, ilmastonmuutos ja sen hillitseminen, luonnonvarojen kestävä käyttö, terveyden edistäminen, oman kulttuuriperinnön vaaliminen, monikulttuurisessa maailmassa eläminen

sekä ihmiskunnan globaali hyvinvointi nyt ja tulevaisuudessa. Pohditaan oman toiminnan vaikutuksia itselle, toisiin ihmisiin, eläinten hyvinvointiin, luontoon ja yhteiskuntaan. Harjoitellaan ympäristövastuullista toimintaa omassa lähiympäristössä sekä toisista huolehtimista. Toteutetaan yhteinen vaikuttamisprojekti, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella tai globaalilla tasolla.

13.??Environmental Studies Classes 3-6

Environmental Studies is composed of biology, geography, physics, chemistry and health education disciplines integrated into the subject, which includes education for sustainable development perspective. The subject combines both natural and human science perspectives. Of environmental importance is seeing students as part of the environment in which they live. The starting point is the respect for nature and dignified life in accordance with human rights.

An environmental perspective of education supports the maturing of pupils in learning to relate to the environment. An environmentally friendly world view is promoted in the development and growth as human beings. The aim of environmental education is learned to guide students to know and understand the nature and the built environment, the phenomena themselves and other people, as well as the importance of health and well-being. An environmental doctrine with a multi-disciplinary basis requires that students will learn to acquire, process, produce, present, and to assess the value of information in different situations. Scientific knowledge is used for teaching and developing critical thinking skills. Environmental Doctrine pays attention to ecological sustainability, and the impact on the environment of cultural, social and economic dimensions. The main objective of environmental doctrine is to guide the understanding of the effects of choices made by human life on the environment both now and in the future.

An environmental philosophy builds up different areas of information in knowledge of environmental studies. The aim is to identify the role of these information areas in the environment, in technology, in everyday life, interacting with humans and human activities. Biology is crucial in terms of getting to know and understand the natural environment, people, life, its development and the boundary conditions on the planet. In geography, the key is for students to explore their immediate environment and on a wider context understand the different areas of the planet. The various phenomena and peoples in these diverse areas are explored. Physics is crucial to understand the nature of the basic structures and phenomena, and to explain these phenomena using the information available from in-house studies. Central to chemistry is learning to detect a variety of substances around us as well as to explore, describe and explain their features, structures and changes therein. Essential health information is acquired side by side with an informed understanding of general issues related to health promotion. Protective factors in the environment and human activities are investigated so that student health, well-being and safety is made a priority.

Overall, the goal of teaching is to awaken and deepen the students' interest in the various areas of environmental studies. Equality is promoted by providing every student opportunities to explore a wide range of environmental studies for all areas of knowledge, as well as related technology and educational paths.

Specific task of *subject* in grades 3-6 :

In grades 3-6 environmental studies can be divided into entities, which allows students the opportunity to examine the world around them. It also provokes students to reflect on the impact their own lives and activities as a member of the community have on the environment. Students are encouraged to recognise their own growth and development. Problem-solving and research work promotes a deep interest in environmental phenomena. Towards the end students will also consider the characteristics of different disciplines.

Objectives for learning environments and work methods in grades 3-6:

The starting point of working practices and the learning environments of choice are the students' own experience of human beings, the environment, human activities and issues related to everyday life, phenomena and events. The learning environments and ways of working are taken into account when selecting the functionality, quality of experience, inner experience, the use of drama and stories, as well as environmental studies interdisciplinary basis. various disciplines of environmental phenomena and Mass Communication aims to explore the natural situations and environments. Learning environments used in the school premises and teaching group in addition to a wide range of local natural and built environment, a variety of communities and interaction situations, information and communication technology environments as well as local opportunities for co-operation such as the nature of schools, museums, companies, NGOs, nature and science centers. key objectives, it is the students' participation and interaction between the design and implementation of simple studies, as well as different points of view and solutions for discussion. Pupils' active working studied the phenomenon, or the theme of the current issue, couple supports learning in accordance with the objectives of environmental studies.

Guidance, differentiation and support in grades 3-6:

Vital for the doctrine of environmental objectives is to guide students to use a variety of different ways of learning. The guidance is particularly needed for safety and takes into account the different learning environments to act in. The teaching and choice of working methods takes into account the students' previous knowledge and skills, as well as related development, life situation and culture specific needs. Students are guided to respect everyone's right to privacy and for themselves personal questions. Research work and the different levels of thinking skills exercises can support the differentiation according to individual need. A community working together to support the learning and use of the

various strengths . Guidance and support , working methods as well as the success of the selection of lessons for pupils learner's self-image strengthening of environmental doctrine . Pupils are given the opportunity to concentrate and calm down.

Assessments of student's learning in grades 3-6:

The work of members of the entities which have their own objectives and evaluation criteria, is supported by diverse evaluation. The studies and projects focus on the assessment only in accordance with the objectives set out in a few areas. Help students to identify their own prior knowledge, proficiency and views. The progress of the work is directed to constructive feedback, questions and the development of concrete proposals for solutions. Positive feedback is given and encouraging development support, in particular the examination of the skills and motivation. Students are offered a wide range of opportunities to demonstrate their learning. The evaluation is based on the addition of diverse outputs for observation and discussion on the work of the students. Content will also be assessed by essential perception, information retrieval and clarity of expression. At the end of entities, assessment of progress towards the objectives set is made. Students will practice identifying their own strengths and development needs as well as to encourage each other to learn. The assessment of pupils do not have values, attitudes, health behavior, sociability, temperament or other personal characteristics.

Verbal assessment or rating Environment Doctrine are ways the teacher evaluates the student's knowledge in relation to the local curriculum set objectives. In determining the level of competence for the academic year certificate of the 6th grade teacher uses environmental studies nationwide evaluation criteria.

Opiaineen tavoitteet/ Objectives of the subject:

Environmental studies for grades 3-6 follows the Finnish curriculum and utilizes a Content Language and Integrated Learning (CLIL) approach. Key subject vocabulary is learned in english and increasingly in grades 5 & 6 in finnish as well.

Merkitys, arvot ja asenteet / Meaning, Values, Attitude

T1 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia toteuttaa luontaista uteliaisuuttaan ja auttaa oppilasta kokemaan ympäristöopin asiat merkitykselliseksi itselleen /

T1 to generate and maintain the student's interest in the environment and through environmental learning help pupils to experience all areas of environmental information relevant to themselves

T2 kannustaa oppilasta iloitsemaan ympäristöopin oppimisesta, omasta osaamisesta ja uusista haasteista sekä harjoittelemaan pitkäjänteistä työskentelyä

/ T2 to guide and encourage students to set their own learning goals and work persistently to achieve them, as well as to identify their own skills in environmental studies

T3 tukea oppilaan ympäristöherkkyyden kehittymistä ja ohjata oppilasta toimimaan kestäväällä tavalla lähiympäristössä ja kouluyhteisössä

/ T3 support the development of the student's awareness of environmental issues and guide the student to work and to influence the neighborhood. Also to promote and appreciate the importance of sustainable development for oneself and for the world.

Tutkimisen ja toimimisen taidot/ Study and acting skills

T4 ohjata oppilasta tutkimaan ja toimimaan sekä liikkumaan ja retkeilemään lähiympäristössään

/ T4 encourage pupils to form questions on various topics and use them as the starting point for research and other activities

T5 kannustaa oppilasta ihmettelemään ja kyselemään sekä käyttämään yhteisiä pohdintoja pienten tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohtana

/ T5 guide the student to plan and implement basic research, make observations and measurements in a variety of learning environments in different senses, and utilising measurement tools

T6 ohjata oppilasta tekemään havaintoja ja kokeiluja koulussa ja lähiympäristössä eri aisteja ja yksinkertaisia tutkimusvälineitä käyttäen sekä esittelemään tuloksiaan eri tavoin

/ T6 guide the student to identify cause-effect relationships and drawing conclusions. Presenting the results of their inquiries in different ways

T7 ohjata oppilasta kuvailemaan, vertailemaan ja luokittelemaan monipuolisesti eliöitä, elinympäristöjä, ilmiöitä, materiaaleja ja tilanteita sekä nimeämään niitä

/ T7 guide the student to understand the use and importance of the operating principles of technological applications in everyday life, as well as to inspire students to experiment, to invent and create new activities together

T8 opastaa oppilasta toimimaan turvallisesti, noudattamaan annettuja ohjeita ja hahmottamaan niiden perusteluita

/ T8 encourages pupils to promote the well-being and safety of their activities in relation to the immediate environment and guide the student to operate safely, appropriately, responsibly and protecting herself

T9 ohjata oppilasta tutustumaan monipuolisesti arjen teknologiaan sekä innostaa oppilaita kokeilemaan, keksimään, rakentamaan ja luomaan uutta yhdessä toimien

/ T9 guide the students to study and work, as well as to move and hike exploring nature and the built environment

T10 ohjata oppilasta harjoittelemaan ryhmässä toimimisen taitoja ja tunnetaitoja sekä vahvistamaan itsensä ja muiden arvostamista

/ T10 to provide opportunities for pupils to practice group acting in different roles and interaction situations, to inspire students to express themselves and listen to others, and to support the student's ability to identify, express and regulate emotions

T11 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon hankkimisessa sekä havaintojen taltioimisessa ja esittämisessä

/ T11 to guide students to use communication technology in the acquisition of knowledge, and development of presentation tools. Further, students are encouraged to interact with these tools responsibly and in an informed, safe and ergonomical way

Tiedot ja ymmärrys / Knowledge and understanding

T12 ohjata oppilasta jäsentämään ympäristöä, ihmisten toimintaa ja niihin liittyviä ilmiöitä ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteiden avulla

/ T12 guide the student to perceive the environment and the impact of human activities on the environment. Developing precise concepts whilst investigating the related phenomena of environmental studies in the field

T13 ohjata oppilasta ymmärtämään yksinkertaisia kuvia, malleja ja karttoja ympäristön kuvaajina

/T13 guide the student to understand, learn how to use and make a variety of models that can be used to interpret and explain to people, the environment and the phenomena

T14 rohkaista oppilasta ilmaisemaan itseään ja harjoittelemaan näkemystensä perustelemista

/ T14 guide the student to obtain reliable information, justifying the expressing of different views and to interpret and critically evaluate the sources and perspectives

T15 ohjata oppilasta luonnon tutkimiseen, eliöiden ja elinympäristöjen tunnistamiseen ja ekologiseen ajatteluun sekä ohjata oppilasta ihmisen rakenteen, elintoimintojen ja kehityksen ymmärtämiseen

/ T15 guide the student's nature exploration, identification of organisms and habitats, and ecological thinking and guide the student to the understanding of the human structure, physiological functions and human development

T16 ohjata oppilasta maantieteelliseen ajatteluun, hahmottamaan omaa ympäristöä ja koko maailmaa sekä harjaannuttamaan kartankäyttö- ja muita geomediataitoja

/ T16 to guide students in geographical thinking, to perceive their environment and the world as well as learning how to interpret maps and other geographical media

T17 ohjata oppilasta tutkimaan, kuvaamaan ja selittämään fysikaalisia ilmiöitä arjessa, luonnossa ja teknologiassa sekä rakentamaan perustaa energian säilymisen periaatteen ymmärtämiselle

/ T17 guide the student to explore, describe and explain physical phenomena in everyday life, nature and technology, as well as to build a basic understanding of the principle of

conservation of energy

T18 ohjata oppilasta tutkimaan, kuvaamaan ja selittämään kemiallisia ilmiöitä, aineiden ominaisuuksia ja muutoksia sekä rakentamaan perustaa aineen säilymisen periaatteen ymmärtämiselle

/T18 guide the student to explore, describe and explain the chemical phenomena, properties and changes in materials and build a foundation for understanding the principle of conservation of matter

T19 ohjata oppilasta ymmärtämään terveyden osa-alueita, arjen terveystottumusten merkitystä sekä elämänkulkua, lapsuuden ja nuoruuden yksilöllistä kasvua ja kehitystä sekä rohkaista oppilasta harjoittelemaan ja soveltamaan terveysosaamistaan arjessa

/T19 to guide students in their understanding of health aspects relevant to everyday health habits and life course, individual growth and development in childhood and adolescence, as well as to encourage students to practice and apply their knowledge of health in everyday life

Contents of subject for grades 3-6 / Sisältöalueet:

The contents are chosen so that they support the achievement of the objectives and take advantage of local opportunities. Content areas to be formed by different entities for grades:

S1 Oneself as a human being

Content is selected so that they are related to the structure of the human body and core functions. The contents of paying attention to current changes in the development and understanding of their individual character. Practicing how to recognize one's own body and mind messages and becoming aware of their own thoughts, needs, attitudes and values. The students learn about health areas and resources, everyday health habits, mental skills, disease prevention and self-care skills. In addition, practicing the identification, expression and regulation of emotions. Identify the things that support their learning.

S2 Everyday situations and participation in communities

The learning tasks and contents are selected in such a way that they relate to everyday situations and involvement within communities. Practice is conducted to explain everyday situations, phenomena and technology in different fields of knowledge concepts and models. Examination of the operating principles of the equipment and a variety of structures. Practicing the promotion of security and safety skills, for example, in the following areas: transport, fire safety, electrical safety, accidents, poisoning, substance abuse, prevention of bullying, physical and psychological integrity as well as their first-aid and emergency situations. Practicing participation in various communities, as well as

discussion of the importance of the interaction of different situations and how to further the well-being of communities.

S3 Expeditions into the diverse world

A comprehensive set of examples of regional news and current outlines of the natural environment of Finland, the Nordic countries , Europe and other parts of the world and human activity. Key aspects are the valuation of the natural and cultural diversity and the strengthening of global understanding. The construction of the world and its regional frame of reference is used for a wide range of maps and other geographical media.

S4 Environmental Examination

The contents of selected research tasks related to their living environment. Attention is paid to the living environment, animate and inanimate nature, the built and social environment as well as environmental phenomena, materials and technological applications. The exercises are practiced in various stages of study. Examine the weather and soil and bedrock. By studying the changes in the movement of pieces students are introduced to the concept of power. Identify organisms and habitats, drawn up in a controlled herbarium and studied experimentally the growth of plants. Of importance is the study of different environments and their home area observed also from the perspective of well-being. Check out the functioning of the surroundings rights and obligations.

S5 Natural concepts, principles and cycles

A variety of materials are used to examine the nature and properties of substances. Combustion, photosynthesis and the water cycle form the basis of the perception of changes in the principle and substance matter of survival . Temperature measurement , thermal energy familiarization and types of energy transformation by means of introduction to the principle of conservation of energy. Examine sound and light effects. Focus on near-Earth space, seasons, shifts in day and night, as well as the structure of the Earth . Examine the organisms and their habitats, as well as the interaction between human activities. Explore the food chain, reproduction in animals and plants, food production and food routes, as well as forest utilization.

S6 Building a sustainable future

The selection of content taking into account the preservation of biodiversity, climate change and its mitigation, sustainable use of natural resources, health promotion, nurturing of student's own cultural heritage, living in a multicultural world and global well-being of mankind, now and in the future. Consider the impact of your activities to yourself, other people, animal welfare, the environment and society. Practicing environmentally responsible action in students' own surroundings as well as taking care of others . Projects that practice influencing students' surroundings at a local or global level.

Transversal Competencies/ Laaja-alainen osaaminen:

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen /Thinking and learning to learn

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu/Cultural competence, interaction and expression

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot/Looking after oneself, managing daily activities, safety

L4 Monilukutaito/Multiliteracy

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen/ICT competence

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys/Competence for the World of Work, Entrepreneurship

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen./Participation and influence, Building a sustainable future

Essential contents derived from the objectives of the subject in grades 3-6:

Grade 3

Overview of objectives and contents in grade 3:

Phenomenon based areas of enquiry may include:

Hyvä alku kouluvuodelle / A good start to the school year

Liikomme lähiympäristössä / We're moving in the surrounding area

Tutkimme vettä ja elämää vedessä / Water and life in water

Talvi lähestyy / Winter is approaching

Tutustumme Suomeen / Looking at Finland

Ihmisten elämää Suomessa / The lives of people in Finland

Kodin laitteita ja aineita / Household appliances and goods

Vesieläimiä / Water animals

Subject in Grade 3		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
Merkitys, arvot ja asenteet / Meaning, Values, Attitude T1 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia toteuttaa luontaista uteliaisuuttaan ja	S1-6	

auttaa oppilasta kokemaan ympäristöopin asiat merkitykselliseksi itselleen / T1 to generate and maintain the student's interest in the environment and through environmental learning help pupils to experience all areas of environmental information relevant to themselves Tutkimisen ja toimimisen taidot/ Study and acting skills T8 opastaa oppilasta toimimaan turvallisesti, noudattamaan annettuja ohjeita ja hahmottamaan niiden perusteluita / T8 encourages pupils to promote the well-being and safety of their activities in relation to the immediate environment and guide the student to operate safely, appropriately, responsibly and protecting herself T9 ohjata oppilasta tutustumaan monipuolisesti arjen teknologiaan sekä innostaa oppilaita kokeilemaan, keksimään, rakentamaan ja luomaan uutta yhdessä toimien / T9 guide the students to study and work, as well as to move and hike exploring nature and the built environment T11 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja	S1-S6 S2-S6 S1-S6	L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot/Looking after oneself, managing daily activities, safety L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot/Looking after oneself, managing daily activities, safety L4 Monilukutaito/Multiliteracy

viestintäteknologiaa tiedon hankkimisessa sekä havaintojen taltioimisessa ja esittämisessä / T11 to guide students to use communication technology in the acquisition of knowledge, and development of presentation tools. Further, students are encouraged to interact with these tools responsibly and in an informed, safe and ergonomical way Tiedot ja ymmärrys / Knowledge and understanding T15 ohjata oppilasta luonnon tutkimiseen / T15 guide the student's nature exploration	S1, S3-S6	L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen/ICT competence L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen /Thinking and learning to learn

Grade 4

Overview of objectives and content in grade 4:

Phenomenon based areas of enquiry could include:

Tutkitaan suomalaista luontoa / Examination of Finnish nature

Terveys, turvallisuus ja ensiapu / Health, safety and first aid

Ilma, valo, ääni / Air, light, sound

Keksi ja kokeile / Invent and try

Matkalle Pohjoismaihin ja Baltiaan / Journey to the Nordic and Baltic Countries

Ravinnontuotanto / Food production

Subject in Grade 4		

Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
Merkitys, arvot ja asenteet / Meaning, Values, Attitude T1 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia toteuttaa luontaista uteliaisuuttaan ja auttaa oppilasta kokemaan ympäristöopin asiat merkitykselliseksi itselleen / T1 to generate and maintain the student's interest in the environment and through environmental learning help pupils to experience all areas of environmental information relevant to themselves T2 kannustaa oppilasta iloitsemaan ympäristöopin oppimisesta, omasta osaamisesta ja uusista haasteista sekä harjoittelemaan pitkäjänteistä työskentelyä / T2 to guide and encourage students to set their own learning goals and work persistently to achieve them, as well as to identify their own skills in environmental studies Tutkimisen ja toimimisen taidot/ Study and acting skills T4 ohjata oppilasta tutkimaan ja toimimaan sekä liikkumaan ja	S2-S4 S1-S6 S1-S6	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen /Thinking and learning to learn L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen./Participation and influence, Building a sustainable future

retkeilemään lähiympäristössään / T4 encourage pupils to form questions on various topics and use them as the starting point for research and other activities T8 opastaa oppilasta toimimaan turvallisesti, noudattamaan annettuja ohjeita ja hahmottamaan niiden perusteluita / T8 encourages pupils to promote the well-being and safety of their activities in relation to the immediate environment and guide the student to operate safely, appropriately, responsibly and protecting herself T9 ohjata oppilasta tutustumaan monipuolisesti arjen teknologiaan sekä innostaa oppilaita kokeilemaan, keksimään, rakentamaan ja luomaan uutta yhdessä toimien / T9 guide the students to study and work, as well as to move and hike exploring nature and the built environment T10 ohjata oppilasta harjoittelemaan ryhmässä toimimisen taitoja ja tunnetaitoja sekä vahvistamaan itsensä ja muiden arvostamista / T10 to provide opportunities for pupils to practice group acting in different roles and	S1-6 S2-S6 S1-S6	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen /Thinking and learning to learn L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen./Participation and influence, Building a sustainable future L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot/Looking after oneself, managing daily activities, safety L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot/Looking after oneself, managing daily activities, safety L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisuu/Cultural competence, interaction and expression

Grade 5

Overview of objectives and contents in grade 5:

Possible phenomenon based areas of enquiry may include:

Syksyn Satoa / Autumn Harvest

Arjen Teknologiaa / Everyday Technology

Maantieteilijän Maailma / A Geographer's World

Planeetta Maa / Planet Earth

The World's Biomes / Maailman Biomit

Hyvinvoiva Ihminen / Healthy Living

Kiertomatka Euroopassa / Tour of Europe

Aineiden ja materiaalien kestävä käyttö / Sustainable use of substances and materials

/Miten ihmiskeho toimii/ How the human body works

Aurinkokunta / The Solar System

Subject in Grade 5		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
Merkitys, arvot ja asenteet / Meaning, Values, Attitude T1 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia toteuttaa luontaista uteliaisuuttaan ja auttaa oppilasta kokemaan	S1-6	

ympäristöopin asiat merkitykselliseksi itselleen / T1 to generate and maintain the student's interest in the environment and through environmental learning help pupils to experience all areas of environmental information relevant to themselves T2 kannustaa oppilasta iloitsemaan ympäristöopin oppimisesta, omasta osaamisesta ja uusista haasteista sekä harjoittelemaan pitkäjänteistä työskentelyä / T2 to guide and encourage students to set their own learning goals and work persistently to achieve them, as well as to identify their own skills in environmental studies T3 tukea oppilaan ympäristöherkkyyden kehittymistä ja ohjata oppilasta toimimaan kestäväällä tavalla lähiympäristössä ja kouluyhteisössä / T3 support the development of the student's awareness of environmental issues and guide the student to work and to influence the neighborhood. Also to promote and appreciate the importance of sustainable development for oneself and for the world	S1-S6 S1-S6	L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot/Looking after oneself, managing daily activities, safety L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen./Participation and influence, Building a sustainable future L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen /Thinking and learning to learn L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen./Participation and influence, Building a sustainable future

Tutkimisen ja toimimisen taidot/ Study and acting skills T4 ohjata oppilasta tutkimaan ja toimimaan sekä liikkumaan ja retkeilemään lähiympäristössään / T4 encourage pupils to form questions on various topics and use them as the starting point for research and other activities T5 kannustaa oppilasta ihmettelemään ja kyselemään sekä käyttämään yhteisiä pohdintoja pienten tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohtana / T5 guide the student to plan and implement basic research, make observations and measurements in a variety of learning environments in different senses, and utilising measurement tools T6 ohjata oppilasta tekemään havaintoja ja kokeiluja koulussa ja lähiympäristössä eri aisteja ja yksinkertaisia tutkimusvälineitä käyttäen sekä esittelemään tuloksiaan eri tavoin / T6 guide the student to identify cause-effect relationships and drawing conclusions. Presenting the results of their inquiries in different ways	S1-S6 S1-S6 S1-S6	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen /Thinking and learning to learn L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen/ICT competence L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen /Thinking and learning to learn L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu/Cultural competence, interaction and expression L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen/ICT competence L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu/Cultural competence, interaction and expression L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot/Looking after oneself, managing daily activities, safety L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen/ICT competence

T7 ohjata oppilasta kuvailemaan, vertailemaan ja luokittelemaan monipuolisesti eliöitä, elinympäristöjä, ilmiöitä, materiaaleja ja tilanteita sekä nimeämään niitä / T7 guide the student to understand the use and importance of the operating principles of technological applications in everyday life, as well as to inspire students to experiment, to invent and create new activities together	S2-S6	L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot/Looking after oneself, managing daily activities, safety
T8 opastaa oppilasta toimimaan turvallisesti, noudattamaan annettuja ohjeita ja hahmottamaan niiden perusteluita / T8 encourages pupils to promote the well-being and safety of their activities in relation to the immediate environment and guide the student to operate safely, appropriately, responsibly and protecting herself	S1-S6	L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot/Looking after oneself, managing daily activities, safety
T9 ohjata oppilasta tutustumaan monipuolisesti arjen teknologiaan sekä innostaa oppilaita kokeilemaan, keksimään, rakentamaan ja luomaan uutta yhdessä toimien / T9 guide the students to study and work, as well as to move and hike exploring nature and the built environment	S2-S6	L4 Monilukutaito/Multiliteracy L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen/ICT competence

/ T14 guide the student to obtain reliable information, justifying the expressing of different views and to interpret and critically evaluate the sources and perspectives T15 ohjata oppilasta luonnon tutkimiseen, eliöiden ja elinympäristöjen tunnistamiseen ja ekologiseen ajatteluun sekä ohjata oppilasta ihmisen rakenteen / T15 guide the student's ecological thinking and guide the student to the understanding of the human structure T16 ohjata oppilasta maantieteelliseen ajatteluun, hahmottamaan omaa ympäristöä ja koko maailmaa sekä harjaannuttamaan kartankäyttö- ja muita geomediataitoja / T16 to guide students in geographical thinking, to perceive their environment and the world as well as learning how to interpret maps and other geographical media T17 ohjata oppilasta tutkimaan, kuvaamaan ja selittämään fysikaalisia ilmiöitä arjessa, luonnossa ja teknologiassa sekä rakentamaan perustaa energian säilymisen	S1, S3-S6 S3-S6 S2, S4, S6	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu/Cultural competence, interaction and expression L4 Monilukutaito /Multiliteracy L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen/ICT competence L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen/ICT competence L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen /Thinking and learning to learn L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen/ICT competence

periaatteen ymmärtämiselle / T17 guide the student to explore, describe and explain physical phenomena in everyday life, nature and technology, as well as to build a basic understanding of the principle of conservation of energy T19 ohjata oppilasta ymmärtämään terveyden osa-alueita, arjen terveystottumusten merkitystä sekä elämänkulkua, lapsuuden ja nuoruuden yksilöllistä kasvua ja kehitystä sekä rohkaista oppilasta harjoittelemaan ja soveltamaan terveysosaamistaan arjessa /T19 to guide students in their understanding of health aspects relevant to everyday health habits and life course, individual growth and development in childhood and adolescence, as well as to encourage students to practice and apply their knowledge of health in everyday life	S1-S3, S6	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen /Thinking and learning to learn L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen /Thinking and learning to learn L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot/Looking after oneself, managing daily activities, safety

Grade 6

Overview of objectives and contents in grade 6:

Possible phenomenon based areas of study:
Terveellinen elämä /Healthy Living
Vesi/Water

[illegible]

/ T2 to guide and encourage students to set their own learning goals and work persistently to achieve them, as well as to identify their own skills in environmental studies T3 tukea oppilaan ympäristöherkkyyden kehittymistä ja ohjata oppilasta toimimaan kestäväällä tavalla lähiympäristössä ja kouluyhteisössä / T3 support the development of the student's awareness of environmental issues and guide the student to work and to influence the neighborhood. Also to promote and appreciate the importance of sustainable development for oneself and for the world Tutkimisen ja toimimisen taidot/ Study and acting skills T4 ohjata oppilasta tutkimaan ja toimimaan sekä liikkumaan ja retkeilemään lähiympäristössään / T4 encourage pupils to form questions on various topics and use them as the starting point for research and other activities T5 kannustaa oppilasta ihmettelemään ja	S1-S6 S1-S6 S1-S6	and influence, Building a sustainable future L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot/Looking after oneself, managing daily activities, safety L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen./Participation and influence, Building a sustainable future L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen /Thinking and learning to learn L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen./Participation and influence, Building a sustainable future

kyselemään sekä käyttämään yhteisiä pohdintoja pienten tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohtana / T5 guide the student to plan and implement basic research, make observations and measurements in a variety of learning environments in different senses, and utilising measurement tools T6 ohjata oppilasta tekemään havaintoja ja kokeiluja koulussa ja lähiympäristössä eri aisteja ja yksinkertaisia tutkimusvälineitä käyttäen sekä esittelemään tuloksiaan eri tavoin / T6 guide the student to identify cause-effect relationships and drawing conclusions. Presenting the results of their inquiries in different ways T7 ohjata oppilasta kuvailemaan, vertailemaan ja luokittelemaan monipuolisesti eliöitä, elinympäristöjä, ilmiöitä, materiaaleja ja tilanteita sekä nimeämään niitä / T7 guide the student to understand the use and importance of the operating principles of technological applications in everyday life, as well as to inspire students to experiment, to invent and create new activities together	S1-S6 S2-S6	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen /Thinking and learning to learn L5 Tieto- ja viestintätekologinen osaaminen/ICT competence L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen /Thinking and learning to learn L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu/Cultural competence, interaction and expression L5 Tieto- ja viestintätekologinen osaaminen/ICT competence L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu/Cultural competence, interaction and expression L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot/Looking after oneself, managing daily activities, safety L5 Tieto- ja viestintätekologinen osaaminen/ICT competence

T8 opastaa oppilasta toimimaan turvallisesti, noudattamaan annettuja ohjeita ja hahmottamaan niiden perusteluita / T8 encourages pupils to promote the well-being and safety of their activities in relation to the immediate environment and guide the student to operate safely, appropriately, responsibly and protecting herself	S1-S6	L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot/Looking after oneself, managing daily activities, safety
T9 ohjata oppilasta tutustumaan monipuolisesti arjen teknologiaan sekä innostaa oppilaita kokeilemaan, keksimään, rakentamaan ja luomaan uutta yhdessä toimien / T9 guide the students to study and work, as well as to move and hike exploring nature and the built environment	S2-S6	L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot/Looking after oneself, managing daily activities, safety
T10 ohjata oppilasta harjoittelemaan ryhmässä toimimisen taitoja ja tunnetaitoja sekä vahvistamaan itsensä ja muiden arvostamista / T10 to provide opportunities for pupils to practice group acting in different roles and interaction situations, to inspire students to express themselves and listen to others, and to support the student's ability to identify, express and regulate emotions	S1-S6	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu/Cultural competence, interaction and expression L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot/Looking after oneself, managing daily activities, safety

T18 guide the student to explore, describe and explain the chemical phenomena, properties and changes in materials and build a foundation for understanding the principle of conservation of matter T19 to guide students in their understanding of health aspects relevant to everyday health habits and life course as well as to encourage students to practice and apply their knowledge of health in everyday life	S2, S4-S6 S1-S3, S6	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen /Thinking and learning to learn L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen /Thinking and learning to learn L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen /Thinking and learning to learn L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot/Looking after oneself, managing daily activities, safety

The assessment criteria for good performance (grade 8) at the end of grade 6. (What is the object of assessment, description of good performance.)

- The student self evaluates and identifies his/her own skills acquired in environmental studies (this incorporates geography, biology, health education, chemistry, physics) (T2)

Biology/geography:

- Can explain the importance of sustainable development- how it impacts oneself and the wider world. (T3)
- Geography & english curriculum link: Create a research report about a place or aspect of England's cultural heritage by utilising ICT tools in both the research and presentation (T9, T11)
- Student is able to correctly interpret a basic map. (T16)

- Student can describe the basic features of three different habitats/biomes - one locally and two elsewhere on earth.
- One organism native to one of these habitats/biomes is described in terms of its adaptation to the ecosystem and its relationships as part of a food chain/food web. (T15)
- The key vocabulary of a food chain is correctly described: producer, consumer, decomposer, herbivore, carnivore. (T15)
- Describe the main structures and systems of the human body and how they are interrelated (T15)
- Describe the main aspects of healthy living (T19)

Chemistry/Physics:

- Describe the basic principle of conservation of energy. Relate it to two or three practical examples. (T17)
- Describe the basic principle of conservation of matter and relate it to two or three practical examples when materials change state. (T18)

Health Education

The assessment criteria for good performance (grade 8) at the end of grade 6.

13.6.6 Uskonto

13.6.7 Ethics grades 3-6

Specific task of *subject* in grades 3-6 :

Vuosiluokilla 3-6 elämäkatsomustiedon opetuksen erityisenä tehtävänä on rohkaista ja tukea oppilaiden pyrkimystä rakentaa identiteettiään ja elämäkatsomustaan. Opetuksessa keskeistä on tukea oppilaiden eettisen ajattelun taitojen ja kulttuurisen osaamisen kehittymistä sekä kykyä ilmaista omia näkemyksiään ja niiden perusteita.

Objectives for learning environments and work methods in grades 3-6:

Työtapojen valinnassa oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä on luoda turvallinen ja avoin psyykkinen ja sosiaalinen oppimisympäristö, jossa jokainen oppilas kokee tulevansa kuulluksi ja arvostetuksi. Työskentelyssä tuetaan oppimisen itsesäätelytaitojen kehittymistä. Fyysistä oppimisympäristöä kehitetään erilaiset oppimisen ja työskentelemisen tavat huomioon ottavaksi ja joustavasti muunneltavaksi. Yhteisiä, opettajan ohjaamia tutkimuskeskusteluja voidaan rikastaa toiminnallisilla aktiviteeteilla, saduilla, kertomuksilla, leikeillä, musiikilla, kuvataiteella ja draamalla. Toiminnallisissa aktiviteeteissa otetaan huomioon elinympäristön digitalisoituminen.

Guidance, differentiation and support in grades 3-6:

Oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä ohjauksen ja tuen järjestämisessä on vahvistaa oppilaan osallisuuden ja minäpystyvyyden kokemusta. Elämäkatsomustieto oppiaineena tukee oppilaan hyvinvointia, kehitystä ja oppimista tarjoamalla mahdollisuuksia ja käsitteellisiä välineitä

tutkia, jäsentää ja rakentaa omaa katsomuksellista identiteettiä yhdessä muiden kanssa. Ohjausta ja tukea tarvitaan erityisesti vuorovaikutus- ja ajattelutaitojen kehittymiseen. Oppilaiden yksilöllisen tuen tarpeet sekä mahdollisuus syventymiseen ja yksilölliseen etenemiseen otetaan huomioon työtapojen ja sisältöjen valinnassa.

Assessments of student's learning in grades 3-6:

Elämäkatsomustiedon opetuksessa oppimisen arviointi on ohjaavaa ja kannustavaa. Palautteella pyritään rohkaisemaan oppilasta perehtymään ja tutkimaan oppimisen kannalta keskeisiä lähteitä ja piirteitä sekä tekemään asioista omia tulkintoja. Arvioinnissa otetaan huomioon monimuotoiset kirjallisen ja suullisen tuottamisen tavat sekä muun tekemisen ja ilmaisumuotojen kautta osoitettu osaaminen. Tärkeää on niiden kautta osoitettu ilmaisu- ja perustelutaito. Yksityiskohtaisen muistamisen sijaan arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota tiedon soveltamiseen sekä ajattelun ja argumentaation kehittymiseen.

Elämäkatsomustiedon sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellessään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositolidistusta varten opettaja käyttää elämäkatsomustiedon valtakunnallisia arviointikriteereitä.

Objectives of subject in grades 3-6:

Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat tavoitteiden saavuttamista ja hyödyntävät paikallisia mahdollisuuksia. Sisältöalueista muodostetaan kokonaisuuksia eri vuosiluokille. Oppilaiden kokemusmaailma, ideat ja ajatukset huomioidaan sisältöjen valinnassa ja niiden tarkemmassa käsittelyssä.

Yhdysryhmäopetuksessa, jossa oppitunnilla on esimerkiksi sekä kolmannen että neljännen (tai viidennen ja kuudennen) vuosiluokan oppilaita noudatetaan pääsääntöisesti vuorokurssiperiaatetta. Opetuksen alkaessa parittomina vuosina (esim. 2017, 2019, 2021) noudatetaan kolmannen (tai viidennen) luokan tavoitteita ja sisältöjä, parillisina alkavina lukuvuosina (esim. 2016, 2018, 2020) noudatetaan taas neljännen (tai kuudennen) luokan tavoitteita ja sisältöjä. Yhdysryhmäopetuksen voi myös järjestää rinnakkais- tai vuosikurssijärjestelmän periaatteiden mukaisesti.

Essential contents derived from the objectives of the subject in grades 3-6:

S1 Kasvaminen hyvään elämään

Harjoitellaan toisen kohtaamista ja erilaisten näkökulmien arvostamista. Tutkitaan oikeudenmukaisuuden ilmenemistä jokapäiväisessä elämässä. Tutkitaan vapautta ja vastuuta, erityisesti ajattelun-, uskonnon- ja elämäkatsomuksen vapauden näkökulmista. Perehdytään arvon ja normin käsitteisiin. Pohditaan yhdenvertaisuutta, onnellisuutta ja hyvää elämää. Harjoitellaan oman näkemyksen erittelyä ja perustelemista suhteessa toisiin.

S2 Erilaisia elämäntapoja

Tutkitaan eri näkökulmista omaa identiteettiä. Perehdytään suomalaiseen kulttuuriin ja kulttuurivähemmistöihin sekä erilaisiin elämän- ja maailmankatsomuksiin. Pohditaan esimerkiksi yhdenvertaisuuden, hyväksymisen, ymmärtämisen, tietämisen, uskomisen ja luulemisen merkityksiä. Perehdytään maailman kulttuuriperintöön ja sen arvokkuuteen. Harjoitellaan oman näkemyksen erittelyä ja perustelemista suhteessa eri kulttuureihin ja katsomuksiin.

S3 Yhteiselämän perusteita

Perehdytään ihmisten yhteiselämän perusteisiin tutkimalla esimerkiksi sopimuksen, lupauksen, oikeuden ja velvollisuuden, yhdenvertaisuuden, rauhan ja demokratian merkityksiä niin erilaisissa oppilaan elämään liittyvissä arkipäivän tilanteissa ja ympäristöissä kuin laajemminkin. Perehdytään lapsen oikeuksiin pohtien niiden toteutumista lähellä ja kaukana. Harjoitellaan tekojen eettistä arviointia niiden kontekstin, tarkoitusten ja seurausten näkökulmista. Harjoitellaan omien näkemysten erittelyä ja perustelemista suhteessa yhteiselämän vaatimuksiin.

S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus

Perehdytään erilaisiin aikakäsityksiin ja tapoihin selittää maailmaa sekä pohditaan niiden vaikutusta ihmisten elämään ja niihin liittyviä erilaisia tietokäsityksiä. Tutkitaan erilaisia luontokäsityksiä, luonnon ja ihmisen tulevaisuutta sekä kestävää kehitystä. Harjoitellaan omien näkemysten erittelyä ja perustelemista suhteessa maailmankuvaan ja kestävään tulevaisuuteen.

Grade 3

Overview of objectives and contents in grade 3:

Subject in Grade 3		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 luoda edellytyksiä oppilaan eettisten ajattelun taitojen kehitymiselle ja kannustaa oppilasta soveltamaan eettisiä periaatteita arjen tilanteisiin	S1 Kasvaminen hyvään elämään S2 Erilaisia elämäntapoja S3 Yhteiselämän perusteita S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen
Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen	
Käsitteiden hallinta ja soveltaminen	Oppilas osaa selittää muutamia keskeisiä etiikan käsitteitä ja jäsentää niiden avulla joitakin elämässä kohtaamiaan eettisiä tilanteita	
T2 ohjata oppilasta tunnistamaan ja arvioimaan väitteitä ja niiden perusteluja	S1 Kasvaminen hyvään elämään S2 Erilaisia elämäntapoja S3 Yhteiselämän perusteita S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen	
Väitteiden ja perusteluiden tunnistaminen ja arviointi	Oppilas osaa löytää keskustelusta väitteitä ja niiden perusteluja sekä pohtia perusteluiden asiaankuuluvuutta	

Grade 4

Overview of objectives and content in grade 4:

Subject in Grade 4		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T3 edistää oppilaan kykyä oivaltaa asioiden välisiä suhteita ja kehittää ajatteluaan	S1 Kasvaminen hyvään elämään S2 Erilaisia elämäntapoja S3 Yhteiselämän perusteita	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L4 Monilukutaito
Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen	
Päätelytaidot	Oppilas osaa tunnistaa virhepäätelyä ja korjata sen pohjalta omaa ajatteluaan	
T4 ohjata oppilasta kantamaan vastuuta itsestä, toisista ihmisistä ja luonnosta	S1 Kasvaminen hyvään elämään S2 Erilaisia elämäntapoja S3 Yhteiselämän perusteita	L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen	
Vastuullisen toiminnan tunteminen	Oppilas osaa kuvata, mitä tarkoittaa itsestä, toisista ja luonnosta vastuun ottaminen sekä kertoa, mitä se tarkoittaa omassa toiminnassa	

Grade 5

Overview of objectives and contents in grade 5:

Subject in Grade 5		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T5 ohjata oppilas tutustumaan suomalaiseen, eurooppalaiseen ja maailman kulttuuriperintöön sekä hahmottamaan kulttuurista moninaisuutta ilmiönä	S2 Erilaisia elämäntapoja S3 Yhteiselämän perusteita S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen	
Tietojen ja käsitteiden hallinta	Oppilas osaa nimetä ja selittää joitakin kulttuuriin liittyviä ilmiöitä suomalaisesta, eurooppalaisesta ja maailman kulttuuriperinnöstä. Oppilas osaa antaa esimerkkejä yhteisön tai yhteiskunnan kulttuurisesta moninaisuudesta	
T6 tukea oppilasta rakentamaan katsomuksellista ja kulttuurista yleissivistystään	S1 Kasvaminen hyvään elämään S2 Erilaisia elämäntapoja S3 Yhteiselämän perusteita S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen	
Tietojen ja käsitteiden hallinta	Oppilas osaa nimetä joitakin katsomusten ja kulttuurien tärkeimpiä piirteitä.	
T7 ohjata oppilasta suunnittelemaan ja arvioimaan omaa katsomuksellista oppimistaan	S1 Kasvaminen hyvään elämään S2 Erilaisia elämäntapoja S3 Yhteiselämän perusteita S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen	
Oppimaan oppimisen taidot	Oppilas osaa asettaa opiskeluun liittyviä tavoitteita, pyrkii toimimaan tavoitteiden suunnassa ja arvioi niiden toteutumista sekä yksin että ryhmässä.	

Grade 6

Overview of objectives and contents in grade 6:

Subject in Grade 6		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T8 rohkaista oppilasta ilmaisemaan katsomustaan ja kuuntelemaan muiden katsomuksellisia kannanottoja	S1 Kasvaminen hyvään elämään S2 Erilaisia elämäntapoja S3 Yhteiselämän perusteita	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen	
Vuorovaikutustaidot ja toiminta ryhmän jäsenenä	Oppilas ilmaisee omaa katsomuksellista ajatteluaan rakentavasti ja osaa kuunnella toisten näkemyksiä ja kannanottoja.	
T9 ohjata oppilas tuntemaan YK:n yleismaailmalliseen ihmisoikeuksien julistukseen perustuvaa ihmisoikeusetiikkaa, erityisesti lapsen oikeuksia	S3 Yhteiselämän perusteita	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot
Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen	
Ihmisoikeusetiikka	Oppilas tietää YK:n yleismaailmallisen ihmisoikeuksien julistuksen keskeisen sisällön ja osaa kertoa esimerkkejä lapsen oikeuksista.	
T10 rohkaista oppilasta toimimaan aloitteellisesti ja vastuullisesti omassa ympäristössään	S1 Kasvaminen hyvään elämään S2 Erilaisia elämäntapoja S3 Yhteiselämän perusteita S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus	L5 Tieto- ja viestintä teknologinen osaaminen L6 Työelämä taidot ja yrittäjyys L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen	
Vaikuttamisen keinojen tunteminen	Oppilas osaa etsiä ja kuvata joitakin vastuullisen vaikuttamisen keinoja.	

The assessment criteria for good performance (grade 8) at the end of grade 6. (What is the object of assessment, description of good performance.)

Tavoitteet Opetuksen tavoitteena on	Sisältöalueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä/arvosanan kahdeksan osaaminen
T1 luoda edellytyksiä oppilaan eettisten ajattelun taitojen kehittymiselle ja kannustaa oppilasta soveltamaan eettisiä periaatteita arjen tilanteisiin	S1-S4	Käsitteiden hallinta ja soveltaminen	Oppilas osaa selittää muutamia keskeisiä etiikan käsitteitä ja jäsentää niiden avulla joitakin elämässä kohtaamiaan eettisiä tilanteita.
T2 ohjata oppilasta tunnistamaan ja arvioimaan väitteitä ja niiden perusteluita	S1-S4	Väitteiden ja perusteluiden tunnistaminen ja arviointi	Oppilas osaa löytää keskustelusta väitteitä ja niiden perusteluita sekä pohtia perusteluiden asiaankuuluvuutta
T3 edistää oppilaan kykyä oivaltaa asioiden välisiä suhteita ja kehittää ajatteluaan	S1, S2, S3	Päätelytaidot	Oppilas osaa tunnistaa virhepäätelyä ja korjata sen pohjalta omaa ajatteluaan
T4 ohjata oppilasta kantamaan vastuuta itsestä, toisista ihmisistä ja luonnosta	S1, S2, S3	Vastuullisen toiminnan tunteminen	Oppilas osaa kuvata, mitä tarkoittaa itsestä, toisista ja luonnosta vastuun ottaminen sekä kertoa, mitä se tarkoittaa omassa toiminnassa
T5 ohjata oppilas tutustumaan suomalaiseen, eurooppalaiseen ja maailman kulttuuriperintöön sekä hahmottamaan kulttuurista moninaisuutta ilmiönä	S2, S3, S4	Tietojen ja käsitteiden hallinta	Oppilas osaa nimetä ja selittää joitakin kulttuuriin liittyviä ilmiöitä suomalaisesta, eurooppalaisesta ja maailman kulttuuriperinnöstä. Oppilas osaa antaa esimerkkejä yhteisön tai yhteiskunnan kulttuurisesta moninaisuudesta
T6 tukea oppilasta rakentamaan katsomuksellista ja kulttuurista yleissivistystään	S1-S4	Tietojen ja käsitteiden hallinta	Oppilas osaa nimetä joitakin katsomusten ja kulttuurien tärkeimpiä piirteitä.
T7 ohjata oppilasta suunnittelemaan ja arvioimaan omaa katsomuksellista oppimistaan	S1-S4	Oppimaan oppimisen taidot	Oppilas osaa asettaa opiskeluun liittyviä tavoitteita, pyrkii toimimaan tavoitteiden suunnassa ja arvioi niiden toteutumista sekä yksin että ryhmässä.

T8 rohkaista oppilasta ilmaisemaan katsomustaan ja kuuntelemaan muiden katsomuksellisia kannanottoja	S1, S2, S3	Vuorovaikutustaidot ja toiminta ryhmän jäsenenä	Oppilas ilmaisee omaa katsomuksellista ajatteluaan rakentavasti ja osaa kuunnella toisten näkemyksiä ja kannanottoja.
T9 ohjata oppilas tuntemaan YK:n yleismaailmalliseen ihmisoikeuksien julistukseen perustuvaa ihmisoikeusetiikkaa, erityisesti lapsen oikeuksia	S3	Ihmisoikeusetiikka	Oppilas tietää YK:n yleismaailmallisen ihmisoikeuksien julistuksen keskeisen sisällön ja osaa kertoa esimerkkejä lapsen oikeuksista.
T10 rohkaista oppilasta toimimaan aloitteellisesti ja vastuullisesti omassa ympäristössään	S1-S4	Vaikuttamisen keinojen tunteminen	Oppilas osaa etsiä ja kuvata joitakin vastuullisen vaikuttamisen keinoja.

13.6.8 History grades 5-6

The task of History instruction is to guide the pupils in becoming responsible players who know how to treat the phenomena of their own era and the past critically. The instruction guides the students in understanding that their own culture and other cultures constitute the result of a historical process. The instruction deals with both Finnish and general history. The task of instruction is to provide the students with tools and material to build their own identities, for familiarizing themselves with the concept of time, and for understanding human activity and the value of mental and material work.

Historian opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden historiatietoisuutta ja kulttuurien tuntemusta sekä kannustaa heitä omaksumaan vastuullisen kansalaisuuden periaatteet. Menneisyyttä koskevan tiedon avulla oppilaita ohjataan ymmärtämään nykyisyyteen johtanutta kehitystä, henkisen ja aineellisen työn arvoa sekä pohtimaan tulevaisuuden valintoja. Oppilaita ohjataan näkemään yksilön merkitys historiallisena toimijana sekä oivaltamaan toiminnan taustalla esiintyviä tekijöitä ja ihmisten motiiveja. Tarkoituksena on tukea oppilaiden identiteetin rakentumista sekä edistää heidän kasvuaan aktiivisiksi ja erilaisuutta ymmärtäviksi yhteiskunnan jäseniksi.

The task of instruction of History in Grades 5-6 of basic education is to familiarize with the nature, acquisition, and basic concepts of historical knowledge; with their own roots and certain historical events and phenomena that have acquired importance, from prehistory to the French Revolution. Instruction in the contents described in the core curriculum

underscores the functionality of history and the students' ability to place themselves in the past.

Historianopetuksessa oppilaat paneutuvat erilaisten toimijoiden tuottaman tiedon kriittiseen käsittelyyn ja historiallisen lähdeaineiston ulottuvuuksiin. Opetuksessa syvennyttään lisäksi historian tutkimuksen lähtökohtaan, jonka mukaan menneestä pyritään muodostamaan mahdollisimman luotettava kuva saatavilla olevan todistusaineiston perusteella. Opetuksen tavoitteena on kehittää historian tekstitaitoja: taitoa lukea ja analysoida menneisyyden toimijoiden tuottamia lähteitä sekä tehdä päteviä tulkintoja niiden tarkoituksesta ja merkityksestä.

Students will be guided to understand historical interpretations and multi perspectives and to explain changes and continuity in historical development. Studying History will help the students to recognize the values and the semblance of values and the changes which caused them in different time periods.

Oppilaita ohjataan ymmärtämään historiatiedon tulkinnallisuutta ja moniperspektiivisyyttä sekä selittämään historiallisessa kehityksessä ilmenevää muutosta ja jatkuvuutta. Historianopetus auttaa oppilaita tunnistamaan yhteiskunnassa olevia arvoja, arvojännitteitä ja niissä tapahtuneita muutoksia eri aikoina.

Specific task of *subject* in grades 5-6 :

In Grade 5-6, the study of History's main task is to help the student get to know the nature of historical information and how to obtain and understand it. The goal is to awaken the students' interest in times of the past, the actions of people and the meaning and understanding of history. The basis for doing so will be in active, enriching works and study skills.

Vuosiluokilla 5-6 historian opetuksen tehtävänä on perehdyttää oppilaat historiallisen tiedon luonteeseen, tiedon hankkimiseen sekä peruskäsitteisiin. Pyrkimyksenä on herättää oppilaiden kiinnostus menneitä aikoja, ihmisen toimintaa, sen merkitystä ja ymmärtämistä kohtaan. Perusteissa määriteltujen sisältöjen opetuksessa korostetaan toiminnallisia ja elämyksellisiä työtapoja.

Objectives for learning environments and work methods in grades 5-6:

In order to achieve the goals it is important to choose enriching and active works and study skills, such as looking at different original sources and artifacts, doing dramatic plays and games. The aim is to strengthen the students' literacy of historical texts and practice interpreting them with others. Various historical information and communications will be used. Integrating the study of History with other subjects is encouraged.

Oppiaineen tavoitteiden kannalta on tärkeä valita elämyksellisiä ja toiminnallisia työtapoja, esimerkiksi erilaisten lähteiden tutkimista, kerrontaa, draamaa, leikkiä ja pelejä.

Tavoitteena on vahvistaa oppilaiden historian tekstien ja ympäristön lukutaitoa sekä harjoitella tulkintojen tekemistä itsenäisesti ja toisten kanssa. Opiskelussa hankitaan ja käytetään historiallista tietoa erilaisissa oppimisympäristöissä tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen. Historia oppiaineena sopii hyvin integroitavaksi muiden oppiaineiden kanssa.

Guidance, differentiation and support in grades 5-6:

When studying History, the students will be guided to study in the correct manner and encouraged to make interpretations, comparisons, conclusions and gain and access information both verbally and written. Reading comprehension will be used to guide the students to understand the concepts they read.

Historianopetuksessa oppilaita ohjataan tutkivaan opiskelutapaan ja heitä rohkaistaan tekemään tulkintoja, vertailemaan, tekemään johtopäätöksiä ja soveltamaan hankittua tietoa sekä suullisesti että kirjallisesti. Tekstien ymmärtämiseen ohjataan avaamalla teksteissä käytettyjä käsitteitä.

Language of Instruction

In light of our tradition of bilingual education, instruction in history courses will be taught in both Finnish and English depending on the need. Usually, World history courses will be taught in English and Finnish history in Finnish. However, this may change depending on circumstances. This will allow the pupil to have a firm grasp of both languages throughout their time at The English School. Students will also be made aware of any subject specific meta-language for both languages where appropriate.

Assessments of student's learning in grades 5-6:

Assessment of the students in History will be guided and instructive Feedback is designed to encourage the students to explore different historical sources and make interpretations of them. Assessment will take notice of different literature, verbal discussion, and other forms of communication. In place of remembering content, emphasis will be put on the learning and development of the students' historical thought.

Historian opetuksessa oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Palautteella pyritään rohkaistamaan oppilaita tutkimaan erilaisia historiallisia lähteitä ja tekemään niistä omia tulkintojaan. Arvioinnissa otetaan huomioon monimuotoiset kirjalliset ja suullisen tuottamisen tavat sekä muun tekemisen ja ilmaisumuotojen kautta osoitettu

osaaminen. Sisältöjen muistamisen sijasta arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota tiedon soveltamiseen ja historiallisen ajattelun kehittymiseen.

Assessment and grading in History will be given and the teacher will assess each student based on the standards of the local assessment guide. When grading for the Grade 6 level, teachers will use the National assessment criteria. Central to the development of studies are research study, being active, and understanding about living in the past, in the cultural environment, realizing time period perspectives, actions of peoples during different time periods, and understanding the historical significance of humanity's and one's own impact on the present and future.

Historian sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi kunkin oppilaan osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellessään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää historian valtakunnallisia arviointikriteereitä. Opintojen edistymisen kannalta keskeistä on tutkimisen, toimimisen ja menneisyyteen eläytymisen ohella ankkuroituminen kulttuuriympäristöön, aikaperspektiivin hahmottaminen, ihmisen toimijuuden sekä historian merkityksen oivaltaminen ihmiskunnan ja oman elämän kannalta nyt ja tulevaisuudessa.

Objectives of subject in grades 5-6:

Essential contents derived from the objectives of the subject in grades 5-6:

Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat tavoitteiden saavuttamista. Historian opiskelu on hyvä aloittaa perehtymällä historian tiedon luonteeseen oppilaan suvun tai lähiyhteisön menneisyyden avulla. Keskeisissä sisältöalueissa kiinnitetään huomio oman perheen, paikkakunnan ja lähialueen historiaan soveltuvissa kohdissa. Sisältöalueet voidaan käsitellä joko kronologisesti tai temaattisesti.

S1 Prehistoric and historic times and the first advanced cultures

The student will learn about human life in the prehistoric era with a focus on hunter gatherer society and the move to a settled agricultural culture and the emergence of early civilizations.

S2 Emergence of European civilization

The student will examine Greek and Roman civilization and their impact on European society. The student will also examine the movement of peoples into the Nordic region and their civilizations.

S3 The Middle Ages

The student will learn about the Medieval world and its political, cultural and religious effect on the population. Also covered will be the transition of Finland into recorded history and Swedish rule.

S4 The dawn of the modern era

The student will examine Europe's values and conception of the world at the end of the Middle Ages. An emphasis will be on the re-emergence of towns, trade and industry and beliefs.

S5 Finland as part of Sweden

The development of Finland in the 17th and 18th centuries

Grade 5

Overview of objectives and contents in grade 5:

Subject in Grade 5		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 To guide the student to become interested in history as a discipline and a subject that builds one's identity T2: To lead the student to identify different sources of history T3: To guide the student to	S1 The student will examine the movement of people into the Nordic region. S2 The Middle Ages The student will learn about the Medieval Nordic world and its political, cultural and religious effect on the population. Also covered will be the transition of Finland into recorded history and Swedish rule. S3 The dawn of the modern era The student will examine Europe's values and conception of the world at the end of the Middle Ages. An emphasis will be on the re-emergence of towns, trade and industry and beliefs.	T1⇒L1:Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L3: Self-care and daily life skills, L4: Multi-Literacy, L5: Information and communications technology know-how, L6: Career skills and entrepreneurship,L7:Participation, influence and building a sustainable future T2⇒L1:Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L4: Multi-Literacy, L5: Information and communications technology know-how,L7:Participation, influence and building a sustainable future T3⇒L1:Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills,

understand the fact that historical data is subject to interpretation	S4 Finland as part of Sweden The development of Finland in the 17th and 18th centuries *Sweden's annexation of Finland *Finland as part of the Kingdom of Finland *Life as a king's subjects, and as inhabitants of a great-power state *Finnish culture takes shape	interaction and expression, L4: Multi-Literacy, L5: Information and communications technology know-how, L6: Career skills and entrepreneurship, L7: Participation, influence and building a sustainable future
T4: To help the student understand the divisions into historical periods and related concepts		T4⇒L1: Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L3: Self-care and daily life skills
T5: To guide the student to understand the motives of human activity		T5⇒L2: Cultural skills, interaction and expression, L3: Self-care and daily life skills, L4: Multi-Literacy, L6: Career skills and entrepreneurship, L7: Participation, influence and building a sustainable future
T6: To lead the student to identify various causes and consequences of events and the phenomena of history		T6⇒L2: Cultural skills, interaction and expression, L4: Multi-Literacy, L7: Participation, influence and building a sustainable future
T7: To help the student identify changes in their family or community history and to understand how the same changes mean different things to different people		T7⇒L1: Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L3: Self-care and daily life skills, L4: Multi-Literacy, L5: Information and communications technology know-how, L6: Career skills and entrepreneurship, L7: Participation, influence and building a sustainable future
T8: To train the student to perceive continuities in history		T8⇒L1: Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L4: Multi-Literacy, L7: Participation, influence and building a sustainable future
T9: To guide the student to give reasons for change		T9⇒L1: Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression,

T10: To guide the student to explain how interpretations may change with new sources or methods of analysis T11: Student ability to explain human activity		L4: Multi-Literacy T10⇒L1:Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L3: Self-care and daily life skills, L4: Multi-Literacy, L5: Information and communications technology know-how, L6: Career skills and entrepreneurship,L7:Participation, influence and building a sustainable future T11⇒L2: Cultural skills, interaction and expression, L3: Self-care and daily life skills, L4: Multi-Literacy, L6: Career skills and entrepreneurship,L7:Participation, influence and building a sustainable future

Grade 6

Overview of objectives and contents in grade 6:

Subject in Grade 6		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1: To guide the student to become interested in history as a discipline and a subject that builds one's identity	S1: Pre-historic and historic times and the first advanced cultures *living conditions of Stone Age people, and changes in those conditions based on the invention of Bronze and Iron *impact on human life of the commencement of farming,emergence of states and invention of writing	T1⇒L1:Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L3: Self-care and daily life skills, L4: Multi-Literacy, L5: Information and communications technology know-how, L6: Career skills and entrepreneurship,L7:Participation, influence and building a sustainable future

T2: To lead the student to identify different sources of history	S2: Emergence of European civilization *society and culture of ancient Athens and Rome *reflections of the classic period in today's Europe	T2⇒L1:Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L4: Multi-Literacy, L5: Information and communications technology know-how,L7:Participation, influence and building a sustainable future
T3: To guide the student to understand the fact that historical data is subject to interpretation	S3: The middle Ages *impacts of religion on human life, the unequal social status of people	T3⇒L1:Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L4: Multi-Literacy, L5: Information and communications technology know-how, L6: Career skills and entrepreneurship,L7:Participation, influence and building a sustainable future
T4: To help the student understand the divisions into historical periods and related concepts	S4: The Dawn of the modern era • changes in European values and conception of the world at the end of the Middle Ages • re-emergence of towns, trade and industry	T4⇒L1:Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L3: Self-care and daily life skills
T5: To guide the student to understand the motives of human activity		T5⇒L2: Cultural skills, interaction and expression, L3: Self-care and daily life skills, L4: Multi-Literacy, L6: Career skills and entrepreneurship,L7:Participation, influence and building a sustainable future
T6: To lead the student to identify various causes and consequences of events and the phenomena of history		T6⇒L2: Cultural skills, interaction and expression, L4:Multi-Literacy,L7:Participation, influence and building a sustainable future
T7: To help the student identify changes in their family or community history and to understand how the same changes mean different things to different people		T7⇒L1:Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L3: Self-care and daily life skills, L4: Multi-Literacy, L5: Information and communications technology know-how, L6: Career skills and entrepreneurship,L7:Participation

T8: To train the student to perceive continuities in history T9: To guide the student to give reasons for change T10: To guide the student to explain how interpretations may change with new sources or methods of analysis T11: To guide the student to explain human activity		ion, influence and building a sustainable future T8⇒L1:Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L4:Multi-Literacy,L7:Participation, influence and building a sustainable future T9⇒L1:Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L4: Multi-Literacy T10⇒L1:Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L3: Self-care and daily life skills, L4: Multi-Literacy, L5: Information and communications technology know-how, L6: Career skills and entrepreneurship,L7:Participation, influence and building a sustainable future T11⇒L2: Cultural skills, interaction and expression, L3: Self-care and daily life skills, L4: Multi-Literacy, L6: Career skills and entrepreneurship,L7:Participation, influence and building a sustainable future

The assessment criteria for good performance (grade of 8) as a final assessment at the end of the subject syllabus. (from the national curriculum)

Objectives	Object of Assessment	Description of Good Performance
T1		Development of motivation is not used as a basis for a grade. Students are guided to reflect on their experiences.
T2: The student is able to see historical data from various sources	Identifying history through data sources	The student is able to use data from various historical sources.
T3: Distinguishing between fact and interpretation	Detection of interpretation in historical information	The student is able to distinguish between fact and interpretation.
T4: Identification of historical periods and their features	Understanding chronology	The student will be able to identify key historical periods and their characteristic features.
T5: Empathy and reason for motives throughout history	Historical empathy	The student is able to empathize with people of earlier periods and motives for their actions.
T6: Cause and effect relationship in historical events	Cause and effect relationship in historical concepts	The student recognizes and is able to give examples of cause and effect relationships in historical phenomena.
T7: Perception of change among groups	Perceiving change	The student is able to describe changes and why change is not the same as progress. The student will be able to describe examples of how people perceive change differently while in the same group
T8: Continuity between historical eras	Identification of continuity	The student will be able to give examples of the continuity of phenomena from one era to another.
T9: Cause and effect within historical phenomena	Describing cause and effect	The student can describe the main features of cause and

		effect relationships of some historical phenomena.
T10: Student ability to explain interpretation of historical events and the people involved	Explaining interpretations	The student is able to explain, with examples, why the same event can be interpreted in different ways.
T11: Student ability to explain human activity	Explaining human activities	The student is able to explain an event or phenomenon in terms of the actions of different individuals involved.

13.6.9 Social Studies grade 4-6

Specific task of *subject* in grade 6 :

Yhteiskuntaopin opetuksen tehtävänä on tukea oppilaiden kasvua aktiivisiksi, vastuuntuntoisiksi ja yritteliäiksi kansalaisiksi. Oppilaita ohjataan toimimaan erilaisuutta ymmärtävässä, ihmisoikeuksia ja tasa-arvoa kunnioittavassa moniarvoisessa yhteiskunnassa demokratian arvojen ja periaatteiden mukaan. Oppiaineen tehtävänä on antaa yhteiskunnan toiminnasta ja kansalaisen vaikutusmahdollisuuksista tiedollinen perusta sekä rohkaista oppilaita kehittymään oma-aloitteisiksi yhteiskunnallisiksi ja taloudellisesti toimijoiksi.

Objectives for learning environments and work methods in grade 6:

Yhteiskuntaopin opetuksessa oppilaita ohjataan seuraamaan ajankohtaisia kysymyksiä ja tapahtumia sekä ymmärtämään niiden yhteyksiä omaan elämään. Keskeistä on oppia hankkimaan ja arvioimaan kriittisesti erityyppisten toimijoiden tuottamaa tietoa sekä soveltamaan sitä kohtaamisissaan tilanteissa. Oppilaita kannustetaan osallistumaan sekä toimimaan aktiivisesti ja rakentavasti erilaisissa tilanteissa ja yhteisöissä. Heitä ohjataan ymmärtämään, että yhteiskunnallinen päätöksenteko perustuu valintoihin, joita tehdään vaihtoehtojen mahdollisuuksien välillä pyrkimyksenä löytää yhteisymmärrys.

Guidance, differentiation tukea oppilasta harjaannuttamaan eettistä arviointikykyään liittyen erilaisiin inhimillisiin, yhteiskunnallisiin ja taloudellisiin kysymyksiin and support in grade 6:

Vuosiluokilla 4–6 yhteiskuntaopin opetuksen painopisteenä on perehtyminen yhteisölliseen elämään ja rakentavaan vuorovaikutukseen. Oppilaita rohkaistaan kuuntelemaan muita, ilmaisemaan mielipiteitään ja perustelemaan näkemyksiään sekä löytämään omat vahvuutensa. Oppilaat harjoittelevat päätöksentekoa ja vaikuttamisessa tarvittavia taitoja kouluyhteisössä sekä muiden lähiyhteisön toimijoiden kanssa. Opetus vahvistaa oppilaiden kiinnostusta työtä, työelämää ja yrittäjyyttä sekä eri ammatteja kohtaan. Oppilaat tutustuvat oman taloudenhoidon ja vastuullisen kuluttamisen perusasioihin

Assessments of student's learning in grade 6:

Yhteiskuntaopissa oppimisen arvioinnilla ja palautteella oppilaita ohjataan ja kannustetaan toimimaan aktiivisesti ja rakentavasti omissa lähiyhteisöissään ja soveltamaan käytännössä yhteiskunnasta oppimiaan tietoja ja taitoja. Arvioinnissa otetaan huomioon monipuolisesti erilaisia toiminnan ja tuottamisen tapoja. Huomiota kiinnitetään yhteiskunnallisten tietojen ja taitojen hallintaan. Yhteiskuntaopin sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaan osaamistasuhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellessään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää yhteiskuntaopin valtakunnallisia arviointikriteereitä. Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä, että oppilas hahmottaa ympäröivän yhteiskunnan toimintaa sekä näkee itsensä osana kansalaisyhteiskuntaa omat vaikuttamis-mahdollisuutensa ja vastuunsa tiedostaen

Objectives in Subjects Grades 4-6

Yhteiskuntaopin tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 4–6
Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat tavoitteiden saavuttamista.

S1 Arkielämä ja oman elämän hallinta: Tutustutaan yhteiskunnan toimintaan yksilön, perheen ja muiden lähiyhteisöjen näkökulmasta. Pohditaan, kuinka jokainen voi itse vaikuttaa lähiyhteisön turvallisuuteen ja viihtyisyyteen. Lisäksi perehdytään työntekoon, ammatteihin, omaan rahankäyttöön ja talouden hoitoon sekä vastuulliseen kuluttamiseen arjen tilanteissa.

S2 Demokraattinen yhteiskunta: Perehdytään erilaisiin oppilasta lähellä oleviin yhteisöihin, niiden jäsenten oikeuksiin ja velvollisuuksiin, sekä harjoitellaan yhteistä päätöksentekoa. Opetuksessa tarkastellaan demokraattisen toiminnan arvoja ja perusperiaatteita kuten ihmisoikeuksia, tasa-arvoa sekä yhdenvertaisuutta. Tutustutaan Suomen eri kulttuureihin ja vähemmistöryhmiin.

S3 Aktiivinen kansalaisuus ja vaikuttaminen: Tarkastellaan ja harjoitellaan käytännössä demokraattisen vaikuttamisen ja yhteiskunnassa toimimisen taitoja, joita tarvitaan erilaisten yhteisöjen vastuullisena ja osallistuvana jäsenenä esimerkiksi luokassa, koulussa, erilaisissa harrastuksissa ja järjestöissä, mediassa sekä taloudellisessa toiminnassa. Harjoitellaan yhteistyötä lähiyhteisön toimijoiden kanssa.

S4 Taloudellinen toiminta: Tarkastellaan taloudellista toimintaa ja sen merkitystä. Perehdytään rahankäyttöön ja ansaitsemiseen, sekä säästämiseen ja kestäväan kuluttamiseen. Lisäksi tutustutaan käytännön tilanteiden kautta paikallisen talouden toimintaan, kuten lähiympäristön yrityksiin, työpaikkoihin ja palveluiden tuottajiin.

Subject in Grade 6		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen

T1 ohjata oppilasta kiinnostumaan ympäröivästä yhteiskunnasta ja yhteiskuntaopista tiedonalana	S1 S1-S4	Motivaation kehittymistä ei käytetä arvosanan muodostamisessa. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia
T2 tukea oppilasta harjaannuttamaan eettistä arviointikykyään liitty erilaisiin inhimillisiin, yhteiskunnallisiin ja taloudellisiin kysymyksiin	S2 S1-S4	Ee ttistä arviointikykyä ei käytetä arvosanan muodostamisen periaatteena. Oppilaita ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia
Yhteiskunnassa tarvittavien tietojen ja taitojen omaksuminen sekä yhteiskunnallinen ymmärrys		
T3 ohjata oppilasta hahmottamaan itsensä yksilönä ja erilaisten yhteisöjen jäsenenä, ymmärtämään ihmisoi-keuksien ja tasa-arvon merkityksen sekä hahmottamaan yhteiskunnan oikeudellisia periaatteita	S1-S3 Yhteisten sääntöjen ja Tasa-arvon periaatteiden tarkastelu	Oppilas osaa selittää yhteisten sääntöjen merkityksen ja toimia niiden mukaisesti. Oppilas osaa perustella, miksi ihmisoi-keudet ovat tärkeitä ja mihin oikeusjärjestelmää tarvitaan.
T4 ohjata oppilasta tarkastelemaan median roolia ja merkitystä omassa arjessa ja yhteiskunnassa.	S4 S1-S4 Median roolin tarkastelu	Oppilas osaa kuvailla, millainen merkitys medialla on hänen omassa elämäs-sään ja miten erilaisia medioita voidaan käyttää vaikuttamisen välineenä.
T5 ohjata oppilasta oivaltamaan työnteon ja yrittäjyyden merkityksen lähiyhteisössään	S1, S4 Työnteon ja yrittäjyyden merkityksen tarkastelu	L2, L3, L4, L7 Oppilas osaa antaa esimerkkejä työnteon ja yrittäjyyden merkityksestä perheen toimeentulon lähteenä ja yh-teiskunnan toimivuuden perustana.
T6 tukea oppilasta ymmärtämään, että eri toimijoiden tuottamaan	S1-S3	

yhteiskunnalliseen tietoon liittyy erilaisia arvoja, näkökulmia ja tarkoituksia Yhteiskunnallisen tiedon käyttäminen ja soveltaminen T7 kannustaa oppilasta harjoittelemaan demokraattisen vaikuttamisen perustaitoja sekä keskustelemaan rakentavasti eri mielipiteistä T8 tukea oppilasta ymmärtämään oman rahankäytön ja kulutusvalintojen perusteita sekä harjoittelemaan niihin liittyviä taitoja T9 kannustaa oppilasta erilaisten yhteisöjen toimintaan ja harjoittelemaan median käyttöä turvallisella ja yhteiskunnallisesti tiedostavalla tavalla . .	Erilaisten arvojen, näkökulmien ja tarkoituksien hahmottaminen S1-S3 Demokraattisen vaikuttamisen perustaitojen sekä yhteisössä toimimisen tietojen ja taitojen soveltaminen käytännössä S1, S4 Rahankäytön ja kulutusvalintojen perusteiden soveltaminen S1, S3 Mediataidot	L2, L4, L5 Oppilas osaa selittää esimerkkien avulla, että eri toimijoiden tuottamaan yhteiskunnalliseen tietoon liittyy erilaisia arvoja, näkökulmia ja tarkoituksia. – L3, L4, L5, L7 Oppilas osaa soveltaa demokraattisessa yhteisössä toimimisen periaatteita ja taitoja, kuten kuuntelemista, kantaa ottamista, sopeutumista enemmistöpäätöksiin sekä vaikuttamista lähiyhteisössä L1, L2, L4 Oppilas osaa perustella omaan rahankäyttöönsä sekä kuluttamiseen liittyviä ratkaisuja sekä pystyy kertomaan, millaisia muihin ihmisiin sekä ympäristöön ulottuvia vaikutuksia hänen kuluttamispäätöksillään on. L3, L4, L5, L7 Oppilas osaa käyttää mediaa yhteiskunnallisen ajattelun ja toiminnan välineenä sekä pohtia sen käyttämiseen liittyviä turvallisuusnäkökulmia. L3, L4

		L3, L4, L5, L7

The assessment criteria for good performance (grade 8) at the end of grade 6. (What is the object of assessment, description of good performance.)

Social Studies grade 4-6

Specific task of *subject* in grade 6:

The purpose of teaching Social Studies is to support students' growth into active, responsible, entrepreneurial citizens. Students are guided to act in a society that is understanding, different, equal-opportunistic society that respects democratic values, human rights and principles. The purpose of this subject is to give the student the opportunity to act and influence society and encourage them to develop their initiative to be a functioning member of their social economic environment.

Objectives for learning environments and work methods in grade 6:

In Social Studies lessons the students will be guided to follow current events and questions and to understand their connection to the students' own life. Central to this is for the students to learn to acquire and evaluate different types of information in order to understand current social situations. Students will be encouraged to participate and act constructively in different situations and environments. They will be instructed to understand that societal decisions are based on decision-making, based on certain possible options, in order to find a compromise.

Guidance, differentiation support. Students will be required to use ethical evaluations in order to find answers to different humane, social-economic questions in grade 6:

From grades 4–6, Social Studies lessons' main objectives will be the in-depth study of the sustained development of and influence on societal life. Students are encouraged to listen to others, express their own opinions and justify their insights and find their own strengths. Students will practice decision-making, and influencing the needs of their school areas and other local environments. Lessons will strengthen students' interest in work, working life, and entrepreneurialism in many different fields. Students will get to know their own financial responsibilities in an economic society.

Assessments of student's learning in grade 6:

In the assessment of Social Studies, students will be guided and encouraged to be active, constructive participants in their own social environments and to learn the practical skills and knowledge therein. The assessment will take into consideration different ways of

action and production. Attention will be given to students' grasp of knowledge of societal information and skills. Written or verbal assessment of the students will be based on the students' understanding and carrying out of the required lesson plan's stated goals. In giving the 6th grade assessment, the teacher will use the government's assessment criteria for Social Studies. The basis of progression in these studies is that the student is able to understand how his/her surrounding society works and sees how he/she, as a part of the citizenry, has the possibility and responsibility to affect it.

Objectives in Subjects Grades 4-6

Content is chosen in order to achieve the objectives.

S1 Controlling your everyday life: Get to know how society functions as an individual, family, and other members of society. Ponder how each individual can influence the safety and comfort of their local environment. Also, get to know work life, careers, using money and financial responsibility in everyday situations.

S2 Democratic society: Students will get to know different local societies, members' rights and responsibilities, and practice communal decision-making. The lessons will cover democracy in action, its values and basic principles such as human rights, equality and similarities. Students will get to know different cultures and minorities within Finland.

S3 Being an active and influential citizen: Students will practice and review democratic action and influencing skills, which are needed to be a responsible and active member of society in class, school, hobbies, organizations, clubs, in the media and in economic situations. Students will practice with local activists.

S4 Financial activity: Students will go over financial activity and its function. Get to know how to earn, save, use money as well invest.

Subject in Grade 6		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 Guide the students to become interested in their local societies and in the subject of Social Studies.	S1 S1-S4	Motivational development is not used in assessing a grade Students are guided to ponder their experiences as a part of the self-evaluation.
T2 support the students practice their ethical judgement in regards to	S2 S1-S4	Ethical judgement is not used in assessing a grade Students are guided to ponder their

humanity, society and economical matters. – Gaining needed societal information, skills and understanding. T3 guide the student to understand his role as an individual and as a member of many different societies, to understand human rights, equality, and the just principles of society T4 guide the student to observe and understand the role of the media and its meaning in everyday life and society. T5 guide the student to figure out the meaning of work and entrepreneurialism in their local environments. T6 support the students in understanding that different activists in society bring different knowledge, perspectives and values – Using societal knowledge T7 encourage the student to practice the basic skills of democratic influence	S1-S3 Communal rules and observe equality S4 S1-S4 Observing the media's role. 1, S4 Observing the meaning of working and being entrepreneurial. 1-S3 Understanding different values, perspectives and backgrounds S1-S3	experiences as a part of the self-evaluation- Student can explain the meaning of communal rules and live by them. The student can explain why human rights are important and why the justice system is needed. Student can describe what type of effect the media has on his/her own life and how different modes of media are used to influence. L2, L3, L4, L7 Student can give examples of work and entrepreneurship in the family and as a base for the economic maintenance of society. L2, L4, L5 With the help of examples, the student can explain that the different makeup and background of the members of society results in different views, perspectives and values. L3 , L4, L5, L7

and discuss constructively about different opinions T8 support the student to understand the basics of using money and spending choices and practice the needed skills for that T9 encourage the student to be active in local society and to use the media in a safe and informative manner . .	Basics skills and usage of democratic influence in society and using them to find solutions. S1, S4 Figuring out how to use money and making consumer choices. S1, S3 Media skills	Student can use democratic principles and skills, such as listening, taking a stand, and going along with a majority opinion to influence his/her society L1, L2, L4 Student can rationalize money usage and consumer choices and the effect they have on society. L3, L4, L5, L7 Students can use the media as a means for societal thought and action and ponder the safety and security aspects of such usage.. L3, L4 L3, L4, L5, L7

The assessment criteria for good performance (grade 8) at the end of grade 6. (What is the object of assessment, description of good performance.)

13.6.10 Music grades 3-6

Specific task of *subject* in grades 3-6 :

Vuosiluokkien 3-6 musiikin opetuksessa oppilaat oppivat suhtautumaan avoimesti ja kunnioittavasti toisten kokemuksiin sekä luomaan yhteenkuuluvuuden tunnetta ryhmässään. Samalla he tottuvat jäsentämään aiempaa tietoisemmin musiikillisia kokemuksia ja ilmiöitä sekä musiikkikulttuureja. Oppilaiden ymmärrys musiikkikäsitteistä ja ilmaisukeinoista syvenee ja laajenee samalla, kun taidot laulaa, soittaa, säveltää, liikkua ja kuunnella kehittyvät. Ääniin ja musiikin ilmaisukeinoihin liittyvää luovaa ja esteettistä ajattelua edistetään luomalla tilanteita, joissa oppilaat voivat suunnitella ja toteuttaa erilaisia musiikillisia tai monitaiteellisia kokonaisuuksia. Näissä tehtävissä oppilaat käyttävät mielikuvitustaan ja kekseliäisyyttään yksin tai yhdessä muiden kanssa. Musiikillinen toiminta liittyy luontevasti eheyttävään opiskeluun koulun arjessa ja juhlassa. Oppilaiden käsitys itsestään musiikillisena toimijoina rakentuu myönteisten oppimiskokemusten kautta.

Objectives for learning environments and work methods in grades 3-6:

Tavoitteena on luoda pedagogisesti monipuolinen ja joustava musiikin opiskelukokonaisuus, joissa erilaiset musiikilliset työtavat ja vuorovaikutustilanteet sekä yhteismusisointi ja muu musiikillinen yhteistoiminta on mahdollista jokaiselle oppilaalle. Oppimisen ilo, luovaan ajatteluun rohkaiseva ennakkoluuloton ilmapiiri sekä myönteiset musiikkikokemukset ja -elämykset innostavat oppilaita kehittämään musiikillisia taitojaan. Opetustilanteissa luodaan mahdollisuuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttöön musiikillisessa toiminnassa. Opetuksessa hyödynnetään pääkaupunkiseudun taide- ja kulttuurilaitosten sekä muiden yhteistyötahojen tarjoamia mahdollisuuksia mahdollisuuksien mukaan.

Guidance, differentiation and support in grades 3-6:

Musiikin opetuksessa ja työskentelyn suunnittelussa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset tarpeet, aikaisempi oppiminen ja kiinnostuksen kohteet. Niiden pohjalta tehdään muun muassa työtapoja, opetusvälineiden käyttöä ja ryhmätyöskentelyä koskevat ratkaisut niin, että myös oppilaita kuullaan. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisia opetusmenetelmiä, jotka mahdollistavat myös ylöspäin eriyttämisen. Ratkaisuilla luodaan oppimista edistäviä yhteismusisoinnin tilanteita, joihin jokainen oppilas voi osallistua omalla taitotasollaan jo opittua vahvistaen ja uutta oppien. Samalla vahvistetaan jokaisen oppilaan opiskelutaitoja ja oma-aloitteisuutta.

Assessments of student's learning in grades 3-6:

Musiikin opetuksessa oppilaat tarvitsevat ohjaavaa ja rohkaisevaa palautetta erityisesti yhteistoiminnan ja musiikillisten taitojen harjoittelemisessa. Palaute ohjaa jokaista oppilasta hahmottamaan musiikkia ja musiikkikäsitteitä sekä kehittämään toimintaansa ryhmän jäsenenä suhteessa soivaan musiikilliseen kokonaisuuteen. Oppilas arvioi itseään suhteessa asettamiinsa tavoitteisiin. Opetuksessa hyödynnetään vertaisoppimista ja opetellaan antamaan rakentavaa palautetta myös toisen työskentelystä.

Musiikin oppiminen on aina prosessi. Tätä musiikille ominaista prosessioppimisen tapaa voidaan hyödyntää myös ilmiöpohjaisessa opiskelussa yhteistyössä muiden oppiaineiden kanssa. Tämänkaltaisen työskentelyn arvioinnissa käytetään apuna opiskeluprosessin monipuolista tallentamista eri keinoin. Arvioinnin kohteena ei ole vain lopputulos.

Antaessaan musiikin sanallista arviota tai arvosanaa opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellessään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositolidistusta varten opettaja käyttää musiikin valtakunnallisia arviointikriteereitä. Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä seurata erityisesti oppilaan yhteismusisointitaitojen, käsitteellisen ajattelun ja oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita musiikissa luokilla 3-5 ovat:

- edistyminen musiikillisissa yhteistyötaidoissa
- edistyminen yhteissoitossa ja -laulussa
- edistyminen monipuolisessa musiikillisessa ilmaisussa
- edistyminen musiikin kuuntelutaidoissa
- edistyminen musiikillisen toiminnan havainnoinnissa
- edistyminen musiikillisten merkintätapojen käytössä ja soveltamisessa
- edistyminen soittimien ja muiden musiikillisten välineiden asianmukaisessa käytössä
- edistyminen tavoitteiden asettamisessa ja niiden arvioinnissa

Objectives of subject in grades 3-6:

Osallisuus

T1 rohkaista oppilasta osallistumaan yhteismusisointiin ja rakentamaan myönteistä yhteishenkeä yhteisössään

Musiikilliset tiedot ja taidot sekä luova tuottaminen

T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen sekä kehittämään keho-, rytm-, melodia- ja sointusoittimien soittotaitoaan musisoivan ryhmän jäsenenä

T3 kannustaa oppilasta keholliseen musiikin, kuvien, tarinoiden ja tunnetilojen ilmaisuun kokonaisvaltaisesti liikkuen

T4 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun sekä ohjata häntä jäsentämään kuulemaansa sekä kertomaan siitä

T5 rohkaista oppilasta improvisoimaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen

Kulttuurinen ymmärrys ja monilukutaito

T6 ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikillisia kokemuksiaan ja musiikillisen maailman esteettistä, kulttuurista ja historiallista monimuotoisuutta

T7 ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja musiikin merkintätapojen periaatteita musisoinnin yhteydessä Hyvinvointi ja turvallisuus musiikissa

T8 ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia hyvinvointiin sekä huolehtimaan musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta

Oppimaan oppiminen musiikissa

T9 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, osallistumaan tavoitteiden asettamiseen ja arvioimaan edistymis- tään suhteessa tavoitteisiin.

Essential contents derived from the objectives of the subject in grades 3-6:

Grade 3

Overview of objectives and contents in grade 3:

Subject in Grade 3		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 Rohkaista oppilasta osallistumaan yhteismusisointiin ja rakentamaan myönteistä yhteishenkeä yhteisössään	Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota omaan toimintaan ja sen vaikutukseen musisoivan ryhmän jäsenenä. Ryhmässä opitaan kiinnittämään huomiota myös tulkintaan ja ilmaisuun. Tässä hyödynnetään oppilaiden omia kokemuksia ja havaintoja. Harjoitellaan musiikkia ja sen peruskäsitteitä laulamisen, liikkumisen, keho- ja rytmisoittimien kautta ryhmän jäsenenä. Osaamisen kehittyessä käsitteitä opitaan nimeämään. Ohjelmistoa valitaan monipuolisesti kiinnittäen huomiota omiin kulttuureihin, kulttuuriperintöihin ja muihin oppiaineisiin sekä niiden luomiin yhteyksiin.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tunteiden ilmaisuun ja perusteleminen kannustaminen. Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erillisissä vuorovaikutustilanteissa. Suomalaiseen ja helsinkiläisen kulttuuriperintöön tutustuminen. L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys Järjestelmällisen ja pitkäjänteisen työskentelyn harjoittelu. Sisukkuuteen kannustaminen työskentelyssä ja työn loppuunsaattamisessa. Pienimuotoisten tavoitteiden asettaminen ja niiden toteutumisen arviointi. L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden vaikuttaminen Osallistuminen opetuksen suunnitteluun ja toteutukseen. Musiikillisen ryhmän jäsenenä toimiminen aktiivisena osallistujana ja kuuntelijana. Välineiden oikeaoppinen käyttö.

T2 Ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen sekä kehittämään keho-, rytm-, melodia- ja sointusoittimien soittotaitoaan musisoivan ryhmän jäsenenä	Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota luontevaan äänenkäyttöön. Tutustutaan moniäänisyyteen laulussa erilaisin harjoituksin. Tutustutaan melodiasoitin perusoittotekniikkaan. Osallistutaan musisoivan ryhmän toimintaan keho-, rytm-, melodia- ja sointusoittinta soittaen. Musisoinnissa hyödynnetään musiikin peruskäsitteitä. Ohjelmistoon sisällytetään monipuolisesti muun muassa lastenmusiikkia, eri kulttuurien, etenkin suomalaista ja anglosaksista musiikkia, taidemusiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia sekä otetaan huomioon koulun juhlat.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tunteiden ilmaisun ja perusteleminen kannustaminen. Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Suomalaiseen, helsinkiläiseen ja anglosaksiseen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön tutustuminen.
T3 Kannustaa oppilasta keholliseen musiikin, kuvien, tarinoiden ja tunteiden ilmaisuun kokonaisvaltaisesti liikkuen	Musiikin opiskelussa hyödynnetään erilaisia kuuntelutapoja ja opitaan erottamaan ja jäsentämään kuultua. Harjoitellaan kuuntelukokemuksesta kertomista ja hyödyntämistä omassa musisoinnissa. Opetuksessa on keskeistä ilmaisutaitojen ja kuvittelukyvyn monipuolinen kehittäminen. Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota peruskäsitteiden lisäksi musiikkikäsitteiden rytmi, melodia, harmonia, muoto, sointiväri ja dynamiikka hahmottamiskyvyn kehittämiseen. Ääniympäristöjä tarkastellaan havainnoiden ja yhtäläisyyksiä ja eroja etsien. Pyritään tunnistamaan esimerkiksi sinfoniaorkesterin eri soitinryhmiä ja erottamaan niitä toisistaan.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen Musiikillisten oivallusten tekeminen sekä syy- ja seuraussuhteiden löytäminen. Musiikillinen kokeilu, kuuntelu, laulu, soitto ja liike tiedonrakentamisen välineinä. Epävarmuuden ja keskeneräisyyden sieto harjoittelussa ja musiikin tekemisessä. Mahdollistaa onnistumisen kokemuksia. L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tunteiden ilmaisun ja perusteleminen kannustaminen. Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen.

	Elämyksellistä kuuntelua harjoitellaan rakentamalla yhteyksiä muihin oppiaineisiin sekä hyödyntämällä lähiympäristön monipuolista musiikkitarjontaa. Ohjelmiston valinnassa kiinnitetään erityistä huomiota monipuolisesti aikakausiin ja tyyllilajeihin niin musisoinnissa kuin kuuntelussa.	Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Suomalaiseen, helsinkiläiseen ja anglosaksiseen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön tutustuminen.
T5 Rohkaista oppilasta improvisoimaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen	Tehdään pienimuotoisia improvisaatioita yksin ja ryhmän jäsenenä liikkuen, soittaen ja laulaen. Hyödynnetään oppilaiden omien ympäristöjen ja muiden kouluaineiden tarjoamia ideoita. Harjoitellaan musiikin peruskäsitteitä ja merkintätapoja ja niiden soveltamista improvisoinnissa ja säveltämisessä. Hyödynnetään teknologian eri ohjelmia ja sovelluksia omien tuotosten tekemiseen, tallentamiseen ja jakamiseen. Ohjelmistossa hyödynnetään sekä oppilaiden itse tuottamaa että valmista materiaalia.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen Musiikillisten oivallusten tekeminen sekä syy- ja seuraussuhteiden löytäminen. Musiikillinen kokeilu, kuuntelu, laulu, soitto ja liike tiedonrakentumisen välineinä. Epävarmuuden ja keskeneräisyyden sieto harjoittelussa ja musiikin tekemisessä. Mahdollistaa onnistumisen kokemuksia. L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tuntemusten ilmaisuun ja perusteleamiseen kannustaminen. Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Suomalaiseen ja helsinkiläiseen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön tutustuminen.

		L5 Tieto- ja viestintätekninen osaaminen Teknologian hyödyntäminen oppimisen välineenä kuuntelun, musiikillisten ilmiöiden, musiikillisen keksinnän ja uuden ohjelmiston harjoittelussa. Omien tuotosten tallentaminen ja niihin palaaminen. L6 Työelämätaidot ja yrittäjäyys Järjestelmällisen ja pitkäjänteisen työskentelyn harjoittelu. Sisukkuuteen kannustaminen työskentelyssä ja työn loppuunsaattamisessa. Pienimuotoisten tavoitteiden asettaminen ja niiden toteutumisen arviointi.
T6 Ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikillisia kokemuksiaan ja musiikillisen maailman esteettistä, kulttuurista ja historiallista monimuotoisuutta	Tutustutaan musiikin eri tyylilajeihin ja ymmärretään, että tyylilajeilla on eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan Suomen musiikkikulttuureihin huomioiden myös suomenruotsalainen ja saamelainen kulttuuriperintö. Lauletaan, soitetaan, leikitään, kuunnellaan ja liikutaan sekä uutta että jo kansanperinteeksi muodostunutta ohjelmistoa. Huomioidaan ohjelmistovalinnoissa monipuolisuus tyylillisesti, ajallisesti ja kulttuurisesti. Liitetään opetukseen oppilaiden omia kulttuurisia elementtejä.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tuntemusten ilmaisuun ja perusteleminen kannustaminen. Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Suomalaiseen, helsinkiläiseen ja anglosaksiseen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön tutustuminen.
T7 Ohjata oppilasta	Harjoitellaan melodia –ja rytmisoitinten soittamista nuottikuvasta. Opetellaan	L4 Monilukutaito Musiikin käsitteisiin ja kieleen

ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja musiikin merkintätapojen periaatteita musisoinnin yhteydessä	nuottien nimien ja nuottikuvan yhdistämistä toisiinsa. Harjoitellaan nuottien ja rytmien nimeämistä, tunnistamista, soittamista ja sijoittamista esimerkiksi laulaen, liikkuen ja soittaen. Toteutetaan peruskäsitteitä suomeksi ja englanniksi ja musiikin merkintätapoja omassa musisoinnissa. Ohjelmistosta huomioidaan merkintätapoja. Opetuksessa käytetään lauluja, leikkejä, liikuntaa ja soittoa. Laulustossa sekä suomenkielisiä että englanninkielisiä lauluja, joista osa opetellaan ulkoa.	tutustuminen ja niiden avulla kommunikoiminen. Musiikin käyttö mielikuvien välineenä vertaillen ja kuvaillen.
T8 Ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia hyvinvointiin sekä huolehtimaan musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta	Harjoitellaan rauhoittumista ja rentoutumista musiikin parissa. Ohjataan oppilasta vastuulliseksi ryhmän jäseneksi. Opetellaan kuuntelemaan musisoivaa ryhmää itse samalla soittaen tai laulaen. Harjoitellaan sovittamaan oma laulu tai soitto osaksi soivaa ryhmää. Ymmärretään kuulonhuollon merkitys musiikintunneilla ja vapaa-ajalla. Harjoitellaan soitinten asianmukaista käyttöä ja opetellaan toimimaan myös Ohjeidenannon aikana.	L3 Itsestä huolehtiminen ja arjentaidot Oppimisympäristön siisteydestä, viihtyisyydestä ja turvallisuudesta huolehtiminen. Sääntöjen ja sopimusten ymmärtäminen musisointitilanteissa. Musisointitilanteissa soitto- ja lauluergonomiasta huolehtiminen. Musiikin ja eri tunnetilojen yhteyden havainnointi.
T9 Ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, osallistumaan tavoitteiden asettamiseen ja	Harjoitellaan tavoitteiden asettamista ja oman edistymisen arviointia esimerkiksi luokkasoitimen soiton opettelussa. Harjoitellaan ja valmistetaan	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen Musiikillisten oivallusten tekeminen sekä syy- ja seuraussuhteiden löytäminen.

arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin.	yhdessä esitys, johon jokaisella on mahdollisuus osallistua. Valitaan ohjelmistoon laulustoa ja soittomateriaalia, joita voidaan harjoitella yhdessä ja jonka harjoitteluun oppilaat voivat asettaa omia tavoitteitaan.	Musiikillinen kokeilu, kuuntelu, laulu, soitto ja liike tiedonrakentumisen välineinä. Epävarmuuden ja keskeneräisyyden sieto harjoittelussa ja musiikin tekemisessä. Mahdollistaa onnistumisen kokemuksia.

Grade 4

Overview of objectives and content in grade 4:

Subject in Grade 4		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 Rohkaista oppilasta osallistumaan yhteismusisointiin ja rakentamaan myönteistä yhteishenkeä yhteisössään	Oppilas osaa toimia musisoivan ryhmän jäsenenä muut huomioiden. Kiinnitetään huomiota tulkintaan ja ilmaisuun oppilaiden omia kokemuksia ja havaintoja hyödyntäen. Harjoitellaan musiikkia ja sen peruskäsitteitä englanniksi ja suomeksi laulamisen, liikkumisen, keho-, rytmi- ja bändisoittimien kautta ryhmän jäsenenä. Ohjelmistoa valitaan monipuolisesti kiinnittäen huomiota omiin kulttuureihin, suomalaiseen ja anglosaksiseen kulttuuriin, kulttuuriperintöihin, koulun juhliin, muihin oppiaineisiin sekä niiden luomiin yhteyksiin.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tunteiden ilmaisuun ja perusteleminen kannustaminen. Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Pohjoismaiseen, anglosaksiseen ja helsinkiläiseen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön tutustuminen. L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys Järjestelmällisen ja pitkäjänteisen työskentelyn harjoittelu. Sisukkuuteen kannustaminen

		työskentelyssä ja työn loppuunsaattamisessa. Pienimuotoisten tavoitteiden asettaminen ja niiden toteutumisen arviointi. L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden vaikuttaminen Osallistuminen opetuksen suunnitteluun ja toteutukseen. Musiikillisen ryhmän jäsenenä toimiminen aktiivisena osallistujana ja kuuntelijana. Välineiden oikeaoppinen käyttö.
T2 Ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen sekä kehittämään keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimien soittotaitoaan musisoivan ryhmän jäsenenä	S1 Harjoitellaan äänenkäyttöä ja –huoltoa erilaisia äänenhuollon harjoituksilla leikkien ja laulaen ryhmän jäsenenä. Harjoitellaan kaksiaäänistä laulua kaanoneiden ja tuttujen laulujen avulla. Jatketaan koulusoitinten soittamista ja soittotaidon harjoittamista edelleen musiikin peruskäsitteitä käyttäen. Hajoitellaan vähintään yhden bändisoittimen perussoittotekniikkaa. Ohjelmistoon sisällytetään monipuolisesti muun muassa lastenmusiikkia, eri kulttuurien musiikkia, taidemusiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tuntemusten ilmaisuun ja perustelemiseen kannustaminen. Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Pohjoismaiseen ja helsinkiläiseen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön tutustuminen.
T3 Kannustaa oppilasta keholliseen musiikin, kuvien, tarinoiden ja tunnetilojen	S1 Syvennetään kehorytmien tuntemusta ja toteutusta musisoivana ryhmänä.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

ilmaisuun kokonaisvaltaisesti liikkuen	Harjoitellaan kehorytmeinä harjoiteltujen rytmien toteuttamista eri soittimin. Musisoidessa tutustutaan erityisesti rytmin ja muodon käsitteisiin. Musiikkiliikunnassa harjoitellaan esimerkiksi musiikin muotorakenteita ja perussykettä. Tässä huomioidaan mahdollinen Pormestarin itsenäisyyspäivän vastaanotto ja siellä tanssittavat tanssit. Toteutetaan oppilaiden omia havaintoja ja kokemuksia kehoillisen ilmaisun kautta.	Musiikillisten oivallusten tekeminen sekä syy- ja seuraussuhteiden löytäminen. Musiikillinen kokeilu, kuuntelu, laulu, soitto ja liike tiedonrakentumisen välineinä. Epävarmuuden ja keskeneräisyyden sieto harjoittelussa ja musiikin tekemisessä. Mahdollistaa onnistumisen kokemuksia. L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tunteiden ilmaisuun ja perustelemiseen kannustaminen. Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Pohjoismaiseen ja helsinkiläiseen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön tutustuminen.
T4 Tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun sekä ohjata häntä jäsentämään kuulemaansa sekä kertomaan siitä	S1 Musiikin opiskelussa hyödynnetään erilaisia kuuntelutapoja ja opitaan erottelemaan ja jäsentämään kuultua. Kerrotaan omasta kuuntelukokemuksesta esimerkiksi kuvan, sanojen tai tarinan avulla ja hyödynnetään sitä omassa musisoinnissa. Musisoidessa huomioidaan peruskäsitteet. Osaamisen kehittyessä käsitteitä nimetään ja käytetään vakiintuneita tai omia symboleita kuvaamaan musiikillisia tapahtumia.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tunteiden ilmaisuun ja perustelemiseen kannustaminen. Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.

	Musiikillisessa toiminnassa kiinnitetään huomiota myös tulkintaan ja musiikin ilmaisullisiin keinoihin. Ääniympäristöjä tarkastellaan eritellen, eroja ja yhtäläisyyksiä etsien. Harjoitellaan eri musiikin tyylilajien tyypillisten kokoonpanojen tunnistamista. Elämyksellistä kuuntelua kerrataan ja syvennetään rakentamalla yhteyksiä muihin oppiaineisiin sekä hyödyntämällä lähiympäristön monipuolista musiikkitarjontaa. Ohjelmiston valinnassa kiinnitetään erityistä huomiota monipuolisesti aikakausiin ja tyylilajeihin niin musisoinnissa kuin kuuntelussa.	Pohjoismaiseen, anglosaksiseen ja helsinkiläiseen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön tutustuminen.
T5 Rohkaista oppilasta improvisoimaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen	S1-S4 Tuotetaan pienimuotoisia improvisaatioita ja sävellyksiä yksin ja ryhmän jäsenenä liikkuen, soittaen ja laulaen. Toteutetaan musiikin peruskäsitteitä ja merkintätapoja improvisoinnissa ja säveltämisessä. Teknologian eri ohjelmia, sovelluksia ja välineitä hyödynnetään tuotosten tekemisessä, tallentamisessa ja jakamisessa. Ohjelmistossa hyödynnetään sekä oppilaiden itse tuottamaa että valmista materiaalia.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen Musiikillisten oivallusten tekeminen sekä syy- ja seuraussuhteiden löytäminen. Musiikillinen kokeilu, kuuntelu, laulu, soitto ja liike tiedonrakentumisen välineinä. Epävarmuuden ja keskeneräisyyden sieto harjoittelussa ja musiikin tekemisessä. Mahdollistaa onnistumisen kokemuksia. L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tunteiden ilmaisun ja perustelemiseen kannustaminen.

		Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Pohjoismaiseen, anglosaksiseen ja helsinkiläiseen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön tutustuminen. L5 Tieto- ja viestintätekniikkaosaaminen Teknologian hyödyntäminen oppimisen välineenä kuuntelun, musiikillisten ilmiöiden, musiikillisen keksinnän ja uuden ohjelmiston harjoittelussa. Omien tuotosten tallentaminen ja niihin palaaminen. L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys Järjestelmällisen ja pitkäjänteisen työskentelyn harjoittelu. Sisukkuuteen kannustaminen työskentelyssä ja työn loppuunsaattamisessa. Pienimuotoisten tavoitteiden asettaminen ja niiden toteutumisen arviointi.
T6 Ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikillisia kokemuksiaan ja musiikillisen maailman esteettistä, kulttuurista ja historiallista monimuotoisuutta	S1 Tunnistetaan eri tyyllilajeja ja löydetään ohjelmistossa olevasta materiaalista tyyllilajien eroja ja yhtäläisyyksiä. Tutustutaan suomalaisen ja anglosaksisen musiikkikulttuurin lisäksi pohjoismaiseen musiikkikulttuuriin laulaen, soittaen, liikkuen, kuunnellen ja leikkien. Hyödynnetään ohjelmistossa sekä uutta että jo kansanperinteeksi	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tuntemusten ilmaisuun ja perustelemiseen kannustaminen. Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.

	muodostunutta pohjoismaista ohjelmistoa. Ohjelmiston valinnassa kiinnitetään erityistä huomiota ohjelmiston tyylilliseen, ajalliseen ja kulttuuriseen monipuolisuuteen. Otetaan ohjelmistoon myös oppilaiden omia kulttuurisia elementtejä.	Pohjoismaiseen, anglosaksiseen ja helsinkiläiseen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön tutustuminen.
T7 Ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja musiikin merkintätapojen periaatteita musisoinnin yhteydessä	S1-S4 Soitetaan melodia-, sointu ja rytmisoittimia nuottikuvasta. Vahvistetaan nuottien ja rytmien nimeämisen, tunnistamisen, soittamisen ja sijoittamisen taitoja laulaen, liikkuen, soittaen ja leikkien. Toteutetaan musiikin peruskäsitteitä ja merkintätapoja omassa musisoinnissa sekä yksin että ryhmässä. Harjoitellaan ohjelmiston avulla merkintätapojen tunnistamista ja toteuttamista.	L4 Monilukutaito Musiikin käsitteisiin ja kieleen tutustuminen ja niiden avulla kommunikoiminen. Musiikin käyttö mielikuvien välineenä vertaillen ja kuvaillen.
T8 Ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia hyvinvointiin sekä huolehtimaan musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta	S1 Harjoitellaan rauhoittumista ja rentoutumista musiikin parissa. Toimitaan vastuullisesti ryhmän jäsenenä kuunnellen musisoivaa ryhmää itse samalla soittaen tai laulaen. Oma toiminta sovitetaan osaksi soivaa ryhmää. Kiinnitetään huomiota kuulonhuollon merkitykseen musiikintunneilla ja vapaa-ajalla. Harjoitellaan soitinten asianmukaista käyttöä ja opetellaan toimimaan myös ohjeidenannon aikana.	L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot Oppimisympäristön siisteydestä, viihtyisyydestä ja turvallisuudesta huolehtiminen. Sääntöjen ja sopimusten ymmärtäminen musisointitilanteissa. Musisointitilanteissa soitto- ja lauluergonomiasta huolehtiminen. Musiikin ja eri tunnetilojen yhteyden havainnointi.

	Rohkaistaan oppilasta ilmaisemaan omia ajatuksia ja tunteita musiikin keinoin.	
T9 Ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, osallistumaan tavoitteiden asettamiseen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin.	S1 Asetetaan pieniä tavoitteita ja arvioidaan omaa edistymistä musiikin opiskelussa. Harjoitellaan ja valmistetaan yhdessä esitys, johon jokaisella on mahdollisuus osallistua. Valitaan ohjelmistoon laulustoa ja soittomateriaalia, joita voidaan harjoitella yhdessä ja jonka harjoitteluun oppilaat voivat asettaa omia tavoitteitaan.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen Musiikillisten oivallusten tekeminen sekä syy- ja seuraussuhteiden löytäminen. Musiikillinen kokeilu, kuuntelu, laulu, soitto ja liike tiedonrakentumisen välineinä. Epävarmuuden ja keskeneräisyyden sieto harjoittelussa ja musiikin tekemisessä. Mahdollistaa onnistumisen kokemuksia.

Grade 5

Overview of objectives and contents in grade 5:

Subject in Grade 5		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 Rohkaista oppilasta osallistumaan yhteismusisointiin ja rakentamaan myönteistä yhteishenkeä yhteisössään	S1 Oppilas toimii musisoivan ryhmän jäsenenä muut huomioiden. Tunneilla hyödynnetään vertaisoppimista, jossa oppilaat oppivat toisiltaan. Tulkinnan ja ilmaisun osaamista vahvistetaan oppilaiden omien kokemusten ja havaintojen avulla. S2 Musisoidaan laulaen, liikkuen ja soittaen musiikin peruskäsitteitä toteuttaen.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tunteiden ilmaisuun ja perustelemiseen kannustaminen. Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen. Erilaisiin musiikkikulttuureihin tutustuminen huomioiden eri aikakaudet ja tyyllilajit.

	S3 Ohjelmistoa valitaan monipuolisesti kiinnittäen huomiota omiin kulttuureihin, kulttuuriperintöihin ja muihin oppiaineisiin sekä niiden luomiin yhteyksiin.	Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutus- ja esiintymistilanteissa. Eurooppalaiseen ja helsinkiläiseen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön tutustuminen. L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys Järjestelmällisen ja pitkäjänteisen työskentelyn harjoittelu ja oma-aloitteisuuteen kannustaminen. Sisukkuuteen kannustaminen tavoitteiden asettamisessa, työskentelyssä ja työn loppuunsaattamisessa. Musiikillisen ryhmän toiminnan ja jatkuvuuden ymmärtäminen ja harjoittaminen. Vapaa-ajan taitojen ja koulun musisoinnin yhteyden löytäminen. L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden vaikuttaminen Osallistuminen opetuksen suunnitteluun ja toteutukseen ja arviointiin. Musiikillisen ryhmän jäsenenä toimiminen aktiivisena osallistujana ja kuuntelijana. Musiikin yhteiskunnallisten merkitysten löytäminen. Välineiden oikeaoppinen käyttö.
T2 Ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen sekä kehittämään keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimien	S1 Harjoitellaan äänenkäyttöä ja -huoltoa erilaisin harjoituksin erityisesti murrosikä ja äänenmurros huomioiden.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tuntemusten ilmaisuun ja perustelemiseen kannustaminen.

soittotaitoaan musisoivan ryhmän jäsenenä	S2 Tutustutaan laulamiseen mikrofoniin avulla ja kiinnitetään huomiota luontevaan äänenkäyttöön. Ymmärretään laulajan rooli osana musisoivaa ryhmää ja kiinnitetään huomiota muiden kuunteluun. Lauletaan moniäänistä ohjelmistoa eri tyyllilajeja huomioiden. S3 Soittotaitoa harjoitetaan monipuolisesti. Harjoitellaan jonkin sointusoittimen perussoittotekniikkaa. S4 Ohjelmistoon sisällytetään monipuolisesti muun muassa suomen- ja englanninkielistä lastenmusiikkia, eri kulttuurien musiikkia, taidemusiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia.	Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen. Erilaisiin musiikkikulttuureihin tutustuminen huomioiden eri aikakaudet ja tyyllilajit. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutus- ja esiintymistilanteissa. Eurooppalaiseen ja helsinkiläiseen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön tutustuminen.
T3 Kannustaa oppilasta keholliseen musiikin, kuvien, tarinoiden ja tunnetilojen ilmaisuun kokonaisvaltaisesti liikkuen	S1 Harjoitellaan musiikin, tunteen ja liikkeen yhteyttä toisiinsa. Kiinnitetään erityistä sointiväriin ja harmoniaan sekä niiden luomiin mahdollisuuksiin musiikillisessa ilmaisussa. S2 Toteutetaan oppilaiden omia havaintoja ja kokemuksia kehollisen ilmaisun kautta.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen Musiikillisten oivallusten tekeminen sekä syy- ja seuraussuhteiden löytäminen. Musiikillinen kokeilu, kuuntelu, laulu, soitto, liike ja tiedonhaku tiedonrakentumisen välineinä. Opitun tiedon hyödyntäminen musiikillisessa tekemisessä. Epävarmuuden ja keskeneräisyyden sieto harjoittelussa ja musiikin tekemisessä. Onnistumisen kokemusten havainnointi ja niistä oppiminen. Opettelu musiikin kriittiseen tarkasteluun. L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

		Mielipiteiden ja omien tuntemusten ilmaisuun ja perustelemiseen kannustaminen. Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen. Erilaisiin musiikkikulttuureihin tutustuminen huomioiden eri aikakaudet ja tyylilajit. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutus- ja esiintymistilanteissa. Eurooppalaiseen ja helsinkiläiseen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön tutustuminen.
T4 Tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun sekä ohjata häntä jäsentämään kuulemaansa sekä kertomaan siitä	S1 Tutustutaan musiikin takana oleviin tarinoihin ja ymmärretään ero absoluuttisen ja ohjelmamusiikin välillä. Kerrotaan omasta kuuntelukokemuksesta esimerkiksi kuvan, sanojen tai tarinan avulla ja hyödynnetään sitä omassa musisoinnissa. Kiinnitetään erityistä huomiota harmoniaan ja sointiväriin sekä havainnoidaan niitä kuullusta. Tutustutaan harmonian ja sointivärin luomiin mahdollisuuksiin musiikillisessa ilmaisussa. Elämyksellistä kuuntelua kerrataan ja syvennetään rakentamalla yhteyksiä muihin oppiaineisiin sekä hyödyntämällä lähiympäristön monipuolista musiikkitarjontaa. Ohjelmiston valinnassa kiinnitetään erityistä huomiota monipuolisesti aikakausiin ja tyylilajeihin niin musisoinnissa kuin kuuntelussa.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tuntemusten ilmaisuun ja perustelemiseen kannustaminen. Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen. Erilaisiin musiikkikulttuureihin tutustuminen huomioiden eri aikakaudet ja tyylilajit. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutus- ja esiintymistilanteissa. Eurooppalaiseen ja helsinkiläiseen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön tutustuminen.

T5 Rohkaista oppilasta improvisoimaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen	S1 Toteutetaan musiikin peruskäsitteitä ja merkintätapoja musiikillisessa keksinnässä yksin ja ryhmän jäsenenä yhteistyössä muiden oppiaineiden kanssa. Käytetään teknologiaa tuotosten tekemisessä, tallentamisessa ja jakamisessa. Ohjelmistossa hyödynnetään sekä oppilaiden itse tuottamaa että valmista materiaalia.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen Musiikillisten oivallusten tekeminen sekä syy- ja seuraussuhteiden löytäminen. Musiikillinen kokeilu, kuuntelu, laulu, soitto, liike ja tiedonhaku tiedonrakentumisen välineinä. Opitun tiedon hyödyntäminen musiikillisessa tekemisessä. Epävarmuuden ja keskeneräisyyden sieto harjoittelussa ja musiikin tekemisessä. Onnistumisen kokemusten havainnointi ja niistä oppiminen. Opettelu musiikin kriittiseen tarkasteluun. L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tuntemusten ilmaisuun ja perustelemiseen kannustaminen. Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen. Erilaisiin musiikkikulttuureihin tutustuminen huomioiden eri aikakaudet ja tyylilajit. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutus- ja esiintymistilanteissa. Eurooppalaiseen ja helsinkiläiseen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön tutustuminen. L5 Tieto- ja viestintätekniinen osaaminen Teknologian hyödyntäminen oppimisen välineenä kuuntelun, musiikillisten ilmiöiden,

		musiikillisen keksinnän ja uuden ohjelmiston harjoittelussa. Omien tuotosten tallentaminen ja niihin palaaminen. Omien tuotosten jakaminen ja tekijänoikeuksiin tutustuminen sekä niiden ymmärtäminen. L6 Työelämätaidot ja yrittäjäyys Järjestelmällisen ja pitkäjänteisen työskentelyn harjoittelu ja oma-aloitteisuuteen kannustaminen. Sisukkuuteen kannustaminen tavoitteiden asettamisessa, työskentelyssä ja työn loppuunsaattamisessa. Musiikillisen ryhmän toiminnan ja jatkuvuuden ymmärtäminen ja harjoittaminen. Vapaa-ajan taitojen ja koulun musisoinnin yhteyden löytäminen.
T6 Ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikillisia kokemuksiaan ja musiikillisen maailman esteettistä, kulttuurista ja historiallista monimuotoisuutta	S1-S4 Tutustutaan Euroopan musiikkiin laulaen, soittaen, liikkuen, leikkien ja kuunnellen. Tunnistetaan eurooppalaisen musiikin eri tyylilajeja ja löydetään ohjelmistossa olevasta materiaalista tyylilajien eroja ja yhtäläisyyksiä. Hyödynnetään ohjelmistossa sekä uutta että jo kansanperinteeksi muodostunutta eurooppalaista ohjelmistoa. Ohjelmiston valinnassa kiinnitetään erityistä huomiota ohjelmiston tyylilliseen, ajalliseen ja kulttuuriseen monipuolisuuteen. Otetaan ohjelmistoon myös	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tuntemusten ilmaisuun ja perustelemiseen kannustaminen. Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen. Erilaisiin musiikkikulttuureihin tutustuminen huomioiden eri aikakaudet ja tyylilajit. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutus- ja esiintymistilanteissa. Eurooppalaiseen ja helsinkiläiseen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön tutustuminen.

	oppilaiden omia kulttuurisia elementtejä.	
T7 ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja musiikin merkintätapojen periaatteita musisoinnin yhteydessä		
T8 ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia hyvinvointiin sekä huolehtimaan musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta		
T9 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, osallistumaan tavoitteiden asettamiseen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin.		

Grade 6

Overview of objectives and contents in grade 6:

Subject in Grade 6		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 Rohkaista oppilasta osallistumaan yhteismusisointiin ja rakentamaan myönteistä yhteishenkeä yhteisössään	S1 Oppilas toimii musisoivan ryhmän jäsenenä muut huomioiden. Tunneilla hyödynnetään vertaisoppimista, jossa oppilaat oppivat toisiltaan. Tulkinnan ja ilmaisun osaamista vahvistetaan oppilaiden omien kokemuksien ja havaintojen avulla.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tunteiden ilmaisun ja perusteleminen kannustaminen. Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen.

	S2 Musisoidaan laulaen, liikkuen ja soittaen musiikin peruskäsitteitä toteuttaen. S3 Ohjelmistoa valitaan monipuolisesti kiinnittäen huomiota omiin kulttuureihin, kulttuuriperintöihin ja muihin oppiaineisiin sekä niiden luomiin yhteyksiin.	Erilaisiin musiikkikulttuureihin tutustuminen huomioiden eri aikakaudet ja tyyllilajit. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutus- ja esiintymistilanteissa. Maailman musiikkikulttuureihin ja helsinkiläiseen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön tutustuminen. L6 Työelämätaidot ja yrittäjäyys Järjestelmällisen ja pitkäjänteisen työskentelyn harjoittelu ja oma-aloitteisuuteen kannustaminen. Sisukkuuteen kannustaminen tavoitteiden asettamisessa, työskentelyssä ja työn loppuunsaattamisessa. Musiikillisen ryhmän toiminnan ja jatkuvuuden ymmärtäminen ja harjoittaminen. Vapaa-ajan taitojen ja koulun musisoinnin yhteyden löytäminen. L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden vaikuttaminen Osallistuminen opetuksen suunnitteluun ja toteutukseen ja arviointiin. Musiikillisen ryhmän jäsenenä toimiminen aktiivisena osallistujana ja kuuntelijana. Musiikin yhteiskunnallisten merkitysten löytäminen. Välineiden oikeaoppinen käyttö.
T2 Ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen	S1	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

sekä kehittämään keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimien soittotaitoaan musisoivan ryhmän jäsenenä	Harjoitellaan äänenkäyttöä ja -huoltoa erilaisin harjoituksin erityisesti murrosikä ja äänenmurros huomioiden. S2 Tutustutaan laulamiseen mikrofoniin avulla ja kiinnitetään huomiota luontevaan äänenkäyttöön. Ymmärretään laulajan rooli osana musisoivaa ryhmää ja kiinnitetään huomiota muiden kuunteluun. Lauletaan moniäänistä ohjelmistoa eri tyyllilajeja huomioiden. S3 Soittotaitoa harjoitetaan monipuolisesti. Harjoitellaan jonkin sointusoittimen perussoittotekniikkaa. S4 Ohjelmistoon sisällytetään monipuolisesti muun muassa lastenmusiikkia, eri kulttuurien musiikkia, taidemusiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia.	Mielipiteiden ja omien tunteiden ilmaisuun ja perusteleminen kannustaminen. Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen. Erilaisiin musiikkikulttuureihin tutustuminen huomioiden eri aikakaudet ja tyyllilajit. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutus- ja esiintymistilanteissa. Erilaisiin maailman musiikkikulttuureihin ja helsinkiläiseen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön tutustuminen.
T3 Kannustaa oppilasta keholliseen musiikin, kuvien, tarinoiden ja tunnetilojen ilmaisuun kokonaisvaltaisesti liikkuen	S1 Harjoitellaan musiikin, tunteen ja liikkeen yhteyttä toisiinsa. Kiinnitetään erityistä sointiväriin ja harmoniaan sekä niiden luomiin mahdollisuuksiin musiikillisessa ilmaisussa. S2 Toteutetaan oppilaiden omia havaintoja ja kokemuksia kehollisen ilmaisun kautta.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen Musiikillisten oivallusten tekeminen sekä syy- ja seuraussuhteiden löytäminen. Musiikillinen kokeilu, kuuntelu, laulu, soitto, liike ja tiedonhaku tiedon rakentumisen välineinä. Opitun tiedon hyödyntäminen musiikillisessa tekemisessä. Epävarmuuden ja keskeneräisyyden sieto harjoittelussa ja musiikin tekemisessä. Onnistumisen kokemusten havainnointi ja niistä oppiminen. Opettelu musiikin kriittiseen tarkasteluun.

		L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tuntemusten ilmaisuun ja perustelemiseen kannustaminen. Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen. Erilaisiin musiikkikulttuureihin tutustuminen huomioiden eri aikakaudet ja tyyllilajit. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutus- ja esiintymistilanteissa. Eurooppalaiseen ja helsinkiläiseen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön tutustuminen.
T4 Tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun sekä ohjata häntä jäsentämään kuulemaansa sekä kertomaan siitä	S1 Tutustutaan musiikin takana oleviin tarinoihin ja ymmärretään ero absoluuttisen ja ohjelmamusiikin välillä. Kerrotaan omasta kuuntelukokemuksesta esimerkiksi kuvan, sanojen tai tarinan avulla ja hyödynnetään sitä omassa musisoinnissa. Kiinnitetään erityistä huomiota harmoniaan ja sointiväriin sekä havainnoidaan niitä kuullusta. Tutustutaan harmonian ja sointivärin luomiin mahdollisuuksiin musiikillisessa ilmaisussa. Elämyksellistä kuuntelua kerrataan ja syvennetään rakentamalla yhteyksiä muihin oppiaineisiin sekä hyödyntämällä lähiympäristön monipuolista musiikkitarjontaa. Ohjelmiston valinnassa kiinnitetään erityistä huomiota monipuolisesti aikakausiin ja	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tuntemusten ilmaisuun ja perustelemiseen kannustaminen. Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen. Erilaisiin musiikkikulttuureihin tutustuminen huomioiden eri aikakaudet ja tyyllilajit. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutus- ja esiintymistilanteissa. Eurooppalaiseen ja helsinkiläiseen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön tutustuminen.

	tyylilajeihin niin musisoinnissa kuin kuuntelussa.	
T5 Rohkaista oppilasta improvisoimaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen	S1 Toteutetaan musiikin peruskäsitteitä ja merkintätapoja musiikillisessa keksinnässä yksin ja ryhmän jäsenenä yhteistyössä muiden oppiaineiden kanssa. Käytetään teknologiaa tuotosten tekemisessä, tallentamisessa ja jakamisessa. Ohjelmistossa hyödynnetään sekä oppilaiden itse tuottamaa että valmista materiaalia.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen Musiikillisten oivallusten tekeminen sekä syy- ja seuraussuhteiden löytäminen. Musiikillinen kokeilu, kuuntelu, laulu, soitto, liike ja tiedonhaku tiedonrakentumisen välineinä. Opitun tiedon hyödyntäminen musiikillisessa tekemisessä. Epävarmuuden ja keskeneräisyyden sieto harjoittelussa ja musiikin tekemisessä. Onnistumisen kokemusten havainnointi ja niistä oppiminen. Opettelu musiikin kriittiseen tarkasteluun. L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tunteiden ilmaisuun ja perustelemiseen kannustaminen. Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen. Erilaisiin musiikkikulttuureihin tutustuminen huomioiden eri aikakaudet ja tyylilajit. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutus- ja esiintymistilanteissa. Eurooppalaiseen ja helsinkiläiseen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön tutustuminen. L5 Tieto- ja viestintätekninen osaaminen

		Teknologian hyödyntäminen oppimisen välineenä kuuntelun, musiikillisten ilmiöiden, musiikillisen keksinnän ja uuden ohjelmiston harjoittelussa. Omien tuotosten tallentaminen ja niihin palaaminen. Omien tuotosten jakaminen ja tekijänoikeuksiin tutustuminen sekä niiden ymmärtäminen. L6 Työelämätaidot ja yrittäjäyys Järjestelmällisen ja pitkäjänteisen työskentelyn harjoittelu ja oma-aloitteisuuteen kannustaminen. Sisukkuuteen kannustaminen tavoitteiden asettamisessa, työskentelyssä ja työn loppuunsaattamisessa. Musiikillisen ryhmän toiminnan ja jatkuvuuden ymmärtäminen ja harjoittaminen. Vapaa-ajan taitojen ja koulun musisoinnin yhteyden löytäminen.
T6 Ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikillisia kokemuksiaan ja musiikillisen maailman esteettistä, kulttuurista ja historiallista monimuotoisuutta	S1-S4 Tutustutaan Euroopan musiikkiin laulaen, soittaen, liikkuen, leikkien ja kuunnellen. Tunnistetaan eurooppalaisen musiikin eri tyyllilajeja ja löydetään ohjelmistossa olevasta materiaalista tyyllilajien eroja ja yhtäläisyyksiä. Hyödynnetään ohjelmistossa sekä uutta että jo kansanperinteeksi muodostunutta eurooppalaista ohjelmistoa. Ohjelmiston valinnassa kiinnitetään erityistä huomiota ohjelmiston	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tunteiden ilmaisuun ja perustelemiseen kannustaminen. Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen. Erilaisiin musiikkikulttuureihin tutustuminen huomioiden eri aikakaudet ja tyyllilajit. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutus- ja esiintymistilanteissa.

	tyyllilliseen, ajalliseen ja kulttuuriseen monipuolisuuteen. Otetaan ohjelmistoon myös oppilaiden omia kulttuurisia elementtejä.	Eurooppalaiseen ja helsinkiläiseen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön tutustuminen.
T7 ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja musiikin merkintätapojen periaatteita musisoinnin yhteydessä		
T8 ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia hyvinvointiin sekä huolehtimaan musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta		
T9 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, osallistumaan tavoitteiden asettamiseen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin.		

Overview of objectives and contents in grade 6:

The assessment criteria for good performance (grade 8) at the end of grade 6. (What is the object of assessment, description of good performance.)

arvosanaa kahdeksan varten

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä / arvosanan kahdeksan osaaminen

Osallisuus			
T1 rohkaista oppilasta osallistumaan yhteismusisointiin ja rakentamaan myönteistä yhteishenkeä yhteisössään	S1-S4	Musiikilliset yhteistyötai dot	Oppilas ottaa huomioon ryhmän muut jäsenet yhteismusisoinnissa.
Musiikilliset tiedot ja taidot sekä luova tuottaminen			
T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen sekä kehittämään keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimien soittotaitoaan musisoivan ryhmän jäsenenä	S1-S4	Laulaminen ja soittaminen ryhmän jäsenenä	Oppilas osallistuu yhteislauluun ja -soittoon pyrkien sovittamaan osuutensa osaksi musiikillista kokonaisuutta.
T3 kannustaa oppilasta keholliseen musiikin, kuvien, tarinoiden ja tunnetilojen ilmaisuun kokonaisvaltaisesti liikkuen	S1-S4	Musiikkiliikunta	Oppilas liikkuu musiikin mukaan ja käyttää kehoaan musiikilliseen ilmaisuun.
T4 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun sekä ohjata häntä jäsentämään kuulemaansa sekä kertomaan siitä	S1-S4	Musiikin kuuntelu	Oppilas kuuntelee keskittyneesti musiikkia ja esittää näkemyksiään kuulemastaan.

T5 rohkaista oppilasta improvisoimaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen	S1-S4	Luovan musiikillisen ajattelun ilmaisemine n eri keinoin	Oppilas keksii omia ratkaisuja käyttäen ääntä, musiikkia, kuvaa tai muita ilmaisutapoja ja osaa tarvittaessa ohjatusti hyödyntää musiikkiteknologian tarjoamia mahdollisuuksia.
Kulttuurinen ymmärrys ja monilukutaito			
T6 ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikillisia kokemuksiaan ja musiikillisen maailman esteettistä, kulttuurista ja historiallista monimuotoisuutta	S1-S4	Musiikin merkitysten havainnointi	Oppilas esittää näkemyksiä musiikilliseen toimintaan liittyvistä havainnoistaan ja kokemuksistaan.
T7 ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja musiikin merkintätapojen periaatteita musisoinnin yhteydessä	S1-S4	Musiikin merkintä-tapojen ymmärtäminen	Oppilas toimii opiskeltujen musiikillisten merkintöjen mukaisesti musisoinnin yhteydessä.
Hyvinvointi ja turvallisuus musiikissa			
T8 ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia hyvinvointiin sekä huolehtimaan musisointi- ja	S1-S4	Välineiden ja laitteiden turvallinen käyttö	Oppilas käyttää laitteita ja soittimia ottaen huomioon muun muassa äänen ja musiikin voimakkuuteen liittyvät tekijät.

ääniympäristön turvallisuudesta			
Oppimaan oppiminen musiikissa			
T9 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, osallistumaan tavoitteiden asettamiseen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin.	S1-S4	Oppimaan oppiminen ja työskentely-taidot	Oppilas asettaa tavoitteen musiikillisen osaamisensa kehittämiseksi ja toimii tavoitteen mukaisesti yhteismusisoinnissa.

13.6.11 Kuvataide vuosiluokilla 3-6

Oppiaineen tehtävä

Kuvataiteen opetuksen tehtävä on ohjata oppilaita tutkimaan ja ilmaisemaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta taiteen keinoin. Oppilaiden identiteettien rakentumista, kulttuurista osaamista ja yhteisöllisyyttä vahvistetaan kuvia tuottamalla ja tulkitsemalla. Oppilaiden omat kokemukset, ja mielikuvitus ja kokeileminen luovat perustan opetukselle. Kuvataiteen opetus kehittää kykyä ymmärtää taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin ilmiöitä. Oppilaille tarjotaan tapoja arvottaa todellisuutta ja vaikuttaa siihen. Kulttuuriperinnön tuntemusta vahvistamalla tuetaan traditioiden välittymistä ja uudistumista. Opetus tukee oppilaiden kriittisen ajattelun kehittymistä sekä kannustaa heitä vaikuttamaan omaan elinympäristöön ja yhteiskuntaan. Kuvataiteen opetuksessa luodaan perustaa oppilaiden paikalliselle ja globaalille toimijuudelle.

Taiteelle ominainen työskentely harjaannuttaa kokemukselliseen, moniaistiseen ja toiminnalliseen oppimiseen. Oppilaat tarkastelevat kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria historiallisista ja kulttuurisista näkökulmista. Opetuksessa tutustutaan erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä. Oppilaita ohjataan käyttämään monipuolisesti erilaisia välineitä, materiaaleja, teknologioita ja ilmaisun keinoja. Opetuksessa kannustetaan monilukutaidon kehittämiseen hyödyntämällä visuaalisuutta sekä muita tiedon tuottamisen ja esittämisen tapoja. Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin yhteistyössä muun opetuksen ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Opetuksessa tutustutaan museoihin ja muihin kulttuurikohteisiin sekä tarkastellaan kuvataiteen harrastusmahdollisuuksia.

Vuosiluokilla 3-6 oppilaat laajentavat omakohtaista suhdettaan kuvataiteeseen ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin. Oppilaita kannustetaan erilaisten kuvailmaisun keinojen kokeiluun ja harjoitteluun sekä kuvallisten taitojen tavoitteelliseen kehittämiseen. Opetuksessa tarkastellaan taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin vaikutuksia mielipiteisiin, asenteisiin ja toimintatapoihin oppilaiden omassa elinympäristössä ja

yhteiskunnassa. Oppilaita ohjataan tutkimaan taiteilijoiden ja muun visuaalisen kulttuurin tekijöiden tavoitteita ja rooleja eri aikoina sekä erilaisissa kulttuurisissa yhteyksissä. Opetuksessa tuetaan oppilaiden yhdessä toimimisen edellytyksiä ja käytäntöjä. Kuvien tuottamisen ja tulkinnan taitoja syvennetään hyödyntämällä vastuullisesti tieto- ja viestintäteknologiaa ja verkkoympäristöjä.

Englantilaisessa koulussa kuvataiteen opetus on kaksikielistä. Suurin osa opetusmateriaalista sekä tehtävänannot ovat englanniksi. Ryhmän ohjaus tapahtuu samoin englanniksi. Uudet käsitteet nimetään myös suomeksi. Oppilaan yksilöohjaus tapahtuu sillä kielellä, jonka oppilas itse tuntee itselleen luontevaksi. Tavoitteena on, että oppilas oppii ymmärtämään ja käyttämään molempia kieliä opiskellessaan ja keskustellessaan taiteesta ja visuaalisesta kulttuurista.

Kuvataiteen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3–6

Tavoitteena on tarjota oppimisympäristöjä ja työtapoja, joilla mahdollistetaan monipuolinen materiaalien, teknologioiden ja ilmaisukeinojen käyttäminen sekä niiden luova soveltaminen. Opetustilanteissa luodaan aktiiviseen kokeilemiseen ja harjoitteluun rohkaiseva ilmapiiri. Pedagogisilla ratkaisuilla tuetaan moniaistista havainnointia, pitkäjänteistä työskentelyä sekä tutkivaa ja tavoitteellista taideoppimista. Opetuksessa otetaan huomioon yksilölliset kuvailmaisun tarpeet ja mahdollistetaan tarkoituksenmukainen työskentely yksin ja ryhmässä. Tavoitteena on luoda oppimiseen ja vuorovaikutukseen kannustava toimintakulttuuri sekä koulussa että koulun ulkopuolisissa ympäristöissä.

Opetuksessa ohjataan taiteidenväliseen ja ilmiöpohjaiseen lähestymistapaan. Oppilaita kannustetaan suhtautumaan kriittisesti eri tietolähteisiin. Opetustilanteissa teknologioita ja verkkoympäristöjä hyödynnetään monipuolisesti, vastuullisesti ja turvallisesti.

Helsingin museot, galleriat ja muut kulttuurilaitokset sekä luonnonympäristöt ovat olennaisia kuvataiteen oppimisympäristöjä, jotka mahdollistavat elämyksellisen taidekokemuksen ja aktiivisen yhteistyön visuaalisen alan asiantuntijoiden kanssa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki kuvataiteessa vuosiluokilla 3–6

Tavoitteena ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä on oppilaiden sosiaalisten, psyykkisten ja motoristen lähtökohtien ja taitojen huomioon ottaminen. Taideoppimisen yksilöllinen ja yhteisöllinen luonne tukee oppilaan identiteettien rakentumista, osallisuutta ja hyvinvointia. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset ohjauksen tarpeet. Opetusta eriytetään tarvittaessa esimerkiksi ilmaisukeinojen, työtapojen ja oppimisympäristöjen valinnoilla. Opetustilanteissa oppilaat voivat hyödyntää vahvuuksiaan, soveltaa erilaisia työtapoja ja käyttää vaihtoehtoisia lähestymistapoja. Taideoppimiselle luodaan turvallinen, moninaisuutta kunnioittava ja itseilmaisuuun rohkaiseva ilmapiiri, jossa oppilaat saavat henkilökohtaista ohjausta ja tukea. Vaihtoehtoisia pedagogisia lähestymistapoja voidaan tarvita erityisesti havaintojen ja tunteiden visuaalisessa ilmaisussa sekä motoristen taitojen kehittämisessä. Ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä voidaan hyödyntää esimerkiksi leikinomaisuutta, pelejä ja eri aistialueisiin liittyviä kokemuksia.

Oppilaan oppimisen arviointi kuvataiteessa vuosiluokilla 3–6

Oppimisen arviointi ja siihen perustuva palaute kuvataiteessa on luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja oppilaiden yksilöllisen edistymisen huomioivaa. Palautteella tuetaan kuvan tuottamisen ja tulkinnan taitojen, taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemuksen, pitkäjänteisten työtapojen sekä itsearviointitaitojen kehittymistä. Oppilasta ohjataan omien ajatusten ilmaisemiseen ja toisten näkemysten arvostamiseen. Oppimisen arviointi kohdistuu kaikkiin opetuksen tavoitteissa määriteltäviin taideoppimisen ulottuvuuksiin.

Antaessaan kuvataiteen sanallista arviota tai arvosanaa opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa koulun opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellessään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuosistodistusta varten opettaja käyttää kuvataiteen valtakunnallisia arviointikriteereitä.

Vuosiluokka 3. (1 vvt)

“ELÄYDY!”

Kolmannen vuosiluokan aikana tutkitaan ja eläydytään vieraiden kulttuurien sekä menneen ajan taiteeseen, muotoiluun, arkkitehtuuriin sekä median ja muun visuaalisen kulttuurin antiin. Verrataan esimerkiksi matkoilta saatuja kokemuksia, tehdään virtuaali- tai mielikuvitusmatkoja, hyödynnetään tietotekniset mahdollisuudet ottaa yhteys maailmalle sekä tutustutaan teemaan sopivaan näyttelytarjontaan. Yhdessä laajennetaan kulttuurien tuntemusta, edistetään suvaitsevaisuutta, herätellään oppilaiden kiinnostus erilaisia globaalin maailman visuaalisia ilmiöitä kohtaan. Otetaan oppilaat mukaan kurssin ohjelman suunnitteluun!

Kuvataiteen ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteet sekä sisältöalueet

TAVOITTEET	SISÄLLÖT	LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN
Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu - T1 Kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja erilaisia kuvallisia välineitä hyödyntäen - T2 Rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan sekä harjoittelemaan näkemystensä perustelemista - T3 Innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja	S1 Omat kuvakulttuurit - Opetuksen sisällöiksi valitaan oppilaiden tekemiä kuvia ja kuvakulttuureja, joihin he osallistuvat omaehtoisesti. Oppilaiden kuvakulttuureja tarkastellaan suhteessa muihin kuvakulttuureihin. - Oppilaiden omia kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen - Annetaan pohdiskelutehtäviä ja kannustetaan uusien näkökulmien etsimiseen ja oivalluksien tekemiseen. - Tehdään taideoppimisen työskentelyprosessi tutummaksi. - Oppilaan oppiminen tehdään näkyväksi. L2 Kulttuurinen osaaminen vuorovaikutus ja ilmaisu - Oppilaat tutustuvat eri kulttuurien taiteeseen, muotoiluun, arkkitehtuuriin ja muihin visuaalisen kulttuurin muotoihin kuten mediataiteeseen ja elokuvaan. - Opetuksessa

ajatuksiaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen Kuvallinen tuottaminen - T4 Ohjata oppilasta käyttämään monipuolisesti erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä harjaannuttamaan kuvan tekemisen taitojaan - T5 Ohjata oppilasta tavoitteelliseen kuvallisten taitojen kehittämiseen yksin ja yhteistyössä muiden kanssa Visuaalisen kulttuurin tulkinta - T8 Ohjata oppilasta tarkastelemaan taidetta ja muuta visuaalista kulttuuria teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmista sekä pohtimaan historiallisten ja kulttuuristen tekijöiden vaikutusta kuviin - T9 Innostaa oppilasta kokeilemaan eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapoja omissa kuvissaan Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen - T10 Ohjata oppilasta keskustelemaan taiteessa, ympäristössä ja muussa	S2 Ympäristön kuvakulttuurit - Opetuksen sisällöt valitaan erilaisista ympäristöistä, esineistä, mediakulttuureista ja virtuaalimaailmoista. Sisältöjä valitaan monipuolisesti rakennetuista ja luonnon ympäristöistä sekä mediasta. - Opetuksen sisältöjä valitaan myös vakiintuneita kuvakulttuureja uudistavista, erilaisten yhteisöjen ja ryhmien tuottamista kuvista ja visuaalisen kulttuurin ilmiöistä. - Ympäristön kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana - Opetuksessa käsitellään kulttuuri-identiteetin vaikutusta taiteen tekemiseen ja vastaanottamiseen. S3 Taiteen maailmat - Opetuksen sisällöt valitaan eri aikoina, eri ympäristöissä ja eri kulttuureissa	hyödynnetään Helsingin taide- ja kulttuuritarjontaa. - Oppilaat harjoittelevat toisen asemaan asettumista ja asioiden tarkastelemista eri näkökulmista. L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot - Oppilaat oppivat huolehtimaan turvallisuudesta liikenteessä opintomatkojen yhteydessä. - Oppilas oppii teknologian turvallista ja toisia kunnioittavaa käyttöä. - Oppilas oppii ottamaan vastuuta oppimisympäristön siisteydestä, viihtyisyydestä ja ilmapiiristä. L4 Monilukutaito - Oppilaita ohjataan kehittämään monilukutaitoaan yhä moninaisempien kuvien, esineiden, rakennusten ja muiden visuaalisen kulttuurin ilmenemismuotojen tulkittamiseen, tuottamiseen ja arvioimiseen erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä. - Käytetään suullisessa ja kirjallisessa ilmaisussa kuvataiteen käsitteistöä. L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen - Digitaalinen teknologia toimii työvälineenä tietoa hankittaessa ja jäsenneltäessä sekä kuvamateriaalia muokattaessa tai luodessa. L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys - Oppilaiden kasvua vastuun ottamiseen omasta tekemisestään

visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista T11 Kannustaa oppilasta ottamaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys kuvailmaisun sisältöjä ja toimintatapoja valitessaan	tuotetusta kuvataiteesta. - Opetuksessa käsitellään kulttuuri-identiteetin vaikutusta taiteen tekemiseen ja vastaanottamiseen. - Taideteoksia käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana.	tuetaan hiljalleen monipuolistuvilla ja vaativammilla työskentelyprosesseilla ja projekteilla. Heitä rohkaistaan tunnistamaan vahvuuksiaan ja kiinnostumaan erilaisista asioista. Oppilaita rohkaistaan oma-aloitteisuuteen ja luovien vaihtoehtojen kokeiluun. L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen Oppilaat osallistuvat oman oppimisensa ja opiskelunsa sekä yhteisen koulutyön ja oppimisympäristön suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

Vuosiluokka 4. (1 vvt)

”ERI AISTIT, TUNNELMAT JA TUNNETILAT TYÖSKENTELYN LÄHTÖKOHTANA”

Tällä kurssilla keskitytään monipuoliseen havainnointiin. Annetaan oppilaille enemmän aikaa paneutua taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin projekteihin. Edetään pienistä harjoitustehtävistä laajempiin ja astetta itsenäisempiin kokonaisuuksiin. Annetaan lasten olla asiantuntijoita, taiteilijoita ja suunnittelijoita!

Etsitään yhdessä visuaalisiin ongelmiin sellaisia ratkaisuja, jotka tekevät elinympäristöstämme paremman, kauniimman ja enemmän lasten toiveiden mukaisen. Valitaan visuaalisen kulttuurin tai taiteen ilmiöistä kiinnostavimmat tutkimusten kohteiksi. Hyödynnetään eri aistit työskentelyssä ja havainnoinnissa.

Kutsutaan luokkaan asiantuntijavieraita kertomaan työstään sekä erityisesti kuuntelemaan ja katsomaan lasten ideoita ja tuotoksia!

Kuvataiteen ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteet sekä sisältöalueet

TAVOITTEET	SISÄLLÖT	LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN

Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu • T1 Kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja erilaisia kuvallisia välineitä hyödyntäen • T2 Rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan sekä harjoittelemaan näkemystensä perustelemista • T3 Innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen Kuvallinen tuottaminen • T4 Ohjata oppilasta käyttämään monipuolisesti erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä harjaannuttamaan kuvan tekemisen taitojaan • T5 Ohjata oppilasta tavoitteelliseen kuvallisten taitojen kehittämiseen yksin ja yhteistyössä muiden kanssa Visuaalisen kulttuurin tulkinta • T8 Ohjata oppilasta tarkastelemaan	S1 Omat kuvakulttuurit • Opetuksen sisällöiksi valitaan oppilaiden tekemiä kuvia ja kuvakulttuureja, joihin he osallistuvat omaehtoisesti. Oppilaiden kuvakulttuureja tarkastellaan suhteessa muihin kuvakulttuureihin. • Oppilaiden omia kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. S2 Ympäristön kuvakulttuurit • Opetuksen sisällöt valitaan erilaisista ympäristöistä, esineistä, mediakulttuureista ja virtuaalimaailmoista. Sisältöjä valitaan monipuolisesti rakennetuista ja luonnon ympäristöistä sekä mediasta. • Opetuksen sisältöjä valitaan myös vakiintuneita kuvakulttuureja uudistavista, erilaisten yhteisöjen ja ryhmien tuottamista kuvista ja visuaalisen kulttuurin ilmiöistä. • Ympäristön kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen • Ajattelun ja oppimaan oppimisen taitoja tuetaan ongelmanratkaisu- ja päättelytehtävin sekä kannustamalla erilaisten näkökulmien etsimiseen ja uusien oivalluksien tekemiseen. • Oppiminen tehdään näkyväksi. Oppilaat tulevat tietoisiksi omista vahvuuksistaan ja kehitystarpeistaan. Opetuksessa on paljon vertaisoppimisen paikkoja. L2 Kulttuurinen osaaminen vuorovaikutus ja ilmaisu • Oppilaat tutkivat elinympäristönsä muutosta ajassa, sen esteettisyyttä, merkityksiä ja toimivuutta. He tutustuvat keinoihin vaikuttaa siihen, niin että se vastaisi enemmän heidän toiveitaan ja tarpeitaan. • Oppilaat tutustuvat Helsingin taide- ja kulttuurikohteisiin sekä paikallisiin luovan alan ammattilaisiin. • Oppilaat harjoittelevat käyttämään monipuolisesti erilaisia ilmaisukeinoja tunteiden, näkemysten, ajatusten ja ideoiden ilmaisemiseen. L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot • Oppilas oppii teknologian turvallista ja toisia kunnioittavaa käyttöä. • Oppilas oppii ajankäytön periaatteita. Hän oppii ottamaan vastuuta oppimisympäristön siisteydestä, viihtyisyydestä ja ilmapiiristä. • Erilaisia materiaaleja ja työvälineitä käyttäessään oppilas oppii ymmärtämään yhteisten sääntöjen merkitystä.

taidetta ja muuta visuaalista kulttuuria teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmista sekä pohtimaan historiallisten ja kulttuuristen tekijöiden vaikutusta kuviin • T9 Innostaa oppilasta kokeilemaan eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapoja omissa kuvissaan Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen • T10 Ohjata oppilasta keskustelemaan taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista • T11 Kannustaa oppilasta ottamaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys kuvailmaisun sisältöjä ja toimintatapoja valitessaan	S3 Taiteen maailmat • Opetuksen sisällöt valitaan eri aikoina, eri ympäristöissä ja eri kulttuureissa tuotetusta kuvataiteesta. • Opetuksessa käsitellään kulttuuri-identiteetin vaikutusta taiteen tekemiseen ja vastaanottamiseen. • Taideteoksia käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana.	L4 Monilukutaito • Oppilaita ohjataan kehittämään monilukutaitoaan yhä moninaisempien kuvien, esineiden, rakennusten ja muiden visuaalisen kulttuurin ilmenemismuotojen tulkitsemiseen, tuottamiseen ja arvioimiseen erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä. • Oppilaat saavat mahdollisuuden kokea erilaisia tunteita tulkitsijan ja tuottajan rooleissa sekä aineksia itsensä hyväksymiseen ja rakentavaan mielipiteiden ilmaisuun. L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen • Digitaalinen teknologia toimii työvälineenä tietoa hankittaessa ja jäseneltäessä sekä kuvamateriaalia muokattaessa tai luodessa. • Oppilaat harjaantuvat sujuvaan mediasisällön tuottamiseen ja käsittelyyn tarkoituksenmukaisilla välineillä ja oppivat myös kuvan, äänen, videon ja animaation tekemistä. Oppilaita kannustetaan etsimään itselle sopivia ilmaisutapoja. L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys • Oppilaiden kasvua vastuun ottamiseen omasta tekemisestään tuetaan hiljalleen monipuolistuvilla ja vaativammilla työskentelyprosesseilla ja projekteilla. Heitä rohkaistaan tunnistamaan vahvuuksiaan ja kiinnostumaan erilaisista asioista.

		• Oppilaita rohkaistaan oma-aloitteisuuteen ja luovien vaihtoehtojen kokeiluun. L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen • Oppilaat osallistuvat oman oppimisensa ja opiskelunsa sekä yhteisen koulutyön ja oppimisympäristön suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

Vuosiluokka 5. (1 vvt)

”MENNEEN AJAN IHMEET JA TULEVAISUUDEN KEKSINNÖT”

Lähtökohtana viidennen vuosiluokan kurssin suunnittelulle on kuvataiteen, muun visuaalisen kulttuurin, kuten muotoilun, arkkitehtuurin sekä kuvaviestinnän ja mediateknologian kehitys. Tutkitaan yhdessä kiinnostavimpia kehityskaaria. Mikä on muuttunut tai säilynyt samana. Kuinka yksinkertaisesta on tullut mutkikasta tai vaikeasta helppoa. Pyritään hahmottamaan kuvataiteen ja visuaalisen kulttuurin eri osa-alueet omassa elämässämme.

Visioidaan tulevaa kehitystä fantasiaa ja ekologista ajattelua unohtamatta. Uudistetaan yhdessä tapaa oppia ja jakaa opittua. Hyödynnetään digitaaliset ja kansainväliset verkostot sekä ympäristön tarjoamat taideprojektit. Aloitetaan työskentelyn dokumentointi.

Kuvataiteen ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteet sekä sisältöalueet

TAVOITTEET	SISÄLLÖT	LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN
Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu • T1 Kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja	S1 Omat kuvakulttuurit • Opetuksen sisällöiksi valitaan oppilaiden tekemiä kuvia ja kuvakulttuureja, joihin he osallistuvat omaehtoisesti. Oppilaiden	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen • Oppilaiden ajattelun ja oppimaan oppimisen taitoja tuetaan ongelmanratkaisu- ja päättelytehtävin sekä kannustamalla erilaisten näkökulmien etsimiseen ja uusien oivalluksien

erilaisia kuvallisia välineitä hyödyntäen • T2 Rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan sekä harjoittelemaan näkemystensä perustelemista • T3 Innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen • • Kuvallinen tuottaminen • T4 Ohjata oppilasta käyttämään monipuolisesti erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä harjaannuttamaan kuvan tekemisen taitojaan • T5 Ohjata oppilasta tavoitteelliseen kuvallisten taitojen kehittämiseen yksin ja yhteistyössä muiden kanssa • T6 Ohjata oppilasta tutustumaan erilaisiin kuvallisen viestinnän tapoihin ja käyttämään kuvallisen vaikuttamisen keinoja omissa kuvissaan	kuvakulttuureja tarkastellaan suhteessa muihin kuvakulttuureihin. • Oppilaiden omia kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. S2 Ympäristön kuvakulttuurit • Opetuksen sisällöt valitaan erilaisista ympäristöistä, esineistä, mediakulttuureista ja virtuaalimaailmoista. Sisältöjä valitaan monipuolisesti rakennetuista ja luonnon ympäristöistä sekä mediasta. • Opetuksen sisältöjä valitaan myös vakiintuneita kuvakulttuureja uudistavista, erilaisten yhteisöjen ja ryhmien tuottamista kuvista ja visuaalisen kulttuurin ilmiöistä. • Ympäristön kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana S3 Taiteen maailmat	tekemiseen. • Toiminnalliset työtavat tukevat uteliaisuutta, mielikuvitusta ja kekseliäisyyttä. • Oppilaan oppiminen tehdään näkyväksi. Oppilaat tulevat tietoisiksi omista vahvuuksistaan ja kehitystarpeistaan. Opetuksessa on paljon vertaisoppimisen paikkoja. L2 Kulttuurinen osaaminen vuorovaikutus ja ilmaisu • Oppilaat tutustuvat kuvataiteen, muun visuaalisen kulttuurin, muotoilun, arkkitehtuurin, kuvaviestinnän ja mediateknologian muutokseen ajassa. Oppilaat lähestyvät autenttisia ilmiöitä leikkien, mielikuvitellen ja toiminnallisesti. • Opetuksessa hyödynnetään Helsingin taide- ja kulttuuritarjontaa. L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot • Oppilas oppii teknologian turvallista ja toisia kunnioittavaa käyttöä. • Oppilas hallitsee ajankäyttöään. Hän kantaa vastuuta oppimisympäristön siisteydestä, viihtyisyydestä ja ilmapiiristä. L4 Monilukutaito • Oppilaita ohjataan kehittämään monilukutaitoaan yhä moninaisempien tekstien, kuvien, teosten, esineiden, rakennusten, mediaesitysten tulkitsemiseen, tuottamiseen ja arvioimiseen erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä. • Oppilaat ymmärtävät ja käyttävät suullisessa ja kirjallisessa ilmaisussaan

Visuaalisen kulttuurin tulkinta • T7 Ohjata oppilasta tarkastelemaan kuvia eri lähtökohdista ja eri yhteyksissä sekä pohtimaan todellisuuden ja fiktion suhdetta • T8 Ohjata oppilasta tarkastelemaan taidetta ja muuta visuaalista kulttuuria teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmista sekä pohtimaan historiallisten ja kulttuuristen tekijöiden vaikutusta kuviin • T9 Innostaa oppilasta kokeilemaan eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapoja omissa kuvissaan Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen • T10 Ohjata oppilasta keskustelemaan taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista • T11 Kannustaa oppilasta ottamaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys kuvailmaisun	• Opetuksen sisällöt valitaan eri aikoina, eri ympäristöissä ja eri kulttuureissa tuotetusta kuvataiteesta. • Opetuksessa käsitellään kulttuuri-identiteetin vaikutusta taiteen tekemiseen ja vastaanottamiseen. • Taideteoksia käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana.	kuvataiteen käsitteistöä. • Oppilaat tunnistavat eri medioiden luomaa ja välittämää kuvaa todellisuudesta. Oppilaiden kriittistä lukutaitoa vahvistetaan oppilaille merkityksellisissä kulttuurisissa yhteyksissä ja ikäkaudelle tärkeiden kokemusten kautta. L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen • Oppilaat tutkivat ja arvioivat erilaisia pelejä ja tutustuvat pelikulttuuriin. • Oppilaat harjaantuvat sujuvaan mediasisällön tuottamiseen ja käsittelyyn tarkoituksenmukaisilla välineillä ja oppivat myös kuvan, äänen, videon ja/tai animaation tekemistä. L6 Työelämätaidot ja yrittäjäys • Oppilas toimii ryhmässä, toteuttaa yhteisiä projekteja ja jakaa omaa osaamista. Oppilas oppii tunnistamaan omia vahvuuksiaan. • Oppilaat tulkitsevat, miten tekstit välittävät tietoa tai luovat mielikuvia ja oppivat soveltamaan näitä keinoja omassa kuvallisessa työskentelyssään. L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen • Oppilaat osallistuvat oman oppimisensa ja opiskelunsa sekä yhteisen koulutyön ja oppimisympäristön suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. • Opetus tarjoaa mahdollisuuden luovuuteen ja uusien

		kestävän tulevaisuuden innovaatioiden ja ideoiden kehittelyyn.

Vuosiluokka 6. (2 vvt)

”NÄKÖKULMIA, ESTEETTISIÄ MIELIPITEITÄ”

Kuudennella vuosiluokalla mietitään sitä, mitä tarkoittaa taidemaku tai oma taidenäkemyks. Minkälaiset kuvat, esitykset, tilat tai visuaaliset kokemukset pysähdyttävät ja kiinnostavat eniten. Tutkitaan omaa tyyliä visuaalisena viestintänä, taidetta ja muuta visuaalista kulttuuria osana arkea ja juhlaa. Tehdään jokaisen oppilaan omat haaveet ja tulevaisuuden tavoitteet näkyviksi kuvataiteen keinoin.

Erityisesti kuudennen luokan Englantiin suuntautuva opintomatka linkittyy kuvataiteen opiskeluun. Integroidaan tehtävänannot mahdollisuuksien mukaan myös liikunnan, ruokailun ja harrastamisen konteksteihin. Opitaan, että taide ja visuaalisuus yhdistää ja on läsnä kaikkialla!

Kuvataiteen ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteet sekä sisältöalueet

TAVOITTEET	SISÄLLÖT	LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN
Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu - T1 Kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja erilaisia kuvallisia välineitä hyödyntäen - T2 Rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan sekä harjoittelemaan näkemystensä perustelemista	S1 Omat kuvakulttuurit - Opetuksen sisällöiksi valitaan oppilaiden tekemiä kuvia ja kuvakulttuureja, joihin he osallistuvat omaehtoisesti. Oppilaiden kuvakulttuureja tarkastellaan suhteessa muihin kuvakulttuureihin. - Oppilaiden omia kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. S2 Ympäristön	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen - Oppilaiden ajattelun ja oppimaan oppimisen taitoja tuetaan kannustamalla pohdiskelemaan työotteeseen, uusien näkökulmien etsimiseen ja oivalluksien tekemiseen. - Oppilaiden tiedonkäsitys laajenee ja he etsivät tietoa itsenäisesti. - Oppilaan oppiminen tehdään näkyväksi. Oppilaat ovat tietoisia omista vahvuuksistaan ja kehitystarpeistaan. Opetuksessa on paljon vertaisoppimisen paikkoja. L2 Kulttuurinen osaaminen vuorovaikutus ja ilmaisu - Oppilaiden käsitys taiteesta ja visuaalisen kulttuurin muodoista

• T3 Innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen Kuvallinen tuottaminen • T4 Ohjata oppilasta käyttämään monipuolisesti erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä harjaannuttamaan kuvan tekemisen taitojaan • T5 Ohjata oppilasta tavoitteelliseen kuvallisten taitojen kehittämiseen yksin ja yhteistyössä muiden kanssa • T6 Ohjata oppilasta tutustumaan erilaisiin kuvallisen viestinnän tapoihin ja käyttämään kuvallisen vaikuttamisen keinoja omissa kuvissaan Visuaalisen kulttuurin tulkinta • T7 Ohjata oppilasta tarkastelemaan kuvia eri lähtökohdista ja eri yhteyksissä sekä pohtimaan	kuvakulttuurit • Opetuksen sisällöt valitaan erilaisista ympäristöistä, esineistä, mediakulttuureista ja virtuaalimaailmoista. Sisältöjä valitaan monipuolisesti rakennetuista ja luonnon ympäristöistä sekä mediasta. • Opetuksen sisältöjä valitaan myös vakiintuneita kuvakulttuureja uudistavista, erilaisten yhteisöjen ja ryhmien tuottamista kuvista ja visuaalisen kulttuurin ilmiöistä. • Ympäristön kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana S3 Taiteen maailmat • Opetuksen sisällöt valitaan eri aikoina, eri ympäristöissä ja eri kulttuureissa tuotetusta kuvataiteesta. • Opetuksessa käsitellään kulttuuri-identiteetin vaikutusta taiteen tekemiseen ja vastaanottamiseen.	syvenee. Oppilaat tutkivat taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkitystä osana identiteettiään ja omaa elämäänsä. Oppilaat tiedostavat omia taidemielityksiään. • Oppilailla on runsaasti tilaa ilmaista omia ideoitaan, näkemyksiään ja ajatuksiaan. Heidän esiintymis- ja keskustelutaitonsa kehittyvät. Oppilailla on taitoja muodostaa omia mielipiteitä ja puolustaa niitä. • Opetuksessa hyödynnetään Helsingin taide- ja kulttuuritarjontaa. L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot • Oppilaita kannustetaan tuomaan vapaa-ajalla oppimiaan taitoja koulutyöhön ja opettamaan niitä toisille oppilaille. • Oppilas oppii teknologian turvallista ja toisia kunnioittavaa käyttöä. • Oppilas hallitsee ajankäyttöään. Hän kantaa vastuuta oppimisympäristön siisteydestä, viihtyisyydestä ja ilmapiiristä. • Erilaisia materiaaleja ja työvälineitä käyttäessään oppilas noudattaa ohjeita ja huolehtii työturvallisuudesta. L4 Monilukutaito • Oppilaat pääsevät käyttämään taitojaan tulkita erilaisia kuvien, esineiden, rakennusten ja muiden visuaalisen kulttuurin ilmenemismuotojen merkityksiä. • Oppilaat oppivat arvottamaan taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ilmenemismuotoja omista

todellisuuden ja fiktion suhdetta • T8 Ohjata oppilasta tarkastelemaan taidetta ja muuta visuaalista kulttuuria teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmista sekä pohtimaan historiallisten ja kulttuuristen tekijöiden vaikutusta kuviin • T9 Innostaa oppilasta kokeilemaan eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapoja omissa kuvissaan Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen • T10 Ohjata oppilasta keskustelemaan taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista • T11 Kannustaa oppilasta ottamaan huomioon kulttuurin moninaisuus ja kestävä kehitys kuvailmaisun sisältöjä ja toimintatapoja valitessaan	• Taideteoksia käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana.	lähtökohdistaan käsin sekä tunnistamaan ja huomioimaan toisenlaisia arvoja. • Oppilaita kannustetaan yhdistelemään eri oppiaineiden tunteilla opittuja taitoja ja tietoja kuvataiteen opinnoissa. Oppilaat osaavat käyttää monipuolisia tiedon lähteitä itsenäisesti. • Oppilaita ohjataan kehittämään monilukutaitoaan yhä moninaisempien tekstien, kuvien, teosten, esineiden, rakennusten, mediaesitysten tulkittamiseen, tuottamiseen ja arvioimiseen erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä. L5 Tieto- ja viestintäteknologisen osaaminen • Oppilaat harjaantuvat sujuvaan mediasisällön tuottamiseen ja käsittelyyn tarkoituksenmukaisilla välineillä ja oppivat myös kuvan, äänen, videon ja/tai animaation tekemistä. • Oppilaat ottavat vastuuta omasta viestinnästään. • Oppilaat tiedostavat omat ja muiden oikeudet eri medioissa ja tuntevat niihin liittyvät menettelytavat. L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys • Oppilaan kokemusta omasta tehtävästä osana kokonaisuutta harjoitellaan toimimalla ryhmässä, toteuttamalla yhteisiä projekteja ja jakamalla omaa osaamista. Oppilas oppii tunnistamaan omia vahvuuksiaan. • Oppilaita rohkaistaan oma-aloitteisuuteen ja luovien vaihtoehtojen

		kokeiluun. L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen • Oppilaat osallistuvat oman oppimisensa ja opiskelunsa sekä yhteisen koulutyön ja oppimisympäristön suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

Kuvataiteen arviointikriteerit 6. vuosiluokan päätteeksi hyvää osaamista kuvaavaa sanallista arviota/ arvosanaa kahdeksan varten

Arvioinnin kokonaisuudessa huomioidaan kaikki kuvataiteen sisältöalueet: omat kuvakulttuurit, ympäristön kuvakulttuurit sekä taiteen maailmat.

Opetuksen tavoite	Arvioinnin kohteet	Hyvä/arvosanan kahdeksan osaaminen
Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu		
Kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja erilaisia kuvallisia välineitä hyödyntäen	Taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin havainnoiminen	Oppilas osaa tehdä monipuolisia havaintoja ympäristöstä ja sen kuvista käyttämällä kuvallisia välineitä
Rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan sekä harjoittelemaan näkemystensä perustelemista	Havaintojen ja ajatusten sanallistaminen	Oppilas osaa kuvailla taiteeseen, ympäristöön ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin liittyviä havaintojaan ja perustella ajatuksiaan sanallisesti
Innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen	Havaintojen ja ajatusten kuvallinen ilmaiseminen	Oppilas osaa ilmaista havaintojaan ja ajatuksiaan hyödyntämällä kuvien rinnalla myös muita tiedon tuottamisen tapoja
Kuvallinen tuottaminen		
Ohjata oppilasta käyttämään monipuolisesti erilaisia	Kuvallisten ilmaisukeinojen käyttäminen	Oppilas osaa soveltaa erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja

materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä harjaannuttamaan kuvan tekemisen taitojaan		ilmaisukeinoja kuvallisessa tuottamisessaan
Ohjata oppilasta tavoitteelliseen kuvallisten taitojen kehittämiseen yksin ja yhteistyössä muiden kanssa	Kuvailmaisun taitojen kehittäminen	Oppilas osaa asettaa tavoitteita ja pyrkii kehittämään kuvailmaisuaan yksin ja ryhmän jäsenenä
Ohjata oppilasta tutustumaan erilaisiin kuvallisen viestinnän tapoihin ja käyttämään kuvallisen vaikuttamisen keinoja omissa kuvissaan	Kuvien avulla vaikuttaminen ja osallistuminen	Oppilas osaa käyttää erilaisia kuvallisen vaikuttamisen keinoja ilmaistessaan mielipiteitään
Visuaalisen kulttuurin tulkinta		
Ohjata oppilasta tarkastelemaan kuvia eri lähtökohdista ja eri yhteyksissä sekä pohtimaan todellisuuden ja fiktion suhdetta	Kuvientarkastelu	Oppilas osaa tarkastella sisällön, muodon ja asiayhteyden vaikutusta erilaisten kuvien tulkintaan
Ohjata oppilasta tarkastelemaan taidetta ja muuta visuaalista kulttuuria teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmista sekä pohtimaan historiallisten ja kulttuuristen tekijöiden vaikutusta kuviin	Kuvatulkinnan menetelmien käyttäminen	Oppilas osaa tulkita kuvia teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmista sekä hyödyntää tulkintojaan kuvista keskusteltaessa
Innostaa oppilasta kokeilemaan eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapoja omissa kuvissaan	Kuvailmaisun tapojen käyttäminen	Oppilas osaa hyödyntää erilaisia kuvailmaisun tapoja tarkastellessaan taidetta ja muuta visuaalista kulttuuria sekä tehdessään omia kuvia
Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen		
Ohjata oppilasta keskustelemaan taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista	Arvojen tarkasteleminen	Oppilas osaa ilmaista näkemyksiään taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista
Kannustaa oppilasta ottamaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys kuvailmaisun sisältöjä ja toimintatapoja valitessaan	Kuvailmaisun sisältöjen ja toimintatapojen valinta	Oppilas ottaa kuvailmaisussaan huomioon kulttuurisen moninaisuuteen ja kestävään kehitykseen liittyviä näkökulmia

13.6.12 Crafts grades 3-6 Curriculum

Grade 3

TECHNOLOGY in grade 3

Specific task of technology work in grade 3:

Woodwork project with design element

Objectives for learning environments and work methods in grade 3:

Familiarise students with woodworking and install essential health and safety awareness when utilising workshop equipment and general workshop safety. Discuss where the materials come from and how they arrive in the workshop.

Guidance, differentiation and support in grade 3:

Teacher's personal guidance and support offered through extra documentation to those with SEN. Physical support for the smallest of children may be necessary through the use of clamps and jigs when cutting and drilling. Additional material and small projects provided to those who require extension tasks.

Assessments of student's learning in grade 3:

To be in both formative and summative forms. Constant student teacher discussion, reflection and evaluation of working processes will be balanced with final evaluation of completed work and peer evaluation. A very basic specification initially helps students plan out and later evaluate if their own project has met its initial requirements. Students also asked about feedback from parents and teachers (after the work has been taken home).

Objectives of subject in grade 3:

A strong emphasis is to be placed on the design cycle/process and in particular it should be highlighted that this cycle is followed throughout other creative subjects at school, such as Textiles and Food.

To develop students own problem solving skills and base knowledge of materials and working processes. Students build up the skills necessary to plan and manage their individual workload.

Begin to install the concepts of a user, a need, a problem and a solution. These elements will be referred to throughout all future technology and handcraft projects.

Students are taught how to use basic hand tools in order to measure, mark and cut. Standing position and the way with which to hold tools is covered.

Students are made aware of the industrial production, as well as basic cultural and environmental issues related to design and manufacture.

Essential contents derived from the objectives of the subject in grade 3:

<i>Technical Work</i> in Grade 3		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen

T1 - to strengthen the student's interest in making hand as well as to inspire invent, but to try and utilizing new local handicraft T5 - encourages pupils to work long view and responsibly, to ensure a safe working as well as select and use appropriate work equipment. T7 - guide the student to evaluate, appreciate and examine their own and interact with others	S1 Elementary research into the user, tools and materials completed in order to support some basic design choices S2 A limited amount of planning is used to convey ideas and how they are to be realised. Dimensions used to calculate materials needed. S3 Experience and learn some of the working properties of metal and wood in this first project S4 Utilise numerous tools and equipment in the production of their individual birdhouse S5 Learn about safety methods and correct use of tools S6 Provide each other written and verbal feedback when completing folio evaluation.	L1 Thinking and learning to learn L2 Cultural competence, interaction and expression L3 Independency, managing daily activities, safety L4 Multilateralism L6 Competence for the work environment and entrepreneurship L7 Participation and influence, Building a sustainable future

TEXTILES

Specific task of textile work in grade 3:

Objectives for learning environments and work methods in grade 3

Käsityön oppiaineen tehtävä on ohjata oppilaita kokonaiseen käsityöprosessin hallintaan. Kolmannella luokalla ohjataan toteuttamaan tuotteen tai teoksen itsenäinen tai yhteisöllinen suunnittelu, valmistus ja oman tai yhteisen käsityöprojektin arviointi. Käsityön tekeminen on tutkivaa, kekseliästä ja kokeilevaa. Prosessissa opitaan ja toteutetaan erilaisia visuaalisia, materiaalisia, teknisiä ja valmistusmenetelmällisiä ratkaisuja ja käyttämään opittuja tietoja ja taitoja arjessa. Käsityössä kehitetään oppilaiden avaruudellista hahmottamista, tuntoaistia ja käsillä tekemistä, jotka edistävät motorisia taitoja, luovuutta ja suunnitteluosaamista. Opetuksella vahvistetaan edellytyksiä monipuoliseen työskentelyyn. Ohjataan pitkäjänteiseen ja innovatiiviseen työskentelyprosessiin ja itsetuntoa vahvistavaan, mielihyvää tuottavaan kokemukseen.

Käsityössä painotetaan oppilaiden erilaisia kiinnostuksen kohteita ja korostetaan yhteisöllistä toimintaa. Lähtökohtana on teemojen tarkastelu oppiainerajat luontevasti ylittäen. Ympäröivän materiaalsen maailman tuntemus luo perustaa kestäväälle elämäntavalle ja kehitykselle. Tähän liittyy oppilaiden oma elämänpiiri, paikallinen kulttuuriperintö ja yhteisön kulttuurinen moninaisuus. Käsityö kasvattaa eettisiä, tiedostavia, osallistuvia sekä osaavia ja yritteliäitä kansalaisia, jotka arvostavat itseään tekijöinä, joilla on taito käsityöilmaisuun ja halu ylläpitää ja kehittää käsityökulttuuria.

Guidance, differentiation and support in grade 3:

Kolmannen luokan tavoitteiden kannalta keskeistä on ottaa huomioon oppilaiden erilaiset edellytykset ja tarpeet käsityön opiskeluun. Ratkaisut eriytetään kolmannella luokalla käytettävien oppimisympäristöjen, työtapojen ja oppimistehtävien valinnassa. Oppilasta tuetaan kehittämään käsityöllisiä taitojaan joustavasti ja itselleen sopivalla tavalla ja kannustetaan nauttimaan työstään. Käsityössä tuetaan oppilaiden omia ratkaisuja toteutettavissa töissä, vahvistetaan uutta ja luovaa tiedon rakentamista yksin tai yhdessä muiden kanssa. Yhteisten opetustuokioiden lisäksi oppilaalle annetaan henkilökohtaista ohjausta ja apua tarpeen mukaan. Ohjaukselle varataan riittävästi aikaa. Oppilaan on mahdollista syventää taitojaan haluamassaan aihepiirissä ja suunnitella ja toteuttaa lisätöitä.

Assessments of student's learning in grade 3:

Oppimisen arviointi ja siihen perustuva palaute on ohjaavaa ja kannustavaa, koko käsityöprosessia koskevaa. Oppilasta ohjataan suunnittelemaan ja dokumentoimaan oman työnsä eri vaiheita ja dokumentointi toimii arvioinnin välineenä. Palautteen antamisessa korostetaan myönteisesti oppilaan kehittymistä ja kannustetaan omien taitojen syventämiseen. Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan käsityötaitojen ja -tiedon kehittyminen. Arviointikeskustelussa ja muussa palautteessa osoitetaan kehittämiskohde ja ohjataan sen kehittämiseen. Oppilaat osallistuvat arviointiin ja oppilasta ohjataan oppilasta arvioimaan ryhmässä ja itsenäisesti omia ja muiden töitä arvostavalla tavalla. Ryhmän työskentelyä ja tuotosta voidaan esitellä ja arvioida, jolloin oppilaat oppivat esiintymistä, asioiden selkeää ja jäsennehtyä esittämistä, toisten työskentelyä ja rakentavaa palautteen antoa.

Käsityön sanallista arviota antaessaan opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä havainnoida kokonaista käsityön prosessia, monimateriaalisen tekemisen tapoja, työskentelyn sujuvuutta ja tuotosten laatua sekä muissa oppiaineissa opitun soveltamista.

Objectives of subject in grade 3:

Kolmannella luokalla käsityön tehtävänä on ohjata yhä vahvemmin kokonaiseen käsityöprosessiin aihepiirin tutkimisen, suunnittelun, työn valmistamisen sekä yhteisen ja oman arvioinnin kautta. Keskeisenä on eri työvälineiden, kuten ompelukoneen, toimintaperiaatteisiin tutustuminen ja niiden käytön harjoittelu oman työn valmistuksessa. Oppilaat tutustuvat uusiin käsitteisiin, sanastoon ja symboleihin. 3.luokalla tutustutaan materiaalien ominaisuuksiin ja työstämiseen oman työn kautta, ja sen kautta suunnitellaan ja kehitetään toimivia ratkaisuja. Oppilaat voivat laajentaa osaamistaan lankatekniikoissa. Oppilaita ohjataan tekemään valintoja työstämismenetelmien ja työvälineiden välillä ja työskentelemään niiden avulla. Työskentelyssä otetaan huomioon työturvallisuusnäkökohdat.

Essential contents derived from the objectives of the subject in grade 3:

Textile Work in Grade 3		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 vahvistaa oppilaan kiinnostusta käsin tekemiseen sekä innostaa keksivään, kokeilevaan ja oman koulun monikulttuurisuutta hyödyntävään käsityöhön.	S1-S6	L1, L2

T2 ohjata oppilasta hahmottamaan kokonainen käsityöprosessi ja sen dokumentointia.	S1-S6	L1, L5
T3 opastaa oppilasta suunnittelemaan ja valmistamaan yksin tai yhdessä käsityötuote ja ohjata oppilasta miettimään ja suunnittelemaan työhön omia esteettisiä ja teknisiä ratkaisuja.	S1-S4	L2, L4, L5
T4 ohjata oppilasta tekstiilityön käsitteistöön, tuntemaan erilaisia materiaaleja ja työstämään niitä tarkoituksenmukaisesti.	S3, S5	L4, L6
T5 kannustaa oppilasta toimimaan pitkäjänteisesti ja vastuuntuntoisesti, huolehtimaan turvallisesta työskentelystä ja ohjata oppilas käyttämään työhön sopivaa välineistöä.	S1-S5	L3, L6
T6 opastaa oppilasta käyttämään mahdollisuuksien mukaan tieto- ja viestintäteknologiaa käsityön suunnittelussa ja käsityöprosessin dokumentoinnissa.	S1, S2, S6	L5
T7 ohjata oppilasta arvioimaan, arvostamaan ja tarkastelemaan vuorovaikutteisesti ryhmässä omaa ja muiden käsityöprosessia.	S6	L1, L4, L7
T8 herättää oppilas arvioimaan omia aihepiiriin liittyviä kulutustottumuksiaan kriittisesti.	S1-S3, S5	L1, L3, L7

S1 Ideointi: Suunnittelussa perehdytään erilaisiin lähtökohtiin ja hyödynnetään omia moniaistisia kokemuksia ja elämyksiä sekä havainnoidaan ja analysoidaan esineitä, rakennettua ja luonnon ympäristöä uusien ideoiden kehittämiseksi. Käsityössä yhdistetään värejä, kuviota, erilaisia pintoja, tyylejä ja muotoja.

S2 Suunnittelu: Laaditaan omalle tuotteelle tai teokselle ja työskentelylle suunnitelma ja kehitetään sitä tarvittaessa. Kokeillaan erilaisia materiaaleja ja työskentelytekniikoita ideoiden kehittämiseksi tuotteeksi tai teokseksi. Harjoitellaan suunnitelman dokumentointia sanallisesti ja visuaalisesti sekä numeerisesti käyttäen esimerkiksi mittoja ja määriä.

S3 Kokeilu: Tutkitaan materiaalien ominaisuuksia sekä tutustutaan ompelukoneen toimintaperiaatteisiin. Sovelletaan näin hankittua tietoa omassa ompelutyössä. Kokeillaan erilaisia materiaaleja kuten erilaisia lankoja, kankaita ja kierrätysmateriaaleja. Kokeilujen pohjalta omaa tuotetta voi kehittää eteenpäin.

S4 Tekeminen: Valmistetaan yksilöllisiä tai yhteisöllisiä tuotteita, joiden toteuttamiseen käytetään käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä ja koneita. Työskennellään itse tehdyn suunnitelman mukaan opettajan tukemana.

S5 Soveltaminen: Työskennellessä opitaan käyttämään alan peruskäsitteistöä ja tutustutaan turvallisiin materiaaleihin ja työtapoihin. Perehdytään laadukkaan tuotteen ominaisuuksiin ja turvalliseen työskentelykulttuuriin.

S6 Dokumentointi ja arviointi: Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään osana ideointia, suunnittelua ja dokumentointia. Tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä. Opetellaan antamaan yksilö- ja ryhmäpalautetta.

Grade 4

TECHNOLOGY in grade 4

9 week course

Specific task of technology work in grade 3:

Electronic game, as well as some basic woodworking to create a housing for the game.

Objectives for learning environments and work methods in grade 4:

Students learn about the basic concept of electricity and how it is be used in society to our advantage. Students learn how to construct a simple circuit using basic electronic components. Reference to how electrical items use energy and can be made in a way that conserves energy should be made eg. LEDs used where traditional bulbs have previously been used. Once more, safety in the workshop, how to correctly use specialist machines and the use of protective clothing are elements that are strongly emphasised during grade 4.

Guidance, differentiation and support in grade 4:

Students that struggle to read electrical diagrams may need additional support in the placing of components into their circuit board. Likewise, some students may require physical teacher support to use certain woodwork tools (chisel and mallet). More advanced students may be stretched with additional mini projects such as a acrylic plastic pencil holder or keyfob.

Assessments of student's learning in grade 4:

To be in both formative and summative forms. Constant student teacher discussion, reflection and evaluation of working processes will be balanced with final evaluation of completed work and peer evaluation. The folder work includes a specification and design section that can be referred back to at the end, in way of reflection and self evaluation. Group discussion and constructive criticism can be a useful way of helping evaluate work (teacher led). This helps point out ways of improvement and highlights well achieved elements of projects in a positive way.

Objectives of subject in grade 4:

To initiate pupils learning and understanding of electrics and the role they play in our modern society. Students start to understand the benefits and dangers involved with electricity. Greater awareness of the the engineering that goes into the many electrical devices that are commonly used in lives today. The woodwork element shall focus on more traditional skills, such as how to use chisels.

Essential contents derived from the objectives of the subject in grade 4:

<i>Technical Work</i> in Grade 4		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 - to strengthen the student's interest in making by hand as well as to inspire creativity	S1 Ideas, S2 Planning, S3 Modelling and Experimenting, S4 Making, S5 Application, S6 Documenting and Evaluating	L2 Cultural competence, interaction and expression
T2 - guide the student to perceive and manage the entire process of the craft and	S1 Ideas, S2 Planning, S3 Modelling and Experimenting,	L1 Thinking and learning to learn

its documentation in the process of solving problems	S4 Making, S5 Application, S6 Documenting and Evaluating	L5 ICT competence
T4 - guide the student to recognize terminology and to know many different types of materials and how to process them appropriately	S3 Modelling and Experimenting, S5 Application	L4 Multilateralism L6 Competence for the work environment and entrepreneurship
T5 - encourages pupils to work long view and responsibly, to ensure a safe working as well as select and use appropriate work equipment.	S1 Ideas, S2 Planning, S3 Modelling and Experimenting, S4 Making, S5 Application	L3 Independency, managing daily activities, safety L6 Competence for the work environment and entrepreneurship
T7 - guide the student to evaluate, appreciate and examine their own work, as well as interact with others during the whole craft process	S6 Documenting and Evaluating	L1 Thinking and learning to learn L4 Multilateralism L7 Participation and influence, Building a sustainable future

TEXTILES

Specific task of textile work in grade 4:

Objectives for learning environments and work methods in grade 4:

Käsityön oppiaineen tehtävä on ohjata oppilaita kokonaiseen käsityöprosessin hallintaan. Neljännellä luokalla ohjataan toteuttamaan tuotteen tai teoksen itsenäinen tai yhteisöllinen suunnittelu, valmistus ja oman tai yhteisen käsityöprojektin arviointi. Käsityön tekeminen on tutkivaa, kekseliästä ja kokeilevaa. Prosessissa opitaan uusia ja toteutetaan erilaisia visuaalisia, materiaalisia, teknisiä ja valmistusmenetelmällisiä ratkaisuja ja käytetään opittuja tietoja ja taitoja arjessa. Käsityössä kehitetään oppilaiden avaruudellista hahmottamista, tuntoaistia ja käsillä tekemistä, jotka edistävät motorisia taitoja, luovuutta ja suunnitteluosaamista. Opetuksella vahvistetaan edellytyksiä monipuoliseen työskentelyyn. Ohjataan pitkäjänteiseen ja innovatiiviseen työskentelyprosessiin ja itsetuntoa vahvistavaan, mielihyvää tuottavaan kokemukseen.

Käsityössä painotetaan oppilaiden erilaisia kiinnostuksen kohteita ja korostetaan yhteisöllistä toimintaa. Lähtökohtana on teemojen tarkastelu oppiainerajat luontevasti ylittäen. Ympäröivän materiaalsen maailman tuntemus luo perustaa kestäväälle elämäntavalle ja kehitykselle. Tähän liittyy oppilaiden oma elämänpiiri, paikallinen kulttuuriperintö ja yhteisön kulttuurinen moninaisuus. Käsityö kasvattaa eettisiä, tiedostavia, osallistuvia sekä osaavia ja yritteliäitä kansalaisia, jotka arvostavat itseään tekijöinä, joilla on taito käsityöilmaisuun ja halu ylläpitää ja kehittää käsityökulttuuria.

Guidance, differentiation and support in grade 4:

Neljännän luokan käsityön tavoitteiden kannalta keskeistä on ottaa huomioon oppilaiden erilaiset edellytykset ja tarpeet käsityön opiskeluun. Ratkaisut eriytetään neljännellä luokalla käytettävien oppimisympäristöjen, työtapojen ja oppimistehtävien valinnassa. Oppilasta tuetaan kehittämään

käsityöllisiä taitojaan joustavasti ja itselleen sopivalla tavalla ja kannustetaan nauttimaan työstään. Käsityössä tuetaan oppilaiden omia ratkaisuja toteutettavissa töissä, vahvistetaan uutta ja luovaa tiedon rakentamista yksin tai yhdessä muiden kanssa. Yhteisten opetustuokioiden lisäksi oppilaalle annetaan henkilökohtaista ohjausta ja apua tarpeen mukaan. Ohjaukselle varataan riittävästi aikaa. Oppilaan on mahdollista syventää taitojaan haluamassaan aihepiirissä ja suunnitella ja toteuttaa lisätöitä.

Assessments of student's learning in grade 4:

Oppimisen arviointi ja siihen perustuva palaute on ohjaavaa ja kannustavaa, koko käsityöprosessia koskevaa. Oppilasta ohjataan suunnittelemaan ja dokumentoimaan oman työnsä eri vaiheita ja dokumentointi toimii arvioinnin välineenä. Palautteen antamisessa korostetaan myönteisesti oppilaan kehittymistä ja kannustetaan omien taitojen syventämiseen. Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan käsityötaidon ja -tiedon kehittyminen. Arviointikeskustelussa ja muussa palautteessa osoitetaan kehittämiskohde ja ohjataan sen kehittämiseen. Oppilaat osallistuvat arviointiin ja oppilasta ohjataan oppilasta arvioimaan ryhmässä ja itsenäisesti omia ja muiden töitä arvostavalla tavalla. Ryhmän työskentelyä ja tuotosta voidaan esitellä ja arvioida, jolloin oppilaat oppivat esiintymistä, asioiden selkeää ja jäsennellyä esittämistä, toisten työskentelyä ja rakentavaa palautteen antoa.

Käsityön sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä havainnoida kokonaista käsityön prosessia, monimateriaalisen tekemisen tapoja, työskentelyn sujuvuutta ja tuotosten laatua sekä muissa oppiaineissa opitun soveltamista.

Objectives of subject in grade 4:

Neljännellä luokalla käsityön tehtävänä on ohjata yhä vahvemmin kokonaiseen käsityöprosessiin aihepiirin tutkimisen, suunnittelun, työn valmistamisen sekä yhteisen ja oman arvioinnin kautta. Keskeisenä on eri tekniikoihin ja välineisiin, kuten lankatekniikoiden uusiin osa-alueisiin, tutustuminen ja niiden toteuttaminen oman työn valmistuksessa. Syvennetään taitoja ompelussa ja toteutetaan työ, jossa hyödynnetään ompelukonetta. Oppilaat tutustuvat uusiin käsitteisiin, sanastoon ja symboleihin. Neljännellä luokalla tutustutaan uusiin materiaaleihin ja niiden ominaisuuksiin ja työstämiseen oman työn kautta, ja sen kautta suunnitellaan ja kehitetään toimivia ratkaisuja. Oppilaita ohjataan tekemään valintoja työstämismenetelmien ja työvälineiden välillä ja työskentelemään niiden avulla. Työskentelyssä otetaan huomioon työturvallisuusnäkökohdat.

Essential contents derived from the objectives of the subject in grade 4:

Textile work in Grade 4		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 vahvistaa oppilaan kiinnostusta käsin tekemiseen sekä innostaa keksivään, kokeilevaan ja oman koulun monikulttuurisuutta hyödyntävään käsityöhön.	S1-S6	L1, L2
T2 ohjata oppilasta hahmottamaan kokonainen käsityöprosessi ja sen dokumentointia.	S1-S6	L1, L5
T3 opastaa oppilasta suunnittelemaan ja valmistamaan yksin tai yhdessä	S1-S4	L2, L4, L5

käsityötuote ja ohjata oppilasta miettimään ja suunnittelemaan työhön omia esteettisiä ja teknisiä ratkaisuja.		
T4 ohjata oppilasta tekstiilityön käsitteistään, tuntemaan erilaisia materiaaleja ja työstämään niitä tarkoituksenmukaisesti.	S3, S5	L4, L6
T5 kannustaa oppilasta toimimaan pitkäjänteisesti ja vastuuntuntoisesti, huolehtimaan turvallisesta työskentelystä ja ohjata oppilas käyttämään työhön sopivaa välineistöä.	S1-S5	L3, L6
T6 opastaa oppilasta käyttämään mahdollisuuksien mukaan tieto- ja viestintäteknologiaa käsityön suunnittelussa ja käsityöprosessin dokumentoinnissa.	S1, S2, S6	L5
T7 ohjata oppilasta arvioimaan, arvostamaan ja tarkastelemaan vuorovaikutteisesti ryhmässä omaa ja muiden käsityöprosessia.	S6	L1, L4, L7
T8 herättää oppilas arvioimaan omia ja omaan ympäristöön liittyviä tuotanto- ja kulutustottumuksia kriittisesti.	S1-S3, S5	L1, L3, L7

S1 Ideointi: Suunnittelussa perehdytään erilaisiin lähtökohtiin ja hyödynnetään omia moniaistisia kokemuksia ja elämyksiä sekä havainnoidaan ja analysoidaan esineitä, rakennettua ja luonnon ympäristöä uusien ideoiden kehittämiseksi. Käsityössä yhdistetään värejä, kuviota, erilaisia pintoja, tyytlejä ja muotoja.

S2 Suunnittelu: Laaditaan omalle tuotteelle tai teokselle ja työskentelylle suunnitelma ja kehitetään sitä tarvittaessa. Kokeillaan erilaisia materiaaleja ja työskentelytekniikoita ideoiden kehittämiseksi tuotteeksi tai teokseksi. Harjoitellaan suunnitelman dokumentointia sanallisesti ja visuaalisesti sekä numeerisesti käyttäen esimerkiksi mittoja ja määriä.

S3 Kokeilu: Tutkitaan materiaalien ominaisuuksia sekä tutustutaan ompelukoneen toimintaperiaatteisiin. Sovelletaan näin hankittua tietoa omassa ompelutyössä. Kokeillaan erilaisia materiaaleja kuten erilaisia lankoja, kankaita ja kierrätysmateriaaleja. Kokeilujen pohjalta omaa tuotetta voi kehittää eteenpäin.

S4 Tekeminen: Valmistetaan yksilöllisiä tai yhteisöllisiä tuotteita, joiden toteuttamiseen käytetään käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä ja koneita. Työskennellään itse tehdyn suunnitelman mukaan opettajan tukemana.

S5 Soveltaminen: Työskennellessä opitaan käyttämään alan peruskäsitteistöä ja tutustutaan turvallisiin materiaaleihin ja työtapoihin. Perehdytään laadukkaasti tuotteen ominaisuuksiin ja turvalliseen työskentelykulttuuriin.

S6 Dokumentointi ja arviointi: Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään osana ideointia, suunnittelua ja dokumentointia. Tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä. Opetellaan antamaan yksilö- ja ryhmäpalautetta.

Grade 5

TECHNOLOGY in grade 5

18 week course

Specific task of technology work in grade 3:

Manmade board project (Folio and Practical Solution)

Wood project with simple mechanism (Folio and Practical Solution)
Softwood project (Practical Solution)

Objectives for learning environments and work methods in grade 5

To refer to the 'design process' and again draw out similarities that exist between the creative subjects. Students build on their previous experience of Technology to design and create solutions to given problems and use the appropriate machinery and tools in the realisation of these designs. Students are to develop creativity and realise factors that limit them (time, tools, materials and skills). Largely based on working with wood (more malleable and forgiving), students are able to concentrate on design more than learning many new skills. They can review previously learned skills from grades 3 and 4 in the manufacture of these new projects.

Guidance, differentiation and support in grade 5:

Teacher guidance at the design and development stage of these projects is crucial as pupils are learning about their capabilities. More radical ideas can be curtailed and adapted with teacher input so that designs can be put into reality. Jigs and plans for basic construction of each project are provided by the teacher.

Assessments of student's learning in grade 5:

Students create their own specification that is referred back to at the end of the project. Along with their chosen design, this helps to form a basis for evaluating their own work. They are given an evaluation paper that also makes them reflect on the skills they have learned, found difficult and the elements of the project that they have enjoyed. Teacher assessment is formal and should reflect the child's ability as shown in class, as well as taking into consideration the overall outcome. Importantly, the student's level of independent thinking and working should also hold weight in the final evaluation.

Objectives of subject in grade 5:

The projects undertaken in grade 5 aim to further knowledge and practice the ability to solve problems independently. Students are learning the key terminology of technology tools and processes. Processes to shape, drill, cut, fix and finish are practiced during grade 5 projects. Similarities and differences between their small one off projects and larger batch and mass production are highlighted (tooling, use of jigs etc).

Essential contents derived from the objectives of the subject in grade 5:

Technical Work in Grade 5		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 to strengthen the student's interest in making by hand, as well as to inspire. Also to try and utilize new local handicraft	S1 Ideas, S3 Modelling and Experimenting, S4 Making, S5 Application	L1 Thinking and learning to learn L2 Cultural competence, interaction and expression
T2 - guide the student to perceive and manage the entire process of the craft and	S1 Ideas, S2 Planning, S3 Modelling and Experimenting, S4 Making, S5 Application, S6 Documenting and Evaluating	L1 Thinking and learning to learn

its documentation in the process of solving problems T3 - will guide students in designing and manufacturing independently or in combination with handicraft product or learning, relying on their own aesthetic and technical solutions T4 guide the student to recognize the terminology and to know many different types of materials and process (also from outside of Finland) them appropriately (in Finnish and English) T6 - to guide students to use communication technology and such crafts while completing the design, manufacturing and handicraft process, conveying information and producing relevant documentation T7 - guide the student to evaluate, appreciate and examine their own work, as well as interact with others throughout the whole craft process T8 - raises the student to critically evaluate the production process	S1 Ideas, S2 Planning, S3 Modelling and Experimenting, S4 Making, S5 Application S5 Application S2 Planning, S5 Application, S6 Documenting and Evaluating S5 Application, S6 Documenting and Evaluating S6 Documenting and Evaluating	L3 Independency, managing daily activities, safety L6 Competence for the work environment and entrepreneurship L1 Thinking and learning to learn L3 Independency, managing daily activities, safety L1 Thinking and learning to learn L2 Cultural competence, interaction and expression L4 Multilateralism L2 Cultural competence, interaction and expression L5 ICT competence L6 Competence for the work environment and entrepreneurship L1 Thinking and learning to learn L2 Cultural competence, interaction and expression L7 Participation and influence, Building a sustainable future L2 Cultural competence, interaction and expression L5 ICT competence

TEXTILES

Specific task of textile work in grade 5:

Objectives for learning environments and work methods in grade 5

Käsityön oppiaineen tehtävä on ohjata oppilaita kokonaiseen käsityöprosessin hallintaan. Viidennellä luokalla syvennetään taitoja toteuttaa tuotteen tai teoksen itsenäinen tai yhteisöllinen suunnittelu, valmistus ja oman tai yhteisen käsityöprojektin arviointi. Käsityön tekeminen on tutkivaa, kekseliästä ja kokeilevaa. Prosessissa opitaan uusia ja toteutetaan erilaisia visuaalisia, materiaalisia, teknisiä ja valmistusmenetelmällisiä ratkaisuja ja käytetään opittuja tietoja ja taitoja arjessa. Käsityössä kehitetään oppilaiden avaruudellista hahmottamista, tuntoaistia ja käsillä tekemistä, jotka edistävät motorisia taitoja, luovuutta ja suunnitteluosaamista. Opetuksella vahvistetaan edellytyksiä monipuoliseen työskentelyyn. Ohjataan pitkäjänteiseen ja innovatiiviseen työskentelyprosessiin ja itsetuntoa vahvistavaan, mielihyvää tuottavaan kokemukseen.

Käsityössä painotetaan oppilaiden erilaisia kiinnostuksen kohteita ja korostetaan yhteisöllistä toimintaa. Lähtökohtana on teemojen tarkastelu oppiainerajat luontevasti ylittäen. Ympäröivän materiaallisen maailman tuntemus luo perustaa kestäväälle elämäntavalle ja kehitykselle. Tähän liittyy oppilaiden oma elämänpiiri, paikallinen kulttuuriperintö ja yhteisön kulttuurinen moninaisuus. Käsityö kasvattaa eettisiä, tiedostavia, osallistuvia sekä osaavia ja yritteliäitä kansalaisia, jotka arvostavat itseään tekijöinä, joilla on taito käsityöilmaisuun ja halu ylläpitää ja kehittää käsityökulttuuria.

Guidance, differentiation and support in grade 5:

Viidennen luokan käsityön tavoitteiden kannalta keskeistä on ottaa huomioon oppilaiden erilaiset edellytykset ja tarpeet käsityön opiskeluun. Ratkaisut eriytetään viidennellä luokalla käytettävien oppimisympäristöjen, työtapojen ja oppimistehtävien valinnassa. Oppilasta tuetaan kehittämään käsityöllisiä taitojaan joustavasti ja itselleen sopivalla tavalla ja kannustetaan nauttimaan työstään. Käsityössä tuetaan oppilaiden omia ratkaisuja toteutettavissa töissä, vahvistetaan uutta ja luovaa tiedon rakentamista yksin tai yhdessä muiden kanssa. Yhteisten opetustuokioiden lisäksi oppilaalle annetaan henkilökohtaista ohjausta ja apua tarpeen mukaan. Ohjaukselle varataan riittävästi aikaa. Oppilaan on mahdollista syventää taitojaan haluamassaan aihepiirissä ja suunnitella ja toteuttaa lisätöitä.

Assessments of student's learning in grade 5:

Oppimisen arviointi ja siihen perustuva palaute on ohjaavaa ja kannustavaa, koko käsityöprosessia koskevaa. Oppilasta ohjataan suunnittelemaan ja dokumentoimaan oman työnsä eri vaiheet ja dokumentointi toimii arvioinnin välineenä. Palautteen antamisessa korostetaan myönteisesti oppilaan kehittymistä ja kannustetaan omien taitojen syventämiseen. Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan käsityötaidon ja -tiedon kehittyminen. Arviointikeskustelussa ja muussa palautteessa osoitetaan kehittämiskohde ja ohjataan sen kehittämiseen. Oppilaat osallistuvat arviointiin ja oppilasta ohjataan oppilasta arvioimaan ryhmässä ja itsenäisesti omia ja muiden töitä arvostavalla tavalla. Ryhmän työskentelyä ja tuotosta voidaan esitellä ja arvioida, jolloin oppilaat oppivat esiintymistä, asioiden selkeää ja jäsennellyä esittämistä, toisten työskentelyä ja rakentavaa palautteen antoa.

Käsityön sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä havainnoida kokonaista käsityön prosessia, monimateriaallisen tekemisen tapoja, työskentelyn sujuvuutta ja tuotosten laatua sekä muissa oppiaineissa opitun soveltamista.

Objectives of subject in grade 5:

Viidennellä luokalla käsityön tehtävänä on syventää taitoja kokonaisen käsityöprosessin aihepiirin tutkimisessa, suunnittelussa, työn valmistamisessa sekä yhteisessä ja omassa arvioinnissa. Keskeisenä on uusiin tekniikoihin ja välineisiin tutustuminen ja niiden toteuttaminen oman työn valmistuksessa. Syvennetään taitoja lankatekniikoissa ja toteutetaan työ, jossa hyödynnetään uusia tekniikoita ja työvälineitä. Oppilaat tutustuvat uusiin käsitteisiin, sanastoon ja symboleihin. Viidennellä luokalla tutustutaan uusiin materiaaleihin ja niiden ominaisuuksiin ja työstämiseen oman työn kautta, ja sen kautta suunnitellaan ja kehitetään toimivia ratkaisuja. Oppilaita ohjataan tekemään valintoja työstämismenetelmien ja työvälineiden välillä ja työskentelemään niiden avulla.

Essential contents derived from the objectives of the subject in grade 5:

Textile Work in Grade 5		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 vahvistaa oppilaan kiinnostusta käsin tekemiseen sekä innostaa keksivään, kokeilemaan ja oman koulun monikulttuurisuutta hyödyntävään käsityöhön.	S1-S6	L1, L2
T2 ohjata oppilasta hahmottamaan kokonainen käsityöprosessi ja sen dokumentointia.	S1-S6	L1, L5
T3 opastaa oppilasta suunnittelemaan ja valmistamaan yksin tai yhdessä käsityötuote ja ohjata oppilasta miettimään ja suunnittelemaan työhön omia esteettisiä ja teknisiä ratkaisuja.	S1-S4	L2, L4, L5
T4 ohjata oppilasta tekstiilityön käsitteistöön, tuntemaan erilaisia materiaaleja ja työstämään niitä tarkoituksenmukaisesti.	S3, S5	L4, L6
T5 kannustaa oppilasta toimimaan pitkäjännitteisesti ja vastuuntuntoisesti, huolehtimaan turvallisesta työskentelystä ja ohjata oppilas käyttämään työhön sopivaa välineistöä.	S1-S5	L3, L6
T6 opastaa oppilasta käyttämään mahdollisuuksien mukaan tieto- ja viestintätekniologiaa käsityön suunnittelussa ja käsityöprosessin dokumentoinnissa.	S1, S2, S6	L5
T7 ohjata oppilasta arvioimaan, arvostamaan ja tarkastelemaan vuorovaikutteisesti ryhmässä omaa ja muiden käsityöprosessia.	S6	L1, L4, L7
T8 herättää oppilas arvioimaan omia ja omaan ympäristöön liittyviä tuotanto- ja kulutustottumuksia kriittisesti.	S1-S3, S5	L1, L3, L7

S1 Ideointi: Suunnittelussa perehdytään erilaisiin lähtökohtiin ja hyödynnetään omia moniaistisia kokemuksia ja elämyksiä sekä havainnoidaan ja analysoidaan esineitä, rakennettua ja luonnon ympäristöä uusien ideoiden kehittämiseksi. Käsityössä yhdistetään värejä, kuviota, erilaisia pintoja, tyylejä ja muotoja.

S2 Suunnittelu: Laaditaan omalle tuotteelle tai teokselle ja työskentelylle suunnitelma ja kehitetään sitä tarvittaessa. Kokeillaan erilaisia materiaaleja ja työskentelytekniikoita ideoiden kehittämiseksi tuotteeksi tai teokseksi. Harjoitellaan suunnitelman dokumentointia sanallisesti ja visuaalisesti sekä numeerisesti käyttäen esimerkiksi mittoja ja määriä.

S3 Kokeilu: Tutkitaan materiaalien ominaisuuksia sekä tutustutaan ompelukoneen toimintaperiaatteisiin. Sovelletaan näin hankittua tietoa omassa ompelutyössä. Kokeillaan erilaisia materiaaleja kuten erilaisia lankoja, kankaita ja kierrätysmateriaaleja. Kokeilujen pohjalta omaa tuotetta voi kehittää eteenpäin.

S4 Tekeminen: Valmistetaan yksilöllisiä tai yhteisöllisiä tuotteita, joiden toteuttamiseen käytetään käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä ja koneita. Työskennellään itse tehdyn suunnitelman mukaan opettajan tukemana.

S5 Soveltaminen: Työskennellessä opitaan käyttämään alan peruskäsitteistöä ja tutustutaan turvallisiin materiaaleihin ja työtapoihin. Perehdytään laadukkaasti tuotteen ominaisuuksiin ja turvalliseen työskentelykulttuuriin.

S6 Dokumentointi ja arviointi: Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään osana ideointia, suunnittelua ja dokumentointia. Tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä. Opetellaan antamaan yksilö- ja ryhmäpalautetta.

Grade 6

TECHNOLOGY in grade 6 18 week course

Specific task of technology work in grade 6:

Woodwork and design project (Folio and Practical Solution)

Metalwork and design project (Practical Solution)

Objectives for learning environments and work methods in grade 6:

During grade 6, students are to broaden their understanding of resistant materials and their properties. Students should familiarise themselves with processes needed to work and join them.

A strong emphasis is placed on the safety requirements necessary in the workshop and possible dangers if not adhered to.

Guidance, differentiation and support in grade 6:

Teacher guidance at the design and development stage of these projects is crucial as pupils are learning where their capabilities lay. More radical ideas can be curtailed and adapted with teacher input so that designs can be put into reality. Jigs and plans for basic construction of each project are provided by the teacher. Ready made templates and stencils are available for students who struggle with finding measuring and marking too challenging.

Assessments of student's learning in grade 6:

Students create their own specification that is referred back to at the end of the project. Along with their chosen design, this helps to form a basis for evaluating their own work. They are given an evaluation paper that also makes them reflect on the skills they have learned, found difficult and the elements of the project that they have enjoyed. Teacher assessment is formal and should reflect the child's ability as shown in class, as well as taking into consideration the overall outcome. Importantly, the student's level of independent thinking and working should also hold weight in the final evaluation.

Objectives of subject in grade 6:

Students to study basic theory of mechanisms, in particular cams. They use this new knowledge to help create designs and a practical solution to a simple problem that is designed with a specific user in mind.

Increasing value is placed upon self orientated research and creating a solution. ICT is used to complete part of the research and to help present their findings. Students then process this information to aid them in developing a solution.

Essential contents derived from the objectives of the subject in grade 6:

Technical Work in Grade 6		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 to strengthen the student's interest in making by hand, as well as to inspire. Also to try and utilize new local handicraft	S1 Ideas, S3 Modelling and Experimenting, S4 Making, S5 Application	L1 Thinking and learning to learn L2 Cultural competence, interaction and expression
T2 - guide the student to perceive and manage the entire process of the craft and its documentation in the process of solving problems	S1 Ideas, S2 Planning, S3 Modelling and Experimenting, S4 Making, S5 Application, S6 Documenting and Evaluating	L1 Thinking and learning to learn L3 Independency, managing daily activities, safety L6 Competence for the work environment and entrepreneurship
T3 - will guide students in designing and manufacturing independently or in combination with handicraft product or learning, relying on their own aesthetic and technical solutions	S1 Ideas, S2 Planning, S3 Modelling and Experimenting, S4 Making, S5 Application	L1 Thinking and learning to learn L3 Independency, managing daily activities, safety
T4 guide the student to recognize the terminology and to know many different types of materials and process (also from outside of Finland) them appropriately (in Finnish and English)	S5 Application	L1 Thinking and learning to learn L2 Cultural competence, interaction and expression L4 Multilateralism
T6 - to guide students to use communication technology and such crafts while completing the design, manufacturing and handicraft	S2 Planning, S5 Application, S6 Documenting and Evaluating	L2 Cultural competence, interaction and expression L5 ICT competence

process, conveying information and producing relevant documentation T7 - guide the student to evaluate, appreciate and examine their own work, as well as interact with others throughout the whole craft process T8 - raises the student to critically evaluate the production process	S5 Application, S6 Documenting and Evaluating S6 Documenting and Evaluating	L6 Competence for the work environment and entrepreneurship L1 Thinking and learning to learn L2 Cultural competence, interaction and expression L7 Participation and influence, Building a sustainable future L2 Cultural competence, interaction and expression L5 ICT competence

TEXTILES

Specific task of textile work in grade 6:

Objectives for learning environments and work methods in grade 6:

Käsityön oppiaineen tehtävä on ohjata oppilaita kokonaiseen käsityöprosessin hallintaan. Kuudennella luokalla syvennetään taitoja toteuttaa tuotteen tai teoksen itsenäinen tai yhteisöllinen suunnittelu, valmistus ja oman tai yhteisen käsityöprojektin arviointi. Käsityön tekeminen on tutkivaa, kekseliästä ja kokeilevaa. Prosessissa opitaan uusia ja toteutetaan erilaisia visuaalisia, materiaalisia, teknisiä ja valmistusmenetelmällisiä ratkaisuja ja käytetään opittuja tietoja ja taitoja arjessa. Käsityössä kehitetään oppilaiden avaruudellista hahmottamista, tuntoaistia ja käsillä tekemistä, jotka edistävät motorisia taitoja, luovuutta ja suunnitteluosaamista. Opetuksella vahvistetaan edellytyksiä monipuoliseen työskentelyyn. Ohjataan pitkäjänteiseen ja innovatiiviseen työskentelyprosessiin ja itsetuntoa vahvistavaan, mielihyvää tuottavaan kokemukseen.

Käsityössä painotetaan oppilaiden erilaisia kiinnostuksen kohteita ja korostetaan yhteisöllistä toimintaa. Lähtökohtana on teemojen tarkastelu oppiainerajat luontevasti ylittäen. Ympäröivän materiaalsen maailman tuntemus luo perustaa kestäväälle elämäntavalle ja kehitykselle. Tähän liittyy oppilaiden oma elämänpiiri, paikallinen kulttuuriperintö ja yhteisön kulttuurinen moninaisuus. Käsityö kasvattaa eettisiä, tiedostavia, osallistuvia sekä osaavia ja yritteliäitä kansalaisia, jotka arvostavat itseään tekijöinä, joilla on taito käsityöilmaisuuksiin ja halu ylläpitää ja kehittää käsityökulttuuria.

Guidance, differentiation and support in grade 6:

Kuudennen luokan käsityön tavoitteiden kannalta keskeistä on ottaa huomioon oppilaiden erilaiset edellytykset ja tarpeet käsityön opiskeluun. Ratkaisut eriytetään kuudennella luokalla käytettävien oppimisympäristöjen, työtapojen ja oppimistehtävien valinnassa. Oppilasta tuetaan kehittämään käsityöllisiä taitojaan joustavasti ja itselleen sopivalla tavalla ja kannustetaan nauttimaan työstään. Käsityössä tuetaan oppilaiden omia ratkaisuja toteutettavissa töissä, vahvistetaan uutta ja luovaa

tiedon rakentamista yksin tai yhdessä muiden kanssa. Yhteisten opetustuokioiden lisäksi oppilaalle annetaan henkilökohtaista ohjausta ja apua tarpeen mukaan. Ohjaukselle varataan riittävästi aikaa. Oppilaan on mahdollista syventää taitojaan haluamassaan aihepiirissä ja suunnitella ja toteuttaa lisätöitä.

Assessments of student's learning in grade 6:

Oppimisen arviointi ja siihen perustuva palaute on ohjaavaa ja kannustavaa, koko käsityöprosessia koskevaa. Oppilasta ohjataan suunnittelemaan ja dokumentoimaan oman työnsä eri vaiheet ja dokumentointi toimii arvioinnin välineenä. Palautteen antamisessa korostetaan myönteisesti oppilaan kehittymistä ja kannustetaan omien taitojen syventämiseen. Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan käsityötaidon ja -tiedon kehittyminen. Arviointikeskustelussa ja muussa palautteessa osoitetaan kehittämiskohde ja ohjataan sen kehittämiseen. Oppilaat osallistuvat arviointiin ja oppilasta ohjataan oppilasta arvioimaan ryhmässä ja itsenäisesti omia ja muiden töitä arvostavalla tavalla. Ryhmän työskentelyä ja tuotosta voidaan esitellä ja arvioida, jolloin oppilaat oppivat esiintymistä, asioiden selkeää ja jäsenneltyä esittämistä, toisten työskentelyä ja rakentavaa palautteen antoa.

Käsityön sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaan osaamista valtakunnallisen opetussuunnitelman tavoitteiden mukaan. Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä havainnoida kokonaista käsityön prosessia, monimateriaalisen tekemisen tapoja, työskentelyn sujuvuutta ja tuotosten laatua sekä muissa oppiaineissa opitun soveltamista.

Objectives of subject in grade 6:

Kuudennella luokalla käsityön tehtävänä on syventää taitoja kokonaisen käsityöprosessin aihepiiriin tutkimisessa, suunnittelussa, työn valmistamisessa sekä yhteisessä ja omassa arvioinnissa. Keskeisenä on uusiin tekniikoihin ja välineisiin tutustuminen ja niiden toteuttaminen oman työn valmistuksessa. Syvennetään taitoja vaatetuksessa ja oppilaat suunnittelevat ja toteuttavat oman vaatteiden valmistusprosessin. Oppilaat tutustuvat uusiin käsitteisiin, sanastoon ja symboleihin. Kuudennella luokalla tutustutaan uusiin materiaaleihin ja syvennetään tietoutta jo tutuista, liittyen niiden ominaisuuksiin ja työstämiseen oman työn kautta. Tämän kautta suunnitellaan ja kehitetään toimivia ratkaisuja omaan työhön. Oppilaita ohjataan tekemään valintoja työstämismenetelmien ja työvälineiden välillä ja työskentelemään niiden avulla.

Essential contents derived from the objectives of the subject in grade 6:

Textile Work in Grade 6		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 vahvistaa oppilaan kiinnostusta käsin tekemiseen sekä innostaa keksivään, kokeilevaan ja oman koulun monikulttuurisuutta hyödyntävään käsityöhön.	S1-S6	L1, L2
T2 ohjata oppilasta hahmottamaan kokonainen käsityöprosessi ja sen dokumentointia.	S1-S6	L1, L5
T3 opastaa oppilasta suunnittelemaan ja valmistamaan yksin tai yhdessä käsityötuote ja ohjata oppilasta miettimään ja suunnittelemaan työhön omia esteettisiä ja teknisiä ratkaisuja.	S1-S4	L2, L4, L5

T4 ohjata oppilasta tekstiilityön käsitteistään, tuntemaan erilaisia materiaaleja ja työstämään niitä tarkoituksenmukaisesti.	S3, S5	L4, L6
T5 kannustaa oppilasta toimimaan pitkäjännitteisesti ja vastuuntuntoisesti, huolehtimaan turvallisesta työskentelystä ja ohjata oppilas käyttämään työhön sopivaa välineistöä.	S1-S5	L3, L6
T6 opastaa oppilasta käyttämään mahdollisuuksien mukaan tieto- ja viestintäteknologiaa käsityön suunnittelussa ja käsityöprosessin dokumentoinnissa.	S1, S2, S6	L5
T7 ohjata oppilasta arvioimaan, arvostamaan ja tarkastelemaan vuorovaikutteisesti ryhmässä omaa ja muiden käsityöprosessia.	S6	L1, L4, L7
T8 herättää oppilas arvioimaan omia ja omaan ympäristöön liittyviä tuotanto- ja kulutustottumuksia kriittisesti.	S1-S3, S5	L1, L3, L7

S1 Ideointi: Suunnittelussa perehdytään erilaisiin lähtökohtiin ja hyödynnetään omia moniaistisia kokemuksia ja elämyksiä sekä havainnoidaan ja analysoidaan esineitä, rakennettua ja luonnon ympäristöä uusien ideoiden kehittämiseksi. Käsityössä yhdistetään värejä, kuviota, erilaisia pintoja, tyylejä ja muotoja.

S2 Suunnittelu: Laaditaan omalle tuotteelle tai teokselle ja työskentelylle suunnitelma ja kehitetään sitä tarvittaessa. Kokeillaan erilaisia materiaaleja ja työskentelytekniikoita ideoiden kehittämiseksi tuotteeksi tai teokseksi. Harjoitellaan suunnitelman dokumentointia sanallisesti ja visuaalisesti sekä numeerisesti käyttäen esimerkiksi mittoja ja määriä.

S3 Kokeilu: Tutkitaan materiaalien ominaisuuksia sekä tutustutaan ompelukoneen toimintaperiaatteisiin. Sovelletaan näin hankittua tietoa omassa ompelutyössä. Kokeillaan erilaisia materiaaleja kuten erilaisia lankoja, kankaita ja kierrätysmateriaaleja. Kokeilujen pohjalta omaa tuotetta voi kehittää eteenpäin.

S4 Tekeminen: Valmistetaan yksilöllisiä tai yhteisöllisiä tuotteita, joiden toteuttamiseen käytetään käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä ja koneita. Työskennellään itse tehdyn suunnitelman mukaan opettajan tukemana.

S5 Soveltaminen: Työskennellessä opitaan käyttämään alan peruskäsitteistöä ja tutustutaan turvallisiin materiaaleihin ja työtapoihin. Perehdytään laadukkaasti tuotteen ominaisuuksiin ja turvalliseen työskentelykulttuuriin.

S6 Dokumentointi ja arviointi: Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään osana ideointia, suunnittelua ja dokumentointia. Tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä. Opetellaan antamaan yksilö- ja ryhmäpalautetta.

Käsityön arviointikriteerit 6. vuosiluokan päätteeksi hyvää osaamista kuvaavaa sanallista arviota/ arvosanaa kahdeksan varten

Opetuksen tavoite	Sisältöä lueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä/arvosanan kahdeksan osaaminen
T1 vahvistaa oppilaan kiinnostusta käsin tekemiseen sekä innostaa keksivään,	S1-S6		<i>Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen. Oppilaita</i>

kokeilevaan ja paikallisuutta hyödyntävään käsityöhön.			ohjataan pohtimaan kokemuksia osana itsearviointia.
T2 ohjata oppilasta hahmottamaan ja hallitsemaan kokonainen käsityöprosessi ja sen dokumentointi.	S1-S6	<i>Oman työn suunnittelu, valmistus, arviointi ja prosessin dokumentointi.</i>	<i>Oppilas osaa toteuttaa kokonaisen käsityöprosessin ja tehdä dokumentointia prosessin eri vaiheista.</i>
T3 opastaa oppilasta suunnittelemaan ja valmistamaan yksin tai yhdessä käsityötuote tai -teos luottaen omiin esteettisiin ja teknisiin ratkaisuihin.	S1-S4	<i>Tuotteen valmistaminen.</i>	<i>Oppilas osaa valmistaa omaan tai yhteiseen suunnitelmaansa perustuvan tuotteen tai teoksen, jossa on huomioitu esteettisyys ja toimivuus.</i>
T4 ohjata oppilasta tunnistamaan käsitteistöä sekä tuntemaan monia erilaisia materiaaleja ja työstämään niitä tarkoituksenmukaisesti.	S3, S5	<i>Käsityössä käytettävien materiaalien ja valmistustekniikoiden valinta, yhdistäminen ja työstäminen.</i>	<i>Oppilas valitsee, yhdistää ja käyttää tarkoituksenmukaisesti eri materiaaleja ja valmistustekniikoita.</i> <i>Oppilas tuntee ja osaa käyttää käsityön käsitteistöä.</i>
T5 kannustaa oppilasta toimimaan pitkäjänteisesti ja vastuuntuntoisesti, huolehtimaan turvallisesta työskentelystä sekä valitsemaan ja käyttämään työhön sopivaa välineistöä	S1-S5	<i>Työskentelytaidot.</i>	<i>Oppilas ottaa vastuuta omasta työstään ja toimii tavoitteellisesti. Oppilas osaa kuvata yksinkertaisten ja arkipäivään liittyvien laitteiden toimintaperiaatteita. Oppilas osaa käyttää asianmukaisia työvälineitä, koneita ja laitteita oikein, turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti.</i>
T6 opastaa oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa käsityön suunnittelussa, valmistamisessa ja käsityöprosessin dokumentoinnissa.	S1, S2, S6	<i>Tieto- ja viestintäteknologian käyttäminen omassa työskentelyssä.</i>	<i>Oppilas osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa ohjatusti käsityön suunnittelussa, valmistuksessa ja käsityöprosessin dokumentoinnissa.</i> 
T7 ohjata oppilasta arvioimaan, arvostamaan ja tarkastelemaan vuorovaikutteisesti omaa ja muiden kokonaisen käsityön prosessia.	S6	<i>Oman ja muiden työn arviointi, vertaispalautteen antaminen.</i>	<i>Oppilas osallistuu rakentavasti oman ja toisten työn ja työskentelyn arviointiin ja vertaispalautteen antamiseen.</i>
T8 herättää oppilas arvioimaan kulutus- ja tuotantotapoja kriittisesti.	S1-S3, S5	<i>Kulutus- ja tuotantotapojen pohdinta.</i>	<i>Oppilas osaa ilmaista, miten kulutus- ja tuotantotavat vaikuttavat tuotteen elinkaaren.</i>

**The assessment criteria for good performance (grade 8) at the end of grade 6 Technology.
(What is the object of assessment, description of good performance.)**

Technology Teaching Objectives	Student activity	Evaluation within the subject	Requirements in order to achieve level 8
T1 (to strengthen the student's interest in making hand as well as to inspire invent, but to try and utilizing new local handicraft)	S1-S6	Does not affect the formation of a rating.	Students are directed to consider the experience as part of the self-assessment.
T2 (guide the student to perceive and manage the entire process of the craft and its documentation)	S1-S6	Their own work planning, manufacturing, evaluation and documentation of the process	The student is able to implement the whole craft process and make the documentation of the various stages of the process.
T3 (will guide students in designing and manufacturing independently or in combination with handicraft product or the teacher, relying on its own aesthetic and technical solutions)	S1-S4	Preparation of the product	The student is able to prepare their own or a common plan of the product or the work, which takes into account aesthetics and functionality based.
T4 (guide the student to recognize the terminology and to know many different types of materials and process them appropriately)	S3, S5	selection, combination, and processing of materials and manufacturing technologies for use in the hand	The student selects, combines and used appropriately in different materials and manufacturing techniques. The student knows and is able to use the terminology and crafts.
T5 (encourages students to act responsibly and in the long term, to ensure a safe working as well as select and use appropriate work equipment)	S1-S5	Working skills	The student takes responsibility for their own work and is goal-oriented. The student is able to describe simple and related to everyday life of equipment operating principles. The student is able to use the appropriate tools, machinery and equipment correctly, safely and appropriately.

T6 (to guide students to use communication technology and crafts in the design, manufacturing and handicraft process, information and documentation)	S1, S2, S6	Using ICT in their work folio and to complete their work	The student is able to use ICT in order to create and record their designing, development and handicraft process.
T7 (guide the student to evaluate, appreciate and examine their own and interact with other whole craft process)	S6	Own and other job evaluation, providing peer feedback	The student will participate in a constructive assessment of their own and others' work and provide peer feedback.
T8 (raises the student to evaluate critically consumption and production)	S1-S3, S5	Consumption and production patterns reflection	The student will be able to express how consumption and production affect the product life cycle.

13.6.13 Liikunta vuosiluokat 3-6

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 3-6

“Liikutaan yhdessä toimien ja taitoja harjoitellen.”

Vuosiluokilla 3-6 opetuksen pääpaino on motoristen perustaitojen vakiinnuttamisessa ja monipuolistamisessa sekä sosiaalisten taitojen vahvistamisessa. Monipuolinen ja vuorovaikutuksellinen opetus tukee taitojen oppimista, oppilaiden hyvinvointia, kasvua itsenäisyyteen ja osallisuuteen sekä luo valmiuksia liikunnalliseen elämäntapaan. Oppilaat osallistuvat kehitysvaiheensa mukaisesti toiminnan suunnitteluun ja vastuulliseen toteuttamiseen.

Fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn tavoitteiden on mahdollista toteutua kaikilla vuosiluokilla oppisisältöihin ja oppimisympäristöihin luontevasti liittyen. Opetuksen sisältöjä ei ole jäsennelty lajeittain tai liikuntamuodoittain. Monipuoliset liikuntatehtävät, liikuntamuodot ja -lajit nähdään toiminnallisina välineinä, jotka edesauttavat tavoitteiden saavuttamista. Jokainen oppilas on oppijana ja liikkujaan ainutlaatuinen. Oppilaan kasvaminen ja kehittyminen on yksilöllistä. Nämä arvot ohjaavat liikuntakasvatuksen tavoitteita sisältöjä ja arviointia. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet toteutuvat osana monipuolista liikuntakasvatusta.

Liikunnan oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6

Liikunnan opetuksen tehtävää ja tavoitteita toteutetaan opettamalla turvallisesti ja monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä oppilaita osallistaen. Opetuksessa huomioidaan vuodenaajat, paikalliset olosuhteet sekä koulun ja ympäristön tarjoamat mahdollisuudet tarkoituksenmukaisella tavalla. Opetuksen yhteydessä

korostetaan fyysistä aktiivisuutta ja yhteistoiminnallisuutta ylläpitäviä työtapoja, kannustavaa vuorovaikutusta, toisten auttamista sekä henkisesti ja fyysisesti turvallista toimintaa. Tavoitteiden saavuttamista tuetaan hyödyntämällä liikuntateknologiaa mahdollisuuksien mukaan. Liikuntapaikoille siirtymisessä edistetään turvallista liikennekäyttäytymistä. Oppilaat harjoittelevat ja omaksuvat valmiuksia itsenäiseen ja vastuulliseen liikennekäyttäytymiseen.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki liikunnassa vuosiluokilla 3-6

Kannustava ja hyväksyvä ilmapiiri on edellytys liikunnanopetuksen tavoitteiden saavuttamiselle. Toiminnan tulee antaa kaikille oppilaille mahdollisuus onnistumiseen ja osallistumiseen sekä tukea hyvinvoinnin kannalta riittävää toimintakykyä. Opetuksessa on keskeistä ottaa huomioon oppilaiden yksilöllisyys, turvallinen työskentelyilmapiiri sekä organisoinnin ja opetusviestinnän selkeys. Pätevyydenkokemuksia ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta tuetaan oppilaslähtöisillä ja osallistavilla työtavoilla, sopivilla tehtävillä ja rohkaisevalla palautteella. Vuosiluokilla 3-6 kiinnitetään huomiota sellaisten perustaitojen hallintaan, joilla on merkitystä yhteiseen toimintaan osallistumisessa.

Oppilaan oppimisen arviointi liikunnassa vuosiluokilla 3-6

Oppilaiden kasvamista liikuntaan ja liikunnan avulla tuetaan monipuolisella, kannustavalla ja ohjaavalla palautteella ja arvioinnilla. Ne tukevat oppilaiden myönteistä käsitystä itsestä liikkujana. Arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön oppilaan oppimisesta ja työskentelystä.

Palautteessa ja arvioinnissa otetaan huomiodaan oppilaiden yksilölliset vahvuudet sekä kehittymistarpeet ja tuetaan niitä. Liikunnan opetuksessa ja arvioinnissa huomiodaan oppilaan terveydentila ja erityistarpeet. Arviointi toteutetaan oppilaan toimintaa ja työskentelyä havainnoimalla. Liikunnan arviointi perustuu fyysisen-, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn tavoitteisiin. Arvioinnin kohteina ovat oppiminen (tavoitteet 2-6) ja työskentely (tavoitteet 1 ja 7-10), joten fyysisten kunto-ominaisuuksien tasoa ei käytetä arvioinnin perusteena. Oppilaita ohjataan itsearviointiin.

Oppilaan osaamista arvioidaan suhteessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Osaamisen taso 6. vuosiluokan lukuvuositolustusta varten määritetty liikunnan valtakunnallisten arviointikriteereiden mukaan.

Liikunnanopetuksen tavoitteet, sisällöt, arvioinnin kohteet ja hyvän osaamisen kriteerit kolmannella vuosiluokalla

Physical Education in Grade 3			
Opetuksen tavoitteet ja laaja-alaisen osaamisen alueet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Arvioinnin kohteet	Hyvän osaamisen kriteerit
Fyysinen toimintakyky			

T1 Kannustaa oppilaita fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen L1, L3	Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tietoja	Työskentely ja yrittäminen	Oppilaan toiminta vastaa yleensä kestoaltaan ja rasiukseltaan hänen omia edellytyksiään ja mahdollisuuksiaan
T2 Ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja L1, L3, L4	Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekötaitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta, voimistelu ja palloilut)	Ratkaisujen teko erilaisissa liikuntatilanteissa Kehotietoisuus suhteessa aikaan, tilaan ja voimaan	Oppilas osaa hyvin koulussa opetetut havaintomotoriset sisällöt, tunnistaa kehonsa eri puolet, kehon eri osat ja osaa suhteuttaa ne, sekä kulloinkin käytössä olevat välineet tilaan, aikaan ja voimaan
T3 Ohjata oppilasta sekä vahvistamaan tasapaino- ja liikkumistaitojaan, että soveltamaan niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina ja eri tilanteissa L3	Vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki-, ja tanssiliikunta sekä	Tasapaino-, liikkumis- ja käsittelytaidot sekä niiden sovellukset (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilu ja	Oppilas osaa hyvin koulussa opetetut tasapaino- ja liikkumistaidot sekä niiden sovellukset eri oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina sekä eri liikuntamuodoissa ja liikuntalajeissa

	palloilu ja voimistelu) ja eri liikuntalajien avulla	voimistelut)	
T4 Ohjata oppilasta sekä vahvistamaan, että soveltamaan välineenkäsittelytaitojaan monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä käyttämällä erilaisia välineitä eri vuodenaikoina erilaisissa tilanteissa	Käsitellään käsin, jaloin ja vartalolla erilaisia välineitä ja telineitä, hyödyntäen erilaisia oppimisympäristöjä	Välineiden ja telineiden käsittelytaidot käsin, jaloin ja kehon eri osin	Oppilas osaa hyvin koulussa opetetut käsittelytaidot käsin, jaloin ja kehon eri osin
T5 Kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan (nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa) L3	Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa sekä tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin	Fyysisten ominaisuuksien harjoittaminen: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima	Oppilas suoriutuu hyvin nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa vaativista suorituksista
T6 Opettaa uimataito, jotta oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä L3	Uinti ja vesiliikunta "Etenä" - vesileikit ja -pelit - selkäkrooli - kroolin käsiveto	Uimataito: selkäkrooli, kroolin käsiveto ja potku, sukellukset	Oppilaan selkäuinnissa toteutuvat hyvin selkäkroolin ydinkohdat. Oppilaan krooliuinnin käsivedossa toteutuvat hyvin krooliuinnin ydinkohdat. Oppilas osaa hypätä uintisyvyiseen veteen jalat edellä. Oppilas osaa hyvin pituus- ja syvyysukelluksen perusteet
T7 Ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla L3, L6, L7		Toiminta liikuntatunneilla	Oppilas osaa toimia vastuullisesti ja muiden oppilaiden turvallisuus huomioiden
Sosiaalinen toimintakyky			
T8 Ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätämään toimintaansa ja	Opetukseen valitaan yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä,	Vuorovaikutus- ja työskentelytaidot	Oppilas osallistuu sopuisasti ryhmän toimintaan. Oppilas ottaa hyvin vastaan saamansa avun ja palautteen

tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen L2, L3, L6, L7	leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita		
T9 Ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista L2, L6, L7	Opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla opitaan kantamaan vastuuta omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä	Toiminta yhteisissä oppimistilanteissa	Oppilas noudattaa sopimuksia hyvin, tulee tunneille ajoissa ja on tarkoituksenmukaisesti varustautunut. Oppilas tekee pyydettyä omaa osuutensa järjestelyistä. Oppilas auttaa ja kannustaa muita
Psyykinen toimintakyky			
T10 Kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa itsenäisen työskentelyn taitoja L1, L2, L3	Opetuksessa käytetään tehtäviä, joiden avulla opitaan ponnistelemaan yksin ja yhdessä vastuullisesti tavoitteen saavuttamiseksi	Työskentelytaidot	Oppilas tekee annetut tehtävät ja pystyy itsenäiseen työskentelyyn ohjatussa tilanteessa. Oppilas tekee oman osuutensa järjestelyistä
T11 Huolehtia siitä, että oppilaat saavat myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevyydestä ja yhteisöllisyydestä L1, L2	Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä edistetään positiivisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemusta ja myönteisen minäkäsityksen rakentumista		

Liikunnanopetuksen tavoitteet, sisällöt, arvioinnin kohteet ja hyvän osaamisen kriteerit neljännellä vuosiluokalla

Physical Education in Grade 4			
Opetuksen tavoitteet ja laaja-alaisen osaamisen alueet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Arvioinnin kohteet	Hyvän osaamisen kriteerit

Fyysinen toimintakyky			
T1 Kannustaa oppilaita fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen L1, L3	Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tietoja	Työskentely ja yrittäminen	Oppilaan toiminta vastaa yleensä kestoaltaan ja rasituksestaan hänen omia edellytyksiään ja mahdollisuuksiaan. Oppilaan taidot ovat edistyneet kolmannen luokan tasosta
T2 Ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja L1, L3, L4	Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekotoitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta, voimistelu ja palloilut)	Ratkaisujen teko erilaisissa liikuntatilanteissa Kehotietoisuus suhteessa aikaan, tilaan ja voimaan	Oppilas osaa hyvin koulussa opetetut havaintomotoriset sisällöt, tunnistaa kehonsa eri puolet, kehon eri osat ja osaa suhteuttaa ne, sekä kulloinkin käytössä olevat välineet tilaan, aikaan ja voimaan. Oppilaan taidot ovat edistyneet kolmannen luokan tasosta
T3 Ohjata oppilasta sekä vahvistamaan tasapaino- ja liikkumistaitojaan, että soveltamaan niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina ja eri tilanteissa L3	Vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki-, ja tanssiliikunta sekä palloilu ja	Tasapaino-, liikkumis- ja käsittelytaidot sekä niiden sovellukset (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilu ja voimistelut)	Oppilas osaa hyvin koulussa opetetut tasapaino- ja liikkumistaidot sekä niiden sovellukset eri oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina sekä eri liikuntamuodoissa ja liikuntalajeissa. Oppilaan taidot ovat edistyneet kolmannen luokan tasosta

	voimistelu) ja eri liikuntalajien avulla		
T4 Ohjata oppilasta sekä vahvistamaan, että soveltamaan välineenkäsittelytaitojaan monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä käyttämällä erilaisia välineitä eri vuodenaikoina erilaisissa tilanteissa L3	Käsitellään käsin, jaloin ja vartalolla erilaisia välineitä ja telineitä, hyödyntäen erilaisia oppimisympäristöjä	Välineiden ja telineiden käsittelytaidot käsin, jaloin ja kehon eri osin	Oppilas osaa hyvin koulussa opetetut käsittelytaidot käsin, jaloin ja kehon eri osin. Oppilaan taidot ovat edistyneet kolmannen luokan tasosta
T5 Kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan (nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa) L3	Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa sekä tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin	Fyysisten ominaisuuksien harjoittaminen: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima	Oppilas suoriutuu hyvin nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa vaativista suorituksista. Oppilaan taidot ovat edistyneet kolmannen luokan tasosta.
T6 Opettaa uimataito, jotta oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä Uimataidon harjaantuminen: 25 m uinti L3	Uinti ja vesiliikunta <i>”Kehitä taitojasi”</i> - vesileikit ja -pelit - rintauinti - sukellukset - hypyt - 25 m uinti	Uimataito: rintauinti, sukellukset, hypyt	Oppilaan rintauintin toteutuvat hyvin rintauintin ydinkohdat. Oppilas osaa uida yhtäjaksoisesti 25 m. Oppilas osaa sukeltaa pituutta ja syvyyttä. Oppilas osaa hypätä veteen jalat edellä.
T7 Ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla L3, L6, L7		Toiminta liikuntatunneilla	Oppilas osaa toimia vastuullisesti ja muiden oppilaiden turvallisuus huomioiden. Oppilaan taidot ovat edistyneet kolmannen luokan tasosta.
Sosiaalinen toimintakyky			
T8 Ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelemään	Opetukseen valitaan yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja	Vuorovaikutus- ja työskentelytaidot	Oppilas osallistuu sopuisasti ryhmän toimintaan. Oppilas osaa ottaa hyvin vastaan

toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen L2, L3, L6, L7	ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita		saamansa avun ja palautteen. Oppilaan taidot ovat edistyneet kolmannen luokan tasosta.
T9 Ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista L2, L6, L7	Opetukseen valitaan tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä	Toiminta yhteisissä oppimistilanteissa	Oppilas noudattaa hyvin sopimuksia ja tulee tunneille ajoissa asiallisesti varustautuneena. Oppilas tekee pyydettyä oman osuutensa järjestelyistä. Oppilas auttaa ja kannustaa kavereitaan annetun tehtävän mukaisesti. Oppilaan taidot ovat edistyneet kolmannen luokan tasosta.
Psyykkinen toimintakyky			
T10 Kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa itsenäisen työskentelyn taitoja L1, L2, L3	Opetuksessa käytetään tehtäviä, joiden avulla opitaan ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa vastuullisesti tavoitteen saavuttamiseksi	Työskentelytaidot	Oppilas tekee annetut tehtävät ja pystyy itsenäiseen työskentelyyn ohjatussa tilanteessa. Oppilas tekee oman osuutensa järjestelyistä. Oppilaan taidot ovat edistyneet kolmannen luokan tasosta.
T11 Huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevyydestä ja yhteisöllisyydestä Li, L2	Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä edistetään positiivisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemusta ja myönteisen minäkäsityksen rakentumista		

Liikunnanopetuksen tavoitteet, sisällöt, arvioinnin kohteet ja hyvän osaamisen kriteerit viidennellä vuosiluokalla

Physical Education in Grade 5			
Opetuksen tavoitteet ja laaja-alaisen osaamisen alueet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Arvioinnin kohteet	Hyvän osaamisen kriteerit
Fyysinen toimintakyky			
T1 Kannustaa oppilaita fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen L1, L3	Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tietoja	Työskentely ja yrittäminen	Oppilaan toiminta vastaa yleensä kestoaltaan ja rasiukseltaan hänen omia edellytyksiään ja mahdollisuuksiaan. Oppilaan taidot ovat edistyneet neljännen luokan tasosta
T2 Ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja L1, L3, L4	Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekötaitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta, voimistelu ja palloilut)	Ratkaisujen teko erilaisissa liikuntatilanteissa Kehotietoisuus suhteessa aikaan, tilaan ja voimaan	Oppilas osaa hyvin koulussa opetetut havaintomotoriset sisällöt, tunnistaa kehonsa eri puolet, kehon eri osat ja osaa suhteuttaa ne, sekä kulloinkin käytössä olevat välineet tilaan, aikaan ja voimaan. Oppilaan taidot ovat edistyneet neljännen luokan tasosta
T3 Ohjata oppilasta sekä vahvistamaan tasapaino- ja liikkumistaitojaan, että	Vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja	Tasapaino-, liikkumis- ja käsittelytaidot sekä	Oppilas osaa hyvin koulussa opetetut tasapaino- ja liikkumistaidot sekä niiden

soveltamaan niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina ja eri tilanteissa L3	välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki-, ja tanssiliikunta sekä palloilu ja voimistelu) ja eri liikuntalajien avulla	niiden sovellukset (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilu ja voimistelut)	sovellukset eri oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina sekä eri liikuntamuodoissa ja liikuntalajeissa. Oppilaan taidot ovat edistyneet neljännen luokan tasosta
T4 Ohjata oppilasta sekä vahvistamaan, että soveltamaan välineenkäsittelytaitojaan monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä käyttämällä erilaisia välineitä eri vuodenaikoina erilaisissa tilanteissa L3	Käsittelään käsin, jaloin ja vartalolla erilaisia välineitä ja telineitä, hyödyntäen erilaisia oppimisympäristöjä	Välineiden ja telineiden käsittelytaidot käsin, jaloin ja kehon eri osin	Oppilas osaa hyvin koulussa opetetut käsittelytaidot käsin, jaloin ja kehon eri osin. Oppilaan taidot ovat edistyneet neljännen luokan tasosta
T5 Kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan (nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa) L3	Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa sekä tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin	Fyysisten ominaisuuksien harjoittaminen: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima	Oppilas suoriutuu hyvin nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa vaativista suorituksista. Oppilaan taidot ovat edistyneet neljännen luokan tasosta.
T6 Opettaa uimataito, jotta oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä Uimataidon harjaantuminen. L3	Uinti ja vesiliikunta Ydinsisältöinä rinta- ja krooliuinti sekä matkauinti	Uimataito: rintauinti, krooliuinti, matkauinti	Oppilaan rinta- ja krooliuinnissa toteutuvat hyvin uintityylien ydinkohdat. Oppilas jaksaa uida matkauintia.
T7 Ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan		Toiminta liikuntatunneilla	Oppilas osaa toimia vastuullisesti ja muiden oppilaiden turvallisuus

liikuntatunneilla L3, L6, L7			huomioiden. Oppilaan taidot ovat edistyneet neljännen luokan tasosta
Sosiaalinen toimintakyky			
T8 Ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen L2, L3, L6, L7	Opetukseen valitaan yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita	Vuorovaikutus- ja työskentelytaidot	Oppilas osallistuu sopuisasti ryhmän toimintaan. Oppilas osaa ottaa hyvin vastaan saamansa avun ja palautteen. Oppilaan taidot ovat edistyneet neljännen luokan tasosta.
T9 Ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista L2, L6, L7	Opetukseen valitaan tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä	Toiminta yhteisissä oppimistilanteissa	Oppilas noudattaa hyvin sopimuksia ja tulee tunneille ajoissa asiallisesti varustautuneena. Oppilas tekee pyydettyä oman osuutensa järjestelyistä. Oppilas auttaa ja kannustaa kavereitaan annetun tehtävän mukaisesti. Oppilaan taidot ovat edistyneet neljännen luokan tasosta.
Psyykinen toimintakyky			
T10 Kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa itsenäisen työskentelyn taitoja L1, L2, L3	Opetuksessa käytetään tehtäviä, joiden avulla opitaan ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa vastuullisesti tavoitteen saavuttamiseksi	Työskentelytaidot	Oppilas tekee annetut tehtävät ja pystyy itsenäiseen työskentelyyn ohjatussa tilanteessa. Oppilas tekee oman osuutensa järjestelyistä. Oppilaan taidot ovat edistyneet neljännen luokan tasosta.
T11 Huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevyydestä ja yhteisöllisyydestä Li, L2	Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä edistetään positiivisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemusta ja myönteisen minäkäsityksen		

	rakentumista		

Liikunnanopetuksen tavoitteet, sisällöt, arvioinnin kohteet ja arvosanan kahdeksan osaaminen kuudennella vuosiluokalla

Physical Education in Grade 6			
Opetuksen tavoitteet ja laaja-alaisen osaamisen alueet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Arvioinnin kohteet	Arvosanan kahdeksan osaaminen
Fyysinen toimintakyky			
T1 Kannustaa oppilaita fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen L1, L3	Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tietoja	Työskentely ja yrittäminen	Oppilas osallistuu liikuntatuntien toimintaan yleensä aktiivisesti kokeillen ja harjoitellen erilaisia liikuntatehtäviä.
T2 Ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja L1, L3, L4	Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekotaitoja	Ratkaisujen teko erilaisissa liikuntatilanteissa Kehotietoisuus suhteessa aikaan, tilaan ja voimaan	Oppilas tekee eri liikuntatilanteissa, kuten leikeissä ja peleissä, useimmiten tarkoituksenmukaisia ratkaisuja.

	liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta, voimistelu ja palloilut)		
T3 Ohjata oppilasta sekä vahvistamaan tasapaino- ja liikkumistaitojaan, että soveltamaan niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina ja eri tilanteissa L3	Vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki-, ja tanssiliikunta sekä palloilu ja voimistelu) ja eri liikuntalajien avulla	Tasapaino-, liikkumis- ja käsittelytaidot sekä niiden sovellukset (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilu ja voimistelu)	Oppilas osaa tasapainoilla ja liikkua erilaisissa oppimisympäristöissä.
T4 Ohjata oppilasta sekä vahvistamaan, että soveltamaan välineenkäsittelytaitojaan monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä käyttämällä erilaisia välineitä eri vuodenaikoina erilaisissa tilanteissa L3	Käsitellään käsin, jaloin ja vartalolla erilaisia välineitä ja telineitä, hyödyntäen erilaisia oppimisympäristöjä	Välineiden ja telineiden käsittelytaidot käsin, jaloin ja kehon eri osin	Oppilas osaa käsitellä erilaisia liikuntavälineitä erilaisissa oppimisympäristöissä.
T5 Kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan (nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa) L3	Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa sekä tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin	Fyysisten ominaisuuksien harjoittaminen: nopeus, liikkuvuus, kestävyys ja voima	Oppilas osaa arvioida fyysisiä ominaisuuksiaan ja harjoittaa nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa
T6 Opettaa uimataito, jotta oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä	Uinti ja vesiliikunta Ydinsisältöinä rinta- ja selkäuinti sekä	Uimataito: rintauinti, selkäuinti, sukellukset	Oppilas on perusuimataitoinen (Osaa uida 50 metriä kahta uintitapaa käyttäen ja sukeltaa

Uimataidon harjaantuminen. L3	sukellukset		5 metriä pinnan alla).
T7 Ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla L3, L6, L7		Toiminta liikuntatunneilla	Oppilas osaa ottaa huomioon mahdolliset vaaratilanteet liikuntatunneilla sekä pyrkii toimimaan turvallisesti ja asiallisesti.
Sosiaalinen toimintakyky			
T8 Ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen L2, L3, L6, L7	Opetukseen valitaan yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita	Vuorovaikutus- ja työskentelytaidot	Oppilas osaa toimia eri liikuntatilanteissa yhteisesti sovitulla tavalla.
T9 Ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista L2, L6, L7	Opetukseen valitaan tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä	Toiminta yhteisissä oppimistilanteissa	Oppilas noudattaa reilun pelin periaatteita ja osoittaa pyrkivänsä vastuullisuuteen yhteisissä oppimistilanteissa.
Psyykkinen toimintakyky			
T10 Kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa itsenäisen työskentelyn taitoja L1, L2, L3	Opetuksessa käytetään tehtäviä, joiden avulla opitaan ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa vastuullisesti tavoitteen saavuttamiseksi	Työskentelytaidot	Oppilas osaa yleensä työskennellä vastuullisesti ja itsenäisesti.
T11 Huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevyydestä ja	Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä edistetään positiivisten		Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

yhteisöllisyydestä Li, L2	tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemusta ja myönteisen minäkäsityksen rakentumista		

Oppilaanohjaus

14. Vuosiluokat 7-9

14.1 Yhteisön jäsenenä kasvaminen

Vuosiluokkien 7-9 erityisenä tehtävänä on ohjata ja tukea oppilaita näiden voimakkaiden kehitysvuosien aikana, huolehtia perusopetuksen oppimäärän opiskelun loppuunsaattamisesta ja kannustaa kaikkia oppilaita opintojen jatkamiseen. Koulussa huolehditaan siitä, että jokainen oppilas saa mahdollisimman hyvät edellytykset perusopetuksen jälkeisille opinnoille ja osaisi pohtia ratkaisujaan realistisesti ja tietoon perustuen. Oppilaita ohjataan oman kehityksensä ymmärtämiseen ja rohkaistaan itsensä hyväksymiseen sekä vastuunottoon itsestä ja omista opinnoista, kavereista ja lähiympäristöstä.

Oppilaita tuetaan yhteisöllisyyteen, joka ei hyväksy minkäänlaista kiusaamista, seksuaalista häirintää, rasismia eikä muuta syrjintää. Oppilaiden opiskelumotivaatiota vahvistetaan käyttämällä monipuolisia työskentelytapoja ja oppimisympäristöjä ja osoittamalla oppilaille, että heitä arvostetaan yksilöinä. Opintojen aikana annettava arviointi ja palaute on vuorovaikutteisia ja oppimista ohjaavaa ja se kannustaa oppilaita työskentelemään tavoitteellisesti yksilöinä ja ryhmänä. Vaikka yläluokilla oppilaat huolehtivat jo itsenäisemmin koulutyöstään, kodin ja koulun yhteistyö on edelleen kasvavan nuoren tärkeä tuki. Yhteisistä pelisäännöistä ja hyvistä käytöstavoista sopiminen oppilaiden ja huoltajien kanssa luo turvallisuutta ja edistää koulutyön onnistumista.

Vuosiluokkien 7-9 aikana oppilaat luovat perustaa aikuisen identiteetilleen, kartuttavat osaamistaan sekä suuntautuvat ja valmistautuvat perusopetuksen jälkeiseen elämään. Opetuksessa syvennetään, rikastetaan ja laajennetaan alemmilla vuosiluokilla opittua. Uusina yhteisinä oppiaineina alkavat kotitalous ja oppilaanohjaus. Fysiikan ja kemian, biologian ja maantiedon sekä terveystiedon opetus eriytyy ympäristöopista omiksi oppiaineikseen. Monialaiset oppimiskokonaisuudet ja valinnaiset aineet tarjoavat mahdollisuuksia oppilaiden kiinnostuksen kohteiden syventämiseen ja vapaa-ajalla opitun yhdistämiseen koulutyöhön. Ne luovat tilaisuuksia itsenäisyyden ja vastuullisuuden harjoitteluun esimerkiksi taiteellisissa produktioissa, tutkimushankkeissa tai yhteiskunnallisissa projekteissa.

14.2 Vuosiluokkien 6 ja 7 välinen siirtymävaihe

Englantilainen koulu on yhtenäiskoulu, jossa suurin osa oppilaista siirtyy oman koulun kuudennelta luokalta seitsemännelle luokalle. Luokka-asteiden opettajien välinen yhteistyö on tiivistä eheän ja yhtenäisen oppimispolun turvaamiseksi. Joissakin oppiaineissa samat aineenopettajat opettavat sekä luokka-asteilla 3-6 että 7-9. Kuudennen luokan keväällä oppilaat viettävät tutustumispäivän yläkoulussa.

Vaikka suuri osa oppilaista on tuttuja, tarkoittaa seitsemännelle luokalle siirtyminen oppilaille kuitenkin uuteen ympäristöön, toimintakulttuuriin ja uusiin ihmisiin tutustumista ja sopeutumista. Seitsemäsluokkalaisille järjestetään toimintaa, joka edistää ryhmäytymistä. Luokanvalvoja ohjaa luokan yhteistä toimintaa ja yhdessä oppilashuoltohenkilökunnan kanssa huolehtii oppilaiden yksilöllisestä tuesta ja ohjauksesta. Kaikki seitsemännen luokan opettajat yhteistyössä ohjaavat oppilaita uuteen toimintakulttuuriin.

Kodin ja koulun välinen yhteistyö merkitys korostuu siirtymävaiheessa kuudennelta seitsemännelle luokalle.

Tärkeätä on, että kotona ja koulussa huolehditaan oppilaiden mahdollisuudesta tuntea olonsa turvallisiksi samalla kun heitä rohkaistaan uusien asioiden kohtaamiseen. Oppilaan siirtyessä kuudennelta seitsemännelle luokalle vastuu omasta opiskelusta kasvaa ja monet tulevaisuuteen vaikuttavat valinnat tulevat ajankohtaisiksi. On tärkeätä, että oppilaita kuunnellaan ja arvostetaan ja että heillä on mahdollisuus osallistua omista asioista ja valinnoista päättämiseen.

Englantilainen koulu ei järjestä erityisen tuen opetusta.

14.3. Perusopetuksen päättäminen ja seuraavaan koulutusvaiheeseen siirtyminen

Perusopetuksen ja toisen asteen nivelvaiheessa oppilaat suuntautuvat jatko-opintoihin ja tekevät päätöksiä koulutus- ja uravalinnoistaan. Siirtymä edellyttää suunnitelmallista ja monialaista

yhteistyötä sekä vuorovaikutusta oppilaiden ja huoltajien kanssa. Tavoitteena on antaa oppilaille mahdollisimman hyvät valmiudet edetä perusopetuksesta seuraavaan koulutusvaiheeseen sekä turvata opiskelun edellytykset ja hyvinvointi. Siirtyminen kohti uutta elämänvaihetta edellyttää nuorilta lisääntyvää elämänhallintaa, itsenäisyyttä ja vastuullisuutta. Koulu tukee oppilaita tässä kehitysprosessissa, jolloin oppilaanohjauksen ja oppilashuollon merkitys korostuu. Oppilaat tarvitsevat runsaasti tietoa erilaisista peruskoulun jälkeisistä mahdollisuuksista sekä monipuolista ohjausta niin opinto-ohjaajalta kuin eri oppiaineiden opettajiltakin. On tärkeä varata aikaa keskustella oppilaiden kanssa heidän suunnitelmistaan ja auttaa oppilaita ymmärtämään jatko-opintojen asettamia vaatimuksia sekä tekemään realistisia valintoja.

14.4. Laaja-alainen osaaminen vuosiluokilla 7-9

Edellytykset laaja-alaisen osaamisen kehittymiselle vahvistuvat oppilaiden kasvun myötä. Toisaalta oppiaineiden välisen yhteistyön ja kouluarjen hallinnan haasteet lisääntyvät. Koulu voi parhaimmillaan tarjota yhteisön, jonka murrosiässä oleva nuori voi kokea itselleen merkitykselliseksi ja joka auttaa jäsentämään sekä omaa kehitystä että ympäröivää maailmaa. Erityisen tärkeitä on luoda mahdollisuuksia itsetuntoa vahvistaviin osaamisen ja onnistumisen kokemuksiin sekä ohjata jokaista oppilasta tunnistamaan oma erityislaatunsa ja omat vahvuutensa ja näkemään realistisesti myös kehittymistarpeensa.

Näinä vuosina jatketaan kestävän elämäntavan ja hyvinvoinnin pohjan rakentamista ja pohditaan oppilaiden kanssa kestävän kehityksen sosiaalisia, yhteiskunnallisia ja taloudellisia sekä kulttuurisia ja ekologisia edellytyksiä. Opetukseen tuodaan esimerkkejä, käytäntöjä ja teoreettista pohdintaa siitä, miten kestävän kehityksen eri ulottuvuudet ovat yhteydessä toisiinsa ja mitä kestävä elämäntapa käytännössä merkitsee.

Laaja-alaisen osaamisen kehittämistä tuetaan kaikissa oppiaineissa kullekin oppiaineelle luontevalla tavalla. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelu ja toteuttaminen yhdessä oppilaiden kanssa tähtää erityisesti laaja-alaisen osaamisen kehittämiseen ja syventämiseen.

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Koulutyössä vahvistetaan oppilaiden aktiivista roolia oppimisprosessissa ja luodaan edellytyksiä oppimista tukeville myönteisille kokemuksille ja tunteille. Oppilaita kannustetaan ottamaan vastuuta opiskeluun liittyvien tavoitteiden asettamisesta, työn suunnittelusta ja oman työskentelyprosessin ja etenemisen arvioinnista. Heitä ohjataan tunnistamaan omat oppimis- ja opiskelustrategiansa ja kehittämään niitä tietoisesti. Oppilaat tarvitsevat keinoja tarkkaavaisuutensa ja keskittyneisyytensä ylläpitämiseen sekä ohjausta teknologian ja muiden apuvälineiden hyödyntämiseen opiskelussaan.

Oppilaita kannustetaan luottamaan itseensä ja näkemyksiinsä, perustelemaan ajatuksiaan ja soveltamaan koulun ulkopuolella opittuja taitoja koulutyössä. On tärkeää oppia kuuntelemaan itseä ja toisia, näkemään asioita toisten silmin sekä löytämään vaihtoehtoja ja luovia ratkaisuja. Rohkaisua tarvitaan epäselvän ja ristiriitaisen tiedon kohtaamiseen ja käsittelyyn. Tiedon rakentumisen erilaisia tapoja tutkitaan yhdessä ja oppilaita rohkaistaan tuomaan esille omaa kokemustietoaan ja pohtimaan sen merkitystä ajattelulleen. Oppilailla tulee olla mahdollisuus tehdä havaintoja ja harjaannuttaa havaintoherkyyttään, hakea monipuolisesti tietoa sekä tarkastella käsillä olevaa asiaa kriittisesti eri näkökulmista. Oppilaita rohkaistaan käyttämään kuvittelukykyään uuden oivaltamiseen ja luomiseen, yhdistelemään ennakkoluulottomasti erilaisia näkökulmia sekä rakentamaan uutta tietoa ja näkemystä. Oppilaiden omia ideoita tuetaan. Ajattelun taitoja kehitetään lisäksi luomalla monimuotoisia tilaisuuksia itsenäiseen ja yhteiseen ongelmanratkaisuun, argumentointiin, päättelyyn ja johtopäätösten tekemiseen sekä asioiden välisten vuorovaikutussuhteiden ja keskinäisten yhteyksien huomaamiseen ja siten systeemiseen

ajatteluun. Eettisen ajattelun kehittymistä tuetaan pohtien oikeaa ja väärää, hyvää elämää ja hyveitä sekä eettisen toiminnan periaatteita. Taiteet syventävät eettistä ja esteettistä ajattelua herättämällä tunteita ja luomalla uusia oivalluksia.

Oppiainerajat ylittävä, kokeileva, tutkiva ja toiminnallinen työskentely oppilaita kiinnostavien ilmiöiden tarkastelemiseksi on tärkeää paitsi ajattelun taitojen myös oppimisen motivaation ja perusopetuksen jälkeisiin opintoihin liittyvien valintojen kannalta. Eri oppiaineiden tunneilla pohditaan opiskelun sekä omien ajattelu- ja työskentelytapojen merkitystä tulevaisuudelle. Oppilaita autetaan ottamaan selvää opintoihin ja työhön liittyvistä mahdollisuuksista ja uravalinnoista ja tekemään valintansa perustellusti omia taipumuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan arvostaen.

Learning competencies

In order to develop social skills at this stage, students learn to see matters from the perspective of others and to work together in order to build on each other's knowledge and create something new as a group. To take charge of their personal learning process, students will set their own learning-related goals, plan their work and evaluate the working process and the end result. It is important that students recognize their own cultural and value background among a multitude of others in order to understand how it affects their thinking process. Students should learn to critically evaluate arguments from different perspectives and aim at consistent and valid justification of one's opinions. In addition, they will use imagination and own experiences with different alternative perspectives from others when finding novel solutions to problems.

In order to manage their learning, students will recognize their own learning and study strategies (paying attention in class, studying at home, doing research) and goals in order to consciously develop them when needed. For this to be successful it is crucial that students be persistent by showing resilience, self-motivation, adaptability and the ability to manage change. Moreover, taking risks and making mistakes should be an important part of the learning process. During this process students will learn how to understand and embrace their emotions, even when they pose challenges - to learn how to be responsible for their behavior, i.e. apologize, be truthful, etc.

Self-related beliefs

At this level, students should aim to see learning as something that intrinsically motivates them, and not just to earn a good grade or please others.

They should take advantage of learning opportunities to research, discuss and debate topical issues, problems and events as opposed to just accepting information without assessing it critically.

Students should understand that positive self-esteem is essential for taking in learning. Students need to know where and how to get help to strengthen their sense of self-worth and self-discovery in the process of accepting who they are. Students should also consider their own values and cultural backgrounds in an effort to become self-aware.

It is important at the middle school level for students to be goal orientated in order to set and achieve educational and future career goals.

Context-related beliefs

Middle-school students should be able to appreciate the intrinsic value of education and development. Students should recognize and reflect upon their learning strategies and goals in order to consciously improve on them.

It is important that students feel optimistic about their future prospects, convinced that they can succeed. Teachers play an important role in fostering a positive attitude and encouraging an active role in the learning process.

Ethical thinking is promoted by pondering what is good and bad, the good life and virtues, and the

principles of ethical action.

Practices

Create circumstances for independent and communal problem solving, argumentation and reasoning. As well as occasions to link different subject matters together.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Kulttuuriseen osaamiseen, vuorovaikutukseen ja ilmaisuun kuuluvat ihmisoikeuksien kunnioittaminen, arvostavan vuorovaikutuksen taidot sekä keinot ilmaista itseään ja näkemyksiään rakentavasti.

Perusopetuksessa lähdemme oman kulttuuri-identiteetin arvostamisesta. Oppilaat oppivat tuntemaan ja arvostamaan elinympäristöään ja sen kulttuuriperintöä sekä omia sosiaalisia, kulttuurisia, uskonnollisia, katsomuksellisia ja kielellisiä juuriaan. Koulun opetusluvan mukaisesti painotamme Suomen ja anglosaksisten alueiden kulttuureita. Oppilaita kannustetaan pohtimaan oman taustansa merkitystä ja paikkaansa sukupolvien ketjussa. Heitä kasvatetaan kohtaamaan arvostavasti muita ihmisiä sekä noudattamaan hyviä tapoja. Oppilaat saavat mahdollisuuksia kokea ja tulkita taidetta, musiikkia ja kulttuuriperinnettä sekä huomaamaan niiden merkityksen hyvinvoinnille.

Oppilaita ohjataan asettumaan toisen asemaan ja tarkastelemaan asioita ja tilanteita eri näkökulmista. Vahvistamme kunnioitusta ja luottamusta muita ihmisryhmiä ja kansoja kohtaan. Koulutyöhön pyritään sisällyttämään monipuolista kansainvälistä yhteistyötä ja toimintaa paikallisten toimijoiden kanssa.

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Yläkouluun siirryttäessä oppilaiden edellytykset itsestä huolehtimisen ja arjen taitojen osaamiselle vahvistuvat. Vastuun ja vapauden lisääntyessä on tärkeää, että nuorten itsenäistymistä tuetaan yhdessä kotien ja muiden koulun yhteistyötahojen kanssa.

Oppilaita ohjataan ymmärtämään vaikutusmahdollisuutensa omaan ajatteluun, asennoitumiseen, valintoihin ja elämään. Mahdollisuudet koulutyön ja oppimisympäristön suunnitteluun ja toteuttamiseen lisääntyvät. Oppilaita kannustetaan ottamaan vastuuta itsestä, toisista ja arjen sujumisesta.

Toiminnassa heijastuvat koulun arvot, perinne ja välittämisen kulttuuri. Jokaista yksilöä rohkaistaan löytämään oma erityislaatunsa, vahvuutensa ja näkemään realistisesti myös kehittymistarpeensa. Erityisen tärkeää on luoda mahdollisuuksia itsetuntoa vahvistaviin osaamisen ja onnistumisen kokemuksiin turvallisessa, kannustavassa ja hyväksyvässä ilmapiirissä. Koulu voi parhaimmillaan rakentua merkitykselliseksi yhteisöksi, joka auttaa nuorta jäsentämään itseään, omaa kehitystään sekä ympäröivää maailmaa.

Oppilaita ohjataan tunnistamaan omaa ja yhteistä hyvinvointia edistäviä ja haittaavia tekijöitä ja harjaantumaan terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta edistäviin toimintatapoihin. Heitä kannustetaan pohtimaan ja arvioimaan, minkälaiset taidot ovat oman hyvinvoinnin ja tulevaisuuden kannalta oleellisia. Erityistä huomiota kiinnitetään unen ja levon, tasapainoisen päivärhythmin, liikumisen ja monipuolisen ravinnon sekä päihteettömyyden merkitykseen. Hyvien tapojen sekä tunne- ja sosiaalisten taitojen harjoittelua jatketaan. Etsitään ja omaksutaan rakentavia

toimintatapoja ristiriitaisten tunteiden, ajatusten ja sosiaalisten tilanteiden kohtaamiseen. Oppilaat kasvavat arvostamaan ihmissuhteiden ja keskinäisen huolenpidon tärkeyttä.

Oppilaat saavat valmiuksia suojata yksityisyyttään ja henkilökohtaisia rajojaan. He oppivat ennakoimaan ja välttämään vaaratilanteita ja toimimaan onnettomuustilanteissa tarkoituksenmukaisesti. Oppilaita ohjataan toimimaan kestävästi ja vastuullisesti myös liikenteen erilaisissa tilanteissa, erityisesti pyörällä ja mopolla liikuttaessa, sekä huolehtimaan turvavarusteiden käytöstä ja päihteettömyydestä liikenteessä.

Oppilaat oppivat ymmärtämään teknologian kehitystä, monimuotoisuutta ja merkitystä omassa elämässä, kouluyhteisössä ja yhteiskunnassa. Opitaan ymmärtämään myös teknologian toimintaperiaatteita ja kustannusten muodostumista sekä harjoittelemaan teknologian vastuullista käyttöä ja teknologisten ideoiden kehittämistä ja mallintamista. Oppilaiden kanssa pohditaan teknologiaan liittyviä eettisiä kysymyksiä ja tulevaisuuden mahdollisuuksia. Oppilaita ohjataan tarkastelemaan kulutustottumuksiaan kestäväen tulevaisuuden näkökulmasta, tarkastelemaan mainosviestintää analyttisesti ja toimimaan kriittisinä ja vastuullisina kuluttajina. Heitä opastetaan vahvistamaan edellytyksiään oman talouden suunnitteluun ja taloudesta huolehtimiseen. Perusopetuksen aikana oppilaat harjaantuvat kestäväen elämäntavan mukaisiin valintoihin ja toimintatapoihin elämän eri alueilla.

Itsestä huolehtimisen ja arjen taitojen osaamisen kehittämistä tuetaan kaikissa oppiaineissa kullekin oppiaineelle luontevalla tavalla. Monialaisia oppimiskokonaisuuksia suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä mahdollistaen laaja-alaisen osaamisen syvempi ymmärrys ja omaksuminen.

Koulussamme järjestetään erilaisia tapahtumia, juhlia ja retkiä, joiden kautta 7.-9.luokkalaiset pääsevät harjoittelemaan L3- kokonaisuuteen liittyviä taitoja.

L3-kokonaisuuden arviointi on jatkuvaa ja sitä tapahtuu koulun kaikissa vuorovaikutustilanteissa. Vertaisarviointi korostuu yläkoulussa. Arviointia toteutetaan myös yksittäisten oppiaineiden arvioinnissa.

L4 Monilukutaito

Tavoitteena on perinteisten luku- ja kirjoitustaitojen lisäksi uudet mediaympäristöjen vaatimat luku- ja kirjoitustaidot, siis kirjoitus, kuvat, liikkuva kuva, video, äänet, liike, värit, numerot jne. Oppilaat kehittävät erilaisten viestien sekä asiatekstien ja fiktiivisten tekstien tulkinnan ja tuottamisen taitojaan. Tavoitteena on, että oppilaasta tulee aktiivinen sisällön tekijä.

Oppilaat oppivat ymmärtämään mediakulttuurin ilmiöiden ja median yhteiskunnallisen roolin. He harjaantuvat tulkitsemaan mediaa ja ilmiöitä kriittisesti ja kehittyvät median vastuullisena kuluttajana ja tuottajana.

Tavoitteena oppilaan oman kulttuurisen lukutaidon kehittäminen ja syventäminen monikulttuurisessa ympäristössä. Tavoitteisiin kuuluu eri oppiaineiden kielen ja tekstien ymmärtäminen ja tuottaminen, kirjakielen normien hallinnan kehittäminen, tilanteen ja tekstilajin mukaisen tekstin ymmärtäminen ja tuottaminen ja esiintymis- ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen.

Oppilaat luovat tekstejä, joissa yhdistyy ääni, kuva ja muut mahdolliset visuaaliset elementit. He kehittävät tiedonhankintataitojaan ja harjaantuvat ymmärtämään internetiympäristön tyypillisiä tekstejä.

Opetuksessa käytetään oppilaille soveltuvia, monipuolisia ja erilaisia tekstilajeja, jotka herättävät kiinnostuksen. Näiden avulla oppilas kehittää taitojaan tulkita, tuottaa ja arvioida erilaisia tekstejä ja niiden tekstuaalisia keinoja.

Oppilaat kokeilevat yhdessä lukemisen taitojen työskentelytapoja ja yhteisöllistä multimodaalisten tekstien tuottamista, jakamista ja kommentointia. Opetuksessa ja oppilaiden osallistamisessa hyödynnetään uutta teknologiaa. Erilaisia sosiaalisen median tarjoamia mahdollisuuksia hyödynnetään tekstien tuottamisessa ja vuorovaikutuksessa. Monilukutaitoa kehitetään eri oppiaineiden yhteisissä työprojekteissa ja monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa.

Oppilaille annetaan dialogista monipuolista palautetta myös tehtävän tekemisen aikana. Kouluyhteisössä jaetaan hyviä käytänteitä ja kokemuksia. Harjoitellaan vertaispalautteen antamista ja vastaanottoa. Oppilaita ohjataan omien tavoitteiden asettamiseen, vastuun ottamiseen omasta oppimisesta ja itsearviointiin.

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Tieto- ja viestintäteknologian käyttö on luonteva osa oppilaan omaa ja yhteisön oppimista. Oppilaat syventävät taitojaan ja hyödyntävät opiskelussaan koulun ulkopuolella opittua. Heille muodostuu käsitys siitä, miten tieto- ja viestintäteknologiaa voi hyödyntää eri oppiaineiden opiskelussa, myöhemmissä opinnoissa ja työelämässä sekä yhteiskunnallisessa toiminnassa ja vaikuttamisessa. Oppimistehtävien yhteydessä tarkastellaan tv:n merkitystä yhteiskunnassa ja vaikutuksia kestävään kehitykseen.

1. Käyttötaidot ja tekninen tuntemus.

Oppilaita kannustetaan oma-aloitteiseen tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen oppimisessa sekä valitsemaan eri tehtäviin sopivia työtapoja ja välineitä. Oppilaat syventävät käsitystään laitteiden, ohjelmistojen ja palvelujen käyttö- ja toimintalogiikasta. Oppilaat oppivat järjestämään ja jakamaan tietoa sekä valmistamaan sähköistä materiaalia. Ohjelmoinnin harjoittelu toteutetaan osana eri oppiaineiden opiskelua.

2. Vastuullisuus ja turvallisuus

Oppilaita ohjataan turvalliseen ja eettisesti läpinäkyvään tieto- ja viestintäteknologian käyttöön. Oppilaat oppivat suojautumaan mahdollisilta tietoturvariskeiltä ja välttämään tiedon häviämistä. Pohditaan, mitä esimerkiksi käsitteet tietosuoja ja tekijänoikeus tarkoittavat osana vastuullista tieto- ja viestintäteknologian käyttöä. Oppilaita opastetaan kiinnittämään huomiota terveellisiin ja ergonomisiin työtapoihin.

3. Tiedonhaku ja tutkiva oppiminen

Oppilaita ohjataan monipuoliseen tiedon hankintaan ja tuottamiseen sekä tietolähteiden monipuoliseen käyttöön. Oppilaat oppivat arvioimaan lähdekriittisesti erilaisten aineistojen ja hakupalveluiden tietoa.

4. Vuorovaikutus ja verkostoituminen

Opetuksessa käytetään yhteisöllisiä palveluita ja tiedostetaan yhteisöllisyyden ja vuorovaikutuksen merkitys oppimisessa, työskentelyssä. Oppilaita opastetaan tarkoituksenmukaiseen viestintäkanavien ja -tyylien käyttöön. Tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä voidaan harjoitella myös kansainvälisessä vuorovaikutuksessa.

Tuetaan oppilaiden omaa aktiivisuutta ja luovuutta hyödyntää tieto- ja viestintäteknologiaa soveltavissa projekteissa. Autetaan opiskelijalle itselleen sopivien työskentelytapojen ja oppimispolkujen löytäminen. Kannustetaan tieto- ja viestintäteknologian avulla oppilasta kehittämään ajattelun ja oppimisen taitoja.

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

Opetuksessa edistetään oppilaiden kiinnostusta ja myönteistä asennetta työtä ja työelämää kohtaan sekä vahvistetaan siihen liittyvää tietopohjaa. Oppilaita opetetaan tuntemaan lähialueen elinkeinoelämän erityispiirteitä ja keskeisiä toimialoja. Huolehditaan siitä, että viimeistään tässä vaiheessa oppilaat saavat kokemuksia työelämästä ja yhteistyöstä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Tällöin harjoitellaan myös työelämässä tarvittavaa asianmukaista käyttäytymistä ja yhteistyötaitoja ja huomataan kielitaidon ja vuorovaikutustaitojen merkitys. Koulutyöhön sisältyy toimintamuotoja, joissa tarjoutuu tilaisuus oppia tuntemaan erilaisia ammatteja ja työaloja sekä yritystoimintaa. Tällaisia ovat mm. työelämään tutustumisjaksot, koulussa vierailevien henkilöiden kanssa käytävät keskustelut, vierailut yrityksissä ja erilaisissa organisaatioissa sekä harjoitusyritystoiminta ja vapaaehtoistyö.

Koulussa harjoitellaan projektityöskentelyä ja verkostoitumista omassa yhteisössä, lähialueella ja Suomessa sekä mahdollisuuksien mukaan myös kansainvälisesti. Toiminnallisissa opiskelutilanteissa opitaan suunnittelemaan työprosesseja, asettamaan hypoteeseja, kokeilemaan erilaisia vaihtoehtoja, tekemään johtopäätöksiä ja löytämään uusia ratkaisuja olosuhteiden muuttuessa. Samalla opitaan tarttumaan tehtäviin aloitteellisesti, ennakoimaan työskentelyn mahdollisia vaikeuksia, arvioimaan ja ottamaan hallittuja riskejä, kohtaamaan myös epäonnistumisia ja pettymyksiä sekä viemään työ sisukkaasti loppuun. Näin oppilaat saavat tilaisuuksia oppia oman kokemuksensa kautta työn, yrittäjämäisen toimintatavan sekä yrittäjyyden merkityksen yhteisössä ja yhteiskunnassa. Oppilaita opastetaan ottamaan selvää opintoihin ja työhön liittyvistä mahdollisuuksista ja uravalinnoista. Heitä rohkaistaan tunnistamaan ja kehittämään omia taipumuksiaan, vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan sekä tekemään opintoihin ja työhön liittyvät valintansa perustellusti ja omista lähtökohdistaan, perinteisten sukupuoliroolien ja muiden roolimallien vaikutukset tiedostaen.

School level curriculum (TES):

Classes 7 to 9 pupils approach working life skills both through different subjects at school and concrete working life experiences outside.

At school the learning environment is supporting, helping seeing also shortcomings as opportunities. **Project-based learning methods and group work (3)** enhance working life skills. Projects at school, such as school yearbook, help students get familiar with longer projects with responsibilities. Students deepen their experience in business, economic know-how, working life and occupations outside the school, with local entrepreneurs by doing project work and at work practice.

Outside school setting the students participate a work practice at least on 8th and 9th grade. The working life periods are combined with activities that help them get a deeper learning experience during the practice. There may also been working life simulations outside school.

Vicinity relations (4) are put in practice through charity events and visits to various companies & organisations to observe working practices and industry. When choosing learning environments and working methods, the workspaces and tools available in the local area and throughout the city are actively utilized so that the students gain experience of the importance of work and enterprise.

The students receive personal guidance for planning career choices.

Students are provided with hands-on situations to reflect and discuss creatively on future working life skills, professions and work methods, and putting into question present preconceptions on careers and professions. Students are guided to identify which professional trends seem to excite and correspond to their own strengths and tendencies.

Students will get opportunities to practice a wide range of workplace skills such as teamwork, giving and receiving feedback, job interviews and networking at local and international level.

Students are encouraged to be creative and flexible when they encounter new opportunities or changing circumstances. Pupils learn about initiative, anticipation skills, to assess risks and to implement boldly new experiments and innovations. In a safe environment pupils train to cope with failure and try again.

The school promotes diverse evaluation methods with a focus on the process and not results. Both self and peer evaluation are used as tools to reflect constructively on the pupils' work.

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Opetuksessa vahvistetaan ja syvennetään oppilaiden kiinnostusta yhteisiä ja yhteiskunnallisia asioita kohtaan ja harjoitellaan toimintaa demokraattisen yhteiskunnan jäsenenä. Kouluyhteisössä oppilailla on mahdollisuus monenlaiseen vaikuttamiseen. Oppilaat saavat kokemuksia kuulluksi ja arvostetuksi tulemisesta. Tällä tavoin he oppivat vaikuttamisen tapoja.

Oppilaat saavat tietoja ja kokemuksia yhteiskunnan osallistumisen keinoista, kuten tukioppilastoiminnasta, ympäristötoiminnasta ja vapaaehtoistyöstä sekä median, taide-elämän, julkisen sektorin, kansalaisjärjestöjen tai poliittisten puolueiden kautta vaikuttamisesta. Kokemukset auttavat oppilasta kasvamaan yhteisön aktiiviseksi ja vastuulliseksi jäseneksi. Ne auttavat laajentamaan käsitystä yhteisöstä ja ympäristöstä kouluyhteisön ulkopuolelle käsittämään lähiympäristön, yhteiskunnan ja globaalin yhteisön. Oppilaat harjaantuvat ilmaisemaan näkemyksensä rakentavasti, etsimään ratkaisuja yhteistyössä toisten kanssa, sovittelemaan ja ratkaisemaan ristiriitoja. Ympäristön ja toisten ihmisten hyväksi tehdyt konkreettiset teot ja yhteistyöprojektit antavat mallia vastuullisesta toiminnasta.

Oppilaita ohjataan ymmärtämään miten omat valinnat ja teot tässä hetkessä vaikuttavat ei pelkästään omaan vaan myös lähiyhteisön, yhteiskunnan ja luonnon tulevaisuuteen. Pohditaan myös miten yksilöiden ja ihmiskunnan aiemmat valinnat näkyvät nykymaailmassa. Oppilaat saavat valmiuksia sekä omien että yhteisön ja yhteiskunnan toimintatapojen ja -rakenteiden arviointiin ja muuttamiseen kestävää hyvinvointia edistäviksi. Perusopetuksen aikana muodostuu näkemys siitä, miksi opiskelu ja osallistuminen ovat tärkeitä, mitä kestävä elämäntapa merkitsee ja miten koulussa hankittua osaamista voi käyttää kestävän tulevaisuuden rakentamisessa. Oppilasta tuetaan ymmärtämään ja hyväksymään oma identiteettinsä ja tarkastelemaan kriittisesti valmiiksi annettuja rooleja kuten sukupuoli, seksuaalisuus, rotu tai uskonto.

14.5. Oppiaineet

14.5.1 Äidinkieli ja kirjallisuus vuosiluokat 7- 9

Oppiaineen tehtävä

Tehtäväkuvaus, oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet sekä ohjaus, eriyttäminen ja tuki sekä oppilaan oppimisen arviointi koskevat kaikkia äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimääriä.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden kieli-, vuorovaikutus- ja tekstitaitoja ja ohjata heitä kiinnostumaan kielestä, kirjallisuudesta ja muusta kulttuurista ja tulemaan tietoisiksi itsestään viestijöinä ja kielenkäyttäjinä. Oppilaiden arjen kieli- ja tekstitaitoja laajennetaan niin, että he saavat valmiuksia havaintojen ja ilmiöiden käsitteellistämiseen, ajattelunsa kielentämiseen ja luovuutensa kehittämiseen.

Englantilaisen koulun äidinkielen ja kirjallisuuden opetus vastaa yhteistyössä muiden oppiaineiden ja kotien kanssa oppilaiden kielikasvatuksesta ja auttaa heitä rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä monikulttuurisessa ja medioituneessa yhteiskunnassa. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset kielelliset ja kulttuuriset taustat ja pyritään vahvistamaan heidän kieli- ja kulttuuritietoisuuttaan. Äidinkieli ja kirjallisuus on monitieteinen taito-, tieto- ja kulttuuriaine. Opetus perustuu laajaan tekstikäsitteeseen. Keskeisiä ovat monimuotoisten tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen sekä tiedon hankinnan ja jakamisen taidot. Ikäkaudelle ja kielitaidolle soveltuva kirjallisuus vahvistaa luovuuden ja mielikuvituksen monipuolista kehittymistä ja laajentaa oppilaiden käsitystä oman kielellisen ilmaisunsa mahdollisuuksista. Kirjallisuus yhdistää oppilaan suomalaiseen kulttuuriin ja avartaa käsitystä muista kulttuureista.

Oppilaita rohkaistaan rakentamaan ja vastuulliseen vuorovaikutukseen erilaisissa viestintäympäristöissä. Osana eettistä kasvatusta oppilaita ohjataan ymmärtämään omien kielellisten ja viestinnällisten valintojen vaikutuksia toisiin ihmisiin. Metakognitiivisista taidoista äidinkielen opetuksessa painottuvat tekstien tulkitsemisen ja tuottamisen strategiset taidot. Kielitiedon opetuksen tehtävänä on tukea ja kehittää kielitietoisuutta ja kielen havainnoinnin taitoja. Opetus perustuu yhteisölliseen ja funktionaaliseen näkemykseen kielestä: kielen rakenteita opiskellaan ikäkaudelle tyypillisten kielenkäyttötilanteiden ja tekstilajien yhteydessä. Opetuksessa edetään portaittain oppilaiden kehitysvaiheen mukaan.

Opetus tutustuttaa moniin kulttuurisisältöihin, joista keskeisiä ovat sanataide, media, draama, teatteritaide sekä puhe- ja viestintäkulttuurit. Sanataiteeseen kuuluu kaunokirjallisten tekstien kirjoittaminen ja tulkitseminen. Kirjallisuuden opetuksen tehtävänä on lukemiseen innostaminen, elämysten saaminen ja jakaminen, kulttuurintuntemuksen syventäminen, eettisen kasvun tukeminen sekä oppilaiden kielen ja mielikuvituksen rikastaminen. Draama vahvistaa oppiaineen toiminnallista, kokemuksellista, elämyksellistä ja esteettistä luonnetta. Mediakasvatus tähtää mediasisältöjen tulkitsemiseen ja tuottamiseen ja niiden ymmärtämiseen kulttuurisena ilmiönä. Puhe- ja viestintäkulttuurien opetus vahvistaa vuorovaikutus- ja viestintätaitoja.

Keskeisiä motivaatiotekijöitä äidinkielen ja kirjallisuuden oppimisessa ovat

opittavien asioiden merkityksellisyys oppilaille ja osallisuuden kokemukset. Oppilaiden kiinnostusta vahvistetaan luomalla mahdollisuuksia aktiiviseen toimijuuteen ja omiin valintoihin sekä ottamalla huomioon oppilaiden tekstimaailma ja kokemukset sekä laajentamalla niitä. Opetuksessa, oppimisympäristön luomisessa ja opetusmenetelmien valinnassa otetaan huomioon oppilaiden erilaisuus, yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo ja tuetaan niin edistyneitä kuin oppimisvaikeuksien kanssa ponnistelevia. Äidinkielen eri oppimäärät tekevät yhteistyötä.

Vuosiluokilla 7–9 äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen tehtävänä on edistää oppilaiden kielellisiä ja kulttuurisia taitoja monimuotoisissa viestintäympäristöissä. Oppilaita ohjataan toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja monimediaisissa ympäristöissä niin, että he hahmottavat oman viestijäkuvansa ja pystyvät osaltaan vaikuttamaan myönteiseen viestintäilmaperiiniin. Opetuksen tehtävänä on rohkaista oppilaita oma-aloitteisiksi ja osallistuviksi kansalaisiksi, jotka osaavat perustella näkemyksiään ja vaikuttaa omaan elämäänsä ja ympäröivään yhteiskuntaan eri viestintävälineitä hyödyntäen. Tekstien valikoima laajenee yhteiskunnallisten sekä opiskelu- ja työelämässä tarvittavien tekstien suuntaan. Oppilaita ohjataan puhutun ja kirjoitetun kielen normien hallintaan ja taitoon käyttää tilanteeseen sopivaa kieltä. Kirjallisuuden analyysin ja tulkinnan taitoja syvennetään. Oppilaita ohjataan kirjallisuuden lukemiseen, oman lukuharrastuksen syventämiseen ja lukuelämysten hankkimiseen.

Äidinkielen ja kirjallisuus -oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7–9

Tavoitteena on rakentaa yhteisöllinen ja oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä edistävä oppimisympäristö, joka tarjoaa runsaasti kielellisiä virikkeitä sekä mahdollisuuksia etsiä, käyttää ja tuottaa tietoa laajoistakin tekstikokonaisuuksista myös monimediaisissa ympäristöissä. Äidinkielen oppimisympäristöön kuuluu myös koulun ulkopuolinen kulttuuri- ja mediatarjonta. Työtavat valitaan niin, että luetun ymmärtämisen strategioiden hallinta vahvistuu ja tekstin tuottamisen prosessit sujuvoituvat. Tekstejä tuotetaan yksin ja yhdessä myös viestintäteknologiaa hyödyntäen. Opetusta eheytetään prosessi- ja projektityöskentelyn avulla ja valitaan työtavat niin, että oppiaineen sisältöalueet integroituvat luontevasti toisiinsa. Draamaa integroidaan eri sisältöalueiden, erityisesti kirjallisuuden, ja muiden oppiaineiden opetukseen. Äidinkielen ja kirjallisuuden opetus integroituu luontevasti esimerkiksi vieraiden kielten, historian, maantiedon ja kuvataiteen opetukseen. Jokaisen oppilaan viestijäkuvaa vahvistetaan vuorovaikutusharjoituksin.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 7–9

Opetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden koulussa ja koulun ulkopuolella tapahtuvaa oppimista auttamalla häntä löytämään ja käyttämään itselleen sopivia opiskelustrategioita sekä tunnistamaan omia vahvuuksiaan. Oppilaita ohjataan löytämään ja valitsemaan itseään kiinnostavaa ja omalle lukutaidolle ja -tavalle soveltuvia tekstejä monimuotoisten tekstien joukosta ja kannustetaan kirjallisuuden ja muiden tekstien omaehtoiseen

lukemiseen. Oppilaita ohjataan myös turvalliseen ja vastuulliseen mediaympäristössä toimimiseen.

Vuorovaikutustaitojen ja tekstien tuottamistaitojen kehittämiseksi annetaan yksilöllistä ohjausta ja palautetta. Oppilaat saavat ohjausta ja tukea mahdollisissa kielellisissä oppimisvaikeuksissa, käsitteiden oppimisessa ja ajatusten kielentämisessä. Myös kielellisesti lahjakkaita tuetaan esimerkiksi lukuhaasteiden ottamisessa ja itselleen soveltuvien työtapojen löytämisessä ja tavoitteiden asettamisessa. Tekstit ja työtavat valitaan niin, että oppilaiden yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo toteutuu.

Oppilaan oppimisen arviointi äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 7–9

Vuosiluokilla 7-9 oppilaan oppimisen arviointi on monipuolista, ohjaavaa ja kannustavaa. Kannustava ja rakentava palaute tukee oppilaiden motivaation rakentumista ja kielellisten valmiuksien kehittymistä sekä auttaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa. Oppilaille annetaan säännöllisesti tietoa oppimisen edistymisestä ja suoriutumisesta suhteessa tavoitteisiin. Arviointi nivotaan kiinteäksi osaksi oppimisprosessia. Oppimista tukevan ja erittelevän palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan, tiedoistaan ja työskentelyprosesseistaan ja annetaan välineitä niiden kehittämiseen.

Vuosiluokilla 7–9 opetuksen kaikki neljä tavoitealuetta ovat oppilaiden oppimisen arvioinnissa yhtä tärkeitä. Niiden arviointi perustuu monipuolisiin suullisiin ja kirjallisiin näyttöihin sekä opettajan havaintoihin erilaisissa kielenkäyttö- ja tekstianalyysitilanteissa. Oppilailla tulee olla mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti. Itsearviointiin lisäksi harjoitellaan vertaisarviointia.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso asianomaisen oppimäärän valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen oppiaineessa kehittyy kumulatiivisesti. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Suomen kieli ja kirjallisuus vuosiluokilla 7 - 9

Oppimäärän erityinen tehtävä

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen tehtäväkuvaus, oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet sekä ohjaus, eriyttäminen ja tuki sekä oppilaan oppimisen arviointi koskevat myös suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärää.

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on kehittää oppilaiden suomen kielen, moniluku- sekä vuorovaikutustaitoja ja tutustuttaa kirjallisuuteen ja kulttuuriin. Opetus tukee oppilaiden monilukutaidon, kielitietoisuuden ja kielellisen identiteetin rakentumista. Opetuksessa ohjataan oppilaita ymmärtämään suomen kielen, kirjallisuuden ja muun kulttuurin merkitystä ja asemaa monikulttuurisessa ja monikielisessä yhteiskunnassa. Oppilaita ohjataan huomaamaan koulun ulkopuolella opitun kieli-, media- ja kulttuuritietouden merkitys suomen kielen oppimisen tukena.

Opetuksessa otetaan huomioon suomen ja ruotsin kielten asema kansalliskielinä ja suomen asema enemmistökielenä ja pääasiallisena opetuksen kielenä. Suomen kieli on paitsi opetuksen kohde myös väline muiden oppiaineiden opiskelussa, ja opetuksessa vahvistuvat keskeiset oppimaan oppimisen ja ajattelun taidot. Tehdään yhteistyötä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän ja muiden äidinkieli ja kirjallisuus -oppimäärien kanssa.

Vuosiluokilla 7–9 erityisenä tehtävänä on monipuolistaa oppimaan oppimisen ja vuorovaikutuksen taitoja ja monilukutaitoa. Oppilaiden kielitietoutta, tekstimaailmaa ja kulttuurintuntemusta laajennetaan. Opetuksessa ohjataan tilanteeseen sopivaan kielenkäyttöön, ilmaisuun ja viestintään eri ympäristöissä. Jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavat kielelliset ja vuorovaikutusvalmiudet otetaan huomioon. Kirjallisuudenopetuksessa kannustetaan elämykselliseen ja monipuoliseen lukemiseen.

Suomen kieli ja kirjallisuus vuosiluokat 7- 9

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 7-9

Suomen kielen ja kirjallisuuden opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 7–9

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 ohjata oppilasta laajentamaan taitoaan toimia tavoitteellisesti, motivoituneesti, eettisesti ja rakentavasti erilaisissa viestintäympäristöissä	S1	L2, L3, L6, L7

T2 kannustaa oppilasta monipuolistamaan ryhmäviestintätaitojaan ja kehittämään taitojaan perustella näkemyksiään sekä kielellisiä ja viestinnällisiä valintojaan	S1	L1, L2, L3, L7
T3 ohjata oppilasta monipuolistamaan taitojaan ilmaista itseään erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman keinoin.	S1	L1, L2, L3, L7
T4 kannustaa oppilasta syventämään viestijäkuvaansa niin, että hän oppii havainnoimaan omaa viestintäänsä, tunnistamaan vahvuuksiaan sekä kehittämisalueitaan erilaisissa, myös monimediaisissa viestintäympäristöissä	S1	L1, L2, L6, L7
Tekstien tulkitseminen		
T5 ohjata oppilasta kehittämään tekstien ymmärtämisessä, tulkinnassa ja analysoimisessa tarvittavia strategioita ja metakognitiivisia taitoja sekä taitoa arvioida oman lukemisensa kehittämistarpeita	S2	L1, L2, L4
T6 tarjota oppilaalle monipuolisia mahdollisuuksia valita, käyttää, tulkita ja arvioida monimuotoisia kaunokirjallisia, asia- ja mediatekstejä	S2	L1, L2, L4, L5
T7 ohjata oppilasta kehittämään erittelevää ja kriittistä lukutaitoa, harjaannuttaa oppilasta tekemään havaintoja teksteistä ja tulkitsemaan niitä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen sekä vakiinnuttamaan ja laajentamaan sana- ja käsitevarantoa	S2	L1, L2, L4
T8 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan arvioida erilaisista lähteistä hankkimaansa tietoa ja käyttämään sitä tarkoituksenmukaisella tavalla	S2	L2, L4, L5, L6
T9 kannustaa oppilasta laajentamaan kiinnostusta itselle uudentlaisia fiktiivisiä	S2	L1, L2, L4, L5

kirjallisuus- ja tekstilajityyppejä kohtaan ja monipuolistamaan luku-, kuuntelu- ja katselukokemuksiaan ja niiden jakamisen keinoja sekä syventämään ymmärrystä fiktion keinoista		
Tekstien tuottaminen		
T10 rohkaista oppilasta ilmaisemaan ajatuksiaan kirjoittamalla ja tuottamalla monimuotoisia tekstejä sekä auttaa oppilasta tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan tekstin tuottajana	S3	L2, L4, L5, L7
T11 tarjota oppilaalle tilaisuuksia tuottaa kertovia, kuvaavia, ohjaavia ja erityisesti kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä, myös monimediaisissa ympäristöissä, ja auttaa oppilasta valitsemaan kuhunkin tekstilajiin ja tilanteeseen sopivia ilmaisutapoja	S3	L2, L4, L5
T12 ohjata oppilasta vahvistamaan tekstin tuottamisen prosesseja, tarjota oppilaalle tilaisuuksia tuottaa tekstiä yhdessä muiden kanssa sekä rohkaista oppilasta vahvistamaan taitoa antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä arvioida itseään tekstin tuottajana	S3	L2, L4, L5, L6
T13 ohjata oppilasta edistämään kirjoittamisen sujuvoittamista ja vahvistamaan tieto- ja viestintäteknologian käyttötaitoa tekstien tuottamisessa, syventämään ymmärrystään kirjoittamisesta viestintänä ja vahvistamaan yleiskielen hallintaa antamalla tietoa kirjoitetun kielen konventioista	S3	L2, L4, L5, L6
T14 harjaannuttaa oppilasta vahvistamaan tiedon hallinnan ja käyttämisen taitoja ja monipuolistamaan lähteiden käyttöä ja viittaustapojen hallintaa omassa tekstissä sekä opastaa oppilasta toimimaan eettisesti verkossa	S3	L2, L4, L5, L7

yksityisyyttä ja tekijänoikeuksia kunnioittaen		
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T15 ohjata oppilasta syventämään kielitietoisuuttaan ja kiinnostumaan kielen ilmiöistä, auttaa oppilasta tunnistamaan kielen rakenteita, eri rekistereitä, tyylipiirteitä ja sävyjä ja ymmärtämään kielellisten valintojen merkityksiä ja seurauksia	S4	L1, L2, L4
T16 kannustaa oppilasta avartamaan kirjallisuus- ja kulttuurinäkemystään, tutustuttaa häntä kirjallisuuden historiaan ja nykykirjallisuuteen, kirjallisuuden eri lajeihin sekä auttaa häntä pohtimaan kirjallisuuden ja kulttuurin merkitystä omassa elämässään, tarjota oppilaalle mahdollisuuksia luku- ja muiden kulttuurieläneuvottelu- ja ongelmanratkaisutilanteissa. Tehdään havaintoja viestintätilanteille tyypillisistä kielen keinoista ja omaksutaan niitä osaksi omaa kielenkäyttöä. Tutustutaan teatteriin taidemuotona ja teatteri-ilmaisun keinoihin draaman toimintamuotojen avulla. Harjoitutetaan oppilaiden kykyä käyttää puheen ja kokonaisilmaisun keinoja itseilmaisussa. Harjoitellaan valmisteltujen puhe-esitysten pitämistä sekä havainnollistamista. Harjoitellaan arvioimaan omia vuorovaikutustaitoja ja viestintätapoja ja havaitsemaan niiden kehittämiskohteita. S2 Tekstien tulkitseminen: Tekstien tulkinnan taitoja syvennetään lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä.	S4	L1, L2, L4

Syvennetään tekstin ymmärtämisen strategioita ja seurataan lukutaidon kehittymistä. Tutustutaan erilaisiin pohtiviin ja kantaa ottaviin teksteihin sekä niiden vaikutuskeinoihin ja keskeisiin kielellisiin piirteisiin, kuten mielipiteen ja faktan erottamiseen, suostuttelun, varmuusasteiden, asenteiden ja affektiivisuuden ilmaisuun, henkilöön viittaamisen suoriin ja epäsuoriin keinoihin, referointiin, asioiden välisten suhteiden osoittamiseen perustelukeinoihin ja retorisiin keinoihin. Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin ja niiden ilmaisutapoihin. Pohditaan tekstien tarkoitusperiä ja kohderyhmiä ja esitetään kriittisen lukijan kysymyksiä. Eläydytään luettuun, reflektoidaan omaa elämää luetun avulla ja jaetaan lukukokemuksia. Laajennetaan lukuharrastusta nuortenkirjallisuudesta yleiseen kauno- ja tietokirjallisuuteen. Harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja lisätään käsitteiden käyttöä tekstien tarkastelussa ja vertailussa. Tunnistetaan ja tulkitaan kielen kuvallisuutta ja symboliikkaa ja syvennetään fiktion kielen ja kerronnan keinojen tuntemusta. Tutustutaan tiedonhaun vaiheisiin, erilaisiin tietolähteisiin ja arvioidaan niiden luotettavuutta. S3 Tekstien tuottaminen: Tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan: kielellisinä, visuaalisina, audiovisuaalisina ja verkkoteksteinä. Harjoitellaan tekstien tuottamista vaiheittain. Annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstin tuottamisen eri vaiheissa. Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Opiskellaan kertoville, kuvaaville, ohjaaville ja erityisesti pohtiville ja kantaa ottaville		

teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä. Harjoitellaan tekstien kohdentamista ja kielen ja muiden ilmaisutapojen mukauttamista eri kohderyhmille ja eri tarkoituksiin sopiviksi. Tutkitaan kirjoitettujen tekstien elementtejä, sekä hyödynnetään tätä tietoa omissa teksteissä. Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä: hahmotetaan kappaleiden, virkkeiden ja lauseiden rakenteita (erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet, lauseenvastikkeet, lauseenjäsenet, lauseke) ja opitaan käyttämään asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinoja sekä ilmaisemaan viittaussuhteita. Tarkastellaan erilaisia ajan ja suhtautumisen ilmaisutapoja, sekä harjoitellaan niiden käyttöä omissa teksteissä. Tutkitaan sanastoon liittyviä rekisteri- ja tyylipiirteitä ja opitaan valitsemaan kuhunkin tekstiin sopivat ilmaisutavat. Opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen konventioita omien tekstien tuottamisessa ja muokkauksessa. Vahvistetaan opiskelussa mysten hankkimiseen ja jakamiseen		
T17 ohjata oppilas tutustumaan Suomen kielelliseen ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen, suomen kielen taustaan ja piirteisiin ja auttaa oppilasta pohtimaan äidinkielen merkitystä sekä tiedostumaan omasta kielellisestä ja kulttuurisesta identiteetistään sekä innostaa oppilasta aktiiviseksi kulttuuritarjonnan käyttäjäksi ja tekijäksi	S4	L2, L4, L6, L7

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 7-9

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen: Vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa, myös koulun ulkopuolisissa, vuorovaikutustilanteissa ja havainnoidaan omasta ja muiden viestinnästä syntyviä vaikutelmia ja merkityksiä. Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointi-, väittely-, tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten referoimista, tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä. Perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuottaessa.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen: Tutkitaan tekstejä ja niiden rakentamia merkityksiä ja käytetään käsitteitä, joiden avulla kieltä voidaan tarkastella. Tehdään tekstejä eritellen havaintoja kielen rakenteista, eri rekistereille ja tyyleille tyypillisistä piirteistä ja kielellisten valintojen vaikutuksesta tekstin tyyliin ja sävyyn. Tutustutaan Suomen kielitilanteeseen, kielten sukulaisuussuhteisiin, suomen sukukieliin ja suomen kielen vaihteluun ja vaiheisiin sekä kielen ohjailun periaatteisiin. Vertaillaan suomea oppilaille tuttuihin kieliin ja tutustutaan suomen kielelle tyypillisiin äänne-, muoto- ja lauserakenteen piirteisiin. Tutkitaan kielten vaikutusta toisiinsa sanaston ja nimistön tasolla. Tutustutaan kulttuurin käsitteeseen ja sen eri ilmenemismuotoihin, kuten kansanperinteeseen, elokuvaan, teatteriin, puhekulttuuriin ja mediakulttuurin eri muotoihin. Tarjotaan mahdollisuuksia tuottaa kulttuuria itse. Tutustutaan kirjallisuuden päälajeihin, joihinkin alalajeihin, keskeisiin tyylivirtauksiin ja sekä yleisen että suomalaisen kirjallisuuden vaiheisiin. Luetaan monipuolisesti nuortenkirjoja, klassikoita ja nykykirjallisuutta, myös tietokirjoja. Kannustetaan aktiiviseen ja monipuoliseen kirjaston tarjonnan hyödyntämiseen.

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän päättöarvioinnin kriteerit hyvälle osaamiselle (arvosanalle 8) oppimäärän päättyessä

Opetuksen tavoite	Sisältö-alueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Arvosanan kahdeksan osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen			
T1 ohjata oppilasta laajentamaan taitoaan toimia tavoitteellisesti, motivoituneesti, eettisesti ja rakentavasti erilaisissa viestintäympäristöissä	S1	Vuorovaikutus erilaisissa viestintäympäristöissä	Oppilas osaa toimia tavoitteen mukaisesti erilaisissa viestintäympäristöissä ja -tilanteissa, osoittaa ymmärtävänsä muiden puheenvuoroja ja osaa tarkkailla oman viestintänsä

			vaikutuksia muihin.
T2 kannustaa oppilasta monipuolistamaan ryhmäviestintätaitojaan ja kehittämään taitojaan perustella näkemyksiään sekä kielellisiä ja viestinnällisiä valintojaan	S1	Vuorovaikutus ryhmässä	Oppilas osaa ilmaista mielipiteensä ja perustella sen uskottavasti. Oppilas ottaa toisten näkemykset huomioon ja tekee yhteistyötä heidän kanssaan vuorovaikutustilanteissa.
T3 ohjata oppilasta monipuolistamaan kokonaisilmaisun taitojaan erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman keinoin.	S1	Kokonaisilmaisun ja esiintymisen taidot	Oppilas osaa ilmaista itseään ja käyttää tavoitteen ja tilanteen mukaisesti kokonaisilmaisun keinoja. Oppilas osaa esittää sekä spontaanin että valmistellun puheenvuoron tai puhe-esityksen ja ottaa esittäessään huomioon yleisönsä ja käyttää joitakin havainnollistamisen keinoja.
T4 kannustaa oppilasta syventämään viestijäkuvaansa niin, että hän oppii havainnoimaan omaa viestintäänsä, tunnistamaan vahvuuksiaan sekä kehittämisalueitaan erilaisissa, myös monimediaisissa viestintäympäristöissä	S1	Vuorovaikutustaitojen kehittäminen	Oppilas osaa arvioida omia vuorovaikutustaitojan saamansa palautteen pohjalta ja nimetä kehittämiskohteita.
Tekstien tulkitseminen			

T5 ohjata oppilasta kehittämään tekstien lukemisessa, ymmärtämisessä, tulkinassa ja analysoimisessa tarvittavia strategioita ja metakognitiivisia taitoja sekä taitoa arvioida oman lukemisensa kehittämistarpeita	S2	Tekstinymmärtäminen strategiat	Oppilas osaa käyttää tekstiymmärtämisen strategioita itsenäisesti. Oppilas osaa arvioida omaa lukutaitoaan ja nimetä kehittämiskohteita.
T6 tarjota oppilaalle monipuolisia mahdollisuuksia valita, käyttää, tulkita ja arvioida monimuotoisia kaunokirjallisia, asia- ja mediatekstejä	S2	Tekstimaailman monipuolistuminen ja monilukutaito	Oppilas osaa käyttää ja tulkita ohjatusti erityyppisiä, monimuotoisia ja myös itselleen uudenlaisia tekstejä.
T7 ohjata oppilasta kehittämään erittelevää ja kriittistä lukutaitoa, harjaannuttaa oppilasta tekemään havaintoja teksteistä ja tulkitsemaan niitä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen sekä vakiinnuttamaan ja laajentamaan sana- ja käsitevarantoa	S2	Tekstien erittely ja tulkinta	Oppilas osaa tarkastella tekstejä kriittisesti, tunnistaa tekstilajeja ja osaa kuvailla joitakin, pohtivien, kantaa ottavien ja ohjaavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä tarkoituksenmukaisesti käsitteitä käyttäen. Oppilas ymmärtää, että teksteillä on erilaisia tavoitteita ja tarkoituseriä.
T8 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan arvioida erilaisista lähteistä hankkimaansa tietoa ja käyttämään sitä tarkoituksenmukaisella tavalla	S2	Tiedonhankintataidot ja lähdekriittisyys	Oppilas osaa nimetä tiedonhaun keskeiset vaiheet ja tietää, mistä ja miten tietoa voidaan hakea. Oppilas osaa arvioida tietojen käytettävyyttä ja

			lähteiden luotettavuutta.
T9 kannustaa oppilasta laajentamaan kiinnostusta itselle uudenlaisia fiktiivisiä kirjallisuus- ja tekstilajityyppejä kohtaan ja monipuolistamaan luku-, kuuntelu- ja katselukokemuksiaan ja niiden jakamisen keinoja sekä syventämään ymmärrystä fiktion keinoista	S2	Fiktiivisten tekstien erittely ja tulkinta ja lukukokemusten jakaminen	Oppilas osaa tulkita fiktiivisiä tekstejä, käyttää keskeisimpiä käsitteitä puhuessaan teksteistä ja osaa liittää tekstit johonkin kontekstiin. Oppilas löytää itsenäisesti itselleen ja tilanteeseen sopivaa luettavaa, kuunneltavaa ja katseltavaa. Oppilas lukee useita kirjoja ja osaa jakaa lukukokemuksiaan.
Tekstien tuottaminen			
T10 rohkaista oppilasta ilmaisemaan ajatuksiaan kirjoittamalla ja tuottamalla monimuotoisia tekstejä sekä auttaa oppilasta tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan tekstin tuottajana	S3	Ajatusten ilmaiseminen, tekstimaailman monipuolistuminen ja monilukutaito	Oppilas tuottaa ohjatusti myös itselleen uudenlaisia tekstejä, kokeilee erilaisia tapoja ja keinoja tuottaa tekstiä ja ilmaista näkemyksiään. Oppilas osaa kuvailla itseään tekstien tuottajana.
T11 tarjota oppilaalle tilaisuuksia tuottaa kertovia, kuvaavia, ohjaavia ja erityisesti pohtivia ja kantaa ottavia tekstejä, myös monimediaisissa ympäristöissä, ja auttaa oppilasta	S3	Tekstilajien hallinta	Oppilas osaa ohjatusti tuottaa kertovia, kuvaavia, ohjaavia ja erityisesti pohtivia ja kantaa ottavia tekstejä ja käyttää niille tyypillisiä ilmaisutapoja.

valitsemaan kuhunkin tekstilajiin ja tilanteeseen sopivia ilmaisutapoja			

Vuosiluokka 7, 4 vvt

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 7:

Suomen kieli ja kirjallisuus vuosiluokka 7		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	
T1 ohjata oppilasta laajentamaan taitoaan toimia tavoitteellisesti, motivoituneesti, eettisesti ja rakentavasti erilaisissa viestintäympäristöissä	S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen Vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja viestintäympäristöissä. Havainnoidaan - omasta ja muiden viestinnästä syntyviä vaikutelmia ja merkityksiä - viestintätilanteille tyypillisiä kielen keinoja ja omaksutaan niitä osaksi omia vuorovaikutustaitoja.	L2, L3, L6, L7
T2 kannustaa oppilasta monipuolistamaan ryhmätyötaitojaan ja kehittämään monipuolisia viestintätaitoja	S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja erilaisissa ryhmätyötilanteissa, kuten - suunnittelussa - keskustelussa - neuvottelussa. S1 Vuorovaikutustilanteissa	L1, L2, L3, L7

T3 ohjata oppilasta monipuolistamaan kokonaisilmaisun taitojaan erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman keinoin	toimiminen Harjoitellaan puheen ja kokonaisilmaisun keinoja itseilmaisussa. Harjoitellaan valmisteltujen puhe-esitysten, kuten esitelmien, pitämistä ja havainnollistamista. -Tutustutaan - teatteriin taidemuotona - - teatteri-ilmaisun keinoihin draaman toimintamuotojen avulla. S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen	L1,L2,L3,L7
T4 kannustaa oppilasta syventämään viestijäkuvaansa niin, että hän oppii havainnoimaan omaa viestintäänsä, tunnistamaan omia vahvuuksiaan sekä kehittämisalueitaan erilaisissa, myös monimediaisissa viestintäympäristöissä	Havainnoidaan omasta ja muiden viestinnästä syntyviä vaikutelmia ja merkityksiä erilaisissa, myös monimediaisissa viestintäympäristöissä. Harjoitellaan arvioimaan omia vuorovaikutustaitoja ja viestintätapoja sekä kehittämään arvioinnin pohjalta omaa suullista ja kirjallista viestintää. S2 Tekstien tulkitseminen Syvennetään tekstin lukemisen ja ymmärtämisen strategioita.	L1, L2, L6, L7
T5 ohjata oppilasta kehittämään tekstien ymmärtämisessä, tulkinnessa ja analysoimisessa tarvittavia strategioita ja metakognitiivisia taitoja sekä taitoa arvioida oman lukemisensa kehittämistarpeita.	Pohditaan oman lukutaidon kehittymistä ja asetetaan tavoitteita sen kehittämiseksi. Kehitetään tekstin tulkinnan taitoja lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: - kaunokirjallisuutta - tietokirjallisuutta	L1, L2, L4

T6 tarjota oppilaalle monipuolisia mahdollisuuksia valita, käyttää, tulkita ja arvioida monimuotoisia kaunokirjallisia, asia- ja mediatekstejä T7 ohjata oppilasta kehittämään erittelevää ja kriittistä lukutaitoa, harjaannuttaa oppilasta tekemään havaintoja teksteistä ja tulkitsemaan niitä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen sekä vakiinnuttamaan ja laajentamaan sana- ja käsitevarastoa T8 kannustaa oppilasta kehittämään taitarvioida erilaisista lähteistä hankkimaansa tietoa ja käyttämään sitä tarkoituksenmukaisella tavalla.	- erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. S2 Tekstien tulkitseminen Tutustutaan kuvaa, ääntä ja kirjoitusta yhdistäviin teksteihin. Tarkastellaan kaunokirjallisten, asia- ja mediatekstien, ilmaisutapoja ja kielellisiä piirteitä. Pohditaan monimuotoisten - tekstien tavoitteita - tekstien kohderyhmiä - tekstien vaikutuskeinoja - faktan ja fiktion eroja. S2 Tekstien tulkitseminen Opetellaan tunnistamaan erilaisia tekstilajeja ja niiden kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Kehitetään kriittistä lukutaitoa kriittisen lukijan kysymysten avulla. S2 Tekstien tulkitseminen Tutustutaan tiedonhaun vaiheisiin, erilaisiin tietolähteisiin ja arvioidaan niiden luotettavuutta. S2 Tekstien tulkitseminen Luetaan nuortenkirjallisuutta (romaanit, novellit) ja runoja. Pyritään lukukokemuksen	L1, L2, L4, L5 L1, L2, L4 L2, L4, L5, L6

T9 kannustaa oppilasta laajentamaan kiinnostusta itselle uudenlaisia fiktiivisiä kirjallisuus- ja tekstilajityyppejä kohtaan ja monipuolistamaan luku-, kuuntelu- ja katselukokemuksiaan ja niiden jakamisen keinoja sekä syventämään ymmärrystä fiktion keinoista	monipuolistamiseen ja jakamiseen: - eläydytään luettuun - reflektoidaan omaa elämää luetun avulla - jaetaan lukukokemuksia suullisten, kirjallisten tai monimediaisten tekstien avulla. Harjoitellaan fiktiivisten tekstien analysointi- ja tulkintataitoja. Tutustutaan kerronnan keinoihin: - kertoja ja näkökulma - henkilökuvaus - miljö - juoni - aihe ja teema Lisätään kirjallisuuskäsitteiden käyttöä tekstien tulkinnassa ja vertailussa.	L1, L2, L4, L5
T10 rohkaista oppilasta ilmaisemaan ajatuksiaan kirjoittamalla ja tuottamalla monimuotoisia tekstejä sekä auttaa oppilasta tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan tekstin tuottajana	S3 Tekstien tuottaminen Tuotetaan monimuotoisia fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä. Harjoitellaan rakentavan palautteen antamista ja vastaanottamista tekstin tuottamisen eri vaiheissa.	L2, L4, L5, L7
T11 tarjota oppilaille tilaisuuksia tuottaa kertovia, kuvaavia, ohjaavia ja erityisesti kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä, myös monimediaisissa	S3 Tekstien tuottaminen Tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan: -kirjallisia ja suullisia tekstejä - visuaalisia tekstejä - audiovisuaalisia tekstejä - verkkotekstejä. Opiskellaan erityisesti kertoville, kuvaaville ja	L2, L4, L5

syventämään kielitietoisuuttaan ja kiinnostumaan kielen ilmiöistä, auttaa oppilasta tunnistamaan kielen rakenteita, tyylipiirteitä ja sävyjä ja ymmärtämään kielellisten valintojen merkityksiä ja seurauksia T16 kannustaa oppilasta avartamaan kirjallisuus- ja kulttuurinäkemystään, tutustuttaa häntä kirjallisuuden historiaan ja nykykirjallisuuteen, kirjallisuuden eri lajeihin sekä auttaa häntä pohtimaan kirjallisuuden ja kulttuurin merkitystä omassa elämässään, tarjota oppilaalle mahdollisuuksia luku- ja muiden kulttuurielämysten hankkimiseen ja jakamiseen T17 ohjata oppilas tutustumaan Suomen kielelliseen ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen,	Tehdään tekstejä eritellen havaintoja tekstien - kielen rakenteista - eri rekistereille ja tyyliille tyypillisistä piirteistä (esim. asiattyli, arkityyli) - kielellisten valintojen vaikutuksesta tekstin tyyliin ja sävyyn. Tulkitaan tekstejä ja niiden rakentamia merkityksiä. S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen Tutustutaan kirjallisuuden päälajeihin - proosaan - draamaan - lyriikkaan. Integroidaan kirjallisuuden opiskelua mahdollisuuksien mukaan muiden aineiden, kuten historian ja kuvataiteen opiskeluun. Perehdytään kirjaston tarjontaan ja kannustetaan sen monipuoliseen hyödyntämiseen. S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen Tutustutaan kulttuurin käsitteeseen ja joihinkin sen ilmenemismuotoihin, kuten - kansanperinteeseen - teatteriin - elokuvaan - joihinkin mediakulttuurin muotoihin.	L1, L2, L4 L1, L2, L4

suomen kielen taustaan ja piirteisiin ja auttaa oppilasta pohtimaan äidinkielen merkitystä sekä tulemaan tietoiseksi omasta kielellisestä ja kulttuurisesta identiteetistään sekä innostaa oppilasta aktiiviseksi kulttuuritarjonnan käyttäjäksi ja tekijäksi	Tarjotaan mahdollisuuksia tuottaa kulttuuria itse. Pohditaan oman äidinkielen merkitystä sekä oman kielellisen ja kulttuurisen identiteetin kehittymistä monikielisessä ja - kulttuurisessa ympäristössä. Tutkitaan joitakin suomen kielen tyypillisiä äänne-, muoto- ja rakennepiirteitä. Kerrataan nominien ja verbien taipuminen (sijamuodot, verbien aika- ja persoonamuodot) sekä tutustutaan erilaisiin lauserakenteisiin. Verrataan suomea oppilaille tuttuihin kieliin.	L2, L4, L6, L7

Vuosiluokka 8, 4 vtt

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 8:

Suomen kieli ja kirjallisuus vuosiluokka 8		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 ohjata oppilasta laajentamaan taitoaan toimia tavoitteellisesti, motivoituneesti, eettisesti ja rakentavasti erilaisissa viestintäympäristöissä.	S1 Vuorovaikutustilanteessa toimiminen Kehitetään taitoa toimia erilaisissa, myös monimediaisissa, vuorovaikutustilanteissa. Pohditaan viestintään liittyviä eettisiä	L2, L3, L6, L7

T2 kannustaa oppilasta monipuolistamaan ryhmäviestintätaitojaan ja kehittämään taitojaan perustella näkemyksiään sekä kielellisiä ja viestinnällisiä valintojaan.	kysymyksiä ja kannustetaan oppilasta toimimaan tavoitteellisesti, eettisesti ja vastuullisesti myös koulun ulkopuolisissa vuorovaikutustilanteissa ja viestintäympäristöissä. S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen Pohditaan sanallisen ja sanattoman viestinnän merkitystä sekä harjaannutaan oman ja muiden viestinnän havainnoimiseen. Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja erilaisissa viestintätilanteissa ja -ympäristöissä, kuten keskusteluissa väittelyissä, neuvotteluissa ja ongelmanratkaisuissa. Tutustutaan erilaisiin perustelutapoihin ja harjoitellaan oman mielipiteen perustelemista.	L1, L2, L3, L7
T3 ohjata oppilasta monipuolistamaan taitojaan ilmaista itseään erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman keinoin.	S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen Harjoitellaan puheen ja kokonaisilmaisun keinoja itseilmaisussa. Pidetään spontaaneja ja valmisteltuja puhe-esityksiä. Perehdytään erilaisiin	L1, L2, L3, L7

T4 kannustaa oppilasta syventämään viestijäkuvaansa niin, että hän oppii havainnoimaan omaa viestintäänsä, tunnistamaan vahvuuksiaan sekä kehittämisalueitaan erilaisissa, myös monimediaisissa viestintäympäristöissä	puheisiin ja niiden piirteisiin. Kehitetään teatteri-ilmaisun keinoja draaman toimintamuotojen avulla. S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen Havainnoidaan - omasta ja muiden viestinnästä syntyviä vaikutelmia ja merkityksiä - viestintätilanteille tyypillisiä kielen keinoja ja omaksutaan niitä osaksi omaa kielenkäyttöä. Harjoitellaan arvioimaan omia vuorovaikutus- ja viestintätapoja sekä ryhmätyötaitoja ja havaitsemaan niiden kehittämiskohteita.	L1, L2, L6, L7
T5 ohjata oppilasta kehittämään tekstien ymmärtämisessä, tulkinnassa ja analysoimisessa tarvittavia strategioita ja metakognitiivisia taitoja sekä taitoa arvioida oman lukemisensa kehittämistarpeita T6 tarjota oppilaalle monipuolisia mahdollisuuksia valita, käyttää, tulkita ja arvioida monimuotoisia kaunokirjallisia, asia- ja mediatekstejä	S2 Tekstien tulkitseminen Luetaan ja tutkitaan fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: - kaunokirjallisuutta - tietokirjallisuutta - erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä. Pohditaan omaa lukutaitoa ja sen kehittymistä sekä asetetaan tavoitteita oman lukemisen kehittämiseksi. S2 Tekstien tulkitseminen	L1, L2, L4 L1, L2, L4, L5

T7 ohjata oppilasta kehittämään erittelevää ja kriittistä lukutaitoa, harjaannuttaa oppilasta tekemään havaintoja teksteistä ja tulkitsemaan niitä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen sekä vakiinnuttamaan ja laajentamaan sana- ja käsitevarastoa T8 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan arvioida erilaisista lähteistä hankkimaansa tietoa ja käyttämään sitä tarkoituksenmukaisella tavalla.	Luetaan ja tulkitaan fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri muodoissaan: - kaunokirjallisuutta (romaanit, novellit, runot) - tietokirjallisuutta - erilaisia painetun, sähköisen ja audiovisuaalisen median tekstejä Tutustutaan erityisesti pohtiviin ja kantaa ottaviin teksteihin sekä niiden vaikutuskeinoihin ja keskeisiin kielellisiin piirteisiin: - mielipiteen ja faktan erottamiseen - suostuttelun ilmaisuun - varmuusasteen ilmaisuun - asenteiden ja affektiivisuuden ilmaisuun - henkilöön viittamisen suoriin ja epäsuoriin keinoihin - referointiin - asioiden välisten suhteiden osoittamiseen - perustelukeinoihin - retorisiin keinoihin. S2 Tekstien tulkitseminen Pohditaan tekstien tavoitteita, kohderyhmiä ja vaikutuskeinoja sekä tarkastellaan tekstejä kriittisesti (kriittisen lukijan kysymykset).	L1, L2, L4 L2, L4, L5, L6

T11 tarjota oppilaalle tilaisuuksia tuottaa kertovia, kuvaavia, ohjaavia ja erityisesti kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä, myös monimediaisissa ympäristöissä, ja auttaa oppilasta valitsemaan kuhunkin tekstilajiin ja tilanteeseen sopivia ilmaisutapoja.	S3 Tekstien tuottaminen Tuotetaan fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä eri muodoissaan: - kirjallisia ja suullisia tekstejä - visuaalisia tekstejä - audiovisuaalisia tekstejä - verkkotekstejä. Harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista tekstin tuottamisen eri vaiheissa.	L2, L4, L5, L7
T12 ohjata oppilasta vahvistamaan tekstin tuottamisen prosesseja, tarjota oppilaalle tilaisuuksia tuottaa tekstiä yhdessä muiden kanssa sekä rohkaista oppilasta vahvistamaan taitoa antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä arvioida itseään tekstin tuottajana	S3 Tuotetaan erityyppisiä tekstejä, erityisesti pohtivia ja kantaa ottavia tekstejä, kuten esseitä, mielipidekirjoituksia ja arvosteluja. Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin, piirteisiin ja arviointikriteereihin. Hyödynnetään tekstityyppi- ja tekstilajituntemusta tuotettaessa omia tekstejä.	L2, L4, L5
T13 ohjata oppilasta edistämään kirjoittamisen sujuvoittamista ja vahvistamaan tieto- ja viestintäteknologian käyttötaitoa tekstien tuottamisessa, syventämään ymmärrystään kirjoittamisesta viestintänä ja vahvistamaan yleiskielen hallintaa antamalla tietoa kirjoitetun kielen konventioista	S3 Tekstien tuottaminen Harjoitellaan tekstien suunnittelua, ideointia ja tuottamista vaiheittain sekä yksin että yhdessä muiden kanssa. Harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista tekstin tuottamisen eri vaiheissa sekä opetellaan	L2, L4, L5, L6

T14 harjaannuttaa oppilasta vahvistamaan tiedon hallinnan ja käyttämisen taitoja ja monipuolistamaan lähteiden käyttöä ja viittaustapojen hallintaa omassa tekstissä sekä opastaa oppilasta toimimaan verkossa yksityisyyttä ja tekijänoikeuksia kunnioittaen T15 ohjata oppilasta syventämään kielitietoisuuttaan ja kiinnostumaan kielen ilmiöistä, auttaa oppilasta tunnistamaan kielen rakenteita, eri rekistereitä, tyylipiirteitä ja sävyjä ja ymmärtämään kielellisten valintojen merkityksiä ja seurauksia T16 kannustaa oppilasta avartamaan kirjallisuus- ja kulttuurinäkemystään, tutustuttaa häntä kirjallisuuden historiaan ja nykykirjallisuuteen, kirjallisuuden eri lajeihin sekä auttaa häntä pohtimaan kirjallisuuden ja kulttuurin merkitystä omassa elämässään, tarjota oppilaalle mahdollisuuksia luku- ja muiden kulttuurielämysten hankkimiseen ja jakamiseen	muokkaamaan omaa tekstiä palautteen pohjalta. S3 Tekstien tuottaminen Tuotetaan tekstejä käsin ja tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen. Harjoitellaan tekstien kohdentamista sekä kielen ja muiden ilmaisutapojen mukauttamista eri kohderyhmille ja eri tarkoituksiin sopiviksi. Syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä ja tekstin sidoskeinoista: - virkkeiden ja lauseiden rakenteet (pää- ja sivulauseet, lauseenjäsenet) - asioiden välisten suhteiden ilmaisukeinot Opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen konventioita omissa teksteissä. S3 Tekstien tuottaminen Vahvistetaan opiskelussa tarvittavia taitoja: - referoimista - lähteiden käyttöä - lähteiden luotettavuuden arviointia - tekijänoikeuksien noudattamista omia tekstejä tuotettaessa. S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen Tutkitaan monimuotoisia	L2, L4, L5, L6 L2, L4, L5, L7 L1, L2, L4

T17 ohjata oppilas itutustumaan Suomen kielelliseen ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen, suomen kielen taustaan ja piirteisiin ja auttaa oppilasta pohtimaan äidinkielen merkitystä sekä innostaa oppilasta aktiiviseksi kulttuuritarjonnan käyttäjäksi ja tekijäksi	tekstejä ja tehdään havaintoja - kielen rakenteista (lauserakenteet, lauseenjäsenet) - eri rekistereille ja tyyleille tyypillisistä piirteistä - kielellisten valintojen vaikutuksesta tekstin tyyliin ja sävyyn. Pohditaan omaa kielellistä taustaa ja sen vaikutusta kielenkäyttöön. S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen Luetaan monipuolisesti fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä - nuortenkirjoja - klassikoita - nykykirjallisuutta - tietokirjallisuutta. Tutustutaan joihinkin kirjallisuuden keskeisiin tyylivirtauksiin (realismi, romantiikka) ja niiden taustalla vaikuttaviin aatteisiin. Integroidaan opetusta mahdollisuuksien mukaan muihin aineisiin, esimerkiksi historiaan, musiikkiin ja kuvataiteeseen. S4 Syvennetään kulttuurin käsitettä ja tutustutaan sen ilmenemismuotoihin, kuten - elokuvaan - teatteriin - mediakulttuurin muotoihin.	L1, L2, L4 L2, L4, L6, L7

	Tarjotaan mahdollisuuksia tuottaa kulttuuria itse. Verrataan suomea oppilaille tuttuihin kieliin ja tehdään havaintoja suomen kielelle tyypillisistä piirteistä.	

Vuosiluokka 9, 4 vvt

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 9:

Suomen kieli ja kirjallisuus vuosiluokka 9		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 ohjata oppilasta laajentamaan taitoaan toimia tavoitteellisesti, motivoituneesti, eettisesti ja rakentavasti erilaisissa viestintäympäristöissä	S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen Vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa, myös koulun ulkopuolisissa vuorovaikutustilanteissa. Havainnoidaan - omasta ja muiden viestinnästä syntyviä vaikutelmia ja merkityksiä - viestintätilanteille tyypillisiä kielen keinoja ja omaksutaan niitä osaksi omaa kielenkäyttöä. Kehitetään kuuntelemisen ja puhumisen taitoja erilaisissa vuorovaikutus- ja viestintätilanteissa. Harjoitellaan - puheen ja kokonaisilmaisun keinoja itseilmaisussa. - valmisteltujen puhe-esitysten pitämistä ja havainnollistamista. Pohditaan viestinnässä ilmeneviä kulttuurieroja	L2, L3, L6, L7

T2 kannustaa oppilasta monipuolistamaan viestintätaitojaan ja kehittämään taitojaan perustella näkemyksiään sekä kielellisiä ja viestinnällisiä valintojaan T3 ohjata oppilasta monipuolistamaan taitojaan ilmaista itseään erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman keinoin T4 kannustaa oppilasta syventämään viestijäkuvaansa niin, että hän oppii havainnoimaan omaa viestintäänsä, tunnistamaan vahvuuksiaan sekä kehittämisalueitaan erilaisissa, myös monimediaisissa ympäristöissä. T5 ohjata oppilasta kehittämään tekstien ymmärtämisessä, tulkinnassa ja analysoimisessa tarvittavia strategioita ja metakognitiivisia taitoja sekä taitoa arvioida oman lukemisensa kehittämistarpeita.	oppilaiden omia kokemuksia hyödyntäen. S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen Kehitetään vuorovaikutus- ja viestintätaitoja sekä mielipiteen perustelutaitoja. S1 Vuorovaikutustilanteessa toimiminen Tutustutaan teatteriin taidemuotona ja teatteri-ilmaisun keinoihin draaman toimintamuotojen avulla. Harjoitellaan arvioimaan omia vuorovaikutustaitoja ja viestintätapoja erilaisissa, myös monimediaisissa viestintäympäristöissä. S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen Kehitetään taitoa asettaa tavoitteita ja havaita kehittämiskohteita omissa vuorovaikutus- ja viestintätavoissa. S2 Tekstien tulkitseminen Syvennetään tekstien tulkinnan taitoja lukemalla ja tutkimalla fiktiivisiä, media- ja asiatekstejä eri	L1, L2, L3, L4 L1, L2, L3, L7 L1, L2, L6, L7 L1, L2, L4

T8 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan arvioida erilaisista lähteistä hankkimaansa tietoa ja käyttämään sitä tarkoituksenmukaisella tavalla	multimodaalisiin teksteihin sekä erilaisten tekstien ilmaisutapoihin. Kehitetään kriittistä lukutaitoa ja harjoitellaan analysoimaan ja tulkitsemaan erilaisia tekstejä.	
T9 kannustaa oppilasta laajentamaan kiinnostusta itselle uudenlaisia fiktiivisiä kirjallisuus- ja tekstilajityyppejä kohtaan ja monipuolistamaan luku-, kuuntelu- ja katselukokemuksiaan ja niiden jakamisen keinoja sekä syventämään ymmärrystä fiktion keinoista	S2 Käytetään monipuolisesti erilaisia tietolähteitä ja arvioidaan niiden luotettavuutta.	L2, L4, L5, L6
T10 rohkaista oppilasta ilmaisemaan ajatuksiaan kirjoittamalla ja tuottamalla monimuotoisia tekstejä sekä auttaa oppilasta tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan tekstin tuottajana	S2 Laajennetaan lukuharrastusta nuortenkirjallisuudesta yleiseen kauno- ja tietokirjallisuuteen. Harjoitellaan kirjallisuuden analyysi- ja tulkintataitoja ja käytetään käsitteitä tekstien tarkastelussa ja vertailussa. Tunnistetaan ja tulkitaan kielen kuvallisuutta ja symboliikkaa sekä syvennetään fiktion kielen ja kerronnan keinojen tuntemusta.	L1, L2, L4, L5
T11 tarjota oppilaalle tilaisuuksia tuottaa kertovia, kuvaavia, ohjaavia ja erityisesti kantaa ottavia ja pohdiskelevia tekstejä, myös monimediasessa ympäristössä, ja auttaa oppilasta valitsemaan kuhunkin tekstilajiin ja	S3 Tekstien tuottaminen Tuotetaan monimuotoisia kirjallisia, suullisia, visuaalisia ja audiovisuaalisia tekstejä. Harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista tekstin tuottamisen eri vaiheissa	L2, L4, L5, L7

tilanteeseen sopivia ilmaisutapoja T12 ohjata oppilasta vahvistamaan tekstin tuottamisen prosesseja, tarjota oppilaalle tilaisuuksia tuottaa tekstiä yhdessä muiden kanssa sekä rohkaista oppilasta vahvistamaan taitoa antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä arvioida itseään tekstin tuottajana T13 ohjata oppilasta edistämään kirjoittamisen sujuvoittamista ja vahvistamaan tieto- ja viestintätekniikan käyttötaitoa tekstien tuottamisessa, syventämään ymmärrystään kirjoittamisesta viestintänä ja vahvistamaan yleiskielen hallintaa antamalla tietoa kirjoitetun kielen konventioista T14 harjaannuttaa oppilasta vahvistamaan tiedon hallinnan ja käyttämisen taitoja ja	sekä opetellaan muokkaamaan tekstiä palautteen pohjalta. S3 Tekstien tuottaminen Opiskellaan erityisesti pohtiville ja kantaa ottaville teksteille tyypillisiä tekstuaalisia, visuaalisia ja kielellisiä piirteitä. Hyödynnetään tietoa erilaisten tekstien piirteistä tuottaessa omaa tekstiä. Harjoitellaan tekstien kohdentamista eri kohderyhmille ja eri tarkoituksiin. Tutkitaan sanastoon liittyviä rekisteri- ja tyyli- ja lausepiirteitä ja opitaan valitsemaan kuhunkin tekstilajiin sopivat ilmaisutavat. S3 Tekstien tuottaminen Harjoitellaan - tekstien tuottamista vaiheittain yksin ja yhdessä muiden kanssa. - palautteen antamista ja vastaanottamista tekstin tuottamisen eri vaiheissa sekä tekstin muokkaamista palautteen pohjalta. Perehdytään erityyppisten tekstien tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. S3 Tekstien tuottaminen Syvennetään ymmärrystä	L2, L4, L5 L2, L4, L5, L6 L2, L4, L5, L6

monipuolistamaan lähteiden käyttöä ja viittaustapojen hallintaa omassa tekstissä sekä opastaa oppilasta toimimaan eettisesti verkossa yksityisyyttä ja tekijänoikeuksia kunnioittaen T15 ohjata oppilasta syventämään kielitietoisuuttaan ja kiinnostumaan kielen ilmiöistä, auttaa oppilasta tunnistamaan kielen rakenteita, eri rekistereitä, tyylipiirteitä ja sävyjä ja ymmärtämään kielellisten valintojen merkityksiä ja seurauksia T16 kannustaa oppilasta avertamaan kirjallisuus- ja kulttuurinäkemystään, tutustuttaa häntä kirjallisuuden historiaan ja nykykirjallisuuteen, kirjallisuuden eri lajeihin sekä auttaa häntä pohtimaan kirjallisuuden ja kulttuurin merkitystä omassa elämässään, tarjota oppilaalle mahdollisuuksia luku- ja muiden kulttuurielämysten hankkimiseen ja jakamiseen	kirjoitetun yleiskielen piirteistä ja opitaan käyttämään kirjoitetun yleiskielen piirteitä omissa teksteissä. Kiinnitetään huomiota tekstien vastaanottajaan: harjoitellaan tekstien kohdentamista sekä kielen ja ilmaisutapojen mukauttamista eri kohderyhmille ja eri tarkoituksiin sopiviksi. S3 Tekstien tuottaminen Käytetään erilaisia tietolähteitä, arvioidaan niiden luotettavuutta ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuotettaessa. S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen Tehdään tekstejä eritellen havaintoja - kielen rakenteista - eri puhutun ja kirjoitetun kielen rekistereille ja tyyliille tyypillisistä piirteistä - kielellisten valintojen vaikutuksesta tekstin tyyliin ja sävyyn. Kerrataan suomen kielelle tyypillisiä äänne-, muoto- ja lauserakenteita. Tutustutaan verbien nominaalimuotoihin ja	L2, L4, L5, L7 L1, L2, L4

T17 ohjata oppilasta tutustumaan Suomen kielelliseen ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen, suomen kielen piirteisiin ja auttaa oppilasta pohtimaan äidinkielen merkitystä sekä tiedostumaan omasta kielellisestä ja kulttuurisesta identiteetistään sekä innostaa oppilasta aktiiviseksi kulttuuritarjonnan käyttäjäksi ja tekijäksi	lauseenvastikkeisiin. Vertaillaan suomen kielen rakennetta, sanastoa ja nimitystä oppilaille tuttuihin kieliin. S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen Tutustutaan kirjallisuuden keskeisiin tyyliin ja sekä yleisen että erityisesti suomalaisen kirjallisuuden vaiheisiin. Integroidaan opetusta historian ja kuvataiteen opetukseen mahdollisuuksien mukaan. Pohditaan kirjallisuuden ja kulttuurin merkitystä omassa elämässä. Luetaan monipuolisesti kaunokirjallisuutta ja tietotekstejä. Tutustutaan sekä nykykirjallisuuteen että kotimaisen kirjallisuuden klassikoihin. S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen Pohditaan suomalaisen puhe- ja kirjallisuuden ilmenemismuotoja ja tehdään havaintoja omasta kielenkäytöstä. Tutustutaan Suomen kielitilanteeseen, suomen kielen vaiheisiin ja vaihteluun. Tutustutaan kielten sukulaisuussuhteisiin ja suomen sukukieliin.	L1, L2, L4 L2, L4, L6, L7

	Tutkitaan kielten vaikutusta toisiinsa sanaston ja nimistön tasolla. Vertaillaan suomea oppilaille tuttuihin kieliin ja perehdytään suomen kielen tyypillisiin äänne-, muoto- ja lauserakenteen piirteisiin sekä sanaston muodostumiseen. Pohditaan omaa kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä monikulttuurisuuden merkitystä omassa elämässä ja suomalaisessa yhteiskunnassa. Tutustutaan joihinkin kulttuurin ilmenemismuotoihin ja tarjotaan mahdollisuuksia tuottaa kulttuuria itse.	

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän päättöarvioinnin kriteerit hyvälle osaamiselle (arvosanalle 8) oppimäärän päättyessä

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen tehtävä, oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet, ohjaus, eriyttäminen ja tuki sekä oppimisen arviointi koskevat myös suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää.

Oppimäärän erityinen tehtävä vuosiluokilla 7-9:

Äidinkielen ja kirjallisuuden sijasta maahanmuuttajille voidaan opettaa joko kokonaan tai osittain suomen kieltä erityisen maahanmuuttajille tarkoitetun oppimäärän mukaisesti. Tämän oppimäärän tehtävänä on tukea lapsen ja nuoren kasvua kieliyhteisön täysivaltaiseksi jäseneksi, jolla on kielelliset valmiudet jatko-opintoihin. Opetuksen avulla pyritään monilukutaitoon, jonka avulla oppilas osaa hakea tietoa sekä ymmärtää, tuottaa, arvioi ja analysoi erilaisia puhuttuja ja kirjoitettuja suomenkielisiä tekstejä päivittäisessä vuorovaikutuksessa, koulutyöskentelyssä ja yhteiskunnassa. Opetuksessa tuetaan kielitaidon eri osa-alueiden sekä eri tiedonalojen kielen kehittymistä.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on tukea oppilaan monikielisyyden kehittymistä sekä herättää kiinnostus ja tarjota välineitä kielitaidon elinikäiseen kehittämiseen. Yhteistyössä kotien, oman äidinkielen opetuksen sekä muiden oppiaineiden kanssa suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetus auttaa oppilasta rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiään kulttuurisesti monimuotoisessa ja monimediaisessa yhteiskunnassa.

Suomen kielen oppiminen tukee kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetuksen lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ja tarpeelliset tekstilajit ja kielenkäyttötilanteet, joiden avulla kielen muotoja, merkityksiä ja käyttöä tutkitaan ja opitaan analysoimaan. Kielitaitoa kehitetään kaikilla kielen käytön osa-alueilla, joita ovat kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen. Ymmärtämis- ja tuottamistaitojen kehittyminen nivoutuvat toisiinsa. Oppilaiden kielen osaaminen laajenee arkielämän konkreettisesta kielestä käsitteellisen ajattelun kieleen. He saavat valmiudet havaintojen ja ilmiöiden sekä oman ajattelunsa, tunteidensa ja mielipiteidensä ilmaisemiseen tilanteeseen sopivalla tavalla. Opetuksessa arvostetaan ja hyödynnetään oppilaiden osaamia kieliä.

Kunkin oppilaan tarpeen suomi toisena kielenä -oppimäärään määrittävät oppilasta opettavat opettajat ja oppilaan huoltajat yhdessä. Koska opetus tulee järjestää oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti, oppimäärän valinnassa on keskeistä, että oppilas saa hänelle parhaiten soveltuvan oppimäärän mukaista opetusta. Oppilas voi opiskella suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää, jos hänen äidinkieltensä ei ole suomi, ruotsi tai saame tai hänellä on muutoin monikielinen tausta, eikä oppilaan suomen kielen taito vielä anna edellytyksiä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opiskeluun.

Kun oppilas opiskelee suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan, hänelle opetetaan suomea toisena kielenä joko kokonaan tai osittain suomen kielen ja kirjallisuuden opetuksen sijaan. Opetusjärjestelyiden lähtökohtana ovat oppilaan oppimistarpeet ja kielenoppimisen vaihe. Mikäli oppilaan oppimääräksi on valittu suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, hänen edistymistään ja suoriutumistaan arvioidaan suhteessa tämän oppimäärän tavoitteisiin ja kriteereihin riippumatta siitä, minkä opetusryhmän yhteydessä kyseinen opetus on järjestetty. Tärkeää on, että oppilas tulee osalliseksi samoista teksteistä ja tekstilajeista kuin luokkatasonsa muutkin oppilaat. Kesken perusopetuksen Suomeen muuttaneiden oppilaiden opetuksen tavoitteiden asettamisessa ja sisältöjen valinnassa tulee ottaa huomioon oppilaan kielitaito sekä aiemmin opitut tiedot ja taidot. Opetuksessa hyödynnetään tavoitteellisesti erilaisia oppimisympäristöjä, jotka tukevat kielitaidon monipuolista kehittymistä sekä koulussa että sen ulkopuolella. Oppilas voi siirtyä opiskelemaan suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan, jos hänellä on riittävät edellytykset sen tavoitteiden mukaiseen opiskeluun.

Oppimäärän tavoitteet vuosiluokilla 7-9:

Vuosiluokilla 7–9 opetuksen erityisenä tehtävänä on vakiinnuttaa ja monipuolistaa suomen kielen taitoa, oppimaan oppimisen ja vuorovaikutuksen taitoja ja monilukutaitoa. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden kielitaito ja vahvuudet. Oppilaiden kielitietoutta, tekstimaailmaa ja kulttuurintuntemusta laajennetaan. Kehitetään kielellisiä valmiuksia jatko-opintoja, yhteiskuntaa ja työelämää varten. Kirjallisuuden opetuksessa kannustetaan monipuoliseen, elämykselliseen ja erittelevään lukemiseen.

Oppimäärän tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 7-9:

Oppilaan kieli-, vuorovaikutus- ja tekstitaitojen oppiminen tapahtuu kielenkäyttötilanteissa sekä monipuolisessa työskentelyssä kielen avulla. Sisällöt valitaan siten, että oppilas voi laajentaa omaan kieleen, kirjallisuuteen ja muuhun kulttuuriin liittyvää osaamistaan monipuolisesti. Sisällöt tukevat tavoitteiden saavuttamista ja hyödyntävät sekä oppilaiden kokemuksia että paikallisia mahdollisuuksia. Sisältöalueista muodostetaan kokonaisuuksia eri vuosiluokille.

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen: Harjoitellaan muodollisempia vuorovaikutustilanteita, argumentointia, selostamista, referointia sekä puhe-esityksen pitämistä ja havainnollistamista. Vahvistetaan taitoja työskennellä keskustellen erilaisten aiheiden ja tekstien parissa. Tutkitaan ja käytetään kieltä osana toimintaa: kussakin toiminnassa tarvittavat kiteytyneet fraasit ja ilmaukset, tuttavallisuuden ja muodollisuuden ilmaiseminen, modaalisuus sekä vahvistaminen ja pehmentäminen mielipiteen ilmaisussa, tiivistämisen keinot ja toisen puheeseen viittaaminen. Harjoitellaan kriittistä suhtautumista kuultuun sekä kuullun käyttöä oman ilmaisun mallina. Harjoitetaan oppilaiden kykyä käyttää puheen ja kokonaisilmaisun keinoja (kehon, äänen, tilan ja ajan keinoja) itseilmaisussa. Harjoitellaan valmisteltujen puhe-esitysten pitämistä.

S2 Tekstien tulkitseminen: Syvennetään opiskelun, yhteiskunnan ja kulttuurin kannalta merkityksellisten tekstien monipuolista lukemista ja analysointia. Tekstejä tarkastellaan niissä esiintyvien arvojen, ideologioiden ja vaikuttamiskeinojen kannalta (näkökulman, lauseen rakenteen, henkilöiden ja asioiden nimeämisen, kielikuvien ja ironian vaikutus tekstin tulkintaan). Vakiinnutetaan lukustrategioiden joustavaa soveltamista ja laajennetaan sana- ja käsitevarantoa. Harjoitellaan erittelemään erityisesti pohtivien, kantaa ottavien ja ohjaavien tekstilajien kielellisiä piirteitä sekä tunnistamaan kirjallisuuden tyylivirtauksia teksteissä. Harjoitellaan omien ja muiden tekstien analysointia, palautteen antoa ja vastaanottamista.

S3 Tekstien tuottaminen: Tuotetaan erityisesti pohtivia, kantaaottavia ja ohjaavia tekstejä tekstilajivalikoimaa laajentaen ja ohjataan käyttämään sanastoa, fraseologiaa ja kieliopillisia rakenteita monipuolisesti (mm. infiniittiset rakenteet tiiviin ilmaisun keinoina). Vakiinnutetaan kirjoittamisprosessin eri vaiheiden hallintaa sekä erilaisten tietolähteiden käyttöä. Harjoitellaan eri tyyllilajeja ja rekistereitä sekä erilaisia tapoja ilmaista persoonaa ja aikaa johdonmukaisesti tekstissä. Opitaan valitsemaan tekstiin sopivat ilmaisutavat.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen: Tutkitaan tekstejä ja tehdään päätelmiä kielen merkityksistä, rakenteista (lauseenjäsennys, modaalisuus, rektio) ja kielellisten valintojen vaikutuksesta tekstin sävyyn. Vertaillaan suomea oppilaille tuttuihin kieliin ja tutkitaan, miten kielet vaikuttavat toisiinsa. Tutustutaan Suomen kielitilanteeseen ja kielen kehityksen päävaiheisiin. Tutustutaan kirjallisuuteen, elokuvaan, teatteriin ja mediakulttuuriin. Vahvistetaan kulttuurisen monimuotoisuuden ymmärrystä vertailemalla kulttuurisia kokemuksia eri puolilta maailmaa ja eri aikoina. Tutkitaan kriittisesti median toimintatapoja omassa elämässä ja yhteiskunnassa.

S5 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena: Tuetaan eri tiedonalojen tekstien lukemisen, kirjoittamisen, kuuntelemisen ja puhumisen taitoja. Vertaillaan arkikieltä ja eri tiedonalojen tapoja käyttää kieltä. Vahvistetaan tieto- ja viestintäteknologian käyttötaitoja tiedonhankinnassa, oppimisessa ja oman oppimisen arvioinnissa. Syvennetään oppilaan taitoa käyttää omaa äidinkieltään ja muita osaamiaan kieliä kaiken oppimisen tukena.

Vuosiluokka 7

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 7: Seitsemännellä luokalla pyritään vahvistamaan oppilaiden peruskielitaidon ja -tekstitaitojen hallintaa. Kiinnitetään huomiota suomen kielen erityispiirteisiin sekä eri tyyleihin suullisessa sekä kirjallisessa ilmaisussa. Erilaisia vuorovaikutustilanteita, kuten puhe-esityksen pitämistä ja keskustelutaitoja, harjoitellaan tunneilla. Lisäksi kuunnellaan, luetaan ja analysoidaan esimerkiksi opetuspuhetta, oppikirjatekstejä ja mediatekstejä. Oppilaat tutustuvat eri tekstilajeihin ja harjoittelevat erityisesti oppikirjatekstien, uutisten ja tarinoiden lukemisen strategioita. Tekstejä lukiessa myös tutkitaan niiden rakennetta ja harjoitellaan tärkeän tiedon erottamista sivuasioista. Oppikirjan lisäksi luetaan kaunokirjallisuutta, esim. novelleja, nuortenkirjoja tai sarjakuvia. Samalla opetellaan tulkitsemaan kaunokirjallisuutta ja erittelemään kertomisen keinoja.

Seitsemännellä luokalla opetellaan kirjoittamaan esimerkiksi ohjaavia ja selostavia tekstejä, koevastauksia, uutisia sekä kertomuksia. Prosessikirjoittamista harjoitellaan. Kirjoittaessa kiinnitetään huomiota verbin persoona- ja aikamuotojen johdonmukaiseen käyttöön tekstissä. Kieliopin opiskelussa painottuu perusrakenteiden vahvistaminen. Kerrataan sanaluokkia ja sijamuotoja sekä tutustutaan tavallisimpiin nimitystyyppeihin. Lisäksi harjoitellaan verbien taivuttamista sekä erilaisten lausetyyppien ja yhdyslauseiden käyttämistä.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus vuosiluokka 7		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 Rohkaistaan oppilasta kehittämään taitojaan toimia tavoitteellisesti, eettisesti ja vuorovaikutussuhdetta rakentaen erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.	S1, S3, S4	L1, L2, L4
T2 Ohjataan oppilasta syventämään muodollisten puhetilanteiden,	S1, S2, S5	L2, L4, L5

opetuspuheen ja median puhuttujen tekstien ymmärtämistaitoja. T3 Kannustetaan oppilasta kehittämään esiintymistaitojaan ja taitoaan ilmaista itseään erilaisissa tilanteissa tavoitteellisesti ja erilaisia ilmaisukeinoja hyödyntäen.	S1	L2
T4 Ohjataan oppilasta hyödyntämään tekstilajitietoutta tekstien tulkinnassa, laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan, käyttämään tehokkaasti lukustrategioita ja päättämään tekstin merkityksiä tekstuaalisten, sanastollisten ja kieliopillisten vihjeiden perusteella. T5 Ohjataan oppilasta kriittiseen tekstien tulkintaan itsenäisesti ja ryhmässä.	S2 S2	L1, L2, L4 L1, L2, L4
T6 Ohjataan oppilasta vahvistamaan taitoaan suunnitella, tuottaa ja muokata tekstejä itsenäisesti ja ryhmässä sekä hyödyntämään eri tekstilajeja omien tekstien malleina ja lähteinä.	S3	L1, L2, L4
T7 Autetaan oppilasta vakiinnuttamaan kirjakielen ja eri tekstilajeissa tarvittavan sanaston ja kieliopillisten rakenteiden hallintaa. T8 Ohjataan oppilasta syventämään kielitietoisuuttaan ja kiinnostumaan kielen ilmiöistä. Autetaan oppilasta tunnistamaan kielen rakenteita, tyylipiirteitä ja sävyjä ja	S3 S1, S2, S4, S5	L2, L4 L2, L4

ymmärtämään kielellisten valintojen merkityksiä ja seurauksia.		
T9 Innostetaan oppilasta tutustumaan kirjallisuuden lajeihin.	S4	L2, L4
T10 Autetaan oppilasta avartamaan näkemystään monikulttuurisuudesta ja tunnistamaan kulttuurien samanlaisuuksia ja eroja sekä erilaisten ilmiöiden kulttuurisidonnaisuutta.	S4, S5	L2, L4
T11 Ohjataan oppilasta vakiinnuttamaan myönteistä käsitystä itsestään viestijänä, lukijana, tekstien tuottajana sekä kielenoppijana. Ohjataan häntä näkemään ja vertaamaan erilaisia oppimistyyylejä ja tapoja sekä oppimaan muilta.	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L2, L7
T12 Ohjataan oppilasta havainnoimaan, miten kieltä käytetään eri tiedonaloilla.	S2, S5	L1, L4, L6
T13 Kannustetaan oppilasta kehittämään tiedonhankintataitoja, oman työskentelyn suunnittelua, jäsentämistä ja arviointia itsenäisesti ja ryhmässä.	S5	L1, L5, L6

Vuosiluokka 8

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 8: Kahdeksannella luokalla tutustutaan kielenkäyttöön ja erilaisiin teksteihin erityisesti vaikuttamisen näkökulmasta. Pohditaan, miten tekstit vaikuttavat yksilöihin ja yhteiskuntaan. Vuoden aikana luetaan, analysoidaan ja tuotetaan esimerkiksi mielipidetekstejä, arvosteluja, esseitä ja mainoksia. Samalla tutustutaan argumentaation keinoihin. Tunneilla harjoitellaan suullista mielipiteen ilmaisua, väittelyä, keskustelutaitoja sekä vaikuttamaan pyrkivän puhe-esityksen pitämistä. Lisäksi harjoitellaan kriittistä suhtautumista nähtyihin ja kuultuihin teksteihin ja keskusteluihin. Kahdeksannella luokalla

tutustutaan fiktiivisiin ja dokumentaarisiin elokuviin sekä kirjallisuuden genreihin, kuten kauhu- ja fantasiakirjallisuuteen.

Kielenkäytössä kiinnitetään kahdeksannella luokalla huomiota tyyliin sekä mielipiteenilmaisun ja vaikuttamisen keinoihin. Suomen kielen tunneilla laajennetaan oppilaan sanastoa ja vahvistetaan hänen kieliopillista osaamistaan. Kahdeksannella luokalla käsitellään esimerkiksi modaalisuutta ja lauseenjäsennystä sekä pronomien käyttämistä teksteissä.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus vuosiluokka 8		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 Rohkaistaan oppilasta kehittämään taitoaan toimia tavoitteellisesti, eettisesti ja vuorovaikutussuhdetta rakentaen erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.	S1, S3	L1, L2, L4
T2 Ohjataan oppilasta syventämään muodollisten puhetilanteiden ja median puhuttujen tekstien ymmärtämistaitoja.	S1, S2	L2, L4
T3 Kannustetaan oppilasta kehittämään esiintymistaitojaan ja taitoaan ilmaista itseään erilaisissa tilanteissa tavoitteellisesti ja erilaisia ilmaisukeinoja käyttäen.	S1, S3	L2, L5, L7
T4 Ohjataan oppilasta hyödyntämään tekstilajitietoutta tekstien tulkinassa, laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan, käyttämään tehokkaasti lukustrategioita ja päättämään tekstin merkityksiä tekstuaalisten, sanastollisten ja kieliopillisten vihjeiden perusteella.	S2, S4, S5	L1, L2, L4
T5 Ohjataan oppilasta kriittiseen tekstien tulkintaan itsenäisesti ja ryhmässä.	S1, S2	L1, L2, L3, L4, L7
T6 Ohjataan oppilasta vahvistamaan taitoa suunnitella, tuottaa ja muokata tekstejä itsenäisesti ja ryhmässä sekä hyödyntämään eri tekstilajeja omien tekstien malleina ja lähteinä.	S3	L1, L2, L4

T7 Autetaan oppilasta vakiinnuttamaan kirjoitetun yleiskielen normien ja eri tekstilajeissa tarvittavan sanaston ja kieliopillisten rakenteiden hallintaa.	S3, S4	L2, L4, L6
T8 Ohjataan oppilasta syventämään kielitietoisuuttaan ja kiinnostumaan kielen ilmiöistä. Autetaan oppilasta tunnistamaan kielen rakenteita, eri rekisteitä, tyylipiirteitä ja sävyjä ja ymmärtämään kielellisten valintojen merkityksiä ja seurauksia.	S1, S2, S3, S4	L2, L4, L6
T9 Innostetaan oppilasta tutustumaan kirjallisuuden lajeihin sekä tunnistamaan tekstin suhteita toisiin teksteihin.	S4, S3	L2, L4
T10 Autetaan oppilasta avartamaan kulttuurinäkemystään ja erittelemään yhteiskunnan kulttuurista monimuotoisuutta sekä tunnistamaan kulttuurien samanlaisuuksia sekä erilaisten ilmiöiden kulttuurisidonnaisuuksia.	S2, S4, S5	L2, L4
T11 Ohjataan oppilasta vakiinnuttamaan myönteistä käsitystä itsestään viestijänä, lukijana, tekstien tuottajana sekä kielenoppijana.	S1, S2, S3, S4, S5	L1, L2, L7
T12 Ohjataan oppilasta havainnoimaan, miten kieltä käytetään eri tiedonaloilla.	S2, S5	L1, L2, L3
T13 Kannustetaan oppilasta kehittämään tiedonhankintataitoja, oman työskentelyn suunnittelua, jäsentämistä ja arviointia itsenäisesti ja ryhmässä.	S3, S5	L1, L5, L6, L7

Vuosiluokka 9

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 9: Yhdeksännellä luokalla syvennetään oppilaan tietoja suomalaisesta kulttuurista ja yhteiskunnasta. Vuoden aikana käsitellään tärkeitä suomen kirjallisuuden klassikoita, suomalaista tapakulttuuria ja taidetta sekä suomen kielen kehitysvaiheita ja murteita. Lisäksi pohditaan yhteiskunnan muuttumista yhä monikulttuurisemmaksi ja sen vaikutuksia kieleen, kulttuuriin ja yhteiskuntaan. Oppilaita ohjataan tiedostamaan kieli-, viestintä- ja tekstitaitojen merkitys tulevaisuuden, esim. jatkokoulutuksen ja

työelämän, kannalta. Häntä kannustetaan myös pohtimaan omaa kielitaitoaan, arvojaan ja mahdollisuuksiaan yhteiskunnalliseen osallistumiseen.

Yhdeksännellä luokalla vahvistetaan oppilaan taitoja työskennellä erilaisten aiheiden ja tekstien parissa. Tunneilla kirjoitetaan esimerkiksi raportteja ja pohdiskelevia tekstejä ja vahvistetaan tieto- ja viestintäteknologian käyttötaitoja tiedonhankinnassa. Lukutaitoja syvennetään lukemalla paljon erilaisia tekstejä, esimerkiksi artikkeleita, reportaaseja ja kaunokirjallisuutta. Kaunokirjallisuutta lukiessa opetellaan tunnistamaan kirjallisuuden tyylivirtauksia ja niiden piirteitä teksteissä. Tunneilla kerrataan kielioppia, kuten verbien ja nominien taivutusta, ja harjoitellaan käyttämään myös vaativia kieliopillisia rakenteita, kuten verbien nominaalimuotoja ja omistusliitteitä.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus vuosiluokka 9			
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen	Päättöarvioinnin kriteerit hyvälle osaamiselle (arvo- sanalle 8) oppimäärän päätyessä
T1 Rohkaistaan oppilasta kehittämään taitoaan toimia tavoitteellisesti, eettisesti ja vuorovaikutussuhdetta rakentaen erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.	S1, S3, S5	L1, L2, L3, L5, L7	Oppilas osaa toimia vuorovaikutustilanteissa rakentavasti.
T2 Ohjataan oppilasta syventämään muodollisten puhetilanteiden, opetuspuheen ja median puhuttujen tekstien ymmärtämistaitoja.	S1, S4	L1, L2, L4, L5	Oppilas ymmärtää muodollisia puhetilanteita, opetuspuhetta ja mediaa.
T3 Kannustetaan oppilasta kehittämään esiintymistaitojaan ja taitoaan ilmaista itseään tavoitteellisesti ja erilaisia ilmaisukeinoja käyttäen.	S1, S4	L2, L3, L6	Oppilas osaa valmistella itsenäisesti esityksen ja osaa esiintyä ja ilmaista itseään tilanteen mukaisesti.
T4 Ohjataan oppilasta hyödyntämään tekstilajitietoutta tekstien tulkinnassa, laajentamaan sanavarantoa, käyttämään tehokkaasti lukustrategioita ja	S2, S4	L1, L2, L4	Oppilas osaa tarkastella tekstejä kriittisesti, tunnistaa tekstilajeja ja kuvailla tekstilajipiirteitä ja

päättämään tekstin merkityksiä tekstuaalisten, sanastollisten ja kielipiillisten vihjeiden perusteella.			tekstien tarkoitusta tilanteeseen sopivia käsitteitä käyttäen.
T5 Ohjataan oppilasta kriittiseen tekstien tulkintaan itsenäisesti ja ryhmässä.	S1, S2, S4	L2, L4	Oppilas osaa tehdä tekstistä päätelmiä ja kriittisiä kysymyksiä.
T6 Ohjataan oppilasta vahvistamaan taitoa suunnitella, tuottaa ja muokata tekstejä sekä hyödyntämään eri tekstilajeja omien tekstien malleina ja lähteinä.	S2, S3, S4	L1, L4, L5	Oppilas hyödyntää tekstien kirjallisessa ja suullisessa tuottamisessaan tietoa tekstien erilaisista tekstilajipiirteistä.
T7 Autetaan oppilasta vakiinnuttamaan kirjoitetun yleiskielen normien ja eri tekstilajeissa tarvittavan sanaston ja kielipiillisten rakenteiden hallintaa.	S3, S4	L2, L4, L5	Oppilas tuottaa ymmärrettäviä ja koherentteja tekstejä, tuntee kirjoitetun kielen perussäännöt ja soveltaa niitä kirjoittaessaan.
T8 Ohjataan oppilasta syventämään kielitietoisuuttaan ja kiinnostumaan kielen ilmiöistä sekä autetaan oppilasta tunnistamaan kielen rakenteita, rekisteitä, tyylipteirteitä ja sävyjä ja ymmärtämään kielellisten valintojen merkityksiä ja seurauksia.	S1, S2, S3, S4	L2, L3, L4, L6	Oppilas osaa kuvailla tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä, pohtii niiden merkityksiä ja osaa kuvailla eri rekisterien ja tyylien välisiä eroja.
T9 Innostetaan oppilasta tutustumaan kirjallisuuden lajeihin, suomalaiseen kirjallisuuteen, sen historiaan ja yhteyksiin maailmankirjallisuuteen sekä ohjataan tunnistamaan tekstin suhteita toisiin teksteihin.	S2, S4	L2, L4	Oppilas tuntee suomalaista kirjallisuutta ja sen tärkeimpiä vaiheita sekä yhteyksiä maailmankirjallisuuteen.
T10 Autetaan oppilasta avartamaan kulttuurinäkemystään ja erittelemään yhteiskunnan monikielisyyttä ja kulttuurista monimuotoisuutta sekä tunnistamaan kulttuurien samankalaisuuksia sekä erilaisten ilmiöiden kulttuurisidonnaisuuksia.	S4	L2, L4	Oppilas osaa kuvailla kulttuurin monimuotoisuutta ja perustella yhteiskunnan monikielisyyden merkitystä.

T11 Ohjataan oppilasta vakiinnuttamaan myönteistä käsitystä itsestään viestijänä, lukijana, tekstien tuottajana sekä kielenoppijana. Ohjataan häntä näkemään ja vertaamaan erilaisia oppimistyyplejä ja tapoja sekä oppimaan muilta.	S5	L1, L5, L7	Viestijäkuvan kehittymistä ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilas tunnistaa vahvuutensa ja kehittämiskohteensa kielenoppijana ja osaa asettaa itselleen oppimistavoitteita.
T12 Ohjataan oppilasta havainnoimaan, miten kieltä käytetään eri tiedonaloilla.	S2, S5	L1, L4, L6	Oppilas tunnistaa eri tiedonalojen tapoja käyttää kieltä.
T13 Kannustetaan oppilasta kehittämään tiedonhankintataitoja, oman työskentelyn suunnittelua, jäsentämistä ja arviointia itsenäisesti ja ryhmässä.	S5	L1, L3, L5, L7	Oppilas osaa etsiä tietoa monipuolisesti eri lähteistä sekä pystyy suunnittelemaan, jäsentämään ja arvioimaan työskentelyään itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä.

14.5.2 English, grades 7-9

At The English School, English is a tool for gaining and organizing knowledge, for cooperating and communicating with others, for building community and relationships, and for creative self-expression.

Objectives for English instruction and working environment in grades 7-9

Building a community of learners is key. Students will learn as much as possible through teamwork in different types of situations. Learning will happen as much as possible in a student-centered way. The teacher will actively promote the creation of an open and trusting learning environment, in which students can test out new skills and ideas and feel free to make mistakes. Students will work often through projects and process learning; they will be encouraged to seek out and create knowledge for themselves. The learning environment will extend beyond the classroom both by bringing authentic materials and experiences into the classroom and by students going outside the classroom to learn. As much as possible, different skill areas will be integrated into the same projects and assignments. Interdisciplinary connections will also be emphasized.

Students will become familiar with different kinds of texts: fiction, non-fiction, drama, poetry, media and multimedia texts. As students progress, they will move gradually from young adult literature to adult literature, developing reading comprehension of texts with increasingly challenging language and themes. They will move gradually beyond reading comprehension to interpreting and analyzing texts. Students will develop language and interaction skills needed for later studies and working life, as well as for understanding and expressing themselves in interpersonal relationships.

Guidance, support, and differentiated instruction in grades 7-9

The use of varied learning methods and project work will support each student in developing their learning strategies and studying methods. The teacher will give individual and group guidance and feedback to help students recognize and build on their strengths, and to help students learn to read literary and multimedia texts both critically and for enjoyment.

Students with learning difficulties will receive guidance and support to develop as learners; as needed, those will be given alternative versions of assignments and assessment methods. As much as possible, assignments will be designed to different levels of challenge; this will allow each student to show their abilities and to be challenged, whether they need extra support or extra challenge. Teaching methods and texts will be chosen to promote individual growth, gender equality, and a greater understanding of difference.

Teacher objectives

Growth into cultural diversity and linguistic awareness

T1. To help students think about the role of English in the world, its diversity of varieties, and the values placed on those varieties, registers, and styles. To develop intercultural competence.

T2. To find interesting English content and contexts that will help students get a broader understanding of a globalized world and the various possibilities for action and participation therein. To broaden the students' interests in reading literature and multimedia texts. To develop their understanding of literary history, styles, and genres. And to encourage reading for their own learning and enjoyment.

T3. To guide students to understand standard English rules and conventions and to use linguistic concepts as a support for learning.

Developing language learning skills

T4. To encourage students to set goals, take advantage of a variety of ways to learn English and evaluate their learning independently and together with peers. To guide students towards positive interaction emphasizing confident communication over linguistic precision. To utilize multimedia tools where appropriate.

T5. To develop the student's ability to apply their language skills creatively, and acquire skills for lifelong language learning.

Developing interaction and communication skills

T6. To encourage students to participate in conversations on a variety of subjects that are age appropriate and relevant to the students' life experience in which opinions are dealt with. To develop students' strategies for public speaking, learning how to express and support opinions.

T7. To support student initiative in effective communication, by helping them acquire and use compensation strategies to confirm meaning.

T8. To help students recognize the cultural features of communication and to support the student's ability to engage in constructive intercultural communication. To communicate purposefully and ethically in different speaking situations including public speaking and drama.

Developing language skills of textual interpretation

T9. To offer students varied opportunities to choose, utilize, interpret, and evaluate different kinds of texts: fiction, non-fiction, and media. To develop strategies and metacognitive skills needed for understanding, interpreting, and analyzing texts. To develop critical reading skills: recognizing features of texts and learning the concepts for textual interpretation. To empower students in evaluating and using the information they find.

Developing language skills of textual production

T10. To guide students to produce both spoken and written texts for different purposes, paying attention to the use of varied structures and guiding them towards good pronunciation. To help students develop as writers and producers of a variety of texts through regular feedback and self-evaluation. To engage students in producing texts collaboratively with peer evaluation. To enable students to become better writers with a confident understanding of standard conventions as well as conducting independent research and citing sources.

English School Subject Content Tasks

S1 Growth into cultural diversity and linguistic awareness

Students will broaden their understanding of global multilingualism and linguistic rights by studying the Anglophone world, English-speaking countries and cultures, as well as English as a lingua franca. Students will learn linguistic concepts in order to appreciate varieties of English.

S2 Developing language learning skills

Students will strengthen skills learned in previous years, and practice using a variety of learning material and study methods. They will incorporate new vocabulary as they learn it, to get a broader understanding of how grammar works in context. Students will learn to search for and gather information, while evaluating its reliability. Students will learn to analyze language in a more theoretical way, including developing an understanding of structures of texts, from phrases and sentences to paragraphs in essays, novels, and plays. Students will become familiar with different verb tenses. Students will learn to express opinions in different ways using a variety of stylistic registers and finding vocabulary with the appropriate connotations to those registers. Students will learn how to use the standard conventions of written language in writing and editing their texts.

S3 Developing interaction and communication skills

Students will practice speaking and listening in different situations, including brainstorming, problem solving, negotiating, and debating. They will learn speaking strategies applicable to those different situations. Students will explore theater as an art form and how drama techniques can work as strategies for expression. Students will express their own thoughts and feelings in their work; prepare and give speeches and analyze how other people give speeches. Students will learn to evaluate their own interaction and communication, and develop teamwork skills.

S4 Developing language skills of textual interpretation and production

Students will develop language skills through textual interpretation and production, becoming familiar with different kinds of texts: fiction, non-fiction, drama, poetry, media and multimedia texts. Students will develop multi-literacy skills through improving reading comprehension and working with texts that include images, writing, and sound. Students will study rhetorical strategies by interpreting persuasive texts, differentiating between opinion and fact, and identifying the purpose and audience of the text. Students will acquire critical reading skills, reflecting on their own lives with respect to textual content. As students progress, they will move gradually from young adult literature to adult literature, developing reading comprehension of texts with increasingly challenging language and themes. They will move gradually beyond reading comprehension to interpreting and analyzing texts, acquiring concepts and terminology for literary analysis. Students will learn to conduct research, evaluating and citing sources of information in their work. They will compose different types of texts and will learn to give and receive feedback. Students will develop

language and interaction skills needed for later studies and working life, as well as for understanding and expressing themselves in interpersonal relationships.

Transversal Competences

- L1. Thinking and Learning
- L2. Cultural Competence, Interaction and Expression
- L3. Looking after oneself, Managing daily Activities
- L4. Multiliteracy
- L5. ICT Competence
- L6. Competence Required for Working Life, Entrepreneurship
- L7. Participation, Empowerment and Responsibility

Grade 7

Overview of objectives and contents in grade 7:

Subject in Grade 7		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1, T2, T3	S1	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7
T4, T5	S2	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7
T6, T7, T8	S3	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7
T9, T10	S4	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7

Grade 8

Overview of objectives and contents in grade 8:

Subject in Grade 8		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1, T2, T3	S1	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7
T4, T5	S2	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7
T6, T7, T8	S3	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7
T9, T10	S4	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7

Grade 9

Overview of objectives and contents in grade 9:

Subject in Grade 9		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1, T2, T3	S1	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7
T4, T5	S2	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7
T6, T7, T8	S3	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7
T9, T10	S4	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7

The assessment criteria for good performance (grade 8) at the end of grade 6. (What is the object of assessment, description of good performance.)

Assessment in grades 7-9

Continuous assessment will be used to evaluate students' skills, learning, and working; assessment will encompass all aspects of language, interaction, and thinking skills that are taught according to the objectives. Varied forms of assessment, including peer and self assessment are important for allowing students to process what they are learning on multiple levels, to develop a realistic sense of their abilities, and to discover their strengths in expressing their learning. Skills build on each other, so daily effort and learning throughout grades 7-9 are important.

The final evaluation for the comprehensive school certificate will be based on the accumulated skills at the end of grade 9. The final grade, therefore, is not an average of previous grades but is based on fulfillment of learning objectives. The final evaluation, therefore, emphasizes the learning demonstrated during grade 9. The learning objectives for a grade of 8, which means "good" learning, comes from the national curriculum. Excellent achievement in some objectives can compensate for weaker achievement in others.

Teacher's Tasks	Student Content	Area evaluated	Criteria for a grade of 8
Growth into cultural diversity and linguistic awareness			
T1. To help students think about the role of English in the world, its	S1	Recognizing questions related to the global status	The student can describe where English is spoken, explain some historical reasons for the spread of English, and consider

diversity of varieties, and the values placed on those varieties, registers, and styles. To develop intercultural competence.		of languages and intercultural competence	questions about the status, role, and varieties of English. The student can consider the connection between culture and the English language. The student recognizes that values are based on an individual's experiences and cultural perspective.
T2. To find interesting English content and contexts that will help students get a broader understanding of a globalized world and the various possibilities for action and participation therein.	S1	Developing as a citizen of the world using English	The student can recognize possibilities for interacting and learning in English speaking environments.
T3. To guide students to understand standard English rules and conventions and to use linguistic concepts as a support for learning.	S1	Linguistic skills	The student can use experiences with English to draw conclusions about the rules of English, to apply those rules, and to compare English forms of expression to other languages. The student is familiar with the most important linguistic concepts.
Developing language learning skills			
T4. To encourage students to set goals, take advantage of a variety of ways to learn English and evaluate their learning	S2	Setting goals, reflecting on learning, and collaboration	The student knows how to set language learning goals and to evaluate their own studying methods. The student knows how to encourage others during group collaboration.

independently and together with peers. To guide students towards positive interaction emphasizing confident communication over linguistic precision.			
T5. To develop the student's ability to apply their language skills creatively, and acquire skills for lifelong language learning.	S2	Developing the skills for lifelong language learning	The student recognizes opportunities for using English outside school and can consider possibilities for using English after finishing school.
Developing interaction and communication skills			Skill level B1.1 T6 – T8
T6. To encourage students to participate in conversations on a variety of subjects that are age appropriate and relevant to the students' life experience in which opinions are dealt with.	S3	Interaction in different kinds of situations	The student can communicate, participate in conversations and express opinions fairly effortlessly in commonplace situations.
T7. To support student initiative in effective communication, by helping them acquire and use compensation strategies to confirm meaning.	S3	Using communication strategies	The student can take initiative in different stages of a conversation, knows how to make sure the other person has understood them, and knows how to rephrase or explain their message when they forget or don't know the correct word. The student knows how to discuss the possible meanings of unfamiliar words and phrases.

T8. To help students recognize the cultural features of communication and to support the student's ability to engage in constructive intercultural communication.	S3	Culturally appropriate communication	The student shows understanding of the most important rules of politeness. The student can take into consideration some important elements of cultural customs and conventions in interactions with others.
Developing language skills of textual interpretation			Skill level B1.1
T9. To offer students varied opportunities to hear and read different kinds of texts from different kinds of sources. To develop strategies needed for understanding, interpreting, and analyzing texts.	S3	Interpreting texts	The student understands all the main points and some details of clear, normal tempo standard dialect speech and of texts written for general audiences. The student understands speech and writing relating to familiar experiences and common knowledge. The student can find the main ideas, keywords, and important details in a text independently and quickly.
Developing language skills of textual production			Skill level B1.1
T10. To guide students to produce both spoken and written texts for different purposes, paying attention to the use of varied structures and guiding	S3	Producing texts	The student knows how to explain in speech and writing the main points and some details of various topics relating to daily life as well as other real and imagined topics that interest the student. The student uses a fairly broad range of vocabulary

them towards good pronunciation.			and grammatical structures as well as some phrases and idioms. The student knows how to apply the rules of English pronunciation to unfamiliar words and phrases.

14.5.3 Toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet

14.5.3 Toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet

Vieraiden kielten ja toisen kotimaisen kielen oppimäärät Englantilaisessa koulussa

Englantilaisessa koulussa vieraiden kielten, muiden kuin englannin, opetus aloitetaan 4., 6. tai 8. vuosiluokalla seuraavasti:

Vuosiluokilla 4-6 kaikilla oppilailla on äidinkielen lisäksi opetusta vähintään kahdessa muussa kielessä: yhteisessä A1-kielessä (aina englanti) sekä B1-kielessä (aina ruotsi, joka alkaa 6. luokalla, laajuus 7 vvkt) ja ryhmien toteutuessa myös A2-kielessä (ranska, saksa, laajuus 10 vvkt), joka alkaa 4. luokalla. Valinnaisen B2-kielen (ranska, saksa) laajuus vuosiluokilla 8-9 on vähintään neljä vuosiviikkotuntia.

Vieras kieli oppiaineena

Kieli on oppimisen ja ajattelun edellytys. Vieraat kielet ovat mukana kaikessa koulun toiminnassa. Eri kielten käyttö rinnakkain koulun arjessa nähdään luontevana ja kieliä arvostetaan.

Kielten opetuksessa edetään arkikielestä käsitteellisen ajattelun kieleen. Opetus vahvistaa oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää niitä rohkeasti. Oppilaita rohkaistaan vuorovaikutukseen ja itsensä ilmaisemiseen vähäiselläkin kielitaidolla. Oppilaille annetaan mahdollisuus edetä yksilöllisesti ja saada tarpeen mukaan tukea oppimiselleen ja opetus järjestetään niin, että myös eri tahdissa etenevät voivat edistyä.

Monilukutaitoa kehitetään käsittelemällä erilaisia tekstityyppejä kuten lehtitekstejä, digitaalista mediaa ja elokuvia. Lasten ja nuorten erilaiset kiinnostuksen kohteet

pyritään ottamaan huomioon tekstien valinnassa. Oppilaita ohjataan hakemaan tietoa osaamillaan kielillä ja kannustetaan heitä käyttämään eri kieliä myös vapaa-ajallaan.

Sukupuolten tasa-arvoa kielivalinnoissa vahvistetaan rohkaisemalla oppilaita tekemään aidosti itseään kiinnostavia valintoja sukupuolesta riippumatta. Kielivalintojen tueksi järjestetään esimerkiksi kielten teemapäiviä. Kielten opiskelussa käsitellään monipuolisesti erilaisia aiheita ja käytetään vaihtelevia ja toiminnallisia työtapoja.

Kielten opiskelu valmistaa oppilaita suunnitelmalliseen ja luovaan työskentelyyn erilaisissa kokoonpanoissa: pareissa, pienryhmissä ja eri ihmisten kanssa. Kielten aihepiirejä opetetaan mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä muiden oppiaineiden kanssa. Oppilaille ja oppilasryhmille luodaan mahdollisuuksia verkostoitumiseen ja yhteydenpitoon ihmisten kanssa myös eri puolilla maailmaa. Tieto- ja viestintäteknologia tarjoaa yhden luontevan mahdollisuuden toteuttaa kieltenopetusta autenttisissa tilanteissa ja oppilaiden viestintätarpeista lähtien. Opetus antaa myös valmiuksia osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen kansainvälisessä maailmassa.

Kieliaineiden oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman tilanteeseen sopivaa, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen erityyppisissä oppimisympäristöissä. Monikielisyys- ja kielikasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan opettajien yhteistyötä. Pelillisyyden, musiikin ja draaman avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri oppimisympäristöjä, viestintäkanavia ja -välineitä. Oppilaita ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan Eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla. Oppilaat tutustuvat ympäröivän yhteisön monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen kotikansainvälisyyden avulla. Heille tarjotaan myös mahdollisuuksia harjoitella kansainvälistä yhteydenpitoa. Kohdekieltä käytetään aina kun se on mahdollista. Tukikielenä käytetään suomea ja englantia oppilaiden tarpeiden mukaan.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki kieliaineissa

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Rungas viestinnällinen harjoittelu tukee oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaita kannustetaan opiskelemaan myös muita koulun tarjoamia kieliä. Oppilaille, joilla on kieliin liittyviä oppimisvaikeuksia, tarjotaan tukea. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville tai ruotsin kieltä entuudestaan osaaville oppilaille.

Vieraiden kielten ja toisen kotimaisen kielen arvioinnista yleisesti

Oppimisen, työskentelyn ja käyttäytymisen arvioinnin sekä palautteen antaminen oppilaille perustuu opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin ja tässä

opetussuunnitelmassa tarkennettuihin tavoitteisiin. Oppilaita ja heidän suorituksiaan ei verrata toisiinsa eikä arviointi kohdistu oppilaiden persoonaan, temperamenttiin tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Vieraiden kielten opettajat huolehtivat, että tavoitteet ja arviointiperusteet ovat oppilaiden tiedossa. Tavoitteiden pohtiminen ja oman oppimisen edistymisen tarkastelu suhteessa tavoitteisiin on tärkeä osa myös oppilaan itsearviointitaitojen kehittämistä.

Oppimista arvioidaan monin eri tavoin myös itse- ja vertaisarvioinnin keinoin. Arviointi kohdistuu kaikkiin tavoitteisiin, ja arvioinnissa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa-alueet. Niiden arviointi perustuu Eurooppalaiseen viitekehykseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen.

Arviointi on monipuolista, ja se antaa oppilaille mahdollisuuden painottaa itselleen luontevia ilmaisumuotoja. Formatiiviseen arviointiin liittyvän oppilaan oppimista ohjaavan ja kannustavan palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan ja kehittämään niitä. Oppilaita rohkaistaan käyttämään oppimaansa erilaisissa viestintätilanteissa. Oppimista arvioidaan monin eri tavoin myös itsearvioinnin ja vertaispalautteen keinoin. Summatiivinen arviointi perustuu siihen, kuinka hyvin ja missä määrin oppilas on saavuttanut paikallisessa opetussuunnitelmassa ruotsin kielen B1-oppimäärälle asetetut tavoitteet.

Oppilaan kehittyvän kielitaidon arviointi perustuu Eurooppalaiseen viitekehykseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen Kehittyvän kielitaidon asteikko. Arvioinnissa välineenä voidaan käyttää myös esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua.

Arvioinnin tulee olla monipuolista, jotta oppilaat, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat, saavat erilaisia mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan.

Päättöarviointi sijoittuu 9. lukuvuoteen. Päättöarviointi kuvaa sitä, kuinka hyvin ja missä määrin oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut kielen oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellyt kielen oppimäärän tavoitteet ja niihin liittyvät päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle 7, 8 tai 9 yksittäinen tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Päättöarvosana on kielen oppimäärän tavoitteiden ja kriteerien perusteella muodostettu kokonaisarviointi. Oppilas on saavuttanut oppimäärän tavoitteet arvosanan 5, 7, 8 tai 9 mukaisesti, kun oppilaan osaaminen vastaa pääosin kyseisen arvosanan kriteereissä kuvattua osaamisen tasoa. Arvosanojen 4, 6 ja 10 mukaisen osaamisen kokonaisarviointi muodostetaan kielen oppimäärän tavoitteiden pohjalta ja suhteessa edellä mainittuihin päättöarvioinnin kriteereihin. Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta. Työskentelyn arviointi sisältyy oppimäärän päättöarviointiin ja siitä muodostettavaan päättöarvosanaan.

Vieraissa kielissä arvioinnin tukena käytetään kielten taitotasoasteikkoa (liitteenä ohessa). Pyrimme kielissä peruskoulun loppuun mennessä seuraaville taitotasoille:

A2- kielet saksa ja ranska : A2.2 ymmärtäminen & A2.1 tuottaminen

B1- ruotsi : A1.3 ymmärtäminen & tuottaminen

B2- kielet saksa ja ranska : A1.3 ymmärtäminen & A1.2 tuottaminen

Kuvausasteikko on Suomessa laadittu sovellus asteikoista, jotka sisältyvät Euroopan neuvoston toimesta kehitettyyn Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteiseen eurooppalaiseen viitekehykseen.

Taitotaso A1		Suppea viestintä kaikkein tutuimmissa tilanteissa			
		Kuullun ymmärtäminen	Puhuminen	Luetun ymmärtäminen	Kirjoittaminen
A1.1	Kielitaidon alkeiden hallinta	*Ymmärtää erittäin rajallisen määrän tavallisimpia sanoja ja fraaseja (tervehdyksiä, nimiä, lukuja, kehotuksia) arkisissa yhteyksissä. *Ei edes ponnistellen ymmärrä kuin kaikkein alkeellisinta kielialainesta. *Tarvitsee erittäin paljon apua: toistoa, osoittamista, käännöstä.	*Osaa vastata häntä koskeviin yksinkertaisiin kysymyksiin lyhyin lausein. Vuorovaikutus on puhekumppanin varassa, ja puhuja turvautuu ehkä äidinkieleen tai eleisiin. * Puheessa voi olla paljon pitkiä taukoja, toistoja ja katkoksia. * Ääntäminen voi aiheuttaa suuria ymmärtämisongelmia. *Osaa hyvin suppean perussanaston ja joitakin opeteltuja vakioilmaisuja. * Puhuja ei kykene vapaaseen tuotokseen, mutta hänen hallitsemansa harvat kaavamaiset ilmaisut voivat olla melko virheettömiä.	*Tuntee kirjainjärjestelmän, mutta ymmärtää tekstistä vain hyvin vähän. *Tunnistaa vähäisen määrän tuttuja sanoja ja lyhyitä fraaseja ja osaa yhdistää niitä kuviin. * Kyky ymmärtää entuudestaan tuntematon sana edes hyvin ennakoitavassa yhteydessä on erittäin rajallinen.	*Osaa viestiä välittömiä tarpeita hyvin lyhyin ilmaisin. *Osaa kirjoittaa kielen kirjaimet ja numerot kirjaimin, merkitä muistiin henkilökohtaiset perustietonsa ja kirjoittaa joitakin tuttuja sanoja ja fraaseja. *Osaa joukon erillisiä sanoja ja sanontoja. * Ei kykene vapaaseen tuotokseen, mutta kirjoittaa oikein muutamia sanoja ja ilmauksia.

A1.2	Kehittyvä alkeiskieli-taito	*Ymmärtää rajallisen määrän sanoja, lyhyitä lauseita, kysymyksiä ja kehoituksia, jotka liittyvät henkilökohtaisiin asioihin tai välittömään tilanteeseen. * Joutuu ponnistelemaan ymmärtääkseen yksinkertaisiakin lausumia ilman selviä tilannevihjeitä. *Tarvitsee paljon apua: puheen hidastamista, toistoa, näyttämistä ja käännöstä.	*Osaa viestiä suppeasti joitakin välittömiä tarpeita ja kysyä ja vastata henkilökohtaisia perustietoja käsittelevissä vuoropuheluissa. Tarvitsee usein puhekumppanin apua. *Puheessa on taukoja ja muita katkoksia. *Ääntäminen voi aiheuttaa usein ymmärtämisongelmia. * Osaa hyvin suppean perussanaston, joitakin tilannesidonnaisia ilmaisuja ja peruskieliopin aineksia. * Alkeellisessakin vapaassa puheessa esiintyy hyvin paljon kaikenlaisia virheitä.	*Ymmärtää nimiä, kylttejä ja muita hyvin lyhyitä ja yksinkertaisia tekstejä, jotka liittyvät välittömiin tarpeisiin. * Tunnistaa yksinkertaisesta tekstistä yksittäisen tiedon, jos voi lukea tarvittaessa uudelleen * Kyky ymmärtää entuudestaan tuntematon sana edes hyvin ennustettavassa yhteydessä on rajallinen.	*Osaa viestiä välittömiä tarpeita lyhyin lausein. *Osaa kirjoittaa muutamia lauseita ja fraaseja itsestään ja lähipiiristään (esim. vastauksia kysymyksiin tai muistilappuja). * Osaa joitakin perussanoja ja sanontoja ja pystyy kirjoittamaan hyvin yksinkertaisia päälauseita. * Ulkoa opetellut fraasit voivat olla oikein kirjoitettuja, mutta alkeellisimmassakin vapaassa tuotoksessa esiintyy hyvin paljon kaikenlaisia virheitä.

Taitotaso A1	Suppea viestintä kaikkein tutuimmissa tilanteissa			
	Kuullun ymmärtäminen	Puhuminen	Luetun ymmärtäminen	Kirjoittaminen

A1.3	Toimiva alkeiskielita ito	*Ymmärtää yksinkertaisia lausumia (henkilökohtaisia kysymyksiä ja jokapäiväisiä ohjeita, pyyntöjä ja kielloja) rutiinimaisissa keskusteluissa tilanneyhteyden tukemana. * Pystyy seuraamaan yksinkertaisia, välittömiin tilanteisiin tai omaan kokemukseensa liittyviä keskusteluja. *Yksinkertaisenkin viestin ymmärtäminen edellyttää normaalia hitaampaa ja kuulijalle kohdennettua yleiskielistä puhetta.	*Osaa kertoa lyhyesti itsestään ja lähipiiristään. Selviytyy kaikkein yksinkertaisimmista vuoropuheluista ja palvelutilanteista. Tarvitsee joskus puhekumppanin apua. * Kaikkein tutuimmat jaksot sujuvat, muualla tauot ja katkokset ovat hyvin ilmeisiä. *Ääntäminen voi joskus tuottaa ymmärtämisongelmia. *Osaa rajallisen joukon lyhyitä, ulkoa opeteltuja ilmauksia, keskeisintä sanastoa ja perustason lauserakenteita. *Alkeellisessakin puheessa esiintyy paljon peruskielioppivirheitä.	*Pystyy lukemaan tuttuja ja joitakin tuntemattomia sanoja. Ymmärtää hyvin lyhyitä viestejä, joissa käsitellään arkielämää ja rutiinitapahtumia tai annetaan yksinkertaisia ohjeita. * Pystyy löytämään tarvitsemansa yksittäisen tiedon lyhyestä tekstistä (postikortit, säätiedotukset). *Lyhyenkin tekstipätkän lukeminen ja ymmärtäminen on hyvin hidasta.	*Selviytyy kirjoittamalla kaikkein tutuimmissa, helposti ennakoitavissa arkisiin tarpeisiin ja kokemuksiin liittyvissä tilanteissa. *Osaa kirjoittaa yksinkertaisia viestejä (yksinkertaisen postikortin, henkilötiedot, yksinkertainen sanelu). *Osaa kaikkein tavallisimpia sanoja ja ilmauksia, jotka liittyvät omaan elämään tai konkreettisiin tarpeisiin. Osaa kirjoittaa muutamia yksilauseisia virkkeitä. *Alkeellisessakin vapaassa tuotoksessa esiintyy monenlaisia virheitä.

Ranskan ja saksan kieli, A2-oppimäärä, luokat 7-9

Vieraan kielen A-oppimäärä vuosiluokilla 7-9

Oppilaita rohkaistaan käyttämään kaikkia opiskelemiaan kieliä monipuolisessa vuorovaikutuksessa ja tiedonhankinnassa. Opetuksen tavoitteena on tukea oppilasta vuosiluokilla 4-6 saavutettujen taitojen syventämisessä, kehittää oppilaan kielellistä päättelykykyä ja samalla edistää hänen kielenopiskelutaitojaan. Kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämistä syvennetään pohtimalla erilaisia kieliyhteisöihin liittyviä arvosidonnaisia ilmiöitä. Myös tunteiden käsittelylle annetaan tilaa, ja tarpeen mukaan vaikeita asioita voidaan käsitellä myös koulun opetuskielellä.

Vieraan kielen opetusta voidaan integroida eri oppiaineiden ja monialaisten oppimiskokonaisuuksien opetukseen ja päinvastoin. Oppilaita rohkaistaan tiedonhakuun kyseisellä kielellä eri oppiaineissa.

Opetuksen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 7-9:

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Rakennetaan ymmärrystä maailman moni- ja rinnakkaiskielisyydestä sekä kielellisistä oikeuksista. Otetaan selkoa niiden maiden tai alueiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa opiskeltavaa kieltä puhutaan. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita kielten välisessä vertailussa ja kohdekielen opiskelussa. Hankitaan tarvittaessa tietoa kyseisen kielen päävarianteista.

S2 Kielenopiskelutaidot

Vahvistetaan edelleen kielenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuuksien hahmottamista, ryhmittelyä ja tiedon hakemista.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta kohdekielellä eri yhteisöissä ja maailmassa, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Lisäksi otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema sekä kielialueen elämänmuoto. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 7:

7. luokan kielenopiskelussa päähuomio on suullisessa kielitaidossa ja ääntämisen vahvistamisessa. 7. luokalla pyritään löytämään oppilaita kiinnostavia nettisivustoja, filmejä ja sarjakuvia ja lehtiä, jotka antavat oppilaille mahdollisuuden toimia kohdekielisissä toimintaympäristöissä tasonsa mukaisesti. (Tavoitealue T2, T10)

Kielten säännönmukaisuuksia opitaan vertaamalla kohdekieltä muihin opittaviin kieliin. (T3)

Kielenopiskelutaitoja ja ryhmätyöskentelyä harjoitellaan koko A2-opintojen ajan. Tavoitteena on, että oppilaasta kasvaa itsenäinen kielenoppija, joka hallitsee monenlaisia oppimistapoja, ja tunnistaa itselleen sopivimmat tavat oppia ja opiskella. Oppilaat oppivat itsearviointia. Ryhmässä oppimisen periaatteita opetellaan. (T4, T5)

Vuorovaikutusta jokapäiväisissä viestintätilanteissa, kuten esittelytilanteissa, kaupassa ja ystävien kesken harjoitellaan osin kerraten luokilla 4-6 opittua. Samalla opitaan aktiivista kommunikointia ja viestintästrategioiden käyttöä, esimerkiksi täytesanoja ja kiertoilmauksia, sekä mielipiteen ilmaisua (T6, T7, T8)

7. luokan ranskan opetuksessa kerrataan perusviestintätilanteita perheen- ja ystävien parissa ja julkisissa tilanteissa, opetellaan terveydentilasta, mieltymyksistä, harrasteista ja henkilökohtaisista tiedoista puhumista ja neuvon pyytämistä. Lisäksi tutustutaan frankofoniaan, maailman ranskaa puhuviin alueisiin ja niiden erityispiirteisiin. (T1)

7. luokan saksan opetuksessa opetellaan kertomaan itsestä ja perheestä, omista harrastuksista ja vapaa-ajasta. Aihepiireihin kuuluvat myös mm. ystävyys, koulu, asuinpaikasta kertominen, vaatteet, sää, matkailu ja saksankielisiin paikkoihin ja ihmisiin tutustuminen.

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 8:

8. luokalla syvennetään ja laajennetaan vuosiluokan 7 tavoitealueita kielenopiskelutaitojen, työtapojen, vuorovaikutuksen ja viestinnän alalla. (T2-T8, T10) . Syvennetään kulttuurisesti kohteliasta ja sopivaa kielenkäytön opettelua ja mielipiteen ilmaisua. (T8)

Itsearvioinnin lisäksi opetellaan ryhmä- ja vertaisarviointia (T4)

Tekstien tulkinnassa lisätään asiatekstien käsittelyä ja tiedonhankintaa kohdekielellä (T9)

8. luokan ranskan opetuksessa käydään läpi matkustussanastoa, puhutaan harrastuksista ja urheilusta tutustutaan Ranskan maantuntemukseen ja ranskalaiseen taiteeseen.
8. luokan saksan opetuksessa opetellaan mielipiteen ilmaisua, tutustutaan Itävaltaan ja Sveitsiin, asioidaan kahvilassa ja ravintolassa sekä puhutaan terveydestä ja unelmista.

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 9:

9. luokalla syvennetään ja laajennetaan aiempien vuosiluokkien tavoitealueita kielenopiskelutaitojen, työtapojen, vuorovaikutuksen ja viestinnän alalla. (T1-T10).
9. luokan ranskanopetuksessa käsitellään ympäristö- ja yhteiskunnallisia aiheita sekä mediasta, työstä, kaupunkielämästä ja lomailusta kertomista.
9. luokan saksan opetuksessa kerrataan jo opittuja asioita sekä käsitellään mm. tulevaisuudensuunnitelmia, ympäristöön ja luontoon liittyviä aiheita (esim. kierrätys). TET-jakson yhteydessä pyritään käsittelemään työelämään liittyvää sanastoa ja työnhakua.

Oppilaan oppimisen arviointi vieraan kielen A2-oppimäärässä vuosiluokilla 7-9: (Kts. luku Vieraiden kielten arvioinnista yleisesti)

Päättöarviointi sijoittuu 9. luokalle. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päätyttyessä saavuttanut vieraan kielen A2-oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso vieraan kielen A-oppimäärän valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vieraan kielen A2-oppimäärän arviointikriteerit 9. vuosiluokan päätteeksi arvosanaa kahdeksan varten:

Opetuksen tavoite	Sisältö-alueet	Laaja-alaiset osaamisalueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä/arvosanan kahdeksan osaaminen

T1 edistää oppilaan taitoa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä arvoja ja ilmiöitä ja antaa oppilaalle valmiuksia kehittää kulttuurien välistä toimintakykyään	S1	L1 L2	Kielten statuksiin liittyvien kysymysten huomaaminen ja kulttuurienvälinen toimintakyky	Oppilas osaa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä ilmiöitä.
T2 kannustaa löytämään kiinnostavia kohdekielisiä toimintaympäristöjä, jotka laajentavat oppilaan maailmankuvaa	S1	L1 L2	Maailmankansalaise n taitojen kehittyminen opiskeltavaa kieltä käyttämällä	Oppilas osaa tehdä havaintoja mahdollisuuksista oppia kohdekielisisissä toimintaympäristöissä.
T3 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia kohdekielellä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena	S1	L1 L4	Kielellinenpäättely	Oppilas osaa tehdä havaintojensa perusteella johtopäätöksiä kohdekielen säännönmukaisuuksista ja soveltaa johtopäätöksiään sekä verrata sitä, miten sama asia ilmaistaan jossakin muussa kielessä. Oppilas tuntee kohdekielen keskeisiä kielitiedon käsitteitä.

T4 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia kieliä ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen , jossa tärkeintä on viestin välittyminen	S2	L1 L3	Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa asettaa omia kielenopiskelutavoitteitaan ja arvioida opiskelutapojaan. Oppilas osaa toimia vuorovaikutustilanteessa toisia kannustaen.
T5 tukea oppilaan itsenäisyyttä ja taitoa soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä kehittää elinikäisen kielenopiskelun valmiuksiaan	S3	L4	Elinikäisen kielenopiskelun valmiuksien kehittyminen	Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää kielitaitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.
T6 rohkaista oppilasta harjoittelemaan monenlaisia jokapäiväisiä viestintätilanteita sekä toimimaan niissä aloitteellisesti	S3	L4	Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Taitotaso A2.2: Oppilas selviää jo kohtalaisesti monenlaisista jokapäiväisistä viestintätilanteista. Oppilas pystyy enenevässä määrin

T7 ohjata oppilasta olemaan aktiivinen viestintätilanteessa sekä syventämään taitoaan käyttä kohdekielisiä viestinnän keinoja, vakiintuneita fraaseja, kierto- ja täyteilmauksia ja muuta kompensaatiota	S3	L4 L6	Viestintästrategioiden käyttö	Taitotaso A2.2: Oppilas osallistuu enenevässä määrin viestintään käyttäen tarvittaessa vakiosanontoja pyytäänsä tarkennusta avainsanoista. Oppilas joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä silloin tällöin ja käyttää esim. lähikäsitettä tai yleisempää käsitettä, kun ei tiedä täsmällistä (koira/eläin tai talo/mökki)
T8 ohjata oppilasta kiinnittämään huomiota kulttuurisesti sopivaan kielenkäyttöön viestinnässä, johon liittyy mielipiteiden ja asenteiden esiintuomista	S3	L2	Viestinnän kulttuurisopivuus	Taitotaso A2.2: Oppilas osaa käyttää kieltä yksinkertaisella tavalla kaikkein keskeisiin tarkoituksiin, kuten tiedonvaihtoon sekä mielipiteiden ja asenteiden asianmukaiseen ilmaisemiseen. Oppilas pystyy keskustelemaan kohteliaasti käyttäen tavanomaisia ilmauksia ja perustason viestintärutiineja.
T9 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tulkita erilaisia tekstejä, myös selväpiirteisiä asiatekstejä, joista hankitaan tietoa, ja ohjata käyttämään tulkinassa päättelytaitoa ja keskeisen sisällön ymmärtämistä	S3	L4	Tekstien tulkintataidot	Taitotaso A2.2: Oppilas pystyy seuraamaan hyvin summittaisesti selväpiirteisen asiapuheen pääkohtia, tunnistaa usein ympärillään käytävän keskustelun aiheen, ymmärtää pääasiat tuttua sanastoa sisältävästä yleiskielisestä tekstistä tai hitaasta puheesta. Oppilas osaa päätellä tuntemattomien sanojen merkityksiä asiayhteydestä.

T10 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen sekä kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin	S3	L5 L6	Tekstientuottamistaidot	Taitotaso A2.1:Oppilas pystyy kertomaan jokapäiväisistä ja konkreettisista sekä itselleen tärkeistä asioista käyttäen yksinkertaisia lauseita ja konkreettista sanastoa. Oppilas osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita. Oppilas osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa

Toinen kotimainen kieli, ruotsi, B1-oppimäärä vuosiluokat 7-9

Oppiaineen tavoitteet ja Arviointi

Vuosiluokka 7 (2vvkt)

Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tavoite 1

Opetuksen tavoite

ohjata oppilasta ymmärtämään suomen ja ruotsin kielen asema kansalliskielenä Suomessa, ohjata oppilasta havainnoimaan ja tunnistamaan ruotsin kieltä eri toimintaympäristöissä ja tutustuttaa oppilas Pohjoismaihin, suomenruotsalaiseen ja ruotsalaiseen kulttuuriin sekä suomenruotsalaisiin ja ruotsalaisiin kieliympäristöihin

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii ymmärtämään suomen ja ruotsin kielen merkityksen kansalliskielinä Suomessa. Oppilas oppii havainnoimaan ja tunnistamaan ruotsin kieltä eri toimintaympäristöissä. Oppilas oppii tietoja Pohjoismaista, suomenruotsalaisesta ja ruotsalaisesta kulttuurista sekä suomenruotsalaisista ja ruotsalaisista kieliympäristöistä.

Arvioinnin kohde

Suomen ja ruotsin kielen merkityksen tunteminen Suomessa. Kielellisten ja kulttuuristen ominaispiirteiden tunteminen suomenruotsalaisissa ja ruotsalaisissa kieliympäristöissä ja Pohjoismaissa.

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Havainnoidaan ruotsin kieltä eri toimintaympäristöissä kuten medioissa, kotona, harrastuksissa, matkustaessa ja muissa tilanteissa. Keskeisiä aiheita ovat suomenruotsalaiset, ruotsalaiset ja pohjoismaiset kieliympäristöt sekä Pohjoismaat ja niiden kulttuurit. Sisältöjä valittaessa näkökulmana on myös oppilaita kiinnostavat ja oppilaille merkitykselliset aihepiirit. Pohditaan, miksi Suomessa on kaksi kansalliskieltä, suomi ja ruotsi, ja mikä niiden asema on. Vahvistetaan oppilaiden kiinnostusta oppia ruotsin kieltä.

Laaja-alainen osaaminen

L2, L5

Tavoite 2

Opetuksen tavoite

tukea oppilaan kielellisen uteliaisuuden ja päättelykyvyn kehittymistä, ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia ruotsin kielessä on ja käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena sekä hyödyntämään muita kieliä ruotsia opiskellessaan

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii kehittämään kielellistä päättelykykyään. Oppilas oppii löytämään ruotsin kielen säännönmukaisuuksia ja käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena Oppilas oppii hyödyntämään muita kieliä ruotsia opiskellessaan.

Arvioinnin kohde

Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Arvioitava osaaminen sisältyy kehittyvän kielitaidon tavoitteiden osaamisen kuvauksiin.

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Herätellään oppilaiden kielitietoisuutta ja kehitetään oppilaan kielitietoa. Tutustutaan ruotsin kielen säännönmukaisuuksiin kielitiedon käsitteiden avulla ja harjoitellaan hyödyntämään niitä ruotsin kielen oppimisessa. Ruotsin kielen sanaston, ilmauksien, vakiintuneiden sanontojen ja rakenteiden opiskelu kytetään oppilaiden elämään ja arkeen liittyviin tilanteisiin, jolloin kielitietoa voidaan käyttää monipuolistamaan oppilaiden kielitaitoa.

Laaja-alainen osaaminen

L1, L4

Kielenopiskelutaidot

Tavoite 3

Opetuksen tavoite

ohjata oppilasta ottamaan vastuuta ruotsin kielen opiskelustaan ja asettamaan tavoitteita opiskelulle, ohjata oppilasta kokeilemaan monipuolisia tapoja oppia ruotsin kieltä myös vuorovaikutuksessa toisten kanssa ja kannustaa oppilasta harjaannuttamaan ja kehittämään ruotsin kielen taitoaan monipuolisesti myös tieto- ja viestintätekniikan avulla

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii ottamaan vastuuta ruotsin kielen opiskelustaan ja asettamaan tavoitteita opiskelulle. Oppilas oppii käyttämään itselleen sopivia tapoja oppia ruotsin kieltä sekä käyttämään ja kehittämään ruotsin kielen taitoaan monipuolisesti myös tieto- ja viestintäteknologian avulla.

Arvioinnin kohde

Vastuun ottaminen ruotsin kielen opiskelusta, tavoitteiden asettaminen ruotsin kielen opiskelulle ja monipuolisten opiskelustrategioiden hyödyntäminen ruotsin kielen oppimisessa.

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Käytetään pitkäjänteiseen kielenopiskeluun ja kriittiseen tiedonhankintaan ohjaavia työtapoja. Asetetaan tavoitteita myös yhdessä ja osallistetaan oppilaita eri tavoin oppimistilanteiden suunnittelussa. Harjoitellaan monipuolisesti eri tapoja oppia ruotsin kieltä myös tieto- ja viestintäteknologian avulla. Opetellaan hyödyntämään itselle sopivia tapoja oppia ruotsin kieltä.

Laaja-alainen osaaminen

L1

Tavoite 4

Opetuksen tavoite

kannustaa oppilasta ymmärtämään ruotsin kielen taito tärkeänä osana jatkuvaa oppimista ja oman kielivarannon karttumista ja kannustaa oppilasta ruotsinkielisten toimintaympäristöjen löytämiseen ja hyödyntämiseen

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii ymmärtämään ruotsin kielen taidon merkityksen osana jatkuvaa oppimista ja omaa kielivarantoa. Oppilas oppii huomaamaan, mitä hyötyä ruotsin kielen taidosta on myös tulevaisuudessa. Oppilas oppii löytämään ja hyödyntämään ruotsinkielisiä toimintaympäristöjä.

Arvioinnin kohde

Ruotsin kielen taidon merkityksen ymmärtäminen osana jatkuvaa oppimista ja kielivarantoa. Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue Havainnoidaan ja pohditaan yhdessä, missä ruotsin kieltä käytetään ja hyödynnetään sekä, miten ruotsin kieli näkyy erilaisissa tilanteissa ja toimintaympäristöissä.

Laaja-alainen osaaminen

L2, L7

Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutustilanteissa

Tavoite 5

Opetuksen tavoite

järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista vuorovaikutusta

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.

Arvioinnin kohde

Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Vuorovaikutusta harjoitellaan suullisesti ja kirjallisesti erilaisissa oppilaan elinpiiriin liittyvissä tilanteissa kuten tervehtiminen, kuulumiset, omasta tai jonkun toisen elämästä kertominen ja erilaiset asiointitilanteet. Sisältöjä valittaessa näkökulmana on myös oppilaita kiinnostavat ja oppilaille merkitykselliset aihepiirit. Vuorovaikutusta harjoitellaan eri viestintäkanavia käyttäen. Erilaisia vuorovaikutustilanteita harjoitellaan toiminnallisesti.

Laaja-alainen osaaminen

L4

Tavoite 6

Opetuksen tavoite

tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii hyödyntämään kielellisiä viestintästrategioita.

Arvioinnin kohde

Viestintästrategioiden käyttö

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Harjoitellaan eri tapoja pyytää toistoa, hidastusta ja selvennystä puhekumppanilta sekä eiviestinnällisiä keinoja kuten ilmeitä ja eleitä viestin perille saamiseksi. Harjoitellaan eri tapoja käyttää kompensatiostrategioita kuten kiertoilmauksia. Vahvistetaan oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää vähäistäkin kielitaitoa rohkeasti.

Laaja-alainen osaaminen

L2, L4

Tavoite 7

Opetuksen tavoite

auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmauksien tuntemustaan

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii käyttämään erilaisia kohteliaisuuden ilmauksia.

Arvioinnin kohde

Viestinnän kulttuurinen sopivuus

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Harjoitellaan kohteliasta kielen käyttöä kuten erilaisia kohteliaisuuden ilmauksia rutiininomaisissa viestintätilanteissa kulttuuriin sopivalla tavalla.

Laaja-alainen osaaminen
L2, L4, L6

Kehittyvä kielitaito, taito tulkita tekstejä

Tavoite 8

Opetuksen tavoite

rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii ymmärtämään erilaisia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä.

Arvioinnin kohde

Tekstien tulkintataidot

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Sanastoa, ilmauksia ja vakiintuneita sanontoja harjoitellaan oppilaiden elämään liittyvien aihepiirien yhteydessä. Sisältöjä valittaessa näkökulmana on ajankohtaisuus sekä oppilaita kiinnostavat ja oppilaille merkitykselliset aihepiirit. Sanastoa, ilmauksia ja vakiintuneita sanontoja harjoitellaan monenlaisista puhutuista ja kirjoitetuista teksteistä. Harjoitellaan ruotsin kielen äänteitä, sanapainoa ja intonaatiota.

Laaja-alainen osaaminen

L4

Kehittyvä kielitaito, taito tuottaa tekstejä

Tavoite 9

Opetuksen tavoite

tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista erilaisista aiheista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisiin rakenteisiin

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii ilmaisemaan itseään suullisesti ja kirjallisesti käyttäen keskeistä sanastoa ja keskeisiä rakenteita. Oppilas oppii ääntämään ymmärrettävästi.

Arvioinnin kohde

Tekstien tuottamistaidot

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Sanastoa, ilmauksia, vakiintuneita sanontoja ja rakenteita harjoitellaan nuorten elämään liittyvissä luonteissa kielenkäyttötilanteissa sekä suullisesti että kirjallisesti. Sisältöjä valittaessa näkökulmana on ajankohtaisuus sekä oppilaita kiinnostavat ja oppilaille merkitykselliset aihepiirit. Harjoitellaan runsaasti ja monipuolisesti ruotsin kielen äänteitä, sanapainoa ja intonaatiota. Harjoitellaan hyödyntämään foneettisia merkkejä ääntämisen opettelussa.

Vuosiluokka 8 (1vvkt)

Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tavoite 1

Opetuksen tavoite

syventää oppilaan ymmärrystä suomen ja ruotsin kielen asemasta kansalliskielinä Suomessa ja syventää oppilaan tietoja pohjoismaisesta kieli- ja kulttuuriympäristöstä sekä ohjata oppilasta tutustumaan Pohjoismaita yhdistäviin asioihin ja arvoihin

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii ymmärtämään suomen ja ruotsin kielen merkityksen kansalliskielinä Suomessa. Oppilas oppii tuntemaan pohjoismaista kieli- ja kulttuuriympäristöä. Oppilas oppii tuntemaan Pohjoismaita yhdistäviä asioita ja arvoja.

Arvioinnin kohde

Pohjoismaisen kieli- ja kulttuuriympäristön hahmottaminen

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Syvennetään oppilaan ymmärrystä suomen ja ruotsin kielen asemasta kansalliskielinä Suomessa. Tutustutaan erilaisiin ruotsin kielellä tarjottaviin palveluihin, mediaan, kulttuuriin ja koulutukseen. Syvennetään tietoa pohjoismaisista kieli- ja kulttuuriympäristöistä. Käsitellään valinnan mukaan Pohjoismaita yhdistäviä asioita, kuten historia, yhteiskuntajärjestelmä, perinteet ja luontosuhde. Tutustutaan Pohjoismaita yhdistäviin arvoihin, kuten demokratia, tasa-arvo ja sananvapaus. Sisältöjä valittaessa näkökulmana on myös oppilaita kiinnostavat ja oppilaille merkitykselliset aihepiirit.

Tavoite 2

Opetuksen tavoite

tukea oppilaan kielellisen uteliaisuuden ja päättelykyvyn kehittymistä, ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia ruotsin kielessä on ja käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena ja ohjata oppilasta hyödyntämään muita kieliä ruotsia opiskellessaan

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii kehittämään kielellistä päättelykykyään. Oppilas oppii hyödyntämään ruotsin kielen säännönmukaisuuksia ja käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena. Oppilas oppii hyödyntämään muita kieliä ruotsia opiskellessaan.

Arvioinnin kohde

Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Arvioitava osaaminen sisältyy kehittyvän kielitaidon tavoitteiden osaamisen kuvauksiin.

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Vahvistetaan oppilaiden kielitietoisuutta ja kehitetään oppilaan kielitietoa. Ruotsin kielen sanaston, ilmauksien, vakiintuneiden sanontojen ja rakenteiden opiskelu kytketään oppilaiden elämään ja arkeen liittyviin tilanteisiin, jolloin kielitietoa voidaan käyttää monipuolistamaan oppilaiden kielitaitoa. Harjoitellaan hyödyntämään ruotsin kielen säännönmukaisuuksia ja käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisen tukena. Harjoitellaan hyödyntämään muita kieliä ruotsin kielen oppimisessa.

Laaja-alainen osaaminen

L1, L4

Kielenopiskelutaidot

Tavoite 3

Opetuksen tavoite

ohjata oppilasta ottamaan vastuuta ruotsin kielen opiskelustaan ja asettamaan tavoitteita opiskelulle, kannustaa oppilasta käyttämään monipuolisia tapoja oppia ruotsin kieltä myös vuorovaikutuksessa toisten kanssa ja kannustaa oppilasta harjaannuttamaan ja kehittämään ruotsin kielen taitoaan monipuolisesti myös tieto- ja viestintäteknologian avulla

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii ottamaan vastuuta ruotsin kielen opiskelustaan ja asettamaan tavoitteita opiskelulle. Oppilas oppii käyttämään itselleen parhaiten sopivia tapoja oppia ruotsin kieltä sekä käyttämään ja kehittämään ruotsin kielen taitoaan monipuolisesti myös tieto- ja viestintäteknologian avulla.

Arvioinnin kohde

Vastuun ottaminen ruotsin kielen opiskelusta ja monipuolisten opiskelustrategioiden hyödyntäminen ruotsin kielen oppimisessa

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Harjoitellaan ottamaan vastuuta omasta ruotsin kielen opiskelusta ja asettamaan tavoitteita ruotsin kielen opiskelulle. Käytetään itsenäiseen, pitkäjänteiseen työskentelyyn ja kriittiseen tiedonhankintaan ohjaavia toimintatapoja. Suunnitellaan toimintaa ja asetetaan tavoitteita myös yhdessä. Harjoitellaan monipuolisesti eri tapoja oppia ruotsin kieltä myös tieto- ja viestintäteknologian avulla ja opetellaan hyödyntämään itselle sopivia tapoja oppia ruotsin kieltä.

Laaja-alainen osaaminen

L1

Tavoite 4

Opetuksen tavoite

kannustaa oppilasta ymmärtämään ruotsin kielen taito tärkeänä osana jatkuvaa oppimista ja oman kielivarannon karttumista, kannustaa ja ohjata oppilasta huomaamaan mahdollisuuksia käyttää

ruotsin kieltä omassa elämässään ja käyttämään ruotsin kieltä rohkeasti eri tilanteissa myös koulun ulkopuolella

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii ymmärtämään ruotsin kielen taidon tärkeänä osana jatkuvaa oppimista ja oman kielivarannon karttumista. Oppilas oppii huomaamaan mahdollisuuksia käyttää ruotsin kieltä. Oppilas oppii harjoittelemaan ja käyttämään ruotsin kielen taitoaan erilaisissa tilanteissa ja toimintaympäristöissä myös koulun ulkopuolella.

Arvioinnin kohde

Ruotsin kielen taidon merkityksen ymmärtäminen osana omaa kielivarantoa ja jatkuvaa oppimista.

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Pohditaan ruotsin kielen osaamisen merkitystä osana jatkuvaa oppimista ja omaa kielivarantoa. Selvitetään, missä ruotsin taitoa tarvitaan ja missä sitä voi käyttää nyt ja tulevaisuudessa. Havainnoidaan ja pohditaan yhdessä, missä ruotsin kieltä käytetään ja hyödynnetään sekä, miten ruotsin kieli näkyy erilaisissa tilanteissa ja toimintaympäristöissä. Hyödynnetään erilaisia ruotsinkielisiä toimintaympäristöjä.

Laaja-alainen osaaminen

L2, L7

Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutustilanteissa

Tavoite 5

Opetuksen tavoite

järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista vuorovaikutusta

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.

Arvioinnin kohde

Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Vuorovaikutustilanteiden sisältöjä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta ruotsin kielellä eri yhteisöissä, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen. Erilaisia vuorovaikutustilanteita harjoitellaan toiminnallisesti.

Laaja-alainen osaaminen

L4

Tavoite 6

Opetuksen tavoite

tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet
Oppilas oppii hyödyntämään kielellisiä viestintästrategioita.

Arvioinnin kohde
Viestintästrategioiden käyttö

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue
Harjoitellaan eri tapoja pyytää toistoa, hidastusta ja selvennystä puhekumppanilta sekä eiviestinnällisiä keinoja kuten ilmeitä ja eleitä viestin perille saamiseksi. Harjoitellaan eri tapoja käyttää kompensatiostrategioita kuten kiertoilmauksia. Vahvistetaan oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää vähäistäkin kielitaitoa rohkeasti.

Laaja-alainen osaaminen
L2, L4

Tavoite 7

Opetuksen tavoite
auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmauksien tuntemustaan

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet
Oppilas oppii käyttämään erilaisia kohteliaisuuden ilmauksia.

Arvioinnin kohde
Viestinnän kulttuurinen sopivuus

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue
Harjoitellaan kohteliasta kielen käyttöä kuten erilaisia kohteliaisuuden ilmauksia rutiininomaisissa viestintätilanteissa kulttuuriin sopivalla tavalla.

Laaja-alainen osaaminen
L2, L4, L6

Kehittyvä kielitaito, taito tulkita tekstejä

Tavoite 8

Opetuksen tavoite
rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet
Oppilas oppii ymmärtämään erilaisia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä.

Arvioinnin kohde
Tekstien tulkintataidot

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Sanastoa, ilmauksia, vakiintuneita sanontoja ja rakenteita harjoitellaan nuorten elämään liittyvien aihepiirien yhteydessä. Sisältöjä valittaessa näkökulmana on ajankohtaisuus sekä oppilaita kiinnostavat ja oppilaille merkitykselliset aihepiirit, tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon sekä oppilaan omaan tulevaisuuteen liittyvät suunnitelmat. Sanastoa, ilmauksia, vakiintuneita sanontoja rakenteita opetellaan monenlaisista puhutuista ja kirjoitetuista teksteistä. Harjoitellaan ruotsin kielen äänteitä, sanapainoa ja intonaatiota.

Laaja-alainen osaaminen

L4

Kehittyvä kielitaito, taito tuottaa tekstejä

Tavoite 9

Opetuksen tavoite

tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista erilaisista aiheista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisimpiin rakenteisiin

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii ilmaisemaan itseään suullisesti ja kirjallisesti käyttäen keskeistä sanastoa ja keskeisiä rakenteita. Oppilas oppii ääntämään ymmärrettävästi.

Arvioinnin kohde

Tekstien tuottamistaidot

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Sanastoa, ilmauksia, vakiintuneita sanontoja ja rakenteita harjoitellaan nuorten elämään liittyvissä luonteissa kielenkäyttötilanteissa sekä suullisesti että kirjallisesti. Sisältöjä valittaessa näkökulmana on ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet ja oppilaille merkitykselliset aihepiirit, kuten tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon sekä oppilaan omaan tulevaisuuteen liittyvät suunnitelmat. Harjoitellaan runsaasti ja monipuolisesti ruotsin kielen äänteitä, sanapainoa ja intonaatiota. Harjoitellaan hyödyntämään foneettisia merkkejä ääntämisen opettelussa.

Laaja-alainen osaaminen

L4, L5

Vuosiluokka 9 (2vvkt)

Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tavoite 1

Opetuksen tavoite

syventää oppilaan ymmärrystä suomen ja ruotsin kielen asemasta kansalliskielinä Suomessa ja syventää oppilaan tietoja pohjoismaisesta kieli- ja kulttuuriympäristöstä sekä ohjata oppilasta tutustumaan Pohjoismaita yhdistäviin asioihin ja arvoihin

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii ymmärtämään suomen ja ruotsin kielen merkityksen kansalliskielinä Suomessa. Oppilas oppii tuntemaan pohjoismaista kieli- ja kulttuuriympäristöä. Oppilas oppii tuntemaan Pohjoismaita yhdistäviä asioita ja arvoja.

Arvioinnin kohde

Pohjoismaisen kieli- ja kulttuuriympäristön hahmottaminen

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Syvennetään oppilaan ymmärrystä suomen ja ruotsin kielen asemasta kansalliskielinä Suomessa. Tutustutaan erilaisiin ruotsin kielellä tarjottaviin palveluihin, mediaan, kulttuuriin ja koulutukseen. Syvennetään tietoa pohjoismaisista kieli- ja kulttuuriympäristöistä. Käsitellään valinnan mukaan Pohjoismaita yhdistäviä asioita, kuten historia, yhteiskuntajärjestelmä, perinteet ja luontosuhde. Tutustutaan Pohjoismaita yhdistäviin arvoihin, kuten demokratia, tasa-arvo ja sananvapaus. Sisältöjä valittaessa näkökulmana on myös oppilaita kiinnostavat ja oppilaille merkitykselliset aihepiirit.

Laaja-alainen osaaminen

L2, L5

Osaamisen kuvaus arvosanalle 5

Oppilas osaa mainita jonkin syyn, miksi Suomessa puhutaan suomea ja ruotsia. Oppilas osaa antaa jonkin esimerkin pohjoismaisesta kieli- ja kulttuuriympäristöstä sekä Pohjoismaita yhdistävästä asiasta.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 7

Oppilas osaa antaa jonkin esimerkin Suomen kansalliskielten asemasta. Oppilas osaa antaa joitakin esimerkkejä pohjoismaisesta kieli- ja kulttuuriympäristöstä sekä Pohjoismaita yhdistävistä asioista.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8

Oppilas osaa kertoa Suomen kansalliskielten asemasta. Oppilas osaa kertoa pohjoismaisesta kieli- ja kulttuuriympäristöstä sekä Pohjoismaita yhdistävistä asioista.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 9

Oppilas osaa vertailla Suomen kansalliskielten asemaa. Oppilas osaa vertailla pohjoismaisia kieli- ja kulttuuriympäristöjä sekä pohtia Pohjoismaita yhdistäviä asioita.

Tavoite 2

Opetuksen tavoite

tukea oppilaan kielellisen uteliaisuuden ja päättelykyvyn kehittymistä, ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia ruotsin kielessä on ja käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena ja ohjata oppilasta hyödyntämään muita kieliä ruotsia opiskellessaan

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii kehittämään kielellistä päättelykykyään. Oppilas oppii hyödyntämään ruotsin kielen säännönmukaisuuksia ja käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena. Oppilas oppii hyödyntämään muita kieliä ruotsia opiskellessaan.

Arvioinnin kohde

Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Arvioitava osaaminen sisältyy kehittyvän kielitaidon tavoitteiden osaamisen kuvauksiin.

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Vahvistetaan oppilaiden kielitietoisuutta ja kehitetään oppilaan kielitietoa. Ruotsin kielen sanaston, ilmauksien, vakiintuneiden sanontojen ja rakenteiden opiskelu kytketään oppilaiden elämään ja arkeen liittyviin tilanteisiin, jolloin kielitietoa voidaan käyttää monipuolistamaan oppilaiden kielitaitoa. Harjoitellaan hyödyntämään ruotsin kielen säännönmukaisuuksia ja käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisen tukena. Harjoitellaan hyödyntämään muita kieliä ruotsin kielen oppimisessa.

Laaja-alainen osaaminen

L1, L4

Kielenopiskelutaidot

Tavoite 3

Opetuksen tavoite

ohjata oppilasta ottamaan vastuuta ruotsin kielen opiskelustaan ja asettamaan tavoitteita opiskelulleen, kannustaa oppilasta käyttämään monipuolisia tapoja oppia ruotsin kieltä myös vuorovaikutuksessa toisten kanssa ja kannustaa oppilasta harjaannuttamaan ja kehittämään ruotsin kielen taitoaan monipuolisesti myös tieto- ja viestintäteknologian avulla

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii ottamaan vastuuta ruotsin kielen opiskelustaan ja asettamaan tavoitteita opiskelulleen. Oppilas oppii käyttämään itselleen parhaiten sopivia tapoja oppia ruotsin kieltä sekä käyttämään ja kehittämään ruotsin kielen taitoaan monipuolisesti myös tieto- ja viestintäteknologian avulla.

Arvioinnin kohde

Vastuun ottaminen ruotsin kielen opiskelusta ja monipuolisten opiskelustrategioiden hyödyntäminen ruotsin kielen oppimisessa

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Harjoitellaan ottamaan vastuuta omasta ruotsin kielen opiskelusta ja asettamaan tavoitteita ruotsin kielen opiskelulle. Käytetään itsenäiseen, pitkäjänteiseen työskentelyyn ja kriittiseen tiedonhankintaan ohjaavia toimintatapoja. Suunnitellaan toimintaa ja asetetaan tavoitteita myös yhdessä. Harjoitellaan monipuolisesti eri tapoja oppia ruotsin kieltä myös tieto- ja viestintäteknologian avulla ja opetellaan hyödyntämään itselle sopivia tapoja oppia ruotsin kieltä.

Laaja-alainen osaaminen

L1

Osaamisen kuvaus arvosanalle 5

Oppilas ottaa ohjattuna satunnaisesti vastuuta ruotsin kielen opiskelustaan. Oppilas osaa käyttää jotakin tapaa oppiakseen ruotsin kieltä ja kehittääkseen kielitaitoaan myös vuorovaikutuksessa muiden kanssa.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 7

Oppilas ottaa usein vastuuta ruotsin kielen opiskelustaan. Oppilas osaa käyttää joitakin tapoja oppiakseen ruotsin kieltä ja kehittääkseen kielitaitoaan myös vuorovaikutuksessa muiden kanssa.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8

Oppilas ottaa säännöllisesti vastuuta ruotsin kielen opiskelustaan. Oppilas osaa käyttää useita itselleen sopivia tapoja oppiakseen ruotsin kieltä ja kehittääkseen kielitaitoaan myös vuorovaikutuksessa muiden kanssa.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 9

Oppilas ottaa vastuuta ruotsin kielen opiskelustaan. Oppilas osaa käyttää monipuolisesti itselleen sopivia tapoja oppiakseen ruotsin kieltä ja kehittääkseen kielitaitoaan myös vuorovaikutuksessa muiden kanssa.

Tavoite 4

Opetuksen tavoite

kannustaa oppilasta ymmärtämään ruotsin kielen taito tärkeänä osana jatkuvaa oppimista ja oman kielivarannon karttumista, kannustaa ja ohjata oppilasta huomaamaan mahdollisuuksia käyttää ruotsin kieltä omassa elämässään ja käyttämään ruotsin kieltä rohkeasti eri tilanteissa myös koulun ulkopuolella

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii ymmärtämään ruotsin kielen taidon tärkeänä osana jatkuvaa oppimista ja oman kielivarannon karttumista. Oppilas oppii huomaamaan mahdollisuuksia käyttää ruotsin kieltä. Oppilas oppii harjoittelemaan ja käyttämään ruotsin kielen taitoaan erilaisissa tilanteissa ja toimintaympäristöissä myös koulun ulkopuolella.

Arvioinnin kohde

Ruotsin kielen taidon merkityksen ymmärtäminen osana omaa kielivarantoa ja jatkuvaa oppimista.

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Pohditaan ruotsin kielen osaamisen merkitystä osana jatkuvaa oppimista ja omaa kielivarantoa. Selvitetään, missä ruotsin taitoa tarvitaan ja missä sitä voi käyttää nyt ja tulevaisuudessa. Havainnoidaan ja pohditaan yhdessä, missä ruotsin kieltä käytetään ja hyödynnetään sekä, miten ruotsin kieli näkyy erilaisissa tilanteissa ja toimintaympäristöissä. Hyödynnetään erilaisia ruotsinkielisiä toimintaympäristöjä.

Laaja-alainen osaaminen

L2, L7

Osaamisen kuvaus arvosanalle 5

Oppilas osaa antaa jonkin esimerkin ruotsin kielen taidon merkityksestä.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 7 Oppilas osaa antaa esimerkkejä ruotsin kielen taidon merkityksestä osana omaa elämää. Oppilas harjoittelee ja käyttää satunnaisesti ruotsin kielen taitoaan erilaisissa tilanteissa ja toimintaympäristöissä.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8

Oppilas osaa antaa esimerkkejä ruotsin kielen taidon merkityksestä osana omaa elämää ja kielivarannon kartuttamista. Oppilas harjoittelee ja käyttää usein ruotsin kielen taitoaan erilaisissa tilanteissa ja toimintaympäristöissä.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 9

Oppilas osaa kertoa ruotsin kielen taidon merkityksestä osana omaa elämää, kielivarannon kartuttamista ja jatkuvaa oppimista. Oppilas harjoittelee ja käyttää säännöllisesti ruotsin kielen taitoaan erilaisissa tilanteissa ja toimintaympäristöissä.

Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutustilanteissa

Tavoite 5

Opetuksen tavoite

järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista vuorovaikutusta

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.

Arvioinnin kohde

Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Vuorovaikutustilanteiden sisältöjä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta ruotsin kielellä eri yhteisöissä, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen. Erilaisia vuorovaikutustilanteita harjoitellaan toiminnallisesti.

Laaja-alainen osaaminen

L4

Osaamisen kuvaus arvosanalle 5

Taitotaso A1.1 Oppilas selviytyy satunnaisesti viestintäkumppanin tukemana muutamasta, kaikkein yleisimmin toistuvasta ja rutiininomaisesta viestintätilanteesta.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 7

Taitotaso A1.2 Oppilas selviytyy satunnaisesti yleisimmin toistuvista, rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen vielä enimmäkseen viestintäkumppaniin.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8

Taitotaso A1.3 Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 9

Taitotaso A1.3/A2.1 Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista. Oppilas pystyy vaihtamaan ajatuksia tai tietoja tutuissa ja jokapäiväisissä tilanteissa.

Tavoite 6

Opetuksen tavoite
tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet
Oppilas oppii hyödyntämään kielellisiä viestintästrategioita.

Arvioinnin kohde
Viestintästrategioiden käyttö

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue
Harjoitellaan eri tapoja pyytää toistoa, hidastusta ja selvennystä puhekumppanilta sekä eiviestinnällisiä keinoja kuten ilmeitä ja eleitä viestin perille saamiseksi. Harjoitellaan eri tapoja käyttää kompensatiostrategioita kuten kiertoilmauksia. Vahvistetaan oppilaiden luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää vähäistäkin kielitaitoa rohkeasti.

Laaja-alainen osaaminen
L2, L4

Osaamisen kuvaus arvosanalle 5
Taitotaso A1.1 Oppilas tarvitsee paljon apukeinoja (esim. eleet, piirtäminen, sanastot, netti). Oppilas osaa joskus arvailla tai päätellä yksittäisten sanojen merkityksiä asiayhteyden, yleistiedon tai muun kielitaitonsa perusteella. Oppilas osaa ilmaista, onko ymmärtänyt.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 7
Taitotaso A1.2 Oppilas tukeutuu viestinnässään kaikkein keskeisimpiin sanoihin ja ilmauksiin. Oppilas tarvitsee paljon apukeinoja. Oppilas osaa pyytää toistamista tai hidastamista.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8
Taitotaso A1.3 Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee vielä usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin tai muunlaisella minimipalautteella. Oppilas joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
Taitotaso A1.3/A2.1 Oppilas osallistuu viestintään ja tarvitsee vain satunnaisesti apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin. Oppilas joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa melko usein turvautuen harvemmin ei-kielellisiin ilmaisuihin. Oppilas osaa soveltaa jonkin verran viestintäkumppanin ilmaisuja omassa viestinnässään.

Tavoite 7

Opetuksen tavoite
auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmauksien tuntemustaan

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet
Oppilas oppii käyttämään erilaisia kohteliaisuuden ilmauksia.

Arvioinnin kohde
Viestinnän kulttuurinen sopivuus

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Harjoitellaan kohteliasta kielen käyttöä kuten erilaisia kohteliaisuuden ilmauksia rutiininomaisissa viestintätilanteissa kulttuuriin sopivalla tavalla.

Laaja-alainen osaaminen

L2, L4, L6

Osaamisen kuvaus arvosanalle 5

Taitotaso A1.1 Oppilas osaa käyttää muutamia kielelle ja kulttuurille tyypillisimpiä kohteliaisuuden ilmauksia (tervehdminen, hyvästely, kiittäminen) joissakin kaikkein rutiininomaisimmissa sosiaalisissa kontakteissa.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 7

Taitotaso A1.2 Oppilas osaa käyttää muutamia kaikkein yleisimpiä kielelle ominaisia kohteliaisuuden ilmauksia rutiininomaisissa sosiaalisissa kontakteissa.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8

Taitotaso A1.3 Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiininomaisissa sosiaalisissa kontakteissa.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 9

Taitotaso A1.3/A2.1 Oppilas selviytyy joistakin lyhyistä sosiaalisista tilanteista ja osaa käyttää joitakin kohteliaita tervehdyksiä ja puhuttelumuotoja sekä esittää esimerkiksi pyyntöjä, kutsuja, ehdotuksia ja anteeksipyyntöjä ja vastata sellaisiin.

Kehittyvä kielitaito, taito tulkita tekstejä

Tavoite 8

Opetuksen tavoite

rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii ymmärtämään erilaisia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä.

Arvioinnin kohde

Tekstien tulkintataidot

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Sanastoa, ilmauksia, vakiintuneita sanontoja ja rakenteita harjoitellaan nuorten elämään liittyvien aihepiirien yhteydessä. Sisältöjä valittaessa näkökulmana on ajankohtaisuus sekä oppilaita kiinnostavat ja oppilaille merkitykselliset aihepiirit, tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon sekä oppilaan omaan tulevaisuuteen liittyvät suunnitelmat. Sanastoa, ilmauksia, vakiintuneita sanontoja rakenteita opetellaan monenlaisista puhutuista ja kirjoitetuista teksteistä. Harjoitellaan ruotsin kielen äänteitä, sanapainoa ja intonaatiota.

Laaja-alainen osaaminen

L4

Osaamisen kuvaus arvosanalle 5

Taitotaso A1.1 Oppilas ymmärtää vähäisen määrän yksittäisiä puhuttuja ja kirjoitettuja sanoja ja ilmauksia. Oppilas tuntee kirjainjärjestelmän tai hyvin rajallisen määrän kirjoitusmerkkejä.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 7

Taitotaso A1.2 Oppilas ymmärtää harjoiteltua, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää muutaman sanan mittaista kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta. Oppilas tunnistaa tekstistä yksittäisiä tietoja.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8

Taitotaso A1.3 Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 9

Taitotaso A1.3/A2.1 Oppilas ymmärtää helppoja, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sekä hidasta puhetta sisältäviä tekstejä. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa tiedon lyhyistä, yksinkertaisista, itseään kiinnostavista viesteistä ja tekstin pääajatuksen tuttua sanastoa sisältävästä, ennakoitavasta tekstistä.

Kehittyvä kielitaito, taito tuottaa tekstejä

Tavoite 9

Opetuksen tavoite

tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista erilaisista aiheista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisiin rakenteisiin

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas oppii ilmaisemaan itseään suullisesti ja kirjallisesti käyttäen keskeistä sanastoa ja keskeisiä rakenteita. Oppilas oppii ääntämään ymmärrettävästi.

Arvioinnin kohde

Tekstien tuottamistaidot

Opetuksen tavoitteeseen liittyvä keskeinen sisältöalue

Sanastoa, ilmauksia, vakiintuneita sanontoja ja rakenteita harjoitellaan nuorten elämään liittyvissä luonteissa kielenkäyttötilanteissa sekä suullisesti että kirjallisesti. Sisältöjä valittaessa näkökulmana on ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet ja oppilaille merkitykselliset aihepiirit, kuten tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon sekä oppilaan omaan tulevaisuuteen liittyvät suunnitelmat. Harjoitellaan runsaasti ja monipuolisesti ruotsin kielen äänteitä, sanapainoa ja intonaatiota. Harjoitellaan hyödyntämään foneettisia merkkejä ääntämisen opettelussa.

Laaja-alainen osaaminen

L4, L5

Osaamisen kuvaus arvosanalle 5

Taitotaso A1.1 Oppilas osaa ilmaista itseään puheessa hyvin suppeasti käyttäen harjoiteltuja sanoja ja opeteltuja vakioilmaisuja. Oppilas ääntää joitakin harjoiteltuja ilmauksia ymmärrettävästi ja osaa kirjoittaa joitakin erillisiä sanoja ja sanontoja.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 7

Taitotaso A1.2 Oppilas pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuväriä ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Oppilas ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi ja hallitsee hyvin suppean perussanaston, muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen ja peruskieliopin aineksia.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8

Taitotaso A1.3 Oppilas osaa rajallisen määrän lyhyitä, ulkoa opeteltuja ilmauksia, keskeistä sanastoa ja perustason lauserakenteita. Oppilas pystyy kertomaan arkisista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuväriä ja kirjoittamaan yksinkertaisia viestejä ja ääntää harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 9

Taitotaso A1.3/A2.1 Oppilas pystyy kertomaan jokapäiväisistä ja konkreettisista sekä itselleen tärkeistä asioista käyttäen yksinkertaisia lauseita ja konkreettista sanastoa. Oppilas osaa keskeistä perussanastoa ja rakenteita. Oppilas osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissa kuin harjoitelluissa ilmauksissa.

Ranskan ja saksan kielet, B2-oppimäärä, vuosiluokat 8-9

Oppiaineen tavoitteet:

Valinnaisen B2-kielen opetuksen tavoitteita ovat kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen, kielenopiskelutaitojen vahvistuminen, taito toimia vuorovaikutuksessa kohdekieltä käyttäen, sekä taito tulkita ja tuottaa kohdekieltä. Koska vieras kieli on kumulatiivinen oppiaine, ovat opetuksen tavoitteet samat läpi luokkien 8-9 oppilaiden taitojen syventyessä. (Kts.T1-T7 ao. taulukossa.)

B2-kieli on oppilaalle äidinkielen jälkeen kolmas tai neljäs opiskeltava kieli, joten oppilaalla on jo paljon kokemusta kielen opiskelusta. Hän kykenee käyttämään aiemmin hankkimaansa tietoa ja taitoa oppimisensa tukena. Oppilasta rohkaistaan käyttämään kaikkia opiskelemissään kieliä monipuolisessa vuorovaikutuksessa ja tiedonhankinnassa.

Opetuksen tavoitteena on kehittää oppilaan kielellistä päättelykykyä ja samalla edistää hänen kielenopiskelutaitojaan. Kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämistä syvennetään pohtimalla erilaisia kieliyhteisöihin liittyviä arvosidonnaisia ilmiöitä. Myös tunteiden käsittelylle annetaan tilaa, ja tarpeen mukaan vaikeita asioita voidaan käsitellä myös koulun opetuskielillä.

Oppiaineen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 8-9:

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutkitaan ja vertaillaan piirteitä, jotka ovat opiskeltavalle kielelle luonteenomaisia ja jotka erottavat sitä tai tekevät siitä tunnistettavan aiemmin opitun perustelleella. Muodostetaan käsitys lähisukukielistä, tutustutaan opiskeltavan kielen levinneisyyden taustaan, etsitään oppilaita kiinnostavaa tietoa kielialueen kulttuurisista ja muista ilmiöistä. Pohditaan mahdollisia kyseiseen kieleen ja kulttuuriin liittyviä ennakko-oletuksia.

S2 Kielenopiskelutaidot

Tutkitaan yhdessä, mikä edistää parhaiten kohdekielen oppimista, mihin kieltä voi käyttää ja mistä löytyy kiinnostavaa kohdekielistä aineistoa. Asetetaan omia tavoitteita, opetellaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia ja erilaisia tekstejä lähinnä epämuodollisissa tilanteissa. Tarpeen mukaan opetellaan myös muodollisempaa kielenkäyttöä. Valitaan oppilaita kiinnostavia kielenkäytön aihepiirejä näkökulmana minä, me ja maailma. Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan jossain määrin huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema. Havainnoidaan kohdekielen rytmiä, intonaatiota ja muita ääntämisen piirteitä ja harjoitellaan ääntämään luontevasti. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä.

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 8:

8. luokan B2-kielen opetuksessa tutustutaan kohdekielten kieliperheisiin ja verrataan opeteltavan kielen sanoja esimerkiksi englannin kieleen ja oppilaan omaan äidinkieleen. (T1) Opitaan tervehtimään, kertomaan itsestä perustietoja sekä harjoitellaan vuorovaikutusta jokapäiväisissä viestintätilanteissa, kuten esittelytilanteissa, kahvilassa ja ystävien kesken. Samalla opitaan aktiivista kommunikointia ja viestintästrategioiden käyttöä, esimerkiksi täytesanoja ja kiertoilmauksia, sekä mielipiteen ilmaisua (T3-T7). Opetuksen pääpaino on suullisessa kielitaidossa ja kommunikaatiossa. (T5) Tuntityöskentely on monipuolista, mm. pellsyyttä, musiikkia, draamaa ja tietotekniikkaa käytetään kielenoppimisen apuvälineenä.

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 9:

9. luokalla syvennetään ja laajennetaan vuosiluokan 8 tavoitealueita kielenopiskelutaitojen, työtapojen, vuorovaikutuksen ja viestinnän alalla. (T2-T7) . Syvennetään kulttuurisesti kohteliasta ja sopivaa kielenkäytön opettelua ja mielipiteen ilmaisua. (T5)

Vuorovaikutustaitoja kohdekielellä syvennetään harjoittelemalla viestintää esim. matkustamiseen, vapaa-aikaan ja terveyteen liittyvissä viestintätilanteissa. (T1-T7)

Oppilaan oppimisen arviointi oppiaineessa vuosiluokilla 8-9:

Kts. luku Vieraiden kielten arvioinnista yleisesti

Oppiaineen päättöarvioinnin kriteerit hyvälle osaamiselle (arvosanalle 8) oppimäärän päättyessä

Opetuksen tavoite	Sisältö-alueet	Laaja-alaiset osaamisalueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä/arvosanan kahdeksan osaaminen
Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen				
T1 auttaa oppilasta hahmottamaan uuden opiskeltavan kielen suhde aiemmin opiskelemiinsa kieliin, tutustumaan kyseisen kielen kielialueeseen ja elämänmuodon joihinkin keskeisiin piirteisiin sekä tukea oppilaan kielellisen päättelykyvyn, uteliaisuuden ja monikielisyyden kehittymistä	S1	L1, L2, L4	Opiskeltavan kielen aseman, keskeisten erityispiirteiden ja kielialueen hahmottaminen	Oppilas tuntee opiskeltavan kielen asemaa maailman kielten joukossa ja keskeisimpiä kielen erityispiirteitä. Oppilas osaa luonnehtia joitakin opiskeltavan kielen kielialueen kulttuurisia ja muita ilmiöitä.
Kielenopiskelutaidot				

T2 rohkaista oppilasta näkemään opiskeltavan kielen taito osana elinikäistä oppimista ja oman kielivarannon karttumista, ohjata oppilasta löytämään itselleen ja ikäkaudelleen parhaiten sopivia tapoja oppia kieliä ja kannustaa häntä käyttämään vähäistäkin taitoaan myös oppituntien ulkopuolella	S2	L3	Tavoitteiden asettaminen, oppimisen reflektointi ja yhteistyö	Oppilas osaa arvioida omia kielenopiskelutavoitteitaan ja opiskelutapojaan. Oppilas huomaa, mihin hän voi käyttää kielitaitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä.
Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa				Taitotaso A1.3
T3 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista vuorovaikutusta	S3	L4	Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.
T4 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä	S3	L4	Viestintästrategioiden käyttö	Oppilas osallistuu viestintään, mutta tarvitsee vielä usein apukeinoja. Oppilas osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Oppilas joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.

T5 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan	S3	L4, L6	Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiininomaisissa sosiaalisissa tilanteissa.
Kehittyvä kielitaito, taito tulkita tekstejä				Taitotaso A1.3
T6 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä	S3	L4	Tekstien tulkintataidot	Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.
Kehittyvä kielitaito, taito tulkita tekstejä				Taitotaso A1.2
T7 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisimpiin rakenteisiin.	S3	L5	Tekstien tuottamistaidot	Oppilas pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuvarastoa ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Oppilas ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi. Oppilas osaa hyvin suppean perussanaston, muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen ja peruskieliopin aineksia.

14.5.4 Mathematics grades 7-9

Matematiikassa noudatetaan Suomen valtakunnallisia opetussuunnitelman perusteita. Keskeiset käsitteet opiskellaan sekä englanniksi että suomeksi.

Matematiikan opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden loogista, täsmällistä ja luovaa matemaattista ajattelua. Opetus luo pohjan matemaattisten käsitteiden ja rakenteiden ymmärtämiselle sekä kehittää oppilaiden kykyä käsitellä tietoa ja ratkaista ongelmia. Matematiikan opetus tukee oppilaiden myönteistä asennetta matematiikkaa kohtaan ja positiivista minäkuvaa matematiikan oppijoina. Se kehittää myös viestintä-, vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja. Matematiikan opiskelu on tavoitteellista ja pitkäjänteistä toimintaa, jossa oppilaat ottavat vastuuta omasta oppimisestaan. Oppimista tuetaan hyödyntämällä tieto- ja viestintäteknologiaa.

Opetus ohjaa oppilaita ymmärtämään matematiikan hyödyllisyyden omassa elämässään ja laajemmin yhteiskunnassa. Opetus kehittää oppilaiden kykyä käyttää ja soveltaa matematiikkaa monipuolisesti.

Specific task of *subject* in grades 7-9:

Vuosiluokkien 7–9 opetuksessa syvennetään matemaattisten käsitteiden ja niiden välisten yhteyksien ymmärtämistä. Matematiikan opetus ohjaa oppilaita tavoitteelliseen, täsmälliseen, keskittyneeseen ja pitkäjänteiseen toimintaan. Oppilaita rohkaistaan esittämään ratkaisujaan ja keskustelemaan niistä. Opetuksessa kehitetään oppilaiden yhteistyötaitoja.

Objectives for learning environments and work methods in grades 7-9:

Matematiikan opetuksessa kannustetaan oppilasta ottamaan vastuuta matematiikan oppimisesta sekä yksin että yhdessä toimien. Oppilasta pyritään ohjaamaan täsmälliseen matemaattiseen ilmaisuun suullisesti ja kirjallisesti sekä loogiseen ja luovaan ajatteluun matemaattisten tehtävien ratkaisemisessa. Tavoitteena on, että oppilas oppii arvioimaan ja kehittämään matemaattisia ratkaisujaan sekä tarkastelemaan kriittisesti tuloksen mielekkyyttä, ja että oppilaan päättelytaidot vahvistuvat. Oppilasta ohjataan ymmärtämään uusia matemaattisia käsitteitä muun muassa geometriaan, yhtälöiden ratkaisemiseen ja funktioihin liittyen, sekä kehittämään algoritmisen ajattelun ja ohjelmoinnin taitoja.

Opetuksessa voidaan käyttää vaihtelevia työtapoja. Ongelmia matematisoidaan, ratkaistaan ja tulkitaan yksin ja yhdessä. Oppilaita rohkaistaan käyttämään ajattelua tukevia piirroksia ja välineitä.

Guidance, differentiation and support in grades 7-9:

Oppilaiden matematiikan osaamista ja taitojen kehittymistä seurataan jatkuvasti yhdessä oppilaiden kanssa, ja oppilaille korostetaan asioiden ymmärtämisen tärkeyttä. Oppilaita tuetaan suurempien asiakokonaisuuksien hahmottamisessa ja yhteyksien löytämisessä. Tarvittaessa pyritään järjestämään tukiovetusta.

Assessments of student's learning in grades 7-9:

Arviointi ja kannustava palaute ohjaavat oppilaita kehittämään matematiikan osaamistaan ja ymmärtämistään sekä pitkäjänteisen työskentelyn taitoja. Palaute auttaa oppilaita huomaamaan, mitä tietoja ja taitoja tulisi edelleen kehittää ja miten. Oppilaita ohjataan itsearviointiin, jossa he oppivat kiinnittämään huomiota tapaansa työskennellä, asettamaan tavoitteita oppimiselleen ja havainnoimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin.

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota muun muassa matemaattisiin tietoihin ja taitoihin, niiden soveltamiseen, työskentelyn taitoihin sekä taitoon esittää ratkaisuja matemaattisesti perustellen.

Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut matematiikan oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso matematiikan valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin oppiaineen kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikkomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta

Essential contents derived from the objectives of the subject in grades 7-9:

Objectives of subject in grades 7-9:

General objectives for all grade levels (7-9):

T1 vahvistaa oppilaan motivaatiota, myönteistä minäkuvaa ja itseluottamusta matematiikan oppijana

T2 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta matematiikan oppimisesta sekä yksin että yhdessä toimien

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan ja ymmärtämään oppimiensa asioiden välisiä yhteyksiä

T4 kannustaa oppilasta harjaantumaan täsmälliseen matemaattiseen ilmaisuun suullisesti ja kirjallisesti

T5 tukea oppilasta loogista ja luovaa ajattelua vaativien matemaattisten tehtävien ratkaisemisessa ja siinä tarvittavien taitojen kehittämisessä

T6 ohjata oppilasta arvioimaan ja kehittämään matemaattisia ratkaisujaan sekä tarkastelemaan

T10 ohjata oppilasta vahvistamaan päättely - ja päässälaskutaitoa ja kannustaa oppilasta käyttämään laskutaitoaan eri tilanteissa

T14 ohjata oppilasta ymmärtämään yhtälönratkaisutaitojaan

T16 tukea oppilasta ymmärtämään geometrian käsitteitä ja niiden välisiä yhteyksiä

T18 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan laskea pinta-aloja ja tilavuuksia

Grade 7

Overview of objectives and contents in grade 7:

Subject in Grade 7		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
See also general objectives for all grade levels above (7-9) T11 ohjata oppilasta kehittämään kykyään laskea peruslaskutoimituksia rationaaliluvuilla T12 tukea oppilasta laajentamaan lukukäsitteen ymmärtämistä reaalitylukuihin	S1 Harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. S2 Harjoitellaan peruslaskutoimituksia myös negatiivisilla luvuilla. Vahvistetaan laskutaitoa murtoluvuilla ja opitaan murtoluvun kertominen ja jakaminen murtoluvulla. Lukualuetta laajennetaan reaalitylukuihin. Perehdytään lukujen jaollisuuteen ja jaetaan lukuja alkutekijöihin. S3 Aloitetaan perehtyminen muuttujan käsitteeseen ja lausekkeen arvon laskemiseen, harjoitellaan muodostamaan lausekkeitä ja	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintä teknologinen osaaminen L6 Työelämä taidot ja yrittäjyys L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen

	sieventämään niitä sekä tutustutaan yhtälöihin. S4 Laajennetaan pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteiden ymmärtämistä ja perehdytään viivan ja puolisuoran käsitteisiin. Tutkitaan suoriin, kulmiin ja monikulmioihin liittyviä ominaisuuksia. Vahvistetaan yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteiden ymmärtämistä. Harjoitellaan geometrista konstruointia.	

Grade 8

Overview of objectives and content in grade 8:

Subject in Grade 8		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
See also general objectives for all grade levels above (7-9) T7 rohkaista oppilasta soveltamaan matematiikkaa muissakin oppiaineissa ja ympäröivässä yhteiskunnassa T8 ohjata oppilasta kehittämään tiedonhallinta - ja viestintäteknologiaa matematiikan opiskelussa sekä ongelmien ratkaisemisessa T13 tukea oppilasta ymmärtämään muuttujan käsite ja tutustuttaa funktion käsitteeseen. Ohjata oppilasta	S1 Tutustutaan todistamisen perusteisiin. S2 Syvennetään desimaalilukujen laskutoimituksien osaamista. Vahvistetaan ymmärrystä tarkan arvon ja likiarvon erosta sekä pyöristämisestä. Vahvistetaan prosentin käsitteen ymmärtämistä. Harjoitellaan prosenttiosuuden laskemista ja prosenttiluvun osoittaman määrän laskemista kokonaisuudesta. Lisäksi opitaan laskemaan muuttunut arvo, perusarvo sekä muutos-	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

harjoittelemaan funktion kuvaajan tulkitsemista ja tuottamista T17 ohjata oppilasta ymmärtämään ja hyödyntämään suorakulmaiseen kolmioon ja ympyrään liittyviä ominaisuuksia T19 ohjata oppilasta määrittämään tilastollisia tunnuslukuja ja laskemaan todennäköisyyksiä	ja vertailuprosentti. Harjoitellaan potenssilaskentaa, kun eksponenttina on kokonaisluku. S3 Harjoitellaan potenssilausekkeiden sieventämistä. Muodostetaan ja ratkaistaan ensimmäisen asteen yhtälöitä ja vakiinaisia toisen asteen yhtälöitä. Tutustutaan ensimmäisen asteen epäyhtälöihin ja ratkaistaan niitä. S4 Harjoitellaan verrannollisuuslaskuja. Kuvataan riippuvuuksia sekä graafisesti että algebrallisesti. Perehdytään funktion käsitteeseen. Piirretään suoria ja paraabeleja koordinaatistoon. Opitaan suoran kulmakertoimen ja vakiotermin käsitteet. Tulkitaan kuvaajia esimerkiksi tutkimalla funktion kasvamista ja vähenemistä. Määritetään funktioiden nollakohtia. S5 Lasketaan monikulmioiden pinta-aloja. Vahvistetaan ja laajennetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa. Opitaan käyttämään Pythagoraan lausetta, Pythagoraan lauseen käänteislausetta ja trigonometrisia funktioita sekä tutustutaan Thaleen lauseeseen. Harjoitellaan ympyrään liittyviä laskuja.	L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Overview of objectives and contents in grade 9:

Subject in Grade 9		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
See also general objectives for all grade levels above (7-9) T7 rohkaista oppilasta soveltamaan matematiikkaa muissakin oppiaineissa ja ympäröivässä yhteiskunnassa T8 ohjata oppilasta kehittämään tiedonhallinta - ja viestintäteknologiaa matematiikan opiskelussa sekä ongelmien ratkaisemisessa T9 opastaa oppilasta soveltamaan tieto - ja viestintäteknologiaa matematiikan opiskelussa sekä ongelmien ratkaisemisessa T15 ohjata oppilasta ymmärtämään muuttujan käsite ja tutustuttaa funktion käsitteeseen. Ohjata oppilasta harjoittelemaan funktion kuvaajan tulkitsemista ja tuottamista T20 ohjata oppilasta kehittämään algoritmista ajatteluaan sekä taitojaan soveltaa matematiikkaa ja ohjelmointia ongelmien ratkaisemiseen	S1 Syvennetään algoritmista ajattelua. Ohjelmoidaan ja samalla harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan itse tehtyjä tai valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua. S3 Harjoitellaan polynomien yhteen-, vähennys- ja kertolaskua. Ratkaistaan yhtälöpareja graafisesti ja algebrallisesti. S5 Tutkitaan kolmiulotteisia kappaleita. Opitaan laskemaan pallon, lieriön ja kartion pinta-aloja ja tilavuuksia. S6 Tietojen käsittely ja tilastot sekä todennäköisyys: Syvennetään oppilaiden taitoja kerätä, jäsentää ja analysoida tietoa. Vahvistetaan keskiarvon ja tyyppiä ymmärtämistä. Harjoitellaan määrittämään frekvenssi, suhteellinen frekvenssi ja mediaani. Tutustutaan hajonnan käsitteeseen. Tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja. Lasketaan todennäköisyyksiä.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

The assessment criteria for good performance (grade 8) in final assessment at the end of the subject syllabus. (from the national curriculum)

Merkitys, arvot ja asenteet

- Oppilas ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja osallistuu rakentavasti ryhmän toimintaan.

Työskentelyn taidot

- Oppilas havaitsee ja selittää oppimiensa asioiden välisiä yhteyksiä.
- Oppilas osaa ilmaista matemaattista ajatteluaan sekä suullisesti että kirjallisesti.
- Oppilas osaa jäsentää ongelmia ja ratkaista niitä hyödyntäen matematiikkaa.
- Oppilas osaa arvioida matemaattista ratkaisuaan ja tarkastelee kriittisesti tuloksen mielekkyyttä.
- Oppilas osaa soveltaa matematiikkaa eri ympäristöissä.
- Oppilas osaa itse hankkia, käsitellä ja esittää tilastotietoa.
- Oppilas osaa soveltaa tieto- ja viestintäteknologiaa matematiikan opiskelussa.

Käsitteelliset ja tiedonalakohtaiset tavoitteet

- Oppilas käyttää aktiivisesti päättely- ja päässälaskutaitoa eri tilanteissa.
- Oppilas osaa sujuvasti peruslaskutoimitukset rationaaliluvuilla.
- Oppilas tunnistaa reaaliluvut ja osaa kuvailla niiden ominaisuuksia.
- Oppilas osaa kertoa prosenttien käsitteen käytöstä. Oppilas osaa laskea prosenttiosuuden, prosenttiluvun osoittaman määrän kokonaisuudesta sekä muutos- ja vertailuprosentin. Oppilas osaa käyttää tietojään eri tilanteissa.

- Oppilas osaa ratkaista ensimmäisen asteen yhtälön symbolisesti. Oppilas osaa ratkaista vaillinaisen toisen asteen yhtälön esimerkiksi päättelämällä tai symbolisesti.
- Oppilas ymmärtää muuttujan ja funktion käsitteen sekä osaa piirtää ensimmäisen ja toisen asteen funktion kuvaajan. Oppilas osaa tulkita kuvaajia monipuolisesti.
- Oppilas osaa nimetä ja kuvailla suoriin, kulmiin ja monikulmioihin liittyviä ominaisuuksia sekä niiden välisiä yhteyksiä.
- Oppilas osaa käyttää Pythagoraan lausetta ja trigonometrisia funktioita. Oppilas ymmärtää kehäkulman ja keskuskulman käsitteet.
- Oppilas osaa laskea tasokuvioiden pinta-aloja ja kappaleiden tilavuuksia. Oppilas osaa pinta-ala- ja tilavuusyksiköiden muunnoksia.
- Oppilas hallitsee keskeiset tilastolliset tunnusluvut ja osaa antaa niistä esimerkkejä. Oppilas osaa määrittää sekä klassisia että tilastollisia todennäköisyyksiä.
- Oppilas osaa soveltaa algoritmisen ajattelun periaatteita ja osaa ohjelmoida yksinkertaisia ohjelmia.

14.5.5 Biologia vuosiluokat 7-9

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 7-9:

Biologian opetuksen tehtävänä on auttaa oppilaita ymmärtämään elämää ja sen kehittymistä, lisätä oppilaan luonnontuntemusta sekä ohjata oppilaita ymmärtämään ekosysteemien toimintaa, ihmisen elintoimintoja sekä perinnöllisyyden ja evoluution perusteita.

Biologian opetukseen kuuluu luonnossa opiskelu. Oppilaita ohjataan tutustumaan biologisen tiedonhankinnan luonteeseen tutkivan oppimisen avulla. Luonnon tutkimisessa käytetään sekä maasto- että laboratoriotyömenetelmiä. Elämyksellinen ja kokemuksellinen oppiminen virittää oppimisen iloa ja herättää kiinnostusta tarkkailla elinympäristön tilaa ja siinä tapahtuvia muutoksia. Opiskelussa hyödynnetään monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologiaa. Teknologian käyttö edistää oppilaiden yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa biologian opetuksessa.

Biologian opetuksessa tuetaan oppilaiden ongelmanratkaisu- ja yhteistyötaitojen sekä yhteisöllisyyden kehittymistä ja annetaan valmiuksia biologiasia hyödyntävien alojen opiskeluun sekä työelämään.

Biologian opetus auttaa oppilaita ymmärtämään, miten biologian tietoja ja taitoja voidaan soveltaa ja hyödyntää omassa elämässä, eettisissä pohdintoissa, ajankohtaisten biologiaan liittyvien uutisten seurannassa sekä siinä, kuinka yhteiskunnalliseen päätöksentekoon voidaan vaikuttaa. Biologian opetus kehittää oppilaiden ympäristötietoisuutta ja halua vaalia luonnon monimuotoisuutta. Oppilaat saavat valmiuksia vaikuttaa ja osallistua oman lähiympäristönsä kehittämiseen ja sen säilymiseen elinvoimaisena. Oppilaita ohjataan kestävään elämäntapaan ja globaalin vastuun ymmärtämiseen.

Biologian oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Tavoitteena on, että biologian opetuksessa oppilaille on mahdollisuus työskennellä erilaisissa tutkimuksellisuutta tukevilla oppimisympäristöissä sekä koulussa että koulun ulkopuolella. Maasto- ja laboratoriotyöskentelyssä oppilaita ohjataan havainnoimaan ja käyttämään biologialle ominaisia tutkimusmenetelmiä. Tavoitteiden kannalta keskeistä on, että oppilaita ohjataan käyttämään myös sähköisiä oppimisympäristöjä biologisen tiedon hankinnassa, käsittelyssä, tulkinassa ja esittämisessä.

Työtavoissa painotetaan vuorovaikutusta ja yhteisöllisyyttä ottaen huomioon oppilaiden erilaiset tarpeet. Monipuolisten työtapojen avulla jokainen oppilas saa erilaisia kokemuksia, pystyy omaksumaan luonnontieteelle luonteenomaisia tutkimusmenetelmiä ja harjaantuu tekemään johtopäätöksiä sekä raportoimaan ja soveltamaan oppimaansa. Elämyksellisyys, kokemuksellisuus ja toiminnallisuus kehittävät oppilaiden taitoa pohtia omia arvovalintoja. Lisäksi oppilaille kehittyy taito tarkastella kriittisesti ilmiöitä ja erilaisia tietolähteitä.

Tavoitteet biologian opetuksessa kohdekielellä

Osa vuosiluokkien 7 - 9 biologian opiskelusta tapahtuu englanniksi. Kielellisenä tavoitteena englanninkielisessä opetuksessa on, että oppilaat oppivat biologian keskeiset käsitteet myös englanniksi, ja että he pystyvät ymmärtämään ja tuottamaan biologialle luonteenomaista kieltä ja tekstiä myös englannin kielellä. Englanninkielinen biologian opiskelu tukee ja monipuolistaa englannin oppimista ja edistää toimivan kaksikielisyyden saavuttamista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki oppiaineessa vuosiluokilla 7-9:

Oppilaita ohjataan omakohtaiseen havainnointiin ja tutkimiseen itsenäisesti ja ryhmissä sekä erilaisissa oppimisympäristöissä. Maasto- ja laboratoriotyöskentelyssä turvallisuuskysymykset otetaan huomioon. Erilaisten työmenetelmien valinnassa otetaan huomioon oppilaiden yksilöllisen tuen tarpeet. Tutkimuksellisuus, yhdessä tekeminen, vastuullisuus omasta työskentelystä, luontosuhteen syveneminen sekä tiedon liittäminen jo ennestään opittuun tukevat kasvua, kehitystä sekä oppimisen iloa. Oppilaiden mahdolliset vaikeudet laboratorio- ja maastotyöskentelyssä otetaan huomioon. Oppilaita tuetaan työskentelyssä kunkin omien vahvuuksien pohjalta sekä tarvittaessa vahvistamalla oppilaiden taitoja eri tukimuotoja hyödyntäen. Eriyttäminen on mahdollista yhteisissä tutkimustehtävissä, joissa oppilaat toimivat erilaisissa rooleissa ja etenevät yksilöllisesti ajattelun taitojen eri tasoille.

Oppilaan oppimisen arviointi oppiaineessa vuosiluokilla 7-9:

Opintojen aikana kannustavalla ja rakentavalla palautteella tuetaan oppilaiden motivaation rakentumista, tutkimustaitojen kehittymistä ja autetaan oppilasta löytämään omat vahvuutensa.

Oppilaille annetaan säännöllisesti tietoa oppimisen edistymisestä ja suoriutumisesta suhteessa asetettuihin biologian tavoitteisiin. Palautteen avulla oppilaita rohkaistaan toimimaan aktiivisesti ja vastuullisesti omassa lähiympäristössä ja soveltamaan käytännössä oppimaansa biologista tietoa. Arvioinnissa oppilailla on mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti. Arviointi kohdistuu sekä oppilaan tiedolliseen osaamiseen että biologisiin taitoihin erilaisissa oppimistilanteissa ja -ympäristöissä. Opettaja seuraa oppilaan taitoa tehdä havaintoja, kerätä, käsitellä, tulkita, arvioida ja esittää erilaisia aineistoja. Lisäksi arvioidaan oppilaan taitoa käyttää biologialle ominaista välineistöä, tieto- ja viestintäteknologiaa sekä taitoa toteuttaa pienimuotoisia kokeita ja tutkimuksia koulussa ja sen ulkopuolella. Opintojen aikaisen arvioinnin ja palautteen tehtävänä on osaltaan kehittää jokaisen oppilaan työskentelytaitoja.

Päättöarviointi tapahtuu 9. luokan lopussa. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut biologian oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso biologian valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Oppiaineen tavoitteet:

Biologian opetuksen tavoitteisiin sisältyy sekä biologisen tietoon ja ymmärrykseen, biologisiin taitoihin että biologisiin arvoihin ja asenteisiin liittyviä tavoitteita.

Biologinen tieto ja ymmärrys:

- ohjata oppilasta ymmärtämään ekosysteemin perusrakennetta ja toimintaa sekä vertailemaan erilaisia ekosysteemejä ja tunnistamaan lajeja (T1)
- auttaa oppilasta kuvailemaan eliöiden rakenteita ja elintoimintoja sekä ymmärtämään eliökunnan rakennetta (T2)
- ohjata oppilasta tutkimaan eliöiden sopeutumista eri elinympäristöihin ja ymmärtämään erilaisten elinympäristöjen merkitys luonnon monimuotoisuudelle (T3)
- ohjata oppilasta ymmärtämään perinnöllisyyden ja evoluution perusperiaatteita (T4)
- ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisen kehitystä ja elimistön perustoimintoja (T5)
- ohjata oppilasta arvioimaan luonnonympäristössä tapahtuvia muutoksia ja ihmisen vaikutusta ympäristöön sekä ymmärtämään ekosysteemipalvelujen merkitys (T6)

Biologiset taidot:

- ohjata oppilasta kehittämään luonnontieteellistä ajattelutaitoa sekä syy- ja seuraussuhteiden ymmärtämistä (T7)
- opastaa oppilasta käyttämään biologian tutkimusvälineistöä ja tieto- ja viestintäteknologiaa (T8)
- ohjata oppilasta koostamaan eliökokoelma ja kasvattamaan kasveja biologisten ilmiöiden ymmärtämiseksi (T9)
- ohjata oppilasta tekemään tutkimuksia sekä koulussa että koulun ulkopuolella (T10)
- kannustaa oppilasta soveltamaan biologian tietoja ja taitoja omassa elämässä sekä yhteiskunnallisessa keskustelussa ja päätöksenteossa (T11)

Biologian asenne- ja arvotavoitteet:

- innostaa oppilasta syventämään kiinnostusta luontoa ja sen ilmiöitä kohtaan sekä vahvistamaan luontosuhdetta ja ympäristötietoisuutta (T12)
- ohjata oppilasta tekemään eettisesti perusteltuja valintoja (T13)
- innostaa oppilasta vaikuttamaan ja toimimaan kestävän tulevaisuuden rakentamiseksi (T14)

Biologian tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 7-9

Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat tavoitteiden saavuttamista ja hyödyntävät paikallisia mahdollisuuksia. Sisällöt liittyvät toisiinsa siten, että biologinen tutkimus (S1) ja tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön (S2) sisällytetään muihin sisältöalueisiin. Sisältöalueista muodostetaan kokonaisuuksia eri vuosiluokille.

S1 Biologinen tutkimus

Oppilaat tutustuvat biologisen tutkimuksen vaiheisiin oman toiminnan kautta.

S2 Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön

Painotetaan vastuullista luonnossa liikkumista, lajintuntemusta sekä metsän ja muiden ekosysteemien tutkimista ja vertailua. Maastotyöskentelyssä havainnoidaan ja arvioidaan ympäristöä ja siinä tapahtuvia muutoksia sekä ihmisen vaikutusta niihin.

S3 Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta

Sisällöt painottuvat suomalaisen metsäekosysteemin rakenteeseen ja toimintaan sekä ihmisen toiminnan vaikutuksiin niissä. Lisäksi käsitellään perustietoja vesi-, suo-, tunturi- ja kaupunkiekosysteemeistä. Tutustutaan lajien ekologiaan ja niiden välisiin vuorovaikutussuhteisiin. Opetukseen sisältyy eliökokoelman koostaminen. Sisältöjä valittaessa painotetaan ekosysteemien monimuotoisuuden tärkeyttä.

S4 Mitä elämä on?

Tutkitaan elämän perusilmiöitä biologialle tyypillisin tutkimusmenetelmin. Opetukseen sisältyy kasvien kasvatusta. Eliökunnan rakenteeseen ja monimuotoisuuteen perehdytään vertailemalla eliöiden rakenteita, elintoimintoja ja elinympäristöjä. Tutustutaan perinnöllisyyden ja evoluution perusteisiin. Tarkastellaan bioteknologian mahdollisuuksia ja haasteita.

S5 Ihminen

Tutkitaan ihmiskehon toimintaa ja syvennetään tietämystä ihmisen rakenteesta, elintoiminnoista ja säätelyjärjestelmistä. Tarkastellaan kasvuun, kehitykseen ja terveyteen vaikuttavien biologisten tekijöiden perusteita. Tutustutaan, miten perimä ja ympäristö vaikuttavat ihmisen eri ominaisuuksien kehittymiseen.

S6 Kohti kestävää tulevaisuutta

Sisällöt liittyvät luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen, ilmastonmuutokseen, luonnonvarojen kestäväan käyttöön ja muutoksiin lähiympäristössä. Pohditaan luonnonvarojen kestäväan käytön ekologiaa, sosiaalisia, taloudellisia ja eettisiä periaatteita, kestävää ravinnontuotantoa sekä eläinten

hyvinvointia. Käsitellään biotalouden ja ekosysteemipalveluiden mahdollisuuksia kestävän tulevaisuuden kannalta. Tutustutaan luonnonsuojelun tavoitteisiin, keinoihin ja saavutuksiin.

Vuosiluokka 7.

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 7:

Seitsemännellä luokalla oppilaat tutustuvat elämän perusilmiöihin ja eliökunnan moninaisuuteen ja sen kehittymiseen evoluution seurauksena. Oppilaat tutustuvat käytännössä joihinkin biologialle tyypillisiin tutkimusmenetelmiin, kuten mikroskoopin käyttöön ja suunnittelevat ja toteuttavat pienimuotoisen tutkimuksen. Tieto- ja viestintäteknologiaa

Biologia vuosiluokka 7		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T2 auttaa oppilasta kuvailemaan eliöiden rakenteita ja elintoimintoja sekä ymmärtämään eliökunnan rakennetta T4 ohjata oppilasta ymmärtämään perinnöllisyyden ja evoluution perusperiaatteita T7 ohjata oppilasta kehittämään luonnontieteellistä ajattelutaitoa sekä syy- ja seuraussuhteiden ymmärtämistä T8 opastaa oppilasta käyttämään biologian tutkimusvälineistöä ja tieto- ja viestintäteknologiaa T9 ohjata oppilasta kasvattamaan kasveja biologisten ilmiöiden ymmärtämiseksi T10 ohjata oppilasta tekemään tutkimuksia sekä	S4 Mitä elämä on?: - Tutkitaan elämän perusilmiöitä käyttämällä biologialle tyypillisiä tutkimusmenetelmiä, kuten mikroskopiointia. (S1 Biologinen tutkimus) - Kasvatetaan kasveja ja selvitetään kasvuun vaadittavia tekijöitä. - Perehdytään eliökunnan rakenteeseen ja monimuotoisuuteen vertailemalla eliöiden rakenteita, elintoimintoja ja elinympäristöjä. - Tutustutaan perinnöllisyyden ja evoluution perusteisiin.	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) Monilukutaito (L4) Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)

koulussa että koulun ulkopuolella T12 innostaa oppilasta syventämään kiinnostusta luontoa ja sen ilmiöitä kohtaan sekä vahvistamaan luontosuhdetta ja ympäristötietoisuutta		

Vuosiluokka 8

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 8:

Kahdeksannella luokalla biologian opiskelussa keskitytään ekosysteemien rakenteen ja toiminnan opiskeluun ja lajintuntemuksen kartuttamiseen. Maastoretket ja oppilaiden suorittamat tutkimukset kuuluvat opiskeluun.

Biologia vuosiluokka 8		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältyalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 ohjata oppilasta ymmärtämään ekosysteemin perusrakennetta ja toimintaa sekä vertailemaan erilaisia ekosysteemejä ja tunnistamaan lajeja T2 auttaa oppilasta kuvailemaan eliöiden rakenteita ja elintoimintoja sekä ymmärtämään eliökunnan rakennetta T3 ohjata oppilasta tutkimaan eliöiden sopeutumista eri elinympäristöihin ja ymmärtämään erilaisten elinympäristöjen merkitys luonnon monimuotoisuudelle. T6 ohjata oppilasta arvioimaan luonnonympäristössä tapahtuvia muutoksia ja ihmisen vaikutusta	• S3 Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta: • Tutustutaan suomalaisen metsäekosysteemin rakenteeseen ja toimintaan. • Tutustutaan vesi-, suo-, tunturi- ja kaupunkiekosysteemiin erityispiirteisiin. • Tutustutaan lajien ekologiaan ja niiden välisiin vuorovaikutussuhteisiin. • Oppilaat kokoavat eliökokoelman. • Oppilaat perehtyvät ekosysteemien monimuotoisuuden merkitykseen. • Tehdään tutkimusretkiä	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) Monilukutaito (L4) Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5) Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)

ympäristöön sekä ymmärtämään ekosysteemipalveluiden merkitys T7 ohjata oppilasta kehittämään luonnontieteellistä ajattelutaitoa sekä syy- ja seuraussuhteiden ymmärtämistä T8 opastaa oppilasta käyttämään biologian tutkimusvälineistöä ja tieto- ja viestintäteknologiaa T9 ohjata oppilasta koostamaan eliökokoelma biologisten ilmiöiden ymmärtämiseksi T10 ohjata oppilasta tekemään tutkimuksia sekä koulussa että koulun ulkopuolella T12 innostaa oppilasta syventämään kiinnostusta luontoa ja sen ilmiöitä kohtaan sekä vahvistamaan luontosuhdetta ja ympäristötietoisuutta	luontoon ja lähiympäristöön. (S2) • Maastoretkillä opetellaan vastuullista luonnossa liikkumista ja lajintuntemusta sekä eliökokoelman kokoamista. • Havainnoidaan ympäristöä ja arvioidaan siinä tapahtuvia muutoksia sekä ihmisen vaikutusta niihin. • Maastoretkien yhteydessä harjoitellaan biologisen tutkimuksen tekoa, esim. tekemällä maaperätutkimusta, kasvillisuuskartoitusta, jäkäläkartoitusta. (S1)	

Vuosiluokka 9

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 9:

Yhdeksännellä luokalla perehdytään ihmisen rakenteeseen, elintoimintoihin, kasvuun ja kehitykseen sekä perimän ja ympäristön vaikutukseen ihmisen ominaisuuksiin.

Oppilaat perehtyvät kestäväen kehityksen osa-alueisiin ja edellytyksiin. He oppivat ymmärtämään kestäväen kehityksen välttämättömyyden ihmiskunnalle ja pohtimaan omien valintojensa merkityksen sekä omat vaikuttamismahdollisuutensa kestäväen kehityksen saavuttamiseksi. Aihe opiskellaan integroituna 9. luokan maantiedon oppituntien vastaaviin sisältöihin.

Biologia vuosiluokka 9		

Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T5 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisen kehitystä ja elimistön perustoimintoja T4 ohjata oppilasta ymmärtämään perinnöllisyyden ja evoluution perusperiaatteita T7 ohjata oppilasta kehittämään luonnontieteellistä ajattelutaitoa sekä syy- ja seuraussuhteiden ymmärtämistä T8 opastaa oppilasta käyttämään biologian tutkimusvälineistöä ja tieto- ja viestintäteknologiaa T3 ohjata oppilasta tutkimaan eliöiden sopeutumista eri elinympäristöihin ja ymmärtämään erilaisten elinympäristöjen merkitys luonnon monimuotoisuudelle T10 ohjata oppilasta tekemään tutkimuksia sekä koulussa että koulun ulkopuolella T11 kannustaa oppilasta soveltamaan biologian tietoja ja taitoja omassa elämässä sekä yhteiskunnallisessa keskustelussa ja päätöksenteossa	S5 Ihminen: • Tutkitaan ihmiskehon toimintaa. • Oppilaat syventävät tietämystään ihmisen rakenteesta, elintoiminnoista ja säätelyjärjestelmistä. • Tarkastellaan kasvuun, kehitykseen ja terveyteen vaikuttavien biologisten tekijöiden perusteita. • Tutustutaan siihen, miten perimä ja ympäristö vaikuttavat ihmisen eri ominaisuuksien kehittymiseen. • Oppilaat tarkastelevat pienimuotoisen kokeen avulla jotain ihmisen elintoimintoja ja raportoivat tutkimuksestaan. S6 Kohti kestävää tulevaisuutta: • Oppilaat perehtyvät ilmastomuutokseen, ja muutoksiin lähiympäristössä, luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen ja luonnonvarojen kestävä käytön välttämättömyyteen. • Oppilaat pohtivat luonnonvarojen kestävä käytön ekologisia, sosiaalisia, taloudellisia ja eettisiä periaatteita, kestävää ravinnontuotantoa	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) tavoitteessa T5 Monilukutaito (L4) Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5) sisältyy tavoitteisiin T8, T9, T10 ja T14 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7) sisältyy tavoitteisiin T11, T12, T13, T14

T12 innostaa oppilasta syventämään kiinnostusta luontoa ja sen ilmiöitä kohtaan sekä vahvistamaan luontosuhdetta ja ympäristötietoisuutta T13 ohjata oppilasta tekemään eettisesti perusteltuja valintoja T14 innostaa oppilasta vaikuttamaan ja toimimaan kestävän tulevaisuuden rakentamiseksi	sekä eläinten hyvinvointia. - Käsitellään biotalouden ja ekosysteemipalveluiden mahdollisuuksia kestävän tulevaisuuden kannalta. - Oppilaat tutustuvat luonnonsuojelun tavoitteisiin, keinoihin ja saavutuksiin. S4 Mitä elämä on?: - Tarkastellaan bioteknologian mahdollisuuksia ja haasteita.	

Biologian päättöarvioinnin kriteerit hyvälle osaamiselle (arvosanalle 8) oppimäärän päättyessä

Biologian opetuksen tavoitteena on	Sisältö-alueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Arvosanan kahdeksan osaaminen
Biologinen tieto ja ymmärrys			
T1 ohjata oppilasta ymmärtämään ekosysteemin perusrakennetta ja toimintaa sekä vertailemaan erilaisia ekosysteemejä ja tunnistamaan lajeja	S1-S4, S6	Ekosysteemin rakenteen ja toiminnan hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata metsäekosysteemin perusrakennetta ja toimintaa sekä tunnistaa erilaisia ekosysteemejä ja niiden ravintoverkkojen lajeja. Oppilas osaa kuvata monimuotoisuuden merkitystä ekosysteemien toiminnalle sekä pohtia metsien kestävän käytön merkitystä eliöille ja ihmiselle.
T2 auttaa oppilasta kuvailemaan eliöiden rakenteita ja elintoimintoja sekä ymmärtämään eliökunnan rakennetta	S1-S5	Eliökunnan rakenteen ja eliöiden rakenteen ja elintoimintojen hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata eliökunnan luokittelun periaatteita, osaa nimetä eliöiden rakenteita sekä osaa kuvata eliöiden elintoimintoja. Oppilas osaa vertailla eri eliöryhmien sukulaisuutta rakenteellisten ja toiminnallisten

			sopeutumien pohjalta sekä tunnistaa, luokittelee ja vertailee eliöryhmiä.
T3 ohjata oppilasta tutkimaan eliöiden sopeutumista eri elinympäristöihin ja ymmärtämään erilaisten elinympäristöjen merkitys luonnon monimuotoisuudelle	S1-S4, S6	Eliöiden sopeutumisen ja elinympäristöjen monimuotoisuuden hahmottaminen	Oppilas osaa tehdä havaintoja lajien esiintymisestä ja osaa kuvata lajien sopeutumista eri elinympäristöihin. Oppilas tunnistaa lähiympäristön tyypillisiä eliölajeja ja ymmärtää niiden merkityksen luonnon monimuotoisuudelle.
T4 ohjata oppilasta ymmärtämään perinnöllisyyden ja evoluution perusperiaatteita	S1, S4, S5	Perinnöllisyyden ja evoluution perusperiaatteiden hahmottaminen	Oppilas ymmärtää ja osaa kuvata perimän ja ympäristön vaikutusta eliöiden yksilönkehityksessä. Oppilas osaa kuvata miten elämä ja luonnon monimuotoisuus ovat kehittyneet maapallolla evoluution tuloksena.
T5 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisen kehitystä ja elimistön perustoimintoja	S5	Ihmiselimistön rakenteen ja toiminnan hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata ihmiselimistön perusrakenteita ja elintoimintoja sekä osaa selostaa ihmisen kasvun ja kehittymisen pääperiaatteita.
T6 ohjata oppilasta arvioimaan luonnonympäristössä tapahtuvia muutoksia ja ihmisen vaikutusta ympäristöön sekä ymmärtämään ekosysteemipalveluiden merkitys	S6	Luonnonympäristössä tapahtuvien muutosten havainnointi	Oppilas osaa tehdä havaintoja ja pieniä tutkimuksia omassa lähiympäristössä tapahtuvista luonnollisista ja ihmisen toiminnan aiheuttamista luonnonympäristön muutoksista. Oppilas ymmärtää maapallon luonnonvarojen rajallisuuden ja ekosysteemipalveluiden merkityksen sekä tuntee kestävän elämäntavan perusteet ja jokamiehen oikeudet ja velvollisuudet.
T7 ohjata oppilasta kehittämään luonnontieteellistä ajattelutaitoa sekä syy- ja seuraussuhteiden ymmärtämistä	S1-S6	Luonnontieteellinen ajattelutaito	Oppilas osaa esittää mielekkäitä kysymyksiä luonnosta ja luonnonilmiöistä, osaa käyttää biologialle ominaisia peruskäsitteitä sekä tutkimus- ja tiedonhankintamenetelmiä.

			Oppilas osaa esittää perusteltuja luonnontieteellisiä käsityksiä ja päätelmiä.
T8 opastaa oppilasta käyttämään biologian tutkimusvälineistöä ja tieto- ja viestintäteknologiaa	S1-S5	Biologisen tutkimusvälineistön ja teknologian käyttö	Oppilas osaa työskennellä turvallisesti ja tavoitteellisesti laboratorioissa ja maastossa. Oppilas osaa käyttää tarkoituksenmukaisesti biologian tutkimusvälineistöä ja tieto- ja viestintäteknologiaa.
T9 ohjata oppilasta koostamaan eliökokoelma ja kasvattamaan kasveja biologisten ilmiöiden ymmärtämiseksi	S1-S4, S6	Eliökokoelman laatiminen ja kasvien kokeellinen kasvattaminen	Oppilas osaa koostaa ohjeiden mukaisesti perinteisen tai digitaalisen kasvikokoelman tai muun digitaalisen eliökokoelman. Oppilas toteuttaa ohjatusti kasvatuskokeen.
T10 ohjata oppilasta tekemään tutkimuksia sekä koulussa että koulun ulkopuolella	S1-S6	Biologisen tutkimuksen tekeminen	Oppilas osaa havainnoida ja tallentaa keräämiään tietoja laboratorioissa ja maastossa. Oppilas osaa esittää hypoteeseja ja tehdä ohjatusti pienimuotoisen biologisen tutkimuksen ja osaa raportoida sen tuloksia.
T11 kannustaa oppilasta soveltamaan biologian tietoja ja taitoja omassa elämässä sekä yhteiskunnallisessa keskustelussa ja päätöksenteossa	S6	Biologisten tietojen ja taitojen soveltaminen arjessa	Oppilas osaa kuvata, miten biologisia tietoja ja taitoja voi hyödyntää omassa arjessa ja yhteiskunnassa sekä osaa perustella näkemyksiä biologisen tietämyksen pohjalta. Oppilas osallistuu lähiluonnon vaalimisprojektiin, sen toteuttamiseen ja tulosten raportointiin.
Biologian asenne- ja arvotavoitteet			
T12 innostaa oppilasta syventämään kiinnostusta luontoa ja sen ilmiöitä kohtaan sekä vahvistamaan luontosuhdetta ja ympäristötietoisuutta	S1-S6	Luontosuhteen ja ympäristötietoisuuden merkityksen hahmottaminen	Oppilaan osaa perustella esimerkkien avulla miten luonnossa toimitaan kestävällä ja luonnon monimuotoisuutta säilyttävällä tavalla.

T13 ohjata oppilasta tekemään eettisesti perusteltuja valintoja	S6	Eettisten kysymysten pohdinta	Oppilas osaa hyödyntää biologian tietoja ja taitoja ihmiseen ja ympäristöön liittyvien vastuukysymysten arvioinnissa ja esittää perusteluja eettisesti kestäville valinnoille.
T14 innostaa oppilasta vaikuttamaan ja toimimaan kestävän tulevaisuuden rakentamiseksi	S6	Kestävän tulevaisuuden rakentamisen tiedot ja taidot	Oppilas osaa kuvata, miten toimitaan kestävän tulevaisuuden rakentamiseksi.

14.5.6 Maantieto vuosiluokat 7-9

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 7-9:

Maantiedon opetuksen tehtävänä on tukea oppilaiden maailmankuvan rakentumista. Oppilaita ohjataan seuraamaan lähialueiden ja koko maailman ajankohtaisia tapahtumia sekä autetaan oppilaita sijoittamaan uutiset maailman tapahtumista kartalle. Maantieto on monitieteinen ja eri tiedonaloja integroiva oppiaine, jossa tutkitaan maapalloa ja sen alueita, luontoa, ihmisen toimintaa sekä erilaisia kulttuureita. Maantiedon opetuksessa otetaan huomioon luonnontieteiden, ihmistieteiden ja yhteiskuntatieteiden näkökulmat. Näin rakennetaan eheää kokonaiskuvaa monimuotoisesta maailmasta ja sen toiminnasta. Maantiedon opetuksessa käsitellään luonnon ja ihmisen toiminnan vuorovaikutusta ja sen yhteyttä ympäristöön tilaan sekä luodaan perustaa ymmärtää erilaisia alueellisia näkökulmia ja ristiriitoja maapallolla. Maantieteellisten syy- ja seuraussuhteiden sekä ympäristömuutosten ymmärtäminen ja analysointi aktivoivat oppilasta toimimaan vastuullisesti omassa arjessa. Maantiedon opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden arkielämä ja kokemukset. Opetus tarjoaa toiminnallisia kokemuksia erilaisissa oppimisympäristössä, joissa oppilaat tekevät havaintoja ja tutkimuksia. Maantiedon opetuksessa käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa ja harjoitellaan niihin liittyviä taitoja.

Maantiedon opetuksessa vahvistetaan oppilaiden valmiuksia kestävästä kehitystä edistävään toimintatapaan. Opetus harjaannuttaa oppilaiden osallistumis- ja vaikuttamistaitoja ja antaa oppilaille keinoja aktiiviseen kansalaisuuteen ja kestävästä tulevaisuuden rakentamiseen.

Oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9:

Maantiedon opetuksessa käytetään monipuolisia oppimisympäristöjä sekä koulussa että koulun ulkopuolella. Maastotyöskentely, kenttäretket luonnossa ja rakennetussa ympäristössä sekä sähköisten oppimisympäristöjen ja paikkatiedon käyttö ovat olennainen osa maantiedon opetusta. Tutkimuksellinen lähestymistapa tukee maantieteellisen ajattelun sekä ongelmanratkaisu- ja tutkimustaitojen kehittymistä sekä edistää yhteisöllistä ja vuorovaikutteista työskentelyä. Opetuksessa seurataan ajankohtaisia tapahtumia ja ilmiöitä lähialueilla ja muualla maailmassa. Työtapoja valittaessa otetaan huomioon oppilaiden arkielämä, kansainvälisyys ja yhteistyö koulun ulkopuolisten tahojen kanssa. Opetuksessa annetaan aikaa oppilaiden ajattelulle, luovuudelle ja toiminnalle.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki oppiaineessa vuosiluokilla 7-9:

Maantiedon opetuksessa pyritään ohjaamaan oppilaita hahmottamaan ympäröivää maailmaa ja ymmärtämään sen ilmiöitä. Ajankohtaisella uutisseurannalla tuetaan kunkin oppilaan maailmankuvan rakentumista. Kenttäopetuksessa lähiympäristöä tulkitaan ja kokemuksia lähiympäristöstä jaetaan oppilaiden ja opettajan välillä. Maantiedon tavoitteiden kannalta tuen järjestämisessä on keskeistä tiedostaa oppilaiden hahmottamisen vaikeudet, erityisesti vaikeudet kartanluvussa ja karttatulkinnassa. Oppilaita ohjataan ja tuetaan käyttämään paikkatietoa ja muuta geomedialla arjen tilanteissa. Jokaisen oppilaan taitoja hahmottaa lähiympäristöä ja maailmaa harjaannutetaan tukemalla ja kannustamalla oppilasta hänen omien vahvuuksiensa pohjalta sekä tarvittaessa vahvistamalla oppilaan taitoja eri tukimuotoja hyödyntäen. Eriyttämistä voi toteuttaa tutkimustehtävissä, joissa oppilaat voivat toimia erilaisissa rooleissa sekä harjoituksissa, joissa on mahdollista edetä yksilöllisesti ajattelun taitojen eri tasoille.

Oppilaan oppimisen arviointi oppiaineessa vuosiluokilla 7-9:

Opintojen aikainen kannustava ja rakentava palaute tukee oppilaiden motivaation rakentumista, tutkimustaitojen kehittymistä sekä auttaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa. Oppilaille annetaan säännöllisesti tietoa oppimisen edistymisestä ja suoriutumisesta suhteessa asetettuihin maantiedon tavoitteisiin. Palautteen avulla oppilaita rohkaistaan toimimaan aktiivisesti ja vastuullisesti omassa lähiympäristössä ja soveltamaan käytännössä oppimaansa tietoa. Maantiedon arvioinnissa oppilailla tulee olla mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti. Arviointi kohdistuu sekä oppilaiden tiedolliseen osaamiseen että maantiedon taitoihin kuten geomediataitoihin ja tiedon kriittiseen arviointitaitoon. Lisäksi arvioidaan taitoa käyttää maantiedolle ominaista välineistöä sekä tieto- ja viestintäteknologiaa. Arvioinnin ja palautteen tehtävänä on osaltaan kehittää jokaisen oppilaan työskentelytaitoja. Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona maantiedon opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut maantiedon oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso maantiedon valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Maantiedossa oppilaan osaaminen kehittyy yleensä

eri tavoitealueilla oppimäärän päättövaiheeseen saakka. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Oppiaineen tavoitteet:

Maantieteellinen tieto ja ymmärrys:

- tukea oppilaan jäsenytneen karttakuvan rakentumista maapallosta
- ohjata oppilasta tutkimaan luonnonmaantieteellisiä ilmiöitä sekä vertailemaan luonnonmaisemia Suomessa ja muualla maapallolla
- ohjata oppilasta tutkimaan ihmismaantieteellisiä ilmiöitä ja kulttuurimaisemia sekä ymmärtämään erilaisia kulttuureita, elinkeinoja ja ihmisten elämää Suomessa ja maapallon eri alueilla
- kannustaa oppilasta pohtimaan ihmisen toiminnan ja luonnonympäristön välistä vuorovaikutusta sekä ymmärtämään luonnonvarojen kestävän käytön merkitys

Maantieteelliset taidot:

- ohjata oppilasta kehittämään maantieteellistä ajattelutaitoa sekä kykyä esittää maantieteellisiä kysymyksiä
- ohjata oppilasta kehittämään tilatajua sekä symboleiden, mittasuhteiden, suuntien ja etäisyyksien ymmärrystä
- ohjata oppilasta harjaannuttamaan arkielämän geomediataitoja sekä lukemaan, tulkitsemaan ja laatimaan karttoja ja muita malleja maantieteellisistä ilmiöistä
- ohjata oppilasta kehittämään maantieteellisiä tutkimustaitoja
- harjaannuttaa oppilasta havainnoimaan ympäristöä ja siinä tapahtuvia muutoksia sekä aktivoida oppilasta seuraamaan ajankohtaisia tapahtumia omassa lähiympäristössä, Suomessa ja koko maailmassa
- tukea oppilasta kehittämään vuorovaikutus- ja ryhmätyötaitoja sekä argumentoimaan ja esittämään selkeästi maantieteellistä tietoa
- ohjata oppilasta vaalimaan luontoa, rakennettua ympäristöä ja niiden monimuotoisuutta sekä vahvistaa oppilaan osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja

Maantiedon asenne- ja arvotavoitteet

- ohjata oppilasta vaalimaan luontoa, rakennettua ympäristöä ja niiden monimuotoisuutta sekä vahvistaa oppilaan osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja
- ohjata oppilasta arvostamaan alueellista identiteettiään sekä luonnon, ihmistoiminnan ja kulttuurien moninaisuutta sekä kunnioittamaan ihmisoikeuksia kaikkialla maailmassa

Oppiaineen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 7-9:

Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat tavoitteiden saavuttamista ja hyödyntävät paikallisia mahdollisuuksia. Sisällöt liittyvät toisiinsa siten, että maapallon karttakuvan kehittäminen (S1) ja

ajankohtaisen maailman seuraaminen (S2) sisällytetään muihin sisältöalueisiin. Sisältöalueista muodostetaan kokonaisuuksia eri vuosiluokille.

S1 Maapallon karttakuva ja alueet

Sisällöt valitaan siten, että oppilaiden ymmärrys kartan peruskäsitteistä sekä erilaisista maasto- ja teemakartoista syvenee. Sisällöissä keskitytään koko maailman hahmottamiseen sekä Suomen, Euroopan ja maailman keskeisen paikannimistön omaksumiseen. Karttojen, paikkatiedon ja muun geomedian käyttö yhdistetään maantiedon kaikkien muiden sisältöjen opiskeluun.

S2 Ajankohtainen muuttuva maailma

Seurataan ajankohtaisia uutisia maailman eri alueilta ja sijoitetaan uutiset kartalle. Pohditaan kriittisesti uutistapahtumien taustoja ja alueellisia merkityksiä. Uutisseuranta yhdistetään maantiedon muiden sisältöjen opiskeluun. Tutustutaan työelämässä ja yhteiskunnan eri osa-alueilla tarvittavaan maantieteelliseen osaamiseen.

S3 Elämän perusedellytykset maapallolla

Sisällöt liittyvät planetaarisuuteen ja sen vaikutuksiin maapallolla. Käsitellään vuorokauden- ja vuodenaikojen vaihtelua sekä ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeitä. Tarkastellaan elämän perusedellytyksiä kuten puhdasta ilmaa, vettä ja ravintoa, niiden esiintymistä ja kestävää käyttöä.

S4 Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt

Tarkastellaan oman kotiseudun erityispiirteitä sekä Suomen maisema-alueita. Tehdään kenttätutkimuksia omassa lähiympäristössä. Osallistutaan oman lähiympäristön monimuotoisuuden vaalimiseen sekä sen viihtyisyyden ja turvallisuuden suunnitteluun ja parantamiseen. Tutkitaan esimerkkien avulla maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemia.

S5 Ihmiset ja kulttuurit maapallolla

Tutustutaan kulttuureihin, ihmisten elämään, asumiseen ja elinkeinoihin Suomessa, Euroopassa ja eri puolilla maailmaa. Tarkastellaan esimerkkien avulla, miten ympäristö vaikuttaa elinkeinoihin, asumiseen ja muuhun ihmisen toimintaan. Pohditaan ihmisoikeuksia ja hyvän elämän edellytyksiä erityisesti lasten ja nuorten näkökulmasta.

S6 Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö

Keskitytään luonnonvarojen kestävään käyttöön ja biotalouden mahdollisuuksiin Suomessa ja muualla maailmassa. Tutkitaan tuotteiden elinkaaria sekä pohditaan omia kulutusvalintoja ja toimintaa vastuullisena kansalaisena. Perehdytään ympäristönmuutoksiin, erityisesti ilmastonmuutokseen ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemiseen. Käsitellään ympäristön tilaa ja yhteistyömahdollisuuksia Itämeren alueella. Pohditaan esimerkkien avulla globalisaation vaikutuksia ja alueellisia kehityskysymyksiä.

Vuosiluokka 7

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 7:

Oppiaine vuosiluokka 7		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 tukea oppilaan jäsentyneen karttakuvan rakentumista maapallolta T2 ohjata oppilasta tutkimaan luonnonmaantieteellisiä ilmiöitä sekä vertailemaan luonnonmaisemia Suomessa ja muualla maapallolla T4 kannustaa oppilasta pohtimaan ihmisen toiminnan ja luonnonympäristön älistä vuorovaikutusta sekä ymmärtämään luonnonvarojen kestävän käytön merkitys T5 ohjata oppilasta kehittämään maantieteellistä ajattelutaitoa sekä kykyä esittää maantieteellisiä kysymyksiä T6 ohjata oppilasta kehittämään tilatajua sekä symboleiden, mittasuhteiden, suuntien ja etäisyyksien ymmärrystä T7 ohjata oppilasta käyttämään geomediala sekä lukemaan, tulkitsemaan ja laatimaan karttoja ja muita malleja maantieteellisistä ilmiöistä T9 harjaannuttaa oppilasta havainnoimaan ympäristöä ja	S1 Maapallon karttakuva ja alueet • maailman paikannimistö • geomedian käyttö • maasto- ja teemakartat S2 Ajankohtainen muuttuva maailma • ajankohtaisia uutisia maailman eri alueilta ja sijoitetaan uutiset kartalle • tutustutaan työelämässä ja yhteiskunnan eri osa-alueilla tarvittavaan maantieteelliseen osaamiseen S3 Elämän perusedellytykset maapallolla • planetaarisuus ja sen vaikutuksiin maapallolla • vuorokauden- ja vuodenaikojen vaihtelu • ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeet • Elämän perusedellytykset: puhdas ilma ja puhdas vesi • ravinnontuotannon esiintyminen ja kestävä käyttö S6 Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö	L1 ajattelu ja oppimaan oppiminen L3 arjen taidot ja itsestä huolehtiminen L4 monilukutaito L5 tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L6 työelämätaidot ja yrittäjyys L7 osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

siinä tapahtuvia muutoksia sekä aktivoida oppilasta seuraamaan ajankohtaisia tapahtumia omassa lähiympäristössä, Suomessa ja koko maailmassa T10 tukea oppilasta kehittämään vuorovaikutus- ja ryhmätyötaitoja sekä perustelemaan mielipiteitään ja esittämään selkeästi maantieteellistä tietoa T11 ohjata oppilasta suojelemaan luontoa, rakennettua ympäristöä ja niiden monimuotoisuutta sekä kannustaa oppilasta osallistumaan ja vaikuttamaan T12 tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi, vastuullisesti toimivaksi ja kestävään elämäntapaan sitoutuneeksi kansalaiseksi	• Keskitytään luonnonvarojen kestävään käyttöön • Tutkitaan tuotteiden elinkaaria sekä pohditaan omia kulutusvalintoja ja toimintaa vastuullisena kansalaisena • Perehdytään ympäristönmuutoksiin, erityisesti ilmastonmuutokseen	

Vuosiluokka 8

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 8:

Oppiaine vuosiluokka 8		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen

T1 tukea oppilaan jäsenyntyneen karttakuvan rakentumista maapallosta T2 ohjata oppilasta tutkimaan luonnonmaantieteellisiä ilmiöitä sekä vertailemaan luonnonmaisemia Suomessa ja muualla maapallolla T3 ohjata oppilasta tutkimaan ihmismaantieteellisiä ilmiöitä ja kulttuurimaisemia sekä ymmärtämään erilaisia kulttuureita, elinkeinoja ja ihmisten elämää Suomessa ja maapallon eri alueilla T4 kannustaa oppilasta pohtimaan ihmisen toiminnan ja luonnonympäristön älistä vuorovaikutusta sekä ymmärtämään luonnonvarojen kestävän käytön merkitys T5 ohjata oppilasta kehittämään maantieteellistä ajattelutaitoa sekä kykyä esittää maantieteellisiä kysymyksiä T6 ohjata oppilasta kehittämään tilatajua sekä symboleiden, mittasuhteiden, suuntien ja etäisyyksien ymmärrystä T7 ohjata oppilasta käyttämään geomediala sekä lukemaan, tulkitsemaan ja laatimaan karttoja ja muita malleja maantieteellisistä ilmiöistä T8 ohjata oppilasta kehittämään maantieteellisiä tutkimustaitoja T9 harjaannuttaa oppilasta havainnoimaan ympäristöä ja siinä tapahtuvia muutoksia	S1 Maapallon karttakuva ja alueet • Suomen paikannimistö • geomedian käyttö • maasto- ja teemakartat S2 Ajankohtainen muuttuva maailma • ajankohtaisia uutisia maailman eri alueilta ja sijoitetaan uutiset kartalle • tutustutaan työelämässä ja yhteiskunnan eri osa-alueilla tarvittavaan maantieteelliseen osaamiseen S4 Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt • Tarkastellaan oman kotiseudun erityispiirteitä sekä Suomen maisema-alueita • Tehdään kenttätutkimuksia omassa lähiympäristössä • Osallistutaan oman lähiympäristön viihtyisyyden ja turvallisuuden suunnitteluun ja parantamiseen • Tutkitaan esimerkkien avulla maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemia S5 Ihmiset ja kulttuurit maapallolla • Tutustutaan kulttuureihin, ihmisten elämään, asumiseen ja elinkeinoin Suomeen,	L1 ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3 arjen taidot ja itsestä huolehtiminen L4 monilukutaito L5 tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L6 työelämätaidot ja yrittäjyys L7 osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

sekä aktivoida oppilasta seuraamaan ajankohtaisia tapahtumia omassa lähiympäristössä, Suomessa ja koko maailmassa T10 tukea oppilasta kehittämään vuorovaikutus- ja ryhmätyötaitoja sekä perustelemaan mielipiteitään ja esittämään selkeästi maantieteellistä tietoa T11 ohjata oppilasta suojelemaan luontoa, rakennettua ympäristöä ja niiden monimuotoisuutta sekä kannustaa oppilasta osallistumaan ja vaikuttamaan T12 tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi, vastuullisesti toimivaksi ja kestävään elämäntapaan sitoutuneeksi kansalaiseksi T13 ohjata oppilasta arvostamaan alueellista identiteettiään sekä luonnon, ihmistoiminnan ja kulttuurien moninaisuutta sekä kunnioittamaan ihmisoikeuksia kaikkialla maailmassa	Euroopassa ja eri puolilla maailmaa - Tarkastellaan esimerkkien avulla, miten ympäristö vaikuttaa elinkeinoihin, asumiseen ja muuhun ihmisen toimintaan S6 Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö - Keskitytään luonnonvarojen kestävään käyttöön - Tutkitaan tuotteiden elinkaaria sekä pohditaan omia kulutusvalintoja ja toimintaa vastuullisena kansalaisena - Perehdytään ympäristömuutoksiin, erityisesti ilmastonmuutokseen	

Vuosiluokka 9

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 9:

Oppiaine vuosiluokka 9		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
	S1 Maapallon karttakuva ja alueet	L1 ajattelu ja oppimaan oppiminen

T1 tukea oppilaan jäsenyntyneen karttakuvan rakentumista maapallosta T3 ohjata oppilasta tutkimaan ihmismaantieteellisiä ilmiöitä ja kulttuurimaisemia sekä ymmärtämään erilaisia kulttuureita, elinkeinoja ja ihmisten elämää Suomessa ja maapallon eri alueilla T4 kannustaa oppilasta pohtimaan ihmisen toiminnan ja luonnonympäristön älistä vuorovaikutusta sekä ymmärtämään luonnonvarojen kestävän käytön merkitys T5 ohjata oppilasta kehittämään maantieteellistä ajattelutaitoa sekä kykyä esittää maantieteellisiä kysymyksiä T7 ohjata oppilasta käyttämään geomediala sekä lukemaan, tulkitsemaan ja laatimaan karttoja ja muita malleja maantieteellisistä ilmiöistä T8 ohjata oppilasta kehittämään maantieteellisiä tutkimustaitoja T9 harjaannuttaa oppilasta havainnoimaan ympäristöä ja siinä tapahtuvia muutoksia sekä aktivoida oppilasta seuraamaan ajankohtaisia tapahtumia omassa lähiympäristössä, Suomessa ja koko maailmassa T10 tukea oppilasta kehittämään vuorovaikutus- ja ryhmätyötaitoja sekä perustelemaan mielipiteitään ja esittämään selkeästi maantieteellistä tietoa	• Euroopan paikannimistö • geomedian käyttö • maasto- ja teemakartat S2 Ajankohtainen muuttuva maailma • ajankohtaisia uutisia maailman eri alueilta ja sijoitetaan uutiset kartalle • tutustutaan työelämässä ja yhteiskunnan eri osa-alueilla tarvittavaan maantieteelliseen osaamiseen S5 Ihmiset ja kulttuurit maapallolla • Tutustutaan kulttuureihin, ihmisten elämään, asumiseen ja elinkeinoin Suomea, Euroopassa ja eri puolilla maailmaa • Tarkastellaan esimerkkien avulla, miten ympäristö vaikuttaa elinkeinoin, asumiseen ja muuhun ihmisen toimintaan • Pohditaan ihmisoikeuksia ja hyvän elämän edellytyksiä erityisesti lasten ja nuorten näkökulmasta S6 Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö • Keskitytään luonnonvarojen kestävään käyttöön	L2 kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3 arjen taidot ja itsestä huolehtiminen L4 monilukutaito L5 tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L6 työelämätaidot ja yrittäjyys L7 osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

T11 ohjata oppilasta suojelemaan luontoa, rakennettua ympäristöä ja niiden monimuotoisuutta sekä kannustaa oppilasta osallistumaan ja vaikuttamaan T12 tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi, vastuullisesti toimivaksi ja kestävään elämäntapaan sitoutuneeksi kansalaiseksi T13 ohjata oppilasta arvostamaan alueellista identiteettiään sekä luonnon, ihmistoiminnan ja kulttuurien moninaisuutta sekä kunnioittamaan ihmisoikeuksia kaikkialla maailmassa	• Tutkitaan tuotteiden elinkaaria sekä pohditaan omia kulutusvalintoja ja toimintaa vastuullisena kansalaisena • Perehdytään ympäristönmuutoksiin	

Oppiaineen päättöarvioinnin kriteerit hyvälle osaamiselle (arvosanalle 8) oppimäärän päättyessä

Maantiedon opetuksessa kannustava ja rakentava palaute opintojen aikana tukee oppilaiden motivaation rakentumista, tutkimustaitojen kehittymistä sekä auttaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa. Oppilaille pyritään antamaan säännöllisesti tietoa oppimisen edistymisestä ja suoriutumisesta suhteessa asetettuihin maantiedon tavoitteisiin. Palautteen avulla oppilaita rohkaistaan toimimaan aktiivisesti ja vastuullisesti omassa lähiympäristössä ja soveltamaan käytännössä oppimaansa tietoa. Maantiedon arvioinnissa oppilailla tulee olla mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti. Arvioinnin ja palautteen tehtävänä on osaltaan kehittää jokaisen oppilaan työskentelytaitoja.

Arviointi kohdistuu:

- oppilaiden tiedolliseen osaamiseen
- maantiedon taitoihin kuten geomediataitoihin ja tiedon kriittiseen arviointitaitoon
- taitoon käyttää maantiedolle ominaista välineistöä

- taitoon käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa maantiedon opetuksessa

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona maantiedon opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut maantiedon oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso maantiedon valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Maantiedossa oppilaan osaaminen kehittyy yleensä eri tavoitealueilla oppimäärän päättövaiheeseen saakka. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Opetuksen tavoite	Sisältö-alueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Arvosanan kahdeksan osaaminen
T1 tukea oppilaan jäsentyneen karttakuvan rakentumista maapallosta	S1-S6	Maapallon karttakuvan hahmottaminen ja keskeisen paikannimistön tunteminen	Oppilas hahmottaa maapallon karttakuvan peruspiirteet sekä tietää keskeisten kohteiden sijainnin ja nimistön.
T2 ohjata oppilasta tutkimaan luonnonmaantieteellisiä ilmiöitä sekä vertailemaan luonnonmaisemia Suomessa ja muualla maapallolla	S1-S4, S6	Luonnonmaantieteellisten ilmiöiden hahmottaminen	Oppilas osaa selittää esimerkkien avulla Maan planetaarisuuden, vuorokauden- ja vuodenaikojen vaihtelun sekä hahmottaa maapallon kehät ja vyöhykkeisyyden. Oppilas osaa tunnistaa ja kuvailla luonnonmaisemia Suomessa ja maapallolla sekä osaa tuoda esille joitakin niiden syntyyn vaikuttaneita tekijöitä.

T3 ohjata oppilasta tutkimaan ihmismaantieteellisiä ilmiöitä ja kulttuurimaisemia sekä ymmärtämään erilaisia kulttuureja, elinkeinoja ja ihmisten elämää Suomessa ja maapallon eri alueilla	S1-S6	Ihmismaantieteellisten ilmiöiden hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata ihmisten elämän ja kulttuurien piirteiden sekä kulttuurimaisemien vaihtelua Suomessa ja muualla maailmassa.
T4 kannustaa oppilasta pohtimaan ihmisen toiminnan ja luonnonympäristön välistä vuorovaikutusta sekä ymmärtämään luonnonvarojen kestävä käytön merkitys	S1-S6	Luonnon ja ihmisen toiminnan välisen vuorovaikutuksen ymmärtäminen sekä luonnonvarojen kestävä käyttö	Oppilas osaa kuvata, miten luonnonympäristö vaikuttaa ihmisten elämään ja elinkeinoihin sekä millaisia vaikutuksia ihmisen toiminnalla on luonnonympäristön tilaan Suomessa ja eri puolilla maapalloa. Oppilas osaa kertoa, miksi luonnonvarojen kestävä käyttö on tärkeää.
T5 ohjata oppilasta kehittämään maantieteellistä ajattelutaitoa sekä kykyä esittää maantieteellisiä kysymyksiä	S1-S6	Maantieteellinen ajattelutaito	Oppilas osaa selittää että maantiedossa tutkitaan alueita ja alueiden välisiä eroja sekä hahmottaa kartoilta eri aluetasot: oma lähiympäristö, kunta, Suomi, Eurooppa ja koko maailma. Oppilas osaa esittää maantieteellisiä kysymyksiä ja pohtia vastauksia niihin.
T6 ohjata oppilasta kehittämään tilatajua sekä symboleiden, mittasuhteiden, suuntien ja etäisyyksien ymmärrystä	S1-S6	Tilatajun kehittyminen	Oppilas osaa mitata sekä jana- että suhdelukummittakaavan avulla etäisyyksiä kartalla, suunnata kartan todellisuuden mukaisesti ja liikkua

			maastossa kartan avulla.
T7 ohjata oppilasta harjaannuttamaan arkielämän geomediataitoja sekä lukemaan, tulkitsemaan ja laatimaan karttoja ja muita malleja maantieteellisistä ilmiöistä	S1-S6	Geomediataidot	Oppilas osaa käyttää kuvia, karttoja, karttapalveluja sekä muuta geomediaa maantiedon sisältöjen opiskelussa sekä arkielämässä. Oppilas osaa laatia yksinkertaisia karttoja, diagrammeja sekä muita maantieteellisiä malleja.
T8 ohjata oppilasta kehittämään maantieteellisiä tutkimustaitoja	S1-S6	Tutkimustaidot	Oppilas osaa toteuttaa pienimuotoisen maantieteellisen tutkimuksen. Oppilas osaa havainnollistaa tutkimustuloksia geomedian avulla sekä esittää tutkimustulokset suullisesti.
T9 harjaannuttaa oppilasta havainnoimaan ympäristöä ja siinä tapahtuvia muutoksia sekä aktivoida oppilasta seuraamaan ajankohtaisia tapahtumia omassa lähiympäristössä, Suomessa ja koko maailmassa	S1-S6	Ympäristölukutaito ja ympäristön muutosten arvioiminen	Oppilas osaa havainnoida lähiympäristön muutoksia, osaa antaa esimerkkejä Suomessa ja muualla maailmassa tapahtuvista ympäristön muutoksista ja osaa nimetä keskeisiä muutoksia aiheuttavia tekijöitä. Oppilas osaa tuoda esille maantieteellisiin ilmiöihin liittyvää ajankohtaista uutisointia ja osaa selittää tapahtumien taustoja.

T10 tukea oppilasta kehittämään vuorovaikutus- ja ryhmätyötaitoja sekä argumentoimaan ja esittämään selkeästi maantieteellistä tietoa	S1-S6	Ryhmässä työskentelyn ja argumentoinnin taidot	Oppilas osaa toimia ryhmän jäsenenä ja arvioida omaa toimintaansa ryhmässä. Oppilas osaa esittää mielipiteitä maantieteellisistä asioista sekä kuunnella ja suhtautua rakentavasti erilaisiin näkemyksiin.
T11 ohjata oppilasta vaalimaan luontoa, rakennettua ympäristöä ja niiden monimuotoisuutta sekä vahvistaa oppilaan osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja	S1-S6	Osallistumisen ja vaikuttamisen taidot	Oppilas toimii projektissa, jossa yhdessä muiden kanssa vaikutetaan lähiympäristön viihtyisyyden parantamiseen tai ympäristön monimuotoisuuden säilyttämiseen. Oppilas ymmärtää ja osaa kuvata globaalin vastuun merkitystä omassa toiminnassaan.
T12 tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi, vastuullisesti toimivaksi ja kestävään elämäntapaan sitoutuneeksi kansalaiseksi	S1-S6	Kestävän kehityksen edistäminen	Oppilas osaa kertoa, miten toimitaan vastuullisesti koulussa ja koulun ulkopuolella. Oppilas osaa ottaa kantaa kestävän kehityksen kysymyksiin ja osaa antaa esimerkkejä miten toimitaan kestävän elämäntavan mukaisesti.
T13 ohjata oppilasta arvostamaan alueellista identiteettiään sekä luonnon, ihmistoiminnan ja	S1-S6	Alueellisen identiteetin sekä luonnon, ihmistoiminnan ja kulttuurien	Oppilas osaa luonnehtia omaan alueelliseen identiteettiinsä vaikuttavia tekijöitä

kulttuurien moninaisuutta ja kunnioittamaan ihmisoikeuksia kaikkialla maailmassa		moninaisuuden tunnistaminen	sekä osaa kuvata lähiympäristön ja sen monimuotoisuuden merkitystä. Oppilas osaa kuvata kulttuurien ja ihmisten moninaisuuden merkitystä sekä osaa tarkastella yhteiskunnan ilmiöitä ihmisoikeuksien näkökulmasta.

14.5.7 Fysiikka vuosiluokat 7-9

Fysiikassa noudatetaan Suomen valtakunnallisia opetussuunnitelman perusteita. Keskeiset käsitteet opiskellaan sekä englanniksi että suomeksi.

Specific task of *subject* in grades 7-9:

Fysiikan opetuksen tehtävänä on tukea oppilaiden luonnontieteellisen ajattelun sekä maailmankuvan kehittymistä. Fysiikan opetus auttaa ymmärtämään fysiikan ja teknologian merkitystä jokapäiväisessä elämässä, elinympäristössä ja yhteiskunnassa. Opetus tukee oppilaiden valmiuksia keskustella fysiikan ja teknologian asioista ja ilmiöistä. Opetus välittää kuvaa fysiikan merkityksestä kestävän tulevaisuuden rakentamisessa: fysiikkaa tarvitaan uusien teknologisten ratkaisujen kehittämisessä sekä ympäristön ja ihmisten hyvinvoinnin turvaamisessa. Opetus ohjaa oppilaita ottamaan vastuuta ympäristöstään.

Fysiikan opetuksen tehtävänä on tukea fysiikkaan liittyvien käsitteiden rakentumista sekä ilmiöiden ymmärtämistä. Opetus ohjaa luonnontieteille ominaiseen ajatteluun, tiedonhankintaan, tietojen käyttämiseen, ideointiin, vuorovaikutukseen sekä tiedon luotettavuuden ja merkityksen arviointiin eri tilanteissa. Tutkimusten tekemisellä on oleellinen merkitys käsitteiden omaksumisessa ja ymmärtämisessä, tutkimisen taitojen oppimisessa ja luonnontieteiden luonteen hahmottamisessa. Tutkimusten tekeminen kehittää työskentelyn ja yhteistyön taitoja, luovaa ja kriittistä ajattelua sekä innostaa oppilaita fysiikan opiskeluun.

Oppilasta ohjataan hahmottamaan luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä sekä tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa. Tavoitteena on riittävät tiedolliset valmiudet jatko-opintoja varten vuorovaikutuksesta ja liikkeestä sekä sähköstä.

Objectives for learning environments and work methods in grades 7-9:

Fysiikan opetuksessa pyritään innostamaan ja kannustamaan oppilaita fysiikan opiskeluun. Tavoitteena on ohjata oppilaita toteuttamaan kokeellisia tutkimuksia yhteistyössä muiden kanssa, työskentelmään turvallisesti ja johdonmukaisesti sekä käsittelemään, esittämään ja arvioimaan

tutkimusten tuloksia. Tieto- ja viestintätekniikkaa opetellaan käyttämään muun muassa tutkimusten tulosten esittämiseen. Tavoitteena on ohjata oppilasta käyttämään fysiikan käsitteitä täsmällisesti, jäsentämään käsiterakenteitaan sekä ymmärtämään eri tietolähteitä ja fysiikassa käytettyjä malleja ilmiöiden kuvaamisessa.

Guidance, differentiation and support in grades 7-9:

Monipuolisilla työtavoilla tuetaan fysiikan tavoitteiden saavuttamista, käsitteiden rakentumista ja tutkimisen taitojen oppimista. Oppilaita ohjataan itsenäiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn. Käsitteiden omaksumista ja ymmärtämistä tuetaan, jotta oppilaille muodostuu käsitteistä selkeitä kokonaisuuksia. Kokeellisessa työskentelyssä oppilaita ohjataan turvalliseen ja sujuvaan työskentelyyn.

Assessments of student's learning in grades 7-9:

Arvioinnissa voidaan käyttää monipuolisia menetelmiä, kuten kokeellisen työskentelyn eri vaiheiden havainnointia, tuntityöskentelyn ja projektien tuotoksia sekä opiskeluprosessin arviointia.

Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut fysiikan oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso fysiikan päättöarvioinnin kriteereihin. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Essential contents derived from the objectives of the subject in grades 7-9:

Objectives of subject in grades 7-9:

General objectives for all grade levels 7-9:

T1 kannustaa ja innostaa oppilasta fysiikan opiskeluun

T2 ohjata ja kannustaa oppilasta tunnistamaan omaa fysiikan osaamistaan, asettamaan tavoitteita omalle työskentelylleen sekä työskentelemään pitkäjänteisesti

T3 ohjata oppilasta ymmärtämään fysiikan osaamisen merkitystä omassa elämässä, elinympäristössä ja yhteiskunnassa

T4 ohjata oppilasta käyttämään fysiikan osaamistaan kestävänsä tulevaisuuden rakentamisessa sekä arvioimaan omia valintojaan energiavarojen kestävänsä käytön kannalta

T5 kannustaa oppilasta muodostamaan kysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä sekä kehittämään kysymyksiä edelleen tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohdiksi

T6 ohjata oppilasta toteuttamaan kokeellisia tutkimuksia yhteistyössä muiden kanssa sekä työskentelemään turvallisesti ja johdonmukaisesti

T7 ohjata oppilasta käsittelemään, tulkitsemaan ja esittämään omien tutkimustensa tuloksia sekä arvioimaan niitä ja koko tutkimusprosessia

T8 ohjata oppilasta ymmärtämään teknologisten sovellusten toimintaperiaatteita ja merkitystä sekä innostaa osallistumaan yksinkertaisten teknologisten ratkaisujen ideointiin, suunnitteluun, kehittämiseen ja soveltamiseen yhteistyössä muiden kanssa

T9 opastaa oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon ja mittaustulosten hankkimiseen, käsittelemiseen ja esittämiseen sekä tukea oppilaan oppimista havainnollistavien simulaatioiden avulla

T10 ohjata oppilasta käyttämään fysiikan käsitteitä täsmällisesti sekä jäsentämään omia käsite rakenteitaan kohti luonnontieteellisten teorioiden mukaisia käsityksiä

T11 ohjata oppilasta käyttämään erilaisia malleja ilmiöiden kuvaamisessa ja selittämisessä sekä ennusteiden tekemisessä

T12 ohjata oppilasta käyttämään ja arvioimaan kriittisesti eri tietolähteitä sekä ilmaisemaan ja perustelemaan erilaisia näkemyksiä fysiikalle ominaisella tavalla

T15 ohjata oppilasta soveltamaan fysiikan tietojaan ja taitojaan monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa sekä tarjota mahdollisuuksia tutustua fysiikan soveltamiseen erilaisissa tilanteissa kuten luonnossa, elinkeinoelämässä, järjestöissä tai tiedeyhteisöissä

Grade 7

Overview of objectives and contents in grade 7:

<i>Subject</i> in Grade 7		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen

See also general objectives for all grade levels 7-9 T13 ohjata oppilasta hahmottamaan luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä sekä tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa T14 ohjata oppilasta saavuttamaan riittävät tiedolliset valmiudet jatko-opintoja varten vuorovaikutuksesta ja liikkeestä sekä sähköstä	S1 Tutustutaan fysiikkaan tieteenä. Aihepiireinä voidaan käyttää esimerkiksi aaltoliikettä ja optiikkaa. S2 Käsitellään lämpöilmiöitä tutustuttaessa fysiikkaan elinympäristössä.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Grade 8

Overview of objectives and content in grade 8:

Physics in Grade 8		
Teacher's task	Student's task	Transversal competence/

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
See also general objectives for all grade levels 7-9 T13 ohjata oppilasta hahmottamaan luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä sekä tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa T14 ohjata oppilasta saavuttamaan riittävät tiedolliset valmiudet jatko-opintoja varten vuorovaikutuksesta ja liikkeestä sekä sähköstä	S1 Tutustutaan tutkimusprosessin eri vaiheisiin kuten ongelman ja ilmiön pohtimiseen, tutkimuksen suunnitteluun, koejärjestelyjen rakentamiseen, havainnointiin ja mittaamiseen, tulosten koontiin ja käsittelyyn sekä tulosten arviointiin ja esittämiseen. S4 Käsitellään energian säilymisen periaatetta. S5 Tutustutaan vuorovaikutuksiin ja kappaleiden liiketiloihin. Kahden kappaleen vuorovaikutustilanteista siirrytään yhteen kappaleeseen vaikuttaviin voimiin ja niiden vaikutukseen kappaleen liikkeeseen. Liiketilaa kuvataan tasaisen ja muuttuvan liikkeen malleilla. Käsitellään mekaanista työtä, tehoa ja energiaa. S6 Aloitetaan sähköilmiöihin tutustuminen.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Overview of objectives and contents in grade 9:

Subject in Grade 9		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T14 ohjata oppilasta saavuttamaan riittävät tiedolliset valmiudet jatko-opintoja varten vuorovaikutuksesta ja liikkeestä sekä sähköstä	S2 Tutustutaan sähkömagneettisen ja hiukkassäteilyn lajeihin. S3 Käsitellään energiantuotantoa ja kestäväää energiavarojen käyttöä. S4 Tutustutaan maailmankaikkeuden rakenteisiin ja mittasuhteisiin. S6 Käsitellään sähköilmiöitä ja sähkön tuottamista sekä niiden suhdetta magnetismiin.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4 Monilukutaito L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen

The assessment criteria for good performance (grade 8) in final assessment at the end of the subject syllabus. (from the national curriculum)

Merkitys, arvot ja asenteet

- Oppilas osaa asettaa omia tavoitteita pienten kokonaisuuksien osalta ja työskennellä niiden saavuttamiseksi. Oppilas osaa kuvata omaa osaamistaan opettajan antaman palautteen, vertaispalautteen ja itsearvioinnin perusteella.
- Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla, miten fysiikan tietoja ja taitoja tarvitaan erilaisissa tilanteissa. Oppilas osaa kuvata fysiikan osaamisen merkitystä eri ammateissa ja jatko-opinnoissa.
- Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla, miten fysiikan osaamista tarvitaan kestävän tulevaisuuden rakentamiseksi. Oppilas osaa kuvata erilaisia valintoja energiavarojen kestävän käytön kannalta.

Tutkimisen taidot

- Oppilas osaa muodostaa kysymyksiä tarkasteltavasta ilmiöstä. Oppilas osaa tarkentaa kysymyksiä tutkimuksen tai muun toiminnan kohteeksi esimerkiksi rajaamalla muuttujia.
- Oppilas osaa työskennellä turvallisesti sekä tehdä havaintoja ja mittauksia ohjeiden tai suunnitelman mukaan. Oppilas osaa toteuttaa yhteistyössä muiden kanssa erilaisia tutkimuksia.
- Oppilas osaa käsitellä, tulkita ja esittää tutkimusten tuloksia. Oppilas osaa arvioida tulosten oikeellisuutta ja luotettavuutta sekä osaa kuvata tutkimusprosessin toimivuutta.
- Oppilas osaa kuvata joitakin teknologisia sovelluksia ja niiden toimintaperiaatteita. Oppilas osaa työskennellä yhteistyössä teknologisen ratkaisun ideoinnissa, suunnittelussa, kehittämisessä ja soveltamisessa.
- Oppilas osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologisia välineitä tai sovelluksia tiedon ja mittaustulosten hankkimiseen, käsittelemiseen ja esittämiseen. Oppilas osaa tehdä havaintoja ja päätelmiä simulaatiosta.

Fysiikan tiedot ja niiden käyttäminen

- Oppilas osaa kuvata ja selittää ilmiöitä fysiikan keskeisten käsitteiden avulla. Oppilas osaa yhdistää ilmiöön siihen liittyvät ominaisuudet ja ominaisuuksia kuvaavat suureet.
- Oppilas osaa käyttää yksinkertaisia malleja ja tehdä ennusteita sekä harjoittelee yksinkertaisten mallien muodostamista mittaustuloksista. Oppilas osaa kuvata mallia ja nimetä mallin rajoituksia tai puutteita.
- Oppilas osaa hakea tietoa erilaisista tietolähteistä ja valita joitakin luotettavia tietolähteitä. Oppilas osaa ilmaista ja perustella erilaisia näkemyksiä fysiikalle ominaisella tavalla.
- Oppilas osaa kuvata fysiikkaan liittyvien esimerkkien avulla luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä. Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa.
- Oppilas osaa käyttää vuorovaikutuksen ja liikkeen sekä sähkönsä keskeisiä käsitteitä, olioita, ilmiöitä, ominaisuuksia, suureita, malleja ja lakeja tutuissa tilanteissa.

- Oppilas osaa käyttää fysiikan tietojaan ja taitojaan monialaisessa oppimiskokonaisuudessa tai tilanteessa, jossa fysiikkaa sovelletaan eri ympäristöissä.

14.5.8 Kemia vuosiluokat 7-9

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 7-9:

Kemian opetuksen tehtävänä on tukea oppilaiden luonnontieteellisen ajattelun sekä maailmankuvan kehittymistä. Kemian opetus auttaa ymmärtämään kemian ja sen sovellusten merkitystä jokapäiväisessä elämässä, elinympäristössä, yhteiskunnassa ja teknologiassa. Opetus tukee oppilaiden valmiuksia tehdä valintoja sekä käyttää tietoja ja taitoja elämän eri tilanteissa. Opetus välittää kuvaa kemian merkityksestä kestävän tulevaisuuden rakentamisessa: kemialla tarvitaan uusien ratkaisujen kehittämisessä sekä ympäristön ja ihmisten hyvinvoinnin turvaamisessa. Opetus ohjaa oppilaita ottamaan vastuuta ympäristöstään.

Kemian opetuksen tehtävänä on tukea kemiaan liittyvien käsitteiden rakentumista sekä ilmiöiden ymmärtämistä. Vuosiluokilla 7-9 opiskelun pääpaino on makroskooppisella eli oppilaan arkielämän tasolla, mutta oppilaiden abstraktin ajattelun kehittyessä yhteyttä submikroskooppisiin ja symbolisiin malleihin vahvistetaan. Oppilaiden aikaisemmista kokemuksista ja havainnoista edetään ilmiöiden kuvaamiseen ja selittämiseen sekä aineen rakenteen ja kemiallisten reaktioiden mallintamiseen kemian merkkikielellä. Opetus ohjaa luonnontieteille ominaiseen ajatteluun, tiedonhankintaan, tietojen käyttämiseen, ideointiin, vuorovaikutukseen sekä tiedon luotettavuuden ja merkityksen arviointiin eri tilanteissa.

Kemian opetuksen lähtökohtana on elinympäristöön liittyvien aineiden ja ilmiöiden havainnointi ja tutkiminen. Tutkimusten tekemisellä on oleellinen merkitys käsitteiden sisäistämisessä, tutkimisen taitojen oppimisessa ja luonnontieteiden luonteen hahmottamisessa. Tutkimusten tekeminen kehittää työskentelyn ja yhteistyön taitoja, luovaa ja kriittistä ajattelua sekä innostaa oppilaita kemian opiskeluun.

Opetuksen tehtävänä on ohjata oppilaita hahmottamaan kemian osaamisen merkitystä myös jatko-opintojen ja työelämän kannalta. Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa edistetään tarjoamalla oppilaille mahdollisuuksia soveltaa kemialla erilaisissa konteksteissa sekä tutustua monipuolisesti ammattiteihin, joissa tarvitaan kemian osaamista.

Oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9:

Monipuolisilla työtavoilla ja oppimisympäristöillä tuetaan kemian tavoitteiden saavuttamista. Tutkimuksellinen lähestymistapa tukee käsitteiden rakentumista ja tutkimisen taitojen oppimista. Tavoitteiden kannalta keskeistä on oppilaiden osallisuus ja vuorovaikutus yksinkertaisten tutkimusten suunnittelussa ja toteuttamisessa. Kokeellisessa työskentelyssä noudatetaan kemikaali- ja jätelainsäädäntöä sekä työturvallisuuslainsäädäntöä ja erityisesti nuoria työntekijöitä koskevia rajoituksia.

Oppimisympäristöissä käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa luontevalla tavalla. Jotta kemian ja teknologian soveltamiseen voidaan tutustua monipuolisesti, koulun tilojen lisäksi hyödynnetään paikallisia mahdollisuuksia kuten lähiympäristöä sekä mahdollisesti yhteistyötä yritysten ja asiantuntijoiden kanssa.

Ohjaus ja tuki

Kemian tavoitteiden kannalta keskeistä on ohjata ja tukea itsenäisen ja pitkäjänteisen työskentelyn kehittymistä.

- Oppilas hahmottaa käsitteet selkeänä kokonaisuutena, kun käsitteiden omaksumista ja ymmärtämistä tuetaan
- Oppilasta ohjataan turvalliseen ja sujuvaan kokeelliseen työskentelyyn.
- Tutkimustehtävissä voidaan toteuttaa eriyttämistä, kun oppilas voi toimia erilaisissa rooleissa ja edetä yksilöllisesti ajattelun taitojen eri tasoille.

Oppilaan oppimisen arviointi oppiaineessa vuosiluokilla 7-9:

Työskentelyn jäsentäminen pienemmiksi kokonaisuuksiksi, projekteiksi tai kokeellisiksi töiksi, joilla on omat tavoitteensa ja arviointiperusteensa, tukee monipuolista arviointia. Kokeellisen työskentelyn arviointi voi edetä hierarkkisesti turvallisen työskentelyn periaatteista taitotehtäviin ja suljetuista tutkimustehtävistä aina avoimiin tutkimuksiin asti. Oppilaita ohjataan tunnistamaan omia ennakkotietojaan, -taitojaan ja -käsityksiään. Työskentelyn etenemistä ohjataan rakentavan palautteen ja kysymysten avulla. Kannustava palaute tukee erityisesti tutkimisen taitojen kehittymistä ja motivaation rakentumista. Kokonaisuuksien lopussa arvioidaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja suunnataan huomiota kohti uusia kehittämishaasteita.

Arviointi perustuu monimuotoisten tuotosten lisäksi työskentelyn havainnointiin. Tuotosten sisällön lisäksi arvioidaan opiskeluprosessia ja työn eri vaiheita kuten kysymysten muodostamista, aiheen rajaamista, tiedonhakua, näkökulmien perustelemista, käsitteiden käyttöä, ilmaisun selkeyttä ja työn loppuunsaattamista.

Oppilaiden itsearviointia ja vertaispalautetta sekä opettajan ja oppilaiden välisiä keskusteluja voidaan käyttää arvioinnin tukena.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona kemian opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut kemian oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso kemian päättöarvioinnin kriteereihin. Kemiassa oppilaan osaaminen kehittyy yleensä eri tavoitealueilla oppimäärän päättövaiheeseen saakka. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Kemian opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Merkitys, arvot ja asenteet

- kannustaa ja innostaa oppilasta kemian opiskeluun
- ohjata ja kannustaa oppilasta tunnistamaan omaa kemian osaamistaan, asettamaan tavoitteita omalle työskentelylleen sekä työskentelemään pitkäjänteisesti
- ohjata oppilasta ymmärtämään kemian osaamisen merkitystä omassa elämässä, elinympäristössä ja yhteiskunnassa
- ohjata oppilasta käyttämään kemian osaamistaan kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa sekä arvioimaan omia valintojaan luonnonvarojen kestäväen käytön ja tuotteen elinkaaren kannalta

Tutkimisen taidot

- kannustaa oppilasta muodostamaan kysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä sekä kehittämään kysymyksiä edelleen tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohdiksi
- ohjata oppilasta toteuttamaan kokeellisia tutkimuksia yhteistyössä muiden kanssa sekä työskentelemään turvallisesti ja johdonmukaisesti
- ohjata oppilasta käsittelemään, tulkitsemaan ja esittämään omien tutkimustensa tuloksia sekä arvioimaan niitä ja koko tutkimusprosessia
- ohjata oppilasta hahmottamaan kemian soveltamista teknologiassa sekä osallistumaan kemian soveltavien ratkaisujen ideointiin, suunnitteluun, kehittämiseen ja soveltamiseen yhteistyössä muiden kanssa
- ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon ja tutkimustulosten hankkimiseen, käsittelemiseen ja esittämiseen sekä tukea oppilaan oppimista havainnollistavien simulaatioiden avulla

Kemian tiedot ja niiden käyttäminen

- ohjata oppilasta käyttämään kemian käsitteitä täsmällisesti sekä jäsentämään omia käsiterakenteitaan kohti luonnontieteellisten teorioiden mukaisia käsityksiä
- ohjata oppilasta käyttämään erilaisia malleja kuvaamaan ja selittämään aineen rakennetta ja kemiallisia ilmiöitä
- ohjata oppilasta käyttämään ja arvioimaan kriittisesti eri tietolähteitä sekä ilmaisemaan ja perustelemaan erilaisia näkemyksiä kemialle ominaisella tavalla
- ohjata oppilasta hahmottamaan luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä sekä tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa
- ohjata oppilasta ymmärtämään perusperiaatteita aineen ominaisuuksista, rakenteesta ja aineiden muutoksista
- ohjata oppilasta soveltamaan kemian tietojaan ja taitojaan monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa sekä tarjota mahdollisuuksia tutustua kemian soveltamiseen erilaisissa tilanteissa kuten luonnossa, elinkeinoelämässä, järjestöissä tai tiedeyhteisöissä

Oppiaineen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 7-9:

S1 Luonnontieteellinen tutkimus

Turvallisen työskentelyn periaatteet ja perustyötaidot luovat pohjan kokeelliselle työskentelylle. Eri sisältöalueista ja oppilaiden mielenkiinnon kohteista valitaan sopivia aihepiirejä suljettuihin ja avoimiin tutkimuksiin. Erilaisissa tutkimuksissa painotetaan tarkoituksenmukaisesti tutkimusprosessin eri vaiheita kuten ongelman tai ilmiön pohtimista, suunnittelua, koejärjestelyn toteuttamista, havainnointia, tulosten koontia ja käsittelyä sekä tulosten arviointia ja esittämistä. Tutustutaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen tutkimusten eri vaiheissa.

S2 Kemia omassa elämässä ja elinympäristössä

Sisältöjä valitaan siten, että oman elämän ja elinympäristön ilmiöitä pohditaan erityisesti terveyden ja turvallisuuden näkökulmista. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon paikallinen toimintaympäristö ja lähiympäristön tila. Tutustutaan kodin kemikaaleihin ja paloturvallisuuteen. Tutkitaan olomuotojen muutoksia.

S3 Kemia yhteiskunnassa

Kemian ilmiöihin ja sovelluksiin liittyviä sisältöjä valitaan erityisesti ihmiskunnan hyvinvoinnin ja teknologian näkökulmista. Pääpaino on kestävässä luonnonvarojen käytössä, ja tuotteiden elinkaariajattelu on yhtenä tarkastelutapana. Tutustutaan erilaisiin koulutuspolkuihin ja ammatteihin, joissa tarvitaan kemian osaamista.

S4 Kemia maailmankuvan rakentajana

Sisältöjä valitaan siten, että niissä tulee esiin kemian luonne tieteenä, aineen ja energian säilymisen periaatteet sekä luonnon mittasuhteet. Sisältöihin kuuluvat myös tutustuminen kemiaan liittyviin uutisiin, ajankohtaisiin ilmiöihin, sovelluksiin ja nykypäivän tutkimukseen.

S5 Aineiden ominaisuudet ja rakenne

Tutkitaan monipuolisesti seosten ja puhtaiden aineiden ominaisuuksia kuten vesi- ja rasvaliukoisuutta. Alkuaineiden ominaisuuksien pohjalta tutustutaan aineen koostumiseen atomeista, atomin rakenteeseen ja jaksolliseen järjestelmään. Malleja ja simulaatioita käytetään yhdisteiden rakentumisen hahmottamisessa. Tutustutaan hiileen, sen yhdisteisiin ja ravintoaineisiin. Perehdytään johonkin orgaaniseen yhdisteryhmään.

S6 Aineiden ominaisuudet ja muutokset

Tutustutaan energian ja aineiden muuttumiseen kemiallisissa reaktioissa. Havainnoidaan reaktionnopeutta ja pohditaan siihen vaikuttavia tekijöitä. Perehdytään hiilen kiertokulkuun ja sen merkitykseen elämälle. Tutustutaan pitoisuuteen ja happamuuteen arkisten esimerkkien yhteydessä. Harjoitellaan kemian merkkikielen ja yksinkertaisten reaktioyhtälöiden tulkitsemista.

Vuosiluokka 7

Oppiaine vuosiluokka 7		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
oppilas oppii -laboratoriotyöskentelyn perusteet -kuvailemaan ja mallintamaan yksinkertaisia kemiallisia reaktioita	-työturvallisuus (S1,S2) -puhdas aine ja seos (S5) -erotusmenetelmät (S5) -aineiden luokittelu rakenneosien avulla puhtaisiin	L1 ajattelu ja oppimaan oppiminen L3 itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L5 tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

	aineisiin ja seoksiin (S2;S3,S5) -olomuodot ja liukoisuus (S5) -atomi ja atomin rakenne (S5) -alkuaineet -kemiallisia merkkejä -kemiallinen reaktio ja yhdiste -oksidit (S2,S3,S4) -syttymispiste ja leimahduspiste -paloturvallisuus (S2) -ilma ja vesi (S3)	L6 työelämätaidot ja yrittäjyys L7 osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen

Vuosiluokka 8

Oppiaine vuosiluokka 8		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
oppilas oppii -käyttämään aineen rakennetta ja kemiallisia sidoksia kuvaavia käsitteitä ja malleja -kuvailemaan ja mallintamaan kemiallisia reaktioita reaktioyhtälöiden avulla	-kemian peruskäsitteitä -reaktioyhtälöiden tulkitseminen ja kirjoittaminen (S6) -jaksollinen järjestelmä -kemiallinen sidos (ioniyhdiste ja molekyylilyhdiste) (S5) -happamat ja emäksiset aineet (S1,S3,S5) -neutraloituminen ja suolat (S6) -luonnon happamoituminen (S4) -metallien kemia (S3) -metallien ominaisuuksia ja käyttökohteita (S3) -jännitesarja ja sen sovellukset (S4) -korroosio (S3)	L1 ajattelu ja oppimaan oppiminen L3 itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L5 tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L6 työelämätaidot ja yrittäjyys L7 osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen

Vuosiluokka 9

Oppiaine vuosiluokka 9		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
oppilas oppii -ymmärtämään aineiden kiertokulkuun ja orgaanisten tuotteiden elinkaareen liittyviä prosesseja -käyttämään aineen rakennetta ja kemiallisia sidoksia kuvaavia käsitteitä ja malleja	-hiiliyhdisteiden kemia (S2,S5) -hiilivedyt -hiilivedyt raaka-aineina ja energianlähteinä (S1,S4) -alkoholit -karboksyylihapot -ravintoaineet -rasvat -hiilihydraatit -valkuaisaineet -kemianteollisuus (S3) ja tuotteiden elinkaaret (S4) -kestävä kehitys (S4)	L1 ajattelu ja oppimaan oppiminen L3 itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L5 tieto- ja viestintä teknologinen osaaminen L6 työelämätaidot ja yrittäjyys L7 osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joillakin osaamisen alueilla voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joillakin muilla osa-alueilla.

Kemian päättöarvioinnin kriteerit hyvälle osaamiselle (arvosanalle 8) oppimäärän päättyessä ja niitä täydentävät kuvaukset

Kemian päättöarvioinnin kriteerit hyvälle osaamiselle (arvosanalle 8) oppimäärän päättyessä

Opetuksen tavoite	Sisältö-alueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Arvosanan kahdeksan osaaminen
Merkitys, arvot ja asenteet			
T1 kannustaa ja innostaa oppilasta kemian opiskeluun	S1-S6		Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.
T2 ohjata ja kannustaa oppilasta tunnistamaan omaa kemian osaamistaan,	S1-S6	Tavoitteellinen työskentely ja oppimaan oppimisen taidot	Oppilas osaa asettaa omia tavoitteita pienten kokonaisuuksien osalta ja

asettamaan tavoitteita omalle työskentelylleen sekä työskentelemään pitkäjänteisesti			työskennellä niiden saavuttamiseksi. Oppilas osaa kuvata omaa osaamistaan opettajan antaman palautteen, vertaispalautteen ja itsearvioinnin perusteella.
T3 ohjata oppilasta ymmärtämään kemian osaamisen merkitystä omassa elämässä, elinympäristössä ja yhteiskunnassa	S1-S6	Kemian merkityksen arvioiminen	Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla, miten kemian tietoja ja taitoja tarvitaan erilaisissa tilanteissa. Oppilas osaa kuvata kemian osaamisen merkitystä eri ammateissa ja jatko-opinnoissa.
T4 ohjata oppilasta käyttämään kemian osaamistaan kestävän tulevaisuuden rakentamisessa sekä arvioimaan omia valintojaan luonnonvarojen kestävän käytön ja tuotteen elinkaaren kannalta	S1-S6	Kestävän kehityksen tiedot ja taidot kemian kannalta	Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla, miten kemian osaamista tarvitaan kestävän tulevaisuuden rakentamiseksi. Oppilas osaa kuvata erilaisia valintoja luonnonvarojen kestävän käytön ja tuotteen elinkaaren kannalta.
Tutkimisen taidot			
T5 kannustaa oppilasta muodostamaan kysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä sekä kehittämään kysymyksiä edelleen tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohdiksi	S1-S6	Kysymysten muodostaminen sekä tutkimusten ja muun toiminnan suunnittelu	Oppilas osaa muodostaa kysymyksiä tarkasteltavasta ilmiöstä. Oppilas osaa tarkentaa kysymyksiä tutkimuksen tai muun toiminnan kohteeksi esimerkiksi rajaamalla muuttujia.
T6 ohjata oppilasta toteuttamaan kokeellisia tutkimuksia yhteistyössä muiden kanssa sekä työskentelemään turvallisesti ja johdonmukaisesti	S1-S6	Kokeellisen tutkimuksen toteuttaminen	Oppilas hallitsee perustyötaidot, osaa työskennellä turvallisesti sekä tehdä havaintoja ohjeiden tai suunnitelman mukaan. Oppilas osaa toteuttaa yhteistyössä muiden kanssa suljettuja ja avoimia tutkimuksia.
T7 ohjata oppilasta käsittelemään, tulkitsemaan ja esittämään omien	S1-S6	Tutkimusten tulosten käsittely, esittäminen ja arviointi	Oppilas osaa käsitellä, tulkita ja esittää tutkimusten tuloksia. Oppilas osaa arvioida tulosten oikeellisuutta ja luotettavuutta

tutkimustensa tuloksia sekä arvioimaan niitä ja koko tutkimusprosessia			sekä osaa kuvata tutkimusprosessin toimivuutta.
T8 ohjata oppilasta hahmottamaan kemian soveltamista teknologiassa sekä osallistumaan kemiaa soveltavien ratkaisujen ideointiin, suunnitteluun, kehittämiseen ja soveltamiseen yhteistyössä muiden kanssa	S1-S6	Teknologinen osaaminen ja yhteistyö teknologisessa ongelmanratkaisussa	Oppilas osaa kuvata joitakin esimerkkejä kemian soveltamisesta teknologiassa. Oppilas osaa työskennellä yhteistyössä yksinkertaisen kemiaa soveltavan ratkaisun ideoinnissa, suunnittelussa, kehittämisessä ja soveltamisessa.
T9 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon ja tutkimustulosten hankkimiseen, käsittelemiseen ja esittämiseen sekä tukea oppilaan oppimista havainnollistavien simulaatioiden avulla	S1-S6	Tieto- ja viestintäteknologian käyttö	Oppilas osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologisia välineitä tai sovelluksia tiedon ja tutkimustulosten hankkimiseen, käsittelemiseen ja esittämiseen. Oppilas osaa tehdä havaintoja ja päätelmiä simulaatiosta.
Kemian tiedot ja niiden käyttäminen			
T10 ohjata oppilasta käyttämään kemian käsitteitä täsmällisesti sekä jäsentämään omia käsiterakenteitaan kohti luonnontieteellisten teorioiden mukaisia käsityksiä.	S1-S6	Käsitteiden käyttö ja jäsentäminen	Oppilas osaa käyttää kemian keskeisiä käsitteitä oikeassa asiayhteydessä ja yhdistää niitä toisiinsa. Oppilas osaa kuvata ja selittää ilmiöitä kemian keskeisten käsitteiden avulla.
T11 ohjata oppilasta käyttämään erilaisia malleja kuvaamaan ja selittämään aineen rakennetta ja kemiallisia ilmiöitä	S1-S6	Mallien käyttäminen	Oppilas osaa kuvata aineen rakennetta ja kemiallisia ilmiöitä malleilla tai kuvauksilla.
T12 ohjata oppilasta käyttämään ja arvioimaan kriittisesti eri tietolähteitä sekä	S1-S6	Argumentointitaidot ja tietolähteiden käyttäminen	Oppilas osaa hakea tietoa erilaisista tietolähteistä ja valita joitakin luotettavia tietolähteitä.

ilmaisemaan ja perustelemaan erilaisia näkemyksiä kemialle ominaisella tavalla			Oppilas osaa ilmaista ja perustella erilaisia näkemyksiä kemialle ominaisella tavalla.
T13 ohjata oppilasta hahmottamaan luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä sekä tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa	S1, S4	Luonnontieteellisen tiedon luonteen hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata kemiaan liittyvien esimerkkien avulla luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä. Oppilas osaa kuvata esimerkkien avulla tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa.
T14 ohjata oppilasta ymmärtämään peruseriaatteita aineen ominaisuuksista, rakenteesta ja aineiden muutoksista	S5, S6	Tiedollisten jatko-opintovalmiuksien saavuttaminen	Oppilas osaa käyttää aineen ominaisuuksien, rakenteiden ja aineiden muutoksien keskeisiä käsitteitä, ilmiöitä ja malleja tutuissa tilanteissa.
T15 ohjata oppilasta soveltamaan kemian tietojaan ja taitojaan monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa sekä tarjota mahdollisuuksia tutustua kemian soveltamiseen erilaisissa tilanteissa kuten luonnossa, elinkeinoelämässä, järjestöissä tai tiedeyhteisöissä	S1-S6	Tietojen ja taitojen soveltaminen eri tilanteissa	Oppilas osaa käyttää kemian tietojaan ja taitojaan monialaisessa oppimiskokonaisuudessa tai tilanteessa, jossa kemiaa sovelletaan eri ympäristöissä.

14.5.9 Terveystieto vuosiluokilla 7 - 9

Oppiaineen tehtävä

Terveystieto on monitieteiseen tietoperustaan pohjautuva oppiaine. Terveystiedon tehtävänä on oppilaiden monipuolisen terveysosaamisen kehittäminen. Lähtökohtana on elämän kunnioittaminen ja ihmisoikeuksien mukainen arvokas elämä. Terveystieteen, hyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyviä ilmiöitä tarkastellaan ikäkaudelle sopivalla tavalla terveysosaamisen eri osa-alueiden kautta. Näitä ovat terveyteen ja hyvinvointiin liittyvät tiedot, taidot, itsetuntemus, kriittinen ajattelu sekä eettinen vastuullisuus.

Opetuksessa huomioidaan terveyteen ja hyvinvointiin liittyvien ilmiöiden moniulotteisuus ja monitasaisuus. Terveyteen vaikuttavat fyysiset, psyykkiset ja sosiaaliset tekijät sekä näiden väliset yhteydet ja syy-seuraussuhteet. Terveyttä tarkastellaan ihmisen elämänkulun eri vaiheissa ja eri tasoilla yksilön, perheen, yhteisön ja yhteiskunnan tasolta aina globaalille tasolle. Oppilaan kehittyessä ja elinpiirin kasvaessa terveyteen liittyvien kysymysten tarkastelu laajentuu ja syvenyy. Oppilaita ohjataan ymmärtämään terveyttä ja hyvinvointia voimavarana jokapäiväisessä elämässä, elinympäristössä ja yhteiskunnassa. Opetus tukee oppilaiden yksilöllistä ja yhteisöllistä tiedon hankintaa, rakentamista, arviointia ja käyttämistä. Oppilasta tuetaan turvallisuustaitojen, sosiaalisten taitojen ja tunnetaitojen kehittämiseen.

Terveysosaamisella tarkoitetaan sitä, miten oppilas ymmärtää terveyden käsitteen laaja-alaisuutta ja miten hän oppii tekemään tarkoituksenmukaisia ja perusteltuja terveyteen liittyviä valintoja ja päätöksiä. Oppilas oppii tunnistamaan tekijöitä, joilla voi ylläpitää ja edistää omaa ja ympäristön terveyttä ja hän ymmärtää, millä keinoin voi itse vaikuttaa niihin. Oppilas oppii arvostamaan omaa ja ympäristönsä terveyttä ja hyvinvointia. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksia havainnoida ja tutkia terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä ilmiöitä omassa elin-, ja oppimisympäristössä yhteistyössä eri oppiaineiden kanssa sekä harjoitella ja soveltaa osaamista käytännössä.

Terveystietoa opetetaan vuosiluokilla 1-6 osana ympäristöoppia. Vuosiluokilla 7-9 opetuksessa syvennetään ja laajennetaan alempien vuosiluokkien aikana käsiteltyjä teemoja ikäkauden mukaisesti. Opetuksessa pyritään aiempaa tarkempaan tiedonalakohtaiseen käsitteiden käyttöön ja vahvistetaan kriittiseen ajatteluun, itsetuntemukseen ja eettiseen pohdintaan liittyvää osaamista ikäkauden mukaisesti. Opetuksessa eri vuosiluokilla otetaan huomioon opetettavan aineksen ja siihen liittyvän osaamisen merkitys oppilaan ikäkauden ja kehitysvaiheen näkökulmasta.

Terveystiedon oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Tutkiva oppiminen, arjen terveysilmiöiden käsitteleminen ja ajankohtaisuus luovat perustaa oppimiselle, osaamisen soveltamiselle sekä kriittisen ajattelun ja oppimisen taitojen kehittymiselle. Opetuksen on ilmiöpohjaista, mikä rohkaisee oppilaita tuomaan esiin omia tietojaan ja kokemuksiaan, esittämään kysymyksiä ja etsimään vastauksia., Oppilaita ohjataan jäsentämään tietoja, tekemään ja perustelemaan johtopäätöksiä, arvioimaan eri tekijöiden merkitystä ja hahmottamaan laajempia asiakokonaisuuksia. hahmottamiseen. Aktiivinen toiminta, kokemuksellisuus, tavoitteellisuus ja pohtiva työskentely kehittävät sekä eettisiä valmiuksia että tunne-, vuorovaikutus-, ajattelu- ja yhteistyötaitoja.

Terveystiedon keskeisiä oppimisympäristöjä ovat fyysisten oppimisympäristöjen lisäksi ihmisten väliset vuorovaikutustilanteet, yhteisöt ja sähköiset ympäristöt. Oppimisympäristöt ja työtavat yritetään valita niin, että ne mahdollistavat tiedon rakentamisen yksin ja yhdessä, toiminnallisuuden, liikunnallisuuden, kokemuksellisuuden, draaman ja tarinoiden käytön sekä terveyteen yhteydessä olevien ilmiöiden tutkimisen mahdollisimman luonnollisissa tilanteissa ja ympäristöissä.

Oppilaat osallistuvat oppimisympäristöjen ja työtapojen valintaan. Heille tarjotaan mahdollisuuksia terveysosaamisen harjoittelulle ja soveltamiselle kouluyhteisössä. Oppilaiden osallisuus ja aktiivinen toiminta tukevat yhteenkuuluvuutta ja yhteisöllistä hyvinvointia opetusryhmässä ja koko kouluyhteisössä.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Terveystieto oppiaineen aihepiireistä monet koskettavat oppilaan kehitysvaihetta, yksilöllisiä kokemuksia ja elämäntilannetta. Opetuksessa ja työtapojen valinnassa otetaan huomioon oppilaiden kehitykseen, elämäntilanteeseen ja kulttuuriin liittyvät erityistarpeet. Oppilaita ohjataan ymmärtämään ja kunnioittamaan jokaisen oikeutta yksityisyyteen ja koskemattomuuteen itseään koskevissa terveyteen ja sairauteen liittyvissä kysymyksissä.

Opetuksessa tehdään yhteistyötä eri oppiaineiden, kouluterveydenhuollon ja muun oppilashuollon kanssa ja se tarjoaa mahdollisuuksia harjoitella ja soveltaa terveysosaamiseen eri osa-alueita kouluyhteisön hyvinvoinnin lisäämiseksi. Yhteistyöllä varmistetaan myös oppilaan tarvitsema henkilökohtainen tuki oppimiseen ja elämäntilanteeseen liittyvissä kysymyksissä.

Oppilaan oppimisen arviointi

Terveystiedon arvioinnin lähtökohtana on terveysosaamisen eri osa-alueiden arviointi. Arvioinnin ja palautteen tehtävänä on ohjata ja kannustaa oppilasta kehittämään ja soveltamaan osaamistaan arjessa. Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti, opetuksen eri vaiheissa ja osaamisalueen ominaispiirteet huomioon ottaen. Myös arvioinnin dokumentointi kohdistuu koko oppimisprosessiin. Arvioinnin avulla kehitetään oppilaan arviointitaitoja itsearviointin ja vertaispalautteen avulla. Arviointi ei kohdistu oppilaan arvoihin, asenteisiin, terveyskäyttäytymiseen, sosiaalisuuteen, temperamenttiin tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Eettistä pohdintaa ja itsetuntemusta koskevissa tavoitteissa kiinnitetään huomiota siihen, miten oppilas pohtii ja perustelee käsiteltävää aihetta terveyden näkökulmasta, tiedonalan käsitteitä ja erilaisia lähteitä käyttäen. Oppilas osallistuu aktiivisesti arvioinnin suunnitteluun ja toteutukseen sekä tavoitteiden asettamiseen. Oppilasta ohjataan tiedostamaan omia vahvuuksia ja voimavaroja.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona terveystiedon opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut terveystiedon oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso terveystieto-oppiaineen valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen terveystiedossa kehittyä oppimäärän päättövaiheeseen saakka. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joillakin osaamisen alueilla voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joillakin muilla osa-alueilla.

Terveystiedon opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 7 - 9

Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys

T1 ohjata oppilasta ymmärtämään terveyden laaja-alaisuutta, terveyden edistämistä sekä elämänkulkua, kasvua ja kehitystä voimavaralähtöisesti

T2 ohjata oppilasta kehittämään valmiuksiaan tunne- ja vuorovaikutustaidoissa ja kykyä toimia erilaisissa ristiriita- ja kriisitilanteissa

T3 ohjata oppilasta kehittämään itsetuntemustaan, omien arvojen ja asenteiden sekä kehon ja mielen viestien tunnistamista ja tunnistamaan ja säätelemään käyttäytymistään, oppimistaan ja opiskeluaan tukevia tekijöitä

T4 ohjata oppilasta pohtimaan yksilöllisyyteen, yhteisöllisyyteen ja yhdenvertaisuuteen liittyviä kysymyksiä terveyden näkökulmasta sekä tukea oppilaan valmiuksia luoda vastuullisia ratkaisuja ihmisten välisissä vuorovaikutustilanteissa

Terveyttä tukevat ja kuluttavat tekijät sekä sairauksien ehkäisy

T5 ohjata oppilasta syventämään ymmärrystään fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta terveydestä ja niitä vahvistavista ja vaarantavista tekijöistä ja mekanismeista sekä tukea oppilaan valmiuksia käyttää näihin liittyviä käsitteitä asianmukaisesti

T6 tukea oppilaan kehittymistä terveyteen ja sairauteen liittyvän tiedon hankkijana ja käyttäjänä sekä edistää valmiuksia toimia tarkoituksenmukaisesti terveyteen, turvallisuuteen ja sairauksiin liittyvissä tilanteissa

T7 ohjata oppilasta tunnistamaan ja arvioimaan omia terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä tottumuksiaan, valintojaan ja niiden perusteluja sekä rohkaista oppilasta pohtimaan oman terveyden kannalta merkityksellisiä voimavaroja

T8 ohjata oppilasta tunnistamaan ja tarkastelemaan kriittisesti terveyteen ja sairauteen liittyviä ilmiöitä, niihin liittyviä arvoja ja normeja sekä arvioimaan tiedon luotettavuutta ja merkitystä

Terveys, yhteisöt, yhteiskunta ja kulttuuri

T9 ohjata oppilasta ymmärtämään ympäristön, yhteisöjen, kulttuurin ja tieto- ja viestintäteknologian merkitystä terveydelle ja hyvinvoinnille

T10 ohjata oppilasta luomaan perustaa opiskelu-, toiminta- ja työkyvylle ja sen ylläpitämiselle sekä kuvaamaan terveystalouden asianmukaista käyttöä

T11 ohjata oppilasta ymmärtämään ja arvioimaan perheen ja omaan elämänpiiriin kuuluvien ihmisten ja yhteisöjen edustamia terveystieteitä, tunnistamaan niiden merkitystä itselle sekä muodostamaan kuvaa itselle sopivista oppimisen keinoista

T12 tukea oppilaan valmiuksia arvioida kriittisesti terveyteen ja sairauteen liittyvää viestintää sekä eritellä yksilön oikeuksia, vastuita ja vaikuttamiskeinoja terveyttä ja turvallisuutta koskevissa asioissa omassa oppimisympäristössä ja lähiyhteisöissä

Terveystiedon tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 7-9

Tavoitteiden pohjalta luodaan ehyitä, ikätasoisesti eteneviä opetuskokonaisuuksia. Opintokokonaisuudet rakentavat monipuolista tietoa ja osaamista terveydestä voimavarana, sen fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta osa-alueesta sekä näiden välisestä vuorovaikutuksesta. Opintokokonaisuuksissa otetaan huomioon elämäntapa, lapsuuden ja nuoruuden kasvu, kehitys sekä niiden kehitystehtävät. Sisältöjen valinnoissa hyödynnetään paikallisia ja globaaleja ajankohtaisia aiheita ja sovelletaan niitä tavoitteiden mukaisesti.

S1 Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys: Sisällöissä painotetaan terveyden eri osa-alueiden kokonaisvaltaista hahmottamista terveyden edistämisen ja sairauksien ehkäisyn näkökulmasta. Opetuksessa käsitellään elämäntavan sekä kasvun ja kehityksen yleisiä tunnuspiirteitä, monimuotoisuutta ja henkilökohtaisuutta. Kasvun ja kehityksen sisällöissä painottuvat identiteetti, minäkuvan ja itsetuntemuksen rakentuminen, seksuaalinen kehittyminen, huolenpidon sekä perheen ja läheisten merkitys, mielen hyvinvointi ja itsensä arvostaminen sekä turvataidot. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sisällöissä kiinnitetään huomiota vuorovaikutustilanteissa toimimiseen, tunteiden ilmaisuun ja niiden säätelyyn. Lisäksi perehdytään ristiriitojen, ongelmatilanteiden, stressin ja kriisien rakentavaan käsittelyyn.

S2 Terveyttä tukevat ja kuluttavat tekijät sekä sairauksien ehkäisy: Sisältöjä valitaan syventäen tietoa ja ymmärrystä terveyttä tukevista voimavaroista ja sairauksia ehkäisevistä tekijöistä. Terveyteen liittyvistä tottumuksista käsitellään arkirytmi, uni, ravitsemus ja liikunta. Sisällöissä perehdytään seksuaalisuuteen, seksuaaliterveyden eri osa-alueisiin ja seksuaalisen kehityksen monimuotoisuuteen. Terveyden voimavaroista tarkastellaan mielenterveyttä, hyvinvointia tukevia ympäristöjä ja yhteisöjä sekä mielekästä vapaa-ajan toimintaa. Lisäksi

käsitellään turvallisuustaitoja ja -valmiuksia, ensiaputaitoja, itsehoitoa sekä tuen ja avun hakemista. Sisältöjä valittaessa otetaan huomioon myös ajankohtaisia terveysilmiöitä sekä tarkastellaan terveyteen liittyvän tiedon luotettavuutta.

Terveyden vaaratekijöistä nostetaan esiin liikkumattomuus ja passiivinen elämäntapa, ravitsemuksen ja nukkumisen ongelmat, kiusaaminen ja stressi. Sisällöissä otetaan huomioon nuoren mielen pahoinvointi, riippuvuudet sekä päihteet ja niiden käytön ehkäisy. Sairauksien ehkäisyyn liittyvistä sisällöistä valitaan keskeiset ja ajankohtaiset tartuntataudit sekä kansantaudit ja tapaturmat.

S3 Terveys, yhteisöt, yhteiskunta ja kulttuuri: Sisällöissä otetaan esille opiskelu-, työ- ja toimintakyky nuoruudessa. Kestävää elämäntapaa tarkastellessa otetaan huomioon sosiaalinen kestävyys ja vastuullinen kuluttaminen. Elinympäristön terveysvaikutuksia käsiteltäessä nostetaan esille keskeisiä terveyden edistämisen ja sairauksien ehkäisyn keinoja, terveyspalvelut, kansalaistoiminta ja ympäristön terveysriskit.

Tietolähteitä, erilaisia terveystietomarkkinoinnin ja vaikuttamisen keinoja tarkastellaan erityisesti tiedon luotettavuuden ja terveysvaikutusten näkökulmasta. Terveyden edistämisen sisällöissä otetaan huomioon kulttuurin terveyttä edistävä merkitys ja kulttuurinen herkkyys, kestävä elämäntapa, kansalaisten yhdenvertaisuus ja osallisuus sekä ihmisoikeuksien kunnioittaminen. Sisältöjä käsiteltäessä otetaan huomioon eri näkökulmia kuten lapsuus ja lasten oikeudet, vanhuus, vammaisuus tai pitkäaikaissairaus.

Terveystieto vuosiluokalla 7		
Opetuksen tavoitteet Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys T1 Ohjata oppilasta ymmärtämään terveyden laaja-alaisuutta, terveyden edistämistä sekä elämänkulkua, kasvua ja kehitystä voimavaralähtöisesti T2 Ohjata oppilasta kehittämään valmiuksiaan tunne- ja vuorovaikutustaidoissa ja kykyä toimia erilaisissa ristiriita- ja kriisitilanteissa	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet S1 Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys S2 Terveyttä tukevat ja kuluttavat tekijät sekä sairauksien ehkäisy S3 Terveys, yhteisöt, yhteiskunta ja kulttuuri S1 Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys	Laaja-alainen osaaminen L1, L2, L3, L7 L2,L3, L4, L7

T3 ohjata oppilasta kehittämään itsetuntemustaan, omien arvojen ja asenteiden sekä kehon ja mielen viestien tunnistamista ja tunnistamaan ja säätelemään käyttäytymistään, oppimistaan ja opiskeluaan tukevia tekijöitä	S1 Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys	L1, L3, L4,L6
T4 ohjata oppilasta pohtimaan yksilöllisyyteen, yhteisöllisyyteen ja yhdenvertaisuuteen liittyviä kysymyksiä terveyden näkökulmasta sekä tukea oppilaan valmiuksia luoda vastuullisia ratkaisuja ihmisten välisissä vuorovaikutustilanteissa <i>Terveyttä tukevat ja kuluttavat tekijät sekä sairauksien ehkäisy</i>	S1 Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys S3 Terveys, yhteisöt, yhteiskunta ja kulttuuri	L1, L2, L3, L4, L6, L7
T6 tukea oppilaan kehittymistä terveyteen ja sairauteen liittyvän tiedon hankkijana ja käyttäjänä sekä edistää valmiuksia toimia tarkoituksenmukaisesti terveyteen, turvallisuuteen ja sairauksiin liittyvissä tilanteissa.	S2 Terveyttä tukevat ja kuluttavat tekijät sekä sairauksien ehkäisy S3 Terveys, yhteisöt, yhteiskunta ja kulttuuri	L2, L3, L5, L6, L7
T7 ohjata oppilasta tunnistamaan ja arvioimaan omia terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä tottumuksiaan, valintojaan ja niiden perusteluja sekä rohkaista oppilasta pohtimaan oman terveyden kannalta merkityksellisiä voimavaroja	S1 Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys S2 Terveyttä tukevat ja kuluttavat tekijät sekä sairauksien ehkäisy	L2, L3, L4, L7
T8 ohjata oppilasta tunnistamaan ja		

tarkastelemaan kriittisesti terveyteen ja sairauteen liittyviä ilmiöitä, niihin liittyviä arvoja ja normeja sekä arvioimaan tiedon luotettavuutta ja merkitystä	S1 Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys S2 Terveyttä tukevat ja kuluttavat tekijät sekä sairauksien ehkäisy S3 Terveys, yhteisöt, yhteiskunta ja kulttuuri	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7

Terveystieto vuosiluokalla 8		
Opetuksen tavoitteet Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys T1 Ohjata oppilasta ymmärtämään terveyden laaja-alaisuutta, terveyden edistämistä sekä elämäntapaa, kasvua ja kehitystä voimavaroiltaan T2 Ohjata oppilasta kehittämään valmiuksiaan tunne- ja vuorovaikutustaidoissa ja kykyä toimia erilaisissa ristiriita- ja kriisitilanteissa T3 ohjata oppilasta kehittämään itsetuntemustaan, omien arvojen ja asenteiden sekä kehon ja mielen viestien tunnistamista ja tunnistamaan ja säätämään käyttäytymistään, oppimistaan ja opiskeluaan tukevia tekijöitä T4 ohjata oppilasta pohtimaan yksilöllisyyteen, yhteisöllisyyteen ja yhdenvertaisuuteen liittyviä kysymyksiä terveyden näkökulmasta sekä tukea	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet S1 Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys S2 Terveyttä tukevat ja kuluttavat tekijät sekä sairauksien ehkäisy S3 Terveys, yhteisöt, yhteiskunta ja kulttuuri S1 Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys S2 Terveyttä tukevat ja kuluttavat tekijät sekä sairauksien ehkäisy S1 Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys S1 Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys S3 Terveys, yhteisöt, yhteiskunta ja kulttuuri	Laaja-alainen osaaminen L1, L2, L3, L7 L2, L3, L4, L7 L1, L3, L4, L6

oppilaan valmiuksia luoda vastuullisia ratkaisuja ihmisten välisissä vuorovaikutustilanteissa Terveyttä tukevat ja kuluttavat tekijät sekä sairauksien ehkäisy T5 ohjata oppilasta syventämään ymmärrystään fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta terveydestä ja niitä vahvistavista ja vaarantavista tekijöistä ja mekanismeista sekä tukea oppilaan valmiuksia käyttää näihin liittyviä käsitteitä asianmukaisesti T6 tukea oppilaan kehittymistä terveyteen ja sairauteen liittyvän tiedon hankkijana ja käyttäjänä sekä edistää valmiuksia toimia tarkoituksenmukaisesti terveyteen, turvallisuuteen ja sairauksiin liittyvissä tilanteissa T7 ohjata oppilasta tunnistamaan ja arvioimaan omia terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä tottumuksiaan, valintojaan ja niiden perusteluja sekä rohkaista oppilasta pohtimaan oman terveyden kannalta merkityksellisiä voimavaroja T8 ohjata oppilasta tunnistamaan ja tarkastelemaan kriittisesti terveyteen ja sairauteen liittyviä ilmiöitä, niihin liittyviä arvoja ja normeja sekä arvioimaan tiedon luotettavuutta ja merkitystä	S1 Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys S2 Terveyttä tukevat ja kuluttavat tekijät sekä sairauksien ehkäisy S3 Terveys, yhteisöt, yhteiskunta ja kulttuuri S2 Terveyttä tukevat ja kuluttavat tekijät sekä sairauksien ehkäisy S3 Terveys, yhteisöt, yhteiskunta ja kulttuuri S1 Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys S2 Terveyttä tukevat ja kuluttavat tekijät sekä sairauksien ehkäisy S1 Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys S2 Terveyttä tukevat ja kuluttavat tekijät sekä sairauksien ehkäisy	L1, L2, L3, L4 L2, L3, L5, L6, L7 L2, L3, L4, L7 L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7

Terveys, yhteisöt, yhteiskunta ja kulttuuri T9 ohjata oppilasta ymmärtämään ympäristön, yhteisöjen, kulttuurin ja tietojen ja viestintäteknologian merkitystä terveydelle ja hyvinvoinnille T12 tukea oppilaan valmiuksia arvioida kriittisesti terveyden ja sairautteen liittyvää viestintää sekä eritellä yksilön oikeuksia, vastuita ja vaikuttamiskeinoja terveyttä ja turvallisuutta koskevissa asioissa omassa oppimisympäristössä ja lähiyhteisöissä	S3 Terveys, yhteisöt, yhteiskunta ja kulttuuri S3 Terveys, yhteisöt, yhteiskunta ja kulttuuri S3 Terveys, yhteisöt, yhteiskunta ja kulttuuri	L2, L4, L5, L7 L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7

Terveystieto vuosiluokalla 9		
Opetuksen tavoitteet Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys T2 Ohjata oppilasta kehittämään valmiuksiaan tunne- ja vuorovaikutustaidoissa ja kykyä toimia erilaisissa ristiriita- ja kriisitilanteissa T3 ohjata oppilasta kehittämään itsetuntemustaan, omien arvojen ja asenteiden sekä kehon ja mielen viestien tunnistamista ja tunnistamaan ja säätämään	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet S1 Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys S1 Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys	Laaja-alainen osaaminen L2, L3, L4, L7 L1, L3, L4, L6

T8 ohjata oppilasta tunnistamaan ja tarkastelemaan kriittisesti terveyteen ja sairauteen liittyviä ilmiöitä, niihin liittyviä arvoja ja normeja sekä arvioimaan tiedon luotettavuutta ja merkitystä Terveys, yhteisöt, yhteiskunta ja kulttuuri T9 ohjata oppilasta ymmärtämään ympäristön, yhteisöjen, kulttuurin ja tieto- ja viestintäteknologian merkitystä terveydelle ja hyvinvoinnille T10 ohjata oppilasta luomaan perustaa opiskelu-, toiminta- ja työkyvylle ja sen ylläpitämiselle sekä kuvaamaan terveyspalvelujen asianmukaista käyttöä T11 ohjata oppilasta ymmärtämään ja arvioimaan perheen ja omaan elämämpiiriin kuuluvien ihmisten ja yhteisöjen edustamia terveyskäsitteitä, tunnistamaan niiden merkitystä itselle sekä muodostamaan kuvaa itselle sopivista oppimisen keinoista T12 tukea oppilaan valmiuksia arvioida kriittisesti terveyteen ja sairauteen liittyvää viestintää sekä eritellä yksilön oikeuksia, vastuita ja vaikuttamiskeinoja terveyttä ja turvallisuutta koskeissa asioissa omassa oppimisympäristössä ja lähiyhteisöissä	S1 Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys S2 Terveyttä tukevat ja kuluttavat tekijät sekä sairauksien ehkäisy S3 Terveys, yhteisöt, yhteiskunta ja kulttuuri S3 Terveys, yhteisöt, yhteiskunta ja kulttuuri S1 Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys S2 Terveyttä tukevat ja kuluttavat tekijät sekä sairauksien ehkäisy S1 Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys S2 Terveyttä tukevat ja kuluttavat tekijät sekä sairauksien ehkäisy S3 Terveys, yhteisöt, yhteiskunta ja kulttuuri S1 Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7 L2, L4, L5, L7 L1, L3,, L6 L1, L2, L3, L7 L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7

Terveystiedon päättöarvioinnin kriteerit hyvälle osaamiselle (arvosanalle 8) oppimäärän päättyessä

Opetuksen tavoite	Sisältö-alueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Arvosanan kahdeksan osaaminen
Terveyttä tukeva kasvu ja kehitys			
T1 ohjata oppilasta ymmärtämään terveyden laaja-alaisuutta, terveyden edistämistä sekä elämäntapaa, kasvua ja kehitystä voimavaralähtöisesti	S1-S3	Terveystieteen liittyvät käsitteet	Oppilas osaa kuvata terveyden osa-alueet ja näiden välistä vuorovaikutusta esimerkkien avulla sekä kuvata esimerkein mitä terveyden edistämisenä tarkoitetaan. Oppilas pystyy esittelemään elämäntapojen eri vaiheita, erityisesti nuoruuden kehitystä ja kuvaamaan esimerkkien avulla terveyden, kasvun ja kehityksen merkitystä elämän voimavarana.
T2 ohjata oppilasta kehittämään valmiuksiaan tunne- ja vuorovaikutustaidoissa ja kykyä toimia erilaisissa ristiriita- ja kriisitilanteissa	S1	Vuorovaikutus- ja tunnetaitojen sekä käyttäytymisen säätelyn analysointi	Oppilas osaa nimetä useita tunteita sekä osaa antaa esimerkkejä tunteiden ja käyttäytymisen välisestä vuorovaikutuksesta ja käyttäytymisen säätelystä. Oppilas pystyy tuottamaan ratkaisuja ristiriitatilanteiden selvittämiseen sekä esitellä keinoja

			stressin ja kriisien käsittelyyn.
T3 ohjata oppilasta kehittämään itsetuntemustaan, omien arvojen ja asenteiden sekä kehon ja mielen viestien tunnistamista ja säätelyä käyttäytymistään, oppimistaan ja opiskeluaan tukevia tekijöitä	S1		Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.
T4 ohjata oppilasta pohtimaan yksilöllisyyteen, yhteisöllisyyteen ja yhdenvertaisuuteen liittyviä kysymyksiä terveyden näkökulmasta sekä tukea oppilaan valmiuksia luoda vastuullisia ratkaisuja ihmisten välisissä vuorovaikutustilanteissa	S1, S3	Terveydellisen kehityksen analysointi ja toiminta vuorovaikutustilanteissa	Oppilas osaa eritellä esimerkkien avulla yksilölliseen kehitykseen liittyviä kysymyksiä terveyden näkökulmasta ja arvioida sosiaalisten suhteiden merkitystä mielen hyvinvoinnille ja terveydelle. Oppilas osaa nimetä ja kuvata yhdessä toimimiseen ja vuorovaikutukseen liittyviä eettisiä kysymyksiä ja tilanteita tuottaa niihin vastuullisia ratkaisuja.
Terveyttä tukevat ja kuluttavat tekijät ja sairauksien ehkäisy			
T5 ohjata oppilasta syventämään ymmärrystään fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta terveydestä ja niitä vahvistavista ja vaarantavista tekijöistä ja mekanismeista sekä tukea oppilaan valmiuksia käyttää näihin	S1-S3	Terveyteen vaikuttavien tekijöiden tunnistaminen ja terveyteen liittyvien käsitteiden käyttäminen	Oppilas pystyy nimeämään useita terveyttä tukevia ja vaarantavia tekijöitä sekä kuvaamaan pääpiirteissään näiden välisiä yhteyksiä ja syy- ja seuraussuhteita.

liittyviä käsitteitä asianmukaisesti			Oppilas osaa käyttää keskeisiä terveyteen ja sairauteen liittyviä käsitteitä asianmukaisesti.
T 6 tukea oppilaan kehittymistä terveyteen ja sairauteen liittyvän tiedon hankkijana ja käyttäjänä sekä edistää valmiuksia toimia tarkoituksenmukaisesti terveyteen, turvallisuuteen ja sairauksiin liittyvissä tilanteissa	S2, S3	Terveyteen, turvallisuuteen ja sairauteen liittyvien tietojen ja taitojen soveltaminen	Oppilas osaa hakea terveyteen liittyvää luotettavaa tietoa erilaisista lähteistä ja käyttää sitä pääosin asianmukaisesti. Oppilas osaa kuvata esimerkein tai esittää asianmukaisia toimintamalleja itsehoidossa, avun hakemisessa ja terveyttä ja turvallisuutta vaarantavissa tilanteissa.
T7 ohjata oppilasta tunnistamaan ja arvioimaan omia terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä tottumuksiaan, valintojaan ja niiden perusteluja sekä rohkaista oppilasta pohtimaan oman terveyden kannalta merkityksellisiä voimavaroja	S1, S2		Ei käytettä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.
T 8 ohjata oppilasta tunnistamaan ja tarkastelemaan kriittisesti terveyteen ja sairauteen liittyviä ilmiöitä, niihin liittyviä arvoja ja normeja sekä arvioimaan tiedon luotettavuutta ja merkitystä	S1-S3	Terveyteen ja sairauteen liittyvien ilmiöiden tarkastelu ja terveyteen liittyvän tiedon luotettavuuden arvioiminen	Oppilas osaa eritellä terveystottumusten omaksumiseen vaikuttavia tekijöitä ja osaa selittää terveystottumuksiin liittyvien ilmiöiden muodostumista. Oppilas osaa kuvata elämäntapoihin liittyviä eettisiä kysymyksiä ja esimerkkejä käyttäen

			arvioida elämäntapoihin liittyvien valintojen seurauksia. Oppilas osaa arvioida terveyteen liittyvän tiedon luotettavuutta usean tiedon luotettavuutta kuvaavan tekijän pohjalta.
Terveys, yhteisöt, yhteiskunta ja kulttuuri			
T 9 ohjata oppilasta ymmärtämään ympäristön, yhteisöjen, kulttuurin, ja tieto- ja viestintäteknologian merkitystä terveydelle ja hyvinvoinnille	S3	Ympäristön terveysvaikutusten hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata elinympäristön aiheuttamia keskeisiä suoria ja epäsuoria vaikutuksia terveyteen sekä esitellä yhteisöjen, kulttuurin, median ja tieto- ja viestintäteknologian yhteyksiä terveyteen.
T 10 ohjata oppilasta luomaan perustaa opiskelu-, toiminta- ja työkyvylle ja sen ylläpitämiselle sekä kuvaamaan terveystalvelujen asianmukaista käyttöä	S1, S2	Työkyvyn edistämisen keinojen hahmottaminen	Oppilas osaa laatia opiskelu-, toiminta- ja työkykyä edistäviä suunnitelmia. Oppilas osaa kuvata miten hakeutua oman koulun ja kunnan terveystalveluihin ja antaa useampia esimerkkejä siitä, miten niitä voi hyödyntää tarkoituksenmukaisesti eri tilanteissa.
T 11 ohjata oppilasta ymmärtämään ja arvioimaan perheen ja omaan elämänpäiriin kuuluvien ihmisten ja yhteisöjen edustamia terveystalveluksia, tunnistamaan niiden	S1-S3	Terveystalvelusten arviointi sekä oppimista edistävien tekijöiden hahmottaminen	Oppilas osaa pohtia esimerkein sitä, miten perhe, lähiyhteisöt, muut sosiaaliset yhteisöt vaikuttavat käsityksiin terveydestä. Oppilas osaa esimerkein eritellä

merkitystä itselle sekä muodostamaan kuvaa itselle sopivista oppimisen keinoista.			omaa oppimistaan tukevia tekijöitä.
T 12 tukea oppilaan valmiuksia arvioida kriittisesti terveyteen ja sairauteen liittyvää viestintää sekä eritellä yksilön oikeuksia, vastuita ja vaikuttamiskeinoja terveyttä ja turvallisuutta koskevissa asioissa omassa oppimisympäristössä ja lähiyhteisöissä.	S3	Terveyteen liittyvän viestinnän arviointi sekä terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavien keinojen tunteminen	Oppilas osaa arvioida terveyteen liittyvän viestinnän luotettavuutta ja merkitystä sekä perustella terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä käsityksiä. Oppilas osaa eritellä elämäntapojen seurauksia toisille ja ympäristön terveydelle sekä esitellä esimerkein keinoja ja tapoja miten terveyteen voidaan vaikuttaa lähiyhteisöissä.

14.5.10 Uskonto vuosiluokat 7-9

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 7-9: Uskonnon opetuksessa perehdytään opiskeltavaan uskontoon kulttuurisena ja yhteiskunnallisena ilmiönä. Opetuksessa tutustutaan sekä maailman suuriin uskontoperinteisiin ja niiden eri ilmenemismuotoihin että uskonnottomuuteen ja opetellaan tunnistamaan ja analysoimaan uskonnollisia teemoja tieteessä, mediassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa.

Opetuksessa tutustutaan opiskeltavan uskonnon ja muiden uskontojen sekä katsomusten eettiseen ajatteluun ja rohkaistaan oppilaita pohtimaan omakohtaisesti eettisiä kysymyksiä. Opetuksen tavoitteena on tukea oppilaan itsetuntemusta, itsensä arvostamista ja elämönhallintataitojen kehittymistä koko perusopetuksen ajan sekä antaa oppilaille aineksia oman identiteetin, elämänsä katsomuksen ja maailmankatsomuksen rakentamiseen ja arviointiin. Uskonnon opetuksen tarkoitus on tukea oppilaan kasvua yhteisön ja demokraattisen yhteiskunnan vastuulliseksi jäseneksi ja maailmankansalaiseksi sekä tukea rohkean, avoimen ja elämää kunnioittavan elämänasenteen kehittymistä.

Oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9:

Tavoitteena on ilmentää uskontojen ja katsomusten moninaisuutta kunnioittavasti ja arvostavasti. Asioita pyritään tarkastelemaan monipuolisia työtapoja käyttäen. Uskonnon opetuksessa käytetään oppimista edistäviä tietoteknisiä sovelluksia siten, että oppilaiden oma aktiivisuus ja vuorovaikutus

korostuvat. Opetuksessa pyritään kiireettömyyteen ja painotetaan mahdollisuutta keskustella asioita turvallisessa ympäristössä. Mahdollisuuksien mukaan pyritään yhteistyöhön muiden oppiaineiden kanssa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki oppiaineessa vuosiluokilla 7-9:

Oppimäärien toteutuksessa tehdään toimintaan ja opetukseen liittyvät ratkaisut huomioiden oppilaiden erilaiset uskonnolliset ja katsomukselliset taustat sekä kehittyvä kielitaito. Opetuksessa luodaan oppimista ja osallisuutta, sekä vuorovaikutus- ja keskustelutaitoja edistäviä yhteisiä tilanteita sekä ohjataan ja vahvistetaan oppilaan opiskelutaitoja ja oma-aloitteisuutta.

Oppilaan oppimisen arviointi oppiaineessa vuosiluokilla 7-9:

Arviointi perustuu työskentelyn havainnointiin ja keskusteluihin sekä oppilaiden monimuotoisten tuotosten tarkasteluun. Tuotosten sisällön lisäksi arvioidaan opiskeluprosessia ja työn eri vaiheita. Arvioinnissa pyritään monipuolisuuteen ja oppilaille annettavassa palautteessa ohjaavuuteen ja kannustavuuteen. Oppilaille annetaan säännöllisesti tietoa oppimisen edistymisestä ja suoriutumisesta suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Oppilaiden itsearviointia ja vertaispalautetta käytetään arvioinnin tukena. Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut uskonnon oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen oppiaineessa kehittyy kumulatiivisesti oppilaiden ajattelun taitojen syventyessä. **Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa.** Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta

Uskonnon päättöarvioinnin kriteerit hyvälle osaamiselle (arvosanalle 8) oppimäärän päättyessä

Opetuksen tavoite	Sisältö-alueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Arvosanan kahdeksan osaaminen
T1 ohjata oppilasta havaitsemaan uskonnon ja kulttuurin vuorovaikutus sekä tunnistamaan uskontoon liittyvä monimuotoisuus	S1, S2	Uskontojen merkityksen hahmottaminen kulttuurissa ja yhteiskunnassa	Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä uskontoon liittyviä piirteitä ympäröivässä kulttuurissa.
T2 ohjata oppilasta syventämään tietoaan opiskeltavasta uskonnosta ja sen vaikutuksista	S1	Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen	Oppilas osaa kuvailla opiskelemaansa uskonnon syntyhistoriaa ja vaikutusta. Hän tuntee uskonnon perusopetukset sekä osaa mainita tärkeimmät lähteet.
T3 ohjata oppilasta	S2	Maailmanuskontojen	Oppilas osoittaa hallitsevansa

perehtymään uskontoihin ja katsomuksiin eri puolilla maailmaa sekä uskonnottomuuteen		ja erilaisten katsomusten tunteminen	perustiedot suurista maailmassa vaikuttavista uskonnoista ja uskonnottomuudesta. Hän osaa kuvailla uskonnoissa ja katsomuksissa vallitsevaa moninaisuutta.
T4 ohjata oppilasta tuntemaan eri uskontojen ja katsomusten tapoja ja symboleita sekä tunnistamaan uskonnollisia aiheita mediassa, maailmanpolitiikassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa	S1-S3	Uskonnon ja kulttuurin lukutaito	Oppilas osaa nimetä eri uskontoperinteiden tapoja ja symboleja. Hän osaa antaa esimerkkejä uskonnollisista aiheista mediassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa.
T5 ohjata oppilasta havaitsemaan ja arvioimaan erilaisia argumentaation tapoja sekä uskonnon ja tieteen kielen välisiä eroja	S1, S3	Ajattelun ja vuorovaikutuksen taidot	Oppilas tunnistaa ja osaa antaa esimerkkejä erilaisista argumentaation tavoista sekä joistakin uskonnon ja tieteen kielen välisistä eroista.
T6 ohjata oppilasta perehtymään eettisen ajattelun keskeisiin käsitteisiin, ihmisoikeuksiin sekä opiskeltavan uskonnon ja muiden uskontojen ja katsomusten eettisiin periaatteisiin	S3	Etiikkaa koskeva tieto ja ihmisoikeusetiikka	Oppilas tuntee ja osaa nimetä etiikan keskeisiä käsitteitä. Hän osaa nimetä tärkeimmät ihmisoikeussopimukset ja kertoa niiden keskeisestä sisällöstä. Oppilas tuntee opiskeltavan uskonnon sekä muiden uskontojen ja katsomusten eettisiä periaatteita.
T7 auttaa oppilasta pohtimaan uskontojen ja katsomusten maailmanlaajuista merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina	S1, S3	Uskontojen ja katsomusten merkitys globaalisti	Oppilas osaa kuvailla ja arvioida uskontojen ja katsomusten maailmanlaajuista merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina.
T8 rohkaista oppilasta pohtimaan ihmisyyteen kuuluvia elämänskysymyksiä, ajankohtaisia eettisiä	S1, S2, S3	Eettinen ajattelu	Oppilas pohtii ihmisyyteen kuuluvia elämänskysymyksiä ja osaa kertoa ajankohtaisista eettisistä kysymyksistä.

kysymyksiä ja omien arvojen suhdetta niihin			
T9 innostaa oppilasta tutkimaan omien valintojensa eettisiä ulottuvuuksia ja niiden vaikutusta hyvinvointiin ja kannustaa kestävään elämäntapaan	S2, S3	Eettinen ajattelu	Oppilas pohtii omien valintojensa eettisiä ulottuvuuksia ja osaa kertoa niiden vaikutuksesta omaan ja toisten ihmisten hyvinvointiin ja kestävään tulevaisuuteen.
T10 rohkaista oppilaita kohtaamaan erilaisia ihmisiä nyt ja tulevaisuudessa jatko-opinnoissa, työelämässä ja vapaa-ajalla	S1-S3		Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

Oppiaineen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 7-9:

Tässä oppimääräkuvauksessa tarkennetaan kaikille yhteisiä uskonnon sisältöjä. Paikalliset opetussuunnitelmat laaditaan uskonnon yhteisten tavoitteiden ja sisältökuvausten sekä eri uskontojen tarkennettujen oppimääräkuvausten perustalle.

S1 Suhde omaan uskontoon: Opetuksessa tarkastellaan kristinuskon ilmenemismuotoja eri puolilla maailmaa, painottaen nykytilannetta. Keskeisiä sisältöjä ovat kristinuskon synty, leviäminen ja haarautuminen erilaisiksi kristillisiksi kirkkoiksi ja ryhmiksi. Perehdytään monipuolisesti kristillisiin kirkkokuntiin kuten katolinen ja ortodoksinen kirkko sekä protestanttiset kirkot, erityisesti luterilainen kirkko. Tutustutaan Raamatun syntyhistoriaan, keskeiseen sisältöön sekä pyritään ymmärtämään sitä miksi kristinuskon pyhiä tekstejä voidaan tulkita eri tavoin liittyen esimerkiksi käsityksiin ihmisen ja luonnon suhteesta. Perehdytään erityisesti kristinuskon vaikutuksiin kulttuurissa mm. siihen miten kristillinen perinne on vaikuttanut käsityksiin oikeasta ja väärästä sekä siihen miten uskonnolliset kertomukset ja symbolit ilmenevät taiteessa ja modernissa populaarikulttuurissa. Perehdytään kristinuskon vaikutuksiin Suomessa yhteiskunnassa, suomalaisessa kulttuurissa ja oppilaan omassa elämänpiirissä.

S2 Uskontojen maailma: Opetuksessa tarkastellaan suurten maailmanuskontojen kirjoa. Tutustutaan lisäksi pienempiin uskonnollisiin perinteisiin kuten luonnonuskontoihin ja uusiin uskonnollisiin liikkeisiin sekä myös uskonnottomuuteen elämäntavaksi. Uskontoja tarkastellaan tieteellisestä näkökulmasta ottaen huomioon uskonnon eri ulottuvuudet. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon uskonnollisten uskomusten ja tieteellisen tiedon jännitteinen suhde sekä uskontokritiikki. Perehdytään uskontojen ilmenemiseen kulttuurin eri osa-alueilla, mediassa, politiikassa, populaarikulttuurissa, tapakulttuurissa, luontosuhteessa ja erityisesti taiteessa. Pyritään rakentamaan edellytyksiä kirkkojen ja uskonnollisten väliselle dialogille sekä edistämään rauhanomaista vuorovaikutusta erilaisten ihmisten välillä.

S3 Hyvä elämä: Opetuksessa keskeistä on etiikan peruskäsitteiden tunteminen ja ymmärtäminen. Perehdytään syvällisemmin kristinuskon ja muiden uskontojen eettiseen opetukseen ja eri kristillisten kirkkojen eettisiin painotuksiin sekä Raamatun ja etiikan suhteeseen. Tutustutaan YK:n Yleismaailmalliseen ihmisoikeuksien julistukseen ja ihmisoikeusetiikkaan. Opetuksessa käsitellään monipuolisesti ihmissuhteisiin, yhteiskuntaan, globaaliin vastuuseen sekä ympäristöön ja eläimiin liittyviä eettisiä kysymyksiä painottaen ajankohtaisia eettisiä ongelmia. Pohditaan omien valintojen eettisiä ulottuvuuksia ja niiden vaikutusta omaan ja toisten hyvinvointiin sekä länsimaiseen ihmisoikeuskäsitykseen liittyvän yksilönvapauden suhdetta vastuuseen omasta elinympäristöstä niin sosiaalisesta kuin ekologisestakin näkökulmasta.

Evangelisluterilainen uskonto

Vuosiluokka 7

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 7:

Uskontoperinteiden kirjo maailmassa

Oppiaine vuosiluokka 7		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 ohjata oppilasta havaitsemaan uskonnon ja kulttuurin vuorovaikutus sekä tunnistamaan uskontoon liittyvä monimuotoisuus T3 ohjata oppilasta perehtymään uskontoihin ja katsomuksiin eri puolilla maailmaa sekä uskonnottomuuteen T4 ohjata oppilasta tuntemaan eri uskontojen ja katsomusten tapoja ja symboleita sekä tunnistamaan uskonnollisia aiheita mediassa, maailmanpolitiikassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa. T6 ohjata oppilasta perehtymään eettisen ajattelun keskeisiin käsitteisiin, ihmisoikeuksiin, sekä	S2 Uskontojen maailma	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen vuorovaikutus, osaaminen ja ilmaisu L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4 Monilukutaito L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuus

opiskeltavan uskonnon ja muiden uskontojen ja katsomusten eettisiin periaatteisiin. T7 auttaa oppilasta pohtimaan uskontojen ja katsomusten maailmanlaajuista merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina T8 rohkaista oppilasta pohtimaan ihmisyyteen kuuluvia elämänkysymyksiä, ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä ja omien arvojen suhdetta niihin T10 rohkaista oppilaita kohtaamaan erilaisia ihmisiä nyt ja tulevaisuudessa jatko-opinnoissa, työelämässä ja vapaa-ajalla		

Vuosiluokka 8

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 8:

Kristinuskon synty, kehitys ja erilaiset ilmenemismuodot kulttuurissa.

Oppiaine vuosiluokka 8		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 ohjata oppilasta havaitsemaan uskonnon ja kulttuurin vuorovaikutus sekä tunnistamaan uskontoon liittyvä monimuotoisuus T2 ohjata oppilasta syventämään tietojään	S1	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen vuorovaikutus, osaaminen ja ilmaisu L4 Monilukutaito

opiskeltavasta uskonnosta ja sen vaikutuksista T4 ohjata oppilasta tuntemaan eri uskontojen ja katsomusten tapoja ja symboleita sekä tunnistamaan uskonnollisia aiheita mediassa, maailmanpolitiikassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa. T5 ohjata oppilasta havaitsemaan ja arvioimaan erilaisia argumentaation tapoja sekä uskonnon ja tieteen kielen välisiä eroja T8 rohkaista oppilasta pohtimaan ihmisyyteen kuuluvia elämänkysymyksiä, ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä ja omien arvojen suhdetta niihin T10 rohkaista oppilaita kohtaamaan erilaisia ihmisiä nyt ja tulevaisuudessa jatko-opinnoissa, työelämässä ja vapaa-ajalla		L5 Tieto ja viestintäteknologinen osaaminen L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuus

Vuosiluokka 9

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 9:

Eettinen ajattelu ja erilaiset näkökulmat oikeaan ja väärän.

Oppiaine vuosiluokka 9		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen

T4 ohjata oppilasta tuntemaan eri uskontojen ja katsomusten tapoja ja symboleita sekä tunnistamaan uskonnollisia aiheita mediassa, maailmanpolitiikassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa. T5 ohjata oppilasta havaitsemaan ja arvioimaan erilaisia argumentaation tapoja sekä uskonnon ja tieteen kielen välisiä eroja T6 ohjata oppilasta perehtymään eettisen ajattelun keskeisiin käsitteisiin, ihmisoikeuksiin sekä opiskeltavan uskonnon ja muiden uskontojen ja katsomusten eettisiin periaatteisiin T7 auttaa oppilasta pohtimaan uskontojen ja katsomusten maailmanlaajuista merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina T8 rohkaista oppilasta pohtimaan ihmisyyteen kuuluvia elämänkysymyksiä, ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä ja omien arvojen suhdetta niihin T9 innostaa oppilasta tutkimaan omien valintojensa eettisiä ulottuvuuksia ja niiden vaikutusta hyvinvointiin ja kannustaa kestävään elämäntapaan T10 rohkaista oppilaita kohtaamaan erilaisia ihmisiä nyt ja tulevaisuudessa jatko-opinnoissa, työelämässä ja vapaa-ajalla	S3	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen vuorovaikutus, osaaminen ja ilmaisu L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4 Monilukutaito L5 Tieto ja viestintäteknologinen osaaminen L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuus

oppiaineen päättöarvioinnin kriteerit hyvälle osaamiselle (arvosanalle 8) oppimäärän päättyessä

14.5.11 Ethics grades 7-9

Specific task of *subject* in grades 7-9:

Vuosiluokilla 7–9 elämäkatsomustiedon opetuksen erityisenä tehtävänä on kasvattaa oppilaiden kykyä oman tulevaisuutensa hahmottamiseen ja suunnittelemiseen. Oppilaiden identiteetin ja elämäkatsomuksen rakentamisen tukemisessa otetaan erityisesti huomioon yleissivistävän tietoperustan laajentaminen sekä oppilaiden omakohtaiset valinnat perusopetuksen jälkeen. Oppilaita tuetaan omakohtaisten hyvän elämän mallien löytämisessä.

Objectives for learning environments and work methods in grades 7-9:

Työtapojen valinnassa on oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä taata turvallinen ja avoin oppimis- ja keskusteluympäristö, jossa oppilas kokee tulevaisuutensa kuulluksi ja arvostetuksi. Erityisesti kunkin uuden ryhmän aloittaessa ryhmäytyminen on olennainen osa oppimisympäristön rakentamista. Työskentelyssä tuetaan oppimisen itsesääätelytaitojen kehittymistä. Oppilaat elävät globalisoituvassa mediamaailmassa, jota erilaiset digitaaliset sovellukset muokkaavat. Siksi elämäkatsomustiedon oppimisympäristössä on olennaista, että välitön henkilökohtainen yhteisöllinen kanssakäyminen voi yhdistyä erilaisten medioiden ja digitaalisen vuorovaikutuksen pedagogisesti monipuoliseen hyödyntämiseen.

Guidance, differentiation and support in grades 7-9:

Oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä ohjauksen ja tuen järjestämisessä on vahvistaa oppilaan osallisuuden ja minäpystyvyyden kokemusta. Elämäkatsomustieto oppiaineena tukee oppilaan hyvinvointia, kehitystä ja oppimista tarjoamalla mahdollisuuksia ja käsitteellisiä välineitä tutkia, jäsentää ja rakentaa omaa katsomuksellista identiteettiä yhdessä muiden kanssa. Ohjausta ja tukea tarvitaan oppiaineen käsitteellisen sisällön hahmottamiseen erityisesti eettisissä kysymyksissä sekä vuorovaikutus- ja ajattelutaitojen kehittymiseen. Oppilaiden yksilöllisen tuen tarpeet sekä mahdollisuus syventymiseen ja yksilölliseen etenemiseen otetaan huomioon työtapojen ja sisältöjen valinnassa.

Assessments of student's learning in grades 7-9:

Elämäkatsomustiedon arviointi perustuu työskentelyn havainnointiin ja keskusteluihin ja argumentaatioon sekä oppilaiden monimuotoisten tuotosten tarkasteluun. Tuotosten sisällön lisäksi arvioidaan opiskeluprosessia ja työn eri vaiheita kuten kysymysten muodostamista, perusteluiden rakentamista, aiheen rajaamista, tiedonhakua, näkökulmien perustelemista, käsitteiden käyttöä, ilmaisun selkeyttä ja työn loppuun saattamista. Oppilaiden itsearviointia ja vertaispalautetta voidaan käyttää arvioinnin tukena.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut elämäkatsomustiedon oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso elämäkatsomustiedon valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin.

Osaaminen oppiaineessa kehittyy kumulatiivisesti oppilaiden ajattelun taitojen syventyessä. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Objectives of subject in grades 7-9:

Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat tavoitteiden saavuttamista ja hyödyntävät paikallisia mahdollisuuksia. Sisältöalueista muodostetaan kokonaisuuksia eri vuosiluokille. Sisältöjen valinnassa pyrkimys yleissivistävään tietoon yhdistetään oppilaiden kokemusmaailmaan ja identiteetin ja elämänskatsomuksen etsintään. Olennaista on löytää sisältöjä, joiden kanssa työskenteleminen antaa oppilaalle mahdollisuuden rakentaa tiedosta ja omakohtaisesta pohdinnasta katsomuksellista arvostelukykä.

Yhdysryhmäopetuksessa, jossa oppitunnilla on esimerkiksi sekä seitsemännen, kahdeksannen että yhdeksännen vuosiluokan oppilaita noudatetaan pääsääntöisesti vuorokurssiperiaatetta. Opetus noudattaa kolmen vuoden sykliä, jossa vuorotellen seurataan yhden vuosiluokan opetuksen tavoitteita ja sisältöjä. Esimerkiksi lukuvuonna 2016–2017 noudatetaan seitsemännen luokan oppisisältöjä ja -tavoitteita, 2017–2018 kahdeksannen luokan oppisisältöjä ja -tavoitteita, ja 2018–2019 yhdeksännen luokan oppisisältöjä ja -tavoitteita jne. Yhdysryhmäopetuksen voi myös järjestää rinnakkais- tai vuosikurssijärjestelmän periaatteiden mukaisesti.

Essential contents derived from the objectives of the subject in grades 7-9:

S1 Katsomus ja kulttuuri

Perehdytään maailmankuvan ja maailmankatsomuksen käsitteisiin. Käydään oppilaan elämänskatsomuksen ja identiteetin rakentamista tukevia keskusteluja. Perehdytään Unescon suojelemaan maailman kulttuuri- ja luonnonperintöön ja seurataan kulttuurin ilmenemistä muun muassa mediassa ja taiteessa. Perehdytään teistisiin ja ateistisiin katsomuksiin nykymaailmassa, esimerkiksi sekulaariin humanismiin, kristinuskoon ja islamiin. Tutustutaan valittuihin katsomusten historian ja niiden kohtaamisen käännteisiin sekä arvioidaan katsomusvapauden ja yhdenvertaisuuden toteutumista erilaisissa yhteiskunnissa.

S2 Etiikan perusteita

Tutustutaan etiikan peruskysymyksiin ja pääsuuntiin. Pohditaan hyvän elämän lähtökohtia ja yleisinhimillisiä arvoja: totuus, hyvyys, kauneus ja oikeudenmukaisuus. Perehdytään teon eettisen arvioinnin näkökulmiin, kuten teon tahallisuuteen, tekijän tarkoitukseen ja teon seurauksiin. Sovelletaan eettistä lähestymistapaa ja käsitteistöä nuorten arjessa esiintyviin tilanteisiin. Perehdytään sosiaalisessa mediassa ja muissa tiedotusvälineissä esiintyviin ajankohtaisiin kysymyksiin eettisestä näkökulmasta. Tarkastellaan kulttuurista moninaisuutta rikkautena, oikeutena ja eettisenä kysymyksenä.

S3 Ihmisoikeudet ja kestävä tulevaisuus

Perehdytään ihmisarvoon, ihmisoikeuksiin ja ihmisten väliseen yhdenvertaisuuteen. Tutustutaan ihmisoikeuksien kehitykseen ja ihmisoikeusloukkauksiin, kuten holokaustiin. Tutustutaan erilaisiin käsityksiin ihmisen ja luonnon suhteesta, esim. humanistiseen, utilistiseen, mystiseen ja

luontokeskeiseen. Perehdytään luonnon ja yhteiskunnan kestävän tulevaisuuden mahdollisuuksiin sekä ympäristöetiikkaan liittyviin kysymyksiin kuten eläinten oikeuksiin. Pohditaan, miten voidaan toimia vastuullisesti kestävän tulevaisuuden hyväksi.

Grade 7

Overview of objectives and contents in grade 7:

Subject in Grade 7		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 ohjata oppilasta tunnistamaan, ymmärtämään ja käyttämään katsomuksellisia käsitteitä	S1 Katsomus ja kulttuuri	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Arvosanan kahdeksan osaaminen oppimäärän päättyessä	
Käsitteiden hallinta ja soveltaminen	Oppilas osaa käyttää katsomuksellisia käsitteitä ja tunnistaa niiden välisiä suhteita.	
T2 ohjata oppilasta tutustumaan erilaisiin kulttuureihin ja katsomuksiin ja perehtymään Unescon maailmanperintöohjelmaan	S1 Katsomus ja kulttuuri	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen
Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Arvosanan kahdeksan osaaminen oppimäärän päättyessä	
Kulttuurien ja katsomusten tunteminen	Oppilas osaa hankkia tietoa erilaisista kulttuureista ja katsomuksista. Oppilas osaa kertoa Unescon maailmanperintö- ohjelman lähtökohdista ja nimetä joitain maailmanperintökohteita.	
T3 ohjata oppilasta tuntemaan erilaisia uskonnottomia ja uskonnollisia katsomuksia, niiden keskinäistä vuorovaikutusta sekä tiedon ja tutkimuksen roolia katsomusten arvioinnissa	S1 Katsomus ja kulttuuri	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Arvosanan kahdeksan osaaminen oppimäärän päättyessä	
Erilaisten katsomusten tunteminen ja vertailu	Oppilas osaa nimetä keskeisten maailmankatsomusten ja kulttuurien tärkeimpiä piirteitä ja kehityskulkuja, erityisesti seemiläisen monoteismin ja sekulaarin humanismin historiallisia, kulttuurisia ja yhteiskunnallisia vaiheita. Oppilas osaa kertoa, miten katsomuksia voi tarkastella tutkivasti ja tieteellisesti	
T4 ohjata oppilasta tuntemaan uskonnollisen ajattelun ja uskontokritiikin perusteita	S1 Katsomus ja kulttuuri S3 Ihmisoikeudet ja kestävä tulevaisuus	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot
Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Arvosanan kahdeksan osaaminen oppimäärän päättyessä	
Uskonnollisen ajattelun ja uskontokritiikin tunteminen	Oppilas osaa selittää uskonnollisen ajattelun luonnetta ja antaa esimerkkejä uskontokritiikin pääpiirteistä.	

Grade 8

Overview of objectives and content in grade 8:

Subject in Grade 8		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T6 ohjata oppilasta hahmottamaan erilaisia katsomuksellisia ratkaisuja sekä niiden taustalla olevia yksilöllisiä ja yhteisöllisiä perusteita	S1 Katsomus ja kulttuuri S2 Etiikan perusteita S3 Ihmisoikeudet ja kestävä tulevaisuus	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4 Monilukutaito
Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Arvosanan kahdeksan osaaminen oppimäärän päättyessä	
Katsomuksellisten valintojen perusteiden tarkastelu	Oppilas osaa kuvata erilaisten ihmisten katsomuksellisten valintojen taustalla olevia yksilöllisiä ja yhteisöllisiä perusteita.	
T7 kannustaa oppilasta maailman moninaisuuden ja kaikkien yhdenvertaisen kohtelun hyväksymiseen ja ymmärtämiseen	S1 Katsomus ja kulttuuri S2 Etiikan perusteita S3 Ihmisoikeudet ja kestävä tulevaisuus	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen
Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Arvosanan kahdeksan osaaminen oppimäärän päättyessä	
Monikulttuurisuuden ja yhdenvertaisuuden hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata monimuotoisuutta ja antaa esimerkkejä ihmisten yhdenvertaisesta kohtelusta	
T8 ohjata oppilasta huomaamaan eettisiä ulottuvuuksia elämästään ja ympäristöstään sekä kehittämään eettistä ajatteluaan	S2 Etiikan perusteita S3 Ihmisoikeudet ja kestävä tulevaisuus	L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen
Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Arvosanan kahdeksan osaaminen oppimäärän päättyessä	
Eettisen ajattelun taidot	Oppilas osaa käyttää eettistä käsitteistöä sekä tulkita ja soveltaa sitä	

Grade 9

Overview of objectives and contents in grade 9:

Subject in Grade 9		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T5 ohjata oppilasta tuntemaan katsomusvapaus ihmisoikeutena sekä katsomusvapauden turvaamisen kansallisia ja kansainvälisiä keinoja	S1 Katsomus ja kulttuuri S3 Ihmisoikeudet ja kestävä tulevaisuus	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen
Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Arvosanan kahdeksan osaaminen oppimäärän päättyessä	
Katsomusvapauden merkityksen hahmottaminen	Oppilas osaa antaa esimerkkejä katsomusvapaudesta ihmisoikeutena ja joistakin katsomusvapauden turvaamisen mekanismeista sekä niiden puutteista erilaisissa tilanteissa	
T9 innostaa oppilasta pohtimaan omien valintojensa vaikutusta kestävään tulevaisuuteen paikallisesti ja globaalisti	S1 Katsomus ja kulttuuri S2 Etiikan perusteita S3 Ihmisoikeudet ja kestävä tulevaisuus	L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen
Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Arvosanan kahdeksan osaaminen oppimäärän päättyessä	
Kestävän elämäntavan periaatteiden tunteminen	Oppilas osaa nimetä keskeisiä luonnon ja yhteiskunnan kestävään tulevaisuuteen liittyviä piirteitä ja tarkastella kestävä elämäntavan merkitystä tulevaisuudelle. Oppilas tuntee keinoja vaikuttaa paikallisesti ja globaalisti.	
T10 ohjata oppilas tuntemaan ihmisarvon, ihmisoikeuksien ja ihmisten yhdenvertaisuuden merkitys ja eettinen perusta	S2 Etiikan perusteita S3 Ihmisoikeudet ja kestävä tulevaisuus	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen
Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Arvosanan kahdeksan osaaminen oppimäärän päättyessä	
Eettisen ajattelun taidot	Oppilas osaa nimetä tärkeimmät ihmisoikeuksiin ja yhdenvertaisuuteen liittyvät käsitteet ja perustella ihmisoikeuksien merkitystä.	

The assessment criteria for good performance (grade 8) in final assessment at the end of the subject syllabus. (from the national curriculum)

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Päättöarvioinnin kriteeri arvosanalle kahdeksan
T1 ohjata oppilasta tunnistamaan, ymmärtämään ja käyttämään katsomuksellisia käsitteitä	S1 Katsomus ja kulttuuri	Käsitteiden hallinta ja soveltaminen	Oppilas osaa käyttää katsomuksellisia käsitteitä ja tunnistaa niiden välisiä suhteita.
T2 ohjata oppilasta tutustumaan erilaisiin kulttuureihin ja katsomuksiin ja perehtymään Unescon maailmanperintöohjelmaan	S1 Katsomus ja kulttuuri	Kulttuurien ja katsomusten tunteminen	Oppilas osaa hankkia tietoa erilaisista kulttuureista ja katsomuksista. Oppilas osaa kertoa Unescon maailmanperintö- ohjelman lähtökohdista ja nimetä joitain maailmanperintökohteita.
T3 ohjata oppilasta tuntemaan erilaisia uskonnottoomia ja uskonnollisia katsomuksia, niiden keskinäistä vuorovaikutusta sekä tiedon ja tutkimuksen roolia katsomusten arvioinnissa	S1 Katsomus ja kulttuuri	Erilaisten katsomusten tunteminen ja vertailu	Oppilas osaa nimetä keskeisten maailmankatsomusten ja kulttuurien tärkeimpiä piirteitä ja kehityskulkuja, erityisesti seemiläisen monoteismin ja sekulaarin humanismin historiallisia, kulttuurisia ja yhteiskunnallisia vaiheita. Oppilas osaa kertoa, miten katsomuksia voi tarkastella tutkivasti ja tieteellisesti
T4 ohjata oppilasta tuntemaan uskonnollisen ajattelun ja uskontokritiikin perusteita	S1 Katsomus ja kulttuuri S3 Ihmisoikeudet ja kestävä tulevaisuus	Uskonnollisen ajattelun ja uskontokritiikin tunteminen	Oppilas osaa selittää uskonnollisen ajattelun luonnetta ja antaa esimerkkejä uskontokritiikin pääpiirteistä.
T5 ohjata oppilasta tuntemaan katsomusvapaus ihmisoikeutena sekä katsomusvapauden turvaamisen kansallisia ja kansainvälisiä keinoja	S1 Katsomus ja kulttuuri S3 Ihmisoikeudet ja kestävä tulevaisuus	Katsomusvapauden merkityksen hahmottaminen	Oppilas osaa antaa esimerkkejä katsomusvapaudesta ihmisoikeutena ja joistakin katsomusvapauden turvaamisen mekanismeista sekä niiden puutteista erilaisissa tilanteissa
T6 ohjata oppilasta hahmottamaan erilaisia katsomuksellisia ratkaisuja sekä niiden taustalla olevia yksilöllisiä ja yhteisöllisiä perusteita	S1 Katsomus ja kulttuuri S2 Etiikan perusteita S3 Ihmisoikeudet ja kestävä tulevaisuus	Katsomuksellisten valintojen perusteiden tarkastelu	Oppilas osaa kuvata erilaisten ihmisten katsomuksellisten valintojen taustalla olevia yksilöllisiä ja yhteisöllisiä perusteita.
T7 kannustaa oppilasta maailman moninaisuuden ja kaikkien yhdenvertaisen kohtelun hyväksymiseen ja ymmärtämiseen	S1 Katsomus ja kulttuuri S2 Etiikan perusteita S3 Ihmisoikeudet ja kestävä tulevaisuus	Monikulttuurisuuden ja yhdenvertaisuuden hahmottaminen	Oppilas osaa kuvata monimuotoisuutta ja antaa esimerkkejä ihmisten yhdenvertaisesta kohtelusta

T8 ohjata oppilasta huomaamaan eettisiä ulottuvuuksia elämästään ja ympäristöstään sekä kehittämään eettistä ajatteluaan	S2 Etiikan perusteita S3 Ihmisoikeudet ja kestävä tulevaisuus	Eettisen ajattelun taidot	Oppilas osaa käyttää eettistä käsitteistöä sekä tulkita ja soveltaa sitä
T9 innostaa oppilasta pohtimaan omien valintojensa vaikutusta kestä- vään tulevaisuuteen paikallisesti ja globaalisti	S1 Katsomus ja kulttuuri S2 Etiikan perusteita S3 Ihmisoikeudet ja kestävä tulevaisuus	Kestävän elämäntavan periaatteiden tunteminen	Oppilas osaa nimetä keskeisiä luonnon ja yhteiskunnan kestävään tulevaisuuteen liittyviä piirteitä ja tarkastella kestä- vän elämäntavan merkitystä tulevaisuudelle. Oppilas tuntee keinoja vaikuttaa paikallisesti ja globaalisti.
T10 ohjata oppilas tuntemaan ihmisarvon, ihmisoikeuksien ja ihmisten yhdenvertaisuuden merkitys ja eettinen perusta	S2 Etiikan perusteita S3 Ihmisoikeudet ja kestävä tulevaisuus	Eettisen ajattelun taidot	Oppilas osaa nimetä tärkeimmät ihmisoikeuksiin ja yhdenvertaisuuteen liittyvät käsitteet ja perustella ihmisoikeuksien merkitystä.

14.5.12 History grades 7–9

History, in its broadest sense, is a record of past events. Historians attempt to collect and record facts about the human past and attempt to discover new ones. Our objective is to examine as much information (incomplete and often biased) as possible so that the students are able to interpret multiple concepts and make intelligent decisions during their lives. We will attempt to promote a respect for facts and the avoidance of ignorance wherever possible. The lessons that students learn from the study of history will allow them to understand the forces that shape people and events and help them to understand better the questions they will face in the years to come. Students need an understanding of the nature of historical information in all its forms (chronology, change & continuity, cause and effect, etc) and the application of this information to themselves and society. The ultimate goal is to encourage students to act as responsible adults who have a strong foundation in human rights and a willingness to accept all diverse peoples and their cultures as well as encourage them to adopt the principles of responsible citizenship.

Specific task of the subject in grades 7–9:

In grades 7-9 teaching is to deepen students' understanding of the nature of historical information. Education supports the development of students' own identity and to familiarize the effects of culture on individuals and societies. Teaching emphasizes an Interactional emphasis on teaching and research work habits.

Objectives for learning environments and work methods in grades 7–9:

By analyzing contemporary events' historical roots the students familiarize themselves with some of the key concepts of modern society and social studies in general. This will enhance students' ability to understand contemporary societies historical background.

It is also essential to emphasize the basic scientific methods of historical research, for example the study of primary and secondary historical sources and the use of open learning environments in historical research. The objective of this is to encourage students to make independent interpretations from historical data and challenge the prevailing interpretations of history.

Students are encouraged to find historical information outside the classroom from various sources such as games, movies and literature, and use this information to develop their critical thinking skills concerning historical knowledge.

Guidance, differentiation and support in grades 7–9:

History studies encourage versatile observation, communication, text, and the production and interpretation of speech and the use of drama and visual expression. If necessary the understanding of different texts is controlled by simplifying the texts and the understanding of the concepts used in the text.

Some of the concepts used in the teaching of history (for example, society and democracy) are those which have deepened the understanding of the entire comprehensive school period as the pupil moves from concrete thinking to conceptual thinking.

Language of Instruction

In light of our tradition of bilingual education, instruction in history courses will be taught in both Finnish and English depending on the need. Usually, World history courses will be taught in English and Finnish history in Finnish. However, this may change depending on circumstances. This will allow the pupil to have a firm grasp of both languages throughout their time at The English School. Students will also be made aware of any subject specific meta-language for both languages where appropriate.

Assessment of student's learning in grades 7–9:

History teaching feedback is aimed at encouraging students to give their own interpretations and argumentation views. In addition to written assignments, assessment must take into account students' diverse working and production methods. Instead of simply memorizing content, assessment draws attention to the application of knowledge and historical thinking.

The final assessment ranks the academic year in which the study of history ends for all common subjects. The final assessment is determined by how each student has reached

the end of the history syllabus. The final grade is formed by relating the level of each student's knowledge with the nationwide final assessment criteria. The development of the history of knowledge is a cumulative process in which the content to be learned be used to strengthen students' historical thinking. The formation of the final grade takes into account all the national final assessment criteria, regardless of the corresponding class responsible for the annual target set in the local curriculum. The student is awarded the grade of eight (8) if she or he shows an average-defined criteria of competence. Exceeding the rating of the eight grade level for some objectives can compensate for the levels with regard to the weaker performance of some other objectives.

Objectives of subjects in grades 7–9:

Essential contents derived from the objectives of the subject in grades 7–9:

The contents are chosen so that they support the achievement of the targets. In key content areas, attention is paid to the history of their own family, community and the surrounding area at critical points. Content Areas can be treated either chronologically or thematically.

S1 Emergence and development of industrial society

The students learn about the phenomenon that has transformed human life, the relationship between man and nature, as well as the world.

S2 People change the world

Examine societal ideologies, their significance and consequences and how people have created their own systems.

S3 Suomea luodaan, rakennetaan ja puolustetaan

Perehdytään kulttuurin merkitykseen identiteetin rakentamisessa autonomian ajalla ja itsenäisen Suomen alkutaipaleeseen.

S4 The Great Wars period

The student learns about the world wars, the Cold War and regional wars, particularly from the perspective of ordinary people and human rights issues. Students will examine human rights crimes such as the Holocaust and the persecution of other people, as well as the promotion of human rights.

S5 Construction of a welfare society

Consider daily life and the roots of modern society. In addition the development of individual achievements, the focus will be on the economic structural change and the spread of the service professions, as well as urbanization.

S6 The current global political roots

Explores the shared history of developed and developing countries, as well as the emergence of new types of political tensions and solutions in the world.

Grade 7

Overview of objectives and contents in grade 7:

Subject in Grade 7		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1: To strengthen the student's interest in history as a discipline and as an identity-building subject T2: To activate the student to acquire historical information depending on their level, as well as to evaluate the reliability of information sources T3: Help the student to understand that historical data can be interpreted in different ways T4: To strengthen the student's ability to understand historical periods and related concepts	S1 Emergence and development of industrial society • the Crusades spark an interest in the outside world • strong central governments replace feudalism • spices help inspire the voyages of discovery • creation of European empires and their effect on the world The industrial revolution • industrialization and its effects on people's lives • urbanization S2 People change the world • the Renaissance in art, literature, and culture • the Reformation in religion • science's expansion of the conception of the world. • rise of absolutism • challenges to absolutism and the rise of democracy • impact of the American and French Revolution • key political changes at the beginning of the 19th century and the effects of nationalism in Europe	T1⇒L1:Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L3: Self-care and daily life skills, L4: Multi-Literacy, L5: Information and communications technology know-how, L6: Career skills and entrepreneurship,L7:Participation, influence and building a sustainable future T2⇒L1:Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L3: Self-care and daily life skills, L4: Multi-Literacy, L5: Information and communications technology know-how T3⇒L1:Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L4: Multi-Literacy, L5: Information and communications technology know-how T4⇒L1:Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L3: Self-care and daily life

T5: To guide the student in their understanding of human activities and factors affecting decision making in different historical situations T6: To help the student assess the various causes of historical events and phenomena T7: To guide the student to analyze historical change and continuity T8: To encourage the student to make interpretations T9: To guide the student to explain the intentions of human activities T10: To guide the student to explain why historical data can be interpreted and used in different ways in different situations and critically evaluate the reliability of interpretations T11: To train the student to use different sources, to compare them and to form their own interpretations of		skills T5⇒L1:Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L3: Self-care and daily life skills, L4: Multi-Literacy, L6: Career skills and entrepreneurship,L7:Participation, influence and building a sustainable future T6⇒L1:Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L4:Multi-Literacy T7⇒L1:Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L4: Multi-Literacy, L5: Information and communications technology know-how T8⇒L1:Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L4:Multi-Literacy T9⇒L1:Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L3: Self-care and daily life skills, L4: Multi-Literacy, ,L7:Participation, influence and building a sustainable future T10⇒L1:Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L4: Multi-Literacy, L5: Information and communications technology know-how T11⇒L2: Cultural skills, interaction and expression, L3: Self-care and daily life skills, L4: Multi-Literacy, L6:

them on the basis of reasoned judgement T12: To guide the student to assess the options for the future based on a knowledge of history		Career skills and entrepreneurship,L7:Participation, influence and building a sustainable future T12⇒L1:Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L3: Self-care and daily life skills, L4: Multi-Literacy, L5: Information and communications technology know-how, L6: Career skills and entrepreneurship,L7:Participation, influence and building a sustainable future

Grade 8

Overview of objectives and contents in grade 8:

Subject in Grade 8		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 vahvistaa oppilaan kiinnostusta historiasta tiedonalana ja identiteettiä rakentavana oppiaineena T2 aktivoida oppilasta hankkimaan historiallista tietoa erilaisista ikätasolle sopivista lähteistä sekä arvioimaan niiden luotettavuutta T3 auttaa oppilasta ymmärtämään, että historiallista tietoa voidaan tulkita eri tavoin	S1 Teollisuusyhteiskunnan synty ja kehitys - 1800-luvulla alkanut Suomen teollistuminen ja talouden rakennemuutos S2 Ihmiset muuttavat maailmaa - yhteiskunnallisten aatteiden vaikutus Suomessa - kansalaisyhteiskunnan syntyminen ja kehitys S3 Suomea luodaan, rakennetaan ja puolustetaan - kansallinen herääminen	T1 ⇒ L1–L7 T2 ⇒ L1–L5 T3 ⇒ L1, L2, L4 T4 ⇒ L1, L2, L3 T5 ⇒ L1–L4, L6, L7 T6 ⇒ L1, L2, L4 T7 ⇒ L1, L2, L4 T8 ⇒ L1, L2, L4 T9 ⇒ L1–L4, L7

T4 vahvistaa oppilaan kykyä ymmärtää historiallista aikaa ja siihen liittyviä käsitteitä T5 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisen toimintaan ja päätöksentekoon vaikuttaneita tekijöitä erilaisissa historiallisissa tilanteissa T6 auttaa oppilasta arvioimaan erilaisia syitä historiallisille tapahtumille ja ilmiöille T7 ohjata oppilasta analysoimaan historiallista muutosta ja jatkuvuutta T8 kannustaa oppilasta tulkintojen tekemiseen T9 ohjata oppilasta selittämään ihmisen toiminnan tarkoituksperiä T10 ohjata oppilasta selittämään, miksi historiallista tietoa voidaan tulkita ja käyttää eri tavoin eri tilanteissa ja arvioimaan kriittisesti tulkintojen luotettavuutta T11 harjaannuttaa oppilasta käyttämään erilaisia lähteitä, vertailemaan niitä ja muodostamaan oman perustellun tulkintansa niiden pohjalta T12 ohjata oppilasta arvioimaan tulevaisuuden vaihtoehtoja historiatietämyksensä avulla	- itsenäistyminen ja sisällissota - maailmansotien välinen eheytymispolitiikka - suomalaisen demokratian kehitys S4 Suurten sotien aika - talvi- ja jatkosota, erityinen painotus tavallisten kansalaisten näkökulmaan - sotien poliittiset ja yhteiskunnalliset seuraukset S5 Hyvinvointiyhteiskunnan rakentaminen - suomalaisen hyvinvointivaltion aatteellinen ja poliittinen tausta ja kehitys - elinkeinorakenteen muutos 1900-luvulla	T10 ⇒ L1, L2, L4, L5 T11 ⇒ L1, L2, L4, L5 T12 ⇒ L1–L7 L1 = Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 = Kulttuurinen vuorovaikutus, osaaminen ja ilmaisu L3 = Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4 = Monilukutaito L5 = Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L6 = Työelämätaidot ja yrittäjyys L7 = Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuus

Grade 9

Overview of objectives and content in grade 9:

Subject in Grade 9		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1: To strengthen the student's interest in history as a discipline and as an identity-building subject	S4 The Great Wars period From great-power rivalry to World War I and its consequences • imperialism and its impacts on the great European powers and their colonies • World War I; its causes and consequences • causes of the collapse of the Russian Empire; the revolutions of 1917	T1⇒L1: Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L3: Self-care and daily life skills, L4: Multi-Literacy, L5: Information and communications technology know-how, L6: Career skills and entrepreneurship, L7: Participation, influence and building a sustainable future
T2: To activate the student to acquire historical information depending on their level, as well as to evaluate the reliability of information sources	The Depression and the era of totalitarianism • the world economic collapse and its effects on Europe • life in the democracies and dictatorships	T2⇒L1: Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L3: Self-care and daily life skills, L4: Multi-Literacy, L5: Information and communications technology know-how
T3: Help the student to understand that historical data can be interpreted in different ways	The World War II period • World War II; its causes and consequences • The Holocaust, •persecution of peoples • The UN and the promotion of human rights • The Cold War	T3⇒L1: Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L4: Multi-Literacy, L5: Information and communications technology know-how
T4: To strengthen the student's ability to understand historical periods and related concepts	S5 Construction of a welfare society • the birth of Western consumer society and its impact on the environment and people's lives • the evolution of communication and its' impact on society	T4⇒L1: Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L3: Self-care and daily life skills
T5: To guide the student in their understanding of human activities and factors affecting	• development of technology, mobility and transport	T5⇒L1: Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression,

decision making in different historical situations T6: To help the student assess the various causes of historical events and phenomena T7: To guide the student to analyze historical change and continuity T8: To encourage the student to make interpretations T9: To guide the student to explain the intentions of human activities T10: To guide the student to explain why historical data can be interpreted and used in different ways in different situations and critically evaluate the reliability of interpretations T11: To train the student to use different sources, to compare them and to form their own interpretations of them on the basis of reasoned judgement	•Capitalism, Communism, consumerism and the shift in power structures S6 The current global political roots •evolution of equality •evolution of culture •from the breakup of Europe to its reunification •Terror and extremism	L3: Self-care and daily life skills, L4: Multi-Literacy, L6: Career skills and entrepreneurship, L7: Participation, influence and building a sustainable future T6⇒L1: Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L4: Multi-Literacy T7⇒L1: Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L4: Multi-Literacy, L5: Information and communications technology know-how T8⇒L1: Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L4: Multi-Literacy T9⇒L1: Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L3: Self-care and daily life skills, L4: Multi-Literacy, L7: Participation, influence and building a sustainable future T10⇒L1: Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L4: Multi-Literacy, L5: Information and communications technology know-how T11⇒L2: Cultural skills, interaction and expression, L3: Self-care and daily life skills, L4: Multi-Literacy, L6: Career skills and entrepreneurship, L7: Participation, influence and building a sustainable future

T12: To guide the student to assess the options for the future based on a knowledge of history		T12⇒L1:Thinking and learning to learn, L2: Cultural skills, interaction and expression, L3: Self-care and daily life skills, L4: Multi-Literacy, L5: Information and communications technology know-how, L6: Career skills and entrepreneurship,L7:Participation, influence and building a sustainable future

The assessment criteria for good performance (grade of 8) as a final assessment at the end of the subject syllabus. (from the national curriculum)

Objectives	Object of Assessment	Description of Good Performance
T1: The student is encouraged to evaluate their own experiences as part of self assessment		Development of motivation is not used as a basis for a grade. Students are guided to reflect on their experiences.
T2: the student is able to acquire historical information from various sources and determine their reliability	Acquisition of historical information	Identifying history through data sources and assess their reliability.
T3: The student is able to read and interpret sources	Interpretation of historical information	The student is able to read and interpret a variety of sources.
T4: The student is able to understand historical periods and related concepts	Understanding chronology	The student will be able to identify key historical periods and place them in chronological order.
T5: The student is able to understand human activities and factors affecting decision making in different historical situations	Historical empathy	The student is able to empathize with people of earlier periods and motives for their actions.

T6: The student is able to assess the various causes of historical events and phenomena	Cause and effect relationship in historical concepts	The student recognizes and is able to give examples of cause and effect relationships in historical phenomena.
T7: The student is able to analyze historical change and continuity	Perceiving change and continuity	The student is able to explain why people in the past acted as they did and how it might differ from today.
T8: The student is able to understand historical events and to make justifiable interpretations	Interpretation of History	The student will be able to understand events and phenomena throughout history and give justifiable interpretations.
T9: The student is able to explain the intentions of human activities	Explaining human activities	The student can describe the intentions of human activities.
T10: The student is able to judge the reliability of historical data and interpretations	Explanation and evaluation of historical interpretations	The student is able to evaluate the history of events or phenomena and the reliability of interpretations.
T11: the student is able to use different sources, in order to form their own interpretations of them	Production of historical data	The student can answer questions about the past by using information received from various sources.
T12: the student is able to assess the options for the future based on a knowledge of history	History of consciousness	The student is able to describe how past interpretations may justify future choices

14.5.13 Yhteiskuntaoppi vuosiluokat 7–9

Yhteiskuntaopin tehtävä vuosiluokilla 7–9:

Yhteiskuntaopin opetuksen tehtävänä on tukea oppilaiden kasvua aktiivisiksi, vastuuntuntoisiksi ja yritteliäiksi kansalaisiksi. Oppilaita ohjataan toimimaan erilaisuutta ymmärtävässä, ihmisoikeuksia

ja tasa-arvoa kunnioittavassa moniarvoisessa yhteiskunnassa demokratian arvojen ja periaatteiden mukaan.

Oppiaineen tehtävänä on antaa yhteiskunnan toiminnasta ja kansalaisen vaikutusmahdollisuuksista tiedollinen perusta sekä rohkaista oppilaita kehittymään oma-aloitteisiksi yhteiskunnallisiksi ja taloudelliseksi toimijoiksi.

Yhteiskuntaopin opetuksessa oppilaita ohjataan seuraamaan ajankohtaisia kysymyksiä ja tapahtumia sekä ymmärtämään niiden yhteyksiä omaan elämään. Heitä harjaannutetaan hankkimaan ja arvioimaan kriittisesti erityyppisten toimijoiden tuottamaa tietoa sekä soveltamaan sitä kohtaamisissaan tilanteissa.

Oppilaita kannustetaan osallistumaan sekä toimimaan aktiivisesti ja rakentavasti erilaisissa tilanteissa ja yhteisöissä. Heitä ohjataan ymmärtämään, että yhteiskunnallinen päätöksenteko perustuu valintoihin, joita tehdään vaihtoehtojen mahdollisuuksien välillä pyrkimyksenä löytää yhteisymmärrys.

Vuosiluokkien 7-9 opetuksessa korostetaan oppilaiden vaikuttamismahdollisuuksia ja -taitoja demokratiassa sekä vastuuta omaan elämään liittyvien valintojen tekemisessä. Päätöksentekoa ja vaikuttamista harjoitellaan kouluyhteisössä ja muiden lähiyhteisön toimijoiden kanssa.

Opetuksessa kiinnitetään huomiota yhteiskunnan ja yhteisöllisen elämän rakenteisiin sekä niihin liittyviin käsitteisiin. Oppilaita ohjataan arvioimaan yhteiskunnan ja talouden kysymyksiä sekä vertailemaan niihin liittyviä erilaisia mielipiteitä ja toimintavaihtoehtoja erilaisten ihmisryhmien ja arvopäämäärien kannalta. Yhteiskunnallisten asioiden opiskelussa näkökulma laajenee kattamaan myös globaalit kysymykset

Yhteiskuntaopin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7–9:

Tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua aktiivisiksi kansalaisiksi käyttämällä monipuolisia toiminnallisia työtapoja. Jatkuva ajankohtaisten asioiden ja tapahtumien seuraaminen, analysoiminen ja niistä keskusteleminen on keskeistä. Vuorovaikutus yhteiskunnan eri toimijoiden kanssa on niin ikään tärkeää. Opetuksessa voidaan käyttää myös oppiainerajat ylittäviä lähestymistapoja esimerkiksi erilaisten projektien yhteydessä. Yhteistoiminnallisten työtapojen lisäksi tutkiva oppiminen korostuu. Median tarkastelulla ja tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämisellä on keskeinen osa opiskelussa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki yhteiskuntaopissa vuosiluokilla 7–9:

Oppiaineen tavoitteiden ja luonteen kannalta keskeistä on ohjata oppilaita näkemään itsensä kansalaisyhteiskunnan jäsenenä sekä tukea heidän kasvuaan erilaisten yhteisöjen aktiivisiksi jäseniksi. Oppilaiden monipuolista kommunikointia, osallisuutta ja yhteistoimintaa tuetaan käytännön harjoitteilla. Heitä harjaannutetaan etsimään, ymmärtämään ja soveltamaan yhteiskuntaa ja taloutta koskevaa tietoa, jonka merkitystä he arvioivat paitsi omasta myös yleisestä näkökulmasta. Oppiaineen käsitteellinen luonne ja esimerkiksi kuvien, graafien ja tilastojen avaaminen otetaan huomioon opetusjärjestelyissä ja työtavoissa.

Oppilaan oppimisen arviointi yhteiskuntaopissa vuosiluokilla 7–9:

Oppimisen arviointi on yhteiskuntaopissa oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Monipuolisella palautteella oppilaita kannustetaan toimimaan aktiivisesti omissa lähiyhteisöissään ja soveltamaan

käytännön arjessa yhteiskunnallista ja taloudellista osaamistaan. Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaiden monimuotoiset toiminnan ja tuottamisen tavat. Arvioinnilla tuetaan yhteiskunnallisten tietojen ja taitojen soveltamista kiinnitetään huomiota siihen, miten monipuolisesti ja näkemyksiään perustellen oppilaat oppivat rakentamaan omaa käsitystään yhteiskunnasta.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona yhteiskuntaopin opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut yhteiskuntaopin oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso yhteiskuntaopin valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Yhteiskuntaopissa oppilaan osaaminen kehittyy kaikilla tavoitealueilla oppimäärän päättövaiheeseen saakka. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Oppiaineen tavoitteet:

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Merkitys, arvot ja asenteet		
T1 ohjata oppilasta syventämään kiinnostustaan ympäröivään yhteiskuntaan ja yhteiskuntaoppiin tiedonalana	S1-S4	L4, L7
T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan eettistä arviointikykyään liittyen erilaisiin inhimillisiin, yhteiskunnallisiin ja taloudellisiin kysymyksiin	S1-S4	L1, L2, L4, L7
Yhteiskunnassa tarvittavien tietojen ja taitojen omaksuminen sekä yhteiskunnallinen ymmärrys		
T3 ohjata oppilasta hahmottamaan oikeusvaltion periaatteita, ihmisoikeuksien yleismaailmallista merkitystä sekä syventämään tietojaan suomalaisen oikeusjärjestelmän toiminnasta	S2, S3	L2, L4, L7
T4 ohjata oppilasta syventämään ja pitämään ajan tasalla yhteiskuntaa, talouden toimintaa ja yksityistä taloudenpitoa koskevia tietojaan ja taitojaan sekä arvioimaan kriittisesti median roolia ja merkitystä	S1-S3	L3, L4, L5
Yhteiskunnallisen tiedon käyttäminen ja soveltaminen		
T5 rohkaista oppilasta kehittymään yritteliääksi ja vastuulliseksi taloudelliseksi toimijaksi, joka tuntee yrittäjyyttä ja työelämää sekä niiden tarjoamia	S1, S4	L1, L4, L7, L6

mahdollisuuksia ja osaa suunnitella omaa tulevaisuuttaan		
T6 ohjata oppilasta tarkastelemaan yhteiskunnallista toimintaa sekä eri yhteisöjä ja vähemmistöryhmiä monipuolisesti ja avarakatseisesti.	S1, S2, S3	L2, L4
T7 ohjata oppilasta ymmärtämään yhteiskunnallisen päätöksenteon periaatteita ja demokraattisia toimintatapoja paikallisella, kansallisella ja Euroopan unionin tasolla sekä globaalisti ja toimimaan aktiivisena, omaa lähiyhteisöä kehittävänä kansalaisena	S1-S3	L1, L4, L7
T8 ohjata oppilasta talouden perusteiden ymmärtämiseen, oman talouden hallintaan ja vastuulliseen kuluttamiseen kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti	S1, S4	L2, L4, L6, L7
T9 ohjata oppilasta laajentamaan yhteiskunnallisia näkemyksiään, osallistumaan yhteiskunnalliseen toimintaan ja keskusteluun sekä käyttämään mediataitojaan ja tietojaan yhteiskunnasta omien käsitystensä muodostamisessa ja kansalaisena toimimisessa	S1-S4	L1, L2, L7

Yhteiskuntaopin tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 7–9:

Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat tavoitteiden saavuttamista.

S1 Arkielämä ja oman elämän hallinta: Perehdytään yksilön vastuisiin, velvollisuuksiin, oikeuksiin sekä oman elämän ja talouden hallintaan. Paneudutaan erilaisiin mahdollisuuksiin oman tulevaisuuden suunnittelussa tutustumalla työelämään ja elinkeinoihin. Käsitellään sekä oman että lähiyhteisöjen, kuten perheiden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämistä.

S2 Demokraattinen yhteiskunta: Paneudutaan demokraattisen yhteiskunnan ja oikeusvaltion periaatteisiin ja toimintatapoihin. Opetuksessa perehdytään ihmisoikeuksiin ja niihin liittyviin kansainvälisiin sopimuksiin. Opetuksen sisältönä ovat yhteiskunnan rakenteet ja vallankäyttö. Tarkastellaan lisäksi mielipiteiden kanavoitumista yksilön, järjestöjen, median ja julkisen vallan toiminnaksi ja päätöksenteoksi Suomessa ja kansainvälisesti.

S3 Aktiivinen kansalaisuus ja vaikuttaminen: Tutustutaan erilaisiin yhteiskunnallisen vaikuttamisen kanaviin ja keinoihin. Harjoitellaan yhteiskunnallisessa osallistumisessa, työelämässä ja taloudellisessa toiminnassa tarvittavia taitoja luomalla aitoja tilaisuuksia koulun arjessa aktiiviselle, vastuulliselle ja rakentavalle yhteistyölle ja vaikuttamiselle myös yhteistyössä koulun ulkopuolisten tahojen kanssa.

S4 Taloudellinen toiminta: Perehdytään talouden peruskäsitteisiin, ilmiöihin ja keskeisiin toimijoihin sekä tarkastellaan taloutta myös kestävän kehityksen ja erilaisten taloudellisten toimijoiden näkökulmasta. Lisäksi perehdytään talouden ja hyvinvoinnin kysymyksiin muun muassa

työn, ammattien ja yrittäjyyden kautta. Talouden ilmiöiden tarkastelussa huomioidaan paikalliset ja globaalit näkökulmat.

Vuosiluokka 8

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 8:

Kahdeksannella luokalla yhteiskuntaopissa tutustutaan suomalaiseen yhteiskuntaan väestön, talouden ja lainsäädännön kautta. Käsiteltäviä teemoja ovat muun muassa ikärakenne, maahanmuutto, elinkeinorakenne, erilaiset parisuhteet, lasten oikeudet, perintö, rikosoikeus, perusoikeudet ja kuluttaminen.

Yhteiskuntaoppi vuosiluokka 8		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 kiinnostus yhteiskunnallisiin kysymyksiin T2 eettinen arviointikyky T3 oikeusvaltion periaatteet T4 taloudellisiin kysymyksiin liittyvät tietotaidot ja mediakritiikki T6 avarakatseinen suhtautuminen vähemmistöihin ja erilaisiin yhteisöihin T8 Talouden perusteiden hahmottaminen ja vastuullinen kuluttaminen	S1 Arkielämä ja oman elämän hallinta S2 Demokraattinen yhteiskunta S3 Aktiivinen kansalaisuus ja vaikuttaminen S4 Taloudellinen toiminta . .	L1, L2, L3, L4, L5, L6 ja L7 L1 = Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 = Kulttuurinen vuorovaikutus, osaaminen ja ilmaisu L3 = Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4 = Monilukutaito L5 = Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L6 = Työelämätaidot ja yrittäjyys L7 = Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuus

Vuosiluokka 9

Yleisesti tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokalla 9:

Yhdeksännellä luokalla yhteiskuntaopissa perehdytään taloustietoon ja suomalaiseen politiikkaan. Käsiteltäviä teemoja ovat mm. markkinatalouden toiminta, työelämän kysymykset, talouskasvu, suhdannevaihtelut, verotus, rahapolitiikka, vaalit, parlamentarismi ja kuluttaminen.

Yhteiskuntaoppi vuosiluokka 9		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 kiinnostus yhteiskunnallisiin kysymyksiin T2 eettinen arviointikyky T3 oikeusvaltion periaatteet T4 taloudellisiin kysymyksiin liittyvät tietotaidot ja mediakritiikki T5 yrittäjyys ja työelämän taidot T6 avarakatseinen suhtautuminen vähemmistöihin ja erilaisiin yhteisöihin T7 demokratian toiminta ja pelisäännöt T8 Talouden perusteiden hahmottaminen ja vastuullinen kuluttaminen T9 Yhteiskunnalliset vaikuttamistaidot	S1 Arkielämä ja oman elämän hallinta S2 Demokraattinen yhteiskunta S3 Aktiivinen kansalaisuus ja vaikuttaminen S4 Taloudellinen toiminta	L1, L2, L3, L4, L5, L6 or L7 L1 = Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2 = Kulttuurinen vuorovaikutus, osaaminen ja ilmaisu L3 = Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4 = Monilukutaito L5 = Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L6 = Työelämätaidot ja yrittäjyys L7 = Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuus

yhteiskuntaopin päättöarvioinnin kriteerit hyvälle osaamiselle (arvosanalle 8) oppimäärän päättyessä

Opetuksen tavoite	Sisältö- alueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Arvosanan kahdeksan osaaminen

Merkitys, arvot ja asenteet			
T1 ohjata oppilasta syventämään kiinnostustaan ympäröivään yhteiskuntaan ja vahvistaa oppilaan kiinnostusta yhteiskuntaoppiin tiedonalana	S1–S4		Ei käytetä arvosanan muodostumisen periaatteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.
T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan eettistä arviointikykyään liittyen erilaisiin inhimillisiin, yhteiskunnallisiin ja taloudellisiin kysymyksiin	S1–S4		Ei käytetä arvosanan muodostumisen periaatteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.
Yhteiskunnassa tarvittavien tietojen ja taitojen omaksuminen sekä yhteiskunnallinen ymmärrys			
T3 ohjata oppilasta ymmärtämään oikeusvaltion periaatteita, ihmisoikeuksien yleismaailmallista merkitystä sekä syventämään tietojaan suomalaisen oikeusjärjestelmän toiminnasta	S2, S3	Oikeusvaltion periaatteiden ja toiminnan hahmottaminen	Oppilas osaa kuvailla ja selittää ihmisoikeusperiaatteita, oikeusvaltion keskeisiä periaatteita sekä suomalaisen oikeusjärjestelmän rakennetta ja toimintaa.
T4 ohjata oppilasta syventämään ja pitämään ajan tasalla yhteiskuntaa, talouden toimintaa ja yksityistä taloudenpitoa koskevia tietojaan ja taitojaan sekä arvioimaan kriittisesti median roolia ja merkitystä	S1–S3	Yhteiskuntaa, mediaa, taloutta ja taloudenpitoa koskevat tiedot ja taidot	Oppilas osaa kuvailla yhteiskunnan, talouden ja median toimintaa sekä tarkastella niihin liittyvää julkista keskustelua.
Yhteiskunnallisen tiedon käyttäminen ja soveltaminen			

T5 rohkaista oppilasta kehittymään yritteliääksi ja vastuulliseksi taloudelliseksi toimijaksi, joka hahmottaa yrittäjyyttä ja työelämää, tuntee niiden tarjoamia mahdollisuuksia ja osaa suunnitella omaa tulevaisuuttaan	S1, S4	Yrittäjyys- ja työelämätaidot	Oppilas osaa kuvailla työelämän ja yrittäjyyden yhteiskunnallista merkitystä ja arvioida niiden tarjoamia mahdollisuuksia myös oman tulevaisuutensa kannalta
T6 ohjata oppilasta tarkastelemaan yhteiskunnallista toimintaa sekä eri yhteisöjä ja vähemmistöryhmiä monipuolisesti ja avarakatseisesti	S1–S3	Eri yhteisöjen ja vähemmistöjen tarkastelu	Oppilas pystyy tarkastelemaan ja keskustelemaan erilaisista yhteisöistä ja vähemmistöistä rakentavasti ja jäsentyneesti.
T7 ohjata oppilasta ymmärtämään yhteiskunnallisen päätöksenteon periaatteita ja demokraattisia toimintatapoja paikallisella, kansallisella ja Euroopan unionin tasolla sekä globaalisti ja toimimaan aktiivisena, omaa lähiyhteisöä kehittävänsä kansalaisena	S1–S3	Yhteiskunnallisen päätöksenteon periaatteiden hahmottaminen sekä demokraattisten pelisääntöjen ja toimintatapojen tunteminen	Oppilas osaa antaa esimerkkejä poliittisesta päätöksenteosta, vallankäytöstä, yhteiskunnan rakenteista ja toiminnasta sekä paikallisella, kansallisella ja Euroopan unionin tasolla että globaalisti sekä toimia omaa lähiyhteisöä kehittäen demokraattisten pelisääntöjen ja toimintaperiaatteiden mukaisesti.
T8 ohjata oppilasta talouden perusteiden ymmärtämiseen, oman talouden hallintaan ja vastuulliseen kuluttamiseen kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti	S1, S4	Talouden perusteiden hahmottaminen	Oppilas osaa perustella säästämisen, sijoittamisen ja kuluttamisen merkityksen sekä omassa elämässään että kansantaloudessa.
T9 ohjata oppilasta laajentamaan näkemyksiään, osallistumaan yhteiskunnalliseen toimintaan ja keskusteluun sekä käyttämään mediataitojaan ja tietojaan yhteiskunnasta omien käsitystensä	S1–S4	Yhteiskunnallinen ajattelu, osallistumis- ja vaikuttamistaidot	Oppilas osaa ilmaista perustellun mielipiteensä tarkoituksenmukaisin keinoin, käyttää erilaisia vaikuttamistaitoja ja toimia rakentavasti osallistuvana kansalaisena lähiyhteisössään.

muodostamisessa ja kansalaisena toimimisessa			

Musiikki

14.5.14 Musiikki vuosiluokilla 7 - 9

Yleistä/ johdanto ks. perusteet, esim. kielikasvatuksen merkitys
Oppiaineen tehtävä Musiikin opetuksen tehtävänä on luoda edellytykset monipuoliseen musiikilliseen toimintaan ja aktiiviseen kulttuuriseen osallisuuteen. Opetus ohjaa oppilaita tulkitsemaan musiikin monia merkityksiä eri kulttuureissa sekä yksilöiden ja yhteisöjen toiminnoissa. Oppilaiden musiikillinen osaaminen laajenee, mikä vahvistaa myönteistä suhdetta musiikkiin ja luo pohjaa musiikin elinikäiselle harrastamiselle. Musiikin opetus rakentaa arvostavaa ja uteliasta suhtautumista musiikkiin ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen. Toiminnallinen musiikin opetus ja opiskelu edistävät oppilaiden musiikillisten taitojen ja musiikillisen ymmärryksen kehittymistä, kokonaisvaltaista kasvua ja kykyä toimia yhteistyössä muiden kanssa. Näitä vahvistetaan ottamalla musiikin opetuksessa huomioon oppilaiden musiikilliset kiinnostuksen kohteet, muut oppiaineet, eheyttävät teemat, koulun juhlat ja tapahtumat sekä koulun ulkopuolella tapahtuva toiminta. Oppilaiden ajattelua ja oivalluskykyä kehitetään tarjoamalla säännöllisesti mahdollisuuksia äänen ja musiikin parissa toimimiseen, säveltämiseen sekä muuhun luovaan tuottamiseen. Musiikin opetuksessa oppilaat opiskelevat musiikkia monipuolisesti, mikä edesauttaa heidän ilmaisutaitojensa kehittymistä. Vuosiluokkien 7-9 musiikin opetus luo mahdollisuuksia musiikillisen osaamisen ja maailmankuvan laajentamiseen. Samalla opetus ohjaa oppilaita tulkitsemaan musiikin merkityksiä ja jäsentämään musiikkiin liittyviä tunteita ja kokemuksia. Opetuksen tehtävänä on myös kehittää oppilaiden kriittistä musiikkikulttuurien lukutaitoa ohjaamalla heitä analysoimaan ja arvioimaan, miten musiikilla viestitään ja vaikutetaan. Oppilaiden toimijuutta ja ajattelua vahvistetaan kertaamalla ja syventämällä aiemmin opittuja musiikillisia taitoja. Lisäksi oppilaat saavat tilaisuuksia oman oppimisensa suunnitteluun ja arviointiin. Heillä on mahdollisuus monipuoliseen luovaan musiikilliseen ilmaisuun ja musiikin tuottamiseen yksin ja yhdessä muiden kanssa. Tätä tuetaan luomalla yhteyksiä muihin ilmaisumuotoihin. Käyttäessään tieto- ja viestintätekniikkaa oppilaat tutustuvat musiikin ja digitaalisen median tekijänoikeuksiin ja käyttömahdollisuuksiin sekä niihin liittyviin mahdollisiin eettisiin ongelmiin.
Musiikin oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokalla 7-9 Tavoitteena on luoda pedagogisesti monipuolinen ja joustava musiikin opiskelukokonaisuus, joissa erilaiset musiikilliset työtavat ja vuorovaikutustilanteet sekä yhteismusisointi ja muu musiikillinen yhteistoiminta on mahdollista. Oppimisen ilo, luovaan ajatteluun rohkaiseva ilmapiiri sekä myönteiset musiikkikokemukset ja -elämykset innostavat oppilaita ja sitouttavat heidät kehittämään musiikillista osaamistaan. Opetustilanteissa luodaan mahdollisuuksia tieto- ja viestintätekniologian käyttöön musiikillisessa toiminnassa. Musiikkikäsitteitä opiskellaan musiikillisin työtavoin. Opetuksessa hyödynnetään taide- ja kulttuurilaitosten sekä muiden yhteistyötahojen tarjoamia mahdollisuuksia.

Osa oppilaista ei enää perusopetuksen viimeisten luokkien jälkeen saa ohjausta musiikin opiskelussa. Näin ollen vuosiluokilla 7-9 on tärkeää ohjata musiikin tietojen ja taitojen itseopiskeluun, sekä esitellä musiikin alan ammatteja.

Hyödynnetään pääkaupunkiseudun elävän musiikin ja musiikin työpajojen tarjontaa ja ohjataan niiden käyttöön myös perusopetuksen jälkeen.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki musiikin oppiaineessa vuosiluokilla 7-9

Musiikin opetuksessa ja työskentelyn suunnittelussa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset tarpeet, aikaisempi oppiminen ja kiinnostuksen kohteet. Työtapoja, opetusvälineitä ja soittimistoa sekä ryhmätyöskentelyä koskevat ratkaisut tehdään oppilaita kuullen. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisia opetusmenetelmiä, joilla huomioidaan oppilaiden eri taitotasoa. Ratkaisuilla luodaan musiikin oppimista edistäviä yhteismusisoinnin tilanteita, joihin jokainen oppilas voi osallistua omalla taitotasollaan jo opittua vahvistaen ja uutta oppien. Samalla vahvistetaan oppilaiden itsetuntoa, työskentelytaitoja ja oma- aloitteisuutta. Työtapojen valinnassa kiinnitetään huomiota musiikkikulttuurin ja musiikin opetuksen mahdollisten sukupuolittuneiden käytäntöjen muuttamiseen.

Oppilaan oppimisen arviointi musiikin oppiaineessa vuosiluokilla 7-9

Musiikin opetuksessa oppilas tarvitsee realistista ja samalla kannustavaa ja rohkaisevaa palautetta myös perusopetuksen 7-9 vuosiluokilla. Ohjaava palaute auttaa oppilasta hahmottamaan yhä paremmin soivaa musiikillista toteutusta, musiikillista ilmaisua ja musiikin merkityksiä. Palautetta oppilas tarvitsee erityisesti, kun hän toteuttaa luovaan tuottamiseen ja musiikkitekologiaan liittyviä kokonaisuuksia. Oppilas arvioi itseään suhteessa asettamiinsa tavoitteisiin. Opetuksessa hyödynnetään vertaisoppimista ja opetellaan antamaan rakentavaa palautetta myös toisen työskentelystä.

Musiikin oppiminen on aina prosessi. Tätä musiikille ominaista prosessioppimisen tapaa voidaan hyödyntää myös ilmiöpohjaisessa opiskelussa yhteistyössä muiden oppiaineiden kanssa. Tämänkaltaisen työskentelyn arvioinnissa käytetään apuna opiskeluprosessin monipuolista tallentamista eri keinoin. Arvioinnin kohteena ei ole vain lopputulos.

Musiikin päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona musiikin opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut musiikin yhteisenä opetettavan oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso musiikin valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Musiikissa oppilaan osaaminen kehittyy kaikilla tavoitealueilla oppimäärän päättymiseen saakka. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikommän suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Ilmiöoppiminen musiikissa

Opetuksen eheyttämisen tarkoituksena on tukea perusopetuksen yhtenäisyyttä tukevaa kulttuuria. Tätä toteutetaan ilmiöpohjaisena opiskeluna myös Englantilaisessa koulussa. Musiikki sisältää käsitteitä ja asioita, jotka jo itsessään sopivat ilmiöiksi ja tarkastelun ja tutkimisen kohteiksi. Musiikki tarjoaa myös näkökulmia eri oppiaineista nouseviin ilmiöihin, joihin oppilas voi halutessaan syventyä. Oppiaineena musiikki mahdollistaa paitsi tiedollisen myös taidollisen syventymisen tutkimuksen kohteena olevaan ilmiöön. Musiikin erityisenä piirteenä ilmiöpohjaisessa opiskelussa voidaan pitää sitä, että musiikin avulla jokainen perusopetuksen oppilas voi halutessaan tutkia ja tarkastella ilmiötä tai sen osaa iästä riippumatta. Musiikin avulla on mahdollista tehdä ajallisesti lyhyitä tai pidempikestoisia projekteja aiheesta kuin aiheesta, ja näin musiikki on mahdollista ottaa eri pituisiin ilmiöpohjaisen oppimisen jaksoihin osaksi.

Vuosiluokan 7-9 musiikin - oppiaineen ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteet sekä sisältöalueet

OPETUKSEN TAVOITTEET	LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN	SISÄLLÖT
T1 Kannustaa oppilaita rakentamaan toimintaan musisoivan ryhmän ja musiikillisten yhteisöjen jäsenenä	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tuntemusten ilmaisuun ja perustelemiseen kannustaminen. Ohjataan oppilaita löytämään oma paikkansa musisoivassa ryhmässä sekä opitaan rakentavan vertaispalautteen antamista. Tutustutaan monipuolisesti eri aikakausien ja tyyllilajien musiikkiin. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutus- ja esiintymistilanteissa. L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden vaikuttaminen Osallistuminen opetuksen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Musiikillisen ryhmän jäsenenä toimiminen aktiivisena osallistujana ja kuuntelijana. Kannustetaan musiikin	S1-S4 Oppilas toimii musisoivan ryhmän jäsenenä muut huomioiden hyödyntäen vertaisoppimista ja rakentavaa vertaispalautetta. Oppilaan omia kokemuksia ja havaintoja käytetään musiikin tulkinnassa ja ilmaisussa. Ohjelmistoa valitaan monipuolisesti huomioiden kulttuuriperintö sekä oppilaiden omat kulttuuritaustat.

	harrastamiseen koulun ulkopuolella. Havainnoidaan musiikin eri merkityksiä yhteiskunnassa Musiikkivälineistön asianmukainen ja kestävä käyttö.	
T2 Ohjata oppilaita ylläpitämään äänenkäyttö- ja laulutaitoaan sekä kehittämään niitä edelleen musisoivan ryhmän jäsenenä	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tunteiden ilmaisuun ja perusteleminen kannustaminen. Ohjataan oppilaita löytämään oma paikkansa musisoivassa ryhmässä sekä opitaan rakentavan vertaispalautteen antamista. Tutustutaan monipuolisesti eri aikakausien ja tyylilajien musiikkiin. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutus- ja esiintymistilanteissa.	S1-S4 Oppilas havainnoi omaa ääntään ja siinä tapahtuvia muutoksia murrosikä ja äänenmurros huomioiden. Ylläpitää laulutaitoaan ja kehittää äänenkäyttöään ja -huoltoaan erilaisin harjoituksin. Kiinnitetään huomiota mikrofonitekniikkaan musisoidessa sekä käytetään mikrofonia osana luontevaa äänenkäyttöä. Harjoitellaan oman äänen suhteuttamista muihin musisoivan ryhmän jäseniin esimerkiksi moniäänisen laulun keinoin. Ohjelmistoon sisällytetään monipuolisesti muun muassa eri kulttuurien musiikkia, taidemusiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia.
T3 Kannustaa oppilasta kehittämään edelleen soitto- ja yhteismusisointitaitojaan	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tunteiden ilmaisuun ja perusteleminen kannustaminen.	S1-S4 Käytetään bändi- ja muita soittimia monipuolisesti. Harjoitellaan soitinten asianmukaista käyttöä ja

keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimin	Ohjataan oppilaita löytämään oma paikkansa musisoivassa ryhmässä sekä opitaan rakentavan vertaispalautteen antamista. Tutustutaan monipuolisesti eri aikakausien ja tyyllilajien musiikkiin. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutus- ja esiintymistilanteissa.	opetellaan toimimaan myös ohjeidenannon aikana. Soitetaan melodia- rytmi- ja sointusoittimilla erilaisia nuotti- ja sointumerkintöjä hyödyntäen. Vahvistetaan nuottien ja rytmien nimeämisen, tunnistamisen, soittamisen ja sijoittamisen taitoja. Hyödynnetään vertaisoppimista musiikillisten taitojen opettamisessa. Musisoidessa syvennetään käsitteitä rytmi, harmonia, muoto, melodia, sointiväri ja dynamiikka.
T4 Rohkaista oppilasta monipuoliseen musiikkiliikunnalliseen kokemukseen ja ilmaisuun	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tuntemusten ilmaisuun ja perusteleamiseen kannustaminen. Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen. Maailman musiikkikulttuureihin tutustuminen huomioiden eri aikakaudet ja tyyllilajit sekä kulttuuriperinnön. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutus- ja esiintymistilanteissa.	S1-S4 Harjoitellaan musiikin, tunteen ja liikkeen yhdistämistä toisiinsa muun muassa kehosoitimia hyödyntäen. Toteutetaan oppilaiden omia havaintoja ja kokemuksia kehollisen ilmaisun kautta Musiikkiliikunnan avulla syvennetään musiikkikäsitteiden ymmärrystä ja hallintaa sekä soveltamista. Ohjelmistoon valitaan monipuolista musiikkia kulttuuriperintö ja oppilaiden omat mieltymykset huomioiden.

T5 Tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun ja havainnointiin sekä ohjata häntä keskustelemaan havainnoistaan	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tuntemusten ilmaisuun ja perusteleminen kannustaminen. Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen. Maaailman musiikkikulttuureihin tutustuminen huomioiden eri aikakaudet ja tyyllilajit sekä kulttuuriperinnön. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutus- ja esiintymistilanteissa.	S1-S4 Kuunnellaan ja havainnoidaan monipuolisesti erilaista musiikkia ja erilaisia ääniympäristöjä. Jäsennetään kuultua kertoen kuuntelukokemuksesta esimerkiksi kuvan, sanojen tai tarinan avulla ja hyödynnetään sitä omassa musisoinnissa. Kuullun avulla syvennetään käsitteitä rytmi, harmonia, muoto, melodia, sointiväri ja dynamiikka. Elämyksellistä kuuntelua kerrataan ja syvennetään rakentamalla yhteyksiä muihin oppiaineisiin sekä hyödyntämällä lähiympäristön monipuolista musiikkitarjontaa. Kuunnellaan monipuolisesti eri aikakausien ja tyyllilajien musiikkia.
T6 Kannustaa oppilasta rakentamaan luovaa suhdetta musiikkiin ja ohjata heitä improvisointiin, sovittamiseen ja säveltämiseen sekä taiteidenväliseen työskentelyyn	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen Musiikillisten oivallusten tekeminen ja tallentaminen. Musiikillisten havaintojen tekeminen ja tarkastelu eri näkökulmista sekä näiden hyödyntäminen omassa työskentelyssä. Musiikin oppimisessa tarvittavien oppimisstrategioiden omaksuminen ja käyttäminen eri tilanteissa.	S1-S4 Toteutetaan musiikin peruskäsitteitä ja merkintätapoja musiikillisessa keksinnässä yksin ja ryhmän jäsenenä. Harjoitellaan improvisaatioiden ja sävellysten tekoa yksin tai ryhmässä. Pohditaan tehtyjen teosten toteuttamista eri tavoin ja löydetään tätä kautta yhteys sovittamiseen musiikissa.

	Monipuolinen musiikillinen tekeminen tiedonrakentumisen välineenä. Obitun tiedon hyödyntäminen musiikillisessa tekemisessä. Epävarmuuden ja keskeneräisyyden sieto harjoittelussa ja musiikin tekemisessä. Onnistumisen kokemusten havainnointi ja niistä oppiminen. Musiikin kriittisen tarkastelun syventäminen. L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tuntemusten ilmaisuun ja perusteleamiseen kannustaminen. Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen. Maailman musiikkikulttuureihin tutustuminen huomioiden eri aikakaudet ja tyyli-ajit sekä kulttuuriperinnön. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen erilaisissa vuorovaikutus- ja esiintymistilanteissa.	Hyödynnetään yhteistyötä muiden oppiaineiden kanssa. Käytetään ohjelmistossa oppilaiden omia tuotoksia.

	L6 Työelämätaidot ja yrittäjäyys Järjestelmällisen ja pitkäjänteisen työskentelyn harjoittelu, erilaisten vaihtoehtojen kokeilemiseen ja oma-aloitteisuuteen kannustaminen. Hallittujen riskien ottamiseen rohkaiseminen. Sisukkuuteen kannustaminen tavoitteiden asettamisessa, työskentelyssä, riskien kohtaamisessa ja työn loppuunsaattamisessa. Musiikillisen ryhmän toiminnan ja jatkuvuuden ymmärtäminen ja harjoittaminen. Kiinnostuksen ja myönteisen asenteen edistäminen eri musiikin ammatteja kohtaan. Tutustutaan musiikin keskeisiin toimialoihin ja niissä toimiviin ammatteihin. Vapaa-ajan taitojen ja koulun musisoinnin yhteyden löytäminen.	
T7 Ohjata oppilasta musiikin tallentamiseen ja tieto- ja viestintäteknologian luovaan ilmaisulliseen käyttöön sekä musiikin tekemisessä että osana monialaisia kokonaisuuksia	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen Musiikillisten oivallusten tekeminen ja tallentaminen. Musiikillisten havaintojen tekeminen ja tarkastelu eri näkökulmista sekä näiden hyödyntäminen omassa työskentelyssä.	S1-S4 Hyödynnetään teknologiaa musiikillisen ilmaisun välineenä eri laitteita käyttäen. Harjoitellaan omien tuotosten tallentamista ja jakamista eri sovellusten ja laitteiden avulla.

	Musiikin oppimisessa tarvittavien oppimisstrategioiden omaksuminen ja käyttäminen eri tilanteissa. Monipuolinen musiikillinen tekeminen tiedonrakentumisen välineenä. Opitun tiedon hyödyntäminen musiikillisessa tekemisessä. Epävarmuuden ja keskeneräisyyden sieto harjoittelussa ja musiikin tekemisessä. Onnistumisen kokemusten havainnointi ja niistä oppiminen. Musiikin kriittisen tarkastelun syventäminen. L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tunteiden ilmaisuun ja perusteleminen kannustaminen. Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen. Maailman musiikkikulttuureihin tutustuminen huomioiden eri aikakaudet ja tyyllilajit sekä kulttuuriperinnön. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen	Huomioidaan tekijänoikeudet musiikin luomisessa ja jakamisessa. Ohjelmistossa ja muiden oppiaineiden kanssa tehtävässä yhteistyössä huomioidaan oppilaiden itse tuottama että valmistama materiaali.

	erilaisissa vuorovaikutus- ja esiintymistilanteissa. L5 Tieto- ja viestintätekniinen osaaminen Teknologian hyödyntäminen oppimisen välineenä kuuntelun, musiikillisten ilmiöiden, musiikillisen keksinnän ja uuden ohjelmiston harjoittelussa. Omien tuotosten tallentaminen ja niihin palaaminen. Omien tuotosten vastuullinen jakaminen ja tekijänoikeuksiin tutustuminen sekä niiden ymmärtäminen.	
T8 Ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikkia taiteenlajina ja ymmärtämään, miten musiikkia käytetään viestimiseen ja vaikuttamiseen eri kulttuureissa.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu Mielipiteiden ja omien tuntemusten ilmaisuun ja perusteleamiseen kannustaminen. Ohjaaminen rakentavan vertaispalautteen antamiseen. Maailman musiikkikulttuureihin tutustuminen huomioiden eri aikakaudet ja tyyllilajit sekä kulttuuriperinnön. Musiikilliseen toimintaan osallistuminen ja ohjaaminen	S1-S4 Syvennetään tuntemusta eri maanosien, kulttuurien ja tyyllilajien musiikeista. Havainnoidaan erilaisia käyttötapoja ja - tarkoituksia muun muassa elokuva-, teatteri - ja mainosmusiikissa. Tutkitaan musiikin käyttöä kielteisen ja/tai myönteisen viestin välittämisen välineenä. Oivalletaan musiikin merkitysten muuttuminen eri yhteyksissä. Tutkitaan musiikkiin liitettäviä merkityksiä.

	erilaisissa vuorovaikutus- ja esiintymistilanteissa. L4 Monilukutaito Musiikissa kommunikoiminen musiikin käsitteiden ja kielen avulla. Musiikin käyttö mediassa ja ympäröivässä maailmassa. Arjen musiikkiympäristöjen vaikutusten ymmärtäminen. Monilukutaidon soveltaminen vaikuttamisen ja osallistumisen välineenä. Musiikin ja muiden ilmaisutapojen avulla ilmaistun tiedon tulkitsemisen harjoittelu.	Harjoitetaan musiikillisen kulttuurin lukutaitoa.
T9 Rohkaista ja ohjata oppilasta keskustelemaan musiikista käyttäen musiikin käsitteitä ja terminologiaa	L4 Monilukutaito Musiikissa kommunikoiminen musiikin käsitteiden ja kielen avulla. Musiikin käyttö mediassa ja ympäröivässä maailmassa. Arjen musiikkiympäristöjen vaikutusten ymmärtäminen. Monilukutaidon soveltaminen vaikuttamisen ja osallistumisen välineenä.	S1-S4 Käydään keskustellen läpi soittotilanteeseen parhaiten sopivan merkintätavan käyttö. Harjoitellaan kuunteluohjelmiston avulla merkintätapojen tunnistamista ja toteuttamista.

	Musiikin ja muiden ilmaisutapojen avulla ilmaistun tiedon tulkitsemisen harjoittelu.	
T10 Ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia tunteisiin ja hyvinvointiin	L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot Oppimisympäristön siisteydestä, viihtyisyydestä ja turvallisuudesta huolehtiminen. Ekologinen näkökulma musiikin opiskeluun. Sääntöjen ja sopimusten ymmärtäminen ja noudattaminen musisointitilanteissa. Musiisointitilanteissa soitto- ja lauluergonomiasta huolehtiminen. Musiikin ja eri tunnetilojen yhteyden havainnointi. Mahdollisuus tunne- ja sosiaalisten taitojen harjoittamiseen ja kehittämiseen. L4 Monilukutaito Musiikissa kommunikoiminen musiikin käsitteiden ja kielen avulla. Musiikin käyttö mediassa ja ympäröivässä maailmassa. Arjen musiikkiympäristöjen vaikutusten ymmärtäminen.	S1-S4 Koetaan musiikki rauhoittumisen ja rentoutumisen välineenä. Ymmärretään musiikin merkitys esimerkiksi erilaisiin suorituksiin latautumisessa ja energiaa tuovana elementtinä. Löydetään musiikista ilmaisukanava omille tunteille. Rohkaistaan oppilasta ilmaisemaan omia ajatuksia ja tunteita musiikin keinoin.

	Monilukutaidon soveltaminen vaikuttamisen ja osallistumisen välineenä. Musiikin ja muiden ilmaisutapojen avulla ilmaistun tiedon tulkitsemisen harjoittelu.	
T11 Ohjata oppilasta huolehtimaan kuulostaan sekä musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta	L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot Oppimisympäristön siisteydestä, viihtyisyydestä ja turvallisuudesta huolehtiminen. Ekologinen näkökulma musiikin opiskeluun. Sääntöjen ja sopimusten ymmärtäminen ja noudattaminen musisointitilanteissa. Musisointitilanteissa soitto- ja lauluergonomiasta huolehtiminen. Musiikin ja eri tunnetilojen yhteyden havainnointi. Mahdollisuus tunne- ja sosiaalisten taitojen harjoittamiseen ja kehittämiseen.	S1-S4 Toteutetaan kuulonhuollon keskeisiä periaatteita musiikintunneilla. Huomioidaan kuulonhuollon merkitys myös vapaa-ajan musiikin harrastamisessa. Käytetään soittimia ja muuta välineistöä asianmukaisesti ja toimitaan ohjeidenannon aikana toimintaa edistävästi. Kiinnitetään huomiota musisointitilanteiden äänenvoimakkuuteen kuulonhuolto huomioiden.
T12 Ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, asettamaan tavoitteita musiikilliselle oppimiselleen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen Musiikillisten oivallusten tekeminen ja tallentaminen. Musiikillisten havaintojen tekeminen ja tarkastelu eri näkökulmista sekä näiden hyödyntäminen omassa työskentelyssä.	S1-S4 Oppilas asettaa omalle ja ryhmän toiminnalle tavoitteita ja arvioi omaa ja ryhmän edistymistä musiikin opiskelussa. Oppilas osallistuu musiikin opetuksen ja musiikillisen esityksen suunnitteluun ja toteuttamiseen.

	Musiikin oppimisessa tarvittavien oppimisstrategioiden omaksuminen ja käyttäminen eri tilanteissa. Monipuolinen musiikillinen tekeminen tiedonrakentumisen välineenä. Opitun tiedon hyödyntäminen musiikillisessa tekemisessä. Epävarmuuden ja keskeneräisyyden sieto harjoittelussa ja musiikin tekemisessä. Onnistumisen kokemusten havainnointi ja niistä oppiminen. Musiikin kriittisen tarkastelun syventäminen.	Valitaan ohjelmistoon laulustoa ja soittomateriaalia, joita voidaan harjoitella yhdessä ja jonka harjoitteluun oppilaat voivat asettaa omia tavoitteitaan.

Päätösarviointi: kriteerit otetaan sellaisenaan OPH:n perusteista. Näihin ei voi tehdä kuntakohtaisia lisäyksiä/ tarkennuksia tai poistoja!

Musiikin päätösarvioinnin kriteerit hyvälle osaamiselle (arvosanalle 8) oppimäärän päättyessä

Musiikin opetuksen tavoitteena on	Sisältöalueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Arvosanan kahdeksan osaaminen
Osallisuus			
T1 kannustaa oppilasta rakentamaan toimintaan musisoivan ryhmän ja musiikillisten yhteisöjen jäsenenä	S1-S4	Musiikillisen ryhmän jäsenenä toimiminen	Oppilas toimii musiikillisen ryhmän jäsenenä, huolehtii osuudestaan ja kannustaa toisia.
Musiikilliset tiedot ja taidot sekä luova tuottaminen			
T2 ohjata oppilasta ylläpitämään äänenkäyttö- ja laulutaitoaan sekä kehittämään niitä edelleen musisoivan ryhmän jäsenenä	S1-S4	Äänenkäyttö ja laulaminen musiikkiryhmän jäsenenä	Oppilas käyttää ääntään musiikillisen ilmaisun välineenä ja osallistuu yhteislauluun sovittaen osuutensa osaksi kokonaisuutta.

T3 kannustaa oppilasta kehittämään edelleen soitto- ja yhteismusisointitaitojaan keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimin	S1-S4	Soittaminen musiikkiryhmän jäsenenä	Oppilas soittaa keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimia ja osallistuu yhteissoittoon melko sujuvasti.
T4 rohkaista oppilasta monipuoliseen musiikkiliikunnalliseen kokemiseen ja ilmaisuun	S1-S4	Musiikkiliikunta	Oppilas osoittaa hahmottavansa musiikin perussykkeen liikkeudessaan ja sovittaa liikeilmaisuaan kuulemaansa musiikkiin.
T5 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun ja havainnointiin sekä ohjata häntä keskustelemaan havainnoistaan	S1-S4	Ääniympäristön ja musiikin kuuntelu ja siitä keskusteleminen	Oppilas kuuntelee ääniympäristöä ja musiikkia ja osaa kertoa havainnoistaan.
T6 kannustaa oppilasta rakentamaan luovaa suhdetta musiikkiin ja ohjata heitä improvisointiin, sovittamiseen ja säveltämiseen sekä taiteidenväliseen työskentelyyn	S1-S4	Musiikin luova tuottaminen	Oppilas osaa käyttää musiikillisia tai muita äänellisiä elementtejä kehittäessään ja toteuttaessaan uusia musiikillisia ideoita yksin tai ryhmän jäsenenä.
T7 ohjata oppilasta musiikin tallentamiseen ja tieto- ja viestintäteknologian luovaan ilmaisulliseen käyttöön sekä musiikin tekemisessä että osana monialaisia kokonaisuuksia	S1-S4	Musiikkiteknologian käyttö	Oppilas osaa käyttää musiikkiteknologian tarjoamia mahdollisuuksia omassa tai ryhmän ilmaisussa.
Kulttuurinen ymmärrys ja monilukutaito			
T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikkia taiteenlajina ja ymmärtämään, miten musiikkia käytetään viestimiseen ja vaikuttamiseen eri kulttuureissa	S1-S4	Kulttuurinen osaaminen	Oppilas osaa jäsentää musiikin käyttötapoja ja ilmenemismuotoja ja kertoa havainnoistaan.
T9 rohkaista ja ohjata oppilasta käyttämään musiikin merkintätapoja,	S1-S4	Musiikillisten käsitteiden ja symbolien käyttö	Oppilas käyttää musiikin peruskäsitteitä ja merkintätapoja sekä

käsitteitä ja terminologiaa musiikillisessa toiminnassa			termejä musiikillisessa toiminnassa.
Hyvinvointi ja turvallisuus musiikissa			
T10 ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia tunteisiin ja hyvinvointiin	S1-S4	Musiikin hyvinvointivaikutusten tunnistaminen	Oppilaan kanssa keskustellaan musiikin vaikutuksista hyvinvointiin ja tunteisiin, mutta tavoitetta ei oteta huomioon päättöarvosanan muodostamisessa.
T11 ohjata oppilasta huolehtimaan kuulostaan sekä musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta	S1-S4	Kuulosta sekä musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta huolehtiminen	Oppilas käyttää laitteita ja soittimia musisointitilanteissa ottaen huomioon muun muassa äänen ja musiikin voimakkuuteen sekä muut turvalliseen toimintaan liittyvät tekijät.
Oppimaan oppiminen musiikissa			
T12 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, asettamaan tavoitteita musiikilliselle oppimiselleen ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin	S1-S4	Oppimisen taidot	Oppilas asettaa ohjattuna musisointiin, musiikkiliikuntaan tai säveltämiseen ja muuhun luovaan tuottamiseen liittyviä tavoitteita sekä arvioi edistymistään suhteessa niihin.

14.5.15 Kuvataide vuosiluokilla 7-9 4 vvt

Oppiaineen tehtävä

Kuvataiteen opetuksen tehtävä on ohjata oppilaita tutkimaan ja ilmaisemaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta taiteen keinoin. Oppilaiden identiteettien rakentumista, kulttuurista osaamista ja yhteisöllisyyttä vahvistetaan kuvia tuottamalla ja tulkitsemalla. Oppilaiden omat kokemukset, mielikuviutus ja kokeileminen luovat perustan opetukselle. Kuvataiteen opetus kehittää kykyä ymmärtää taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin ilmiöitä. Oppilaille tarjotaan tapoja arvottaa todellisuutta ja vaikuttaa siihen. Kulttuuriperinnön tuntemusta vahvistamalla tuetaan

traditioiden välittymistä ja uudistumista. Opetus tukee oppilaiden kriittisen ajattelun kehittymistä sekä kannustaa heitä vaikuttamaan omaan elinympäristöön ja yhteiskuntaan. Kuvataiteen opetuksessa luodaan perustaa oppilaiden paikalliselle ja globaalille toimijuudelle.

Taiteelle ominainen työskentely harjaannuttaa kokemukselliseen, moniaistiseen ja toiminnalliseen oppimiseen. Oppilaat tarkastelevat kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria historiallisista ja kulttuurisista näkökulmista. Opetuksessa tutustutaan erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä. Oppilaita ohjataan käyttämään monipuolisesti erilaisia välineitä, materiaaleja, teknologioita ja ilmaisun keinoja. Opetuksessa kannustetaan monilukutaidon kehittämiseen hyödyntämällä visuaalisuutta sekä muita tiedon tuottamisen ja esittämisen tapoja. Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin yhteistyössä muun opetuksen ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Opetuksessa tutustutaan museoihin ja muihin kulttuurikohteisiin sekä tarkastellaan kuvataiteen harrastusmahdollisuuksia.

Vuosiluokilla 7-9 oppilaita ohjataan syventämään omakohtaista suhdettaan kuvataiteeseen ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin sekä asettamaan määrätietoisia tavoitteita toiminnalleen. Opetuksessa vahvistetaan oppilaiden kuvallisen tuottamisen taitoja sekä kannustetaan häntä toimimaan erilaisissa ympäristöissä. Oppilaita harjaannutetaan tutkimaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin henkilökohtaisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä sekä käyttämään niitä osallistumisen ja vaikuttamisen muotoina. Opetuksessa kehitetään yhdessä toimimisen taitoja sekä rakennetaan yhteyksiä ajankohtaisiin kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin toimintatapoihin ja ilmiöihin. Opetus harjaannuttaa hyödyntämään tieto- ja viestintäteknologiaa ja verkkoympäristöjä luovasti, kriittisesti ja vastuullisesti. Oppilaille tarjotaan riittäviä edellytyksiä perusopetuksen jälkeisille opinnoille sekä huomioidaan työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavia yleisiä valmiuksia.

Englantilaisessa koulussa kuvataiteen opiskelu on kaksikielistä. Kansainvälisyys sekä monikulttuurisuus on luonteva osa opiskelua. Opiskelun pitkäjänteisyys ja tavoitteellisuus, yhteistyö eri oppiaineiden ja koulun ulkopuolisten tahojen kanssa kuuluu osaksi kuvataiteen opiskelua.

Kuvataiteen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Kuvataiteen oppimisympäristöt ja työtavat mahdollistavat monipuolisen materiaalien, teknologioiden ja ilmaisukeinojen käyttämisen sekä niiden luovan soveltamisen. Opetustilanteissa luodaan aktiiviseen kokeilemiseen ja harjoitteluun rohkaiseva ilmapiiri. Pedagogisilla ratkaisulla ja monipuolisilla oppimisympäristöjen valinnoilla tuetaan moniaistista havainnointia, pitkäjänteistä työskentelyä sekä tutkivaa ja tavoitteellista oppimista. Opetuksessa huomioidaan yksilölliset kuvailmaisun tarpeet sekä mahdollistetaan tarkoituksenmukainen työskentely yksin ja ryhmässä. Tavoitteena on luoda oppimiseen ja vuorovaikutukseen kannustava toimintakulttuuri koulussa ja koulun ulkopuolisissa ympäristöissä.

Koulun sisä- ja ulkotilojen lisäksi opetuksessa hyödynnetään luontoa ja rakennettua ympäristöä. Helsingin museot, galleriat ja kulttuurilaitokset ovat olennaisia kuvataiteen oppimisympäristöjä, jotka mahdollistavat elämyksellisen taidekokemuksen ja aktiivisen yhteistyön visuaalisen alan asiantuntijoiden kanssa. Tieto- ja viestintäteknologian käyttö laajentaa taiteen ja visuaalisen kulttuurin oppimisympäristön maailmanlaajuiseksi. Opetuksessa luodaan mahdollisuuksia verkko- ja mediaympäristöjen monipuoliselle käytölle, taiteiden välisille ja koulun ulkopuolisille projekteille sekä globaalien kysymysten käsittelylle.

Ohjaus, tuki ja eriyttäminen kuvataiteessa vuosiluokilla 7-9

Tavoitteena ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä on oppilaiden sosiaalisten, psyykkisten ja motoristen lähtökohtien ja taitojen huomioon ottaminen. Taideoppimisen yksilöllinen ja yhteisöllinen luonne tukee oppilaan identiteettien rakentumista, osallisuutta ja hyvinvointia. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset ohjauksen tarpeet. Opetusta eriytetään tarvittaessa esimerkiksi ilmaisukeinojen, työtapojen ja oppimisympäristöjen valinnoilla. Opetustilanteissa oppilaat voivat hyödyntää vahvuuksiaan, soveltaa erilaisia työtapoja ja käyttää vaihtoehtoisia lähestymistapoja.

Taideoppimiselle luodaan turvallinen, moninaisuutta kunnioittava ja itseilmaisuuun rohkaiseva ilmapiiri, jossa oppilaat saavat henkilökohtaista ohjausta ja tukea. Vaihtoehtoisia pedagogisia lähestymistapoja voidaan tarvita erityisesti havaintojen ja tunteiden visuaalisessa ilmaisussa sekä motoristen taitojen kehittämisessä. Ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä voidaan hyödyntää esimerkiksi leikinomaisuutta, pelejä ja eri aistialueisiin liittyviä kokemuksia. Vuosiluokilla 7-9 tavoitteena on vahvistaa oppilaan osaamista kuvataiteessa perusopetuksen jälkeisiin opintoihin valmistavasta näkökulmasta.

Oppilaan oppimisen arviointi kuvataiteessa vuosiluokilla 7-9

Oppimisen arviointi kuvataiteessa on luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja oppilaiden yksilöllisen edistymisen huomioivaa. Se kohdistuu kaikkiin opetuksen tavoitteissa määriteltyihin taideoppimisen ulottuvuuksiin. Yksittäisten suoritusten rinnalla arvioinnissa painottuu oppimisprosessi. Arvioinnilla tuetaan kuvan tuottamisen ja tulkinnan taitojen, taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemuksen, pitkäjänteisten työtapojen sekä itsearviointitaitojen kehittymistä. Oppilasta ohjataan ymmärtämään ja arvioimaan omaa oppimisprosessiaan ja edistymistään. Se tehdään näkyväksi itse- ja vertaisarvioinneissa, portfolioissa ja yhteisissä tuntikeskusteluissa. Työskentelyä koskeva monipuolinen palaute kaikissa opiskelutilanteissa edistää oppilaiden mahdollisuuksia tarkastella omaa työskentelyään ja kehittyä työskentelytaidoissa. Oppilaita ohjataan arvioinnilla omien ajatusten ilmaisemiseen ja toisten näkemysten arvostamiseen. He osallistuvat itse arvioinnin suunnitteluun ja toteutukseen.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona kuvataiteen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena, Englantilaisessa koulussa vuosiluokalla 9. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut kuvataiteen oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso kuvataiteen valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Kuvataiteessa oppilaan osaaminen kehittyy kaikissa opetuksen tavoitteissa kuvatuilla taideoppimisen ulottuvuuksilla oppimäärän päättymiseen saakka. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Kuvataiteen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 7-9

Kuvataiteen opetuksen tavoitteita lähestytään omia kuvakulttuureja, ympäristön kuvakulttuureja ja taiteen maailmoja tutkimalla. Sisältöalueet ovat toisiaan täydentäviä ja opetuksessa tarkastellaan myös niiden välisiä yhteyksiä. Sisältöjen valinnan lähtökohtia ovat oppilaille merkitykselliset taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin teokset, esitykset, tuotteet, rakennukset ja ilmiöt. Sisällöt rakentavat yhteyksiä oppilaille tuttujen ja heille uusien kuvakulttuurien välille. Oppilaita kannustetaan ottamaan osaa opetuksen sisältöjen, tarkasteltavien kuvastojen, työskentelymenetelmien ja välineiden valintaan. Sisältöjen valinnassa hyödynnetään paikallisia sekä kansainvälisiä mahdollisuuksia.

Englantilaisessa koulussa kuvataiteen opetus on kaksikielistä. Suurin osa opetusmateriaalista sekä tehtävänannot ovat englanniksi. Yläluokilla suomenkieli on ryhmän ohjaustilanteissa vahvemmassa asemassa. Oppilaan yksilöohjaus tapahtuu sillä kielellä, jonka oppilas itse tuntee itselleen luontevaksi. Tavoitteena on, että oppilas oppii vuosiluokittain ymmärtämään kuvataiteen keskeisimmät käsitteet ja sisällöt sekä englanniksi että suomeksi. Tärkeää on, että hän saa itseluottamusta keskustella taiteesta ja visuaalisesta kulttuurista molemmilla kielillä.

Kuvataiteen opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 7 (1 VVT)

“Uskalla oppia uutta!”

Tällä kurssilla kartoitetaan oppilaiden kuvataiteen sisältöjen hallinta ja tunnistetaan kunkin oppilaan kuvailmaisun ja kulttuurisen osaamisen vahvuudet. Ydintavoitteena on ravistella oppilaiden mahdollisia ennakkoluuloja ja laajentaa heidän taiteen ymmärrystään ja visuaalisen kulttuurin osaamistaan. Kurssilla tutustutaan taiteen ja visuaalisen kulttuurin ajankohtaisiin ilmiöihin, nykytaiteen ja suunnittelun sekä median uudistuneisiin prosesseihin ja erityisesti instituutioiden ulkopuoliseen taiteeseen. Helsingin taide- ja kulttuuritarjonta sekä yhteistyö eri tahojen kanssa toimii tärkeänä virikkeenä kurssitehtävien suunnittelulle, joka toteutetaan osin yhdessä oppilaiden kanssa.

Kuvataiteen ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteet sekä sisältöalueet

TAVOITTEET	SISÄLLÖT	LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN
Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan, taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja käyttämään monipuolisesti kuvallisen tuottamisen menetelmiä	S1 Omat kuvakulttuurit - Opetuksen sisällöiksi valitaan oppilaiden tekemiä kuvia ja kuvakulttuureja, joihin he osallistuvat omaehtoisesti. - Opetuksen sisältöjä valitaan myös oppilaiden omia	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen Oppilaat rakentavat tietoa oman päättelyn, uusien ideoiden sekä useamman eri lähteen perusteella. Oppilaita kannustetaan yhdistelemään näkökulmia ennakkoluulottomasti ja mahdollistetaan uuden oivaltaminen.

• T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan omista ja muiden havainnoista ja ajatuksista sekä perustelemaan näkemyksiään • T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti erilaisia välineitä ja tiedon tuottamisen tapoja käyttäen eri ympäristöissä Kuvallinen tuottaminen • T4 ohjata oppilasta soveltamaan erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä syventämään kuvallisen tuottamisen taitojaan • T5 ohjata oppilasta tutkivaan lähestymistapaan itsenäisessä ja yhteistoiminnallisessa kuvallisessa työskentelyssä • T6 rohkaista oppilasta ilmaisemaan mielipiteitään sekä soveltamaan kuvallisen viestinnän ja vaikuttamisen keinoja omissa kuvissaan Visuaalisen kulttuurin tulkinta • T7 ohjata oppilasta soveltamaan kuvallisia, sanallisia ja muita kuvatulkinnan menetelmiä • T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle,	kuvakulttuureja uudistavista ilmiöistä. • Omia kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. S2 Ympäristön kuvakulttuurit • Opetuksen sisällöt valitaan erilaisista ympäristöistä, esineistä, mediakulttuureista ja virtuaalimaailmoista. • Sisältöjä valitaan monipuolisesti rakennetuista ja luonnon ympäristöistä sekä mediasta. • Sisältöjen valinnoilla kehitetään oppilaan tietoisuutta erilaisia ympäristöjä ja medioita koskevista laajemmista kysymyksistä. • Ympäristön kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. • Opetuksessa käsitellään erilaisten ympäristöjen ja medioiden merkitystä sekä oppilaiden elinpiiriin että globaalin maailman näkökulmista. S3 Taiteen maailmat • Opetuksen sisällöt valitaan eri aikoina, eri	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu • Oppilaiden taiteen, kulttuurin ja mediaympäristön tuntemus syvenee. • He oppivat tunnistamaan perinteisen taidemaailman instituutioiden ulkopuolelle jääviä ilmiöitä. • Oppilaat osaavat tunnistaa ja tulkita ympäristönsä kulttuurisia viestejä, sekä taiteen ja kulttuurin eri ilmenemismuotoja tiedostaen niiden merkityksen yksilön ja yhteisöjen hyvinvoinnille. L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot • Oppilaat osallistetaan koulutyön ja oppimisympäristön suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä yhteisten sääntöjen laadintaan. He kantavat vastuuta oppimisympäristön siisteydestä, työvälineistä, työturvallisuudesta ja ilmapiiristä. • Oppilaat saavat välineitä tarkastella omia kulutustottumuksiaan kestävän tulevaisuuden näkökulmasta ja suhtautua mainosviestintään analyyttisesti. L4 Monilukutaito • Oppilaat harjoittelevat analyyttistä, kriittistä,

yhteisölle ja yhteiskunnalle historian ja kulttuurin näkökulmista • T9 innostaa oppilasta soveltamaan eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapoja kuvallisessa tuottamisessaan Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen • T10 ohjata oppilasta ottamaan kantaa taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin • T11 kannustaa oppilasta ottamaan kuvailmaisussaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys sekä vaikuttamaan kuvien avulla	ympäristöissä ja eri kulttuureissa tuotetusta kuvataiteesta. • Oppilaat syventyvät erilaisiin taidekäsitteisiin ja taiteen ilmiöihin tarkastelemalla niitä taiteilijan ja vastaanottajan sekä taiteen instituutioiden ja yhteiskunnan näkökulmista. • Taideteoksia käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. • Opetuksessa käsitellään kulttuurisen moninaisuuden vaikutuksia sekä taiteen tuottamiseen että tulkintaan yksilön ja yhteiskunnan näkökulmista.	kulttuurista ja ympäristölukutaitoa. • Oppilaat harjoittelevat tiedon tuottamisen, tulkinnan ja välittämisen taitoja eri kuvataiteen ilmaisulle ominaisilla tavoilla L5 Tieto- ja viestintätekologinen osaaminen • Oppilaat oppivat valitsemaan henkilökohtaisten oppimistavoitteiden mukaisesti työskentelyynsä sopivimmat sähköiset työvälineet ja ympäristöt. • Oppilaat ymmärtävät yhteistyön ja vuorovaikutuksen merkityksen oppimiselle, tutkivalle työskentelylle ja uuden luomiselle. L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys • Oppilaita rohkaistaan avoimeen, joustavaan ja luovaan toimintaan uusia mahdollisuuksia tai muutostilanteita kohdatessa. He oppivat tunnistamaan omien vahvuuksiaan ja taipumuksiaan sekä kehittämään niitä. L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen • Oppilaat osallistuvat oman opiskelunsa, yhteisen koulutyön ja oppimisympäristön suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

Kuvataiteen opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 8 (2 VVT)

“Virtuaalista kulttuurimatkailua, tieteen ja taiteen kohtaamisia”

Kuvataiteen ja visuaalisen kuvakulttuurin aikajanalla edetään vanhoista, perinteisistä teoksista harppauksin tutkimaan uusimpia nykytaiteen luomuksia. Leikitellään toden ja fantasian kuvastoilla. Hyödynnetään teknologiset keinot tutkia ja manipuloida kuvaa sekä luoda ja jakaa uusia visuaalisia ympäristöjä. Viestitään kuvin!

Tutkitaan myös sitä, kuinka kulttuuriset ja yhteiskunnalliset ilmiöt ovat muokanneet taiteen tavoitteita, ympäristön estetiikkaa, muotoilun tarpeita sekä kaupunkikuvaa laajemminkin. Tieteen ja taiteen yhtymäkohtia tutkitaan erityisesti luonnontieteiden näkökulmasta. Mitä luonto opettaa taiteilijalle ja suunnittelijalle. Mitä eettinen ja ekologinen näkökulma tarkoittaa taiteen ja visuaalisen kuvakulttuurin kontekstissa.

Kuvataiteen ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteet sekä sisältöalueet

TAVOITTEET	SISÄLLÖT	LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN
Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu • T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan, taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja käyttämään monipuolisesti kuvallisen tuottamisen menetelmiä • T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan omista ja muiden havainnoista ja ajatuksista sekä	S1 Omat kuvakulttuurit • Opetuksen sisällöiksi valitaan oppilaiden tekemiä kuvia ja kuvakulttuureja, joihin he osallistuvat omaehtoisesti. • Opetuksen sisältöjä valitaan myös oppilaiden omia kuvakulttuureja uudistavista ilmiöistä. • Omia kuvakulttuureja käytetään kuvallisen	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen • Oppilaiden looginen päättelykyky kehittyy, he osaavat tehdä tekemiensä havaintojen pohjalta päätelmiä, johtopäätöksiä ja suunnitella toimenpiteitä, jotka vievät oppimista eteenpäin. L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu • Oppilaat osaavat tunnistaa ja tulkita ympäristönsä kulttuurisia viestejä,

perustelemaan näkemyksiään • T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti erilaisia välineitä ja tiedon tuottamisen tapoja käyttäen eri ympäristöissä Kuvallinen tuottaminen • T4 ohjata oppilasta soveltamaan erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä syventämään kuvallisen tuottamisen taitojaan • T5 ohjata oppilasta tutkivaan lähestymistapaan itsenäisessä ja yhteistoiminnallisessa kuvallisessa työskentelyssä • T6 rohkaista oppilasta ilmaisemaan mielipiteitään sekä soveltamaan kuvallisen viestinnän ja vaikuttamisen keinoja omissa kuvissaan Visuaalisen kulttuurin tulkinta • T7 ohjata oppilasta soveltamaan kuvallisia, sanallisia ja muita kuvatulkinnan menetelmiä • T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle historian ja kulttuurin näkökulmista	työskentelyn lähtökohtana. S2 Ympäristön kuvakulttuurit • Opetuksen sisällöt valitaan erilaisista ympäristöistä, esineistä, mediakulttuureista ja virtuaalimaailmoista. • Sisältöjä valitaan monipuolisesti rakennetuista ja luonnon ympäristöistä sekä mediasta. • Sisältöjen valinnoilla kehitetään oppilaan tietoisuutta erilaisia ympäristöjä ja medioita koskevista laajemmista kysymyksistä. • Ympäristön kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. • Opetuksessa käsitellään erilaisten ympäristöjen ja medioiden merkitystä sekä oppilaiden elinpiiriin että globaalin maailman näkökulmista. S3 Taiteen maailmat • Opetuksen sisällöt valitaan eri aikoina, eri ympäristöissä ja eri kulttuureissa tuotetusta kuvataiteesta.	sekä taiteen ja kulttuurin eri ilmenemismuotoja tiedostaen niiden merkityksen yksilön ja yhteisöjen hyvinvoinnille. • Oppilaat tuntevat suuren osan tärkeimmistä helsinkiläisistä taide- ja kulttuurilaitoksista. L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot • Tutustuessaan mediakulttuurin ja muotoilun sisältöihin oppilaat oppivat kriittistä suhtautumista kuluttamiseen. He saavat välineitä tarkastella omia kulutustottumuksiaan kestävän tulevaisuuden näkökulmasta ja suhtautua esim. mainosviestintään analyttisesti. L4 Monilukutaito • Oppilaat harjoittelevat tiedon tuottamisen, tulkinnan ja välittämisen taitoja eri kuvataiteen ilmaisulle ominaisilla tavoilla ja yhteistyössä muiden oppiaineiden ja/tai yhteistyötahojen kanssa. L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen • Oppilaita ohjataan monipuoliseen tiedon hankintaan ja tuottamiseen sekä tietolähteiden monipuoliseen käyttöön tutkivan ja luovan työskentelyn pohjana.

• T9 innostaa oppilasta soveltamaan eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapoja kuvallisessa tuottamisessaan Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen • T10 ohjata oppilasta ottamaan kantaa taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin • T11 kannustaa oppilasta ottamaan kuvailmaisussaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys sekä vaikuttamaan kuvien avulla	• Oppilaat syventyvät erilaisiin taidekäsitteisiin ja taiteen ilmiöihin tarkastelemalla niitä taiteilijan ja vastaanottajan sekä taiteen instituutioiden ja yhteiskunnan näkökulmista. • Taideteoksia käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. • Opetuksessa käsitellään kulttuurisen moninaisuuden vaikutuksia sekä taiteen tuottamiseen että tulkintaan yksilön ja yhteiskunnan näkökulmista.	L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys • Oppilaita rohkaistaan avoimeen, joustavaan ja luovaan toimintaan uusia mahdollisuuksia tai muutostilanteita kohdatessa. He oppivat tunnistamaan omien vahvuuksiaan ja taipumuksiaan sekä kehittämään niitä. L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen • Oppilaat osallistuvat oman opiskelunsa, yhteisen koulutyön ja oppimisympäristön suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

Kuvataiteen opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 9 (1 VVT)

“Elämä taideteoksena”

Tällä kurssilla pyritään vahvistamaan ymmärrystä taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin yhteiskunnallisesta merkityksestä ja asemasta osana jokaisen ihmisen elämää. Oppilaille annetaan aikaa toteuttaa heille itselleen merkityksellisiä taidekasvatukseen linkittyviä projekteja. Oppilaan taidenäkemyksensä ja visuaaliset valinnat, oma elämänfilosofia ovat lähtökohtia työskentelylle. Yhdessä pohditaan sitä, kuka yhteiskunnassa käyttää taiteen valtaa ja mihin suuntaan kuvakulttuuri on kehittymässä. Mietitään myös sitä, kuinka jokainen itse voi taiteen, suunnittelun ja viestinnän keinoin vaikuttaa, tehdä ajatuksiaan näkyviksi ja tehdä elämästä esteettisesti miellyttävän ja arvokkaan.

Kuvataiteen ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteet sekä sisältöalueet

TAVOITTEET	SISÄLLÖT	LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN

Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu • T1 kannustaan oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja käyttämään monipuolisesti kuvallisen tuottamisen menetelmiä • T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan omista ja muiden havainnoista ja ajatuksista sekä perustelevaan näkemyksiään • T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti erilaisia välineitä ja tiedon tuottamisen tapoja käyttäen eri ympäristöissä	S1 Omat kuvakulttuurit • Opetuksen sisällöiksi valitaan oppilaiden tekemiä kuvia ja kuvakulttuureja, joihin he osallistuvat omaehtoisesti. • Opetuksen sisältöjä valitaan myös oppilaiden omia kuvakulttuureja uudistavista ilmiöistä. • Omia kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana.	L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen • Oppilaat osaavat asettaa tavoitteita omalle sekä ryhmän työskentelylle. • Oppilaat osaavat soveltaa eri oppiaineiden tunneilla saamaansa tietoa kuvallisessa työskentelyssään. Oppilaat rakentavat tietoa oman päättelyn, uusien ideoiden sekä useamman eri lähteen perusteella. Oppilaita kannustetaan yhdistelemään näkökulmia ennakkoluulottomasti ja mahdollistetaan uuden oivaltaminen.
Kuvallinen tuottaminen • T4 ohjata oppilasta soveltamaan erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä syventämään kuvallisen tuottamisen taitojaan • T5 ohjata oppilasta tutkivaan lähetymistapaan itsenäisessä ja yhteistoimillisessa kuvallisessa työskentelyssä • T6 rohkaista oppilasta ilmaisemaan mielipiteitään sekä soveltamaan kuvallisen viestinnän ja vaikuttamisen keinoja omissa kuvissaan	S2 Ympäristön kuvakulttuurit • Opetuksen sisällöt valitaan erilaisista ympäristöistä, esineistä, mediakulttuureista ja virtuaalimaailmoista. • Sisältöjä valitaan monipuolisesti rakennetuista ja luonnon ympäristöistä sekä mediasta. • Sisältöjen valinnoilla kehitetään oppilaan tietoisuutta erilaisia ympäristöjä ja medioita koskevista laajemmista kysymyksistä. • Ympäristön kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. • Opetuksessa käsitellään erilaisten	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu • Työskentelyyn sisällytetään runsaasti mahdollisuuksia luovaan, itseohjautuvaan toimintaan ja oppilaita kannustetaan etsimään itselle merkityksellisimmiltä tuntevia ilmaisutapoja. • Oppilailla on taitoja osallistua ja vaikuttaa ympäröivään kulttuuriin taiteen keinoin tai median kautta. Oppilaat analysoivat kriittisesti visuaalista kulttuuria ja sen vaikutuksia, sekä pystyvät peilaamaan niissä esitettyjä asenteita ja arvoja omiinsa. L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot • Oppilaat oppivat ottamaan vastuuta opintojen sujumisesta.

Visuaalisen kulttuurin tulkinta • T7 ohjata oppilasta soveltamaan kuvallisia, sanallisia ja muita kuvatulkinnan menetelmiä • T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle historian ja kulttuurin näkökulmasta • T9 innostaa oppilasta soveltamaan eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapoja kuvallisessa tuottamisessaan Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen • T10 ohjata oppilasta ottamaan kantaa taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin • T11 kannustaa oppilasta ottamaan kuvailmaisussaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys sekä vaikuttamaan taiteen avulla	ympäristöjen ja medioiden merkitystä sekä oppilaiden elinpiiriin että globaalin maailman näkökulmista. S3 Taiteen maailmat • Opetuksen sisällöt valitaan eri aikoina, eri ympäristöissä ja eri kulttuureissa tuotetusta kuvataiteesta. • Oppilaat syventyvät erilaisiin taidekäsityksiin ja taiteen ilmiöihin tarkastelemalla niitä taiteilijan ja vastaanottajan sekä taiteen instituutioiden ja yhteiskunnan näkökulmista. • Taideteoksia käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. • Opetuksessa käsitellään kulttuurisen moninaisuuden vaikutuksia sekä taiteen tuottamiseen että tulkintaan yksilön ja yhteiskunnan näkökulmista.	Heidät osallistetaan koulutyön ja oppimisympäristön suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä yhteisten sääntöjen laadintaan. L4 Monilukutaito • Oppilaat harjoittelevat tiedon tuottamisen, tulkinnan ja välittämisen taitoja eri kuvataiteen ilmaisulle ominaisilla tavoilla ja osin yhteistyössä muiden oppiaineiden ja/tai yhteistyötahojen kanssa. • Oppilas saa tilaisuuksia rohkaistua käyttämään monilukutaitoaan vaikuttamiseen ja osallistumiseen omassa lähiympäristössään. L5 Tieto- ja viestintätekologinen osaaminen • Oppilaita ohjataan monipuoliseen tiedon hankintaan ja tuottamiseen sekä tietolähteiden monipuoliseen käyttöön tutkivan ja luovan työskentelyn pohjana. • Oppilaat osaavat ilmaista itseään monipuolisesti eri teknologioita hyödyntäen. • Oppilaat harjaantuvat yhteisöllisen tiedon luomisessa ja sosiaalisen median hyödyntämisessä. L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys • Oppilaat saavat tilaisuuksia harjoitella

		verkostoitumista ja projektityöskentelyä. He oppivat hallitsemaan työprosessia, johon kuuluu suunnittelu, kokeileminen, uudet ratkaisut, johtopäätökset, työn esittely ja arviointi. L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen • Oppilaat osallistuvat oman opiskelunsa, yhteisen koulutyön ja oppimisympäristön suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. • Oppilaat tutustuvat yhä monipuolisempiin vaikuttamisen ja osallistumisen tapoihin omassa yhteisössä, Suomessa ja globaalisti. Taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin mahdollisuudet vaikuttamisen välineenä käyvät heille tutuksi.

Kuvataiteen valinnaiskurssi 7-9 (1 vvt)

Tämä kuvataiteen kurssi on vuosiluokkiin sitomaton, jolloin eri-ikäiset oppilaat työskentelevät yhdessä. Kurssin sisältö, ohjaaja ja toteutustapa sovitaan vuosittain erikseen. Tavoitteena on syventää muilla kursseilla opittua ja löytää vaihtelua normaaliin tuntityöskentelyyn. Oppilaille annetaan tila ja aikaa omille ideoille ja projekteille. Tästä kurssista ei anneta arvosanaa.

Kuvataiteen päättöarvioinnin kriteerit hyvälle osaamiselle (arvosanalle 8) oppimäärän päättyessä Englantilaisessa koulussa vuosiluokalla 9

Opetuksen tavoite	Arvioinnin kohteet kuvataiteessa	Arvosanan kahdeksan osaaminen
Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu • kannustaa oppilasta havainnoimaan, taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja käyttämään monipuolisesti kuvallisen tuottamisen menetelmiä • rohkaista oppilasta keskustelemaan omista ja muiden havainnoista ja ajatuksista sekä perustelemaan näkemyksiään • innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti erilaisia välineitä ja tiedon tuottamisen tapoja käyttäen eri ympäristöissä	• Taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin havainnoiminen • Havaintojen ja ajattelun vaikutusten pohtiminen • Havaintojen ja ajatusten kuvallinen ilmaiseminen	• Oppilas osaa käyttää erilaisia havaintovälineitä ympäristön ja sen kuvien tarkastelussa • Oppilas osaa sanallistaa havaintojaan ja ajatteluaan taiteesta, ympäristöstä ja muusta visuaalisesta kulttuurista • Oppilas osaa ilmaista havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti erilaisia välineitä ja tiedon tuottamisen tapoja käyttäen
Kuvallinen tuottaminen • ohjata oppilasta soveltamaan erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä syventämään kuvallisen tuottamisen taitojaan • ohjata oppilasta tutkivaan lähestymistapaan itsenäisessä ja yhteistoiminnallisessa kuvallisessa työskentelyssä • rohkaista oppilasta ilmaisemaan mielipiteitään sekä	• Kuvailmaisun taitojen syventäminen • Tutkivan lähestymistavan käyttäminen • Kuvallisen tuottamisen avulla vaikuttaminen	• Oppilas osaa käyttää tavoitteellisesti erilaisia kuvallisen tuottamisen materiaaleja, tekniikoita ja keinoja kuvailmaisussaan • Oppilas osaa käyttää tutkivaa lähestymistapaa itsenäisesti tai ryhmässä työskennellessään • Oppilas pyrkii vaikuttamaan ympäristöön ja muuhun visuaaliseen

soveltamaan kuvallisen viestinnän ja vaikuttamisen keinoja omissa kuvissaan		kulttuuriin kuvallisin keinoin
Visuaalisen kulttuurin tulkinta • ohjata oppilasta soveltamaan kuvallisia, sanallisia ja muita kuvatulkinnan menetelmiä • ohjata oppilasta tarkastelemaan taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle historian ja kulttuurin näkökulmista • innostaa oppilasta soveltamaan eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapoja kuvallisessa tuottamisessaan	• Kuvatulkinnan menetelmien soveltaminen • Visuaalisen kulttuurin merkityksen tarkasteleminen • Kulttuuristen kuvailmaisun tapojen soveltaminen	• Oppilas osaa käyttää joitakin kuvallisia, sanallisia ja muita kuvatulkinnan menetelmiä • Oppilas osallistuu tulkinnoillaan keskusteluun taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkityksestä • Oppilas osaa soveltaa joitakin kulttuurisesti erilaisia kuvailmaisun tapoja
Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen • ohjata oppilasta ottamaan kantaa taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin • kannustaa oppilasta ottamaan kuvailmaisussaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys sekä vaikuttamaan kuvien avulla	• Näkemysten esittäminen • Kuvallinen ilmaiseminen ja vaikuttaminen	• Oppilas osaa ilmaista näkemyksiään taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista • Oppilas tarkastelee kuvailmaisussaan kulttuurista moninaisuutta ja kestävä kehitystä sekä tunnistaa kuvilla vaikuttamisen mahdollisuuksia

14.5.16 Crafts grades 7-8

TECHNOLOGY

Main Tasks:

Wooden Game, Plastic Stand and a Metal Bookend

Objectives for methods and working environment:

Familiarise students with three main material areas and install essential health and safety awareness when utilising workshop equipment. Students are clearly instructed as to how to conduct themselves in a hazardous environment and made aware of the possible dangers related to working in such surroundings. Correct clothing and other necessary safety precautions (such as gas storage, how to transport dangerous tools) are taught and students made to adhere to these whilst completing project work.

Awareness and familiarity with the design cycle should be in place and students are able to work through this process in order to achieve a quality outcome, whilst be able to identify which part of the cycle they are completing at any one time. Students should display the ability to draw from other school subjects in order to aid and support their technology work when necessary.

Differentiation:

Teacher's personal guidance and support offered through extra documentation to those with SEN. Additional new materials and small projects provided to those who require extension tasks.

Assessment:

To be in both formative and summative forms. Constant student teacher discussion, reflection and evaluation of working processes will be balanced with final evaluation of completed work and peer evaluation.

Teamwork, showing leadership and role tasks are important in simulating a real life manufacturing environment, and opportunity to complete activities that emphasize these skills should be provided. In turn, students should be able to see the benefits of group work and learning from others strengths

Objectives of Technology:

To develop students independent problem solving skills and to build up base knowledge of materials and working processes. Students practice the skills necessary to plan and manage their individual workload. Greater awareness of processes used during industrial production as well as cultural and environmental issues related to design and manufacture.

Prior to starting the design process, students should be acutely aware of the needs of the user and the proposed use of the item. Research and investigation into these areas may be teacher guided, but an element of this work should be independent to each student.

A growing emphasis should be placed on exploring one's own design ideas and developing ideas further through modelling and evaluation. This should all be completed before making the chosen solution.

Ethical and moral issues such as the sourcing materials, the location of manufacture and how goods are transported are to be discussed and it pointed out they we as a society have a responsibility to our environment, as other people, to make thoughtful decisions when designing and making.

Technology in Grade 7		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 - guide the student to plan work, and to generate ideas, to explore and experiment with enterprising whilst problem solving	S2 Design, S3 Trial, S4 Documentation and Evaluation, S5 Making	L2 Cultural competence, interaction and expression L3 Independency, managing daily activities, safety
T2 - to guide students to set their own goals, work deadlines, learning and working, and to implement them on the basis of a whole making process and assess learning	S1 Innovation, S2 Design, S3 Trial, S4 Documentation and Evaluation, S5 Making	L1 Thinking and learning to learn
T3 - will guide students in exploring and using a variety of different tools, materials, and appropriate ways of working, and developing innovations	S1 Innovation, S2 Design, S3 Trial, S4 Documentation and Evaluation, S5 Making	L4 Multilateralism L6 Competence for the work environment and entrepreneurship
T4 - guide the student to fluently use craft concepts, signs and symbols, as well as to strengthen the visual, material and technological expression	S1 Innovation, S2 Design, S3 Trial, S4 Documentation and Evaluation, S5 Making	L2 Cultural competence, interaction and expression L4 Multilateralism
T5 - guide the student to observe, to anticipate and respond to work situations related to risk factors and to operate safely in the process of making	S6 Occupational Safety and Health	L3 Independency, managing daily activities, safety L6 Competence for the work environment and entrepreneurship

T6 - guide the student to use information and communication possibilities and crafts design, manufacture and documentation, as well as the production and distribution of communal information	S1 Innovation, S2 Design, S3 Trial, S4 Documentation and Evaluation, S5 Making	L5 ICT competence
T7 - guide the student to know the importance of craft, art and craft and technological development in their own lives, society, entrepreneurship and other work	S7 Entrepreneurial learning	L6 Competence for the work environment and entrepreneurship
T8 - guide the student to develop economic thinking and choices related to manufacturing process that contribute to a sustainable lifestyle	S8 Awareness and Participation	L1 Thinking and learning to learn L4 Multilateralism L7 Participation and influence, Building a sustainable future

Student Task codes:

Key content areas relating to the objectives and crafts grades 7-9

Implementation of content to give the student a varied experience and crafts areas and the possibility of the adoption of a number of crafts. Content areas is formed by uniform learning tasks, with several of contents overlap with each other at the same time.

S1 Innovation: *To solve a variety of product design tasks creatively and ingeniously using the terminology and crafts, signs and symbols. To implement plans for strengthening self-expression. Let's do craftwork process of self-evaluation and peer review process progresses.*

S2 Design: *Study of housing, transport and clothing social, cultural and technological developments, as well as use of the local nature and traditions of different cultures, present and future in planning, design and implementation.*

S3 Trial: *Practicing a variety of ways to edit, combine and manipulate materials and are used creatively and boldly variety of traditional and new materials and manufacturing techniques. For use in embedded systems manual work that is applicable to programming plans and products manufactured.*

S4 Documentation and Evaluation: *Introduction to the opportunities offered by the various methods of design and manufacturing process of the products. Analyzing the design and usability of the products. The whole craft process is documented use of information and communication technology.*

S5 Making: *Prepare a variety of high-quality, functional, ecologically and ethically sustainable products or works. Used to craft needed for tools, machinery and equipment, versatile and appropriate.*

S6 Occupational Safety and Health: *Study of safety and identifying and assessing hazards and risks as part of the work of the craft process. Work safely.*

S7 Entrepreneurial learning: *Introduction to entrepreneurial learning, entrepreneurship and NGO cooperation graphically, virtually, study visits and company visits. Take into account the importance of handicraft skills for working life. Exploiting cultural institutions as a source of supply of brainstorming.*

S8 Awareness and Participation: *Examine the craftsmanship and products of different meanings of the individual, social and environmental perspective. Consider the craft well-being and sustainable development, promotion of everyday life. Practicing craftsmanship participation, influence and media.*

Tekstiilityö, 7.lk.

Käsityön oppiaineen tehtävänä on ohjata oppilaita kokonaiseen käsityöprosessin hallintaan. Käsityö on monimateriaalinen oppiaine, jossa toteutetaan käsityöilmaisuuun, muotoiluun ja teknologiaan perustuvaa toimintaa. Tähän kuuluu tuotteen tai teoksen itsenäinen tai yhteisöllinen suunnittelu, valmistus ja oman tai yhteisen käsityöprosessin arviointi. Käsityön tekeminen on tutkivaa, keksivää ja kokeilevaa toimintaa ja siinä toteutetaan ennakoluulottomasti erilaisia visuaalisia, materiaalisia, teknisiä sekä valmistusmenetelmällisiä ratkaisuja. Käsityössä opetellaan ymmärtämään, arvioimaan ja kehittämään erilaisia teknologisia sovelluksia sekä käyttämään opittuja tietoja ja taitoja arjessa. Käsityössä kehitetään oppilaiden avaruudellista hahmottamista, tuntoaistia ja käsillä tekemistä, jotka edistävät motorisia taitoja, luovuutta ja suunnitteluosaamista. Opetuksella vahvistetaan edellytyksiä monipuoliseen työskentelyyn. Käsityön merkitys on pitkäjänteisessä ja innovatiivisessa työskentelyprosessissa sekä itsetuntoa vahvistavassa, mielihyvää tuottavassa kokemuksessa.

Specific task of textile work in grades 7-8:

Käsityön opetus vahvistaa ja syventää oppilaiden omasta elämysmaailmasta nousevaa innovointia ja ongelmanratkaisua sekä käsityön tekemiseen, ilmaisuun ja suunnitteluun liittyvien tietojen ja taitojen osaamista. Käsityön opetuksessa vahvistetaan koulun monikulttuurisuutta oppilaiden omaa kulttuuritaustaa hyödyntäen. Käsityön opiskelu pohjautuu myös rakennetun ympäristön ja monimateriaalisen maailman havainnointiin, tutkimiseen ja tiedon soveltamiseen. Tekemisen taitoja syvennettäessä tunnistetaan myös erilaisia teknologisia toimintaperiaatteita ja niihin liittyviä käytännön ongelmia. Käsityön kasvatustehtävänä on tukea oppilaiden hyvinvointia ja elämänhallintaa sekä työelämään ja ammattiin liittyviä valintoja.

Käsityön töissä käytetään hyväksi jo opittuja lankatekniikoiden ja vaatetuksen eri osa-alueita, ja syvennetään omaa osaamista eri osa-alueilla. Oppilas toteuttaa omat työnsä kokonaisina käsityöprosesseina, lähtien työn suunnittelusta sen toteuttamiseen. Oppilaat toteuttavat myös kierrätystyön kierrätysmateriaalista ja tutustuvat kierrätysmateriaalin hyödyntämiseen käsityöprosessissa ja yhdistävät mahdollisesti työhön erikoistekniikan kokeilua. 7.luokalla pyritään integroimaan tekstiilityötä muihin oppiaineisiin ja edistämään yhteistyötä teknisen työn kanssa, muun muassa yhteneväisellä projektien suunnittelun rakenteella (a design cycle).

Objectives for learning environments and work methods in grades 7-8:

Erilaiset laitteet, koneet, työvälineet ja ympäristöt mahdollistavat monimateriaalisen käsityön oppimisen ja vastuullisen työskentelyasenteen omaksumisen. Arkielämää, luontoa, rakennettua ja esineympäristöä havainnoidaan ja hyödynnetään käsityön suunnittelussa ja valmistuksessa. Käsityössä hyödynnetään mobiililaitteita ja harjaannutaan piirrosten ja mallien tekemiseen. Opetuksessa käytetään teknisen työn ja tekstiilityön työtapoja. Toiminnallista oppimista tuetaan tutkivan oppimisen projekteilla yhteistyössä eri tahojen kanssa oppiaineiden rajoja ylittäen. Käsityöhön tutustutaan erilaisilla koulun ulkopuolisilla vierailuilla.

Oppilaat keskittyvät oman työn aihepiiriin tutkimiseen, tiedonhankintaan ja kokonaisvaltaisen suunnitelman tekemiseen. Suunnittelutyössä painotetaan työn ja työvaiheiden huolellista suunnittelua. Oppilaita kannustetaan itseohjautuvuuteen ja tiedon hankintaan monipuolisesti eri tietolähteistä, ja soveltamaan oppimaansa omassa suunnittelussaan ja käsityössään. Oppilaat pyrkivät käyttämään monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti eri materiaaleja ja tekniikoita. Ryhmä- ja itsearviointia hyödyntäen oppilaat oppivat kestävän ja laadukkaan työn tunnuspiirteitä, ja oppivat kehittämään omaa osaamistaan. Oppilaat kertaavat käsityötekniikoita ja tutustuvat uusiin, ja tekevät itse materiaalihankintoja. Kierrätyksen ajatusta tuodaan oppilasta lähelle, ja kierrätystyössä oppilaat tutustuvat kierrätyksen perusperiaatteisiin ja tekevät retken kierrätyskeskukseen tai kirpputorille.

Guidance, differentiation and support in grades 7-8:

Oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä ohjauksen/tuen järjestämisessä on huomioida pedagogisesti erilaiset työ- ja vuorovaikutustavat, joilla tuetaan oppilaiden käsityötaitojen oppimista, suunnittelua ja yhteisöllistä työskentelyä. Yksilö-, ryhmä- ja yhteisöllisillä työtavoilla kannustetaan oppilaita osallisuuteen, aktiivisuuteen ja itseohjautuvuuteen. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden erilaiset edellytykset ja tarpeet käsityön opiskeluun ja tehdään sen mukaisia eriytettyjä ratkaisuja esimerkiksi käytettävien oppimisympäristöjen, työvälineiden, työtapojen ja työtehtävien valinnassa.

Yhteisten oppimistuokioiden lisäksi oppilas saa opettajan henkilökohtaista ohjausta, ja oppilas suunnittelee oman käsityöprojektinsa omien taitojensa ja tavoitteidensa pohjalta. Oppilas saa lisätukea eri työvaiheissa oppilaan tarpeiden mukaan. Jos oppilas ehtii tehdä päätyön, on mahdollista suunnitella ja tehdä omia lisätöitä ja syventää taitojaan haluamassaan aihepiirissä.

Assessments of student's learning in grades 7-8:

Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Arviointi perustuu kokonaiseen käsityön prosessiin, sen tavoitteisiin ja kriteereihin sekä opiskelun aikana tehtyyn jatkuvaan arviointiin ja dokumentointiin. Huolehditaan siitä, että oppilaat tietävät arvioinnin perusteet. Eri vaiheiden dokumentointi toimii arvioinnin välineenä. Oppilaat saavat monipuolista palautetta edistymisestään ja osaamisestaan. Arvioinnilla tuetaan laaja-alaisen käsityötaidon kehittymistä. Oppilaille annetaan erilaisia mahdollisuuksia osoittaa edistymistään ja kannustetaan omien vahvuuksien ylläpitämiseen sekä

kehittymässä olevien taitojensa hallitsemiseen. Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa oppimistaan ja tarjotaan erilaisia tapoja tehdä itse- ja vertaisarviointia. Arviointi muodostuu suunnitelman, valmiin käsityöprosessin ja tuotteen arvioinnista sekä pienistä kokeista. Oppilaat ottavat osaa ryhmäarviointiin, jossa arvioivat töitä yhdessä antaen palautetta toisilleen. Oppilas tekee kirjallisen itsearvioinnin. Opettaja ja oppilas ovat myös jatkuvassa vuorovaikutuksessa ja oppilas saa opettajalla kannustavaa ja kehittävää palautetta ja myös opettaja saa palautetta käyttämistään menetelmistä tai työtavoista.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut käsityön oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso käsityön valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen oppiaineessa kehittyy koko opiskelun ajan. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallis- sessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta. Numeroarvosana laaditaan yhdessä käsityön opetukseen osallistuneiden opettajien kesken.

Essential contents derived from the objectives of the subject in grades 7-8:

Opetuksessa painotetaan oppilaiden erilaisia kiinnostuksen kohteita ja korostetaan yhteisöllistä toimintaa. Käsityössä lähtökohtana on erilaisten laaja-alaisten teemojen kokonaisvaltainen tarkastelu oppiainerajat luontevasti ylittäen. Ympäröivän materiaallisen maailman tuntemus luo perustaa kestäväälle elämäntavalle ja kehitykselle. Tähän sisältyy myös oppilaiden oma elämänpiiri, paikallinen ja eri ryhmien kulttuuriperintö sekä yhteisön kulttuurinen moninaisuus. Käsityö kasvattaa eettisiä, tiedostavia, osallistuvia sekä osaavia ja yritteliäitä kansalaisia, jotka arvostavat itseään tekijöinä ja joilla on taito käsityöilmaisuuksiin sekä halu ylläpitää ja kehittää käsityökulttuuria.

Textile work in Grade 7		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 Ohjata oppilasta suunnittelemaan työskentelyään sekä ideoimaan, tutkimaan ja kokeilemaan yritteliäästi.	S2-S5	L2, L3
T2 Ohjata oppilasta asettamaan käsityöhön omia oppimisen ja työskentelyn tavoitteita sekä toteuttamaan niiden perusteella kokonainen käsityöprosessi ja arvioimaan oppimistaan.	S1-S5	L1
T3 Opastaa oppilasta tutustumaan ja käyttämään monipuolisesti erilaisia	S1-S5	L4, L6

työvälineitä, materiaaleja ja tarkoituk- senmukaisia työtapoja sekä kehittä- mään innovaatioita.		
T4 Ohjata oppilasta käyttämään sujuvasti käsityön käsitteitä, merk- kejä ja symboleja sekä vahvistamaan visuaalista, materiaalista ja teknologista ilmaisuaan.	S1-S5	L2, L4
T5 Ohjata oppilasta havainnoimaan, ennakoimaan ja reagoimaan työtilan- teisiin liittyviin riskitekijöihin ja toimi- maan turvallisesti käsityöprosessissa.	S6	L3, L6
T6 Ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologian mahdollisuuksia käsityön suunnittelussa, valmis- tuksessa ja dokumentoinnissa, sekä yhteisöllisen tiedon tuottamisessa ja jakamisessa.	S1-S5	L5
T7 Ohjata oppilasta tuntemaan käsi- työn, kädentaitojen ja teknologisen kehityksen merkitys omassa elämys- sänsä, yhteiskunnassa, yrittäjyydessä ja muussa työelämässä.	S7	L6
T8 Ohjata oppilaita taloudelliseen ajatteluun ja kehittämään käsityöpro- sessiin liittyviä valintoja, jotka edistävät kestävää elämäntapaa.	S8	L1, L4, L7

Käsityön tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 7–9

Sisältöjen toteuttaminen antaa oppilaalle monipuolisen kokemuksen käsityön alueista ja mahdollisuuden useiden käsityötaitojen omaksumiseen. Sisältöalueista muodostetaan yhtenäisiä oppimistehtäviä, joissa useat sisällöt liittyvät yhtäaikaaisesti toisiinsa.

S1 Innovointi: Ratkaistaan erilaisia tuotesuunnittelutehtäviä luovasti ja kekseliäästi käyttäen käsityön käsitteistöä, merkkejä ja symboleja. Toteutetaan suunnitelmat itseilmaisua vahvistaen. Tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä.

S2 Muotoilu: Perehdytään asumisen, liikkumisen ja pukeutumisen yhteiskunnalliseen, kulttuuri- seen ja teknologiseen kehitykseen sekä hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa.

S3 Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja sekä käyte-
tään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Käytetään sulautettuja järjestelmiä käsityöhön eli sovelletaan ohjelmointia suunnitelmiin ja valmistettaviin tuotteisiin.

S4 Dokumentointi ja arviointi: Tutustutaan eri menetelmien tarjoamiin mahdollisuuksiin tuot-
teiden suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Analysoidaan tuotteiden muotoilua ja käytettävyyttä. Kokonainen käsityöprosessi dokumentoidaan hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa.

S5 Tekeminen: Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia, ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita tai teoksia. Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

S6 Työturvallisuus: Perehdytään työturvallisuuteen ja kartoitetaan ja arvioidaan työn vaaroja sekä riskejä osana käsityöprosessia. Työskennellään turvallisesti.

S7 Yrittäjämäinen oppiminen: Tutustutaan yrittäjämäiseen oppimiseen, yrittäjyyteen ja järjestöyhteistyöhön havainnollisesti, virtuaalisesti, opintokäynneillä tai yritysvierailuilla. Huomioidaan käsityöosaamisen merkitys työelämälle. Hyödynnetään kulttuurilaitosten tarjontaa ideoinnin lähteenä.

S8 Tiedostaminen ja osallistuminen: Tutkitaan käsityön ja tuotteiden erilaisia merkityksiä yksilön, yhteiskunnan ja ympäristön näkökulmasta. Pohditaan käsityötä hyvinvoinnin ja kestävä kehityksen edistäjänä arjessa. Harjoitellaan käsityöllä osallistumista, vaikuttamista ja viestimistä.

Grade 8

Overview of objectives and content in grade 8:

Technology in Grade 8		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 - guide the student to plan work, and to generate ideas, to explore and experiment with enterprising whilst problem solving	S2 Design, S3 Trial, S4 Documentation and Evaluation, S5 Making	L2 Cultural competence, interaction and expression L3 Independency, managing daily activities, safety
T2 - to guide students to set their own goals, work deadlines, learning and working, and to implement them on the basis of a whole making process and assess learning	S1 Innovation, S2 Design, S3 Trial, S4 Documentation and Evaluation, S5 Making	L1 Thinking and learning to learn
T3 - will guide students in exploring and using a variety of different tools, materials, and appropriate ways of working, and developing innovations	S1 Innovation, S2 Design, S3 Trial, S4 Documentation and Evaluation, S5 Making	L4 Multilateralism L6 Competence for the work environment and entrepreneurship
T4 - guide the student to fluently use craft concepts, signs and symbols, as well as to strengthen the visual, material and technological expression	S1 Innovation, S2 Design, S3 Trial, S4 Documentation and Evaluation, S5 Making	L2 Cultural competence, interaction and expression L4 Multilateralism
T5 - guide the student to observe, to anticipate and respond to work situations related to risk factors and to	S6 Occupational Safety and Health	L3 Independency, managing daily activities, safety

operate safely in the process of making T6 - guide the student to use information and communication possibilities and crafts design, manufacture and documentation, as well as the production and distribution of communal information T7 - guide the student to know the importance of craft, art and craft and technological development in their own lives, society, entrepreneurship and other work T8 - guide the student to develop economic thinking and choices related to manufacturing process that contribute to a sustainable lifestyle	S1 Innovation, S2 Design, S3 Trial, S4 Documentation and Evaluation, S5 Making S7 Entrepreneurial learning S8 Awareness and Participation	L6 Competence for the work environment and entrepreneurship L5 ICT competence L6 Competence for the work environment and entrepreneurship L1 Thinking and learning to learn L4 Multilateralism L7 Participation and influence, Building a sustainable future

Textile Work in Grade 8		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
T1 Ohjata oppilasta suunnittelemaan työskentelyään sekä ideoimaan, tutkimaan ja kokeilemaan yritteliäästi. T2 Ohjata oppilasta asettamaan käsitöihin omia oppimisen ja työskentelyn tavoitteita sekä toteuttamaan niiden perusteella kokonainen käsityöprosessi ja arvioimaan oppimistaan. T3 Opastaa oppilasta tutustumaan ja käyttämään monipuolisesti erilaisia työvälineitä, materiaaleja ja tarkoituksenmukaisia työtapoja sekä kehittämään innovaatioita.	S2-S5 S1-S5 S1-S5	L2, L3 L1 L4, L6

T4 Ohjata oppilasta käyttämään sujuvasti käsityön käsitteitä, merkkejä ja symboleja sekä vahvistamaan visuaalista, materiaalista ja teknologista ilmaisuaan.	S1-S5	L2, L4
T5 Ohjata oppilasta havainnoimaan, ennakoimaan ja reagoimaan työtilanteisiin liittyviin riskitekijöihin ja toimimaan turvallisesti käsityöprosessissa.	S6	L3, L6
T6 Ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologian mahdollisuuksia käsityön suunnittelussa, valmistuksessa ja dokumentoinnissa, sekä yhteisöllisen tiedon tuottamisessa ja jakamisessa.	S1-S5	L5
T7 Ohjata oppilasta tuntemaan käsityön, kädentaitojen ja teknologisen kehityksen merkitys omassa elämässään, yhteiskunnassa, yrittäjyydessä ja muussa työelämässä.	S7	L6
T8 Ohjata oppilaita taloudelliseen ajatteluun ja kehittämään käsityöprosessiin liittyviä valintoja, jotka edistävät kestävä elämäntapaa.	S8	L1, L4, L7

The assessment criteria for good performance (grade 8) in final assessment at the end of the subject syllabus. (from the national curriculum)

Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Arviointi perustuu kokonaiseen käsityön prosessiin, sen tavoitteisiin ja kriteereihin sekä opiskelun aikana tehtyyn jatkuvaan arviointiin ja dokumentointiin. Huolehditään siitä, että oppilaat tietävät arvioinnin perusteet. Eri vaiheiden dokumentointi toimii arvioinnin välineenä. Oppilaat saavat monipuolista palautetta edistymisestään ja osaamisestaan. Arvioinnilla tuetaan laaja-alaisen käsityötaidon kehittymistä. Oppilaille annetaan erilaisia mahdollisuuksia osoittaa edistymistään ja kannustetaan omien vahvuuksien ylläpitämiseen sekä kehittymässä olevien taitojensa hallitsemiseen. Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa oppimistaan ja tarjotaan erilaisia tapoja tehdä itse- ja vertaisarviointia. Palautteen anto on vuorovaikutteista, jolloin myös opettaja saa palautetta käyttämistään menetelmistä tai työtavoista.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut käsityön oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso käsityön valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen oppiaineessa kehittyy koko opiskelun ajan. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin

muiden tavoitteiden osalta. Numeroarvosana laaditaan yhdessä käsityön opetukseen osallistuneiden opettajien kesken.

Käsityön päättöarvioinnin kriteerit hyvälle osaamiselle (arvosanalle 8) oppimäärän päättyessä

<i>Käsityön opetuksen tavoitteena on</i>	<i>Sisältö-alueet</i>	<i>Arvioinnin kohteet oppiaineessa</i>	<i>Arvosanan kahdeksan osaaminen</i>
<i>T1 ohjata oppilasta suunnittelemaan työskentelyään sekä ideoimaan, tutki-maan ja kokeilemaan yritteliäästi.</i>	<i>S2-S5</i>	<i>Työskentely ja tuottaminen</i>	<i>Oppilas suunnittelee työskentelyään, osaa tehdä valintoja ja etsiä työhönsä omia ratkaisuja.</i>
<i>T2 ohjata oppilasta asettamaan käsi-työhön omia oppimisen ja työskentelyn tavoitteita sekä toteuttamaan niiden perusteella kokonainen käsityöprosessi ja arvioimaan oppimistaan.</i>	<i>S1-S5</i>	<i>Kokonaisten käsityöprosessin toteuttaminen</i>	<i>Oppilas osaa asettaa työskentelylleen tavoitteita sekä työskentelee käsityöprosessin mukaisesti ja arvioi realistisesti oppimistaan käsityöprosessin aikana.</i>
<i>T3 opastaa oppilasta tutustumaan ja käyttämään monipuolisesti erilaisia työvälineitä, materiaaleja ja tarkoituk-senmukaisia työtapoja sekä kehittämään innovaatioita.</i>	<i>S1-S5</i>	<i>Valmistaminen, tekniikat ja työstömenetelmät</i>	<i>Oppilas osaa valita tarkoituksenmukaisia materiaaleja sekä tekniikoita ja työstömenetelmiä ja osaa käyttää niitä valmistaessaan suunnittelemaansa tuotteita/teoksia.</i>

<i>T4 ohjata oppilasta käyttämään sujuvasti käsityön käsitteitä, merkkejä ja symboleja sekä vahvistamaan visuaalista, materiaalista ja teknologista ilmaisua.</i>	<i>S1-S5</i>	<i>Visuaalinen materiaallinen ja teknologinen ilmaisu</i>	<i>Oppilas käyttää käsityön keskeisiä käsitteitä ja osaa esittää ideansa selke-ästi sekä toteuttaa ne suunnitelmaan perusten ottaen huomioon esteettisyy- den ja toimivuuden.</i>
<i>T5 ohjata oppilasta havainnoimaan, ennakoimaan ja reagoimaan työtilan- teisiin liittyviin riskitekijöihin ja toimi- maan turvallisesti käsityöprosessissa.</i>	<i>S6</i>	<i>Turvallinen työskentely</i>	<i>Oppilas osaa arvioida työskentelyn vaaroja ja riskejä sekä toimia turvalli- sesti käsityöprosessissa.</i>
<i>T6 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologian mahdollisuuksia käsityön suunnittelussa, valmistuksessa ja dokumentoinnissa, sekä yhteisöllisen tiedon tuottamisessa ja jakamisessa.</i>	<i>S1-S5</i>	<i>Tieto- ja viestintäteknologi- an käyttö, yhteisöllinen työskentely.</i>	<i>Oppilas osaa käyttää itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa suunnittelussa ja valmistamisessa sekä oman tai yhteisen käsityöprosessin dokumentoinnissa tieto- ja viestintäteknologiaa.</i>
<i>T7 ohjata oppilasta tuntemaan käsityön, kädentaitojen ja teknologisen kehityksen merkitys omassa elämässään, yhteiskunnassa, yrittäjyydessä ja muussa työelämässä.</i>	<i>S7</i>	<i>Kädentaitojen ja käsityön merkityksen hahmottaminen arkielämässä ja yhteiskunnassa</i>	<i>Oppilas osaa esimerkkien avulla kuvailla käsityön merkitystä arjessa, yhteiskunnassa ja työelämässä.</i>
<i>T8 ohjata oppilaita taloudelliseen ajatteluun ja kehittämään käsityöpro- sessiin liittyviä valintoja, jotka edistävät kestävää elämäntapaa.</i>	<i>S8</i>	<i>Valintojen tekeminen ja niiden perustelut.</i>	<i>Oppilas osaa perustella käsityön merkityksen kestäväälle elämäntavalle ja tehdä sen mukaisia valintoja työ- kentelyssään.</i>

Technology: Criteria required for level 8 assessment

T1 guide the student to plan work, and to generate ideas, to explore and experiment with enterprising	S2-S5	Working and Producing	The student is planning to work, able to make choices and look for their own solutions to their work.
T2 to guide students to set their own goals work hand in learning and working, and to implement them on the basis of a whole craft process and assess learning	S1-S5	Implementation of the entire process of Craft	The student is able to set the aim of this work as well as working in accordance with the craft process and evaluate realistically their learning during the process of the craft.
T3 will guide students in exploring and using a variety of different tools, materials, and appropriate ways of working, and developing innovations	S1-S5	Preparation, processing methods and techniques	The student is able to select appropriate materials and techniques and machining and know how to use them when preparing their planned products / works.
T4 guide the student to use fluently and crafts concepts, signs and symbols, as well as to strengthen the visual, material and technological expression	S1-S5	Visual material and technological expression	The student uses the key concepts of craftsmanship and know how to present their ideas clearly and take them to cancel the plan, bearing in mind the aesthetics and functionality.
T5 guide the student to observe, to anticipate and respond to work situations related to risk factors and to operate safely in the process of Craft	S6	safe working	The student is able to assess hazards and risks and to work safely operate the craft process.
T6 guide the student to use information and communication possibilities and crafts design, manufacture and documentation, as well as the production and distribution of community information	S1-S5	Information Communication Technology skills and Collaborative Work	The student is able to use independently and together with others in the design and manufacture as well as your common or handicraft-making documentation of communication technology ICT.

T7 guide the student to know the importance of craft, art and craft and technological development in their own lives, society, entrepreneurship and other work	S7	Manual skills and perception of the importance of manufacture in everyday life and in society	The student is able to describe examples of the importance of crafts in everyday life, in society and in the workplace.
T8 guide students to develop economic thinking and choices related to handicraft process that contribute to a sustainable lifestyle	S8	Making choices and their reasons for	The student is able to justify the importance of handicraft sustainable way of life and to make choices in accordance with its work.

14.5.17 Liikunta vuosiluokat 7-9

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 7-9

“Liikutaan yhdessä minäkäsitystä ja osallisuutta vahvistaen, taitoja soveltaen.”

Vuosiluokilla 7-9 opetuksen pääpaino on monipuolisessa perustaitojen soveltamisessa ja fyysisten ominaisuuksien harjoittamisen opiskelussa eri liikuntamuotojen ja -lajien avulla. Erityisen tärkeää on vahvistaa oppilaan myönteistä minäkäsitystä ja oman muuttuvan kehon hyväksymistä. Opetusa tukee oppilaiden hyvinvointia, kasvua itsenäisyyteen, osallisuuteen sekä kannustaa terveyttä edistävään omaehtoiseen liikunnan harrastamiseen. Oppilaat osallistuvat kehitysvaiheensa mukaisesti toiminnan suunnitteluun ottaen vastuuta sekä omasta, että ryhmän toiminnasta.

Fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn tavoitteiden on mahdollista toteutua kaikilla vuosiluokilla oppisisältöihin ja oppimisympäristöihin luontevasti liittyen. Opetuksen sisältöjä ei ole jäsenneltä lajeittain tai liikuntamuodoittain. Monipuoliset liikuntatehtävät, liikuntamuodot ja -lajit nähdään toiminnallisina välineinä, jotka edesauttavat tavoitteiden saavuttamista. Jokainen oppilas on oppijana ja liikkujana ainutlaatuinen. Oppilaan kasvaminen ja kehittyminen on yksilöllistä. Nämä arvot ohjaavat liikuntakasvatuksen tavoitteita sisältöjä ja arviointia. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet toteutuvat osana monipuolista liikuntakasvatusta.

Liikunnan oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Liikunnan opetuksen tehtävää ja tavoitteita toteutetaan opettamalla turvallisesti ja monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä oppilaita osallistaen. Opetuksessa huomioidaan vuodenajat, paikalliset olosuhteet sekä koulun ja ympäristön tarjoamat mahdollisuudet tarkoituksenmukaisella tavalla. Opetuksen yhteydessä

korostetaan fyysistä aktiivisuutta ja yhteistoiminnallisuutta ylläpitäviä työtapoja, kannustavaa vuorovaikutusta, toisten auttamista sekä henkisesti ja fyysisesti turvallista toimintaa. Tavoitteiden saavuttamista tuetaan hyödyntämällä liikuntateknologiaa mahdollisuuksien mukaan. Liikuntapaikoille siirtymisessä edistetään turvallista liikennekäyttäytymistä.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki liikunnassa vuosiluokilla 7-9

Kannustava ja hyväksyvä ilmapiiri on edellytys liikunnanopetuksen tavoitteiden saavuttamiselle. Toiminnan tulee antaa kaikille oppilaille mahdollisuus onnistumiseen ja osallistumiseen sekä tukea hyvinvoinnin kannalta riittävää toimintakykyä. Opetuksessa on keskeistä ottaa huomioon oppilaiden yksilöllisyys, turvallinen työskentelyilmapiiri sekä organisoinnin ja opetusviestinnän selkeys. Pätevyyskokemuksia ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta tuetaan oppilaslähtöisillä ja osallistavilla työtavoilla, sopivilla tehtävillä sekä monipuolisella ja säännöllisellä arvioinnilla. Vuosiluokkien 7-9 opetuksessa kiinnitetään erityistä huomiota toimintakyvyn tukemiseen ja mieluisan liikuntaharrastuksen ylläpitämiseen tai löytämiseen tarjoamalla liikuntatunneilla monipuolisia sisältöjä ja antamalla oppilaille päätäntävaltaa sisältöjen sekä suunnitteluprosessin suhteen. Mahdolliset liikuntarajoitteet huomioidaan eriyttämällä opetusta.

Oppilaan oppimisen arviointi liikunnassa vuosiluokilla 7-9

Oppilaiden kasvamista liikuntaan ja liikunnan avulla tuetaan monipuolisella, kannustavalla ja ohjaavalla palautteella ja arvioinnilla. Ne tukevat oppilaiden myönteistä käsitystä itsestä liikkujana. Palautteessa ja arvioinnissa otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset vahvuudet sekä kehittymistarpeet ja tuetaan niitä. Liikunnan opetuksessa ja arvioinnissa huomioidaan oppilaiden terveydentila ja erityistarpeet.

Liikunnan arviointi perustuu fyysisen-, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn tavoitteisiin. Arvioinnin kohteina ovat oppiminen (tavoitteet 2-6) ja työskentely (tavoitteet 1 ja 7-10), joten fyysisten kunto-ominaisuuksien tasoa ei käytetä arvioinnin perusteena. Arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä siten, että oppilailla on mahdollisuus osoittaa parasta osaamistaan. Oppilaita ohjataan itsearviointiin.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut liikunnan oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso liikunnan valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen liikunnassa kehittyy kumulatiivisesti. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Liikunnanopetuksen tavoitteet, sisällöt, arvioinnin kohteet ja arvosanan kahdeksan osaaminen

seitsemännellä vuosiluokalla

Physical Education in Grade 7			
Opetuksen tavoitteet ja laaja-alaisen osaamisen alueet	Opetuksen sisällöt	Arvioinnin kohteet	Arvosanan kahdeksan osaaminen
Fyysinen toimintakyky			
T1 Kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen L1, L3	Monipuoliset ja toiminnalliset tehtävät, harjoitteet ja pelit eri liikuntamuodoissa	Aktiivisuus, kokeileminen ja yrittäminen	Oppilas osallistuu liikuntatuntien toimintaan yleensä aktiivisesti kokeillen ja harjoitellen erilaisia liikuntamuotoja.
T2 Ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja L1, L3, L4	Kehonhahmotusta ja havaintotaitoja kehittävät tehtävät (esim. pallopelit, suunnistus, tanssi, yleistaitoharjoittelu ja liikuntaleikit)	Kehonhahmotus, havaintojen ja ratkaisujen teko erilaisissa liikuntatilanteissa	Oppilas hahmottaa omaa kehoaan ja pyrkii tekemään tarkoituksenmukaisia havaintoja ja ratkaisuja useimmissa liikuntatilanteissa.
T3 Ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään tasapaino- ja liikkumistaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina ja eri	Monipuoliset tasapaino- ja liikkumistaitoja kehittävät liikuntamuodot (esim. jää-, lumi-, luonto-, perus- ja musiikkiliikunta, sekä palloilut ja	Tasapaino- ja liikkumistaidot eri liikuntamuodoissa	Oppilas osaa käyttää tasapaino- ja liikkumistaitoja useimmissa opetetuissa liikuntamuodoissa.

liikuntamuodoissa L3	kehonhallintaharjoit- teet ja voimistelut)		
T4 Ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään välineenkäsittelytaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri välineillä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa L3	Monipuoliset välineenkäsittelytaitoja kehittävät liikuntamuodot (esim. jää-, lumi-, perus- ja musiikkiliikunta sekä palloilut ja voimistelut)	Välineenkäsittelyt aidot eri liikuntamuodoissa	Oppilas osaa käyttää välineenkäsittelytaitoja useimmissa opetuksissa liikuntamuodoissa.
T5 Kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: voimaa, nopeutta, kestävyttä ja liikkuvuutta L3	Fyysisiä ominaisuuksia harjoittavat tehtävät (esim. perusliikunta, pallopelit, uinti, suunnistus, voimistelut, kuntosaliharjoittelu ja keuhonhuolto)	Fyysisten ominaisuuksien harjoittelu	Oppilas osaa harjoittaa fyysisiä ominaisuuksiaan.
T6 Vahvistaa uima- ja vesipelastustaitoja, jotta oppilas osaa sekä uida että pelastautua ja pelastaa vedestä L3	Fyysinen toimintakyky vedessä. Tutustuminen mahdollisuuksien mukaan uusiin vesiliikuntamuotoihin	Uima- ja vesiliikuntataidot	Oppilas osaa uida ja pelastautua vedestä
T7 Ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan L3, L6, L7	Monipuoliset tehtävät eri ympäristöissä (esim. pallopelit, suunnistus, jää-, lumi-, tanssi- ja	Toiminta liikuntatunneilla	Oppilas toimii turvallisesti ja asiallisesti liikuntatunneilla

	musiikkiliikunta, voimistelut ja kuntosaliharjoittelu)		
Sosiaalinen toimintakyky			
T8 Ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen L2, L3, L6, L7	Erilaisia pari- ja ryhmätehtäviä, harjoituksia, pelejä ja leikkejä, joiden avulla kehitetään minäkuva, itsesäätelyn taitoja, tunne- ja ihmissuhdetaitoja	Vuorovaikutus- ja työskentelytaidot	Oppilas osaa toimia ohjatusti eri liikuntatilanteissa yhteisesti sovitulla tavalla. Oppilas kykenee työskentelyyn kaikkien kanssa.
T9 Ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista L2, L6, L7	Erilaisia pari- ja ryhmätehtäviä, harjoituksia, pelejä ja leikkejä, joiden avulla edistetään reilun pelin periaatteiden toteutumista, empaattisuutta ja vastuullisuutta	Toiminta yhteisissä oppimistilanteissa	Oppilas noudattaa reilun pelin periaatteita ja osoittaa pyrkivänsä vastuulliseen toimintaan
Psyykinen toimintakyky			
T10 Kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa itsenäisen työskentelyn taitoja L1, L2, L3	Erilaisia tehtäviä, harjoituksia, pelejä ja leikkejä, joiden avulla kehitetään vastuunottamista ja pitkäjänteistä työskentelyä	Työskentelytaidot	Oppilas osaa pääsääntöisesti työskennellä vastuullisesti ja itsenäisesti.
T11 Huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevyydestä ja yhteisöllisyydestä	Iloa ja virkistystä tuottavat monipuoliset sisällöt		Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

Li, L2			
T12 Auttaa oppilasta ymmärtämään riittävän fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan merkitys kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille L3	Fyysisen aktiivisuuden merkityksen pohdinta	Fyysisesti aktiivisen elämäntavan merkitys	Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.
T13 Tutustuttaa oppilas yleisten liikuntamuotojen harrastamiseen liittyviin mahdollisuuksiin, tietoihin ja taitoihin, jotta hän saa edellytyksiä löytää itselleen sopivia iloa ja virkistystä tuottavia liikuntaharrastuksia L1, L3	Eri liikuntamuotoihin tutustuminen	Liikuntaharrastuksen mahdollistavat tiedot ja taidot	Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

Liikunnanopetuksen tavoitteet, sisällöt, arvioinnin kohteet ja arvosanan kahdeksan osaaminen kahdeksannella vuosiluokalla

Physical Education in Grade 8			
Opetuksen tavoitteet ja laaja-alaisen osaamisen alueet	Opetuksen sisällöt	Arvioinnin kohteet	Arvosanan kahdeksan osaaminen
Fyysinen toimintakyky			
T1 Kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia	Monipuoliset ja toiminnalliset tehtävät, harjoitteet ja pelit eri	Aktiivisuus, harjoittelu ja yrittäminen	Oppilas osallistuu liikuntatuntien toimintaan yleensä

liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen L1, L3	liikuntamuodoissa		aktiivisesti harjoitellen erilaisia liikuntamuotoja.
T2 Ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja L1, L3, L4	Monipuoliset havainto- ja ratkaisuntekotaitoja kehittävät tehtävät (esim. pallopelit, suunnistus, tanssi, yleistaitoharjoittelu, liikuntaleikit, kuntosaliharjoittelu)	Ratkaisujen teko erilaisissa liikuntatilanteissa	Oppilas tekee yleensä tarkoituksenmukaisia ratkaisuja erilaisissa liikuntatilanteissa.
T3 Ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään tasapaino- ja liikkumistaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa L3	Monipuoliset tasapaino- ja liikkumistaitoja kehittävät liikuntamuodot (esim. jää-, lumi-, luonto-, perus- ja musiikkiliikunta, sekä palloilut ja kehonhallintaharjoitteet ja voimistelut)	Tasapaino- ja liikkumistaidot eri liikuntamuodoissa	Oppilas osaa käyttää ja yhdistää tasapaino- ja liikkumistaitoja useimmissa opetuksissa liikuntamuodoissa.
T4 Ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään välineenkäsittelytaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri välineillä, eri vuodenaikoina ja eri	Monipuoliset välineenkäsittelytaitoja kehittävät liikuntamuodot (esim. jää-, lumi-, perus- ja musiikkiliikunta sekä palloilut ja voimistelut)	Välineenkäsittelyt aidot eri liikuntamuodoissa	Oppilas osaa käyttää ja yhdistää välineenkäsittelytaitoja useimmissa opetuksissa liikuntamuodoissa.

liikuntamuodoissa			
L3			
T5 Kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: voimaa, nopeutta, kestävyyttä ja liikkuvuutta	Fyysisiä ominaisuuksia harjoittavat tehtävät (esim. perusliikunta, pallopelit, uinti, suunnistus, voimistelut, kuntosaliharjoittelu ja kehonhuolto)	Fyysisten ominaisuuksien harjoittelu	Oppilas osaa arvioida fyysisiä ominaisuuksiaan ja sen pohjalta harjoittaa joitakin ominaisuuksia.
L3			
T6 Vahvistaa uima- ja vesipelastustaitoja, jotta oppilas osaa sekä uida että pelastautua ja pelastaa vedestä	Fyysinen toimintakyky vedessä (esim. Veden polkeminen, skulkaus, apuvälineiden kanssa uinti, vedessä hinaaminen, pelastushyppy ym.)	Uima- ja vesipelastustaidot	Oppilas osaa uida, pelastautua ja pelastaa vedestä.
L3			
T7 Ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan	Monipuoliset tehtävät eri ympäristöissä (esim. pallopelit, suunnistus, jää-, lumi-, tanssi- ja musiikkiliikunta, voimistelut ja kuntosaliharjoittelu)	Toiminta liikuntatunneilla	Oppilas toimii turvallisesti ja asiallisesti liikuntatunneilla
L3, L6, L7			
Sosiaalinen toimintakyky			
T8 Ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätlemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen	Erilaisia pari- ja ryhmätehtäviä, harjoituksia, pelejä ja leikkejä, joiden avulla kehitetään minäkuva, itsesäätelyn taitoja, tunne- ja ihmissuhdetaitoja	Vuorovaikutus- ja työskentelytaidot	Oppilas osaa yleensä toimia eri liikuntatilanteissa yhteisesti sovitulla tavalla. Oppilas työskentelee kaikkien kanssa.
L2, L3, L6, L7			

T9 Ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista L2, L6, L7	Erilaisia pari- ja ryhmätehtäviä, harjoituksia, pelejä ja leikkejä, joiden avulla edistetään reilun pelin periaatteiden toteutumista, empaattisuutta ja vastuullisuutta	Toiminta yhteisissä oppimistilanteissa	Oppilas noudattaa reilun pelin periaatteita ja ottaa yleensä vastuuta yhteisistä oppimistilanteista.
Psyykkinen toimintakyky			
T10 Kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa itsenäisen työskentelyn taitoja L1, L2, L3	Erilaisia tehtäviä, harjoituksia, pelejä ja leikkejä, joiden avulla kehitetään vastuunottamista ja pitkäjänteistä työskentelyä	Työskentelytaidot	Oppilas osaa pääsääntöisesti työskennellä vastuullisesti ja itsenäisesti.
T11 Huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevyydestä ja yhteisöllisyydestä Li, L2	Iloa ja virkistystä tuottavat monipuoliset sisällöt		Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.
T12 Auttaa oppilasta ymmärtämään riittävän fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan merkitys kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille L3	Fyysisen aktiivisuuden merkityksen pohdinta	Fyysisesti aktiivisen elämäntavan merkitys	Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.
T13 Tutustuttaa oppilas yleisten liikuntamuotojen harrastamiseen liittyviin mahdollisuuksiin,	Eri liikuntamuotoihin tutustuminen	Liikuntaharrastuksen mahdolliset tiedot ja taidot	Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan

tietoihin ja taitoihin, jotta hän saa edellytyksiä löytää itselleen sopivia iloa ja virkistystä tuottavia liikuntaharrastuksia L1, L3			kokemuksiaan osana itsearviointia.

Liikunnanopetuksen tavoitteet, sisällöt, arvioinnin kohteet ja päättöarvioinnin kriteerit yhdeksännellä vuosiluokalla

Physical Education in Grade 9			
Opetuksen tavoitteet ja laaja-alaisen osaamisen alueet	Opetuksen sisällöt	Arvioinnin kohteet	Arvosanan kahdeksan osaaminen
Fyysinen toimintakyky			
T1 Kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen L1, L3	Monipuoliset ja toiminnalliset tehtävät, harjoitteet ja pelit eri liikuntamuodoissa	Työskentely ja yrittäminen	Oppilas osallistuu liikuntatuntien toimintaan yleensä aktiivisesti kokeillen ja harjoitellen erilaisia liikuntamuotoja.
T2 Ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja	Monipuoliset havainto- ja ratkaisuntekotaito- ja ja niiden soveltamista kehittävät tehtävät (esim. pallo-pelit, suunnistus/retkeily tanssi, liikuntaleikit, kuntosaliharjoittelu)	Ratkaisujen teko erilaisissa liikuntatilanteissa	Oppilas tekee useimmiten tarkoituksenmukaisia ratkaisuja erilaisissa liikuntatilanteissa.

L1, L3, L4			
T3 Ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään tasapaino- ja liikkumistaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa L3	Monipuoliset tasapaino- ja liikkumistaitoja ja niiden soveltamista kehittävät liikuntamuodot (esim. jää-, lumi-, luonto-, perus- ja musiikkiliikunta, sekä palloilut ja kehonhallintaharjoitteet ja voimistelut)	Tasapaino- ja liikkumistaidot eri liikuntamuodoissa	Oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa tasapaino- ja liikkumistaitoja useimmissa opetuissa liikuntamuodoissa.
T4 Ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään välineenkäsittelytaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri välineillä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa L3	Monipuoliset välineenkäsittelytaitoja ja niiden soveltamista kehittävät liikuntamuodot (esim. jää-, lumi-, perus- ja musiikkiliikunta sekä palloilut ja voimistelut)	Välineenkäsittelytaidot eri liikuntamuodoissa	Oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa välineenkäsittelytaitoja useimmissa opetuissa liikuntamuodoissa.
T5 Kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: voimaa, nopeutta, kestävyyttä ja liikkuvuutta L3	Fyysisiä ominaisuuksia harjoittavat tehtävät (esim. perusliikunta, pallopelit, uinti, suunnistus, voimistelut, kuntosaliharjoittelu ja kehonhuolto)	Fyysisten ominaisuuksien arviointi, ylläpito ja kehittäminen	Oppilas osaa arvioida fyysisiä ominaisuuksiaan ja sen pohjalta harjoittaa voimaa, nopeutta, liikkuvuutta ja kestävyyttä.
T6 Vahvistaa uima- ja vesipelastustaitoja, jotta	Fyysinen toimintakyky vedessä (esim. Erilaiset	Uima- ja vesipelastustai-	Oppilas osaa uida, pelastautua ja

oppilas osaa sekä uida että pelastautua ja pelastaa vedestä L3	etenemistavat, veden polkeminen, skullaus, apuvälineiden kanssa uinti, vedessä hinaaminen, pelastushyppy ym.)	dot	pelastaa vedestä.
T7 Ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan L3, L6, L7	Monipuoliset tehtävät eri ympäristöissä (esim. pallopelit, suunnistus, jää-, lumi-, tanssi- ja musiikkiliikunta, voimistelut ja kuntosaliharjoittelu)	Toiminta liikuntatunneilla	Oppilas toimii turvallisesti ja asiallisesti liikuntatunneilla.
Sosiaalinen toimintakyky			
T8 Ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen L2, L3, L6, L7	Erilaisia pari- ja ryhmätehtäviä, harjoituksia, pelejä ja leikkejä, joiden avulla kehitetään minäkuva, itsesäätelyn taitoja, tunne- ja ihmissuhdetaitoja	Vuorovaikutus- ja työskentelytaidot	Oppilas osaa toimia eri liikuntatilanteissa yhteisesti sovitulla tavalla.
T9 Ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista L2, L6, L7	Erilaisia pari- ja ryhmätehtäviä, harjoituksia, pelejä ja leikkejä, joiden avulla edistetään reilun pelin periaatteiden toteutumista, empaattisuutta ja vastuullisuutta	Toiminta yhteisissä oppimistilanteissa	Oppilas noudattaa reilun pelin periaatteita ja osoittaa ottavansa vastuuta yhteisistä oppimistilanteista.
Psyykkinen toimintakyky			
T10 Kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja	Erilaisia tehtäviä, harjoituksia, pelejä ja leikkejä, joiden avulla	Työskentelytaidot	Oppilas osaa pääsääntöisesti työskennellä

vahvistaa itsenäisen työskentelyn taitoja L1, L2, L3	kehitetään vastuunottamista ja pitkäjänteistä työskentelyä		vastuullisesti ja itsenäisesti.
T11 Huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevyydestä ja yhteisöllisyydestä Li, L2	Iloa ja virkistystä tuottavat monipuoliset sisällöt		Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.
T12 Auttaa oppilasta ymmärtämään riittävän fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan merkitys kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille L3	Fyysisen aktiivisuuden merkityksen pohdinta	Fyysisesti aktiivisen elämäntavan merkitys	Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.
T13 Tutustuttaa oppilas yleisten liikuntamuotojen harrastamiseen liittyviin mahdollisuuksiin, tietoihin ja taitoihin, jotta hän saa edellytyksiä löytää itselleen sopivia iloa ja virkistystä tuottavia liikuntaharrastuksia L1, L3	Eri liikuntamuotoihin tutustuminen	Liikuntaharrastuksen mahdollistavat tiedot ja taidot	Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

14.5.18 Home Economics grades 7-8

Specific task of *subject* in grades 7-8:

Objectives for learning environments and work methods in grades 7-8:

Oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä oppimisympäristön valinnassa on, että se mahdollistaa seuraavat tekijät: vuorovaikutteinen toiminta, yhteisöllinen tiedon rakentaminen ja osaamisen jakaminen, tutkiva ja soveltava opiskelu sekä työskentelyn arviointi. Työn arvostaminen ja loppuun saattaminen, pitkäjänteinen tapa tehdä työtä, kunnioittava ja kiireetön ilmapiiri sekä mahdollisuus oppia myös epäonnistumisista ovat osa turvallisuutta. Opetuksessa hyödynnetään luokkayhteisöä, koulutiloja ja kouluympäristöä kuin digitaalisia ympäristöjä ja yhteistyöverkostoja. Oppimistehtävät vahvistavat oppilaiden näkemystä arjen rakentumisesta ja monimuotoisuudesta sekä harjaannuttavat soveltamaan koulussa opiskeltuja asioita omaan perhevaiheeseen. Työtapojen ja menetelmien valinnassa on keskeistä tiedon ja taidon kietoutuminen yhteen ja soveltaminen käytäntöön.

Guidance, differentiation and support in grades 7-8:

Kotitalouden oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä on oppilaiden motivaatio, oman toiminnan ohjauksen ja itseohjautuvuuden asteittainen lisääntyminen. Lisäksi olennaista on työskentelyn kehittäminen vuorovaikutteiseksi, pitkäjänteiseksi ja tietoperustaiseksi.

Oppimistilanteen ja tietoympäristön selkeä rakenne sekä vaikeustason mielekkyys korostuvat opetuksen suunnittelussa. Eriyttämisen lähtökohtana ovat oppilaiden osaamistason mukaiset arkipäivän rakentumiseen liittyvät oppimistilanteet ja joustavat opetusjärjestelyt.

Käytännön toimintataitojen tukemisen suunnittelussa korostuu arkipäivän ilmiöiden ja kotitalouden oppimistilanteiden kietoutuminen toisiinsa. Yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen tukemisessa keskitytään sosiaalisten tilanteiden harjoitteluun. Tiedonhallintataitojen kehittymistä tuetaan käyttämällä yksinkertaisia ja selkeitä ohjeita ja kuvia. Oppitunnin siirtymävaiheiden tunnistaminen edellyttää ohjausta ja tukea ajanhallinnassa ja oppimistehtävän jäsentelyssä. Kotitalous oppiaineena antaa mahdollisuuden soveltaa koulussa opittuja ja harjoiteltuja asioita oppilaiden arjessa.

Ohjauksella tuetaan oppilaiden kiinnostusta syventää ja laajentaa kotitalouden oppimista sekä luodaan valmiuksia siirtyä perusopetuksen jälkeiseen koulutukseen ja sen kautta kotitaloudellista asiantuntijuutta edellyttävään työelämään.

Assessments of student's learning in grades 7-8:

Kotitaloudessa oppimisen arviointi on monimuotoista, ohjaavaa ja kannustavaa. Oppilaat saavat palautetta taidostaan toimia eri asiayhteyksissä ja toteuttaa

kotitalouden tehtäviä. Ajattelua tuetaan ohjaamalla oppilaita tapaansa hahmottaa ja käsitellä omaa ympäristöä. Huomiota kiinnitetään myös kotitalouden käsitteiden hahmottamiseen ja sisältöjen omaksumiseen. Opetuksessa huolehditaan siitä , että jokainen oppilas ja hänen huoltajansa ovat tietoisia tavoitteista, arviointiperusteista ja päättöarvioinnin kriteereistä. Oppilaille annetaan säännöllisesti tietoa oppimisen edistymisestä ja suoriutumisesta suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvosanan muodostamiseen otetaan huomioon valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit .

Objectives of subject in grades 7-8:

Kotitalouden opetuksen tehtävänä on kehittää kodin arjen hallinna sekä kestävän ja hyvinvointia edistävän elämäntavan edellyttämiä tietoja, taitoja, asenteita ja toimintavalmiuksia. Opetuksessa edistetään kädentaitoja ja luovuutta sekä kykyä tehdä valintoja ja toimia kodin arjessa kestävästi. Opetuksessa luodaan perustaa oppilaiden kotitaloudelliselle osaamiselle, mikä merkitsee taitoa toimia eri ympäristössä ja toteuttaa kotitalouden tehtäviä. Opetuksella tuetaan oppilaiden kasvua kodin arjen perusedellytysten ylläpitämisestä huolehtiviksi kuluttajiksi. Kotitalousopetuksessa kehitytään kanssaihmisistä huoltapitäviksi lähimmäisiksi ja kasvetaan perheen, kodin ja yhteiskunnan aktiivisiksi jäseniksi.

Opetus antaa valmiuksia vuorovaikutukseen ja yhdessä elämiseen. Kotitalousopetuksessa luodaan perusta kestäväan asumiseen, ruokaosaamiseen ja kuluttajuuteen. Oppilaat saavat käsityksen kodin teknologisoituvasta kustannustietoisesta toiminnasta sekä tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämisestä kotitalouden toiminnassa.

Kotitalouden keskeisten sisältöjen ja oppimistehtävien avulla kehitetään oppilaiden suunnittelu-, organisointi-, työskentely-, ja voimavarojen hallinnan taitoja. Kotitalouden tehtävänä on vahvistaa valmiuksia pitkäjänteiseen työskentelyyn, yhdessä toimimiseen ja kriittiseen tiedonhallintaan. Erityistä huomiota kiinnitetään jokaisen oppilaan yhdenvertaiseen ja tasapuoliseen osallisuuteen oppimistilanteissa. Oppiaine kasvattaa toiminnallisuuteen ja yritteliäisyyteen sekä vastuullisuuteen ja taloudellisuuteen.

Essential contents derived from the objectives of the subject in grades 7-8:

Grade 7-8

Overview of objectives and contents in grade 7-8:

Subject in Grade 7-8		
Teacher's task Opetuksen tavoitteet	Student's task Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Transversal competence/ Laaja-alainen osaaminen
Käytännön toimintataidot: T1 Ohjata oppilasta suunnittelemaan, organisoimaan ja arvioimaan työtä ja toimintaa T2 Ohjata oppilasta harjoittelemaan kotitalouden hallinnassa tarvittavia kädentaitoja sekä kannustaa luovuuteen ja estetiikan huomioimiseen. T3 Ohjata ja rohkaista oppilasta valitsemaan ja käyttämään hyvinvointia edistävasti ja kestävän kulutuksen mukaisesti materiaaleja, työvälineitä, laitteita sekä tieto ja viestintäteknologiaa. T4 Ohjata oppilasta suunnittelemaan ajankäyttöään työn etenemistä sekä ylläpitämään järjestystä oppimistehtävien aikana. T5 Ohjata ja motivoida oppilasta toimimaan hygieenisesti, turvallisesti ja ergonomisesti sekä ohjata kiinnittämään oppilaan huomiota käytettävissä oleviin voimavaroihin. Yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot: T6 Ohjata oppilasta harjoittelemaan kuuntelua sekä rakentavaa keskustelua ja argumentointia oppimistehtävien suunnittelussa ja toteuttamisessa. T7 Aktivoida oppilasta	S1, S2, S3 S1, S2 . . S1, S2, S3 S1, S2 S1, S2, S3 S1, S2, S3	L3 L2, L3 L3, L4, L5, L7 L1, L3, L6 L3, L5, L7 L1, L2, L6, L7

tunnistamaan arjen rakentumista ja kulttuurisesti monimuotoisia toimintaympäristöjä sekä kotitalouksien perinteitä	S1, S2, S3	L2, L3
T8 Ohjata oppilasta työskentelemään yksin ja ryhmässä sekä sopimaan työtehtävien jakamisesta ja ajankäytöstä.	S1, S2	L3, L6, L7
T9 Kannustaa oppilasta toimimaan hyvien tapojen mukaisesti vuorovaikutustilanteissa sekä pohtimaan oman käytöksen merkitystä ryhmän ja yhteisön toiminnassa.	S1, S2, S3	L2, L6, L7
Tiedonhallintataidot:	S1, S2, S3	L1, L4
T10 Kannustaa oppilasta hankkimaan ja arvioimaan kotitalouteen liittyvää tietoa sekä ohjata käyttämään luotettavaa tietoa valintojen perustana		
T11 Harjaannuttaa oppilasta lukemaan, tulkitsemaan, ja arvioimaan toimintaohjeita sekä merkkejä ja symboleja, jotka käsittelevät kotitaloutta ja lähiympäristöä.	S1, S2, S3	L4
T12 Ohjata oppilasta ongelmanratkaisuun ja luovuuteen erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä.	S1, S2, S3	L1
T13 Ohjata oppilasta kestävään elämäntapaan kiinnittämällä oppilaan huomiota ympäristö- ja kustannustietoisuuteen osana arjen valintoja.	S1, S2, S3	L1, L7
.		
.		

S1 Ruokaosaaminen ja ruokakulttuuri
 S2 Asuminen ja yhdessä eläminen
 S3 Kuluttaja- ja talousosaaminen kodissa

. . .	. .	

14.5.19 Oppilaanohjaus vuosiluokat 7-9

Oppiaineen tehtävä

Oppilaanohjauksella on keskeinen merkitys sekä oppilaan, koulun että yhteiskunnan näkökulmasta. Ohjaustoiminnan tulee muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävä, perusopetuksen jälkeisiin opintoihin ulottuva jatkumo. Oppilaanohjauksella edistetään oppilaan koulutyön onnistumista, opintojen sujumista sekä koulutuksen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta. Oppilaanohjaus yhdistää koulua yhteiskuntaan ja työelämään. Sen avulla edistetään oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja osallisuuden toteutumista sekä ehkäistään syrjäytymistä koulutuksesta ja työelämästä.

Oppilaanohjauksen tehtävänä on edistää oppilaan kasvua ja kehitystä siten, että oppilas pystyy kehittämään opiskeluvalmiuksiaan ja vuorovaikutustaitojaan sekä oppimaan elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Oppilaanohjaus tukee oppilasta tekemään omiin valmiuksiinsa, arvoihinsa ja lähtökohtiinsa sekä kiinnostuksiinsa perustuvia arkielämää, opiskelua, jatko-opintoja sekä tulevaisuutta koskevia päätöksiä ja valintoja. Ohjauksen avulla oppilas oppii tiedostamaan mahdollisuutensa vaikuttaa oman elämänsä suunnitteluun ja päätöksentekoon. Oppilasta kannustetaan pohtimaan ja kyseenalaistamaan koulutukseen ja ammatteihin liittyviä ennakkokäsityksiään ja tekemään valintansa ilman sukupuoleen sidottuja roolimalleja. Oppilaanohjausta toteutetaan yhteistyössä huoltajien kanssa.

Oppimisympäristöt ja työtavat

Oppimisympäristöinä hyödynnetään koulun ja erilaisten verkkoympäristöjen rinnalla lähiympäristöä ja työelämää. Oppilaalle tulee järjestää perusopetuksen 7.-9. -vuosiluokkien aikana työelämään tutustumisjaksoja (TET) koulutus- ja ammatinvalintojensa perustaksi ja työn arvostuksen lisäämiseksi. TET-jaksojen ajankohdat ja kesto kirjataan koulun toimintas suunnitelmaan lukuvuosittain. Oppilaan tulee voida hankkia omakohtaisia kokemuksia työelämästä ja ammasteista

aidossa työympäristössä. Työelämään tutustumisen yhteydessä oppilaalle tulee järjestää mahdollisuus arvioida hankkimiaan tietoja ja kokemuksia. Työelämään tutustumista toteutetaan yhdessä muiden oppiaineiden kanssa hyödyntäen niiden oppisisältöjä ja työtapoja. Työelämään tutustuminen tarjoaa monipuoliset mahdollisuudet ilmiöpohjaiseen oppimiseen. Ilmiölähtöisyyden avulla oppilaita rohkaistaan omien tietojen ja kokemusten esiintuomiseen, kysymysten esittämiseen ja vastausten etsimiseen, tietojen jäsentämiseen sekä johtopäätösten tekemiseen ja niiden perustelemiseen. Oppilasta rohkaistaan eri tekijöiden merkityksellisyyden arviointiin sekä laajempien asiakokonaisuuksien hahmottamiseen. Aktiivinen toiminta, kokemuksellisuus, tavoitteellisuus ja pohtiva työskentely kehittävät sekä eettisiä valmiuksia että tunne-, vuorovaikutus-, ajattelu- ja yhteistyötaitoja.

Oppimisympäristöjä ja työtapoja valitessa tulee huomioida, että ne mahdollistavat tiedon rakentamisen yksin ja yhdessä. Koulutuksen ja työelämän yhteydessä olevien ilmiöiden tutkimiseen soveltuvat toiminnallisuus, kokemuksellisuus ja draaman sekä tarinoiden käyttö. Oppilaanohjauksessa erilaisia työtapoja käytetään monipuolisesti oppilaiden yksilölliset sekä ryhmäkohtaiset tarpeet ja valmiudet huomioiden.

Ohjausmuotoina ovat yksilöllisiin kysymyksiin syventyvä henkilökohtainen ohjaus, pienryhmäohjaus ja luokkamuotoinen ohjaus. Ryhmiä muodostetaan joustavasti ohjauksen sisältö ja vertaistuen mahdollisuudet huomioiden. Koulun johto mahdollistaa pienryhmäohjauksen toteuttamisen rakenteelliset ratkaisut yhteistyössä opinto-ohjaajan ja muiden opettajien kanssa. Henkilökohtaisessa ohjauksessa oppilaalla on mahdollisuus keskustella opintoihinsa, koulutus- ja ammatinvalintoihinsa sekä elämäntilanteeseensa liittyvistä kysymyksistä. Pienryhmäohjauksessa oppilas oppii ryhmässä käsittelemään kaikille yhteisiä tai kunkin ryhmään osallistuvan opiskelijan henkilökohtaisia, muiden oppilaiden kanssa jaettavissa olevia ohjauksellisia kysymyksiä.

Ohjauksen jatkumo turvataan tarjoamalla oppilaanohjausta kaikilla luokkatasoilla. Huoltajalle järjestetään tarvittaessa tilaisuuksia neuvotella oppilaan opiskeluun ja valintoihin liittyvistä kysymyksistä opettajan, opinto-ohjaajan, oppilaan ja huoltajan yhteisissä tapaamisissa.

Pääkaupunkiseudun koulutuksenjärjestäjät tarjoavat kattavasti toisen asteen opiskeluvaihtoehtoja sekä joustavia oppimispolkuja. Huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä huomioidaan koulutusvaihtoehtojen moninaisuus ja perheiden kieli- ja kulttuuritaustat. Monipuoliset vaihtoehdot tuovat peruskoulun ohjaukseen haastetta ja jokaiselle oppilaalle tulee varata riittävästi henkilökohtaista- ja pienryhmäohjausta erilaisten opintopolkujen pohtimiseen.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Oppilaanohjauksessa huomioidaan oppilaan yksilölliset lähtökohdat ja tarpeet. Keskeistä on eri toimijoiden yhteistyö erityisesti oppilaan opiskeluun kuuluvien siirtymä- ja nivelvaiheiden ohjauksessa. Moniammatillista ja -hallinnollista yhteistyötä tehdään erityisesti tukea tarvitsevien oppilaiden ja koulutuksen ulkopuolelle jäämässä olevien nuorten opintojen jatkumisen turvaamisessa.

Tukea tarvitsevan oppilaan kohdalla jatko-opintoihin liittyvä ohjaus aloitetaan riittävän varhain. Jatko-opintoja suunnitellaan yhteistyössä oppilaan, hänen huoltajansa, vastaanottavan oppilaitoksen ja peruskoulun edustajien kesken. Suunnittelussa otetaan huomioon oppilaan yksilölliset taipumukset ja tuen tarve. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen tarjotaan mahdollisuuksia tutustua oppilaalle soveltuviin perusopetuksen jälkeisiin opintoihin järjestäviin oppilaitoksiin.

Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan riittävästi tietoa tuen jatkumisesta mahdollisuuksista perusopetuksen jälkeisissä opinnoissa sekä muista tukimuodoista.

Tehostetun ja erityisen tuen piirissä olevan oppilaan ohjaus on henkilökohtaista ja säännöllistä. Tavoitteet pilkotaan pienempiin osatavoitteisiin. Erityisen tuen piirissä olevalle oppilaalle elämäntaidot, kuten ajankäyttö, tunnetaidot, asiointitaidot ja vuorovaikutus eri tilanteissa, ovat keskeinen osa ohjausta.

Erityisen tuen oppilaan tukiverkosto otetaan mukaan jatko-opintojen suunnitteluun. Oppilaalle tehdään HOJKSin yhteydessä siirtymäsuunnitelma, jossa suunnitellaan yhteistyössä vastaanottavan oppilaitoksen kanssa tuki jatko-opintojen alkaessa sekä vastaanotto ja perehdyttäminen uudessa oppilaitoksessa.

Kielitietoisien koulun näkökulmasta huolehditaan, että oppilas ja huoltaja tuntevat Suomen koulutusjärjestelmän sekä ymmärtävät jatko-opintoihin ja työelämään liittyvät keskeiset käsitteet.

Oppilaan oppimisen arviointi

Oppilaanohjauksesta ei anneta arvosanaa kuten muista oppiaineista. Oppilaanohjauksessa oppilaan arviointi perustuu oppilaan itsearviointiin sekä vuorovaikutteiseen, ohjaavaan ja kannustavaan palautteeseen eri ohjaustoimien yhteydessä. Oppilas harjoittelee erilaisten itsearviointivälineiden käyttöä ja dokumentoi omaa työskentelyään ja kehittymistään.

Oppilas oppii arvioimaan omia valmiuksiaan, osaamistaan ja taitojaan, toimintakykyään, toimijuuttaan ja voimavarojaan. Lisäksi oppilas pohtii oman ohjaustarpeensa määrää ja laatua sekä ryhmätyö- ja vuorovaikutustaitojaan. Oppilas tiedostaa arvojen, uskomusten ja itselleen merkittävien ihmisten vaikutusta omiin valintoihinsa ja päätöksiinsä.

Oppilas kykenee arvioimaan tiedonhankinta-, tieto- ja viestintätekniikan taitojaan koulutus- ja työelämätiedon hankkimisessa. Hän pystyy arvioimaan eri tietolähteiden luotettavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Oppilas tiedostaa erilaisten itsearviointimenetelmien ja välineiden taustat sekä tunnistaa niiden käyttömahdollisuuksia omassa urasuunnittelussaan. Hän myös tuntee tuki- ja ohjauspalveluita tarjoavat tahot koulussa ja yhteiskunnassa sekä osaa hakea tarvitsemiaan ohjauspalveluita.

Oppilaan päättötodistukseen tulee maininta siitä, että oppilaan opinto-ohjelmaan on kuulunut oppilaanohjausta ja työelämään tutustumista.

Ilmiöoppiminen oppilaanohjauksessa

Oppilaanohjaus on oppiaine, joka suuntaa nuoren ajatukset oman oppimisen pohtimiseen, oman osaamisen kehittämistarpeiden huomaamiseen ja omien vahvuuksien tunnistamiseen yhteistyössä muiden oppiaineiden kanssa. Oman jatko-opintosuunnitelman tekemistä varten oppilas tutustuu eri oppiaineiden tieteenaloihin ja moninaisiin koulutus- ja työskentelyvaihtoehtoihin. Oppilaanohjauksen opiskelu mahdollistaa ilmiöiden opiskelun yli oppiainerajojen kaikkien oppiaineiden kanssa esimerkiksi työelämään tutustumisen ja erilaisten vierailujen yhteydessä. Oppilaat osallistuvat tarkasteltavien ilmiöiden valintaan, oppimiskokonaisuuksien suunnitteluun, työtapojen valintaan sekä arviointiin. Työskentelyote on pohtiva, tarkasteleva ja vuorovaikutuksellinen.

Oppiaineessa käsiteltäviä ilmiöitä voivat esimerkiksi olla oppimaan oppiminen, työelämään tutustumisjaksot ja koululaisen hyvinvoiva arki esimerkiksi seuraavasti:

- 7. luokalla koululaisen hyvä arki (tt, ko, opo ja ai) sekä tulevaisuus ja unelmat (taide- ja taitoaineet, hi, katsomusaineet, opo)
- 8. luokalla ammatit ja koulutus (ai, kielet ja opo)
- 9. luokalla työelämä (yh, ai, kielet, opo)

Vuosiluokka 7 (0,5 vvt)

Oppilaanohjaus - oppiaineen ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteet ja sisältöalueet

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1 Osallisuus ja aktiivinen toiminta Oppilasta autetaan muodostamaan kokonais käsitys vuosiluokkien 7-9 toimintatavoista ja opiskelu ympäristöstä, kehitetään oppilaan valmiutta toimia kyseisessä ympäristössä ja erilaisissa ryhmissä sekä tuetaan oppilasta itsenäiseen toimintaan ja vastuun ottamiseen opiskelustaan ja tekemistään valinnoista	S1 Oppiminen ja opiskelu S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu	<i>L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen</i> Oppilas tutustuu oppilaanohjaukseen oppiaineena ja opettelee oppilaanohjaukselle tyypillisten opiskelumenetelmien ja tietolähteiden käyttöä. Oppilasta ohjataan pohtimaan omaan opiskeluun ja tulevaisuuden suunnitteluun liittyviä ilmiöitä useista eri näkökulmista vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Oppilas harjoittelee hakemaan oppilaanohjauksen kannalta merkityksellistä tietoa monista eri tietolähteistä ja hyödyntämään tätä tietoa omassa tulevaisuuden suunnittelussaan. <i>L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot</i> Oppilasta kannustetaan huolehtimaan omasta itsestä ja toisista, harjoittelemaan oman ajankäyttönsä hallintaa sekä pohtimaan yhteistyötaitojen merkitystä koulussa ja työelämässä. <i>L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen</i> Oppilas harjoittelee osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja työskentelemällä yhdessä sovittujen sääntöjen

		mukaisesti erilaisissa ryhmissä. Oppilasta ohjataan ymmärtämään omien valintojen, elämäntapojen ja tekojen merkitys itselle ja lähiympäristölle.
T2 Oppimaan oppimisen taidot Oppilaita kannustetaan ja ohjataan kehittämään opiskelutaitojaan sekä oppimaan oppimisen taitojaan.	S1 Oppiminen ja opiskelu S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu	<i>L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen</i> Oppilas syventää tietojaan itsestään oppijana ja harjoittelee erilaisten opiskelustrategioiden käyttöä hyödyntäen teknologiaa ja muita apuvälineitä. Oppilas ymmärtää koulun ulkopuolella, esimerkiksi harrastuksissa, opitun merkityksen opiskelussa ja myöhemmin työelämässä. Oppilas on tietoinen omista vahvuuksistaan oppijana ja ihmisenä.
T3 Elinikäinen oppiminen Luodaan edellytyksiä oppilaan halulle oppia, arvioida osaamistaan, tunnistaa ja hyödyntää taitojaan ja vahvuuksiaan sekä kehittää kykyään tunnistaa oppimiskohteitaan	S1 Oppiminen ja opiskelu S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu	<i>L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen</i> Oppilas asettaa ikäkaudelleen sopivia tavoitteita, suunnittelee työtään ja arvioi edistymistään. Oppilas oppii hankkimaan tietoa koulutuksesta ja työelämästä sekä pohtimaan niihin liittyviä kysymyksiä eri näkökulmista. Omien ajattelutapojen tarkastelu ja uuden tiedon rakentaminen ennakkoluulottomasti vahvistaa edellytyksiä luovaan ajatteluun ja oivaltamiseen.
T4 Itsetuntemus Oppilasta ohjataan tunnistamaan omiin valintoihinsa vaikuttavia tekijöitä sekä suhteuttamaan omaa toimintaansa kykyjensä, edellytystensä ja kiinnostuksensa mukaisesti.	S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu	<i>L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot</i> Oppilasta ohjataan ymmärtämään, että jokainen vaikuttaa toiminnallaan niin omaan kuin toistenkin hyvinvointiin, terveyteen ja turvallisuuteen. Oppilaat kasvavat huomaamaan ihmissuhteiden ja keskinäisen huolenpidon merkityksen osana koulu- ja työyhteisön toimintaa.

T5 Tavoitteiden asettaminen Oppilasta ohjataan asettamaan sekä pitkän että lyhyen aikavälin tavoitteita, tekemään niitä koskevia suunnitelmia sekä arvioimaan niiden toteutumista.	S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu S5 Jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen	<i>L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen</i> Oppilas asettaa ikäkaudelleen sopivia tavoitteita, suunnittelee työtään ja arvioi edistymistään. Oppilas oppii hankkimaan tietoa koulutuksesta ja työelämästä sekä pohtimaan niihin liittyviä kysymyksiä eri näkökulmista. Omien ajattelutapojen tarkastelu ja uuden tiedon rakentaminen ennakkoluulottomasti vahvistaa edellytyksiä luovaan ajatteluun ja oivaltamiseen <i>L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot</i> Oppilasta kannustetaan huolehtimaan itsestä ja toisista, harjoittelemaan oman elämän ja arjen kannalta tärkeitä taitoja Erityistä huomiota kiinnitetään unen ja levon, tasapainoisen päivärytmin ja liikkumisen ja monipuolisen ravinnon merkitystä oppimiselle ja hyvinvoinnille niin koulussa kuin myöhemmin työelämässä.
T6 Työelämään suuntautuva oppiminen Oppilasta autetaan ymmärtämään työn merkityksen oman elämänsä ja yhteiskunnan kannalta sekä edistetään oppilaan taitoa tunnistaa opiskeltavien oppiaineiden merkitys tulevien opintojensa sekä työelämässä ja työllistymisessä tarvittavan osaamisen kannalta.	S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu S3 Opiskelussa ja työelämässä tarvittavat taidot S5 Jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen	<i>L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys</i> Oppilas saa yleisiä valmiuksia, jotka edistävät kiinnostusta ja myönteistä asennetta työtä ja työelämää kohtaan. Oppilas saa kokemuksia, jotka auttavat oivaltamaan työn ja yritteliäisyyden merkityksen, yrittäjyyden mahdollisuudet sekä oman vastuun yhteisön ja yhteiskunnan jäsenenä. <i>L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen</i> Oppilas osallistuu oman opiskelunsa, yhteisen koulutyön ja oppimisympäristön suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Oppilas arvioi median mahdollisuuksia ja haasteita vaikuttamiskanavana ja

		ennakkokäsitysten muokkaajana.
T7 Työelämään suuntautuva oppiminen Oppilasta ohjataan kehittämään taitoaan arvioida eri työtehtävissä tarvittavaa osaamista, vuorovaikutus- ja viestintätaitoja sekä itselleen sopivia ammattialoja ja valmiuksia hakea tietoa vaadittavan osaamisen hankkimisesta perusopetuksen jälkeen.	S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu S3 Opiskelussa ja työelämässä tarvittavat taidot S5 Jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen	<i>L4 Monilukutaito</i> Oppilas syventää tietämystään oppilaanohjauksen tietolähteistä ja tiedon tuottamisen välineistä. Oppilas tarkastelee kriittisesti tietolähteitä, esimerkiksi tunnistaa eron virallisesti ja tieteellisesti tuotetun tiedon ja muiden tietolähteiden välillä. <i>L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen</i> Oppilas syventää osaamista tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämisestä tiedon hankinnan, käsittelyn ja tuottamisen välineenä. Oppilas arvioi erilaisia verkkoympäristöjä, sovelluksia ja verkostoja. Oppilas arvioi tieto- ja viestintäteknologian hyötyjä ja haasteita oppilaanohjauksen ja oman urasuunnittelun näkökulmasta. <i>L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys</i> Oppilas oppii tuntemaan lähialueen elinkeinoelämän erikoispiirteitä ja keskeisiä toimialoja. Oppilas tutustuu työelämään ja saa kokemuksia työnteosta sekä yhteistyöstä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Oppilas harjoittelee työelämässä tarvittavaa asianmukaista käyttäytymistä ja yhteistyötaitoja. Oppilas huomaa vuorovaikutustaitojen ja kielitaidon merkityksen. Itsensä työllistämisen taidot ja yrittäjyys sekä riskien arviointi ja hallittu ottaminen tulee tutuksi. Oppilas oppii ryhmätoimintaa, projektityöskentelyä ja verkostoitumista.

Oppilaanohjaus - oppiaineen ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteet ja sisältöalueet

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1 Osallisuus ja aktiivinen toiminta Oppilasta autetaan muodostamaan kokonais käsitys vuosiluokkien 7-9 toimintatavoista ja opiskelu ympäristöstä, kehitetään oppilaan valmiutta toimia kyseisessä ympäristössä ja erilaisissa ryhmissä sekä tuetaan oppilasta itsenäiseen toimintaan ja vastuun ottamiseen opiskelustaan ja tekemistään valinnoista	S1 Oppiminen ja opiskelu S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu	<i>L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen</i> Oppilasta ohjataan pohtimaan omaan opiskeluun ja tulevaisuuden suunnitteluun liittyviä ilmiöitä useista eri näkökulmista vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Oppilas harjoittelee hakemaan oppilaanohjauksen kannalta merkityksellistä tietoa monista eri tietolähteistä ja hyödyntämään tätä tietoa omassa tulevaisuuden suunnittelussaan. <i>L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot</i> Oppilasta kannustetaan huolehtimaan omasta itsestä ja toisista, harjoittelemaan oman ajankäyttönsä hallintaa sekä pohtimaan yhteistyötaitojen merkitystä koulussa ja työelämässä. <i>L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen</i> Oppilas harjoittelee osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja työskentelemällä yhdessä sovittujen sääntöjen mukaisesti erilaisissa ryhmissä. Oppilasta ohjataan ymmärtämään omien valintojen, elämäntapojen ja tekojen merkitys itselle ja lähiympäristölle
T2 Oppimaan oppimisen taidot Oppilaita kannustetaan ja ohjataan kehittämään opiskelutaitojaan sekä oppimaan oppimisen taitojaan.	S1 Oppiminen ja opiskelu S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu	<i>L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen</i> Oppilas syventää edelleen tietojaan itsestään. Oppilas ymmärtää koulun ulkopuolella, esimerkiksi harrastuksissa, opitun merkityksen opiskelussa ja myöhemmin työelämässä. Oppilas on

		tietoinen omista vahvuuksistaan oppijana ja ihmisenä ja pystyy jo pohtimaan tulevia opintojaan ja ammattiaan vahvuksiensa pohjalta.
T3 Elinikäinen oppiminen Luodaan edellytyksiä oppilaan halulle oppia, arvioida osaamistaan, tunnistaa ja hyödyntää taitojaan ja vahvuuksiaan sekä kehittää kykyään tunnistaa oppimiskohteitaan	S1 Oppiminen ja opiskelu S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu	<i>L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen</i> Oppilas asettaa ikäkaudelleen sopivia tavoitteita, suunnittelee työtään ja arvioi edistymistään. Oppilas oppii hankkimaan tietoa koulutuksesta ja työelämästä sekä pohtimaan niihin liittyviä kysymyksiä eri näkökulmista. Omien ajattelutapojen tarkastelu ja uuden tiedon rakentaminen ennakkoluulottomasti vahvistaa edellytyksiä luovaan ajatteluun ja oivaltamiseen.
T4 Itsetuntemus Oppilasta ohjataan tunnistamaan omiin valintoihinsa vaikuttavia tekijöitä sekä suhteuttamaan omaa toimintaansa kykyjensä, edellytystensä ja kiinnostuksensa mukaisesti.	S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu	<i>L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot</i> Oppilasta ohjataan ymmärtämään, että jokainen vaikuttaa toiminnallaan niin omaan kuin toistekin hyvinvointiin, terveyteen ja turvallisuuteen. Oppilaat kasvavat huomaamaan ihmissuhteiden ja keskinäisen huolenpidon merkityksen osana koulu- ja työyhteisön toimintaa.
T5 Tavoitteiden asettaminen Oppilasta ohjataan asettamaan sekä pitkän että lyhyen aikavälin tavoitteita, tekemään niitä koskevia suunnitelmia sekä arvioimaan niiden toteutumista.	S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu S5 Jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen	<i>L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen</i> Oppilas asettaa ikäkaudelleen sopivia tavoitteita, suunnittelee työtään ja arvioi edistymistään. Oppilas oppii hankkimaan tietoa koulutuksesta ja työelämästä sekä pohtimaan niihin liittyviä kysymyksiä eri näkökulmista. Omien ajattelutapojen tarkastelu ja uuden tiedon rakentaminen ennakkoluulottomasti vahvistaa edellytyksiä luovaan ajatteluun ja oivaltamiseen <i>L3 Itsestä huolehtiminen ja</i>

		<i>arjen taidot</i> Oppilasta kannustetaan huolehtimaan itsestä ja toisista, harjoittelemaan oman elämän ja arjen kannalta tärkeitä taitoja.
T6 Työelämään suuntautuva oppiminen Oppilasta autetaan ymmärtämään työn merkityksen oman elämänsä ja yhteiskunnan kannalta sekä edistetään oppilaan taitoa tunnistaa opiskeltavien oppiaineiden merkitys tulevien opintojensa sekä työelämässä ja työllistymisessä tarvittavan osaamisen kannalta.	S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu S3 Opiskelussa ja työelämässä tarvittavat taidot S5 jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen	<i>L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys</i> Oppilas saa yleisiä valmiuksia, jotka edistävät kiinnostusta ja myönteistä asennetta työtä ja työelämää kohtaan. Oppilas saa kokemuksia, jotka auttavat oivaltamaan työn ja yritteliäisyyden merkityksen, yrittäjyyden mahdollisuudet sekä oman vastuun yhteisön ja yhteiskunnan jäsenenä. <i>L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen</i> Oppilas osallistuu oman opiskelunsa, yhteisen koulutyön ja oppimisympäristön suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Oppilas arvioi median mahdollisuuksia ja haasteita vaikuttamiskanavana ja ennakkokäsitysten muokkaajana.
T7 Työelämään suuntautuva oppiminen Oppilasta ohjataan kehittämään taitoaan arvioida eri työtehtävissä tarvittavaa osaamista, vuorovaikutus- ja viestintätaitoja sekä itselleen sopivia ammattialoja ja valmiuksia hakea tietoa vaadittavan osaamisen hankkimisesta perusopetuksen jälkeen.	S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu S3 Opiskelussa ja työelämässä tarvittavat taidot S4 Työelämään tutustuminen. Oppilas suorittaa TET-jakson vuosittain laadittavassa toimintasuunnitelmassa määritellyllä tavalla. S5 Jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen	<i>L4 Monilukutaito</i> Oppilas syventää tietämystään oppilaanohjauksen tietolähteistä ja tiedon tuottamisen välineistä. Oppilas tarkastelee kriittisesti tietolähteitä, esimerkiksi tunnistaa eron virallisesti ja tieteellisesti tuotetun tiedon ja muiden tietolähteiden välillä. <i>L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen</i> Oppilas syventää osaamista tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämisestä tiedon hankinnan, käsittelyn ja tuottamisen välineenä. Oppilas arvioi erilaisia verkkoympäristöjä, sovelluksia ja verkostoja. Oppilas arvioi

		tieto- ja viestintäteknologian hyötyjä ja haasteita oppilaanohjauksen ja oman urasuunnittelun näkökulmasta. <i>L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys</i> Oppilas oppii tuntemaan lähialueen elinkeinoelämän erikoispiirteitä ja keskeisiä toimialoja. Oppilas tutustuu työelämään ja saa kokemuksia työnteosta sekä yhteistyöstä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Oppilas harjoittelee työelämässä tarvittavaa asianmukaista käyttäytymistä ja yhteistyötaitoja. Oppilas huomaa vuorovaikutustaitojen ja kielitaidon merkityksen. Itsensä työllistämisen taidot ja yrittäjyys sekä riskien arviointi ja hallittu ottaminen tulee tutuksi. Oppilas oppii ryhmätoimintaa, projektityöskentelyä ja verkostoitumista.
T8 Koulutus- ja työelämätiedon hyödyntäminen omassa urasuunnittelussa Oppilas ja hänen huoltajansa saavat tietoa Suomen koulutusjärjestelmän pääpiirteistä ja sen mahdollisuuksista. Oppilaan taitoa etsiä koulutus- ja työelämätietoa sekä Suomesta että ulkomailta kehitetään.	S4 Työelämään tutustuminen S5 Jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen	<i>L4 Monilukutaito</i> Oppilas syventää tietämystään oppilaanohjauksen tietolähteistä ja tiedon tuottamisen välineistä. Oppilas tarkastelee kriittisesti tietolähteitä, esimerkiksi tunnistaa eron virallisesti ja tieteellisesti tuotetun tiedon ja muiden tietolähteiden välillä. <i>L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen</i> Oppilas syventää osaamista tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämisestä tiedon hankinnan, käsittelyn ja tuottamisen välineenä. Oppilas arvioi erilaisia verkkoympäristöjä, sovelluksia ja verkostoja. Oppilas arvioi tieto- ja viestintäteknologian hyötyjä ja haasteita oppilaanohjauksen ja oman urasuunnittelun näkökulmasta.
T9 Koulutus- ja	S2 Itsetuntemus ja elinikäinen	<i>L4 Monilukutaito</i>

työelämätiedon hyödyntäminen omassa urasuunnittelussa Oppilasta ohjataan käyttämään monikanavaisia tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja sekä arvioimaan eri tietolähteiden kautta saadun tiedon luotettavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta urasuunnittelun näkökulmasta.	urasuunnittelu S3 Opiskelussa ja työelämässä tarvittavat taidot S5 Jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen	Oppilas syventää tietämystään oppilaanohjauksen tietolähteistä ja tiedon tuottamisen välineistä. Oppilas tarkastelee kriittisesti tietolähteitä, esimerkiksi tunnistaa eron virallisesti ja tieteellisesti tuotetun tiedon ja muiden tietolähteiden välillä. <i>L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen</i> Oppilas syventää osaamista tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämisestä tiedon hankinnan, käsittelyn ja tuottamisen välineenä. Oppilas arvioi erilaisia verkkoympäristöjä, sovelluksia ja verkostoja. Oppilas arvioi tieto- ja viestintäteknologian hyötyjä ja haasteita oppilaanohjauksen ja oman urasuunnittelun näkökulmasta. Oppilas tutustuu hakupalvelujen ja tietokantojen tapaan toimia ja tuottaa tietoa. <i>L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys</i> Oppilas saa yleisiä valmiuksia, jotka edistävät kiinnostusta ja myönteistä asennetta työtä ja työelämää kohtaan. Oppilasta rohkaistaan suhtautumaan uusiin mahdollisuuksiin avoimesti ja toimimaan muutostilanteissa joustavasti ja luovasti. Oppilasta ohjataan tarttumaan asioihin aloitteellisesti ja etsimään erilaisia vaihtoehtoja. Oppilasta tuetaan tunnistamaan ammatillisia kiinnostuksen kohteitaan sekä tekemään jatko-opintovalintansa perustellusti ja omista lähtökohdistaan, perinteisten sukupuoliroolien ja muiden roolimallien vaikutukset tiedostaen.
T10 Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys	S4 Työelämään tutustuminen	<i>L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu</i>

Oppilaan taitoja tunnistaa kulttuuritaustansa tuetaan. Oppilaan kykyä toimia kulttuurien välisissä kohtaamisissa ja yhteistyötilanteissa vahvistetaan. Oppilasta opastetaan hankkimaan ja omaksumaan tietoa opiskelu- ja työmahdollisuuksista monikansallisissa työympäristöissä sekä ulkomailla	S5 Jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen	Oppilasta ohjataan näkemään kulttuurinen moninaisuus myönteisenä voimavarana ja oman tulevan opiskelu- ja työuran mahdollisuutena.

Vuosiluokka 9 (1 vvt)

Oppilaanohjaus - oppiaineen ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteet ja sisältöalueet

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1 Osallisuus ja aktiivinen toiminta Oppilasta autetaan muodostamaan kokonais käsitys vuosiluokkien 7-9 toimintatavoista ja opiskeluympäristöstä, kehitetään oppilaan valmiutta toimia kyseisessä ympäristössä ja erilaisissa ryhmissä sekä tuetaan oppilasta itsenäiseen toimintaan ja vastuun ottamiseen opiskelustaan ja tekemistään valinnoista	S1 Oppiminen ja opiskelu S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu	<i>L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen</i> Oppilas pohtii omaan opiskeluun ja tulevaisuuden suunnitteluun liittyviä ilmiöitä useista eri näkökulmista vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Oppilas osaa hakea oppilaanohjauksen kannalta merkityksellistä tietoa monista eri tietolähteistä ja hyödyntämään tätä tietoa omassa tulevaisuuden suunnittelussaan. <i>L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot</i> Oppilasta kannustetaan huolehtimaan omasta itsestä ja toisista, harjoittelemaan oman ajankäyttönsä hallintaa sekä pohtimaan yhteistyötaitojen merkitystä koulussa ja työelämässä. <i>L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen</i> Oppilasta ohjataan ymmärtämään omien valintojen, elämäntapojen ja tekojen merkitys itselle ja lähiympäristölle

T2 Oppimaan oppimisen taidot Oppilaita kannustetaan ja ohjataan kehittämään opiskelutaitojaan sekä oppimaan oppimisen taitojaan.	S1 Oppiminen ja opiskelu	<i>L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen</i> Oppilas ymmärtää koulun ulkopuolella, esimerkiksi harrastuksissa, opitun merkityksen opiskelussa ja myöhemmin työelämässä. Oppilas on tietoinen omista vahvuuksistaan oppijana ja ihmisenä ja osaa soveltaa näitä taitoja osana omaa urasuunnitteluaan.
T3 Elinikäinen oppiminen Luodaan edellytyksiä oppilaan halulle oppia, arvioida osaamistaan, tunnistaa ja hyödyntää taitojaan ja vahvuuksiaan sekä kehittää kykyään tunnistaa oppimiskohteitaan	S1 Oppiminen ja opiskelu S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu	<i>L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen</i> Oppilas asettaa ikäkaudelleen sopivia tavoitteita, suunnittelee työtään ja arvioi edistymistään. Oppilas hankkii tietoa koulutuksesta ja työelämästä sekä pohtimaan niihin liittyviä kysymyksiä eri näkökulmista. Omien ajattelutapojen tarkastelu ja uuden tiedon rakentaminen ennakkoluulottomasti vahvistaa edellytyksiä luovaan ajatteluun ja oivaltamiseen.
T4 Itsetuntemus Oppilasta ohjataan tunnistamaan omiin valintoihinsa vaikuttavia tekijöitä sekä suhteuttamaan omaa toimintaansa kykyjensä, edellytystensä ja kiinnostuksensa mukaisesti.	S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu	<i>L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot</i> Oppilasta ohjataan ymmärtämään, että jokainen vaikuttaa toiminnallaan niin omaan kuin toistekin hyvinvointiin, terveyteen ja turvallisuuteen. Oppilaat kasvavat huomaamaan ihmissuhteiden ja keskinäisen huolenpidon merkityksen osana koulu- ja työyhteisön toimintaa.
T5 Tavoitteiden asettaminen Oppilasta ohjataan asettamaan sekä pitkän että lyhyen aikavälin tavoitteita, tekemään niitä koskevia suunnitelmia sekä arvioimaan niiden toteutumista.	S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu S5 Jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen	<i>L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen</i> Oppilas asettaa ikäkaudelleen sopivia tavoitteita, suunnittelee työtään ja arvioi edistymistään. Oppilas hankkii tietoa koulutuksesta ja työelämästä sekä pohtimaan niihin liittyviä kysymyksiä eri näkökulmista. Omien ajattelutapojen tarkastelu ja uuden tiedon rakentaminen

		ennakkoluulottomasti vahvistaa edellytyksiä luovaan ajatteluun ja oivaltamiseen <i>L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot</i> Oppilasta kannustetaan huolehtimaan itsestä ja toisista, harjoittelemaan oman elämän ja arjen kannalta tärkeitä taitoja.
T6 Työelämään suuntautuva oppiminen Oppilasta autetaan ymmärtämään työn merkityksen oman elämänsä ja yhteiskunnan kannalta sekä edistetään oppilaan taitoa tunnistaa opiskeltavien oppiaineiden merkitys tulevien opintojensa sekä työelämässä ja työllistymisessä tarvittavan osaamisen kannalta.	S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu S3 Opiskelussa ja työelämässä tarvittavat taidot S5 Jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen	<i>L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys</i> Oppilas saa yleisiä valmiuksia, jotka edistävät kiinnostusta ja myönteistä asennetta työtä ja työelämää kohtaan. Oppilas saa kokemuksia, jotka auttavat oivaltamaan työn ja yritteliäisyyden merkityksen, yrittäjyyden mahdollisuudet sekä oman vastuun yhteisön ja yhteiskunnan jäsenenä. <i>L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen</i> Oppilas osallistuu oman opiskelunsa, yhteisen koulutyön ja oppimisympäristön suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Oppilas arvioi median mahdollisuuksia ja haasteita vaikuttamiskanavana ja ennakkokäsitysten muokkaajana.
T7 Työelämään suuntautuva oppiminen Oppilasta ohjataan kehittämään taitoaan arvioida eri työtehtävissä tarvittavaa osaamista, vuorovaikutus- ja viestintätaitoja sekä itselleen sopivia ammattialoja ja valmiuksia hakea tietoa vaadittavan osaamisen hankkimisesta perusopetuksen jälkeen.	S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu S3 Opiskelussa ja työelämässä tarvittavat taidot S4 Työelämään tutustuminen. Oppilas suorittaa TET-jakson vuosittain laadittavassa toimintasuunnitelmassa määritellyllä tavalla. S5 Jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen	<i>L4 Monilukutaito</i> Oppilas syventää tietämystään oppilaanohjauksen tietolähteistä ja tiedon tuottamisen välineistä. Oppilas tarkastelee kriittisesti tietolähteitä, esimerkiksi tunnistaa eron virallisesti ja tieteellisesti tuotetun tiedon ja muiden tietolähteiden välillä. <i>L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen</i> Oppilas syventää osaamista tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämisestä tiedon hankinnan, käsittelyn ja

		tuottamisen välineenä. Oppilas arvioi erilaisia verkkoympäristöjä, sovelluksia ja verkostoja. Oppilas arvioi tieto- ja viestintäteknologian hyötyjä ja haasteita oppilaanohjauksen ja oman urasuunnittelun näkökulmasta. <i>L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys</i> Oppilas syventää tuntemustaan elinkeinoelämän erikoispiirteistä ja eri toimialoista. Oppilas tutustuu työelämään ja saa kokemuksia työnteosta sekä yhteistyöstä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Oppilas harjoittelee työelämässä tarvittavaa asianmukaista käyttäytymistä ja yhteistyötaitoja. Oppilas huomaa vuorovaikutustaitojen ja kielitaidon merkityksen. Itsensä työllistämisen taidot ja yrittäjyys sekä riskien arviointi ja hallittu ottaminen tulee tutuksi. Oppilas oppii ryhmätoimintaa, projektityöskentelyä ja verkostoitumista.
T8 Koulutus- ja työelämätiedon hyödyntäminen omassa urasuunnittelussa Oppilas ja hänen huoltajansa saavat tietoa Suomen koulutusjärjestelmän pääpiirteistä ja sen mahdollisuuksista. Oppilaan taitoa etsiä koulutus- ja työelämätietoa sekä Suomesta että ulkomailta kehitetään.	S4 Työelämään tutustuminen S5 Jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen	<i>L4 Monilukutaito</i> Oppilas syventää edelleen tietämystään oppilaanohjauksen tietolähteistä ja tiedon tuottamisen välineistä. Oppilas tarkastelee kriittisesti tietolähteitä, esimerkiksi tunnistaa eron virallisesti ja tieteellisesti tuotetun tiedon ja muiden tietolähteiden välillä. <i>L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen</i> Oppilaan osaamista tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämisessä käytetään oppilaanohjauksessa tiedon käsittelyn ja tuottamisen välineenä. Oppilas arvioi erilaisia verkkoympäristöjä, sovelluksia ja verkostoja. Oppilas arvioi tieto- ja viestintäteknologian hyötyjä ja

		haasteita oppilaanohjauksen ja oman urasuunnittelun näkökulmasta.
T9 Koulutus- ja työelämätiedon hyödyntäminen omassa urasuunnittelussa Oppilasta ohjataan käyttämään monikanavaisia tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja sekä arvioimaan eri tietolähteiden kautta saadun tiedon luotettavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta urasuunnittelun näkökulmasta.	S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu S3 Opiskelussa ja työelämässä tarvittavat taidot S5 Jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen	<i>L4 Monilukutaito</i> Oppilas syventää tietämystään oppilaanohjauksen tietolähteistä ja tiedon tuottamisen välineistä. Oppilas tarkastelee kriittisesti tietolähteitä, esimerkiksi tunnistaa eron virallisesti ja tieteellisesti tuotetun tiedon ja muiden tietolähteiden välillä. <i>L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen</i> Oppilas syventää osaamista tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämisestä tiedon hankinnan, käsittelyn ja tuottamisen välineenä. Oppilas arvioi erilaisia verkkoympäristöjä, sovelluksia ja verkostoja. Oppilas arvioi tieto- ja viestintäteknologian hyötyjä ja haasteita oppilaanohjauksen ja oman urasuunnittelun näkökulmasta. Oppilas tutustuu hakupalvelujen ja tietokantojen tapaan toimia ja tuottaa tietoa. <i>L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys</i> Oppilas saa yleisiä valmiuksia, jotka edistävät kiinnostusta ja myönteistä asennetta työtä ja työelämää kohtaan. Oppilasta rohkaistaan suhtautumaan uusiin mahdollisuuksiin avoimesti ja toimimaan muutostilanteissa joustavasti ja luovasti. Oppilasta ohjataan tarttumaan asioihin aloitteellisesti ja etsimään erilaisia vaihtoehtoja. Oppilasta tuetaan tunnistamaan ammatillisia kiinnostuksen kohteita sekä tekemään jatko-opintovalintansa perustellusti ja omista lähtökohdistaan, perinteisten sukupuoliroolien ja muiden

		roolimallien vaikutukset tiedostaen.
T10 Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys Oppilaan taitoja tunnistaa kulttuuritaustansa tuetaan. Oppilaan kykyä toimia kulttuurienvälisissä kohtaamisissa ja yhteistyötilanteissa vahvistetaan. Oppilasta opastetaan hankkimaan ja omaksumaan tietoa opiskelu- ja työskentelymahdollisuuksista monikansallisissa työympäristöissä sekä ulkomailla	S4 Työelämään tutustuminen S5 Jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen	<i>L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu</i> Oppilasta ohjataan näkemään kulttuurinen moninaisuus myönteisenä voimavarana ja oman tulevan opiskelu- ja työuran mahdollisuutena.